

Holy Bible

Aionian Edition®

Новий Переклад Українською

New Ukrainian Translation

Holy Bible Aionian Edition ®
Новий Переклад Українською
New Ukrainian Translation
Language: Ukrainian
Ukraine

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0 International, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 9/10/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0, International
Biblica, Inc., 2022

Original work available for free at www.biblica.com and open.bible

Formatted by Speedata Publisher 5.3.10 (Pro) on 12/3/2025
100% Free to Copy and Print
TOR Anonymously and <https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>
All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>
Volunteer help and comments are welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Передмова

Український at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of *eternal punishment*. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0/, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Український at AionianBible.org/History

- 06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
- 05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
- 08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
- 08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
- 10/20/24 - Gospel Primer handout format.
- 11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
- 01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
- 03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
- 06/21/25 - 468 translations now available in 230 languages.
- 09/01/25 - 538 translations now available in 291 languages.

Зміст

Старий заповіт

НОВИЙ ЗАВІТ

Псалми	1	Від Матвія	55
		Від Марка	81
		Від Луки	98
		Від Івана	126
		Дії	147
		До римлян	174
		1 до коринтян	186
		2 до коринтян	197
		До галатів	204
		До ефесян	208
		До филип'ян	212
		До колоссян	215
		1 до солунян	218
		2 до солунян	221
		1 Тимофію	223
		2 Тимофію	226
		До Тита	229
		До Филимона	231
		До єреїв	232
		Якова	241
		1 Петра	244
		2 Петра	247
		1 Івана	249
		2 Івана	252
		3 Івана	253
		Юда	254
		Об'явлення	255

Додаток

Керівництво для Читачів

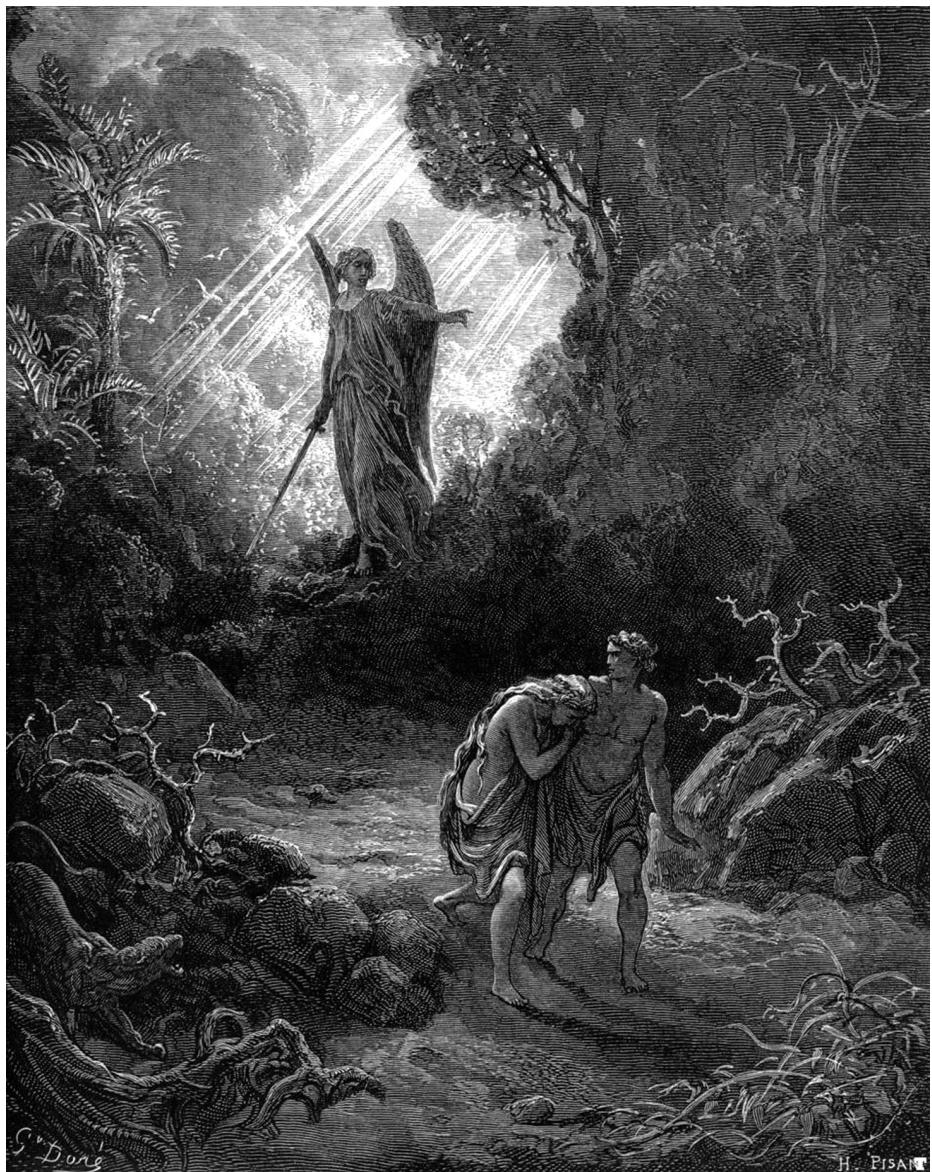
Глосарій

Карти

Доля

Ілюстрації, Doré

Старий заповіт

І вигнав Господь Бог Адама. А на схід від еденського раю поставив Херувима і меча
половум'яного, який обертáвся навколо, щоб стерегти дорогу до дерева життя.

Буття 3:24

Псалми

1 Блаженна та людина, що неходить на раду нечестивих, не стоїть на дорозі грішників і не сидить на зборищі глумливих! **2** Але в Законі Господнім її насолода і про Закон Його роздумує вдень та вночі. **3** буде вона як дерево, посаджене над водними потоками, що плід свій дає вчасно, і листя його не зів'яне. Що б вона не робила, щаститиме їй. **4** Не так нечестиві! [Вони] – як половина, що вітер розносить [усюди]. **5** Тому не встоять нечестиві на суді ані грішники – на зборах праведних. **6** Адже знає Господь[життєвий] шлях праведних, а шлях нечестивих загине.

2 Чому бентежаться народи і племена задумують марне? **2** Повстають царі землі, і можновладці гуртуються разом і не грішіть; поміркуйте в серцях ваших проти Господа й проти Його Помазанця. **3** на ложах ваших і заспокойтеся. (Села) **5** «Розірвемо їхні кайдани, – [кажуть вони], Принесіть жертви правди і надію на Господа – скинемо їхні пута!» **4** Той, Хто сидить на небесах, сміється, Володар глузує з них. **5** покаже добро?» Пролий на нас світло Твого Тоді Він промовить до них у гніві Своєму обличчя, Господи! **7** Ти дав моєму серцю і полум'ям [люти] Своєї настрашить їх: **6** більшу радість, ніж у них в той час, коли «Ось Я поставив царя Мого над Сіоном, Моею зарянілого їхнє зерно й молоде вино. **8** У святою горою». **7** Сповіщу-но я постанову повному спокої я ляжу й засну, бо тільки Господню: Він промовив до мене: «Ти Мій Син, Я сьогодні породив Тебе. **8** Проси в Мене – і Я дам Тобі народи у спадок, і володіння Твоє – аж до країв землі. **9** Ти уразиш їх жезлом залізним, як посуд, [виріб] гончаря, розіб'еш їх». **10** Отже, царі, схаменіться, отямется, судді землі! **11** Служіть Господеві зі страхом і радійте з третмінням. **12** Цілуйте Сина, щоб Він не розгнівався і щоб ви не загинули на своєму шляху, бо гнів Його спалахне вміть. Блаженні ті, хто на Нього надію покладає!

3 Псалом Давидів, коли він втікав від свого сина Авесалома. Господи, як багато супротивників у мене стало! Як багато тих, хто повстae proti мене! **2** Багато хто каже про мене: «Немає йому порятунку від Бога». у бік Храму святині Твоєї, [сповнений] (Села) **3** Але Ти, Господи, – щит для мене, страхом побожним перед Тобою. **8** Господи, слава моя, [Ти] підносиш мою голову. **4** веди мене Твою правдою заради ворогів Голосом моїм я кличу до Господа, і Він моїх; вирівняй шлях Твій переді мною. **9** відповідає мені зі святої гори Своєї. (Села) Адже немає у вустах їхніх щирості, їхній **5** Я лягаю і сплю, прокидаюся знову, адже внутрішній [світ] – руїна, гортань у них Господь мене підтримує. **6** Не боятимусь я – відкрита могила, язики у них слизькі.

десятків тисяч людей, що з усіх боків мене обступили. **7** Повстань, Господи! Врятуй мене, Боже мій! Адже Ти вражав усіх ворогів моїх у щелепу, трощив зуби нечестивих. **8** Тільки в Господа спасіння! Над народом Твоїм благословення Твоє, [Господи]. (Села)

4 Керівнику хору. На струнних інструментах. Псалом Давидів. Коли я кличу, дай мені відповідь, Боже моєї правди! Коли мені [було] тісно, Ти давав мені простір. Змилуйся наді мною і почуй мою молитву. **2** О сини людські, доки ви честь мою безчестити будете? [Доки] будете любити марне [й] прагнути неправди? (Села) **3** Знайте ж, що Господь відокремив для Себе вірного [слугу], Він чує, коли я задумують марне? **2** Повстають царі кличу до Нього. **4** Тремтіть [перед Ним] землі, і можновладці гуртуються разом і не грішіть; поміркуйте в серцях ваших проти Господа й проти Його Помазанця. **3** на ложах ваших і заспокойтеся. (Села) **5** «Розірвемо їхні кайдани, – [кажуть вони], Принесіть жертви правди і надію на Господа – скинемо їхні пута!» **4** Той, Хто сидить на небесах, сміється, Володар глузує з них. **5** покаже добро?» Пролий на нас світло Твого Тоді Він промовить до них у гніві Своєму обличчя, Господи! **7** Ти дав моєму серцю і полум'ям [люти] Своєї настрашить їх: **6** більшу радість, ніж у них в той час, коли «Ось Я поставив царя Мого над Сіоном, Моею зарянілого їхнє зерно й молоде вино. **8** У святою горою». **7** Сповіщу-но я постанову повному спокої я ляжу й засну, бо тільки Господи, даєш мені жити в безпеці.

5 Керівнику хору. Для виконання в супроводі сопілок. Псалом Давидів. Зваж на слова мої, Господи, зрозумій мій стогні! **2** Прислухайся до звуків мого зойку, Царю мій і Боже мій, бо Тобі я молюся. **3** Господи, вранці Ти почуй мій голос, вранці я постану перед Тобою й чекатиму. **4** Адже Ти не той Бог, Якому до вподоби беззаконня, зло не мешкатиме поряд із Тобою. **5** Не встоять пихаті перед Твоїми очима, Ти ненавидиш усіх тих, хто поводиться свавільно. **6** Ти

знишиш тих, що промовляють неправду; людина кровожерна й піdstупна гидка [для Тебе], Господи. **7** Але я, завдяки великій Твоїй хто повстae proti мене! **2** Багато хто каже милості,увійду до дому Твого, поклонюся про мене: «Немає йому порятунку від Бога». у бік Храму святині Твоєї, [сповнений] (Села) **3** Але Ти, Господи, – щит для мене, страхом побожним перед Тобою. **8** Господи, слава моя, [Ти] підносиш мою голову. **4** веди мене Твою правдою заради ворогів Голосом моїм я кличу до Господа, і Він моїх; вирівняй шлях Твій переді мною. **9** відповідає мені зі святої гори Своєї. (Села) Адже немає у вустах їхніх щирості, їхній **5** Я лягаю і сплю, прокидаюся знову, адже внутрішній [світ] – руїна, гортань у них Господь мене підтримує. **6** Не боятимусь я – відкрита могила, язики у них слизькі.

10 Оголоси їм вирок, Боже! Нехай впадуть [Ти] сядеш над ним на висоті. **8** Нехай вони через підступні задуми свої, відкінь їх Господь судить народи! Суди мене, Господи, через численні беззаконня їхні, адже вони за моєю правою і за невинністю моєю, о повстали проти Тебе. **11** І тоді радітимуть Всевишній! **9** Нехай же буде покладено край усі, хто на Тебе надію покладає; їхні вигуки злу нечестивих, а праведного зміщни, Боже щастя лунатимуть вічно. Простягни Свій праведний, адже [Ти] випробовуєш серця покров над ними, і звеселяться Тобою ті, що й нутроці. **10** Щит мій – Бог Всевишній, що ім'я Твоє люблять. **12** Бо Ти благословляєш рятує [людей] із справедливими серцями. **11** праведного, Господи, наче великим щитом, Бог – суддя праведний, [це той] Бог, Який вкриваєш його [Твоєю] прихильністю.

6 Керівнику хору. У супроводі струнних інструментів. Псалом Давидів. Господи, не докоряй мені у гніві Твоєму, I не карай мене в люті Своїй. **2** Помилуй мене, Господи, бо я знемігся. Зціли мене, Господи, бо кістки мої зломлі. **3** Душа моя вкрай збентежена. А Ти, Господи, доки [мовчатимеш]? **4** Повернися [до мене], Господи, визволи мою душу, врятуй мене заради милості Твоєї. **5** Адже в смерті немає загадки про Тебе, Хто прославить Тебе в царстві мертвих?

(Sheol h7585) **6** Я виснажився від стогнання моого, щоночі обливаю постіль свою [плачем], слізами ложе своє зволожую. **7** Очі мої змарніли від смутку, виснажилися через [погрози] моїх супротивників. **8** Відступітсья геть від мене всі ті, хто поводиться свавільно, бо почув Господь голос плачу мого! **9** Почув Господь благання мое, Господь прийняв молитву мою. **10** Нехай засоромлені будуть і збентежені вкрай усі вороги мої, обернуться назад і вкриються ганьбою зненацька.

7 Жалобна пісня Давида, яку він співав Господеві стосовно Куша, із коліна Веніаміна. Господи, Боже мій, на Тебе я надію покладаю. Врятуй мене від усіх, хто мене переслідує, визволи мене, 2 щоб душу мою не розтерзав [ворог]; як лев; шматуватиме він – і не буде визволителя. **3** Господи, Боже мій! Якщо я зробив це, якщо є беззаконня на руках моїх, **4** якщо злом я віддачива тому, хто [жив] у мірі зі мною, і [якщо] я супротивника моого грабував даремно, **5** [то] нехай ворог переслідує мою душу, наздожене [мене], і втопче в землю життя мое, і честь мою в пилиці перебувати змусить. (Села) **6** Устань, Господи, від щирого серця, сповіщатиму Господи, у гніві Твоєму, піднімися проти всі чудеса Твої. **2** Радітиму й веселитимусь люті супротивників моїх, повстань за мене Тобою, співатиму імені Твоєму, Всевишній! на суд [справедливий], що Ти заповів. **7** **3** Коли вороги мої відсахнулися назад, то Нехай оточить Тебе зібрання племен, а спіткнулися й загинули перед обличчям

щодня гнів [справедливий] виявляє. **12** Якщо хтось не навернеться, Він нагострить Свій меч, натягне Свій лук, націлить його **13** і приготує смертоносну зброю, палючими зробить Свої стріли [проти грішника]. **14** Ось той, хто зачинає беззаконня і вагітнє лихом, народить неправду. **15** Він рив яму, викопав її, але [sam] упаде в зроблену ним пастику. **16** Повернеться [задумане ним] лихо на його ж голову, і на маківку йому впаде власне насильство. **17** Прославлю Господа за Його правду й заспіваю [хвалу] імені Господа Всевишнього!

8 Керівнику хору. Виконання в стилі гіттіт. Псалом Давидів. Господи, Володарю наш, яке величне ім'я Твоє усюди на землі! Ти підніс велич Свою понад небеса. **2** Із вуст малих дітей і немовлят Ти влаштував твердиню проти супротивників Твоїх, щоб змусити замокнути ворога й месника. **3** Коли дивлюсь я на небеса Твої, творіння Твоїх пальців, на місяць і зорі, що Ти встановив їх, **4** [то роздумую:] «Хто така людина, що Ти пам'ятаєш про неї, і [хто] син людський, що Ти турбуєшся про нього?»

5 Лише трохи применшив Ти його перед Богом і славою та величчю коронував його. **6** Ти поставив його панувати над творіннями Твоїх рук, усе підкорив йому під ноги: **7** усю дрібну худобу й волів, а також польових звірів, **8** птахів небесних і риб морських, [усе живе], що проходить стежками моря. **9** Господи, Володарю наш, яке величне ім'я Твоє усюди на землі!

9 Керівнику хору. На мотив «Смерть сина». Псалом Давидів. Славитиму [Тебе], Господи, від щирого серця, сповіщатиму Господи, у гніві Твоєму, піднімися проти всі чудеса Твої. **2** Радітиму й веселитимусь люті супротивників моїх, повстань за мене Тобою, співатиму імені Твоєму, Всевишній! на суд [справедливий], що Ти заповів. **7** **3** Коли вороги мої відсахнулися назад, то Нехай оточить Тебе зібрання племен, а спіткнулися й загинули перед обличчям

Твоїм. 4 Бо Ти підтримав мене на суді супротивників своїх. 6 Говорить він у серці у позові моєму [проти них]; Ти сів на своєму: «Не похитнуся, ніколи лихо мене не престолі, судив по правді. 5 Ти звинуватив спіткає!» 7 Його вуста наповнені прокляттям, народи, згубив нечестивих, імена їхні стер підступом і пригніченням, під язиком у навіки [із пам'яті]. 6 Руйнування ворога нього лихо й сваволя. 8 Залягає він у засідку завершене навіки; його міста Ти викорінив, [біля] огорожених поселень, у глухих [Господи], навіть пам'ять про них згинула. 7 місцевостях вбиває невинного, очі його А Господь перебуватиме вічно, Він встановив стежать за вбогим. 9 Чатує у схованці, немов для [праведного] суду престол Свій. 8 Він лев у лігві; чигає, щоб схопити пригніченого; судитиме всесвіт за правою, вершитиме хапає бідаря, тягнучи його у свої сіті. 10 суд народам справедливо. 9 І буде Господь Понівечений, він згинався й падає, і сховищем пригніченому, притулком у часи могутність [нечестивця] вражає знедолених і скорботи. 10 Надію покладатимуть на Тебе нещасних. 11 Говорить [безбожний] у своєму [всі], хто знає ім'я Твоє, адже Ти не покинеш серці: «Бог забув, Він сховав обличчя Своє, тих, хто прагне Тебе, Господи. 11 Співайте повік не побачить [циого]». 12 Повстань, Господеві, Що мешкає на Сіоні, звіщайте Господи! Здійми руку Твою, Боже! Не народам Його звершення. 12 Bo Він вимагає забувай пригнічених! 13 Чому нехтує Богом [розплати] за кров [невинних], пам'ятає про нечестивий, говорить у своєму серці, що не них, не забуває волання пригнічених. 13 відплатиш Ти [за зло]? 14 Але ж Ти бачиш! На Змилуїся наді мною, Господи, поглянь, [як] утиск і гніт Ти уважно дивишся, щоб рукою гнітять мене мої ненависники, підніми мене, Своєю покарати [винного]. Убогий Тобі [віддали] від воріт смерті, 14 щоби звіщав я ввіряється, Ти помічник сироті. 15 Зламай хвалу Тобі у воротах Доњки Сіону, радіючи же плече нечестивому й злому, відплати порятунку Твоєму. 15 Народи попадали в за його беззаконня так, щоб не знайшлося яму, яку [самі ж і] викопали, упіймалися їхні [нічого після нього]. 16 Господь – Цар на ноги в сіть, яку вони ж таємно розставили. віки вічні, згинуть народи [чужі] із землі 16 Виявив Себе Господь, вчинивши суд: Його. 17 Бажання бідних Ти чуеш, Господи, нечестивий потрапив у пастку вчинків своїх підтримуєш їхні серця, схиляєш вухо Своє [до рук! Гігайон. (Села) 17 Зійдуть нечестиві їхнього зойку], 18 щоб здійснити правосуддя до царства мертвих – усі народи, що Бога для сироти й пригніченого, щоб [смертна] забувають. (Sheol h7585) 18 Але вбогий не людина не наводила більше жаху на землі. назавжди буде забутій, [і] надія пригнічених не зникне навіки. 19 Повстань, Господи! Нехай не перемагає людина! Нехай стануть народи на суд перед обличчям Твоїм! 20 Наведи жах на них, Господи, нехай пізнають народи, що вони – лише [смертні] люди. (Села)

10 Чому, Господи, Ти стоїш остроронь, зробити праведний? 4 Господь у Своєму ховаєш Себе [від нас] у часи скорботні? 2 святуому Храмі, Господь на Своєму небесному Нечестивий пихато переслідує пригніченого престолі. Його очі бачать, Його повіки – нехай сам потрапить у задумані ним випробовують синів людських. 5 Господь каверзи! 3 Bo хизується нечестивий випробовує праведного, а нечестивого й пристрастями душі своєї і жадібний того, хто любить насильство, ненавидить ганьбить, зневажає Господа. 4 Зухвало нехтує його душа. 6 Він проле дощем на нечестивих нещастья, вогонь, сірку, і вітер палючий – їхня частка з чаши [гніву]. 7 Bo праведний Господь, любить правду; [тому тільки] справедливі побачать Його обличчя.

11 Керівнику хору. Псалом Давидів. На Господа я надію покладаю. Як же ви можете казати мені: «Лети-но на гору, мов птах!» 2 Bo ось нечестиві натягують луки, прикладають стріли на тятиву, щоб у темряві стріляти в справедливих серцем. 3 Адже коли руйнуються підвалини, що може

12 Керівнику хору. У супроводі пригнобленого, але Господь – його притулок, восьмиструнного інструмента. Псалом 70, хто дав би із Сіону порятунок Ізраїлеві! Давидів. Врятуй, Господи, бо не стало Коли Господь поверне з полону народ Свій, справедливого, бо зникли вірні з-посеред веселитиметься Яків, радітиме Ізраїль!

синів людських! 2 Марне говорять одне одному, вуста слизькі [в них], глибоко в серці промовляють [інше]. 3 Нехай розрубає Господь кожні слизькі вуста [ї] зухвалий яzik тих, 4 що говорять: «Нашим язиком здолаємо [кого завгодно]; вуста наші з нами – то хто нам пан?» 5 «Через те, що грабують пригноблених, що бідняки стогнуть, нині повстану Я, – говорити Господь, – врятую від тих, хто зводить на них наклеп». 6 Слова Господні – слова чисті, немов срібло, що в горнилі земляному очищene, сім разів переплавлене. 7 Ти, Господи, берегтиш [нужденних], стерегтиш нас від роду цього [злого] повіки, 8 [поки] навколо тиняються нечестиві й людська нікчемність у пошані.

15 Псалом Давидів. Господи, хто може мешкати у Твоєму наметі? Хто житиме на Твоїй святій горі? 2 Той, хто ходить бездоганно [життєвим шляхом] і хто чинить правду; хто істину говорить у своєму серці 3 і наклепів язиком своїм не зводить; не чинить зла біжньому своему і [нічого] ганебного на свого біжнього не намовляє; 4 очима своїми він не гляне на негідника, але тих, хто Господа бойтися, шанує; [навіть коли] він склав собі присягу на збиток, то не змінить [свого слова]. 5 Срібла свого він на лихву не позичає і хабара проти невинного [на суді] не бере. Хто чинить усе це, той повіки не захищається.

16 Міхтам Давидів. Бережи мене, Боже, адже на Тебе я надію покладаю! 2 Сказав я Господеві: «Ти мій Володар, немає в мене іншого блага, окрім Тебе». 3 [Також] до святих, що на землі, і до шляхетних – до них мое бажання. 4 Нехай же численні скорботи спіткають тих, хто іншим [богам] прагне служити. Я не литиму ім крові жертвних виливань, не згадуватиму імен тих [богів] моїми вустами. 5 [Лиш] Господь – наділений мені спадок і мій келих; Ти тримаєш мій жереб. 6 Межі мої [наділу] пролягли через приємні місця – так, гарний спадок для мене! 7 Благословлю я Господа, Який дає мені поради, навіть уночі мое нутро наставляє мене. 8 В уяві своїй завжди я бачу перед собою Господа, адже Він по правиці моїй, щоб я не похитнувся. 9 Тому радіє серце мое й веселиться слава моя, також тіло мое перебуватиме в безпеці, 10 бо не залишиш Ти душі моєї в царстві мертвих, не дозволиш вірному Твоєму побачити тління.

(Sheol h7585) 11 Ти стежку життя мені показуєш; наповнив мене радощами перед обличчям Твоїм, насолодою по правиці Твоїй навіки.

17 Молитва Давидова. Почуй, о Господи, [благання про] правду; прислухайся до моого волання, зваж на мою молитву, що з вуст нелукавих [лінен]. 2 Від Тебе Самого нехай приайде мені суд справедливий, нехай

13 Керівнику хору. Псалом Давидів. Доки, Господи? Невже Ти забув мене навіки? Доки ховатимеш обличчя Своє від мене? 2 Доки тяжкі роздуми носитиму я в дushi своїй [ї] муку в серці своему день у день? Доки величатаиметься ворог мій наді мною? 3 Зглянсья ж, дай мені відповідь, Господи, Боже мій! Очі мої просвіти, щоб сном смертним я не заснув, 4 щоб не говорив мій ворог: «Я здолав його!» Щоб не раділи супротивники мої, коли я похитнуся. 5 Я ж бо на милість Твою покладаю надію, радітиме серце мое через порятунок, [посланий] Тобою, 6 співатиму я Господеві, бо Він виявив до мене прихильність.

14 Керівнику хору. Давидів. Промовив безумний у своєму серці: «Немає Бога». Розбестились вони, огидними стали їхні вчинки, немає [нікого], хто б чинив добро. 2 Господь із небес поглядає на синів людських, щоб побачити, чи є [серед них] розумний, що шукає Бога. 3 Усі як один вони збочили [з дороги], зіпсувалися; немає того, хто робив би добро, жодного немає. 4 Невже не скаменуться всі ті, хто чинить беззаконня, хто пожирає народ мій, немов хліб, хто Господа не кличе? 5 Там, [на шляху їхньому], охопить їх страх, адже Бог серед праведного роду. 6 Ви глузуете зі сподівань

очі Твої побачать правду. 3 Ти випробував зі святого Храму Свого, і волання мое мое серце, дослідив [мене] вночі, переплавив до вух Його дійшло. 7 Тоді здригнулася мене, але не знайшов [того], щоб слова земля, захиталась, затремтіли підвалини мої розходилися з думками. 4 Щодо справ гір, стрепенулися, бо розгнівався Він. 8 Дим людських, то згідно зі словом, що [вийшло] піднявся із ніздрів Його, і вогонь, що [все] з вуст Твоїх, я зберіг себе від того, щоб пожирає, – із вуст Його, розжарене вугілля [стати] на шлях гнобителя. 5 Стопи мої [посипалося] від Нього. 9 Він нахилив небеса крокували [тільки] Твоїми стежками, ноги і зійшов, і під ногами Його – хмара імли. 10 мої не оступалися. 6 Я кличу до Тебе, бо Ти Він сів верхи на херувима й полетів, понісся відповіси мені, Боже; нахили вухо Твоє до на крилах вітру. 11 Морок зробив Він Своїм мене, почуй мову мою. 7 З'яви дивну милість покровом, [немов] шатро навколо Нього Твою, о Визволителю, Що рятуеш правицею – темні хмари дощові, клуби пилу. 12 Від Своєю тих, хто надію покладає на Тебе в сяйва, що перед Ним, випливають хмари – протистоянні з ворогами. 8 Бережи мене [вони несуть] град і спалахи вогню. 13 Тоді мов зіницю ока, у тіні крил Твоїх сковай загримів на небесах Господь, Всешишній мене 9 від нечестивих, що грабують мене, від подав Свій голос – град і спалахи вогню. 14 І смертельних ворогів моїх, що мене оточили. пустив Він стріли Свої, і розсіяв [ворогів], 10 Вони запліли жиром, вуста їхні говорять численними блискавками розгромив іх. 15 пихато. 11 Підкрадалися до мене [таємно], Тоді з'явилися джерела води й підвалини а тепер оточили мене, їхні очі шукають всесвіту відкрилися від докору Твого, нагоди, аби кинути [мене] на землю. 12 Господи, від подиху вітру із ніздрів Твоїх. 16 Немов той лев, що прагне терзати [здобич], Він схилився з висоти, узяв мене, витягнув і як лев молодий, що в засідці залягає. 13 мене із вод глибоких. 17 Визволив мене від Піднімися, Господи, стань перед ним, кинь сильного мого ворога й від ненависників додолу його; мечем Своїм визволи душу мою моїх, що сильніші були від мене. 18 Вони від нечестивого, 14 рукою Твоєю від мужів, стали переді мною в день лиха, але Господь Господи, – від людей плинного світу, чия був моєю опорою. 19 Він вивів мене на долю лише в цьому житті. То нехай же їхнє просторе місце, визволив мене, бо Він черево наповниться із Твоєї скарбниці нехай мене уподобав. 20 Віддячив мені Господь діти їхні наситяться і залишок передадуть за правою моєю, за чистотою рук моїх малюкам своїм. 15 А я в правді побачу винагородив мене. 21 Адже я тримався обличчя Твоє, проکинувшись, образом Твоїм шляхів Господніх і не чинив нечестиво, насичуватися буду.

18 Керівнику хору. Псалом раба Господнього Давида. Він заспівав слова цієї пісні Господеві того дня, коли визволив його Господь від руки всіх ворогів його й від руки Саула. І сказав він: «Я люблю Тебе, Господи, сило моя!» 2 Господь – бескид [крутій] для мене, твердиня моя і мій Визволитель. Мій Бог – моя скеля, на Нього я надію покладаю, [Він] – мій щит і ріг порятунку мого, притулок мій. 3 До Господа прославленого кличу я – від ворогів моїх врятований буду. 4 Облягли мене пута смерті, потоки зради затягнули мене у вир. 5 Пута царства мертвих охопили мене, тенета смерті постали переді мною. (**Sheol h7585**) 6 У скорботі моїй я кликав Господа й волав до Бога мого. Він почув мій голос

відвернувшись від мого Бога. 22 Бо всі закони Його правосуддя – переді мною, і від постанов Його я не ухилявся. 23 Я був бездоганний перед Ним і від гріха оберігав себе. 24 Тому й винагородив мене Господь за правою моєю, за чистотою рук моїх перед Його очима. 25 Ти вірність виявляєш тому, хто сам вірний, з людиною бездоганною й Ти поводишся бездоганно, 26 із чистим Ти обходишся щиро, але з підступним – відповідно до його підступності. 27 Адже Ти рятуеш людей смиренних, а тих, у кого очі зухвалі, принижуєш. 28 Ти запалюєш мій світильник; Господь, Бог мій, освітлює мою темряву. 29 [Разом] із Тобою я змушу [вороже] військо тікати, і з Богом моїм я долаю стіну. 30 Бог! Бездоганний шлях Його, слово Господа чисте. Він – щит для всіх тих, хто на Нього надію покладає. 31 Бо хто

[ще] є Богом, окрім Господа? І хто є скелею, Він шатро для сонця, 5 і воно виходить крім нашого Бога? 32 Бог підперізує мене [із нього], немов наречений із весільної силою і бездоганним чинить мій шлях. 33 світлиці, і радіє, наче бігун, що пробігти Він робить ноги мої, мов у лані, і ставить має [свою] стежину. 6 З одного краю небес мене на узвишшях. 34 Він привчає руки воно виходить, пробігає коло до іншого мої до битви, так що плечі мої можуть краю, і ніщо не сковується від його спекоти, зігнути бронзовий лук. 35 Ти дав мені щит 7 Закон Господа бездоганний, оновлює порятунку Твого, і правиця Твоя підтримує душу. Одкровення Господні гідні довіри, мене, милість Твоя звеличує мене. 36 Ти мудрими роблять простих. 8 Настанови розширюєш мій крок під мною, так що не Господні справедливі, радують серце. тремтять мої ступні. 37 Я переслідував ворогів Заповідь Господа промениста, просвітлює моїх і наздоганяю їх, не повертаюся назад, очі. 9 Страх Господній чистий, перебуває поки їх не знищу. 38 Я вражаю їх так, що не повіки. Закони правосуддя Господа істинні, можуть більше встати, вони падають під усі вони праведні. 10 Вони бажаніші від мої ноги. 39 Ти підперезав мене силою для золота, навіть від безлічі золота щирого; і битви, упокорив тих, хто повстав проти солодші вони від меду, меду стільникового. мене. 40 Ти ворогів моїх обернув до мене 11 Тож Твій слуга бережеться ними; за їх спиною, і ненависників моїх я знищив. 41 дотримання – велика нагорода. 12 А помилки Вони волали [про допомогу], але не було [свої] – хто їх помітити може? Від неумисних рятівника, до Господа[кликали], та Він їм провин очисти мене 13 і від свідомих [гріхів] не відповідав. 42 Я стер їх у порох, у пил, стримай раба Твого – нехай не панують наді що [розноситься] на крилах вітру; я топтав мною. Тоді я буду досконалий і чистий від їх, як бруд на вулицях. 43 Ти визволив великого беззаконня. 14 Нехай приемні Тобі мене від заколоту в народі, поставив мене будуть слова вуст моїх і роздуми серця мого, головувати над іноземцями. Народи, яких Господи, Скеле моя й Відкупителю мій!

я не знав, служать мені, 44 слухаються мене, лише почувши краєм вуха [про мене]. Сини чужинців плаzuют переді мною. 45 Понурилися сини чужинців і завмирають [від страху], [виходячи] зі своїх укріплень. 46 Живий Господь і благословенна Скея моя! Нехай звеличений буде Бог порятунку мого! 47 Він – Бог, Який помсту за мене вчиняє, підкорює мені народи 48 Й визволяє мене від ворогів моїх. Ти підніс мене над тими, хто повстав проти мене, врятував мене від людини жорстокої. 49 За це я славитиму Тебе серед народів, Господи, та імені Твоєму співатиму [хвалу]. 50 Звеличує Він перемогою [поставленого] Ним царя і милість виявляє Своєму помазанцю Давиду й нащадкам його повіki.

19 Керівнику хору. Псалом Давидів. Небеса проголошують славу Божу, і про діяння рук Його сповіщає небесна твердь. 2 День у день виливають вони мову [свою] й щоночі відкривають знання. 3 Хоча без слів їхня мова і не чути звуків від них, 4 по всій землі розходиться їхній голос, і до краю всесвіту – їхні слова. [У небесах] поставив

20 Керівнику хору. Псалом Давидів. Нехай відповість тобі Господь у день скорботи. Нехай підніме тебе ім'я Бога Якова. 2 Нехай пошле Він тобі допомогу зі Святилища і підтримає тебе із Сіону. 3 Нехай Він згадає усі твої жертвоприношення [з прихильністю] і твоїми цілопаленнями задоволений буде. (Села) 4 Нехай Він дасть тобі те, чого бажає твоє серце, здійснить усі твої наміри. 5 Ми радісно гукатимемо про твою перемогу, і в ім'я Бога нашого піднімемо знамена. Нехай виконає Господь усі прохання твої. 6 Тепер я знаю, що рятує Господь помазанця Свого, відповідає йому зі святих небес Своїх переможною силою правиці Своєї. 7 Дехто [хвалиться] колісницями, дехто – конями, а ми хвалитися будемо іменем Господа, Бога нашого. 8 Вони похилилися й впали, а ми встали й зміцнюємося. 9 Господи, даруй перемогу! Нехай Цар відповість нам того дня, коли ми кличено до Нього!

21 Керівнику хору. Псалом Давидів. Господи, цар радіє міці Твоїй і порятунком Твоїм надзвичайно веселиться.

2 Ти дав йому те, чого бажало його серце, на мене, немов лев, що терзає здобич і благання вуст його не відхилив. (Села) з реве. **14** Я розлився, як вода, і всі кістки мої Але зустрів його ряснimi благословеннями, роз'єдналися, серце мое перетворилося на поклав йому на голову вінок зі щирого віск, розтануло серед моїх нутрощів. **15** Моя золота. **4** Він просив життя у Тебе – Ти дав [життєва] силу висохла, немов череп'я, і йому, навіки [наділив] довголіттям. **5** Велика язик мій прилип до піднебіння. Ти поклав слава в нього через перемоги, [даровані] мене до смертного пороху. **16** Пси обступили Тобою; Ти наділив його словою й величчю. **6** мене, збіговисько злодіїв оточило мене, Ти обдарував його благословеннями навіки, прокололи руки мої та ноги мої. **17** Усі кістки звеселив його радістю від присутності Твоєї. свої я можу перелічити, а вони вирячилися й **7** Бо на Господа цар покладає надію, і завдяки глузливо дивляться на мене. **18** Вони ділять милості Всешишнього він не похитнеться. **8** між собою мої шати й за одяг мій кидають Знайде рука Твоя всіх ворогів Твоїх, правиця жереб. **19** А Ти, Господи, не віддаляйся! Сило Твоя досягне Твоїх ненависників. **9** Ти моя, поспіши мені на допомогу. **20** Визволи зробиш їх подібними до вогняної печі у мою душу від меча, мою єдину – від псів. **21** час Твого з'явлення. У гніві Своєму Господь Врятуй мене від пащі лева, і від рогів диких знищить їх, і вогонь їх спалить. **10** Нащадків биків – смірену [душу] мою. **22** Я звіщатиму їхніх Ти знищиш із землі, і насіння їхнє – з-ім'я Твое братам моїм, посеред зібрання поміж синів людських. **11** Бо вони задумують хвалитиму Тебе. **23** Ти, хто Господа боїться, зло проти Тебе, плетуть каверзи, але не хваліть Його! Усі нащадки Якова славте досягнути [мети]. **12** Ти зробиш їх ціллю для Його! Тремтіть перед Ним, усі нащадки [лука Свого], проти облич'їхніх натягнеш Ізраїля! **24** Бо не знахтував Він і не відчурався тятиву. **13** Піднімися, о Господи, у міці Твоїй! приниження убогого, і не відвернув обличчя Ми співатимемо й хвалитимемо могутність Свого від нього, але почув, коли той волав до Твою.

22 Керівнику хору. На мотив «Лань на світанку». Псалом Давидів. Боже мій, Боже мій, чому Ти покинув мене? [Чому] Ти стоїш осторонь, коли я волаю про порятунок? **2** Боже мій, я кличу вдень – Ти не відповідаеш, вночі – і немає мені спокою. **3** Але ж Ти – Святий; Ти, [оточений] хваліннями Ізраїлю, сидиш [на престолі]. **4** На Тебе покладалися батьки наші, надію покладали, і Ти рятував їх. **5** До Тебе волали й були визволені, на Тебе надію покладали й не зганьбилися. **6** Я ж – черв'як, а не людина, ганьба серед людей, засоромлений серед народу. **7** Усі, хто бачить мене, глузують з мене: кепкують вустами, похитують головою. **8** «Він покладався на Господа, [тож] нехай визволить його, нехай врятує його, якщо Він його уподобав». **9** Ти ж, Господи, вивів мене з утробы, навчив мене довіряти [Тобі] ще біля грудей моєї матері. **10** На Тебе я покинутий від самого народження, від лона матері моєї Ти – мій Бог. **11** Не віддаляйся від мене, адже скорбота близько, а помічника немає. **12** Оточили мене численні бугаї, міцні бугаї з Башану обступили мене. **13** Пащі свої роззываючи

Я виконаю обітниці мої перед тими, хто Його боїться. **26** Бідняки юстимуть і наситяться, хвалитимуть Господа ті, хто Його шукає. Нехай живуть повіки серця ваші! **27** Згадають Господа й навернуться до Нього всі краї землі, і поклоняться перед Тобою усі сім'ї народів. **28** Бо Господеві належить царство, Він править народами. **29** Усі багатії землі будуть юсти й поклоняться Йому; схиляться на коліна всі, що сходять до [смертного] пороху й не можуть душу свою зберегти живою. **30** Нащадки служитимуть Йому, розповідатимуть наступному поколінню про Володаря. **31** Прийдуть і звіщатимуть Його правду народові, що має народитися, про те, що зробив Він.

23 Псалом Давидів Господь – мій Пастир, я нічого [більше] не потребую. **2** Він дає мені спочинок на трав'янистих пасовищах, водить мене до тихих вод. **3** Він оживляє мою душу, веде мене стежками правди заради Свого імені. **4** Навіть коли я піду долиною тіней смерті, то не боятимусь зла, адже Ти зі мною; Твій жезл і Твій посох – вони заспокоюють мене. **5** Ти готуєш

для мене [святковий] стіл на очах у моїх прости беззаконня моє, бо велике воно. 12 супротивників, Ти намастив мою голову Хто той муж, що Господа боїться? Вкаже олією, мій келих наповнений вщерть. 6 Тож йому [Бог] дорогу, яку треба обрати. 13 нехай добро й милість супроводжують мене Душа його житиме в достатку, і нашадки в усі дні моого життя, а я перебуватиму в його успадкуванні землю. 14 Таємницю [Свою] Господь [довіряє] тим, хто боїться Його, і Завіт Свій відкриває їм. 15 Очі мої завжди [звернені] до Господа, бо Він звільняє ноги мої із пастки. 16 Зглянися на мене й змилийся наді мною, бо я самотній і пригнічений. 17 Скорботи моого серця примножилися – виведи мене зі страждань моїх. 18 Поглянь на приниження мое й муку мою і прости усі гріхи мої. 19 Подивися на ворогів моїх, які численні вони стали і якою ненавистю лютово ненавидять мене. 20 Збережи мою душу й визволи мене, не дай мені вкритися ганьбою, адже на Тебе надію покладаю. 21 Невинність і справедливість нехай стережуть мене, бо на Тебе я покладаю надію. 22 Визволи, Боже, Ізраїля від усіх скорбот його!

24 Псалом Давидів Господеві належить земля і все, що її наповнює, всесвіт і все, що живе в ньому. 2 Адже Він заклав її основи в [глибинах] морів і над ріками встановив її. 3 Хто може зійти на гору Господню? Хто зможе стати на Його святому місці? 4 Той, чиї долоні чисті й серце невинне, хто не надимався марно своєю душою й оманливо не присягався. 5 Отримає він благословення від Господа й вилучання від Бога, Спасителя Свого. 6 Ось такий рід тих, хто шукає Його, шукає обличчя Твого, Боже Якова. (Села) 7 Ворота, підніміть ваші верхи, підніміться, о двері вічні, щоб увійшов Цар слави! 8 Хто ж Він, цей Цар слави? Господь могутній і сильний, Господь сильний у битві. 9 Ворота, підніміть ваши верхи, підніміться, о двері вічні, щоб увійшов Цар слави! 10 Хто Він, цей Цар слави? Господь Всіхвілів, Він – Цар слави! (Села)

25 Псалом Давидів. До Тебе, Господи, я підношу мою душу. 2 Боже мій, на Тебе надію покладаю; тож не дай мені вкритися соромом, нехай вороги не радіють перемозі наді мною. 3 Не дай жодному з тих, хто на Тебе надію покладає, бути посортованім, але нехай вкриються ганьбою ті, хто безпідставно чинить віроломство. 4 Покажи мені, шляхи Твої, Господи, навчи мене стежок Твоїх. 5 Веди мене істиною Твоєю й навчи мене, адже Ти – Бог спасіння моє, на Тебе я надію покладаю щодня. 6 Згадай, Господи, любов Твою й Твоє милосердя, адже вони споконвіку. 7 Гріхів юності моєї й беззаконь моїх не згадуй, [але] заради милосердя Твого згадай мене, заради доброти Твоєї, Господи. 8 Добрий і справедливий Господь, тому наставляє грішників на [істинний] шлях. 9 Він спрямовує смиренних до справедливості й покірливих навчає дороги Свої. 10 Усі стежки Господні – милість та істина для тих, хто дотримується Його Завіту й одкровені. 11 Заради імені Твого, Господи,

26 Псалом Давидів. Суди мене, Господи, адже я ходив бездоганно, і на Господа я покладав надію непохитно. 2 Випробуй мене, Господи, оціни мене, досліди серце мое й мое нутро. 3 Бо милість Твоя перед моїми очима, тому я [завжди] ходжу в істині Твоїй. 4 Я не сиджу з нікчемними людьми й не піду з підступними. 5 Я ненавиджу зборище злодіїв і не сяду з нечестивими. 6 Омиватиму свої руки в невинності й навколо жертвника Твого, Господи, ходитиму, 7 голосно звіщаючи подяку й проголошуючи всі чудеса Твої. 8 Господи, я полюбив оселю Твого дому, те місце, де мешкає Твоя слава. 9 Не дай душі моїй загинути з грішниками й [не згуби] життя моє з людьми кровожерними, 10 у чиїх руках злій задум і чиї правиці повні хабарів. 11 А я бездоганно ходжу [життєвим шляхом]. Визволи мене й помилуй! 12 Нога моя стоїть на рівній [землі]; серед присутніх на великих зборах благословляти Господа.

27 Псалом Давидів. Господь – мое світло й мое спасіння: кого мені боятись? Господь – твердиня моего життя: кого мені лякатись? 2 Коли наблизяться до мене злодії, щоб пожерти мое тіло, коли супротивники й вороги мої [повстануть] проти мене, вони

спіткнуться й впадуть. 3 Якщо військо стане моїх благань. 7 Господь – твердиня моя й табором проти мене, мое серце страх не щит мій; на Нього покладалося мое серце. охопить; якщо війна спалахне проти мене – і Він допоміг мені, і серце мое зраділо, тож тоді я почуватимусь у безпеці. 4 Одного лиш піснею своею я прославлю Його. 8 Господь – просив я в Господа, тільки того шукаю: щоб сила Свого народу, Він – рятівна твердиня мешкати мені в домі Господньому всі дні для Свого помазанця. 9 Врятуй народ Твій і життя мого, щоб споглядав я спокій Господа благослови Свій спадок; Будь їхнім Пастирем й поринав у роздуми в Храмі Його. 5 і веди їх повік!

Бо Він сховає мене в помешканні Своєму

в день лиха, убереже мене під подолом Свого шатра [Й] здійме мене на скелю. 6 Тоді піднесеться голова моя над ворогами моїми, що оточують мене, і принесу я біля шатра Його жертви з вигуком радості, співатиму й грatisу для Господа. 7 Почуй, Господи, мій голос, [адже] кличу я, помилуй мене і дай мені відповідь. 8 «До Тебе!» – каже серце мое. «Шукайте обличчя Мое!» Обличчя Твоє, Господи, шукатиму я. 9 Не відвертай обличчя Твого від мене, не відкинь у гніві раба Твого, [адже] Ти був допомогою моєю. Не покинь мене, не залиши, Боже спасіння мого! 10 Xоча мої батько й мати полишили мене, але Господь прийме мене. 11 Покажи мені, Господи, дорогу Твою і стежкою справедливості веди мене заради ворогів моїх. 12 Не віддавай мене на поталу супротивникам моїм, бо свідки неправдиві повстали проти мене й дихають насильством. 13 Однак я твердо вірю, що побачу доброту Господню на землі живих. 14 Надійся на Господа, будь мужнім і серце своє зміцни. Надійся на Господа!

28 Псалом Давидів. До Тебе, Господи, я кличу, Скеле моя, не будь байдужим до мене! Якщо Ти мовчатимеш, я стану подібним до тих, що сходять до прірви. 2 Почуй голос благань моїх, коли я волаю до Тебе, коли я піднімаю руки свої до Святая Святих Храму Твого. 3 Не став мене на один рівень із нечестивими, з тими, що роблять беззаконня, що про мир говорять із близкіми своїми, та в серцях у них зло. 4 Віддай їм за їхніми вчинками, за мірою зла у їхніх справах. Так, як вчинили руки їхні, віддай їм, поверни їм те, що вони заслужили. 5 За те, що не задумуються вони над звершеннями Господа й над діянням рук Його, Він їх зруйнує й не відбудує знов. 6 Благословенний Господь, бо почув Він голос

29 Псалом Давидів. Віддайте Господеві, о сини Божі, віддайте Господеві славу й могутність! 2 Віддайте імені Господа славу, вклоніться Господеві в Його величному святилищі. 3 Голос Господа – над водами; Бог слави громить, Господь – над водами могутніми. 4 Голос Господа сильний; Голос Господа величний. 5 Голос Господа ламає кедри, Господь ламає кедри Лівану. 6 Він змушує їх танцювати, як телят, а [гори] Ліван та Сиріон – немов молодого дикого бика. 7 Голос Господа викрещує язики полум'я. 8 Голос Господа змушує тремтіти пустелю, Господь потрясає пустелю Кадеш. 9 Голос Господа гне дуби й оголює ліси, а в Храмі Його всі вигукують: «Слава!» 10 Господь сидів над [водами] потопу; Господь як Цар сидітиме навікі! 11 Господь дає міць Своєму народові; Господь благословляє народ Свій миром.

30 Псалом. Пісня Давидова на посвячення дому. Величатиму Тебе, Господи, бо Ти витягнув мене [із безодні] й не дав ворогам моїм порадіти над моїм [падінням]. 2 Господи, Боже мій, я волав до Тебе, і Ти зцілив мене. 3 Господи, Ти вивів мою душу із царства мертвих, зберіг мое життя, щоб я не зійшов у провалля. (Sheol h7585) 4 Співайте Господеві, вірні Йому, славте пам'ять Його святині. 5 Адже гнів Його триває лише мить, тоді як прихильність Його – на [все] життя. Звечора й усю ніч може тривати плач, але на ранок – вигуки радості. 6 У добробуті [перебуваючи], сказав я: «Не захитаєся повікі». 7 Господи, через Твою прихильність [до мене] Ти зробив гору мою [непохитною] твердинею. Та як тільки сховав Ти Своє обличчя, я збентежився. 8 До Тебе, Господи, я кличу, і Володаря моого благаю. 9 Яка користь від того, що кров моя [пролиться], що зійду я до ями погибелі? Хіба славитиме Тебе порох [мерця]? Чи звіщатиме він Твою істину? 10

Почуй, Господи, і помилуй мене! Господи, котрі приховав Ти для тих, хто боїться Тебе, будь мені помічником! 11 Ти ридання мое які Ти здійснююш на очах синів людських перетворив на [веселій] хоровод, зняв із для тих, хто надію покладає на Тебе! 20 мене лахміття й підперезав мене радістю, Ти вкриваєш їх покровом Свого обличчя 12 щоб слава Тобі звучала й не змовкала. від [підступних] змов людських, ховаєш їх Господи, Боже мій, повіки славитиму Тебе!

31 Керівнику хору. Псалом Давидів. На

Тебе, я Господи, покладаю надію, [тож] нехай не посorомлюся повіki! Врятуй мене у Своїй праведності! 2 Схили до мене вухо Твоє, поспіши визволити мене, будь для мене скелею пристановища, домом твердині, щоб врятувати мене. 3 Бо Ти моя скеля й твердиня моя; заради імені Твого веди мене й керуй мною. 4 Витягни мене з тенет, які вони для мене таємно розставили, адже ти мое пристановище. 5 У руки Твої я ввіряю дух мій; визволи мене, Господи, Боже істини. 6 Ненавиджу тих, що шанують марніх ідолів; я ж надію покладаю на Господа. 7 Веселитимусь і радітиму Твоєму милосердю, бо Ти побачив мое пригнічення, дізnavся про скорботи моого серця 8 й не віddав мене в руки ворога моого на поталу, але поставив мої ноги на просторому місці. 9 Помилуй мене, Господи, бо тісно мені, згасли від смутку мої очі, моя душа й нутро мое. 10 Бо життя мое згасає в журбі, і роки мої – у зітханнях. Моя сила спіткнулася через гріхи мої, і кістки мої висnажилися. 11 Через усіх супротивників моїх став я ганьбою для своїх сусідів і страхом для тих, хто [добре] знав мене; хто бачить мене на вулиці – тікає від мене. 12 Забутий я в серцях [іхніх], немов померлий; став я немов розбитий глек. 13 Бо чую я наклепи від багатьох, жах навколо. Змовляються вони разом проти мене, задумують життя мое забрати. 14 Але я на Тебе надію покладаю, Господи! Кажу я: «Ти мій Бог!» 15 У Твоїй руці час мого [життя]; визволи мене від руки ворогів моїх і від тих, хто мене переслідує. 16 Нехай засяє обличчя Твоє над рабом Твоїм, врятуй мене в милості Твоїй. 17 Господи, нехай не буде мені соромно, що я до Тебе кличу. Нехай соромно стане нечестивим, нехай замовкнуть вони в царстві смерті. (Sheol h7585) 18 Нехай оніміють вуста брехливі, що проти праведника говорять зухвало, пихато й з презирством. 19 Які ж великі Твої блага,

у наметі [Своєму] від лайливих язиків. 21 Благословенний Господь, Що з'явив мені дивовижну Свою милість, коли я був в оточеному [ворогами] місті. 22 Я ж сказав у тривозі моїй: «Я вигнаний геть від очей Твоїх!» Але Ти почув голос благань моїх, коли я волав до Тебе. 23 Любіть Господа, усі вірні Його! Оберігає Господь відданих [Йому] та відплачує сповна гордим. 24 Будьте мужнimi й зміцніться серцем, усі, хто на Господа сподівається.

32 Псалом Давидів. Повчання. Блаженний

той, чиї беззаконня прощені, чиї гріхи покриті! 2 Блаженна та людина, якій Господь не залічить її гріха, у дусі якої немає підступності! 3 Поки я мовчав, висnажилися мої кості через мое щоденне стогнання. 4 Бо вдень і вночі тяжіла наді мною рука Твоя; волога [життедайна] в мені перетворилася на літню посуху. (Села) 5 Та визнав я свій гріх перед Тобою й не приховав моеї провини. Я сказав: «Визнаю перед Господом мої беззаконня», і Ти простив провину моого гріха. (Села) 6 Тому помолиться Тобі кожен вірний у той час, коли можна знайти [Тебе], і навіть потік могутніх вод до нього не підступить. 7 Ти – потаємний притулок для мене; Ти стерегтимеш мене від лиха, оточиш мене; Ти спрямовувати буду на шлях, яким належить тобі йти. Я буду давати поради, Мое око [наглядає] за тобою». 9 Тож не будьте як кінь чи мул, що не мають розуміння, чий норов треба стримувати вудилом і вуздечкою, бо інакше не наблизяться вони до тебе. 10 Багато скорбот у нечестивого, а того, хто надію на Господа покладає, оточує [Його] милість. 11 Радійте в Господі й веселіться, праведні! Голосно співайте, усі щирі серцем!

33 Веселіться, праведні, у Господі!

Справедливим личить хвалити [Його]. 2 Славте Господа під [звуки] арфи, співайте для Нього під ліру десятиструнну! 3 Співайте Йому нову пісню, грайте майстерно,

зі звуком сурми! 4 Бо Слово Господа Господа, святі Його, адже немає нестатку ні справедливе і всі Його дії гідні довіри. 5 Він в чому у тих, хто боїться Його. 10 Молоді любить праведність і справедливість; земля леви терплять нестачу й голодують, а ті, хто повна милості Господньої. 6 Словом Господа Господа шукає, у жодному добрі нестатку створені небеса, і духом вуст Його – усе не відчувають. 11 Приходьте, нашадки, воїнство їхнє. 7 Він збирає грудами води послухайте мене, я навчу вас боятися моря, кладе безодні [океану] в сковища. Господа. 12 Той, хто бажає насолоджуватися 8 Нехай боїться Господа вся земля; нехай життям, хто хотів би бачити добро в [усі] тремтять перед Ним усі мешканці всесвіту. дні, 13 стримуй язык свій від зла й вуста 9 Бо Він сказав – і стало, Він заповів – і свої від того, щоб говорити підступне. 14 з'явилася. 10 Господь руйнує намір народів, Ухиляється від зла й чини добро, шукай знищує задуми племен. 11 А намір Господа миру й прагні його. 15 Очі Господа – на стоятиме повіки, задуми Його серця – з праведних, і вуха Його до зойку їхнього роду в рід. 12 Блаженний народ, чиїм Богом [прихилені]. 16 Обличчя Господа – проти є Господь, народ, який Він обрав Собі у тих, хто чинить зло, щоб викорінити з землі спадок. 13 Господь поглядає з небес, бачить пам'ять про них. 17 Кличуть [праведні], і усіх синів людських. 14 Із місяця Свого Господь чує й від усіх скорбот їх визволяє. перебування приглядається пильно до всіх, 18 Близький Господь до [людей] зі зламаним хто живе на землі, – 15 Творець усіх сердець серцем, і тих, у кого дух розбитий, Він їхніх із розумінням вникає в усі їхні дії. 16 рятує. 19 Багато лих у праведного, та від усіх Царя не врятує численне військо, воїна не них врятує його Господь. 20 Береже Він усі визволити велика сила. 17 Кінь ненадійний кістки його, жодна з них не буде зламана. 21 для порятунку: великою силою своєю він Зло приведе до смерті нечестивого, і ті, хто не врятує. 18 Ось очі Господні звернені на ненавидить праведника, будуть засуджені. тих, хто боїться Його, хто на милість Його 22 Визволяє Господь душі слуг Своїх, і не сподівається, 19 щоб від смерті врятувати їх і буде засуджений жоден із тих, хто надію на живити під час голоду. 20 Душа наша в надії Нього покладає.

чекає на Господа, Він – наша допомога і щит. 21 Ним радіє наше серце, бо на святе Його ім'я ми покладаємося. 22 Нехай милість Твоя, Господи, буде над нами, як ми на Тебе сподіваємося.

34 [Псалом] Давидів, коли він вдавав із себе божевільного перед Авімелехом, був вигнаний від нього й пішов. Благословлятиму Господа повсякчасно, хвала Йому завжди в моїх устах. 2 Душа моя хвалитиметься Господом; нехай почують смиренній зрадіють. 3 Величайте Господа зі мною; звеличуймо разом ім'я Його! 4 Я шукає Господа, і Він відповів мені й від усіх жахів моїх визволив мене. 5 Хто погляд свій звертає на Нього, ті засяяли [від радості], обличчя їхні не вкриються ганьбою. 6 Цей пригноблений кликає, і Господь почув і від усіх скорбот врятував його. 7 Ангел Господній стає табором довкола тих, хто боїться Його, і визволяє їх. 8 Скоштуйте й побачте, що добрий Господь! Блаженний той, хто надію на Нього покладає! 9 Бійтесь

35 Псалом Давидів. Господи, втрутися в суперечку з тими, хто зі мною сперечаеться, почни воювати з тими, хто воює проти мене! 2 Візьми щит і обладунки й повстань мені на допомогу! 3 Махни списом і загороди дорогу тим, хто переслідує мене. Скажи душі моїй: «Я – порятунок твій!» 4 Нехай посоромленій приниженні будуть ті, хто прагне згубити мою душу. Нехай розвернеться назад і вкриються ганьбою, хто зло проти мене задуме. 5 Нехай будуть вони як половина перед вітром, коли ангел Господній гнатиме їх. 6 Нехай шлях їхній буде темний і слизький, коли ангел Господній переслідуватиме їх. 7 За те, що приховали для мене тенета без причини і безпідставно викопали яму для душі моєї. 8 Нехай погибелль прийде на нього несподівано, й у тенетах, що він для мене таємно розставив, заплутається сам і впаде в них собі на погибелль. 9 А моя душа веселиться буде в Господі, піднесеться від радості через Твоє спасіння. 10 Усі кістки

мої нехай скажуть: «Господи, хто подібний до Тебе? Ти визволяєш приниженої від того, хто сильніший від нього, приниженої беззаконня до нечестивця в глибинах його бідного – від того, хто грабує його». серця, немає страху Божого перед його 11 Повстали проти мене жорстокі свідки, очима. 2 Адже він так сам себе улещує в розпитують мене про те, чого я не знаю. 12 очах своїх, що не може знайти гріха в собі, Віддячують мені злом за добро, [тяжкою] щоб його зненавидіти. 3 Слова вуст його – втратою моїй душі. 13 Та коли вони хворіли, беззаконня й підступ; він неспроможний я вдягався в лахміття, постом виснажував мислити розсудливо й робити добро. 4 Він мою душу, та молитва моя поверталася в задумує беззаконня [навіть] на свою ложі, нутро мое [без відповіді]. 14 Я ходив, наче стає на недобрий шлях, не цурається зла. 5 за другом чи братом моїм [сумуючи], наче Господи, Твоя милість [сягає] небес, Твоя матір оплакуючи, схилившись понуро. 15 А вірність – аж до хмар. 6 Праведність Твоя – коли я спіткнувся, вони зраділи, і збиралися немов могутні гори, Твій [справедливий] проти мене негідники, котрих я не знав, суд – велика безодня. Людей і тварин терзали мене безупинно. 16 Безбожними Ти бережеш, Господи. 7 Яка дорогоцінна глузуваннями насміхалися, скретотіли на милість Твоя, Боже! Тому сини людські мене своїми зубами. 17 Володарю, доки в тіні Твоїх крил спочивають безпечно. Ти дивитимешся на це? Відведи мою душу 8 Насичуються вони від достатку [благ] від їхніх згубних вчинків, від цих левів Твого дому, і потоком насолод Своїх Ти їх самотню мою! 18 Я прославлю Тебе в зібранині напуваеш. 9 Адже в Тебе джерело життя, у великому, посеред велелюддя хвалитиму світлі Твоєму ми бачимо світло. 10 Продовж Тебе. 19 Нехай же не зловтішаються наді Свою милість для тих, хто Тебе знає, і мною вороги мої неправедно, що даремно праведність Свою – для щирих серцем. 11 ненавидять мене. Нехай не підморгують Нехай не наступить на мене нога зухвалого, очима [зловтішно] ті, хто ненавидить мене нехай не вижене мене рука нечестивого. 12 даремно. 20 Бо не про мир вони говорять, [Поглянь-но:] ось там упали ті, що чинять але на мирних мешканців землі задумують беззаконня, вони повалені й встати не підступне. 21 Роззывають на мене свої пащі, можуть!

кажучи: «Ага! Ага! Побачили цю [біду] наші очі!» 22 [Але ж і] Ти, Господи, побачив це, не мовчи! Владико, не віддаляйся від мене! 23 Пробудися і встань на мій суд, [втуртися] в мою суперечку, Боже мій, Володарю мій! 24 Суди мене за правдою Твоєю, Господи, Боже мій; і нехай не зловтішаються вони наді мною. 25 Нехай не говорять вони в серцях своїх: «Ага, сталося, як ми хотіли!» Нехай не промовляють: «Ми проковтнули його!» 26 Нехай посorumляться й ганьбою вкриються всі, хто радіє моєму лихові. Нехай одягнуться у сором і безчестя ті, хто величається наді мною. 27 Нехай же веселяться й радіють ті, кому до вподоби моя правда; нехай завжди промовляють вони: «Хай звеличиться Господь, Що бажає миру слузі Своєму!» 28 Тоді язик мій проголошуватиме Твою правду, цілий день хвалитиме Тебе!

36 Керівнику хору. Псалом слуги Господнього, Давида. Промовляє

37 Псалом Давидів. Не роздратовуйся через злих [людій], не заздри тим, хто чинить беззаконно; 2 адже вони, немов трава, скоро засохнуть, і, як зелена поросль, зі'януть. 3 Покладай надію на Господа й роби добро, мешкай на землі й оберігай вірність. 4 Насолоджується Господом, і Він дасть тобі те, чого прагне твоє серце. 5 Розкрий перед Господом шлях, [задуманий] тобою, довірся Йому, і Він [усе] здійснить; 6 Він виведе твою правду, як світло [дня], і справедливість твою – як сяйво [сонця] опівдні. 7 У безмовній тиші будь перед Господом і на Нього сподівайся. Не роздратовуйся, коли дорога [нечестивого] успішна, коли він здійснює свої підступні задуми. 8 Вгамуй гнів і полиши роздратування, не дратуйся, бо це [призводить] лише до лиха. 9 Адже злодії будуть викорінені, а ті, хто надію покладає на Господа, вспадкують землю. 10 Ще трохи, і не стане нечестивого, придивишся до місця,

де він був, а його там немає. 11 А смиренні 35 Я бачив жорстокого нечестивця, що бував, вспадкують землю і будуть насолоджуватись немов міцно укорінене дерево з пишним величним спокоєм. 12 Задумує нечестивий листям. 36 Та минув він, і ось тепер немає лихе на праведного й скречоче на нього його; шукав я його, та не знайшов. 37 своїми зубами, 13 та Володар посміється з Тримайся того, як поводиться невинний, нього, адже Він бачить, що наближається і дивиться на праведного, адже майбуття день його [покарання]. 14 Мечі із піхов належить людині мирній. 38 А всі беззаконні дістають нечестиві й натягають свої луки, будуть знищені, майбуття нечестивих буде щоб на землю повалити пригніченого укорінене геть. 39 Порятунок праведних – й бідняка, щоб згубити тих, чиї дороги від Господа, Він твердиня їхня в час скорботи. справедливі. 15 Та мечі їхні у їхні ж 40 Допоможе їм Господь і визволить їх, серця увійдуть, і луки їхні зламаються. 16 визволить їх від нечестивих і врятує, бо на Невеликий статок праведника крашій, ніж Нього вони покладають надію.

багатство численних нечестивців, 17 бо рамена нечестивих зламаються, а праведних підтримає Господь. 18 Знає Господь дні невинних, і спадщина їхня буде повіки. 19 Не будуть вони вкриті ганьбою в час біди і в дні голоду ситими будуть. 20 Але нечестиві загинуть, і вороги Господа, як краса пасовищ, зникнуть, розвіються, мов дим. 21 Позичає нечестивий, та не повертає боргу, а праведний милує і дає. 22 Тому благословенні Господом успадкують землю, а прокляті Ним укорінені будуть. 23 Господь утвіржує кроки [праведного] мужа, і його шлях Йому до вподоби. 24 Якщо той спіткнеться, то не впаде, бо Господь підтримує його за руку. 25 Я був юнаком і вже постарів, та не бачив, щоб праведний був покинutий і щоб нащадки його просили хліба. 26 Щодня він виявляє милосердя й позичає [іншим], тому нащадки його будуть благословенні. 27 Ухиляється від зла й роби добро – і житимеш повік. 28 Бо Господь любить справедливий суд і вірних Йому не покине. Вони будуть збережені навіки, а нащадки нечестивих будуть викорінені. 29 Праведні вспадкують землю й мешкатимуть на ній повіки. 30 Вуста праведного промовляють мудрість, і яzik його говорить справедливе. 31 Закон його Бога у нього в серці, [тому] не похитнеться його кроки. 32 Нечестивий підстерігає праведного й шукає [можливості] його вбити. 33 Та Господь не залишить його в руках [зловмисника] й не дасть звинуватити його на суді. 34 Надійся на Господа й тримайся Його дороги, тоді Він звеличит тебе, щоб ти вспадкував землю, і побачиш ти, як будуть викорінені нечестиві.

38 Псалом Давидів. На спомин Господи, не докоряй мені у гніві Твоєму й не картай мене у люті Твоїй. 2 Бо стріли Твої пронизали мене й рука Твоя мене тяжко вдарила. 3 Немає [жодного] цілого місця на моєму тілі через пересердя Твое, немає здоров'я в кістках моїх через гріх мій. 4 Бо беззаконня мої накрили мою голову, немов важкий тягар, тяжіють наді мною. 5 Смердять, ятрують мої рані через божевілля мое. 6 Похилений і занадто пригнічений, цілий день ходжу я понуро. 7 Бо стегна мої повні палючого болю, і немає цілого місця на тілі у мене. 8 Я заціпенілий і вкрай розбитий духом, волаю через стогони мого серця. 9 Володарю, усі бажання мої перед Тобою, і зітхання мої від Тебе не приховані. 10 Серце мое тріпотить, сила моя полишила мене, і світла в очах моїх не стало. 11 Мої друзі й приятелі уникають мене через мої побої, і близькі мої стали поодаль. 12 Розставляють пастки ті, хто шукає душі моєї; про загибелю мою розмовляють ті, хто бажає мені зла; цілий день міркують про піdstупи. 13 А я, наче глухий, нечу, як німий, не відкрива вуст. 14 Я став ніби той, що нечує і в чиїх вустах немає виправдання. 15 Та на Тебе, Господи, сподіваюся; Ти відповіси мені, мій Володарю, мій Боже! 16 Бо казав я [Тобі]: «Нехай же вони не зловтішаються з мене; коли похитнулася нога моя, нехай не величаються наді мною». 17 Бо я стою хитаючись, і скорбота моя завжди переді мною. 18 Адже я визнаю беззаконня мое, сумую через мій гріх. 19 А вороги мої живі та могутні, численними стали ті, хто ненавидить мене даремно. 20 Вони

віддають мені злом за добро, ворогують схильних до брехні. 5 Численні чудеса, які проти мене за те, що я прагну добра. 21 Ти, Господи, Боже мій, здійснив, і задуми Не покинь мене, Господи, Боже мій, не Твої щодо нас! Немає того, хто став би віддаляйся від мене! 22 Постіши мені на нарівні з Тобою! Я сповіщав би та розповідав допомогу, Володарю мій, Спасителю мій!

39 Керівнику хору Єдутиуну. Псалом Давидів. Я сказав: «Я стежитиму за своїми [життєвими] дорогами, від гріха утримуватиму язык свій, вустам моїм поставлю перепону, поки нечестивий переді мною». 2 Я онімів, затих, мовчав навіть про добре, та біль мій [внутрішній] лише роз'ягрався, з серце мое запалало зсередини. Коли я роздумував, загорівся вогонь, [тоді] я промовив язиком своїм: 4 «Дай мені знати, Господи, [час] мого кінця і яка кількість моїх днів? Хотів би я знати, наскільки швидкоплинне життя мое. 5 Ось Ти дав мені днів лише на ширину долоні, і тривалість моого життя – як нішо перед Тобою. Справді, кожна людина, що існує, – лише пара. (Села) 6 Так, людина снує в сутінках, марно клопочеться, накопичує, та не знає, хто забере все це. 7 Тож на що мені тепер надіятися, мій Володарю? Лише на Тебе мое сподівання. 8 Визволи мене від усіх беззаконь моїх, не віддавай мене на глузування нерозумним. 9 Я онімів, не відкриваю вуст моїх, бо Ти зробив так. 10 Відведи від мене удар Твій; від стусанів Твоїх я гину. 11 Докорами за беззаконня Ти караєш людину й нищиш її красу, як міль. Справді, кожна людина – марнота. (Села) 12 Почуй молитву мою, Господи, і прислухайся до зойку мого; не мовчи щодо сліз моїх, адже я лише приходько в Тебе, [тимчасовий] поселенець, як і всі праработки мої. 13 Відведи Свій [суворий] погляд від мене, щоб я трохи порадів, перш ніж я піду й мене не стане».

40 Керівнику хору. Псалом Давидів. Непохитно я надіявся на Господа, і Він прихилився до мене й почув мое волання. 2 Він підняв мене зі згубної ями, із багнистої трясовини. Він поставив мої ноги на скелі, непохитними зробив мої стопи. 3 І вклав Він в уста мої нову пісню – хвалу нашому Богові. Багато хто побачить це й наповниться страхом, і на Господа покладатися буде. 4 Благений той, хто поклав свою надію на Господа й хто не звертається до пихатих і

[про них], [та] настільки численні вони, що не переповісти. 6 Не забажав Ти ані жертви, ані дару, та вуха мої зробив чуйними. Ні ціlopalenня, ні жертви за гріх Ти не вимагав. 7 Тоді сказав я: «Ось я прийшов, у суvoї книги написано про мене. 8 Я бажаю виконати Твою волю, мій Боже, і Закон Твій у нутрі моєму». 9 Я звіщав правду у великому зібранні; вуст своїх я не стуляв – Ти, Господи, знаєш. 10 Праведність Твою я не приховував у моєму серці, говорив про вірність Твою й спасіння Твое. Не затаїв я милості й істини Твоєї перед великим зібранням. 11 Ти ж, Господи, не стримуй Свого милосердя від мене, Твоя милість та істина нехай завжди мене оберігають. 12 Бо оточили мене біди – немає їм ліку! Настигли мене беззаконня мої, так що не можу я бачити. Вони стали численнішими за волосся на моїй голові; серце мое завмерло. 13 Нехай бажанням [Твоїм], Господи, буде визволити мене! Господи, поспіши мені на допомогу! 14 Нехай посоромляться й ганьбою вкриються ті, хто шукає душі мої, щоб забрати її. Нехай відсахнуться назад і спіткнутуться ті, хто бажає мені зла. 15 Нехай вжахнутуться через свій сором ті, що говорять мені: «Ага! Ага!» 16 Нехай же веселяться й радіють Тобою всі, хто шукає Тебе. Нехай ті, хто любить спасіння Твое, говорять безупинно: «Звеличився Господь!» 17 Я ж принижений та бідний, нехай Владика думає про мене. Ти – Допомога моя і Визволитель мій; Боже мій, не зволітай!

41 Керівнику хору. Псалом Давидів. Благений той, хто дбає про слабкого: у день лиха Господь його врятує. 2 Господь берегтиме його й додасть йому життєвих сил, нагородить його щастям на землі й не віддасть його на поталу ворогам. 3 Господь підтримає його на ложі [під час] недуги, відновить його повністю після хвороби. 4 Я сказав: «Господи, помилуй мене, зціли мою душу, бо я згрішив перед Тобою». 5 Вороги мої злісно говорять про мене: «Коли ж він нарешті помре й ім'я його загине?» 6 А

коли хто приходить побачитись зі мною, то промовляє нікчемні [слова], у серці своєму збирає [чутки] про беззаконня, а потім людини підступної й беззаконної визволи виходить і поширює скрізь. 7 Шепочується мене. 2 Адже Ти – Бог, твердиня моя. Чому разом проти мене всі, хто ненавидить Ти відкинув мене? Чому я ходжу понуро, мене, думаютъ про мене зло: 8 «Кара за пригнічений ворогом? 3 Пошли Твоє світло віроломство спіткала його; він зліг [через й істину – нехай вони керують мною, нехай хворобу] й більше не встане». 9 Навіть приведуть мене на гору святині Твоєї, до близький друг мій, якому я довіряв, той, хто місця, де Ти мешкаєш. 4 Тоді я підійду до їв мій хліб, піdnяв на мене свою п'яту. 10 Ти жертвника Божого, до Бога, Який [дарує] ж, Господи, помилуй мене; піdnими мене, мені радість і втіху. І я прославлю Тебе [грою] і я віddячу їм! 11 Через це я дізнаюся, що на арфі, о Боже, Боже мій! 5 Чому ти сумуєш, Ти прихильний до мене, коли не вигукне душа моя, і чому журишся в мені? Сподівайся переможно мій ворог наді мною. 12 Адже Ти на Бога, адже я ще прославлятиму Його – підтримаєш мене заради невинності моєї Спасителя мого й Бога мого.

й поставиш мене перед обличчям Твоїм навіки. 13 Благословений Господь, Бог Ізраїлю, споконвіку й навіки!

44 Керівнику хору. Повчання синів Корея. Боже, ми чули своїми вухами, батьки наші розповідали нам про величні діяння,

42 Керівнику хору. Повчання синів Кореївих. Як олень лине до потоків рукою народи, а предків наших насадив води, так душа моя лине до Тебе, Боже. 2 [на цій землі], Ти вразив племена і вислав Душа моя спрагла Бога, живого Бога. Коли ж їх геть. 3 Адже не мечем своїм [батьки прийду я й постану перед Богом? 3 Сльози наші] взяли у спадок землю і не їхня міцна мої були для мене хлібом вдень і вночі, коли рука принесла їм перемогу, а Твоя правиця, говорили мені щодня: «де твій Бог?» 4 Ось Твоя міць і світло Твого обличчя, бо Ти про що я згадую, і виливається [від туги] душа вподобав їх. 4 Ти – Цар мій, Боже. Накажи моя: коли проходив я у велелюдній ході, дати перемогу Якову! 5 З Тобою ми здолаємо підступаючи до дому Божого із вигуками в битві супротивників наших, в ім'я Твоє радості й слави серед святкового натовпу. 5 потопчено тих, хто повстав проти нас. 6 Бо Чому ти сумуєш, душа моя, і чому журишся не на лук свій я покладаю надію і не меч мій в мені? Сподівайся на Бога, адже я ще дарує мені перемогу. 7 Але Ти рятуєш нас від прославлятиму Його – мого Спасителя! 6 супротивників наших і ненависників наших Боже мій, за Тобою сумує душа моя, тому вкриваєш ганьбою. 8 Богом ми хвалимось я згадую про Тебе із землі Йордану, із цілій день і Твое ім'я прославлятимо висот Хермону, з гори Міцар. 7 Безодня до повік. (Села) 9 Тепер же Ти покинув і безодні кличе шумом Твоїх водоспадів; усі посorомив нас, і більше не виходиш разом Твої буруни та хвілі пройшли наді мною. 10 У кістках моїх – виснаження; Скажу- віддав нас, як овець, на поїдання і розсіяв но я Богові, скелі моїй: «Чому Ти забув нас серед народів. 12 Ти продав народ Твій мене? Чому я ходжу понуро, пригнічений за безцінь, не отримавши від Його продажу ворогом?» 10 У кістках моїх – виснаження; жодного зиску. 13 Ти вкрив нас ганьбою глузують з мене мої супротивники, щодня перед сусідами нашими, глузуванням і промовляючи до мене: «де твій Бог?» 11 знущанням перед усіма, хто оточує нас. 14 Чому ти сумуєш, душа моя, і чому журишся Приказкою [глузливою] Ти зробив нас серед в мені? Сподівайся на Бога, адже я ще народів, племена хитають [насмішливо] прославлятиму Його – Спасителя мого й головами в наш бік. 15 Щодня безчестя мое переді мною, і сором вкриває мое обличчя 16 через те, що голос лихослова й глузія

[я чую], через ворога й месника. 17 Усе Тоді донька Тиру[прийде] з дарами й багатії це лихо спіткало нас, хоча ми не забули з народу твого шукатимут прихильності Тебе й не зрадили Завіту Твого. 18 Серця твоєї. 13 Уся слава доньки царя – усередині наші не відступили назад, і наші стопи не [покоїв], її одяг гаптований золотом. 14 збочили з Твоєї стежки. 19 Але Ти вразив нас У вишиваних шатах ведуть її до царя; у [пустельному] місці, де мешкають шакали, весільних подруг підводять до тебе услід і вкрай нас тінню смерті. 20 Якби ми забули за нею, [о царю]. 15 Ведуть їх із радістю ім'я Бога нашого й простягнули долоні наші й веселощами, вони входять до палацу до чужого бога, 21 хіба Бог не виявив би царя. 16 Замість предків твоїх, [о царю], цього? Адже Він знає приховані глибини серця. 22 Однак заради Тебе нас убивають по всій землі. 17 Я зроблю так, що ім'я твоє щодня, вважають нас за овець, призначених пам'ятатимут із роду в рід, тому народи на заколення. 23 Прокинься! Чому Ти спиш, прославляти будуть сини твої; Ти поставив їх князями на заколення. 24 Чому Ти ховаєш Своє обличчя, забуваючи про приниження й гніт наш? 25 Адже до пороху земного зведені душа наша, до землі прилинуло нутро наше. 26 Повстань, будь нам допомогою! Визволи нас заради милості Твоєї.

45 Керівнику хору. На мотив «Лілея». Повчання синів Корея. Пісня кохання. [того] збурення води. (Села) 4 Річкові Зворушилося мое серце від слова потоки радують місто Боже, святилище, прекрасного, я виконаю свій твір для царя. де мешкає Всешишній. 5 Бог посеред нього Язык мій – тростина вправного писця. 2 Ти – воно не захитається; Бог допоможе став найгарнішим серед усіх синів людських, йому ще вдосвіта. 6 Збентежилися народи, благодать вилилась на вуста твої, тому похитнулися царства, подав Він Свій голос Бог благословив тебе навіки. 3 Підпережи, – тане земля. 7 Господь Воїнств із нами; о могутній, свої стегна мечем, славою Твердиня наша – Бог Якова. (Села) 8 твоєю й величчю! 41 в такому величному Підіть-но, погляньте на діяння Господа, вбранні своєму переможно мчися верхи які спутошення здійснив Він на землі, заради істини, смирення й правди. Нехай 9 припиняючи війни аж до краю землі. правиця твоя звершить грізні вчинки. 5 Твої Він ламає лук і розщеплює [древко] списа, стріли нагострені – нехай впадуть під твої ноги народи, [нехай вразять вони] серця ворогів царя. 6 Престол Твій, Боже, – повік- віків, жезл справедливості – жезл Твого Царства. 7 Ти полюбив правду й зненавідів беззаконня; тому помазав Тебе Бог, Твій Бог, олією радощів більше, ніж Твоїх друзів. 8 Миром, аloe й корицею пашіють усі твої шати; із палаців, прикрашених слоновою кісткою, струни арф тебе радують. 9 Серед [придворних] шляхетних жінок твоїх – доньки царів. Стоїть цариця по твоїй правиці – уся в щирому золоті з Офіру. 10 Послухай- но, донько, обміркуй і [ось до чого] прихили твоє вухо: забудь народ твій і дім твого батька, 11 і тоді цар зажадає твоєї краси, адже він – твій володар, тож вклонися йому. 12

46 Керівнику хору. Синів Кореєвих пісня. На мотив аlamot. Бог – пристановище наше й міць, допомога в скорботах, що завжді знаходиться [поруч]. 2 Тому ми не злякаємося, хоч би навіть земля здригнулася й гори ринули в морську безодню, 3 так що заревли б і запінілися води [від їхнього падіння], і скелі б затремтіли від

над народами, Бог сидить на Своєму святому престолі. 9 Шляхетні з народів зібралися разом із народом Бога Авраамового, адже Богу належать захисники землі – Він високо піднесений [над ними].

48 Пісня. Псалом синів Кореєвих. Великий

Господь і прославлений вельми у місті нашого Бога, на Своїй святій горі. 2 Краса невимовна, радість усієї землі – гора Сіон на північних околицях, місто великого Царя. 3 Бог перебуває в її палацах, Він знаний як твердиня. 4 Ось царі зібралися, пішли разом [проти нас] 5 та, побачивши таку [святість], здивувалися, збентежилися, пустилися навтіки. 6 Трепет охопив їх там, мука, як у породіллі. 7 Східним вітром розбив Ти кораблі Таршишу. 8 Про що ми чули раніше, те й побачили у місті Господа Воїнств, місті Бога нашого: Бог утверджує його навіки. (Села) 9 Ми роздумували, Боже, про милість Твою всередині Твого Храму. 10 Як ім'я Твоє, Боже, так і хвала Твоя – до самого краю землі! Твоя правиця сповнена правди. 11 Радіє гора Сіон, веселяться доньки Йudeї через Твоє правосуддя. 12 Обійтіть навколо Сіон, порахуйте його вежі. 13 уважно розгляньте його укріплення, пройдіть між палацами, щоб [потім] ви розповіли наступному поколінню. 14 Адже це – Бог, наш Бог на віки вічні! Він вестиме нас аж до смерті.

49 Керівнику хору. Синів Кореєвих псалом.

Послухайте це, усі народи, зважте, усі мешканці плинного світу, 2 сини Адамові, сини людські, – як багаті, так і бідні. 3 Вуста мої промовлять мудрість, і роздуми моого серця – [глибоке] розуміння. 4 Схилю своє вухо до притчі, відкрию під [звуки] арфи мою загадку: 5 Чого мені боятися в дні лиха, коли беззаконня лукавих оточить мене – 6 тих, хто на власні статки покладає надію й багатством своїм вихваляється? 7 Але ж брата ніхто не зможе викупити, ніхто не дасть Богові [належного] викупу за нього. 8 Бо занадто дорогим [був би] викуп за його душу, тому повік не досягти того, 9 щоб хтось жив вічно й не побачив безодні смерті. 10 Адже кожен бачить, що мудрі помирають, і поряд із ними дурень і невіглас гине, залишаючи іншим свої статки.

11 Могили стали для них вічним домом, помешканнями їхніми з роду в рід. А вони називали своїми іменами землі! 12 Але ж людина не [зажди] перебуватиме в пошані, подібна вона до тварин, що гинуть. 13 Так, [життєві] дороги їхні – невігластво! Однак їхні наступники схвалюють те, що в них на вустах. 14 Немов вівці, вони приготовані для царства смерті; смерть пастиме їх, а на ранок праведники пануватимуть над ними. Їхня міць виснажиться, безодні смерті – омріяне житло для них. (Sheol h7585) 15 Але Бог викупить душу мою з-під [влади] царства мертвих, коли прийме мене [до Себе]. (Села) (Sheol h7585) 16 Не переймайся, коли хтось багатіє, коли посилюється слава дому його. 17 Адже в час смерті нічого не візьме він із собою, слава його не зійде вслід за ним [до царства мертвих]. 18 Навіть якщо за життя він вважав себе благословенним, – адже хвалить тебе люди, коли ти добре собі робиш, – 19 однак піде він до роду своїх предків, так що повік світла не побачить. 20 Людина в пошані, але нерозумна, подібна до тварин, що гинуть.

50 Псалом Асафів. Бог богів – Господь! Він промовляє, закликає землю від сходу сонця аж до заходу. 2 Із Сіону, досконалої краси, Бог з'явився в сяйві. 3 Іде наш Бог і не мовчить; вогонь перед Ним пожирає й навколо Його сильно вирue.

4 Він закликає небеса вгорі і землю на суд зі Своїм народом: 5 «Зберіть-но до Мене Моїх вірних, хто уклав Завіт зі Мною при жертві». 6 І небеса сповіщатимуть правду Його, адже Суддя – Сам Бог! (Села) 7 «Слухай, народе Мій, Я говоритиму; Ізраїлю, Я свідчити буду проти тебе: Я – Бог, твій Бог. 8 Не за жертвоприношення твої Я докорятиму тобі – твої цілопалення завжди переді Мною. 9 Я не прийму вола із твого дому, ані козлів із твоїх кошар. 10 Адже всі тварини в лісі – Мої, і худоба на тисячі пагорбів. 11 Я знаю кожного птаха в горах, і все, що рухається на полях, – зі Мною. 12 Якби Я був голодний, то не сказав би тобі про це, адже Мені належить всесвіт і все, що його наповнює. 13 Хіба Я єм' ясо биків чи п'ю кров козлів? 14 Принеси Богові в жертву подяку й виконай перед Всевишнім твої обітниці. 15 Поклич Мене в

день скорботи – Я визволю тебе, а ти Мене кровопролиття, Боже, Боже моє спасіння, прославиши». **16** Нечестивому ж говорити Бог: тоді язик мій радісно прославлятиме Твою «Як ти смієш Мої постанови сповіщати і Завіт праведність. **15** Володарю, відкрий вуста Мій в устах своїх носити? **17** Ти ж ненавидиш мої, і вони сповіщатимуть Тобі хвалу. **16** настанови й кидаєш Слова Мої позад себе? Бо жертвоприношення Тобі не до вподоби **18** Коли ти бачиш крадія, заводиш із ним – я приніс би його, цілопалення Ти не приязні стосунки; і від перелюбників маєш бажаеш. **17** Жертва Богові – дух зламаний; свою частку. **19** Вуста твої вживаєш для серцем зламаним і розбитим Ти не знахтуєш, зла, і язик твій плете підступні каверзи. **20** Боже. **18** Ощаслив Сіон прихильністю Твоєю, Сидиш [на суді], намовляєш на брата твого, збудуй стіни Єрусалима. **19** Тоді приемними проти сина своєї матері свідчиш ганебне. Тобі будуть жертви правди, цілопалення **21** Ти чинив це, а Я мовчав, [тому] уявив ти та жертвоприношення, тоді покладуть на [собі], що Я такий, як ти. Я покараю тебе жертвовник Твій волів.

Й виставлю [звинувачення] перед очима твоїми. **22** Зрозумійте ж це ті, хто забуває Бога, щоб Я не розтерзав [вас], і не буде кому врятувати. **23** Той, хто приносить у жертву подяку, шанує Мене; і тому, хто торує дорогу [правди], покажу Я спасіння Боже».

51 Керівнику хору. Псалом Давидів, коли приходив до нього пророк Нatan, після того, як Давид учинив перелюб із Вірсавією. Помилуй мене, Боже, заради милості Твоєї, заради великого милосердя Твого загладь мої беззаконня. **2** Обмий мене від переступу мого й від гріха моого мене очисти, **3** адже я усвідомлюю беззаконня своє, і гріх мій завжди переді мною. **4** Проти Тебе Самого згрішив я і зло вчинив у Твоїх очах. Тому Ти справедливо виконуеш Свій вирок, бездоганно здійснююш Твій суд. **5** Ось у беззаконні я народжений, і мати моя зачала мене в гріху. **6** Ось істину Ти вподобав у надрах внутрішнього світу і мудрість сповіщаєш мені утаемично. **7** Очисти мене гісопом від гріха – і буду чистий; ретельно обмий мене – і буду

більший від снігу. **8** Дай мені почути [звуки] веселощів і радості, нехай зрадіють кістки, вражені Тобою. **9** Відверни обличчя Своє від гріхів моїх і загладь усі мої беззаконня. **10** Створи в мені серце чисте, Боже, і дух непохитний обнови всередині мене. **11** Не відштовхни мене від обличчя Свого й не забирай від мене Твого Святого Духа. **12** Поверни мені радість Твого спасіння і Духом Твоїм турботливим підтримай того, хто робив би добро, жодного немає. мене. **13** Тоді беззаконних я навчатиму шляхів Твоїх і грішники навернуться до беззаконня, хто пожирає народ мій, немов Тебе. **14** Зніми з мене [тягар вини]

52 Керівнику хору. Повчання Давидове, коли прийшов Doeг-едоміянин до Саула й повідомив йому: «Давид у домі Axимелеха». Чому ти хизуєшся злодійством, сильний? Милість Божа [зі мною] цілий день! **2** Язик твій задумує загибел, він [у тебе] – немов нагострене лезо, підступнику! **3** Ти полюбив зло більше, ніж добро, брехню – сильніше, ніж правду говорити. (Села) **4** Ти любиш усілякі згубні слова, о, підступний язику! **5** Але Бог уразить тебе навіки; вирве тебе й викине із шатра, і коріння твое – із землі живих. (Села) **6** Тоді побачать це праведні й сповняться страхом, і сміятимуться над ним: **7** «Ось муж, що не Бога зробив своєю твердинею, а покладався на безліч свого багатства, зміцнював себе згубною пристрастю своєю!» **8** А я, немов ряснолиста маслина в домі Божому, на милість Божу сподіватимусь повік-віків. **9** Прославлятиму Тебе вічно перед Твоїми вірними за те, що Ти зробив, і надію покладатиму на ім'я Твоє, бо воно добре.

53 Керівнику хору. На мотив махалат. Повчання Давидове. Промовив безумний у своєму серці: «Немає Бога». Розбестились вони, вчинили огидні беззаконня, немає [нікого], хто б чинив добро. **2** Бог із небес поглядає на синів людських, щоб побачити, чи є [серед них] розумний, що шукає Бога. **3** Усі як один збочили [з дороги], зіпсувалися; немає 4 Невже не схаменуться всі ті, хто чинить хліб, хто Бога не кличе? **5** Там охопить їх

страх, де немає чого боятися, Бог розкидає мій, щирий друг мій, 14 з ким разом ми Бог кістки тих, хто оточив тебе; ти вкрайеш насолоджувалися щирим спілкуванням, іх ганьбою, адже Бог відчурався від них. 6 у дім Божий ми ходили однодушно. 15 О, хто дав би із Сіону порятунок Ізраїлеві! Нехай же смерть спіткає їх, нехай вони Коли Бог поверне з полону народ Свій, зійдуть живими до царства мертвих, бо зло в веселитиметься Яків, радітиме Ізраїль!

54 Керівнику хору. На струнних інструментах. Повчання Давидове, коли прийшли зіф'яни й сказали Саулові: «Хіба не у нас ховається Давид?» Боже, врятуй мене іменем Твоїм і могутністю Своєю вступися на суді за мене! 2 Боже, почуй мою молитву, прислухайся до слів уст моїх. 3 Бо чужинці повстали проти мене й жорстоки серцем шукають душі моєї – ті, хто Бога не уявляє перед собою. (Села) 4 Ось Бог мені допомагає; Володар Вишній серед тих, хто підтримує мою душу. 5 Він віддячить за зло моїм супротивникам, знищить їх заради вірності Своєї. 6 Із доброї волі принесу я Тобі жертву, прославлю ім'я Твоє, Господи, бо добре воно. 7 Адже від усіх скорбот Ти врятував мене, і око мое [переможно] дивилося на моїх ворогів.

55 Керівнику хору. На струнних інструментах. Повчання Давидове. Прислухайся, Боже, до моєї молитви, не ховайся від моого благання; 2 прислухайся до мене і дай мені відповідь! Я блукаю в тяжких думках своїх і зітхаю 3 від голосу ворога, від утисків нечестивого. Бо вони наводять на мене беззаконня й гнівно ворогують зі мною. 4 Серце мое тремтить у моєму нутрі, жахи смерті напали на мене. 5 Страх і трепет увійшли в мене, і тремтіння охопило мене. 6 Сказав я: «Хто б дав мені крила голубині! Я полетів би й віднайшов спокій, 7 полинув би вдалечинь, спочив би в пустелі. (Села) 8 Поспішив би знайти собі прихисток від рвучкого вітру й бурі». 9 Збентеж їх, Владико, розділи їм язики, бо бачу я насильство й заколот у місті. 10 Удень та вночі вони обходять його на стінах, беззаконня й утиск всередині нього. 11 Погибель серед міста, його гноблення й підступ не покидають вулиць. 12 Адже не ворог ганьбити мене, – я перетерпів би це, – не ненависник мій величается наді мною, – я сковався б від нього. 13 Але ти, кого я вважав одним цілим із собою, приятель

(Sheol h7585) 16 Я ж до Бога кличу, і Господь врятує мене. 17 Увечері, вранці й опівдні я бідкаюся й бентежуся, і Він чує мій голос. 18 Він мирно визволить мою душу від битви проти мене, бо численні ті, хто [повстав] на мене. 19 Бог почує та упокорить їх, Той, Хто справіку сидить [на престолі]. (Села) Бо вони не змінюються й Бога не бояться. 20 Підняв [товариш мій] руки свої на близьких друзів, знехтував своїм заповітом. 21 Вуста його слизькі, немов масло, але війна в його серці; слова його ніжніші за олію, але вони – оголені мечі. 22 Переклади свій тягар на Господа – і Він підтримає тебе; Він ніколи не дасть праведникові похитнутися. 23 Але Ти, Боже, скинеш їх до прірви загибелі. Люди кровожерні й підступні не дотягнуть навіть до половини своїх днів. А я на Тебе покладаюся.

56 Керівнику хору. На мотив «Голубка в далекій дібріві». Міхтам Давидів, коли філістимляни схопили його в Гаті. Помилуй мене, Боже, бо цькує мене людина, цілий день, нападаючи, тисне на мене. 2 Цькують мене супротивники цілий день: багато-бо тих, хто гордовито воює проти мене. 3 У день страху я на Тебе покладаю надію. 4 Я сподіваюся на Бога, Чиє слово прославляю, на Бога тільки й не боюся: що зробить мені тілесна [істота]? 5 Цілий день мої слова перекручують, усі їхні думки щодо мене – лише зло. 6 Вони сперечаються, спостерігають, стежать за моїми кроками, чатують на мою душу. 7 Не дай же їм уникнути кари за беззаконня; у гніві, Боже, кинь долілиць народи. 8 О, якби полічив Ти мої поневіряння! Зberи мої слози в посудину, – хіба ж вони не у Твоїй книзі? 9 Тоді вороги мої обернуться назад, коли я покличу Тебе. Через це дізнаюсь я, що Бог зі мною. 10 На Бога, Чиє слово я прославляю, на Господа, Чиє слово я славлю, 11 на Бога покладаюсь я, тому не боятимуся: що зробить мені людина? 12 На мені, Боже,

обітниці, що дав я Тобі, – я виконаю [обіцяні] Перш ніж казани ваші відчують [розпалений] Тобі жертви подяки. 13 Bo Ty визволив мою хмиз, – чи зелений ще, чи сухий вже, – нехай душу від смерті, не дав спіткнутися нозі вихор рознесе його! 10 Радітиме праведник, моїй, щоб я ходив перед Богом у світлі коли побачить помсту на них, коли обміє життя. стопи свої у крові нечестивого. 11 Тоді скаже людина: «Справді, є плід у праведника! Справді, є Бог, Що судить на землі!»

57 Керівнику хору. На мотив «Не згуби».

Міхтам Давидів, коли він втік від Саула в печеру. Помилуй мене, Боже, помилуй мене!

Бо в Тобі лише знаходить притулок душа моя і в тіні Твоїх крил скованається, поки лихо мине. 2 Я кличу до Бога Всешинього,

до Бога, Який віддячує за мене [врагам моїм]. 3 Він пошле з небес і врятує мене, мене.

2 Від тих, що чинять беззаконня, посorомить того, хто прагне мене схопити; визволи мене і від людей кровожерних

(Села) пошле Бог милість Свою й істину. 4 врятуй мене. 3 Ось вони чатують на душу

Душа моя – посеред левів; лежу я серед тих, мою, сильні змовляються проти мене не

що дихають полум'ям, серед синів людських, за беззаконня мое чи гріх, Господи. 4

чиї зуби – списи й стріли, а язики їхні – Немає беззаконня в мене, але збігаються гострий меч. 5 Піднімися понад небесами, вони й готуються [до нападу]. Піднімися

Боже; над усією землею – слава Твоя. 6 Вони назустріч мені й поглянь. 5 Ти, Господи, розкинули тенета стопам моїм; понурилася Боже Воїнств, Боже Ізраїль, пробудися, щоб душа моя. Викопали переді мною яму – самі покарати всі народи; не помилуй жодного

упали в ней! (Села) 7 Серце мое непохитне, з нечестивих зрадників! (Села) 6 Вони

Боже, непохитне серце мое! Співати буду й повертаються в сутінках вечірніх, виуть, грati! 8 Прокинься, слово моя! Прокинься, немов пси, обступають місто звідусель. 7 Ось

ліро й арфо! Розбуджу-но я зорю досвітню! вивергають вони ганьбу, в устах у них – мечі! 9

Прославлю Тебе серед народів, Владико, На їхніх язиках [приказка]: «Хто чує?» 8 Але співатиму Тобі поміж племенами. 10 Bo Ty, Господи, посмішся з них, поглузуеш з

велика аж до небес милість Твоя і аж до хмар усіх народів. 9 Сило моя, Тебе я пильную – істина Твоя. 11 Піднімися понад небесами, очікуючи, адже Ty, Боже, твердиня моя.

Боже; над усією землею – слава Твоя.

58 Керівнику хору. На мотив «Не згуби».

Міхтам Давидів. Чи справди

ви, можновладці, говорите правду? Чи справедливо судите синів людських?

2 Авжеж! У серці чините беззаконня, на землі руки ваші наважуються на насильство.

3 Відступники нечестиві вже від утробы матері, блукають ще від лона материнського, брехню промовляючи. 4 Їхня отрута подібна до отрути зміїної, до [отрути] глухої рогатої змії, що затуляє свої вуха, 5 щоб не чути голосу шептунів, які вміло складають свої заклинання. 6 Боже, розтрощи зуби в їхніх

устах; вирви ікла у левів молодих, Господи!

7 Нехай зникнуть, як вода, що розтікається. Коли натягуватимуть лука, нехай стріли їхні будуть надломлені. 8 Нехай будуть немов

слимак, що спливає слизом [у спеку]; як викидену у жінки, що сонця не бачив. 9

59 Керівнику хору. На мотив «Не згуби».

Міхтам Давидів, коли Саул послав людей стерегти його дім, щоб убити його.

Визволи мене від ворогів Моїх, Боже мій, до Бога, Який віддячує за мене від тих, хто підноситься проти моїм].

3 Він пошле з небес і врятує мене, мене. 2 Від тих, що чинять беззаконня, посorомить того, хто прагне мене схопити; визволи мене і від людей кровожерних

(Села) пошле Бог милість Свою й істину. 4 врятуй мене. 3 Ось вони чатують на душу

Душа моя – посеред левів; лежу я серед тих, мою, сильні змовляються проти мене не

що дихають полум'ям, серед синів людських, за беззаконня мое чи гріх, Господи. 4

чиї зуби – списи й стріли, а язики їхні – Немає беззаконня в мене, але збігаються гострий меч. 5 Піднімися понад небесами, вони й готуються [до нападу]. Піднімися

Боже; над усією землею – слава Твоя. 6 Вони назустріч мені й поглянь. 5 Ти, Господи, розкинули тенета стопам моїм; понурилася Боже Воїнств, Боже Ізраїль, пробудися, щоб душа моя. Викопали переді мною яму – самі покарати всі народи; не помилуй жодного

упали в ней! (Села) 7 Серце мое непохитне, з нечестивих зрадників! (Села) 6 Вони

Боже, непохитне серце мое! Співати буду й повертаються в сутінках вечірніх, виуть, грati! 8 Прокинься, слово моя! Прокинься, немов пси, обступають місто звідусель. 7 Ось

ліро й арфо! Розбуджу-но я зорю досвітню! вивергають вони ганьбу, в устах у них – мечі! 9

Прославлю Тебе серед народів, Владико, На їхніх язиках [приказка]: «Хто чує?» 8 Але співатиму Тобі поміж племенами. 10 Bo Ty, Господи, посмішся з них, поглузуеш з

велика аж до небес милість Твоя і аж до хмар усіх народів. 9 Сило моя, Тебе я пильную – істина Твоя. 11 Піднімися понад небесами, очікуючи, адже Ty, Боже, твердиня моя.

Боже; над усією землею – слава Твоя.

10 Бог, Що милує мене, піде поперед мене [переможно]; Бог покаже мені [падіння]

супротивників моїх. 11 Не вбивай їх, щоб не забув мій народ; розкидай їх силою Своєю і кинь їх долілиць, щите наш, Владико! 12 Гріх вуст їхніх – це слова, що губи їхні [промовили]. Нехай впіймані вони будуть гординею своею за прокляття й кривду, що вони розповсюджують. 13 Знищ їх у гніві, знищ, щоб не було їх! Тоді відомо стане аж до

країв землі, що Бог володарює серед Якова. (Села) 14 А вони повертаються в сутінках вечірніх, виуть, немов пси, обступають місто звідусель. (Села) 15 Вони вештаються в пошуках їжі, та, не наситившись, ноочують.

16 А я буду співати про міць Твою і вранці радісно про милість Твою виспівувати. Адже Ty був для мене прихистком, притулком у день моєї скорботи. 17 Сило моя, Тобі я

співатиму, адже Ти, Боже, твердиня моя, співатиму імені Твоєму повік, виконуючи Бог, Який милує мене.

60 Керівнику хору. На мотив «Лілея свідчення». Міхтам Давидів. Для Давидів. Лише в Бозі спокій моєї душі, повчання. Коли він виходив на війну проти від Нього мое спасіння. **2** Тільки Він – Арам-Нагараїма й Арам-Цови, і коли Йоав моя скеля і мій порятунок, твердиня моя повернувся і вразив дванадцять тисяч – не захитається дуже. **3** Доки ви будете едомітів у Соляній долині. Боже, Ти відкинув нападати на людину, усі разом добивати її, як нас і зламав; Ти прогнівався на нас – похилену стіну, немов розхитану огорожу? повернися ж до нас знову! **2** Ти змусив **4** Радітесь лише про те, щоб скинути її з землю тремтіти, вкрив її тріщинами; зціли високого місця, задоволення знаходять у її розломі, бо вона здригається. **3** Ти дав брехні. Устами своїми благословляють, а народові Своєму зазнати важких [часів]. Ти в серці проклинаєш. (Села) **5** Лише в Бозі напоїв нас вином, від якого нас хитає. **4** заспокоюйся, душа моя; бо [лише] на Нього Ти дав знамено тим, хто боїться Тебе, щоб надія моя. **6** Тільки Він – моя скеля і мій вони, згуртувавшись навколо нього, стали порятунок, твердиня моя – не захитається. недосяжними для [ворохого] лука. (Села) **5** **7** У Бозі спасіння мое і слава моя; Він – Щоб улюблені Твої були визволені, врятуй могутня скеля моя, пристановище мое в Бозі. нас правицею Своєю і дай нам відповідь. **6** Бог **8** Народе, покладайся на Нього повсякчас, промовив у Своєму святилищі: «Урочисто серця ваші виливайте перед Ним; Бог – святкуватиму перемогу, Я розділю Сихем і пристановище наше. (Села) **9** Сини людські – розміряю долину Суккот. **7** Мені належить лише марнота, сини мужів – омана; якщо Гілеад, і Манассія – Мій, Ефрем – міць Моеї покласти їх на ваги, усі разом вони легші голови, Юда – Мій законодавець. **8** Моав – від пари. **10** Не покладайтесь на гноблення Моя чаша для омовіння, на Едом Я кину [інших] і не хизуйтесь грабунком. Коли Свою сандалію, гукай радісно до Мене, о сила зростає, не прикладайте до неї серця. земле філістимлян!» **9** Хто введе мене в **11** Один раз Бог промовив, двічі я почув місто укріплене? Хто доведе мене до Едома? це: у Бога могутність, **12** у Тебе, Володарю, **10** Хіба не Ти, Боже, Котрий відкинув нас і не милість. Адже Ти віддячуєш кожному за виходиш, Боже, з воїнствами нашими? **11** його вчинки.

Подай нам допомогу [в боротьбі] з ворогом, адже марний порятунок людський. **12** У Бозі ми виявимо силу, і Він розтопче наших ворогів.

61 Керівнику хору. На струнних висохлій і виснаженій, де немає води. **2** Так інструментах. Псалом Давидів. Почуй, я споглядав Тебе у святилищі, щоб побачити Боже, мое волання, зваж на мою молитву! **2** могутність Твою і славу. **3** Бо милість Твоя Від краю землі я кличу до Тебе в немочі мої краща від [самого] життя, [тому] вуста мої серця. Підніми мене на скелю, що вища від хвалитимуть Тебе. **4** Я благословлятиму мене. **3** Адже Ти – пристановище для мене, Тебе, поки житиму, в ім'я Твоє піднесу мої міцна вежа від [нападів] ворога. **4** Нехай би руки. **5** Неначе лоєм і олією, насичується мешкав я в шатрі Твоєму вічно, спочивав би душа моя, і вуста мої радісно прославляють під покровом крил Твоїх безпечно. (Села) Тебе, **6** коли я згадую Тебе на моєму ложі, у **5** Адже Ти, Боже, почув мої обітниці, дав нічні години роздумую про Тебе. **7** То Ти мені спадщину тих, хто боїться Твого імені. був мені допомогою, і в тіні Твоїх крил я **6** Додай цареві днів життя, продовж роки радітиму. **8** Прилинула до Тебе душа моя, його в майбутніх поколіннях. **7** Нехай правиця ж Твоя підтримує мене. **9** А ті, хто він перебуває вічно перед Богом, накажи прагне загибелі для душі мої, нехай зійдуть милості й істині оберігати його. **8** Тоді я у глибини землі. **10** Нехай віддані мечу, вони стануть здобиччю лисиць. **11** Цар же нехай

63 Псалом Давидів, коли він був у пустелі Юдейській. Боже, Ти – мій Бог, Тебе я пристрасно шукаю. Душа моя спрагла Тебе, тіло мое тужить за Тобою у землі

радіє Богом, нехай прославляють Його всі, ріллю, рівняєш її борозни, розм'якшуєш
хто Ним присягає, та замовкнуть вуста тих, рясними дощами, благословляєш її збіжжя.
хто промовляє неправду.

64 Керівнику хору. Псалом Давидів. Боже,
почуй мій голос, коли я скаржуся;
убереж мою душу від погроз ворога. **2**
Сховай мене від таємних задумів злочинців,
від збурення тих, хто чинить беззаконня.

3 Вони нагострили язики свої, немов мечі,
націлили свої стріли – гіркі слова, **4** щоб
стріляти зі своїх засідок у невинного.
Вони стріляють зненацька й не бояться. **5**
Підбадьорюють себе у справі лихій, радяться,
як таємно розставити тенета, і кажуть: «Хто
їх побачить?» **6** Ретельно обдумують свої
[майбутні] беззаконня: «Ми склали змову
досконало!» Справді, глибока внутрішність
людини та її серце! **7** Але Бог випустить у
них стрілу зненацька – вони будуть уражені.
8 Він зробить так, що вони спіткнуться через
язик свій [і впадуть]; відсахнуться від них
усі, хто їх побачить. **9** Тоді страх охопить
усіх людей, і будуть сповіщати про діяння
Бога й про справи Його роздумувати. **10**
Нехай праведник радіє в Господі й покладає
на Нього надію. Тоді прославлені будуть усі¹
шири серцем.

65 Керівнику хору. Псалом Давидів. Пісня.
Тобі, Боже, належить тиха хвала на
Сіоні, і перед Тобою будуть виконані
обітниці. **2** Ти чуєш молитву; усе живе
приходить до Тебе. **3** Здолали мене справи
беззаконні, [але] Ти очистиша від
переступів наших. **4** Блаженний той, кого
Ти обираєш і наближуєш, щоб він мешкав
у Твоїх дворах! Ми наситимося благами
Твого дому, святого Твого Храму. **5** Ти
справедливо відповідаєш нам [діяннями],
що страх наводять, Боже, Рятівнику наш,
надіє всіх країв землі й далеких морів! **6**
Ти, підперезаний могутністю, утвірдиш
гори Своєю силою. **7** Ти втихомирюєш шум
морів, шум їхніх хвиль і рик племен. **8**
І злякаються мешканці країв землі через
знаменні діяння Твої. Вихід ранку й захід
вечора Ти вигуками радості наповнюєш.
9 Ти турбуєшся про землю й напуваєш її,
збагачуєш її щедро. Потік Божий повний
води – Ти готовуєш людям зерно, бо так
влаштував Ти землю. **10** Ти зволожуєш її

11 Ти увінчуєш рік добротою Своєю, і стежки
Твої крапають жиром. **12** Крапають воловою
пустельні пасовища, і радістю оперізується
пагорби. **13** Луги вдяглися отарами худоби,
і долини вкрилися зерном. [Усі] радісно
вигукують і співають!

66 Керівнику хору. Пісня. Псалом. Радісно
вигукни Богові, уся земле! **2** Співайте
славу імені Його, хвалу Йому гідно віддайте.
3 Скажіть Богові: «Які грізні діяння Твої!
Заради великої могутності Твоєї плаzuуть
перед Тобою вороги Твої. **4** Уся земля
вклоняється Тобі й співає Тобі, співає
[славу] імені Твоєму». (Села) **5** Прийдіть,
погляньте на звершення Бога – Його справи
викликають страх у синів людських. **6** Він
перетворив море на суходіл, через річку
перейшли вони ногами, там ми раділи в
Ньому. **7** Він панує в могутності Своїй вічно,
Його очі стежать пильно за народами –
nehay ne pidsnozaytia buntivniki! (Села)
8 Благословляйте, народи, Бога нашого й
звіщайте голосно хвалу Йому. **9** Він зберіг
серед живих душу нашу й не дав ногам
нашим похитнутися. **10** Ти випробував нас,
Боже, переплавив нас, як переплавляють
срібло. **11** Ти завів нас у сіть, поклав тягар
на наши стегна. **12** Дозволив вершникам
пройхати по головам нашим. Ми пройшли
крізь вогонь і воду, але Ти вивів нас на
благодатне місце. **13** Увійду я до дому Твого
із цілопаленнями, виконаю для Тебе всі
мої обітниці, **14** що їх висловили вуста
мої і промовив яzik мій у скорботі. **15**
Цілопалення жирних овець піднесу Тобі
разом із димом [від спалення] баранів; я
принесу Тобі [в жертву] биків і козлів. (Села)
16 Прийдіть, послухайте, усі, хто боїться Бога,
і я сповіщу вам, що Він зробив для душі моєї.
17 До Нього я кликав моїми вустами, і хвала
піднесена на язиці у мене. **18** Якби я бачив
беззаконня у своєму серці, то не почув би
мене Володар. **19** Але Бог почув, зважив на
голос моєї молитви! **20** Благословений Бог,
Що не відхилив моєї молитви й [не забрав]
від мене милості Своєї!

67 Керівнику хору. На струнних Цальмон. **15** Гора Божа – гора Башан; гора інструментах. Псалом. Пісня. Боже, кількох вершин – гора Башан! **16** Чому змилуйся над нами й благослови нас; нехай ви заздрісно поглядаєте, гори з кількома засяє над нами Твоє обличчя, (Села) 2 щоб на вершинами, на гору, яку вподобав Бог, щоб землі пізнали Твої дороги, і усіх народах – перебувати на ній? Господь буде перебувати Твоє спасіння. **3** Нехай прославлять Тебе там повіки! **17** Колісниця Божих – десятки народи, Боже, нехай прославлять Тебе усі тисяч, тисячі тисяч. Володар прийшов від народи! **4** Нехай радіють і радісно вигукують Синаю у Своє святилище. **18** Ти піднявся племена, бо Ти судиш народи справедливо на висоту, полонив бранців, прийняв дари й керуєш племенами на землі. (Села) **5** від людей, навіть від непокірних, щоб Нехай прославлять Тебе народи, Боже, вони могли мешкати [там], Господи Боже, нехай прославлять Тебе усі народи! **6** Земля **19** Благословенний Володар! Він щоденно принесла свій врожай; нехай благословить носить тягари наші; Він – Бог, Який рятує нас Бог, наш Бог! **7** Нехай благословить нас (Села) **20** Бог для нас – Бог спасіння, і в Бог, і боятимуться Його всі краї землі.

68 Керівнику хору. Псалом Давидів. Пісня.

Нехай устане Бог, нехай розсіються вороги Його; нехай втікають від Його обличчя ненависники Його! **2** Як розвіюється дим, так Ти їх розсій! Як тане віск від вогню, так нехай згинуть нечестивці від обличчя Божого. **3** А праведники нехай радіють, нехай веселяться перед Богом і тішаться в радості. **4** Співайте Богові, грайте, підносьте ім'я Того, (Села) Хто на хмaraх, як на колісниці, їде, Чие ім'я – Господь; радійте перед обличчям Його! **5** Батько сиріт і Суддя від – Бог у Своїй Святій оселі. **6** Бог поселяє самотніх у дім, звільнє в'язнів на благодатні простори, а непокірні мешкають на виснажений землі. **7** Боже, коли Ти йшов перед народом, коли Ти крокував дикою пустелею, (Села) **8** земля здригалася, навіть небеса розпливалися перед обличчям Бога; перед Тим, Хто на Синай, перед обличчям Бога Ізраїлю. **9** Ряснім дощем Ти зрошував, Боже, Свій спадок – [землю Твою]. А коли вона виснажувалася, Ти підтримував її. **10** Твій люд поселився на ній; за доброю Твоєю, Боже, Ти підтримував пригнобленого. **11** Володар промовив слово – сила-силенна благовісників передають його: **12** «Царі з військами зазнають поразки й втікають, а жінка, що мешкає вдома, ділить здобич війни. **13** Навіть якщо ви затишно спочиваєте вдома, [ви будете як] та голубка, чиї крила вкриті сріблом, а пір'я її – переливним золотом». **14** Коли Всемогутній розсіяв царів на обраній Ним землі, це було як сніг, що випадає на гору

Господа Володаря – визволення від смерті. **21** Так, Бог вразить голову ворогів Своїх, волохату маківку того, хто вперто ходить у своїх гріхах. **22** Сказав Володар: «Із Башану поверну тебе, витягну з безодні морської, **23** щоб ти занурив ногу твою у кров ворогів і язики твоїх псів почастувалися [нею]». **24** Побачили вони ходу Твою, Боже, – як іде Бог мій, Цар мій у Святилищі. **25** Попереду співаки йдуть, позаду – ті, хто грає на струнах, посередині – дівчата дзвенять на бубнах. **26** Благословіть Бога на зборах, [благословіть] Господа, нащадки Ізраїля. **27** Там їх веде наймолодший Веніамін, [потім] князі Юди гуртом великим, [а також] князі Зевулоновій Нефалимові [йдуть]. **28** Наказав Бог Твій зміцнiti тебе. Дай, Боже, сили, як Ти робив це для нас [раніше]. **29** Заради Храму Твого в Єрусалимі царі принесуть Тобі дари. **30** Пригрози тому звірові в очереті, отому зібранню найсильніших телят народів, які забруднюють себе заради шматків срібла; розсій народи, що бажають війни. **31** Прийдуть вельможні з Єгипту, Куш простягне свої руки до Бога. **32** Царства землі, співайте Богові! Грайте [на славу] Володареві нашому, (Села) **33** Який іде на колісниці в небесах споконвічних: ось Він подасть Свій могутній голос. **34** Визнайте, що сила у Бога, над Ізраїлем – Його велич, і могутність Його – на хмaraх. **35** Страшний Бог у святилищі Своєму, Бог Ізраїлю, Який дає силу й міць народові. Благословенний Бог!

69 Керівнику хору. На мотив «Лілея». Псалом Давидів. Врятуй мене, Боже, бо

води дійшли аж до ши! 2 Я загруз у глибокій їхні очі, щоб не бачили, а їхні стегна завжди трясовині й не маю опори; увійшов у глибокі тремтять. 24 Вилий на них Свій гнів, і лютъ води, вируючий потік накрив мене. 3 Я обличчя Твого нехай впаде на них. 25 Нехай виснажився від крику, мое горло палає. Очі будуть спустошені поселення їхні; у шатрах мої вичерпалися [від сліз], виглядаючи мого їхніх нехай не буде мешканця. 26 Адже Бога. 4 Ненависників моїх стало більше, вони переслідують тих, кого Ти вразив, і ніж волосся на моїй голові. Численними про муки поранених Тобою розповідають. стали вороги мої, що хочуть знищити мене 27 Додай же [і цей] гріх до їхніх гріхів, безпідставно: те, чого я не забираю у них, і нехай не увійдуть вони до праведності усе ж мушу повернути. 5 Боже, ти знаєш Твоєї. 28 Нехай вони викреслені будуть із мою нерозсудливість, і провина моя не книги життя і не будуть записані разом прихована від Тебе. 6 Нехай же не будуть із праведниками. 29 Я ж пригнічений і через мене засоромлені ті, хто на Тебе, сповнений болю – нехай Твій порятунок, Владико, Господи воїнств, покладає надію. Боже, піднімі мене! 30 Я прославлю ім'я Нехай не будуть принижені через мене ті, Бога піснею і величатиму Його подякою. 31 хто шукає Тебе, Боже Ізраїля! 7 Адже заради Це буде приємніше Господеві, ніж віл, ніж Тебе я несу ганьбу, і безчестя вкрило мое молодий бичок із рогами й роздвоєними обличчя. 8 Вигнанцем став я для братів копитами. 32 Побачать пригнічені й зрадіють моїх і чужинцем для синів моєї матері; 9 бо – ви, що Бога шукаєте, нехай серця ваші ревність до Дому Твого з'їдає мене, і образи оживуту! 33 Бо прислухається до бідних тих, хто ганьбити Тебе, впали на мене. 10 Господь і в'язнів Своїх не цурається. 34 Коли душа моя плакала постячись, то на Нехай прославляють Його небеса і земля, ганьбу мені це обернулося. 11 Коли вдягав моря і все, що роїться в них, 35 бо врятує на себе лахміття, я став для них приказкою Бог Сіон і збудує міста Юди. I поселяться [глузливою]. 12 Пересуджують мене ті, хто там, і вспадкують їх, 36 нащадки рабів Його сидить біля воріт, і наспівують про мене ті, вспадкують їх, і ті, хто любить ім'я Його, що п'ють міцний напій. 13 А я молюся до мешкатимутъ у них.

Тебе, Господи, у сприятливий час. Боже, за великою милістю Своєю дай мені відповідь, заради вірності [обіцяному] Тобою спасінню. 14 Визволи мене з багнюки – нехай я не загрузну, але врятуєся від ненависників моїх і від водних глибин! 15 Нехай не накріє мене бурхливий водний потік, і не поглине мене трясовина, і провалля не зімкне наді мною своєї паші. 16 Дай мені відповідь, Господи, бо добра милість Твоя; повернися до мене з усією щедрістю милосердя Твого. 17 Не ховай обличчя Свого від раба Твого, бо тісно мені. Поспіши відповісти мені! 18 Наблизиться до душі мої, визволи її; відкупи її заради ворогів моїх. 19 Ти знаєш, наскільки вкритий я ганьбою, соромом і безчестям – перед Тобою всі супротивники мої. 20 Ганьба розбила мое серце, і я розчавлений. Мав надію уникнути [гніту], та не вдається, сподівався на втіху, та не знайшов її. 21 Але дали мені замість втішної їжі жовч; і під час спраги мої напоїли мене оцтом. 22 Нехай трапеза їхня стане для них пасткою, а їхній добробут – тенетами. 23 Нехай потемніють

70 Керівнику хору. Псалом Давидів. На спомин. Боже, визволи мене! Господи, поспіши мені на допомогу! 2 Нехай посorомляться й ганьбою вкриються ті, хто шукає душі моєї. Нехай відсахнуться назад і спіткнутися ті, хто бажає мені зла. 3 Нехай назад обернеться через свій сором ті, що говорять мені: «Ага! Ага!» 4 Нехай же веселяться й радіють Тобою всі, хто шукає Тебе. Нехай ті, хто любить спасіння Твое, говорять безупинно: «Звеличився Бог!» 5 Я ж принижений та бідний. Боже, поспіши до мене! Допомога моя і Визволитель мій – Ти; Господи, не зволікай!

71 У Тебе, Господи, я шукаю захисту, тож нехай не посorомлюся повіки! 2 У Своїй праведності визволи мене і врятуй; схили до мене вухо Твое і спаси мене. 3 Будь для мене скелею для оселі [моєї], куди я завжди міг би прийти. Дай наказ врятувати мене, бо Ти моя скеля й твердиня моя. 4 Боже мій, визволи мене від руки нечестивого, від долоні беззаконного й кривдника. 5 Bo Ti

– надія моя, Владико Господи, сподівання справедливо й страдників Твоїх – чесно. мое від [часів] юності моєї. 6 На Тобі я з Нехай гори принесуть народові мир, а утверджувався від самого народження; Ти пагорби – праведність. 4 Нехай судить він витягнув мене з утробы матері моєї; Тобі – пригнічених народу, врятує дітей бідняків і хвала моя безупинно! 7 Я став ніби знаком вразить гнобителя. 5 Будуть боятися Тебе, для багатьох, але Ти – тверде пристановище аж поки сонце і місяць існують, із роду в мое. 8 Нехай вуста мої наповниться хвалою рід. 6 Нехай зійде він як дощ на покіс, як Тобі, цілий день [оспівуючи] красу Твою рясний дощ, що зрошує землю. 7 У дні його величну. 9 Не залиши мене в час старості; не нехай процвітає праведник і мир великий покинь мене, коли сила моя виснажиться. не припиняється, аж поки місяць не згасне. 10 Бо подейкують про мене вороги мої, і ті, 8 Він пануватиме від моря й до моря і від хто душу мою підстерігає, радяться разом ріки аж до країв землі. 9 Схилять перед між собою, 11 кажучи: «Бог покинув його. ним коліна мешканці пустель, і вороги Переслідуйте й схопіть його, бо немає [в його лизатимут пил. 10 Цари Таршишу нього] рятівника!» 12 Боже, не віддаляйся від й віддалених берегів платитимуть йому мене! Боже мій, поспіши мені на допомогу! данину, цари Шеви і Севи піднесуть дари 13 Нехай посоромлені будуть і загинуть [на знак покори]. 11 I вклоняться йому всі супротивники душі моєї; нехай зодягнуться царі, усі народи служитимуть йому. 12 Bo в ганьбу й безчестя ті, хто прагне вчинити врятує він бідного, коли той волатиме, і мені зло. 14 A я завжди сподіватимуся і все пригніченого, у якого немає помічника. 13 більше й більше хвалу Тобі примножувати Він милість виявить убогому й бідняку і буду. 15 Вуста мої проголошуватимуть Твою врятує душі злидарів. 14 Викупить душі праведність [i] спасіння Твоє цілий день, їхні з-під влади насильства, адже кров їхня бо не знаю, як [їх] полічити! 16 Я увійду в буде дорогоцінна в очах його. 15 Нехай він роздуми про могутність Владики Господа, живе [довго], і нехай дано йому буде золото буду нагадувати [всім] про праведність Шеви. Нехай моляться за нього завжди, Твою, що лише Тобі належить! 17 Боже, Ти нехай цілий день благословляють його! вчив мене від [часів] юності моєї, і донині 16 Нехай пшениці буде вдосталь на землі; сповіщаю я чудеса Твої. 18 Тож і до старості на вершинах пагорбів нехай коливається й сивини, Боже, не покидай мене, аж поки колосся, немов на Лівані, і люд рясніє в не звіщу про силу правиці Твоєї поколінню містах, немов трава на землі. 17 Нехай цьому й усім прийдешнім – про могутність ім'я його перебуває вічно, аж поки існує Твою. 19 A праведність Твоя, Боже, до висот сонце. Через нього благословенними будуть сягає; те, що вчинив Ти, – величне! Боже, усі народи; вони вважатимуть його тим, хто подібний до Тебе? 20 Хоча Ти показав що щастя приносить. 18 Благословенний мені чимало тяжких скорбот, та знову Ти Господь, Бог Ізраїля, Який один лиш творить повертає мене до життя і з безодень землі чудеса! 19 Благословенне ім'я слави Його знов виводив мене. 21 Ти примножував повік, і вся земля наповниться його славою! велич мою й огортає мене втіхою Своєю. 20 Завершилися молитви Давида, сина 22 Тож і я прославлю Тебе струнами ліри Ессеевого.

за вірність Твою, Боже мій; співатиму Тобі під [звуки] арфи, Святий Ізраїлів! 23 Радісно вигукують уста мої, коли я співаю для Тебе, і душа моя, яку Ти визволив, 24 також і язык мій цілий день промовляти правду Твою, бо посоромлені й ганьбою вкриті ті, хто прагнув вчинити мені зло.

72 Про Соломона. Боже, даруй Твоє правосуддя цареві і праведність Твою – синові царя. 2 Нехай судить він народ Твій

73 Псалом Асафів. Який же добрий Бог до Ізраїля, до чистих серцем! 2 A в мене ледь не похитнулися мої ноги, мало не втратили опору мої стопи, 3 коли я позаздрив нерозумним, побачивши добробут нечестивих! 4 Адже немає в них страждань до самої смерті й тіла їхні пашіють здоров'ям. 5 Вони вільні від тягарів людських, і труднощі людські не торкаються їх. 6 Тому пиха вкрила їм шию

намистом, насильство вдягає їх неначе шати. ревли посеред місць зборів Твоїх [народу],
7 Вирячилися від жиру їхні очі – збулися [в поставили знамена свої як знаки [свого
них] розбещені задуми серця]. 8 Глузують і панування]. 5 Поводилися ніби лісоруб,
говорять злісно, розмовляють зухвало про що замахнувся сокирою на гущавину лісу.
пригнічення. 9 На небеса зазіхають вуста 6 Та й тепер стесують разом різьблення
їхні, і язик їхній по землі походить. 10 [Храму] сокирами й топірцями. 7 Вогню
Тому туди ж народ Його звертається, п'ють віддали святилище Твоє, збезчестили, із
собі жадібно воду повною мірою. 11 Вони землею зрівняли помешкання імені Твоого.
говорять: «Як дізнається Бог? Хіба є знання 8 Промовили в серцях своїх: «Знищимо
у Всевишнього? 12 Ось вони нечестиві, але їх дотла!» Вони спалили усі місця зборів
завжди безтурботні й примножують статки! Божих на землі. 9 Ми не бачимо ознак
13 Так чи не дарма я тримав у чистоті моє Божих, немає більше пророка, і немає з
серце й обмивав у невинності мої руки? нами того, хто знав би, доки так буде. 10
14 Я був уражений картанням цілий день Доки, Боже, глумитиметься супротивник?
і докорами сумління – щоранку. 15 Якби Невже вічно глузуватиме ворог з імені
сказав я сам собі: «Буду міркувати, як вони!», Твої? 11 Чому Ти стримуєш руку Свою,
то цим я зрадив би рід синів Твоїх. 16 І правицю Свою? Витягні її із пахви, вразь
роздумував я, щоб пізнати це, але воно було [їх]! 12 Боже, Царю мій споконвічний, що
тяжким в очах моїх. 17 Аж поки не увійшов здійснюю спасіння посеред землі! 13 Ти
я до святилища Божого й не зрозумів, яким розділив море міццю Своєю, розтрощив
буде їхній кінець. 18 Так, Ти ставиш їх голови морським чудовиськам. 14 Ти розбив
на стежках слизьких і [потім] штовхаєш голову Левіятана, віддав [Його] на поживу
їх до загибелі. 19 Як несподівано вони народові пустелі. 15 Ти висікав джерело і
перетворилися на руїну, зникли, згинули потік, Ти висушував ріки, завжди повноводні.
від жаху! 20 Як сновидіння [зникає] після 16 Тобі належить і день, і ніч; Ти встановив
пробудження, так і Ти, Владико, повставши, світило [небесне] й сонце; 17 Ти визначив
їхні мрії обернеш на сором. 21 Коли ж серце усі межі землі, Ти створив літо й зиму. 18
моє гарячилося й нутрощі мої терзалися, Згадай, як ганьбив ворог [Тебе], Господи,
22 тоді я був невігласом і нерозумним, мов і народ безумний зневажав Твоє ім'я. 19
худоба, перед Тобою. 23 Та я завжди з Тобою: Не віддавай звірам душі голубки Своєї,
Ти тримаєш мою правицю у [Своїй] руці. про життя страдників Твоїх не забувай
24 Ти ведеш мене Своєю порадою, а потім навіки. 20 Поглянь на Завіт [Свій], бо
приймеш мене у славу. 25 Хто є в мене на наповнилися темні кутки землі осередками
небі, [крім Тебе]? Коли Ти зі мною, нічого насильства. 21 Нехай пригнічений не
на землі не хочу! 26 Виснажилося мое тіло повертається посorumленім, пригнобленим
й мое серце, та скеля серця моєї доля і бідний нехай прославлять ім'я Твоє.
моя навіки – Бог! 27 Ось ті, хто далекий 22 Повстань, Боже, втрутися в судову
від Тебе, загинуть; Ти знишиш усіх, хто суперечку Свою; згадай, як ганьбити Тебе
блукає [вдалині] від Тебе. 28 А щодо мене, то нерозумний цілий день. 23 Не забувай крику
добре мені наблизатися до Бога; у Володаря супротивників Своїх, лементу, що його
Господа мій притулок, щоб я міг звіщати здіймають безупинно бунтівники проти
Його діяння.

74 Повчання Асафа. Боже, чому Ти покинув **75** Керівнику хору. На мотив «Не згуби».
[нас] навіки? Чому гнів Твій палає на Псалом Асафа. Пісня. Славимо Тебе,
овець Твоого пасовища? 2 Згадай громаду Боже, славимо, бо близьке ім'я Твоє; [люди]
Свою, яку придбав Ти віддавна, викупив проголошують чудеса Твої. 2 Bo Ti сказав: «Я
як плем'я Свого спадку, гору Сіон, на оберу певний час і справедливо судитиму.
якій Ти оселився. 3 Спрямуй кроки 3 Тане земляй мешканці її – Я утверджу її
Твої до вікових руїн – усе зруйнував стовпи». (Села) 4 Сказав Я зухвалим: «Не
ворог у святилищі! 4 Супротивники Твої бундючтесь!» – і нечестивим: «Не підносьте

рога!» 5 Не підносьте високо роги ваші, дошукується: 7 Невже навікі покинув [нас] не говоріть [зухвало], твердо [поставивши] Володар і більше не буде прихильним? шию. 6 Бо не зі сходу, не із заходу й не з 8 Невже назавжди зникла Його милість, пустелі [приходить] піднесення. 7 Адже Бог – припинилося Його слово на [всі] наступні Суддя: одного принижує, іншого підносить. 8 покоління? 9 Хіба забув Бог, як милувати, Бо чаша в руці Господа – пінисте вино, повна чи замкнув у гніві милосердя Своє? (Села) суміші вона, і Він виливає з неї; навіть гущу 10 Тоді сказав я: «Що гнітить мене, так це її висмокчуть і вип'ють усі нечестивці землі. те, що Всешишній змінив [дію] правиці Своєї 9 А я звіщатиму [це] повіки, співатиму Богові щодо нас». 11 Згадаю я про діяння Господа; Якова: 10 «Усі роги нечестивих повідрубую, нагадаю-но собі про чудеса стародавні.

76 Керівнику хору. На струнних інструментах. Псалом Асафа. Пісня.

Відомий в Юдеї Бог, в Ізраїлі величне ім'я Його. 2 Був у Салемі намет Його, і помешкання Його – на Сіоні. 3 Там зламав Він полум'яні стріли лука, щит і меч, і війну [причинив]. (Села) 4 Ти осяяний величчю більше, ніж [ти] гори, [що] здобичі [повні]. 5 Міцні серцем стали здобиччю, заснули сном своїм [останнім]; Сильні мужі не можуть поворухнути своїми руками. 6 Від грізних докорів Твоїх, Боже Якова, застигли колісниця і кінь. 7 Ти – грізний, хто встоїть перед обличчям Твоїм у час гніву Твого? 8 З небес Ти проголосив суд – земля злякалась і затихла, 9 коли повстав Бог, щоб судити, щоб врятувати всіх пригнічених землі. (Села) 10 Адже навіть гнів людський [обернеться] на славу Тобі, а рештою гніву Ти [переможно] оперезаєш Себе. 11 Давайте обітниці Господеві, Богові вашому, і виконуйте їх; усі, хто навколо Нього, нехай принесуть дар Грізному. 12 Він приборкує дух вождів, страшний Він для царів землі.

77 Керівнику хору, Єдутиуну. Псалом Асафів. Голосом своїм я волатиму

до Бога, голосом моїм – до Бога, і Він прислухається до мене. 2 У день скрботи моєї я шукав Володаря; [цілу] ніч моя рука була простягнута й не затерпала. Моя душа відмовлялася від втіхі. 3 Згадаю про Бога – і охопить мене трепет; пороздумую – і знемагає дух мій. (Села) 4 Ти тримав розплющеними повіки очей моїх; я вражений і не можу говорити. 5 Подумав я про дні давнину, про роки давні. 6 Згадую наспіви мої вночі, із серцем своїм веду розмову, і дух мій

12 Споглядатиму всі справи Твої і про звершення Твої роздумувати буду. 13 Боже, у святості шлях Твій! Який бог настільки великий, як [наш] Бог? 14 Ти – Бог, Який творить чудеса; Ти з'явив могутність Свою перед народів. 15 Ти визволив рукою Своєю народ Твій, синів Якова і Йосифа. (Села) 16 Побачили Тебе води, Боже, побачили Тебе води й затремтіли, здригнулися безодні. 17 Потоками лилася вода із темних хмар, свій голос подали хмарини, і стріли Твої розліталися. 18 Гуркіт Твого грому на небокраї, спалахи блискавок освітлювали всесвіт, земля тремтіла й здригалася. 19 Шлях Твій [пролягав] через море, і стежки Твої – через води великі, та слідів Твоїх не було видно. 20 Ти вів, немов отару, народ Свій рукою Мойсея і Аарона.

78 Повчання Асафові. Послухай-но, народе мій, настанову мою, схиліть вуха свої до слів моїх вуст! 2 Відкрию в притчі вуста мої, промовлю загадки прадавніх часів, 3 які ми чули й пізнали і які розповідали нам предки наші. 4 Не будемо приховувати їх від синів наших, розкажемо наступному поколінню

про хвалу Господа й могутність Його, про чудеса, які Він здійснив. 5 Він засвідчив одкровення [Своє] Якову й встановив в Ізраїлі Закон [Свій], який заповідав предкам нашим, щоб вони навчили нащадків своїх, 6 щоб знато наступне покоління, щоб діти, що народитися мають, сповістили свого часу й своїм нащадкам. 7 Тоді вони сподівання свое покладуть на Бога, і не забуватимуть діянь Божих, і будуть дотримуватися Його заповідей. 8 Вони не будуть подібні до своїх предків, покоління впертого й бунтівного, роду, чие серце непевне і чий дух невірний Богові. 9 Сини Єфремові, [хоча] й озброєні стрільці з лука, назад повернулися у день

битви. **10** Не дотримувалися вони Завіту вірності Його Завітові. **38** Та Він, милостивий, Божого й відмовилися ходити в Законі прощав гріх і не знищував їх. Багато разів Божому. **11** Вони забули про Його звершення відвертав гнів Свій і не будив усієї Своєї чудеса, що Він їм показав. **12** Перед люті. **39** Він пам'ятив, що вони - тіло, вітер, предками їхніми здійснив Він чудо в землі що йде й не повертається. **40** Скільки разів Єгипту, в околицях Цоану. **13** Він розділив вони бунтували проти Нього в пустелі, навпіл море й провів їх через нього, і засмучували Його в дикій землі! **41** Знову й поставив води грудами. **14** Вів їх хмарою знову випробовували Бога й засмучували вдень, і цілу ніч - світлом вогню. **15** Святого Ізраїлевого. **42** Не пам'ятали ні Він розсікав скелі в пустелі й напував [діянь] руки Його, ні того дня, коли Він їх, немов із великої безодні. **16** Із скелі визволив їх від ворога, **43** коли ознаки Свої вивів потоки, і потекли рікою води. **17** Але показав у Єгипті й чудеса Свої в околицях вони продовжували грішити проти Нього, Цоану. **44** Він перетворив їхні ріки на кров, і бунтувати проти Всевишнього на висохлій з потоків своїх вони пити не могли. **45** Він землі. **18** Випробовували Бога в серцях своїх, послав на них рої комах, які пожирали їх, вимагаючи їжу за своїми примхами. **19** Вони і жаб, що губили їх. **46** Він віддав врожай говорили [зухвало] проти Бога, кажучи: «Чи їхній гусеній збіжжя їхнє - сарані. **47** Побив не міг би Бог накрити стіл у пустелі? **20** Ось виноградники їхні градом і шовковиці - Він вдарив скелью, і потекли води, хлинули кригою. **48** Він віддав на поталу градові їхню потоки. Хіба ж не може Він дати хліба чи худобу й отари їхні - блискавкам. **49** Він приготувати м'яса народові Своєму?» **21** послав на них полум'я Свого гніву, лють, Тому, коли почув це Господь, то розгнівався: обурення й біду - посольство злих ангелів. **50** вогонь загорівся проти Якова, і гнів [Його] Вирівняв стежку для гніву Свого; не утримав спалахнув на Ізраїля, **22** бо не повірили їхніх душ від смерті, але віддав життя їхнє на вони Богові й не покладали надії на Його поталу моровиці. **51** I вразив усіх первістків спасіння. **23** Тож наказав Він хмарам вгорі, і у Єгипті - перші плоди сили чоловічої в відчинив ворота небес, **24** і дощем пролив на шаторах Хамових. **52** Немов овець отару, Він них манну, щоб їли, і дав їм зерно небесне. вивів народ Свій, і, неначе стадо, провадив **25** Хліб могутніх їла людина, Він послав їм їх у пустелі. **53** Вів їх у безпеці, так що вони їжі відосталь. **26** Він здійняв східний вітер не боялися, а ворогів їхніх вкрило море. **54** I у небесах і навів Своєю могутністю вітер привів їх до границь святині Своєї, до тієї південний. **27** Дощем пролив Він на них гори, яку здобула Його правиця. **55** Прогнав м'ясо, немов пил, і, неначе пісок морський, - перед ними народи, і простягнув мотузку птахів крилатих, **28** яких розкидав Він серед землемірну, щоб спадок їхній переділити, табору, навколо помешкань їхніх. **29** Вони і в наметах їхніх поселив племена їли й добре наситилися - Він задовольнив Ізраїлеві. **56** Але вони випробовували Бога бажання їхнє. **30** Та ще не встигли вони Всевишнього, бунтували проти Нього й вгамувати своєї примхи, ще їжа була в не дотримувалися Його одкровень. **57** I них на вустах, **31** як гнів Божий піднявся відступали, і зраджували, як і батьки їхні; проти них, і вигубив найбільш пишних із викручувалися, як [висковзує з рук] кривий них, і повалив додолу юнаків Ізраїля. **32** лук. **58** Гнівили Його [в капицях] на своїх Та попри все це вони далі грішили й не пагорбах та ідолами своїми будили Його вірили чудесам Його. **33** Тому Він загубив ревнощі. **59** Почув Бог, і запалав гнівом, і дні їхні в марноті й роки їхні - у смутку. **34** геть відчурався Ізраїля. **60** Покинув Оселю Коли Він вбивав їх, тоді вони шукали Його, і Свою в Шило - шатро, в якому Він мешкав наверталися, і прагнули Бога. **35** I згадували, серед людей. **61** I віддав Він могутність що Бог - їхня скеля і що Бог Всевишній - Свою у полон і красу Свою - у руки ворога. їхній Визволитель. **36** Тоді промовляли Йому **62** Віддав Він народ Свій мечу на поталу лестощі устами своїми і язиками своїми й гнівом запалав на спадщину Свою. **63** неправду перед Ним говорили; **37** та серцями Юнаків їхніх пожер вогонь, а їхнім дівчатам своїми не були вони з Ним щирі й не берегли весільних пісень не співали. **64** Священники

його попадали від меча, а вдови його не немов отару овець, Котрий сидиш на плакали. 65 Тоді прокинувся Володар, немов престолі між херувимами, з'яви Себе 2 перед від сну, неначе воїн, що витверезився від Єфремом, Веніаміном і Манассією! Пробуди вина. 66 І вразив ворогів його ззаду, вкрив їх могутність Свою й прийди, щоб врятувати вічною ганьбою. 67 Тоді відцурався Він шатра нас! 3 Боже, віднови нас, засяй обличчям Йосифового й не обрав племені Єфремового. Твоїм, і ми будемо врятовані! 4 Господи, 68 Але вибрав Він плем'я Юди, гору Сіон, Боже Воїнств, доки тайтимеш гнів на молитви яку полюбив. 69 Він збудував, немов висоти народу Свого? 5 Ти нагодував нас хлібом [небес], святилище Своє, і, як землю, заклав скрботним, напоїв нас слізами сповна, основи його навіки. 70 І обрав Свого слугу 6 зробив нас причиною суперечки між Давида, узявши його від кошар овечих, 71 сусідами нашими, і глузують з нас вороги привів його від овечок дійних, щоб пасти наші. 7 Боже Воїнств, віднови нас, засяй Якова, народ Свій, Ізраїля, Свій спадок. 72 І обличчям Твоїм, і ми будемо врятовані! він пас їх у невинності свого серця і вів їх 8 Ти приніс з Єгипту виноградну галузку, розумно руками своїми.

79 Псалом Асафів. Боже, чужі народи увійшли у Твій спадок, спаплюжили Храм святині Твоєї, перетворили Єрусалим на руїни. 2 Віддали трупи рабів Твоїх на поживу птахам небесним, тіла вірних Твоїх – звірам земним. 3 Вони пролили кров їхню, як воду, навколо Єрусалима, немає кому поховати [їх]. 4 Ми стали ганьбою у сусідів наших, глузуванням і наругою у тих, хто нас оточує. 5 Доки, Господи, гнів Твій триватиме – вічно? [Доки] палатиме ревність Твоя, немов вогонь? 6 Вільй лютъ Свою на народи, які Тебе не знають, і на царства, що імені Твого не кличуть, 7 бо пожерли вони Якова й спустили його обійстя. 8 Не згадуй нам гріхів наших попередників; нехай милосердя Твоє поспішить нам назустріч, бо ми геть знесилені. 9 Допоможи нам, Боже спасіння нашого, заради слави імені Твого. Визволи нас і прости нам гріхи наші заради імені Твого. 10 Чому мали б народи говорити: «Де Бог їхній?» Нехай же відомою стане серед народів помста за пролиту кров рабів Твоїх і нехай очі наши [побачать це]. 11 Нехай стогін в'язня дійде до обличчя Твого; могутністю руки Твоєї збережи [життя] приреченим на смерть. 12 Віддяч усемеро в саме нутро сусідам нашим за наругу їхню, якою вони ганьбили Тебе, Владико. 13 А ми, народ Твій, вівці Твого пасовища, будемо прославляти Тебе вічно, з роду в рід сповіщати будемо хвалу Твою.

80 Керівнику хору. На мотив «Лілея». Свідчення. Псалом Асафів. Почуй нас, о Пастирю Ізраїля! Ти, Що ведеш Йосифа,

прогнав народи, а її насадив. 9 Ти очистив місце для неї – вона пустила своє коріння й наповнила землю. 10 Гори вкрилися її тінню, і кедри могутні – її гілками. 11 Розкинула свої пагони аж до моря і аж до ріки [Євфрат] – свое молоде галузязя. 12 Навіщо ж зруйнував Ти її огорожу, так що плоди її зривають усі перехожі? 13 Підриває її вепр лісовий, і все, що рухається на полях, об'їдає її. 14 Боже Воїнств, повернися до нас, поглянь із небес, на нас подивися! Збережи цю виноградну лозу, 15 це коріння, яке насадила Твоя правиця, галузязя, яке Ти зміцнив для Себе. 16 Вогнем обпалена, обсічена [лоза], від докорів Твоїх гине [люд Твій]. 17 Нехай рука Твоя буде над мужем правиці Твоєї, над сином людським, якого Ти зміцнив для Себе. 18 Тоді ми не відступимо від Тебе; оживи нас, і будемо кликати ім'я Твое. 19 Господи, Боже Воїнств, віднови нас! Нехай засяє над нами обличчя Твое, і ми будемо врятовані!

81 Керівнику хору. У стилі гіттіт. Псалом Асафів. Радісно співайте Богові, твердині нашій, вигукніть переможно Богові Якова! 2 Заспівайте пісню, вдарте у бубон, заграйте на арфі милозвучній і лірі. 3 Сурміть у ріг на свято нового місяця і в повний місяць, у день свяtkування нашого. 4 Бо це постанова для Ізраїля, правило від Бога Якова. 5 Він встановив це як одкровення для Йосифа, коли Він проходив по землі Єгипетській. Я чув мову, якої не знав: 6 «Я зняв ярмо з його плеч, його руки звільнiliся від коша. 7 У скорботі ти покликав [Мене], і Я визволив тебе; відповідав тобі з-під покрову грозової хмари; випробовував тебе при водах

Мериви. (Села) 8 Слухай, народе Мій, Я буду князями їхніми, як із Зевахом і Цальманом, свідчти тобі. О Ізраїлю, якби ти послухався 12 що говорили: «Візьмемо собі у спадок Мене! 9 Нехай не буде в тебе чужого бога, угіддя Божі». 13 Боже мій, нехай будуть вони, і не вклоняйся богові чужоземному. 10 як курява, як половина вітря. 14 Як вогонь Я – Господь, Бог твій, Який вивів тебе із пожирає ліс і як полум'я обпікає гори, 15 так землі Єгипетської. Розкрий свої вуста, і Я Ти пожених їх Своєю бурею і вихором Своїм наповню їх. 11 Але народ Мій не слухався збентеж їх. 16 Вкрий їхні обличчя безчестям, Мого голосу, Ізраїль не вподобав Мене. 12 і нехай шукають вони ім'я Твоє, Господи! 17 Тому полишив Я їх владі впертості власних Нехай вони посorumляться й збентежаться сердець – нехай ходять за своїми задумами. навіки, нехай вкриються ганьбою і загинуть. 18 О, якби народ Мій слухався Мене, Ізраїль 18 Нехай пізнають, що Ти, Чие ім'я – Господь, ходив би Моїми дорогами! 14 Ще трохи, і Я лише Ти один Всешишній над усією землею. підкорив би ворогів їхніх і на супротивників їхніх простягнув би руку Мою. 15 Ті, хто Господа ненавидить, плаzuвали б перед Ним, і час [їхньої карти] тривав би вічно. 16 Я годував би Ізраїля найкращою пшеницею й насичував би тебе медом зі скелі».

82 Псалом Асафів. Бог стоїть у й ластівка – гніздо собі, щоби покласти божественному зібранні, судить серед пташенят своїх біля жертвовників Твоїх, богів: 2 «Доки ви будете судити беззаконно Господа Войнств, Царю мій і Боже мій. Й додожкати нечестивим? (Села) 3 Судіть 4 Блаженні ті, що живуть у домі Твоєму [чесно] бідняка й сироту, виправдайте – вони безупинно прославлятимуть Тебе. приниженого й злидаря. 4 Визволяйте (Села) 5 Блаженна людина, чия міць у вбогого й бідного, рятуйте [їх] від руки Тобі, у чиemu серці стежки [спрямовані до нечестивих. 5 Не знають, не розуміють храму]. 6 Проходячи долиною плачу, вони [судді], вони ходять у темряві. Здригаються джерела води в ній відкривають, і ранній дощ всі основи землі. 6 Я сказав: „Ви – боги, усі вкриває її благословеннями. 7 Зростають ви – сини Всешишнього“, 7 але ви помрете, їхні сили, з'являються вони перед Богом на як люди, попадаєте, як будь-хто інший із Сіоні. 8 Господи, Боже Войнств, почуй мою князів». 8 Повстань, Боже, суди землю, адже Ти приймеш у спадок усі народи!

83 Пісня. Псалом Асафів. Боже, не залишайся в тиші, не мовчи й не заспокоюйся, о Боже! 2 Адже вороги Твої гомонять і ненависники Твої підняли голови. 3 Складають змову проти Твого народу й радяться проти тих, кого Ти бережеш. 4 Сказали вони: «Ходімо, знищимо їх з-поміж народів, і не згадається більше ім'я Ізраїля». 5 Змовилися одностайно, уклали проти Тебе угоду – 6 шатри Едомові й ізмаильяні, Моав і агаряни, 7 Гевал, Аммон і Амалик, Філістейіз жителями Тира. 8 Навіть Ассирія приєдналася до них, ставши сильним плечем беззаконня народу Твого, покрив усі гріхи для синів Лотових. (Села) 9 Зроби з ними його. (Села) 3 Ти забрав [від нас] увесь так, як із Мідіаном, як із Сісерою й Явіном Свій гнів, відвернув усю лють обличчя при потоці Кішон, 10 що були знищені в Твого. 4 Віднови нас, Боже спасіння Ен-Дорі й стали гноем землі. 11 Учини з нашого, і припини Свій гнів на нас. 5 вельможами їхніми, як з Оревом і Зевом, і з Невже Ти гніватимешся на нас вічно,

84 Керівнику хору. На мотив гіттіт. Псалом синів Кореєвих. Які любі оселі Твої, Господи Войнств! 2 Душа моя охоплена прагненням і тужить за дворам Господа, серце мое і тіло волають до Бога живого.

3 Навіть пташка знаходить собі домівку

9 Щите наш, Боже, подивися, поглянь на обличчя Твого помазанця. 10 Адже [один] день у Твоїх дворах кращий від тисячі [днів] дініде. Я вибрав би перебувати біля порогу дому Бога моого, аніж мешкати в наметах нечестивців. 11 Бо сонце і щит – Господь Бог! Він нагороджує милістю й славою Своєю; не позбавить Він добра тих, хто ходить у невинності. 12 Господи Войнств! Блаженна людина, що на Тебе покладає надію!

85 Керівнику хору. Псалом синів Кореєвих. Ти вподобав землю Свою, Господи, повернув із полону Якова. 2 Ти простили беззаконня народу Твого, покрив усі гріхи для синів Лотових. (Села) 3 Ти забрав [від нас] увесь так, як із Мідіаном, як із Сісерою й Явіном Свій гнів, відвернув усю лють обличчя при потоці Кішон, 10 що були знищені в Твого. 4 Віднови нас, Боже спасіння Ен-Дорі й стали гноем землі. 11 Учини з нашого, і припини Свій гнів на нас. 5 вельможами їхніми, як з Оревом і Зевом, і з Невже Ти гніватимешся на нас вічно,

продовжуватимеш гнів Свій із роду в рід? Ти добрий до мене; тоді побачать це ті, хто
6 Невже не оживиши нас знову, щоб народ ненавидить мене, і посorumляться, бо Ти,
Твій радів Тобою? 7 З'яви нам, Господи, Господи, допоміг мені й втішив мене.

милість Свою і даруй нам Твоє спасіння.

8 Послухаю-но, що скаже Бог, Господь, адже Він скаже: «Мир!» народові Своему й вірним Своїм. Лише б вони знову не повернулися до безглуздя! 9 Справді, близьке спасіння Його до тих, хто Його боїться, щоб слава [Його] замешкала в землі нашій. 10 Милість та істина зустрінуться, правда і мир поцілуються. 11 Істина проросте із землі, і правда з небес поглядатиме, 12 і дасть Господь добро, і земля наша принесе врожай. 13 Правда піде перед Ним, поставить на дорогу свої кроки.

86 Молитва Давидова. Прихили, Господи,

вухо Своє, дай мені відповідь, бо я пригнічений і бідний. 2 Збережи душу мою, адже я вірний Тобі. Врятуй раба Твого, який довіряє Тобі, Ти – Бог мій; 3 помилуй мене, Владико, бо до Тебе я кличу цілий день. 4 Даруй радість душі раба Свого, бо до Тебе, Владико, підношу душу мою. 5 Адже Ти, Владико, добрий і прощаєш, щедрий на милість для всіх, хто кличе до Тебе. 6 Зваж, Господи, на мою молитву, прислухайся до голосу моого благання. 7 У день скорботи своєї я кличу до Тебе, адже Ти мені відповідаєш. 8 Немає подібного до Тебе серед богів, Владико, немає діянь таких, як Твої. 9 Усі народи, створені Тобою, прийдуть і поклоняться перед Тобою, Володарю, і прославлять ім'я Твоє. 10 Бо Ти великий ітвориш чудеса; Ти – Бог, тільки Ти! 11 Покажи мені, Господи, дорогу Твою, і я ходитиму в істині Твоїй. Зроби мое серце цілісним, щоб я боявся імені Твого. 12 Прославлю Тебе, Владико, Боже мій, усім своїм серцем; прославлятиму ім'я Твоє вічно. 13 Бо велика милість Твоя до мене; Ти визволив душу мою від глибин царства смерті. (Sheol h7585) 14 Боже, зухвалиці повстали на мене, зборище гнобителів шукає душі моєї, не уявляють вони Тебе перед собою. 15 Але Ти, Володарю, Бог милостивий і милосердний, довготерпеливий і багатий на милість та істину. 16 Обернися до мене й помилуй мене; дай Свою міць рабу Твоєму й врятуй сина раби Твоєї. 17 Дай мені знак, що

87 Псалом синів Кореєвих. Пісня. 2 Основи його – на горах святих. Господь любить ворота Сіону більше від усіх осель Якова.

3 Славне говорять про тебе, місто Боже! (Села) 4 Я нагадаю тим, хто знає мене, про Раав і Вавилон, ось Філістей і Тир із Кушем [казатимут]: «Цей народився там».

5 I про Сіон скажуть: «Такий-то й такий-то народився в ньому, і Сам Всешишній утверджує це [місто]». 6 Господь запише при переписі народів: «Цей народився там». (Села) 7 Співаючи й пританцюючи, скажуть: «Усі мої джерела в тобі, [Сіоне]!»

88 Пісня. Псалом синів Кореєвих. Керівнику хору. На мотив махалат лаанот. Повчання Гемана-езрахітятини.

Господи, Боже мого спасіння, вдень я волаю до Тебе, вночі – я перед Тобою. 2 Нехай молитва моя дійде до Твого обличчя, схили Твоє вухо до крику моого. 3 Bo душа моя наситилася стражданнями й життя мое наблизилося до царства смерті. (Sheol h7585) 4 Мене зараховано до тих, хто спускається до прірви; я став як муж, що не має сили.

5 Я покинутий між мертвими, немов ті убиті, що лежать у могилі, про яких Ти більше не згадуєш і які відкинуті від руки Твоєї. 6 Ти поклав мене в глибоку прірву, у темні закутки безодні. 7 Твій гнів тяжіє наді мною, і усіма могутніми хвилями Твоїми Ти пригнітив мене. (Села) 8 Ти віддалив від мене моїх знайомих, зробив мене огидою для них. Мене замкнуто, і я не можу вийти; 9 очі мої виснажилися від гніту. Я кликав до Тебе, Господи, щодня, простягав до Тебе свої долоні. 10 Хіба Ти твориш чудеса для померлих? Чи духи померлих встануть, щоб славити Тебе? 11 Чи буде звіщатися в могилі милість Твоя і вірність Твоя – в безодні Погибелі? 12 Хіба серед мороку звіщають чудеса Твої і праведність Твоя – у землі забуття? 13 Я ж, Господи, волаю до Тебе, із самого ранку моя молитва йде Тобі назустріч. 14 Чому, Господи, Ти цураєшся душі моєї, ховаєш обличчя Твоє від мене? 15 Від юності своєї я пригнічений і виснажений, знесилися,

несучи тягар жахів Твоїх. **16** Твоя лютъ Пошматую перед ним усіх ворогів його й пройшла наді мною, жахи Твої знесилили розіб'ю ненависників його. **24** Вірність і мене. **17** Вони, як вода, оточують мене цілий милість Моя з ним, і в ім'я Мое піднесеться день, разом облягають мене. **18** Ти віддалив ріг його. **25** Покладу його руку на море, від мене приятеля й друга, темні закутки а його правицю – на ріки. **26** Він буде [стали] моїми знайомими.

89 Роздуми Етана-езрахітіянина. Про

милість Господа повіки співатиму, з роду в рід звіщатиму Його вірність. **2** Кажу-бо я: навіки поставлена милість, на небесах утверджена Твоя вірність. **3** «Уклав Я Завіт Свій з обраним Моїм, поклявся Я Давидові, рабу Своєму: **4** навіки утверджу насіння Твое, із роду в рід [непохитно] поставлю престол твій». (Села) **5** I небеса прославлять чудеса Твої, Господи, Твою вірність – на зібраних святих. **6** Бо хто на хмарах може стати в один ряд із Господом? Хто серед синів Божих міг би бути подібним до Господа? **7** Бог трепетно вшанований на великій раді святих і грізний серед усіх, хто Його оточує. **8** Господи, Боже Войнств, хто такий могутній, як Ти? Вірність Твоя – навколо Тебе. **9** Ти пануєш над розburghаним морем; коли здіймається хвилі його, Ти втихомирюєш їх. **10** Ти вразив Раава, немов убитого в бою; Своїм раменом міцним Ти розсіяв ворогів Своїх. **11** Твої небеса і земля Твоя; Ти заснував всесвіт і все, що наповнює його. **12** Ти створив північ і південь; гори Тавор і Хермон веселяться іменем Твоїм. **13** Рамено Твое могутне, рука Твоя міцна, піднесена правиця Твоя. **14** Правда й справедливість – основа Твого престолу, милість та істина йдуть перед Твоїм обличчям. **15** Блаженний народ, що знає звук сурми – у світлі Твого обличчя, Господи, вони ходять. **16** Іменем Твоїм веселяться цілий день і праведністю Твоєю підносяться. **17** Бо окраса їхньої міці – Ти, і завдяки прихильності Твоїй наш ріг піднесеться. **18** Адже від Господа – щит наш, і від Святого Ізраїлевого – цар наш. **19** Колись промовляв Ти у видінні вірним Своїм, кажучи: «Я подав допомогу воїну, підніс обраного з народу. **20** Я знайшов Давида, раба Мого, олією святою помазав його. **21** Рука Моя підтримає його, рамено Мое зміцнить його. **22** Не здолає його ворог, і син беззаконня не буде його гнітити. **23**

кликати Мене: „Ти – мій Батько, мій Бог і скеля моого спасіння!“ **27** Я зроблю його першістком, вищим від усіх царів землі. **28** Повіки берегтиму милість Мою до нього, і Завіт Мій з ним буде непорушним. **29** Продовжу насіння його навіки, і престол його – як дні неба. **30** Якщо ж залишать нащадки його Закон Мій і не будуть ходити за Моїми законами правосуддя, **31** якщо статутами Моїми знехтують і заповідей Моїх дотримуватися не будуть, **32** то Я жезлом покараю беззаконня їхній ударами – їхні гріхи. **33** Але милості Моеї не відійму від нього й не зраджу вірності Моеї. **34** Не збечещу Завіт Мій і того, що вийшло із вуст Моїх, не зміню. **35** Одного разу заприсягнув Я святістю Моею, як же [тепер] скажу Я неправду Давидові? **36** Насіння його повік перебуватиме, і престол його, як сонце, переді Мною, **37** як той місяць – свідок вірний на хмарах – навіки утверждений». (Села) **38** Але Ти знехтував, відкинув, розгнівався на Свого помазанця. **39** Ти зневажив Завіт із рабом Своїм, кинув на землю вінець його. **40** Ти зруйнував усі огорожі його, перетворив фортеці його на руїну. **41** Грабують його всі, хто проходить дорогою; він став ганьбою для сусідів своїх. **42** Ти підніс правицю супротивників його, порадував усіх його ворогів. **43** Ти повернув назад вістря його меча й не підтримав його на війні. **44** Ти поклав край його величі й престол його кинув на землю. **45** Ти скоротив дні юності його, вкрив його соромом. (Села) **46** Доки, Господи, ховатися будеш? Чи назавжди? [Доки] палатиме, як вогонь, гнів Твій? **47** Згадай, яке швидкоплинне життя мое! Для якого марного [життя] Ти створив усіх синів людських! **48** Чи може хто жити й не побачити смерті? Чи може хто врятувати душу свою від царства мертвих? (Села) (Sheol h7585) **49** Де ж милість Твоя, яку раніше Ти з'являв, Володарю, про яку присягався Давидові вірністю Своєю? **50** Згадай, Володарю, ганьбу рабів Твоїх, яку я терплю в нутрі моєму від численних

народів, 51 як безчестять вороги Твої, що спустошує опівдні. 7 Впаде поруч із тобою Господи, як неславлять сліди помазанця тисяча [ворогів], і десять тисяч – праворуч Твого. 52 Благословенний Господь повіки!

90 Молитва Мойсея, чоловіка Божого.

Владико, Ти був пристановищем нашим з роду в рід. 2 Перш ніж народилися гори й Ти утворив землю і всесвіт, від віку й до віку Ти – Бог. 3 Ти повертаєш людину назад у порох і кажеш: «Поверніться назад, сини людські!» 4 Адже тисяча років в очах Твоїх, немов день вчорашній, що минає, як сторожа вночі. 5 Потоком Ти несеш людей, немов сон минули вони; як трава, що вранці сходить, 6 вранці цвіте й рясніє, а ввечері в'яне й засихає. 7 Ми щезаємо у гніві Твоєму, і через лютъ Твою ми збентежені. 8 Ти поклав наши беззаконня перед Собою, наші приховані [гріхи вивів] на світло Твого обличчя. 9 Бо всі дні наші проходять у люті Твоїй; роки наші згасають, немов стогні. 10 Днів наших – сімдесят років, а якщо є сила, то вісімдесят років, і найкраще в них [забирає] праця й смуток; вони минають швидко, і ми відлітаємо. 11 Хто знає силу гніву Твоєго? Твою і вірність Твою вночі 3 на лірі Страх перед Тобою, [настільки великий], як і десятистрunnій і на арфі мелодійний! 4 лютъ Твоя. 12 Навчи нас так лічити дні наші, Бо Ти порадував мене, Господи, діянням щоб ми набули мудре серце. 13 Повернися Своїм, я веселуюся справами рук Твоїх. ж, Господи, доки так буде? Змилуйся над 5 Які величні діяння Твої, Господи, і рабами Твоїми! 14 Насичуй нас милістю які глибокі задуми Твої! 6 Невіглас не Твоєю вранці, тоді ми веселитися й радіти знає, і нерозумний не збагне цього. 7 будемо по всі дні наші. 15 Дай нам порадіти Хоча нечестиві розростаються, як трава, і за ті дні, коли Ти упокорював нас, за ті роки, розквітають усі, хто чинить беззаконня, це коли ми бачили лихо. 16 Нехай з'явиться лише, щоб зникнути навіки. 8 Ти ж, Господи, Твоє діло рабам Твоїм, і велич Твоя – синам навіки піднесений. 9 Бо справді, вороги їхнім. 17 І нехай перебуватиме прихильність Володаря, Бога нашого, на нас. Справу рук наших утверди для нас, справу рук наших зміцни нам.

91 Той, хто живе під покровом Всевишнього, у тіні Всемогутнього спочиватиме. 2 Скажу Господеві: «Пристановище мое й твердиня моя – Бог мій, на Нього я надію покладаю». 3 Адже Він визволить тебе від тенет людолова [й] від згубної моровиці. 4 [Мов птах], вкриє тебе Своїм пір'ям, і під крилами Його спочиватимеш безпечно. Щит великий і обладунок – істина Його. 5 Не будеш боятися жаху нічного, ані стріли, що вдень летить, 6 ані моровиці, що в пітьмі ходить, ані пошесті,

від тебе, але до тебе вони не наблизяться. 8 Тільки очима своїми будеш дивитися й побачиш покарання нечестивих. 9 Оскільки ти Господа – притулок мій, Всешишнього – зробив пристановищем своїм, 10 не спіткаєш тебе лиxo й хвороба не наблизиться до твого шатра. 11 Bo Він ангелам Своїм про тебе накаже, щоб оберігали тебе на всіх твоїх дорогах. 12 Вони понесуть тебе на своїх долонях, щоб не спіткнулася нога твоя об камінь. 13 На лева й на кобру наступиш, розтопчеш молодого лева й змію. 14 «За те, що він полюбив Мене, врятую його, піднесу його, бо він пізнав ім'я Моє. 15 Коли він покличе Мене, Я відповім йому, у біді з ним буду, визволю його й прославлю. 16 Довголіттям насичу його й з'явлю йому Моє спасіння».

92 Псалом. Пісня на день суботній. Як добре славити Господа й співати імені Твоєму, Всешишній, 2 звіщати вранці милість Твоєю вірністю Твою вночі 3 на лірі Страх перед Тобою, [настільки великий], як і десятистрunnій і на арфі мелодійний! 4 лютъ Твоя. 12 Навчи нас так лічити дні наші, Бо Ти порадував мене, Господи, діянням щоб ми набули мудре серце. 13 Повернися Своїм, я веселуюся справами рук Твоїх. ж, Господи, доки так буде? Змилуйся над 5 Які величні діяння Твої, Господи, і рабами Твоїми! 14 Насичуй нас милістю які глибокі задуми Твої! 6 Невіглас не Твоєю вранці, тоді ми веселитися й радіти знає, і нерозумний не збагне цього. 7 будемо по всі дні наші. 15 Дай нам порадіти Хоча нечестиві розростаються, як трава, і за ті дні, коли Ти упокорював нас, за ті роки, розквітають усі, хто чинить беззаконня, це коли ми бачили лиxo. 16 Нехай з'явиться лише, щоб зникнути навіки. 8 Ти ж, Господи, Твоє діло рабам Твоїм, і велич Твоя – синам навіки піднесений. 9 Bo справді, вороги їхнім. 17 І нехай перебуватиме прихильність Володаря, Бога нашого, на нас. Справу рук наших утверди для нас, справу рук наших зміцни нам.

93 Господь царює. Зодягнений Він у велич, Господь зодягнений [i] підперезаний силою. Тому твердо стойте всесвіт, не

захитається. 2 Престол Твій утверджений спрадавна, Ти – споконвіку. 3 Піднесли ріки, Господи, піднесли ріки Свій голос, підносять ріки хвилі свої. 4 Та могутніший, ніж шум подякою, піснями прославимо Його. 3 Адже вод великих, [ніж] могутні хвилі морські, Господь – Бог великий і Цар могутніший – Господь могутній на висотах [небес]. 5 від усіх богів. 4 У руці Його глибини землі, Одкровення Твої, безсумнівно, надійні; дому і вершини гір належать Йому; 5 море – Твоєму, Господи, личить святість на довгії Його, Він створив його, і суходіл Його руки дні.

94 О Боже помсти, Господи, Боже помсти, з'яви Себе! 2 Піднімися, Судде землі, віддай гордим по заслугам! 3 Аж доки нечестиві, Господи, доки нечестиві торжествувати будуть? 4 Вивергають, промовляють вони пиху, нахваляються всі, хто чинить гріх. 5 Народ Твій, Господи, вони вражают ударами й пригнічують Твій спадок. 6 Вдову й прихильника вбивають, сироту гублять 7 кажучи: «Не бачить Господь, і не вникає [в це] Бог Якова». 8 Схаменітесь, невігласи серед народу! Коли ви станете розумнішими, безумці? 9 Той, Хто насадив вухо, хіба не почує? Чи Той, Хто око створив, не побачить? 10 Той, Хто народи карає, хіба не докорить? Той, Хто сам людині дає знання? 11 Господь знає думки людини, що звіщайте день у день Його спасіння! 3 вони – марнота. 12 Блаженний муж, якого Розповідайте перед народів про славу Його, Ти наставляєш, Господи, і Законом Твоїм перед усіх племен – про чудеса Його. 4 навчаєш його, 13 щоб заспокоїти його у дні Господь великий і вельми прославлений; лиха, поки буде викопана яма нечестивому! Він грізніший за усіх богів. 5 Адже всі

14 Адже не покине Господь народу Свого боги народів – [лише] ідоли, а Господь й спадку Свого не полишить. 15 Суд знову створив небеса. 6 Слава й велич перед стане справедливим, і підуть услід за ним обличчям Його, сила й краса у Його усі, праведні серцем. 16 Хто стане за мене святилищі. 7 Віддайте Господеві, сім'ї проти злодіїв? Хто стоятиме за мене проти народів, віддайте Господеві славу й силу. 8 тих, що чинять гріх? 17 Якби Господь не Віддайте Господеві славу, [належну] Його був допомогою моєю, то оселилася б душа імені. Несіть дар і йдіть у двори Його. моя в [країні] мовчання. 18 Коли сказав 9 Вклонітесь Господеві у величі святині. я: «Хитається нога моя», милість Твоя, Тремти перед обличчям Його, уся земле! Господи, підтримала мене. 19 Коли тривожні 10 Скажіть перед народів: «Господь царє!» думки множаться в нутрі моєму, Твоя втіха Тому всесвіт утверджений непохитно; Він збадьорює мою душу. 20 Хіба може мати судитиме народи справедливо. 11 Нехай щось спільне з Тобою престол загиблі, що радіють небеса й веселиться земля; нехай діє всупереч постанові [Закону]? 21 Натовпом гуркотить море і [все], що наповнює його. тиснути вони на душу праведника, і кров 12 Нехай радіє поле і все, що в ньому; невинну засуджують [на страту]. 22 Але нехай вигукують піднесено усі дерева лісові Господь став моєю твердинею, і Бог мій – 13 перед обличчям Господа, бо Він іде, скеля моого притулку. 23 Він поверне проти іде судити землю. Він судитиме всесвіт них їхні власні гріхи і їхніми ж злодійствами справедливо і народи – за Своєю істиною. знищить їх; знищить їх Господь, Бог наш.

95 Прийдіть, заспіваємо радісно Господу, вигукнемо піднесено скелі спасіння нашого. 2 Прийдемо перед обличчя Його з ріки хвилі свої. 4 Та могутніший, ніж шум подякою, піснями прославимо Його. 3 Адже вод великих, [ніж] могутні хвилі морські, Господь – Бог великий і Цар могутніший – Господь могутній на висотах [небес]. 5 від усіх богів. 4 У руці Його глибини землі, Одкровення Твої, безсумнівно, надійні; дому і вершини гір належать Йому; 5 море – Твоєму, Господи, личить святість на довгії Його, Він створив його, і суходіл Його руки утворили. 6 Прийдіть, поклонімся, впадемо долілиць, схилимо коліна перед Господом, Творцем нашим, 7 бо Він – наш Бог, а ми – народ Його пасовища, вівці, про яких Він піклується. Сьогодні, коли ви почуете Його голос, 8 не зачерствійте серцями вашими, як у Мериві, як було того дня у Массі в пустелі, 9 де спокушали Мене предки ваші, випробовували Мене, хоча й бачили Моє діяння. 10 Сорок років дратував Мене цей рід, тоді сказав Я: «Вони народ, що блукає серцем, не знають шляхів Моїх. 11 Тому присягнув Я у гніві Моєму: не увійдуть вони до Мого спокою!»

96 Співайте Господеві нову пісню; співай Господеві, уся земле! 2 Співайте Господеві, благословляйте ім'я Його, звіщайте день у день Його спасіння! 3 вони – марнота. 12 Блаженний муж, якого Розповідайте перед народів про славу Його, Ти наставляєш, Господи, і Законом Твоїм перед усіх племен – про чудеса Його. 4 навчаєш його, 13 щоб заспокоїти його у дні Господь великий і вельми прославлений; лиха, поки буде викопана яма нечестивому! Він грізніший за усіх богів. 5 Адже всі

97 Господь царює! Нехай веселиться земля, справедливість, здійснив суд і правду у радіють численні острови! 2 Хмара Якова. 5 Піднесено славте Господа, Бога й імла навколо Нього; справедливість і нашого, і вклоняйтесь біля піdnіжжя Його: правосуддя - основа Його престолу. 3 Богонь Він святий! 6 Мойсей і Аарон серед іде перед Ним і спалює навкруги ворогів священників Його, і Самуїл серед тих, хто Його. 4 Близькавки Його освітлюють всесвіт, кличе Його ім'я; кликали вони до Господа, земля бачить і тримтить. 5 Гори тануть, і Він відповідав їм. 7 У хмарному стовпі немов віск, перед обличчям Господа, перед говорив до них; вони ж дотримувалися обличчям Володаря всієї землі. 6 Небеса Його одкровень і постанов, які Він дав їм. 8 сповіщають Його правду, усі народи бачать Господи, Боже наш, Ти відповідав їм! Ти був Його славу. 7 Нехай соромом вкриються для них Богом, Який прощає, але й карав їх всі, хто служить ідолам, хто хвалиться за провини їхні. 9 Піднесено славте Господа, нікчемними божками. Вклоніться Йому, усі Бога нашого, і вклоняйтесь на горі Його боги! 8 Почув це Сіон і зрадів, звеселилися святій, бо святий Господь, Бог наш.

доночки Юди через суди Твої, Господи. 9 Адже Ти, Господи, Всешишній над усією землею, піднесений високо над усіма богами. 10 Ти, хто Господа любить, ненавидьте зло! Він береже душі Своїх вірних, визволяє їх від руки нечестивих. 11 Світло посіяне у праведника, і радість - у щирих серцем. 12 Радійте, праведні, у Господі, і славте пам'ять Його святині!

98 Псалом. Співайте Господеві нову пісню, бо Він здійснив чудеса; перемогу принесла Йому правиця Його і рамено Його святе. 2 Звістив Господь спасіння Своє, відкрив перед очима народів праведність Свою. 3 Згадав Він милість Свою й вірність Свою дому Ізраїля. Усі краї землі побачили спасіння Бога нашого. 4 Вигукни радісно Господеві, уся земле! Кричи від радості, веселися й співай! 5 Грайте Господеві на арфі, на арфі зі звуками співу! 6 Під звуки труб і сурми вигукуйте радісно перед Царем, Господом! 7 Нехай гуркотить море і все, що його наповнює, всесвіт і все, що мешкає в ньому. 8 Нехай ріки плещуть у долоні, нехай гори веселяться разом 9 перед обличчям Господа, бо Він іде судити землю. Він судитиме всесвіт праведно й народи - справедливо.

99 Господь царює - нехай тримтять народи! Він сидить на херувимах - нехай здригнеться земля! 2 Господь великий на Сіоні, Він піднесений над усіма народами. 3 Нехай прославлять вони ім'я Твоє велике й грізне: воно святе! 4 Могутне правління Царя любить правосуддя. Ти утверджив

100 Псалом хвали. Вигукни радісно Господеві, уся земле! 2 Служіть Господеві з радістю, прийдіть перед обличчя Його зі співом піднесеним. 3 Пізнайте, що Господь є Бог, Він створив нас, і ми Йому належимо; ми - Його народ і вівці Його пасовища. 4 Увійдіть у ворота Його з подякою, у двори Його - із хвалою; славте Його й благословляйте ім'я Його. 5 Адже добрий Господь, милість Його навіки, із роду від вірність Його.

101 Псалом Давидів. Про милість і справедливість заспіваю; Тобі, Господі, я співатиму. 2 Я уважно стежитиму за дорогою невинною. Коли Ти прийдеш до мене? Ходитиму в невинності моого серця перед дому свого. 3 Не покладу перед очима своїми нічого піdstупного. Я ненавижу вчинки невірних, вони не пристануть до мене. 4 Зіпсоване серце віддалене буде від мене; я не знатиму зла. 5 Того, хто таємно зводить наклепи на близнього свого, я знишу; зарозуміло піdnятих очей і гордого серця не терпітиму. 6 Очі мої - на вірних землі, щоб мешкали вони зі мною; Той, хто ходить невинним шляхом, мені служитиме. 7 Віроломний не житиме в домі моєму, і той, хто говорить неправду, не встоїть перед моїми очима. 8 Щоранку знищуватиму всіх нечестивців землі, щоб викорінити із міста Господнього всіх, хто чинить гріх.

102 Молитва страдника, коли він знemагає й виливає перед Господом свій жаль. Господи, почуй мою молитву, і нехай дійде до Тебе мій зойк. 2 Не ховай від

мене Твого обличчя у день, коли мені тісно, святе ім'я Його! 2 Благослови, душе моя, нахили до мене вухо Твоє. Того дня, коли Я Господа, і не забувай усіх добрих діянь кличу, дай мені відповідь негайно. 3 Бо дні Його! 3 Він прощає всі беззаконня твої, мої щезли, мов дим, і кості мої обгоріли, зцілює всі твої хвороби, 4 визволяє від наче купа золи. 4 Немов витоптана трава, безодні смерті життя твое; Хто вінчає високо серце мое, так що я забиваю істі свій тебе милістю й щедротами, 5 задовольняє хліб. 5 Від голосу моого зітхання прилипли бажання твої добром – [тоді] оновлюється, кості мої до тіла. 6 Я уподібнився до сича в немов орел, юність твоя. 6 Господь пустелі, став немов пугач на руїнах. 7 Не творить справедливість і правосуддя всім сплю, став наче птах, що самотньо [сидить] пригніченим. 7 Він показав шляхи Свої на даху. 8 Щодня вороги мої ганьблять Мойсею і діяння Свої – синам Ізраїлевим. мене, неславлять мене, промовляють ім'я 8 Милостивий і милосердний Господь, мое, як прокляття. 9 Я ім попіл замість довготерпливий і щедрий на доброту. 9 Він хліба й питво мое зі слозами змішую 10 не буде постійно вести судову суперечку й через гнів Твій і лютъ, бо Ти підняв мене й [гнів] триматиме не вічно. 10 Не за нашими кинув додолу. 11 Дні мої – немов нахилена гріхами Він вчинив нам і віддячив нам не тінь, я сохну, наче трава. 12 А Ти, Господи, так, як ми заслужили нашими переступами. житимеш повіки, і пам'ять про Тебе – із 11 Адже як високо небо над землею, так роду в рід. 13 Ти встанеш, змилуєшся над звеличилися милість Його над тими, хто Сіоном, бо настав час помилувати його, бо Його боїться. 12 Як далеко схід від заходу, так прийшла пора. 14 Адже слуги Твої уподобали віддалив Він від нас наші беззаконня. 13 Як [навіть] каміння його, і милим став для милу батько синів, так милу Господь тих, них його пил. 15 Тоді будуть боятися хто боїться Його. 14 Бо Він знає нашу сутність, народи імені Господа, і всі царі землі – пам'ятає, що ми – порох. 15 Дні людини – слави Твоєї. 16 Бо відбудує Господь Сіон, немов трава; як цвіт польовий, так цвіте з'явиться Він у славі Своїй. 17 Зглянеться вона. 16 Як тільки вітер пронесеться над ним, на молитву нужденних і не знехтує не стане його, і більше не впізнає його місце, благаннями їхніми. 18 Нехай записано це [де він ріс]. 17 А милість Господа споконвіку буде для прийдешнього покоління, і народ й навіки над тими, хто боїться Його, і майбутнього прославлятиме Господа. 19 Бо праведність Його – на синах синів, 18 що Він поглянув із висот святині Своєї, Господь бережуть Його Завіт і пам'ятають настанови із небес подивився на землю, 20 щоб почути Його, щоб їх виконувати. 19 Господь на стогони в'язня й звільнити приречених небесах утверджив престол Свій, і Царство на смерть, 21 щоб сповістити на Сіон ім'я Його панує над усім. 20 Благословіть Господа, Господа й хвалу Його – в Єрусалимі, 22 ангели Його, могутні силою, що виконують коли зберуться народи й царства разом, сказане Ним, слухаючись голосу Його слова! щоб служити Господеві. 23 Він виснажив 21 Благословіть Господа, усі воїнства Його, силу мою в дорозі, скротив мої дні. 24 слуги Його, що виконують Його волю! 22 Я сказав: «Боже мій, не забирай мене в Прославте Господа, усі діяння Його, на всіх середині днів моїх, Той, Чиї роки – із роду в місцях Його панування! Благослови, душе рід. 25 На початку Ти заклав основи землі, і моя, Господа!

небес – діяння рук Твоїх. 26 Вони згинуть, а Ти існуватимеш завжди; усі вони, як одяг, зносяться, і Ти поміняєш їх, немов [старі] шати, і вони зміняться. 27 Але Ти – Той самий, і роки Твої нескінчені. 28 Сини рабів Твоїх житимуть, і нашадки їхні міцно стоятимуть перед Твоїм обличчям».

103 [Псалом] Давида. Благослови, душе моя, Господа, і все нутро мое [прослав]

104 Благослови, душе моя, Господа! Господи, Боже мій, Ти звеличився, зодягнувшись у славу й велич. 2 Він огортається світлом, немов шатами; розстилає небеса, як покривало; 3 закладає на водах основи Своїх вищихів світлиць. Він робить хмарі Своєю колісницею, крокує на крилах вітру. 4 Він робить Своїми посланцями вітри, Своїми слугами – полум'я вогню. 5 Він заклав

землю на її основах, тому не похитнеться життя моє; співатиму Богові моєму, поки вона повік-віків! 6 Ти вкрив її безоднею, існую. 34 Нехай буде приємним Йому мій мов одяgom, на горах стояли води, 7 [та] роздум: я радітиму в Господі. 35 Нехай від грізного крику Твого побігли вони, від згинуть грішники із землі й нечестивих голосу грому Твого пустилися навтіки. 8 більше не буде. Благослови, душа моя, Піднялися були в гори вони та спустилися в Господа! Алілуя!

долини, до місця, яке Ти влаштував для них.

9 Ти поклав межу, яку вони не перейдуть, не вкриють вони знову землі. 10 Ти посилаеш води джерела в річища, між горами течуть вони, 11 напувають усіх звірів польових; [там] втамовують свою спрагу дикі віслиюки.

12 При [водах] тих живуть птахи небесні, з-поміж гілля подають голос. 13 Він напуває гори з вишніх світлиць Своїх. Від плоду діянь Твоїх насичується земля. 14 Ти вирощуеш траву для худоби й збіжжя для потреб людини, щоб вивести їжу із землі, 15 і вино, що серце людське веселить, щоб сяяло обличчя від олії і хлібом зміцнилося серце людини. 16 Насичуються дерева Господні, кедри ліванські, які Він насадив. 17 Там птахи в'ють гнізда, домівка лелеки – на кипарисах. 18 Високі гори диким козлам належать, скелі – притулок даманів. 19 Він створив місяць, щоб час визначати; сонце знає, коли йому заходить. 20 Ти наводиш темряву, і настає ніч, коли рухаються всі звірі лісові. 21 Молоді леви ричать за здобиччю, просячі собі у Бога їжу. 22 Сходить сонце – вони збираються разом і лягають у своє лігво. 23 Людина виходить на свою працю й на роботу свою аж до вечора. 24 Які численні діяння Твої, Господи! Усе Ти мудро створив; земля наповнена створіннями Твоїми. 25

Ось море велике й просторе, там живина кишиТЬ без ліку, живі істоти – малі й великі. 26 Там ходять кораблі, там цей Левітант, якого Ти створив, щоб бавився він у морі. 27 Усі вони очікують від Тебе, що Ти даси їм їжу своєчасно. 28 Ти даєш їм – вони приймають, відкриваєш руку Твою – насичуються благом. 29 Сховаєш обличчя Своє – вони бентежаться. Забираєш дух їхній – гинуть і повертаються в порох [земний]. 30

Пошлеш духа Свого – вони створюються, і Ти оновлюєш обличчя землі. 31 Нехай буде слава Господня навіки, нехай радіє Господь діянням Своїм! 32 Він поглянє на землю, і вона затремтить; торкнеться до гір, і вони задимлять. 33 Я співатиму Господеві[усе]

105 Славте Господа, кличте ім'я Його; серед народів звіщайте діяння Його!

2 Співайте Йому, грайте для Нього, звіщайте всі чудеса Його, 3 хваліться іменем Його святим! Нехай веселиться серце тих, хто шукає Господа! 4 Прагніть Господа й сили Його, шукайте обличчя Його завжди. 5 Пам'ятайте про чудеса Його, які Він здійснив, про знамення та суди Його. 6 О нащадки Авраама, слуги Його, сини Якова, Його обранці! 7 Він – Господь, Бог наш; суди Його справедливі по всій землі. 8 Він вічно пам'ятає Завіт Свій, слово, яке Він заповів для тисяч поколінь, – 9 [Завіт], який Він уклав з Авраамом, і присягу Його Ісааку. 10 Він встановив його статутом для Якова, як Завіт вічний для Ізраїля, 11 кажучи: «Тобі віддам Я землю Ханаану як долю вашого спадку». 12 Коли вони були людом нечисленним, незначним, і мешкали як приходьки на ній, 13 то мандрували вони від народу до народу, від одного царства до іншого племені. 14 Він не дозволяв нікому їх гнобити й докоряв за них царям: 15 «Не чіпайте помазанців Моїх і пророкам Моїм не робіть зла». 16 Він накликав голод на землю, зламав стебло хлібне. 17 Послав перед ними чоловіка – у рабство був проданий Йосиф. 18 Його ноги стисли кайданами, на шию йому наклали залізо, 19 до того часу, поки не здійснилося сказане Господом, поки слово Господа не очистило Його. 20 Послав цар [слуг своїх] і розв'язав Його; правитель народів звільнив Його. 21 Він поставив його володарем над домом своїм і правителем над усім своїм майном, 22 щоб він князів Його міг стримувати на свій розсуд і старійшин Його повчав. 23 Тоді прийшов Ізраїль до Єгипту, оселився Яків у землі Хамовій. 24 І дуже розмножив [Бог] народ Свій і зробив його сильнішим від супротивників Його, 25 чиї серця Він налаштував, щоб ненавиділи Його народ, щоб лукавили вони з Його рабами. 26 Він послав Мойсея, слугу Свого, і

Аарона, якого обрав Собі. 27 Вони з'явили воно, і провів Він їх через безодні морські, знамення Його серед них і чудеса – у землі як по пустелі. 10 І врятував їх від руки Хамовій. 28 Він послав морок, і стало темно, ненависника, визволив від руки ворога. 11 і вони не посміли суперечити Його слову. 29 Покрили води супротивників їхніх – жоден Він перетворив води їхні на кров і умертвив з них не лишився [живим]. 12 Тоді повірили рибу в них. 30 Закишила земля їхня жабами, вони словам Його й заспівали Йому хвалу. навіть у покоях царів їхніх [були вони]. 31 13 Та швидко забули Його діяння, не чекали Він сказав, і прийшли рої мух, комарі були на пораду від Нього. 14 Запалали пристрастю на всіх теренах їхніх. 32 Він дав їм замість в пустелі й випробовували Бога в дикій дощущі град, палючий вогонь – на землю їхню; землі. 15 Тоді Він задовольнив прохання їхнє, 33 він побив у них виноград та смоковницю, але послав виснаження їхнім душам. 16 Та зламав дерева в їхньому краї. 34 Сказав Він, і вони позаздрили Мойсею у стані й Аарону, прийшла сарана і гусінь – немає їм ліку! 35 І святому Господа. 17 Відкрилася земля, і з'їли вони всю траву в землі їхній, пожерли поглинула Датана, і накрила все зборище плоди їхніх ґрунтів. 36 Тоді вразив Він усіх Авірама. 18 Запалав вогонь серед їхнього первістків у землі їхній – першоплоди сили зборища, полум'я пожерло нечестивих. 19 чоловічої. 37 І вивів Він ізраїльтян зі сріблом Вони зробили теля на Хоріві й вклонилися і золотом, не було серед племен їхніх того, істукану, вилитому з металу, 20 проміняли хто спотикався. 38 Зрадів Єгипет, коли вони Славу свою на зображення бика, що єсть вийшли, бо страх напав на нього через траву. 21 Забули Бога, Рятівника свого, них. 39 Розгорнув [Бог] хмару, як покривало, Що звершив великі діяння в Єгипті, 22 [вдень], і вогонь, щоб світити вночі. 40 Просив чудеса в землі Хамовій, дії страшні на морі [народ], і послав їм [Господь] переплілок і Червоному. 23 Він наказав би знищити їх, хлібом небесним наситив їх. 41 Відкрив Він якби Мойсей, обранець Його, не став перед скелью – і полилися води, потекли рікою Ним у проломі, щоб відвернути гнів Його, в сухій землі. 42 Бо згадав Він слово Своє аби Він не погубив [їх]. 24 І знехтували святе, [що дав] Авраамові, слузі Своему. 43 вони Землею Бажаною, не повірили Його І вивів Він народ Свій у радості, обраних слову, 25 і ремствуvali в шатрах своїх, Своїх – із вигуком переможним. 44 Він дав їм і не слухали голосу Господа. 26 Тоді Він землі народів, і вспадкували здобутки праці простягнув руку Свою на них, щоб повалити їхньої, 45 щоб вони дотримувалися Його їх в пустелі, 27 і розкидали нащадків їхніх постанов і берегли закони Його. Алілуя!

106 Алілуя! Славте Господа, бо Він добрий, бо навіки Його милосердя! 2 Хто може виразити словами могутність Господа й сповістити всю хвалу Його? 3 Блаженні ті, хто стереже правосуддя, хто справедливо діє повсякчасно! 4 Згадай мене, Господи, заради прихильності до Свого народу, з'яви Себе мені в порятунку Твоєму, 5 щоб [міг я] побачити добробут обраних Тобою, радіти радістю за народ Твій, похвалитися разом зі спадком Твоїм. 6 Згрішили ми, як і предки наші, вчинили беззаконно, діяли нечестиво. 7 Батьки наші в Єгипті не збагнули Його чудес, не пам'ятали величі милості Твоєї, але збунтувалися біля моря, моря Червоного. 8 Та Він все ж врятував їх заради Свого імені, щоб виявити Свою могутність. 9 Пригрозив Він морю Червоному, і висохло

поміж народами, і розсіяли їх по [чужих] землях. 28 Вони пристали до Баал-Пеора і їли жертви мертвим [богам]. 29 І гнівили [Бога] вчинками своїми, тоді спалахнула серед них моровиця. 30 Постав Пінхас і вчинив суд, і моровиця припинилася. 31 Це заражовано було йому в праведність з роду в рід, навіки. 32 І розлютили Його при водах Мериви, і Мойсей зазнав через них лиха, 33 бо засмутили вони його дух, і він говорив нерозсудливо своїми вустами. 34 Вони не знишили народів, про які сказав їм Господь, 35 але змішалися з народами й навчилися [діяти] за їхніми вчинками; 36 служили ідолам їхнім, які стали для них пасткою. 37 Приносили синів своїх і доњок у жертву бісам 38 і проливали невинну кров, кров своїх синів і доњок, яких вони приносили в жертву ідолам ханаанським, і осквернилася земля кров'ю. 39 Вони стали нечистими

через свої діяння, розпусно поводилися у смерті. 19 Тоді заволали вони до Господа своїх вчинках. 20 Тоді спалахнула лють у своїй скорботі, і Він врятував їх від їхніх Господа на народ Його, гидким став Йому страждань. 21 Послав Своє слово й зцілив їх, спадок Його. 22 I віддав Він їх у руки народів, і визволив їх від погибелі. 23 Нехай дякують і ненависники їхні панували над ними. Господеві за милість Його й чудеса Його 24 Вороги гнобили їх, і вони підкорилися для синів людських, 25 i нехай приносять під їхню руку. 26 Він багато разів визволяв жертви подяки й сповіщають про діяння їх, але вони бунтували у своїх задумах і Його з вигуками радості. 27 Ті, хто виходить занурилися у гріхи свої. 28 Але Він зглянувся у море на кораблях, промишляють у великих на скорботу їхню, коли почув їхнє волання, водах, 29 бачили діяння Господа й чудеса 30 i згадав про Завіт Свій з ними, і змилувався Його в глибині. 31 Він сказав – i піднявся через велике Своє милосердя. 32 I викликав вітер штормовий, здійняв високо хвилі. 33 співчуття до них у тих, хто тримав їх у Вони підняли [кораблі] до небес і скинули полоні. 34 Врятуй нас, Господи, Боже наш, і в безодню – душа моряків розтала через збери нас з-поміж народів, щоб прославити те лихо. 35 Кружляють, хитаються вони, Твоє святе ім'я, піднесено співати Тобі хвалу. немов п'яні, і вся мудрість їхня щезла. 36 36 Благословенний Господь, Бог Ізраїлю, Тоді заволали до Господа у своїй скорботі, споконвіку й повіки! I нехай скаже увесь народ: «Амінь!» Алілуя!

107 Славте Господа, бо Він добрий, бо милість Його навіки! 2 Нехай скажуть це викуплені Господом, ті, кого Він визволив від руки ворога 3 й зібраав із різних земель – зі сходу, західу, з півночі й від моря. 4 Вони блукали в пустелі, дорогою в дикій землі, не знаходили [там] ні міста, ні поселення. 5 Були голодні й спраглі, виснажилися в них душі їхні. 6 Тоді заволали вони до Господа у своїй скорботі, і Він врятував їх від їхніх страждань. 7 I повів їх шляхом прямим, щоб привести у місто, де будуть вони мешкати. 8 Нехай славлять Господа за милість Його й чудеса Його для синів людських, 9 бо задовольнив Він душу спраглу й душу голодну наситив добром. 10 Вони сиділи в темряві й тіні смерті, закуті гнітом і залізом, 11 за те, що повстали проти слів Бога й знехтували порадою Всевишнього. 12 Він упокорив серця їхні працею тяжкою, вони спіткнулися, і ніхто не допомагав. 13 Тоді заволали вони до Господа у своїй скорботі, і Він врятував їх від їхніх страждань. 14 I вивів їх із темряви й тіні смерті, і розірвав їхні кайдани. 15 Нехай славлять Господа за милість Його й чудеса Його для синів людських, 16 бо зламав Він двері бронзові й розбив засуви залізні. 17 Нерозумні, через шлях беззаконь і гріхів своїх вони були пригнічені. 18 Будь-яка їжа стала гидкою душам їхнім, і підступили вони до воріт

і Він визволив їх від їхніх страждань. 29 Він перетворив вітер штормовий натишу, і замокли морські хвилі. 30 Тоді [моряки] зраділи, що стихли [хвилі], і Він привів їх до бажаної пристані. 31 Нехай славлять Господа за милість Його й чудеса Його для синів людських. 32 Нехай величають Його в зібранні народу й на засіданні старійшин нехай прославляють Його. 33 Він перетворює ріки на пустелю й джерела води – на спраглу землю, 34 землю родючу – на солончак за злі вчинки тих, хто живе на ній. 35 Він перетворює пустелю на болотистий став і землю висохлу – на джерела води. 36 I поселяє там голодних, і вони будують місто для мешкання, 37 засівають поля й насаджують виноградники, що приносять рясний врожай. 38 Він благословляє їх, і вони розмножуються вельми, і худоба в них не убиває. 39 Та коли зменшуються числом і поникають вони через утиск, лиху й журбу, 40 Він виливає презирство на шляхетних [мужів], і блукають вони в пустелі, де немає дороги. 41 A бідного Він підіймає із приниження і родину його робить численною, як отара овець. 42 Побачать це праведники й зрадіють, а кожен беззаконник стулить свої вуста. 43 Xто мудрий, нехай збереже ці [слова] й зрозуміє милість Господа.

108 Пісня. Псалом Давидів. Серце мое непохитне, Боже; я співатиму й гратиму [Тобі] мою славу. 2 Прокинься, ліро

й арфо! Розбуджу-но я зорю досвітню! з гріх матері його не буде стертий. 15 Нехай Я прославлю Тебе серед народів, Господи, [гріхи його] будуть завжди перед Господом і співатиму Тобі поміж племенами. 4 Во нехай викорінена буде з землі пам'ять його велика понад небеса милість Твоя і аж 16 за те, що він не пам'ятав виявляти [іншим] до хмар – істина Твоя. 5 Піднімися милість, але переслідував пригніченого, понад небесами, Боже; над усією землею бідного й зламаного серцем, щоб умертвiti – слава Твоя. 6 Щоб улюблені Твої були його. 17 Він любив прокляття – воно прийде визволені, врятуй нас правицею Свою до нього; йому не подобалося благословення і дай нам відповідь. 7 Бог промовив у – воно від нього віддалиться. 18 Оскільки Своєму святилищі: «Урочисто святкуватиму він вдягався в прокляття, мов у шати, воно перемогу, Я розділю Сихем і розмірюю просякло, як вода, в його нутро, і, немов долину Суккот. 8 Мені належить Гілеад, і олія, – у його кістки. 19 Нехай стане воно Манассія – Мій, Єфрем – міць Моєї голови, для нього одягом, у який він огортається, і Юда – Мій законодавець. 9 Моав – Моя поясом, яким він завжди підперізується. 20 чаша для омовіння, на Едом Я кину Свою Така відплата від Господа тому, хто ворогує сандалію, гукай радісно до Мене, о землі проти мене, і тим, хто зло говорить на філістимлян!» 10 Хто введе мене в місто душу мою. 21 Ти ж, Господи, Володарю, укріпле? Хто доведе мене до Едома? 11 вступися за мене заради імені Твого; через Хіба не Ти, Боже, Котрий відкинув нас і не доброту милосердя Твого визволи мене. виходиш, Боже, з воїнствами нашими? 12 22 Адже я пригнічений і бідний і серце Подай нам допомогу [в боротьбі] з ворогом, мое зранене в нутрі моєму. 23 Я сную, адже марний порятунок людський. 13 У немов похиlena тінь, як сарану, струшують Бозі ми виявимо силу, і Він розтопче наших мене. 24 Мої коліна ослабли від посту, і тіло мое геть виснажилося без олії. 25 Я став посміховищем для них: ті, що бачать мене, похитують [глузливо] головами своїми. 26 Допоможи мені, Господи, Боже мій, врятуй мене за милістю Твою. 27 Нехай же знають, що це рука Твоя, що це Ти зробив, Господи. 28 Нехай вони проклинають, а Ти благослови; вони повстануть, але посоромляться, а слуга Твій радітиме. 29 Нехай вдягнуться в безчестя ті, хто проти мене ворогує, і огорнутися ганьбою, немов штатами. 30 Я буду славити вустами моїми Господа завзято й серед велелюддя хвалитиму Його. 31 Бо Він стоїть по правиці від бідняка, щоб врятувати його від тих, хто судить його душу.

109 Керівнику хору. Псалом Давидів. Боже моєї хвали, не мовчи, 2 адже нечестиви й підступні люди відкрили на мене вуста свої, говорять зі мною брехливим язиком. 3 Оточили мене словами ненависті й даремно воюють зі мною. 4 За любов мою ворогують зі мною, а я [заглиблюся] в молитву. 5 Вони віддячують мені злом за добро й ненавистю – за мою любов. 6 Постав над ним нечестивця, і обвинувач нехай стане по його правиці. 7 Коли постане він перед судом, нехай виявиться винним і молитва його нехай вважається гріхом. 8 Нехай дні його будуть нечисленними, нехай інший займе його становище. 9 Нехай діти його стануть сиротами, а дружина його – вдовою. 10 Нехай нащадки його тиняються й жебрають, нехай просять на руїнах своїх [домівок]. 11 Нехай захопить лихвар усе, що є в нього, і чужі пограбують плоди його праці. 12 Нехай не буде нікого, хто виявив би йому співчуття, і над сиротами його нехай ніхто не змилується. 13 Нехай будуть викорінені його нащадки й зітретися ім'я його в наступному поколінні. 14 Нехай згадаються перед Господом беззаконня його предків і

110 Псалом Давидів. Промовив Господь Володареві моєму: «Сядь праворуч від Мене, доки Я не покладу ворогів Твоїх, як підніжок для Твоїх ніг». 2 Жезл сили Твоєї простягне Господь із Сіону – пануй серед ворогів Твоїх! 3 Народ Твій готовий у день з'явлення сили Твоєї, він [вишикувався] у величний святий стрій. Із надр досвітньої зорі, немов вранішня роса, народження Твое. 4 Поклявся Господь і не відмовиться: «Ти – священник навіки за чином Мельхіседека». 5 Володар по правиці від Тебе, Він вразить

царів у день гніву Свого. 6 Судитиме Він прославлене ім'я Господа! 4 Господь піднісся народи, вкриє [землю] трупами, вразить високо над усіма народами, вище небес голову [ворога] на широкому полі. 7 Питиме із потоку при дорозі, тому підніме голову.

111 Алілуя! Я Господа славити буду всім серцем на раді справедливих і в зібранні. 2 Діяння Господа величні, бажані для всіх, хто вподобав їх. 3 Слава й велич – діяння Його, і правда Його перебуватиме повіки. 4 Пам'ятними зробив Він чудеса Свої; милостивий і милосердний Господь. 5 Іжу дає Він тим, хто боїться Його, пам'ятає вічно Завіт Свій. 6 Силу діянь Своїх з'явив Він народові Своєму, віддавши їм спадщину народів. 7 Діяння рук Його – істина й справедливість, усі настанови Його варті довіри. 8 Вони утверджені на віки вічні, засновані на істині й справедливості. 9 Йордан, що ти назад повертаєшся? 6 Що це Він послав визволення Своєму народові, ви, гори, скакаєте, як барани, і ви, пагорби, уклав навіки Свій Завіт. Святе й грізне ім'я Його. 10 Початок мудрості – страх Господній. Добре розуміння мають усі, хто виконує Його настанови. Хвала Йому перебуватиме повіки!

112 Алілуя! Блаженний той, хто Господа боїться і в заповідях Його має велике задоволення! 2 Будуть сильними на землі нащадки його; покоління справедливих благословиться. 3 Достаток і багатство в домі його, і праведність його повік перебуватиме. 4 Сяє в темряві світло для справедливих: милостиве, милосердне й праведне воно. 5 Добре тому, хто милує й позичає, хто справи свої веде правосудно! 6 Бо він не похитнеться повіки; праведник буде у вічній пам'яті. 7 Не злякається лихої чутки, серце його непохитне, упевнене в Господі. 8 Утверждене його серце, не злякається, аж поки не побачить [падіння] ворогів своїх. 9 Він щедро роздав бідним, його праведність стоятиме повіки, ріг його піднесеться у славі. 10 Нечестивий побачить [це] й розгнівається, заскргоче зубами своїми й розтане. Бажання нечестивців загине.

113 Алілуя! Хваліть, раби Господні, хваліть ім'я Господа! 2 Нехай буде ім'я Господнє благословенне віднині й у Господа, Творця неба і землі. 14 Нехай Господь примножить вам [добро], 15 Благословені ви із сонця й до його заходу Господеві належить небо, а землю Він дав

Бога нашого, Який, мешкаючи на висотах, 6 схиляється подивитися на небеса і землю? 7 Він піднімає із пилу вбогого, із купи сміття підносить бідняка, 8 щоб посадити [Його] зі шляхетними, зі шляхетними його народу. 9 Він неплідну жінку вселяє в дім радісною матр'ю дітей. Алілуя!

114 Коли Ізраїль виходив з Єгипту, Яків від народу чужоземного, 2 тоді Юда став Його святынею, Ізраїль – Його володінням. 3 Море побачило [це] й кинулося навтіки, Йордан повернувся назад. 4 Гори скакали, немов барани, пагорби – наче ягнят. 5 Що довіри. 8 Вони утвірджені на віки вічні, з тобою, море, що ти втікаєш, і з тобою, засновані на істині й справедливості. 9 Йордане, що ти назад повертаєшся? 6 Що це Він послав визволення Своєму народові, ви, гори, скакаєте, як барани, і ви, пагорби, уклав навіки Свій Завіт. Святе й грізне ім'я Його. 10 Початок мудрості – страх Господній. Володарем, перед Богом Якова, 8 Який Добре розуміння мають усі, хто виконує Його настанови. Хвала Йому перебуватиме джерело води.

115 Не нам, Господи, не нам, але імені Твоєму дай славу за милість і вірність Твою. 2 Чому б народи говорили: «Де ж це Бог їхній?» 3 А Бог наш на небесах, Він чинить усе, що Йому до вподоби. 4 Ідоли їхні – срібло й золото, витвір рук людських. 5 У них є вуста, але вони не говорять; у них є очі, але вони не бачать; 6 у них є вуха, але не чують; вони мають ніздрі, але не відчувають запаху; 7 у них є руки, але не відчувають дотику; вони мають ноги, але не ходять; не видають звуків своєю гортанню. 8 Подібними до них нехай стануть ті, хто їх робить, усі, хто на них надію покладає! 9 Ізраїлю, покладай надію на Господа – Він для них допомога й щит! 10 Доме Ааронів, покладай надію на Господа – Він для них допомога й щит! 11 Ті, хто Господа боїться, покладайте надію на Господа – Він для них допомога й щит! 12 Господь пам'ятає нас і благословить: благословить дім Ізраїлів, благословить дім Ааронів, 13 благословить тих, хто боїться Господа, малих і великих.

синам людським. 17 Не мертві хвалитимуть мною, щоб допомагати мені – буду дивитися Господа і не всі, хто сходить у [країну] [переможно] на моїх ненависників. 8 Краще мовчання, 18 але ми благословляти мемо захисту шукати в Господа, ніж надіятися на Господа віднині й повіки. Алілуя!

116 Люблю я Господа, бо Він чує мій голос, мої благання. 2 Через те, що прихилив Він вухо Своє до мене, я буду кликати до Нього [всі] дні мої. 3 Облягли мене кайдани смерті, муки царства мертвих спіtkали мене, знайшов я скорботу й страждання. (*Sheol h7585*) 4 Тоді я кликав ім'я Господа: «Господи, благаю, врятуй мою душу!» 5 Милостивий Господь і праведний, милосердний Бог наш. 6 Господь береже недосвідчених: я знemігся, та Він врятує мене. 7 Повернися, душа моя, до свого спокою, адже Господь віддячив тобі добром. 8 Бо Ти визволив душу мою від смерті, очі мої – від сліз, ногу мою – від спотикання. 9 Я буду ходити перед обличчям Господа на землі живих. 10 Я вірив [Богові], коли говорив: «Я дуже пригнічений». 11 Сказав я у розpacі: «Кожна людина говорить неправду!» 12 Чим я віддячу Господеві за всі Його добродійства для мене? 13 Піднесу келих спасіння й покличу ім'я Господне. 14 Виконаю усі свої обітниці Господеві перед усім народом Його. 15 Цінна в очах Господніх смерть Його вірних. 16 Благаю, Господи, я ж раб Твій, я раб Твій і син служниці Твоєї; Ти розв'язав мої пута! 17 Тобі принесу я жертву подяки й покличу ім'я Господа. 18 Виконаю усі свої обітниці Господеві перед усім народом Його, 19 у дворах дому Господнього, посеред тебе, Ерусалиме! Алілуя!

117 Славте Господа, усі народи! Хваліть Його, усі племена! 2 Бо велика милість Його над нами й істина Господня – навіки. Алілуя!

118 Славте Господа, бо Він добрий, бо навіки Його милосердя. 2 Нехай скаже Ізраїль: «Бо навіки Його милосердя!» 3 Нехай скаже дім Ааронів: «Бо навіки Його милосердя!» 4 Нехай скажуть ті, що бояться Господа: «Бо навіки Його милосердя!» 5 Із тісноти покликав я Господа – Господь відповів мені, [вивів мене] на просторе місце. 6 Господь зі мною – не боятимуся! Що зробить мені людина? 7 Господь зі

мною, щоб допомагати мені – буду дивитися Господа і не всі, хто сходить у [країну] [переможно] на моїх ненависників. 8 Краще мовчання, 18 але ми благословляти мемо захисту шукати в Господа, ніж надіятися на Господа віднині й повіки. Алілуя!

9 Краще захисту шукати в Господа, ніж надіятися на шляхетних [мужів]. 10 Усі народи оточили мене, та іменем Господнім я знищив їх. 11 Оточили мене, обступили з усіх боків, та іменем Господнім я знищив їх. 12 Оточили мене, як бджоли, та згасли, немов вогонь у терені: іменем Господнім я знищив їх. 13 Ти штовхнув мене, [вороже], так сильно, щоб я впав, та Господь допоміг мені. 14 Сила моя і пісня моя – Господь; Він став моїм спасінням. 15 Голос радості й перемоги в наметах праведників: правиця Господня діє могутньо! 16 Правиця Господня піднята вгору, правиця Господня діє могутньо! 17 Не помру, але буду жити й розповідати про діяння Господа. 18 Господь покараав мене тяжко, та не віддав мене на смерть. 19 Відчиніть мені брами правди, я увійду до них, прославлю Господа. 20 Це брама Господня, у яку входять праведні. 21 Прославлю Тебе, бо Ти відповів мені й став моїм спасінням. 22 Камінь, який відкинули будівничі, став наріжним каменем! 23 Від Господа це було, як дивно це в очах наших! 24 Цей день створив Господь: веселімося й радімо сьогодні! 25 О Господи, врятуй же, о Господи, даруй нам успіх! 26 Благословенний Той, Хто йде в ім'я Господа! Благословляємо вас із дому Господнього! 27 Бог – це Господь, і Він осяяв нас. В'яжіть мотузками жертву святкову, ведіть до рогів жертвовника. 28 Ти – мій Бог, і я прославлю Тебе. Боже мій, я величатиму Тебе. 29 Славте Господа, бо Він добрий, бо навіки Його милосердя.

119 Блаженні ті, чия дорога невинна, хто ходить [по ній] за Законом Господнім. 2 Блаженні ті, що дотримуються одкровень Його, усім серцем шукають Його. 3 Вони не чинять беззаконня, ходять Його шляхами. 4 Ти заповів настанов Твоїх триматися твердо. 5 О, якби утверджувалися дороги мої в дотриманні постанов Твоїх! 6 Тоді не посоромився б я, дивлячись на всі Твої заповіді. 7 Буду славити Тебе в широті серця, навчаючись законів правосуддя Твого. 8 Постанов Твоїх я дотримуватися буду, не покидай же мене назавжди. 9 Як зможе

юнак тримати стежку свою в чистоті? Тобою рабові Своєму, який боїться Тебе. **39** Дотримуючись Твого слова. **40** Усім серцем Відверни від мене ганьбу, якої я жахаюся, моїм шукаю Тебе, не дай мені ухилитися адже закони правосуддя Твого добрі. **40** О, від заповідей Твоїх. **41** У серці моєму сховав як я прагну настанов Твоїх! Оживляй мене я сказане Тобою, щоб не згрішив я проти праведностю Своєю. **41** Нехай прийде до Тебе. **42** Благословенний Ти, Господи! Навчи мене, Господи, милість Твоя, спасіння Твое мене постанов Твоїх. **43** Вустами моїми я згідно зі словом Твоїм. **42** Тоді відповім я звіщаю усі закони правосуддя із уст Твоїх. тому, хто словом ганьбить мене, адже я **44** На шляху одкровень Твоїх радію я, ніби слову Твоєму довіряю. **43** Ніколи не забирай великими статками. **45** Про настанови Твої слова істини від моїх вуст, бо на суди я роздумую й стежки Твої споглядаю. **46** Твої [справедливі] я сподіваюся. **44** Я буду Я підбадьорююся постановами Твоїми, не дотримуватися Закону Твого завжди, повік-забуваю Твого слова. **47** Відядяч добром слузі віків, **48** і ходитиму вільно, бо настанов Твоїх Своєму, я житиму й буду дотримуватися я шукаю. **49** I говоритиму я про одкровення слова Твого. **50** Відкрий мої очі, і я побачу Твої перед царями, і не буду осоромлений; чудеса Закону Твого. **51** Приходьком живу я **47** і радітиму Твоїм заповідям, які я полюбив. на землі, не приховуй від мене заповідей **48** Тоді простягну долоні свої до заповідей Твоїх. **52** Зомліла душа моя, прагнучи Твоїх, які я полюбив, і роздумувати буду повсякчасно Твоїх законів правосуддя. **53** про постанови Твої. **49** Згадай слово [Своє] Ти звинуватив проклятих зухвальців, що до слуги Твого, на яке Ти заповів мені від заповідей Твоїх ухиляються. **50** Зніми сподіватися. **51** Це – втіха у скорботі моїй, з мене ганьбу й сором, адже одкровень що слово Твое оживляє мене. **52** Зухвальці Твоїх я дотримуюся. **53** Хоча князі сидять надмірно насміхаються з мене, та від Закону і змовляються проти мене, та слуга Твій Твого я не ухиляюся. **54** Згадую Твої одвічні роздумує над постановами Твоїми. **55** закони правосуддя, Господи, і втішаюся я. **53** Одкровення ж Твої – мої радощі, порадники Жах охоплює мене через нечестивців, що мої. **55** Прилинула до пороху душа моя, Закон Твій полишають. **56** Співом стали для оживи мене згідно зі словом Твоїм. **57** Я мене постанови Твої в домі, де я мешкаю. розповів [Тобі] про дороги свої, і Ти відповів **58** Я згадую вночі ім'я Твое, Господи, і мені; навчи мене постанов Своїх. **59** Дай дотримуюся Закону Твого. **60** Моїм він став, мені зрозуміти шлях настанов Твоїх, і я бо настанов Твоїх я дотримуюся. **61** Господи, роздумувати буду над чудесами Твоїми. **62** – сказав я, – доля моя – дотримуватися Твоїх Розплি�влася від смутку душа моя, зміцни слів. **63** Шукав я прихильності обличчя Твого мене згідно зі словом Твоїм. **64** Дорогу усім серцем: помилуй мене згідно зі словом неправди віддали від мене і Законом Твоїм Твоїм. **65** Я обдумував дороги свої й повертаю як милістю мене обдаруй. **66** Я обрав дорогу ноги мої до одкровень Твоїх, **67** поспішав істини, закони правосуддя поставив [перед і не зволікав виконувати заповіді Твої. **68** собою]. **68** Я прилинув до одкровень Твоїх, Кайдани нечестивців облягли мене, та не Господи, не дай мені осоромитися. **69** забув я Закону Твого. **70** Опівночі вставав Побіжу я дорогою заповідей Твоїх, коли ти я славити Тебе за справедливі суди Твої. розуміння мое розшириш. **71** Навчи мене, **72** Я спільник усім, хто боїться Тебе й хто Господи, шляху постанов Твоїх, і я буду дотримуватися настанов Твоїх. **73** Милістю дотримуватися його до кінця. **74** Дай мені Твоєю, Господи, наповнена земля; навчи розуміння, і я дотримуватися Закону Твого мене постанов Твоїх. **75** Добре вчинив Ти буду й виконуватиму його всім серцем. зі слugoю Своїм згідно зі словом Твоїм, **76** Поведи мене стежкою заповідей Твоїх, Господи. **77** Доброго розуміння й пізнання адже на ній я знаходжу задоволення. **78** навчи мене, адже я повірів заповідям Твоїм. Прихили серце мое до Твоїх одкровень, **79** Перш ніж я зазнав страждання мого, я а не до корисливості. **80** Відведи очі мої, блукав, але тепер слова Твого дотримуюся. **81** щоб не бачили марноти; оживляй мене Добрий Ти і чиниш добро, [тож] навчи мене на шляху Твоєму. **82** Виконай усе сказане постанов Своїх. **83** Плетуть зухвальці на мене

неправду, я ж усім серцем триматимусь я Закон Твій! Роздумую над ним цілий настанов Твоїх. 70 Нечулим, немов лій, день. 98 Заповідю Своєю Ти зробив мене стало їхне серце, я ж Законом Твоїм себе мудрішим від ворогів моїх, бо вона навікі зі підбадьорюю. 71 Добре мені, що постраждав мною. 99 Я став розумнішим від усіх вчителів я, щоб навчитися постанов Твоїх. 72 Ліпший моїх, бо одкровення Твої – мої роздуми. 100 для мене Закон Твій, аніж тисячі [зливків] Я розумію більше, ніж старці, бо настанови золота й срібла. 73 Руки Твої створили й Твої дотримую. 101 Від усілякої лихої стежки утвердили мене; дай мені розуміння, і я утримую ноги мої, щоб виконувати Твоє навчуся заповідей Твоїх. 74 Побачать мене слово. 102 Від Твоїх законів правосуддя не ті, хто боїться Тебе, і зрадіють, бо на слово відступаю, адже Ти навчаєш мене. 103 Які Твоє я сподіваюся. 75 Я знаю, Господи, що солодкі для мого піднебіння слова Твої! справедливі суди Твої, і через вірність Свою Вони солодші, ніж мед, для вуст моїх. 104 Ти дав мені зазнати страждання. 76 Нехай Від настанов Твоїх я набираюсь розуміння, милість Твоя стане втіхою моєю, згідно тому ненавиджу всяку стежку неправди. зі словом Твоїм, [даним] слузі Твоєму. 77 105 Слово Твоє – світильник для ноги моєї Нехай прийде до мене милосердя Твоє, і і світло для стежки моєї. 106 Присягнув я я оживу, адже Закон Твій – втіха моя. 78 виконувати справедливі закони правосуддя Нехай же посоромляться зухвальці за те, що Твого і виконаю це. 107 Постраждав я занадто, безвинно пригнічуєт мене; а я роздумувати Господи, оживи мене згідно зі словом Твоїм. буду над настановами Твоїми. 79 Нехай 108 Добровільні жертви вуст моїх нехай навернуться до мене ті, хто боїться Тебе й приємними будуть Тобі, Господи, і навчи знає одкровення Твої. 80 Нехай серце мое мене Твоїх законів правосуддя. 109 Душа буде невинним щодо постанов Твоїх, щоб моя завжди в моїй руці, та Закону Твого я не осоромився. 81 Знемагає душа моя від я не забиваю. 110 Нечестиві розставили туги за спасінням Твоїм, але я на слово тенета для мене, але від настанов Твоїх я не Твоє сподіваюся. 82 Тануть очі мої, на слово ухиляюся. 111 Я прийняв, як вічний спадок, Твоє [чекаючи] я кажучи: «Коли Ти втішиш одкровення Твої, адже вони – радість мого мене?» 83 Бо я став, немов міх у диму, та серця. 112 Нахилив я серце своє до того, постанов Твоїх я не забиваю. 84 Скільки щоб дотримувати постанови Твої повіки, до днів [відведені] слузі Твоєму? Коли ж Ти кінця. 113 Ненавиджу двоєдушних людей, вчиниш суд над переслідувачами моїми? а Закон Твій люблю. 114 Ти – сховище 85 Зухвальці викопали мені ями всупереч мое й щит; на слово Твоє сподіваюся. Закону Твоєму. 86 Усі заповіді Твої – істина. 115 Відступиться від мене, злодії, і я буду Мене неправедно переслідувати, допоможи дотримуватися заповідей Бога моого. 116 мені. 87 Мало не згубили мене на землі, та Підтримай мене згідно зі словом Твоїм, настанов Твоїх я не залишив. 88 За милістю і я житиму; і не дай мені осоромитися Своєю оживи мене, і я буду дотримувати в надії моїй. 117 Підтримай мене, і я одкровення вуст Твоїх. 89 Навіки, Господи, буду врятований, і постанови Твої завжди слово Твоє утверджене на небесах; 90 з споглядатиму. 118 Ти відкидаєш усіх, хто роду в рід – вірність Твоя. Ти утверджив ухиляється від постанов Твоїх, бо хитрощі землю, і вона стоїть; 91 за Твоїми законами їхні – неправда. 119 Немов золу, відкинеш правосуддя все стоїть донині, бо все Тобі Ти усіх нечестивців землі; тому я полюбив служить. 92 Якби Закон Твій не був моєю одкровення Твої. 120 Тремтить від страху втіхою, то я загинув би в скорботі своїй. перед Тобою тіло мое, і судів Твоїх я боюся. 93 Я повіки не забуду настанов Твоїх, адже 121 Я чинив правосудно й справедливо, ними Ти оживляєш мене. 94 Я – Твій, врятуй – не залишай же мене [на поталу] моїм же мене, адже прагну я настанов Твоїх. 95 гнобителям. 122 Заступися за слугу Свого Нечестиві очікують, щоб погубити мене, на добро, не дай зухвалим пригнічувати та я роздумую над одкровеннями Твоїми. мене. 123 Очі мої тануть, чекаючи на Твій 96 Я бачив межу всілякої досконалості, та порятунок і на слова Твоєї правди. 124 Вчини заповідь Твоя безмежно широка! 97 Як люблю з рабом Своїм за милістю Твоєю й навчи

мене постанов Своїх. 125 Я – слуга Твій, настав оживи мене згідно зі словом Твоїм. 155
мене, і я пізнаю одкровення Твої. 126 Час Далеке від нечестивців спасіння, бо не
діяти, Господи: Законом Твоїм знехтували. шукають постанов Твоїх. 156 Щедроти Твої
127 Тому полюбив я заповіді Твої більше від численні, Господи, оживи мене відповідно
золота, щирого золота; 128 тому всі настанови до [справедливого] суду Твого. 157 Численні
Твої визнаю справедливими, а всіляку переслідувачі й супротивники мої, але від
стежку неправди ненавиджу. 129 Дивовижні одкровень Твоїх я не ухиляюся. 158 Дивлюся
одкровення Твої, тому душа моя береже на відступників з огидою, бо слова Твого
їх. 130 Розкриття Твоїх слів просвітлює, вони не дотримують. 159 Подивися, як люблю
напоумлює простих. 131 Уста свої розкриваю я Твої настанови, Господи, заради милості
й прагну, бо жадаю заповідей Твоїх. 132 Твоє оживи мене. 160 Сутність слів Твоїх –
Обернися до мене є змилуйся, як [зазвичай істина, вічні справедливі закони правосуддя
поводиша] Ти справедливо з тими, хто Твого. 161 Князі переслідують мене безвинно,
любить ім'я Твоє. 133 Зміцни мої стопи але серце мое боїться Твого слова. 162 Радію
словом Твоїм і не дай жодному беззаконню я слову Твоєму, наче спіткав здобич велику.
оволодіти мною. 134 Визволи мене від 163 Я ненавиджу неправду, бриджуся нею,
гноблення людського, і я дотримуватися Закон же Твій люблю. 164 Сім разів на день
буду настанов Твоїх. 135 Обличчям Своїм осяй прославляю Тебе за справедливі суди Твої.
слугу Твого й навчи мене постанов Твоїх. 165 Великий мир у тих, хто любить Закон
136 Потоками водними течуть мої очі, бо не Твій, немає в них спотикання. 166 Очікую
дотримуються Закону Твого. 137 Праведний спасіння Твого, Господи, і виконую заповіді
Ти, Господи, і справедливі суди Твої. 138 Твої. 167 Душа моя береже одкровення
Одкровення, заповідані Тобою, досконало Твої і любить їх дуже. 168 Я дотримуюсь
справедливі й істинні. 139 Знесилися я через настанов і одкровень Твоїх, бо всі дороги
ревність мою, бо забули мої супротивники мої перед Тобою. 169 Нехай наблизиться
слова Твої. 140 Слово Твоє випробуване волання мое до обличчя Твого, Господи,
досконало, і слуга Твій любить його. 141 Я дай мені розуміння, що відповідає слову
нікчемний і зганьблений, [але] настанов Твоєму. 170 Нехай прийде благання мое перед
Твоїх не забуваю. 142 Правда Твоя – правда обличчя Твоє, визволи мене за словом Твоїм.
вічна, і Закон Твій – істина. 143 Тіснота 171 Переливатимуться вуста мої хвалою,
й скорбота спіткали мене, [але] заповіді коли Ти навчиш мене постанов Своїх. 172
Твої – втіха моя. 144 Правда одкровень Проголосуватиме яzik мій слово Твоє, бо всі
Твоїх вічна, напоум мене, і я житиму. 145 заповіді Твої – справедливі. 173 Нехай рука
Я кличу всім серцем – дай мені відповідь, Твоя буде мені допомогою, адже я обрав
Господи, і я буду дотримуватися постанов Твої настанови. 174 Я прагну спасіння Твого,
Твоїх. 146 Я кличу Тебе, врятуй мене, і я Господи, і Закон Твій – втіха моя. 175 Нехай
буду дотримуватись одкровень Твоїх. 147 живе душа моя й прославляє Тебе і нехай
Перед ранковими сутінками волаю я, на допоможуть мені Твої закони правосуддя.
слово Твоє сподіваюся. 148 Випереджають 176 Заблукав я, немов вівця загублена. Шукай
очі мої ранкову сторожу, щоб роздумувати над словом Твоїм. 149 Почуй мій голос
заради милості Твої, Господи, відповідно до [справедливого] суду Твого оживи мене.
150 Наблизилися до мене зловмисники, [та] від Закону Твого віддалилися. 151 Ти ж
близько, Господи, і всі заповіді Твої – істина. 152 Здавна знаю я про одкровення Твої, що
Ти їх встановив навіки. 153 Поглянь на приниження мое й визволи мене, адже
Закону Твого не забуваю я. 154 Вступися в судову тяганину мою й визволи мене,

120 Пісня сходження. У скорботі своїй
я кликав до Господа, і Він відповів
мені. 2 Господи, визволи душу мою від уст
неправдивих і язика віроломного. 3 Що тобі
може дати і що ще додати віроломний яzik?
4 [Лишє] гострі стріли воїна з розжареним
вугіллям дроку! 5 Горе мені, бо живу в
Мешеху й мешкаю серед шатрів Кедару! 6
Достатньо вже мешкала душа моя з тими,

хто ненавидить мир. 7 Я – за мир, але тільки заговорю – вони [стають] на війну.

121 Пісня сходження. Зводжу очі свої на гори – звідки ж прийде мені допомога? 2 Допомога моя від Господа, Творця небес і землі. 3 Він не дасть захитатися нозі твоїй, не задрімає Той, Хто береже тебе. 4 Так, не задрімає й не засне Той, Хто стереже Ізраїля. 5 Господь – сторож твій; Господь – тінь твоя по правиці твоїй. 6 Сонце не вразить тебе вдень, ані місяць – вночі. 7 Господь оберігатиме тебе від усякого зла; Господь стерегтиме душу твою. 8 Господь оберігатиме тебе, коли ти будеш виходити й входити, віднині й навіки.

122 Пісня сходження Давидова. Зрадів я, коли мені сказали: «Ходімо до дому Господнього!» 2 Наші ноги стоять у воротах твоїх, Єрусалиме. 3 Єрусалиме, що збудований щільно як місто, з'єднане в одне ціле, 4 куди піднімаються племена, Господні племена, згідно з одкровенням, [даним] Ізраїлю, щоб прославляти там ім'я Господа. 5 Бо там стоять престоли судні, престоли дому Давидового. 6 Просіть миру для Єрусалима: «Нехай у добробуті живуть ті, хто любить тебе! 7 Нехай мир буде в укріпленнях твоїх і добробут – у палацах твоїх!» 8 Заради братів моїх і друзів скажу я: «Мир тобі!» 9 Заради дому Господа, Бога нашого, я широко бажатиму тобі добра, [Єрусалиме]!

123 Пісня сходження. До Тебе підношу я очі свої, о, Той, Хто мешкає на небесах! 2 Ось, як очі рабів – на руку їхніх володарів, як очі служниці – на руку її пані, так очі наші [звернені] до Господа, Бога нашого, доки Він не помилує нас. 3 Помилуй нас, Господи, бо досить наситилися ми безчестям, 4 досить наситилася душа наша глузуванням пихатих, презирством від гордих.

124 Пісня сходження Давидова. Якби не був із нами Господь, – нехай скаже Ізраїль, – 2 якби не був із нами Господь, коли повстали проти нас люди, 3 то вони живцем поглинули б нас, коли на нас спалахнув їхній гнів. 4 Тоді води потопили б нас, потік пройшов би над нашою душою; 5 шляхами. 2 Ти їстимеш плоди праці рук тоді пронеслися б над нашою душою води

бурхливі. 6 Благословенний Господь, Який не дав нас на здобич ненависникам нашим! 7 Душа наша, мов птах, що звільнився з сильця ловців: тенета розірвалися, а ми визволені! 8 Допомога наша – в імені Господа, Творця небес і землі.

125 Пісня сходження. Ті, хто надію покладає на Господа, – немов гора Сіон, яка не захитається, [але] повік перебуває. 2 Як гори навколо Єрусалима, так Господь навколо Свого народу віднині й повіки. 3 Не спочине жезл нечестивих над долею праведних, щоб не простягнули праведні руки свої до беззаконня. 4 Господи, будь добрим до добрих і справедливих у серцях своїх! 5 А тих, хто блукає манівцями своїми, нехай полишить Господь ходити разом із тим, хто чинить беззаконня. Мир над Ізраїлем!

126 Пісня сходження. Коли повертає Господь полон Сіону, ми були ніби уві сні. 2 Тоді наповнилися вуста наші сміхом і язик наш – вигуками радості. Тоді говорили серед народів: «Великі діяння звершив Господь для них!» 3 «Великі діяння звершив Господь для нас!» – раділи ми. 4 Поверни ж, Господи, наших бранців, як потоки в Негеві. 5 Ті, що зі слізами сіють, з радісними піснями будуть жати. 6 Хто ходить і плачуши несе торбину з насінням, неодмінно повернеться з радісним співом, несучи свої снопи.

127 Пісня сходження Соломонова. Якщо Господь не буде дому, марно працюють над ним будівничі. Якщо Господь не стереже міста, марно пильнує охорона. 2 Марно ви вдосвіта встаете, допізна сидите [i] істє хліб скорботний, тоді як Він дає сон Своєму улюбленцеві. 3 Ось спадщина Господня – діти, нагорода [від Нього] – плід утроби. 4 Як стріли в руці воїна, так сини юності. 5 Блаженний той, хто наповнив ними свій сагайдак. Не осоромляться вони, коли говоритимуть із ворогами біля воріт [міста].

128 Пісня сходження. Блаженний той, хто боїться Господа, хто ходить Його шляхами. 2 Ти їстимеш плоди праці рук своїх; блаженний ти і добре тобі! 3 Дружина

твоя – немов плодовита лоза в покоях твого він присягнув Господеві, дав обітницю дому, діти твої – як віття олив навколо твого Могутньому [Богові] Якова: з «Не увійду столу. 4 Ось так благословенний буде муж, в шатро свого дому, не ляжу на постіль що боїться Господа. 5 Нехай благословить мого ложа, 4 не дам сну очам моїм і тебе Господь із Сіону, щоб ти міг бачити повікам моїм дрімання, 5 аж поки не процвітання Єрусалима в усі дні життя свого 6 і щоб побачив ти синів своїх синів. Мир над Ізраїлем!

129 Пісня сходження. Досить пригнічували мене ще з юності, – нехай скаже Ізраїль, – 2 досить пригнічували мене ще з юності, та не здолали мене! 3 На спині мої орали орачі, протягнули свої довгі борозни. 4 Господь праведний: Він розсік пута нечестивців. 5 Нехай осоромляться й назад відсахнуться всі, хто ненавидить Сіон. 6 Нехай стануть вони, як трава на даху, що засихає, перш ніж виросте, 7 якою жнець не наповнить долоні своєї, і той, хто снопи в'яже, не візьме її оберемком. 8 І не скажуть перехожі: «Благословення Господнього вам! Благословляємо вас іменем Господа!»

130 Пісня сходження. Із глибин кличу я до Тебе, Господи. 2 Володарю, почуй же мій голос, нехай схиляться вуха Твої до голосу благання моого! 3 Якщо беззаконня його зодягну спасінням, а вірні його будуть Ти, Господи, пильнуватимеш, хто ж встояти радісно співати. 17 Там Я дам розростися зможе, Владико? 4 Але в Тебе прощення, рогові Давидовому, встановлю світильника щоб мали страх [перед Тобою]. 5 Я покладаю Моєму помазанцеві. 18 Ворогів його зодягну надію на Господа, надію має душа моя, і на слово Його сподіваюся. 6 Душа моя на Владику чекає більше, ніж сторожа ранку, так, більше, ніж сторожа ранку! 7 Нехай Ізраїль сподівається на Господа, адже в Господа милість і велике визволення – у Нього. 8 І Він визволить Ізраїля від усіх його беззаконь.

131 Пісня сходження Давидова. Господи, не гордилося серце мое, і не підносилася очі мої, не втручався я у великий недосяжні для мене дива. 2 Хіба не втихомирював і не заспокоював я душі своєї, немов немовля, від грудей матері відлучене? Як відлучене від грудей немовля – душа моя в мені. 3 Нехай Ізраїль сподівається на Господа віднині й повіки!

132 Пісня сходження. Згадай, Господи, Давида й усі смирення його, 2 коли

знайду місця для Господа, помешкання для Могутнього Якового [Бога]. 6 Ось ми чули про нього в Ефраті, знайшли його на полях Яара. 7 Підійдімо ж до Його помешкання, вклонімось біля Його підніжжя. 8 Повстань, Господи, [приди] до місця Свого спокою, Ти й ковчег могутності Твоєї. 9 Священники Твої нехай зодягнутися правдою і вірні Твої нехай радісно співають. 10 Заради Давида, слуги Свого, не відвертай обличчя від Твого помазанця. 11 Істинно присягався Господь Давидові, не зреchetься Він цього: «[Нащадка] від плоду утроби твоєї посаджу на свій престол. 12 Якщо дотримуватися будуть сини твої Завіту Мого й одкровень Моїх, яких Я навчу їх, то й сини їхні повік-віків на престолі твоїм сидітимуть». 13 Адже обрав Господь Сіон, уподобав мешкати на ньому: 14 «Це місце спочинку Мого на віки вічні, тут мешкати буду, бо Я вподобав його. 15 Щедро благословлю його їжею, бідняків його насичу хлібом. 16 Священників його зодягну спасінням, а вірні його будуть Ти, Господи, пильнуватимеш, хто ж встояти радісно співати. 17 Там Я дам розростися зможе, Владико? 4 Але в Тебе прощення, рогові Давидовому, встановлю світильника щоб мали страх [перед Тобою]. 5 Я покладаю Моєму помазанцеві. 18 Ворогів його зодягну соромом, а на ньому сяятиме вінок його».

133 Пісня сходження Давидова. Як же добре і як приемно жити братам разом! 2 Це як олія дорогоцінна на голові, що стікає на бороду, бороду Ааронову, на край шат його стікає. 3 Це як роса на Хермоні, що сходить на гори Сіонські, бо там заповів Господь благословення – життя навіки!

134 Пісня сходження. Благословіть Господа, усі слуги Господні, що стоять вночі у дому Господньому. 2 Здійміть руки ваші до святилища й благословіть Господа. 3 Нехай благословить тебе Господь із Сіону, Творець небес і землі.

135 Алілуя! Хваліть ім'я Господа! Хваліть, слуги Господні, 2 що стоять у домі Господньому, у дворах дому Бога нашого! 3 Хваліть Господа, бо добрий Господь; співайте

імені Його, бо це приємно, 4 адже Господь розділив навпіл, бо навіки Його милість; 14 і вибрав Собі Якова, Ізраїля – як власність для провів Ізраїля посеред нього, бо навіки Його Себе. 5 Бо пізнав я, що великий Господь і милість; 15 але жбурнув фараона й військо Володар наш [вищий] від усіх богів. 6 Усе, його в Море Червоне, бо навіки Його милість, що бажає Господь, Він робить на небесах і 16 Він провів народ Свій через пустелю, бо на землі, у морях і в усіх безоднях океану. навіки Його милість. 17 Він вразив великих 7 Піднімає хмари від краю землі, творить царів, бо навіки Його милість; 18 убив блискавки з дощем, виводить вітер зі Своїх могутніх царів, бо навіки Його милість; 19 сковищ. 8 Він вразив первістків Єгипту, від Сіхона, царя аморейського, бо навіки Його людини до худоби. 9 Послав знамення й милість; 20 й Ога, царя Башану, бо навіки чудеса посеред тебе, о Єгипте, на фараона Його милість; 21 і віддав їхню землю у спадок, й на всіх його слуг. 10 Він вразив численні бо навіки Його милість; 22 у спадок Ізраїлеві, народи й убив могутніх царів: 11 Сіхона, слузі Своєму, бо навіки Його милість. 23 царя аморейського, Ога, царя Башану, і всі Того, Хто згадав нас у приниженні нашему, царства Ханаану, 12 і віддав землі їхні у бо навіки Його милість; 24 і визволив нас спадок, у спадок народові Своєму, Ізраїлеві. від супротивників наших, бо навіки Його 13 Господи, ім'я Твоє – навіки; Господи, милість; 25 Того, Хто дає їжу всьому живому, пам'ять про Тебе – з роду в рід. 14 Адже бо навіки Його милість. 26 Славте Бога небес, судитиме Господь народ Свій і змилується бо навіки Його милість.

над рабами Своїми. 15 Ідоли народів – [лише]

срібло й золото, витвір рук людських. 16 в них вуста, але вони не говорять; у них є очі, але вони не бачать; 17 у них є вуха, але вони не чують, і немає дихання в устах їхніх. 18 Подібними до них нехай стануть ті, хто їх робить, усі, хто на них надію покладає. 19 Доме Ізраїлів, благослови Господа! Доме Ааронів, благослови Господа! 20 Доме Левіїв, благослови Господа! Ті, хто Господа бойтися, благословіть Господа! 21 Благословенний із Сіону Господь, Який мешкає в Єрусалимі!

Алілуя!

136 Славте Господа, бо Він добрий, бо навіки Його милість. 2 Славте Бога над богами, бо навіки Його милість. 3 Славте Владику над владиками, бо навіки Його милість. 4 Того, Хто лише один здійсниє чудеса великі, бо навіки Його милість; 5 Того, Хто створив небеса розумно, бо навіки Його милість; 6 Того, Хто розкинув землю над водами, бо навіки Його милість; 7 Того, Хто створив світила великі, бо навіки Його милість; 8 сонце, щоб панувати над днем, бо навіки Його милість; 9 місяць і зорі, щоб керувати ніччю, бо навіки Його милість. 10 милість Твою й істину, бо звеличив Ти Він вразив Єгипет через його первістків, бо понад усе ім'я Твоє є Слово Твоє. 3 Того навіки Його милість; 11 і вивів Ізраїля з- дня, коли я кликав Тебе, Ти відповів мені, поміж них, бо навіки Його милість; 12 рукою розбудив у душі моїй силу. 4 Прославлять сильною й плечем простягнутим, бо навіки Тебе, Господи, усі царі земні, коли почують слова вуст Твоїх, 5 і будуть оспіувати дороги Господні, бо велика слава Господа. 6 Хоч

137 Біля річок Вавилона, там сиділи ми й плакали, згадуючи Сіон. 2 На вербах посеред міста ми повісили наші арфи, 3 бо там поневолювачі наші просили від нас слів пісні й гнобителі наши [вимагали від нас] радості: «Заспівайте нам одну з пісень Сіону!» 4 Як можемо ми пісню Господню на землі чужій співати? 5 Якщо я забуду тебе, Єрусалиме, нехай забуде правиця моя [рухи свої]. 6 Нехай прилипне язик мій до піднебіння, якщо я не пам'ятатиму тебе, якщо я не піднесу Єрусалима як найвищу радість мою. 7 Нагадай, Господи, синам Едомовим день [захоплення] Єрусалима, коли вони говорили: «Руйнуйте, руйнуйте його до самих підвалин!» 8 Донось Вавилона, приречена на спустошення, блаженний той, хто віддасть тобі за те, що ти накоїла нам! 9 Блаженний той, хто склонить і розіб'є об скелю твоїх немовлят!

138 Псалом Давидів. Буду славити Тебе всім серцем своїм, співатиму Тобі перед богами. 2 Поклонюся перед Храмом святині Твоєї і прославлю ім'я Твоє за Тебе, Господи, усі царі земні, коли почують слова вуст Твоїх, 5 і будуть оспіувати дороги Господні, бо велика слава Господа. 6 Хоч

високо Господь, але бачить смиренного й вони стали мені ворогами. 23 Досліди мене, гордого впізнає здалека. 7 Навіть якщо я Боже, і пізнай мое серце; випробуй мене і йтиму серед скорботи, Ти оживиш мене, пізнай тривожні думки мої. 24 І подивися, чи простягнеш руку Твою проти гніву ворогів не на хибній я дорозі, і поведи мене шляхом моїх, і врятує мене правиця Твоя. 8 Господь вічності.

здійснить правосуддя для мене. Милість Твоя, Господи, повіки: не полишай того, що зробили руки Твої.

139 Керівнику хору. Псалом Давидів.

Господи, Ти дослідив мене й знаєш. 2 Сідаю я чи встаю – Ти знаєш; Ти розуміш думки мої здалека. 3 Ти спостерігаєш за мандрівкою моєю й відпочинком, і всі шляхи мої Тобі досконало відомі. 4 Ще немає слова на язиці у мене, а Ти, Господи, уже знаєш його досконало. 5 Ти оточив мене ззаду й спереду і поклав долоню Свою на мене. 6 Дивне для мене знання [Твоє], піднесене, не можу його осягнути. 7 Куди піти я можу від Духа Твого? Куди втечу від обличчя Твого? 8 Якщо зійду на небеса – Ти там; чи в царстві смерті влаштую собі ложе – і там Ти! (Sheol h7585) 9 Чи піднесусь на крилах досвітньої зорі, чи поселюся на краю моря – 10 навіть там рука Твоя поведе мене, триматиме мене правиця Твоя. 11 А якщо скажу: «Напевно, темрява сковає мене і ніччю стане світло навколо мене», 12 то навіть темрява не буде темною для Тебе, і ніч буде сяяти, немов день: темрява як світло [для Тебе]. 13 Адже Ти створив нутроці мої, зіткав мене в утробі моєї матері. 14 Буду славити Тебе за те, що дивовижно й чудово створений я. Дивні діяння Твої, і душа моя добре це знає! 15 Не були приховані від Тебе мої кості, коли я був створений у таємниці, витканий у глибинах землі. 16 Твої очі бачили мій зародок, і в книзі Твоїй були записані всі дні, призначенні для мене, коли жодного з них ще не було. 17 Які ж дорогі для мене думки Твої, Боже! Яка ж величезна кількість їх! 18 Почну лічити їх – вони численніші, ніж пісок. Коли прокидаюся, я все ще з Тобою. 19 О Боже, якби Ти знищив нечестивого! Віддаліться від мене, кровожерні! 20 Вони говорять про Тебе з лукавством, супротивники Твої підносяться марно. 21 Як же не зненавидіти мені тих, хто ненавидить Тебе, Господи? Як не обридитися мені тими, хто повстає проти Тебе? 22 Ненавиджу їх повною ненавистю,

140 Керівнику хору. Псалом Давидів.

Врятуй мене, Господи, від людини злой, оберігай мене від насильників, 2 які зло задумують у серці, щодня збурюють війни. 3 Гострять язики свої, наче змії; отрута аспидова на губах у них. (Села) 4 Оберігай мене, Господи, від рук нечестивця, врятуй мене від насильників, що задумали похитнути мої стопи. 5 Горді приховали пастку й мотузки для мене, розтягнули сіті вздовж стежки, розставили мені тенета. 6 Я сказав Господеві: «Ти – мій Бог! Почуй, Господи, голос моого благання! 7 Господи, Владико, сило спасіння мого, Ти прикрив голову мою в день битви. 8 Не дай, Господи, нечестивому того, що він бажає, не дай здійснитися його задуму, [бо] він загордиться». (Села) 9 Голови тих, хто оточив мене, нехай накриє лихо їхніх вуст. 10 Нехай впаде на них розжарене вугілля, нехай будуть вкинуті у вогонь, у провалля бездонне, щоб не встали більше. 11 Людина зі злим язиком не утverдиться на землі; насильника нехай вполює зло [йому] на погибель. 12 Я знаю, що Господь здійснить суд бідному, [чинить] правосуддя пригнобленому. 13 Так, прославлятимуть праведні ім'я Твоє, житимуть справедливі перед обличчям Твоїм!

141 Псалом Давидів. Господи, до Тебе кличу, поспіши до мене! Прислухайся до голосу моего, коли я кличу до Тебе. 2 Нехай молитва моя постане як кадіння приємне перед обличчям Твоїм і піднесені долоні мої – як жертвоприношення вечірне. 3 Господи, постав варту біля моїх вуст, стережи двері моїх губ. 4 Не дай серцю моєму ухилитися в бік зла, щоб чинити нечестиво разом із беззаконними людьми, що коять гріх; і нехай не скуштую я їхніх насолод. 5 Нехай картає мене праведник – це милість; нехай докоряє мені – це [приємно], як олія на голову: не відмовиться голова моя від неї. Та все ще молюся я проти злодійства нечестивих: 6 Нехай би скинуті були судді їхні з країв

скелі, і, може, тоді почули б слова мої, що біля Тебе я шукаю притулок. 10 Навчи мене вони лагідні. 7 Як оріуть землю й розбивають виконувати волю Твою, адже Ти – Бог мій. грудки на ній, так розкидані кості наші Дух Твій добрий нехай веде мене по рівній біля паші царства смерті. (*Sheol h7585*) 8 Але землі. 11 Заради імені Твого, Господи, оживи до Тебе, Господи, Владико, [звернені] мої мене; заради праведності Твоєї виведи душу очі; у Тобі я притулок знайшов, не покинь мою зі скорботи. 12 За милістю Своєю знищ напризволяще душі моєї. 9 Убережи мене ворогів моїх і вигуби всіх, хто пригнічує від тенет, що розкинуті для мене, і від сітей мою душу, адже я слуга Твій.

беззаконників. 10 Нехай впадуть нечестиві у свої ж пастки, поки я мину [іх безпечно].

144 Псалом Давидів. Благословенний Господь, скеля моя, Що привчає руки

142 Роздуми Давидові, коли він був у мої до битви й пальці мої – до війни. 2 [Він] печері. Молитва. Голосно до Господа – милість моя, твердиня моя, пристановище волаю, голосно Господа благаю. 2 Виливаю мое й визволитель мій, щит мій, на Нього я перед Ним скаргу мою, розповів Йому про надію покладаю; Він підкорює мені народ скорботу свою. 3 Коли знемагав у мені дух, мій. 3 Господи, хто така людина, що Ти Ти знав стежину мою. На дорозі, якою я йшов, знаєш про неї, і син людський, що Ти думаєш вони сковали для мене пастку. 4 Поглянь, про нього? 4 Людина – немов подих вітру; [Господи], праворуч і побач: ніхто не впізнає дні її – немов тінь, що минає. 5 Господи, мене, загинув притулок мій, нікому немає нахиля небеса і зайди, торкнися гір – і вони діла до душі моєї. 5 До Тебе волаю я, Господи, задимляться. 6 Блісни блискавкою й розсій кажучи: «Ти – пристановище мое, доля їх, випусти стріли Свої й нажахай їх. 7 моя на землі живих». 6 Прислухайся до Простягни руку Твою з висоти, визволи волання мого, бо знемігся я дуже; визволи мене й врятуй від великих вод, від рук мене від моїх переслідувачів, адже вони чужинців, 8 що вустами своїми марне сильніші за мене. 7 Виведи з в'язниці промовляють і чия правиця діє неправедно. душу мою, щоб прославити мені ім'я Твоє. 9 Боже, пісню нову заспіваю Тобі, на лірі Зберуться праведні довкола мене, коли Ти десятистрінній Тобі заграю – 10 Тому, Хто мені віддячиш.

143 Псалом Давидів. Господи, почуй мою молитву, прислухайся до благань моїх. Заради вірності й праведності Своєї дай мені відповідь. 2 Не судися з рабом Своїм, бо ніхто із живих не виправдається перед Тобою. 3 Бо ворог переслідує душу мою, втоптив у землю мое життя, змусив мене мешкати в темних закутках, подібно до померлих навіки. 4 Знemігся в мені дух мій, скам'ялило в мені серце мое. 5 Я згадую дні прадавні, роздумую про всі діяння Твої, споглядаю те, що зробили руки Твої. 6 Простягаю руки свої до Тебе; душа моя, як виснажена земля, Тебе прагне. (Села) 7 Поспіши відповісти мені, Господи, [бо]

знемагає мій дух. Не ховай обличчя Твого від мене, [бо] стану я подібним до тих, хто сходить до прірви. 8 Дай мені почути вранці ім'я Твоє повік-віків 2 Щодня про милість Твою, адже на Тебе я надію благословлятиimu Тебе й хвалитimu ім'я покладаю. Покажи мені дорогу, якою мені Твоє повік-віків. 3 Великий Господь і вельми йти, адже до Тебе я підношу душу мою. 9 прославлений, і велич Його – неосяжна. 4 Визволи мене від ворогів моїх, Господи, бо

145 Хвала Давидова. Величатиму Тебе, Боже мій, Царю, і благословлятиму

Твоє повік-віків 2 Щодня благословлятиmu Тебе й хвалитimu ім'я покладаю. 3 Великий Господь і вельми йти, адже до Тебе я підношу душу мою. 9 прославлений, і велич Його – неосяжна. 4 Покоління поколінню хвалитиме діяння

Твої і про могутність Твою звіщатиме. 5 зігнутих, Господь любить праведних. 9 Про дивну славу величі Твоєї й про чудові Господь оберігає приходьків, сироту й вдову діяння Твої я роздумувати буду. 6 Коли підтримує, а дорогу нечестивих викривлює. говоритимуть про силу грізних діянь Твоїх, і 10 Буде царювати Господь повіки, Бог твій, я звіщатиму про велич Твою. 7 На загадку про Сіоне, – з роду в рід. Алілуя!

велику добруту Твою будуть промовляти й про праведність Твою радісно співатимутъ.

8 Милостивий і милосердний Господь, довготерпеливий і багатий милістю. 9

Добрий Господь до всіх, і милосердя Його над усіма Його творіннями. 10 Прославлять Тебе, Господи, усі творіння Твої, і вірні Твої благословлятимуть Тебе. 11 Про

славу Царства Твого розповідатимуть і про могутність Твою промовлятимуть, 12 щоб

звістити синам людським про могутність

Твою і про славу величі Царства Твого.

13 Царство Твое – царство на всі віки, і панування Твое – на всі покоління. Вірний

Господь словам Своїм і праведний в усіх Своїх діяннях. 14 Господь підтримує усіх,

хто падає, і випростовує всіх зігнутих. 15 Очі

всіх на Тебе звернені з надією, і Ти даеш їм

їжу своєчасно. 16 Відкриваєш руку Свою й

зичливо насичуєш усе живе. 17 Праведний

Господь в усіх Своїх дорогах і милостивий

в усіх Своїх діяннях. 18 Близький Господь

до всіх, хто кличе Його, до всіх, хто кличе

Його істинно. 19 Бажання тих, хто боїться

Його, Він здійснює, благання їхні чує і дає

їм порятунок. 20 Оберігає Господь усіх, хто

любить Його, а всіх нечестивих знищить.

21 Хвалу Господеві проголосять уста мої, і

благословлятиме усе живе Його святе ім'я

повік-віків!

146 Алілуя! Хвали, душа моя, Господа!

2 Буду Господа хвалити все життя

моє, співатиму Богові моему, поки живу. 3 іншому народові, і правосуддя законів вони

Не покладайте надії на [мужів] шляхетних, не знають. Алілуя!

на людину, у якій немає порятунку. 4

Дух її виходить, і вона повертається в

землю, – у той же день зникають усі її

задуми. 5 Блаженний той, чия допомога –

Бог Яковів, хто надію покладає на Господа,

Бога свого, 6 Того, Хто створив небеса,

землю, море й усе, що наповнює його, Хто

вічно береже вірність Свою; 7 Того, Хто

правосуддя чинить для пригнічених, дає хліб

голодним. Господь звільняє в'язнів, 8 Господь

відкриває очі сліпим, Господь випростовує

147 Алілуя! Як добре співати Богові

нашому, яка ж приемна належна

Йому хвалу! 2 Господь відбудовує Єрусалим,

збирає вигнанців Ізраїля; 3 зцілює розбитих

серцем і перев'язує їхні рані; 4 обчислює

кількість зірок і кожну називає поіменно.

5 Великий Володар наш і вельми сильний,

розум Його безмірний. 6 Господь підтримує

пригноблених, а нечестивих принижує аж

до землі. 7 Віддайте Господеві подяку,

співайте Богові нашему на арфі. 8 Він

небеса віриває хмарами, готуючи дощ для

землі, Хто на горах вирощує траву, 9 дає

худобі їжу й пташенятам ворона, коли вони

кричать. 10 Не міць коня Йому до вподоби,

не силу стегон людських Він уподобав; 11

Господь уподобав тих, хто боїться Його,

хто на милість Його сподівається. 12 Хвали,

Єрусалиме, Господа; прославляй Бога твого,

Сіоне! 13 Бо Він зміцнив засуви воріт твоїх,

благословив синів твоїх посеред тебе. 14

Він встановлює мир на твоїх кордонах,

насичує тебе відбірною пшеницею. 15 Він

посилає наказ Свій землі, швидко біжить

Його Слово. 16 Він дає сніг, немов вовну,

розпорощує паморозь, наче попіл, 17 кидає

кригу Свою, ніби дрібні камінці; хто може

встояти перед Його морозом? 18 Він пошле

слово Своє, і [все] розтане, подує вітром

Своїм – потечуть води. 19 Він звіщає слово

Своє Якову, постанови й закони правосуддя

– Ізраїлеві. 20 Він не зробив такого жодному

моє, співатиму Богові моему, поки живу. 3 іншому народові, і правосуддя законів вони

Не покладайте надії на [мужів] шляхетних, не знають. Алілуя!

на людину, у якій немає порятунку. 4

Дух її виходить, і вона повертається в

землю, – у той же день зникають усі її

задуми. 5 Блаженний той, чия допомога –

Бог Яковів, хто надію покладає на Господа,

Бога свого, 6 Того, Хто створив небеса,

землю, море й усе, що наповнює його, Хто

вічно береже вірність Свою; 7 Того, Хто

правосуддя чинить для пригнічених, дає хліб

голодним. Господь звільняє в'язнів, 8 Господь

відкриває очі сліпим, Господь випростовує

велику добруту Твою будуть промовляти й

про праведність Твою радісно співатимутъ.

8 Милостивий і милосердний Господь, довготерпеливий і багатий милістю. 9

Добрий Господь до всіх, і милосердя Його над усіма Його творіннями. 10 Прославлять

Тебе, Господи, усі творіння Твої, і вірні

Твої благословлятимуть Тебе. 11 Про

славу Царства Твого розповідатимуть і про

можутність Твою промовлятимуть, 12 щоб

звістити синам людським про можутність

Твою і про славу величі Царства Твого.

13 Царство Твое – царство на всі віки, і панування Твое – на всі покоління. Вірний

Господь словам Своїм і праведний в усіх Своїх діяннях. 14 Господь підтримує усіх,

хто падає, і випростовує всіх зігнутих. 15 Очі

всіх на Тебе звернені з надією, і Ти даеш їм

їжу своєчасно. 16 Відкриваєш руку Свою й

зичливо насичує усе живе. 17 Праведний

Господь в усіх Своїх дорогах і милостивий

в усіх Своїх діяннях. 18 Близький Господь

до всіх, хто кличе Його, до всіх, хто кличе

Його істинно. 19 Бажання тих, хто боїться

Його, Він здійснює, благання їхні чує і дає

їм порятунок. 20 Оберігає Господь усіх, хто

любить Його, а всіх нечестивих знищить.

21 Хвалу Господеві проголосять уста мої, і

благословлятиме усе живе Його святе ім'я

повік-віків!

146 Алілуя! Хвали, душа моя, Господа!

2 Буду Господа хвалити все життя

моє, співатиму Богові моему, поки живу. 3 іншому народові, і правосуддя законів вони

Не покладайте надії на [мужів] шляхетних, не знають. Алілуя!

на людину, у якій немає порятунку. 4

Дух її виходить, і вона повертається в

землю, – у той же день зникають усі її

задуми. 5 Блаженний той, чия допомога –

Бог Яковів, хто надію покладає на Господа,

Бога свого, 6 Того, Хто створив небеса,

землю, море й усе, що наповнює його, Хто

вічно береже вірність Свою; 7 Того, Хто

правосуддя чинить для пригнічених, дає хліб

голодним. Господь звільняє в'язнів, 8 Господь

відкриває очі сліпим, Господь випростовує

велику добруту Твою будуть промовляти й

про праведність Твою радісно співатимутъ.

8 Милостивий і милосердний Господь, довготерпеливий і багатий милістю. 9

Добрий Господь до всіх, і милосердя Його над усіма Його творіннями. 10 Прославлять

Тебе, Господи, усі творіння Твої, і вірні

Твої благословлятимуть Тебе. 11 Про

славу Царства Твого розповідатимуть і про

можутність Твою промовлятимуть, 12 щоб

звістити синам людським про можутність

Твою і про славу величі Царства Твого.

13 Царство Твое – царство на всі віки, і панування Твое – на всі покоління. Вірний

Господь словам Своїм і праведний в усіх Своїх діяннях. 14 Господь підтримує усіх,

хто падає, і випростовує всіх зігнутих. 15 Очі

всіх на Тебе звернені з надією, і Ти даеш їм

їжу своєчасно. 16 Відкриваєш руку Свою й

зичливо насичує усе живе. 17 Праведний

Господь в усіх Своїх дорогах і милостивий

в усіх Своїх діяннях. 18 Близький Господь

до всіх, хто кличе Його, до всіх, хто кличе

Його істинно. 19 Бажання тих, хто боїться

Його, Він здійснює, благання їхні чує і дає

їм порятунок. 20 Оберігає Господь усіх, хто

любить Його, а всіх нечестивих знищить.

21 Хвалу Господеві проголосять уста мої, і

благословлятиме усе живе Його святе ім'я

повік-віків!

147 Алілуя! Як добре співати Богові

нашому, яка ж приемна належна

Йому хвалу! 2 Господь відбудовує Єрусалим,

збирає вигнанців Ізраїля; 3 зцілює розбитих

серцем і перев'язує їхні рані; 4 обчислює

кількість зірок і кожну називає поіменно.

5 Великий Володар наш і вельми сильний,

розум Його безмірний. 6 Господь підтримує

пригноблених, а нечестивих принижує аж

до землі. 7 Віддайте Господеві подяку,

співайте Богові нашему на арфі. 8 Він

небеса віриває хмарами, готуючи дощ для

землі, Хто на горах вирощує траву, 9 дає

худобі їжу й пташенятам ворона, коли вони

кричать. 10 Не міць коня Йому до вподоби,

не силу стегон людських Він уподобав; 11

Господь уподобав тих, хто боїться Його,

хто на милість Його сподівається. 12 Хвали,

Єрусалиме, Господа; прославляй Бога твого,

Сіоне! 13 Бо Він зміцнив засуви воріт твоїх,

благословив синів твоїх посеред тебе. 14

Він встановлює мир на твоїх кордонах,

насичує тебе відбірною пшеницею. 15 Він

посилає наказ Свій землі, швидко біжить

Його Слово. 16 Він дає сніг, немов вовну,

розпорощує паморозь, наче попіл, 17 кидає

кригу Свою, ніби дрібні камінці; хто може

встояти перед Його морозом? 18 Він пошле

слово Своє, і [все] розтане, подує вітром

Своїм – потечуть води. 19 Він звіщає слово

Своє Якову, постанови й закони правосуддя

– Ізраїлеві. 20 Він не зробив такого жодному

моє, співатиму Богові моему, поки живу. 3 іншому народові, і правосуддя законів вони

Не покладайте надії на [мужів] шляхетних, не знають. Алілуя!

на людину, у якій немає порятунку. 4

Дух її виходить, і вона повертається в

землю, – у той же день зникають усі її

задуми. 5 Блаженний той, чия допомога –

Бог Яковів, хто надію покладає на Господа,

Бога свого, 6 Того, Хто створив небеса,

землю, море й усе, що наповнює його, Хто

вічно береже вірність Свою; 7 Того, Хто

правосуддя чинить для пригнічених, дає хліб

голодним. Господь звільняє в'язнів, 8 Господь

відкриває очі сліпим, Господь випростовує

велику добруту Твою будуть промовляти й

про праведність Твою радісно співатимутъ.

8 Милостивий і милосердний Господь, довготерпеливий і багатий милістю. 9

Добрий Господь до всіх, і милосердя Його над усіма Його творіннями. 10 Прославлять

Тебе, Господи, усі творіння Твої, і вірні

Твої благословлятимуть Тебе. 11 Про

славу Царства Твого розповідатимуть і про

можутність Твою промовлятимуть, 12 щоб

звістити синам людським про можутність

Твою і про славу величі Царства Твого.

13 Царство Твое – царство на всі віки, і панування Твое – на всі покоління. Вірний

Господь словам Своїм і праведний в усіх Своїх діяннях. 14 Господь підтримує усіх,

хто падає, і випростовує всіх зігнутих. 15 Очі

всіх на Тебе звернені з надією, і Ти даеш їм

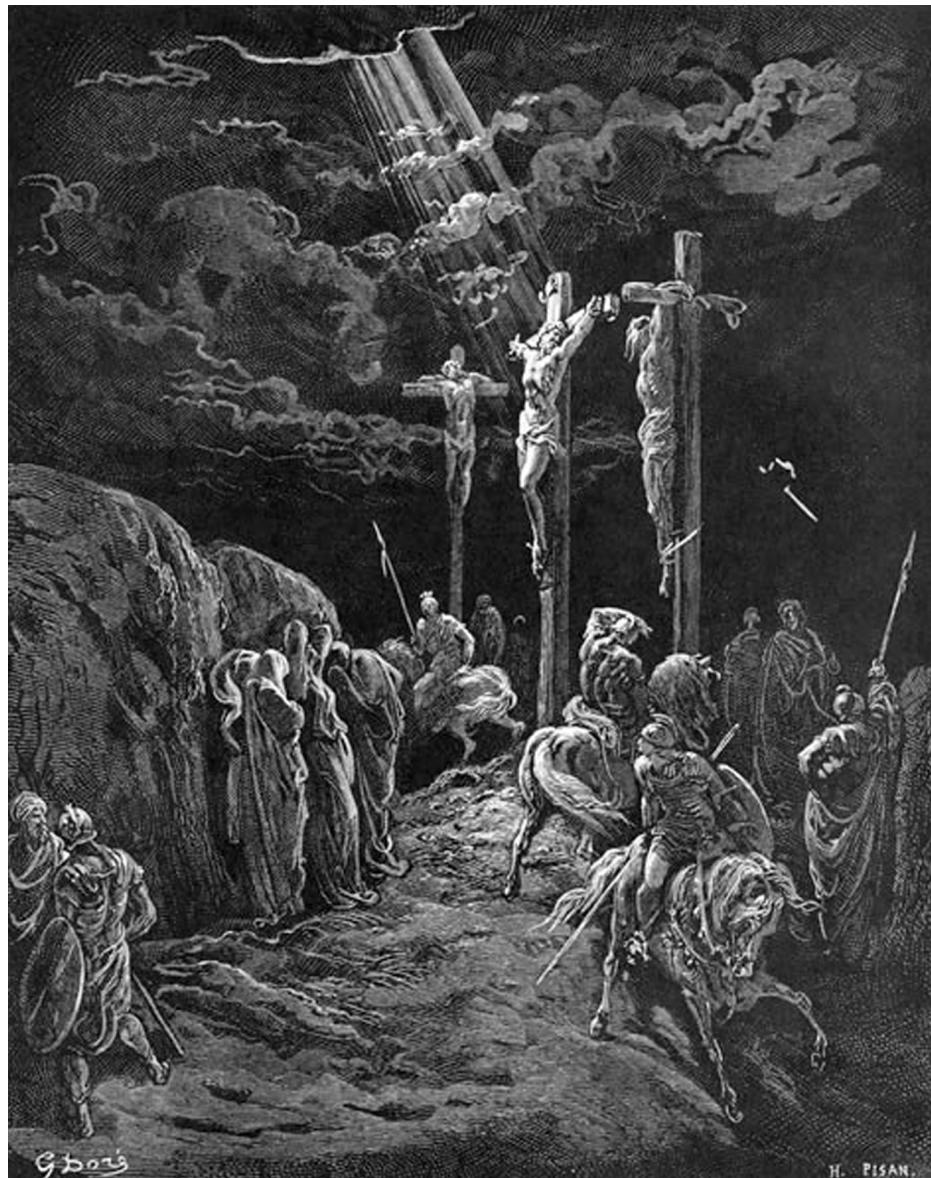
їжу своєчасно. 16 Відкриваєш руку Свою й

вогонь і град, сніг і туман, вітер бурхливий, що виконує Його слово, **9** гори й усі пагорби, дерева плодоносні й усі кедри, **10** звірі й уся худоба, живина плазуюча й птахи крилаті, **11** царі земні й усі племена, князі й усі судді землі, **12** юнаки й дівчата, старі з юними – **13** хваліть ім'я Господа, бо лише Його ім'я піднесене й велич Його – над землею й небесами! **14** Він підняв ріг народу Свого, прославив вірних Своїх – синів Ізраїлевих, народу, що близький Йому. Алілуя!

149 Алілуя! Співайте Господеві нову пісню, хвалу Йому віддайте у зібранні вірних. **2** Нехай радіє Ізраїль своїм Творцем, сини Сиона нехай веселяться Царем своїм. **3** Хваліть ім'я Його в хороводі, співайте Йому з арфою й бубном, **4** бо вподобав Господь народ Свій, прикрашає смирених спасінням. **5** Нехай вірні веселяться у славі, радіють на своїх ложах. **6** Богові хвала піднесена на вустах у них і меч обосічний у їхній руці, **7** щоб вчинити помсту народам, [здійснити] покарання над племенами, **8** щоб зв'язати царів їхніх кайданами й вельмож їхніх – залишнimi ланцюгами, **9** щоб звершити над ними записаний вирок. Така честь належить усім вірним Йому. Алілуя!

150 Алілуя! Хваліть Бога у святині Його, хваліть Його на Його могутній тверді небес. **2** Хваліть Його за могутні діяння Його, хваліть Його за безмірну велич Його. **3** Хваліть Його зі звуком сурми, хваліть Його на лірі й арфі. **4** Хваліть Його з бубном і хороводом, хваліть Його струнами й сопілкою. **5** Хваліть Його на звучних цимбалах, хваліть Його на дзвінких цимбалах. **6** Усе, що дихає, нехай хвалить Господа! Алілуя!

НОВИЙ ЗАВІТ

Ісус же казав: «Отче, прости їм, бо не знають, що чинять!»

Коли ж ділили Його одяг між собою, то кидали жереб.

Від Луки 23:34

Від Матвія

1 Книга родоводу Ісуса Христа, сина Давида, сина Авраама: **2** Авраам був батьком Ісаака, Ісаак був батьком Якова, Яків був батьком Юди та його братів, **3** Юда був батьком Фареса та Зари від Тамари, Фарес був батьком Есрома, Есром був батьком Арама, **4** Арам був батьком Аммінадава, Аммінадав був батьком Наасона, Наасон був батьком Салмона, **5** Салмон був батьком Воаза від Рахав, Воаз був батьком Овіда від Рут, Овід був батьком Єссея, **6** Єссей був батьком Царя Давида. Давид був батьком Соломона від Урієвої [вдови], **7** Соломон був батьком Ровоама, Ровоам був батьком Авії, Авія був батьком Аси, **8** Аса був батьком Йосафата, Йосафат був батьком Йорама, Йорам був Ірод занепокоївся, а з ним і весь Єрусалим. батьком Осії, **9** Осія був батьком Йотами, **4** Він покликав усіх первосвященників і Йотам був батьком Ахаза, Ахаз був батьком книжників народу та запитав їх, де мав Езекії, **10** Езекія був батьком Манасії, Манасія народитися Христос. **5** Вони відповіли Йому: був батьком Амоса, Амос був батьком Йосії, «У Віфлеемі в Юдеї, бо ось як написано **11** Йосія був батьком Єхонії та його братів пророком: **6** „І ти, Віфлееме, земле Юдина, під час переселення у Вавилон. **12** Після нічим не менший серед володінь Юдиних, переселення у Вавилон Єхонія був батьком бо з тебе вийде Володар, Який буде пасти Салатіїла, Салатіїл був батьком Зоровавеля, народ Мій, Ізраїль“». **7** Тоді Ірод таємно **13** Зоровавель був батьком Авіюда, Авіюд покликав мудреців та довідався в них про був батьком Еліакима, Еліаким був батьком Азора, **14** Азор був батьком Садока, Садок був батьком Ахіма, Ахім був батьком Еліюда, розвідайте про Дитя, а коли знайдете, то **15** Еліюд був батьком Елеазара, Елеазар був батьком Маттана, Маттан був батьком Якова, поклонився Йому». **9** Вислухавши царя, вони **16** Яків був батьком Йосифа, чоловіка Марії, пішли. І ось зірка, яку бачили на сході, від якої народився Ісус, названий Христом. ішла перед ними, доки не зупинилася над **17** Отже, від Авраама до Давида всього місцем, де було Дитя. **10** Побачивши зірку, було чотирнадцять поколінь, від Давида вони дуже зраділи. **11** Коли увійшли в дім, до переселення у Вавилон – чотирнадцять побачили Дитя з Марією, Його матір'ю, поколінь і від переселення у Вавилон і, впавши ниць, вони поклонилися Йому; до Христа – чотирнадцять поколінь. **18** потім відкрили свої скарбниці й піднесли Народження Ісуса Христа відбулося так: Йому дари: золото, ладан та смирну. **12** Марія, Його мати, була заручена з Йосифом. І, отримавши застереження уві сні, щоб Перед їхнім одруженням виявилося, що не верталися до Ірода, вони повернулися вона вагітна від Святого Духа. **19** Але іншою дорогою до своєї країни. **13** Коли ж Йосиф, її чоловік, був праведним і, не вони пішли, ангел Господній з'явився уві сні бажаючи зганьбити Марію, вирішив таємно Йосифові й сказав: «Встань, візьми Дитя та відпустити її. **20** Коли ж він про це думав, Його матір і втікай до Єгипту. Залишайся з'явився Йому уві сні ангел Господній та там, доки я не скажу, бо Ірод шукатиме Дитя, сказав: «Йосифе, сину Давида, не бійся взяти щоб убити Його». **14** Йосиф піднявся вночі, Марію, дружину свою, бо зачате в ній – узяв Дитя та Його матір і пішов до Єгипту. від Духа Святого. **21** Вона народить Сина, **15** Він залишався там до смерті Ірода, щоб

іти назвеш Його Ісус, бо Він спасатиме народ Свій від його гріхів». **22** Усе це сталося, щоби сповнилось сказане Господом через пророка: **23** «Ось діва завагітнієй народить Сина, і дадуть Йому ім'я Еммануїл», що перекладається «З нами Бог». **24** Прокинувшись від сну, Йосиф зробив так, як звелів Йому ангел Господній, і взяв Марію з дружиною. **25** Але не знов її, поки вона не народила Сина свого первонародженого, і він дав Йому ім'я Ісус.

2 Коли за днів царя Ірода у Віфлеемі юдейському народився Ісус, до Єрусалима прийшли мудреці зі Сходу **2** й спитали: «Де Цар юдеїв, Який народився? Бо ми бачили Його зірку на Сході й прийшли поклонитися Йому». **3** Почувши про це, Цар Йосафат був батьком Йорама, Йорам був Ірод занепокоївся, а з ним і весь Єрусалим. **4** Він покликав усіх первосвященників і Йотам був батьком Ахаза, Ахаз був батьком книжників народу та запитав їх, де мав Езекії, **5** Езекія був батьком Манасії, Манасія народитися Христос. **6** Вони відповіли Йому: був батьком Амоса, Амос був батьком Йосії, «У Віфлеемі в Юдеї, бо ось як написано **7** Йосія був батьком Єхонії та його братів пророком: **8** „І ти, Віфлееме, земле Юдина, під час переселення у Вавилон. **9** Після нічим не менший серед володінь Юдиних, переселення у Вавилон Єхонія був батьком бо з тебе вийде Володар, Який буде пасти Салатіїла, Салатіїл був батьком Зоровавеля, народ Мій, Ізраїль“». **10** Тоді Ірод таємно **11** Зоровавель був батьком Авіюда, Авіюд покликав мудреців та довідався в них про був батьком Еліакима, Еліаким був батьком Азора, **12** Азор був батьком Садока, Садок був батьком Ахіма, Ахім був батьком Еліюда, розвідайте про Дитя, а коли знайдете, то **13** Еліюд був батьком Елеазара, Елеазар був батьком Маттана, Маттан був батьком Якова, поклонився Йому». **14** Вислухавши царя, вони **15** Яків був батьком Йосифа, чоловіка Марії, пішли. І ось зірка, яку бачили на сході, від якої народився Ісус, названий Христом. ішла перед ними, доки не зупинилася над **16** Отже, від Авраама до Давида всього місцем, де було Дитя. **17** Побачивши зірку, було чотирнадцять поколінь, від Давида вони дуже зраділи. **18** Коли увійшли в дім, до переселення у Вавилон – чотирнадцять побачили Дитя з Марією, Його матір'ю, поколінь і від переселення у Вавилон і, впавши ниць, вони поклонилися Йому; до Христа – чотирнадцять поколінь. **19** потім відкрили свої скарбниці й піднесли Народження Ісуса Христа відбулося так: Йому дари: золото, ладан та смирну. **20** Марія, Його мати, була заручена з Йосифом. І, отримавши застереження уві сні, щоб Перед їхнім одруженням виявилося, що не верталися до Ірода, вони повернулися там, доки я не скажу, бо Ірод шукатиме Дитя, сказав: «Йосифе, сину Давида, не бійся взяти щоб убити Його». **21** Йосиф піднявся вночі, Марію, дружину свою, бо зачате в ній – узяв Дитя та Його матір і пішов до Єгипту. від Духа Святого. **22** Вона народить Сина, **23** Він залишався там до смерті Ірода, щоб

збулося сказане Господом через пророка: «3 Він буде хрестити вас Духом Святым та Єгипту Я покликав Мого Сина». 16 Коли Ірод вогнем. 12 У Його руці лопата, і Він ретельно побачив, що мудреці його обманули, то дуже очистить Свій тік і збере Свою пшеницю до розлютився й наказав повбивати у Віфлеємі житниці, а половину спалить у невгласимому та всіх його околицях усіх хлопчиків віком вогні». 13 Тоді прийшов Ісус із Галілеї до від двох років і менше, згідно з часом, про Йордану, щоб Іван охрестив Його. 14 Іван же який дізнався від мудреців. 17 Тоді збулося стримував Його, кажучи: —Це мені треба сказане через пророка Єремію: 18 «Голос хреститися в Тебе, а Ти йдеш до мене? 15 чути в Рамі, плач та ридання велике. Рахіль Ісус відповів Йому: —Облиш тепер так, бо плаче за своїми дітьми і не хоче втішитись, нам належить виконати всю праведність, бо їх немає». 19 Після смерті Ірода ангел Тоді [Іван] дозволив Йому [охреститися]. 20 Господній з'явився Йосифові уві сні в Єгипті Тільки-но Ісус був охрещений, Він одразу та сказав: «Встань, візьми Дитя та Його вийшов із води, і ось небеса розкрилися матір та йди в землю Ізраїльську, бо вмерли Йому, і Він побачив Духа Божого, Який ті, що бажали забрати життя Дитини». 21 сходив на Нього, як голуб. 17 І голос із неба Тоді він встав, узяв Дитя та Його матір промовив: «Це Син Мій улюблений, Якого Я і прийшов до землі Ізраїльської. 22 Але, вподобав!»

почувши, що в Юдеї царює Архелай замість свого батька Ірода, [Йосиф] побоявсяйти туди і, попереджений уві сні, пішов у землю Галілейську. 23 Прибувши туди, оселився в місті, яке називалося Назарет, аби збулося сказане через пророків, що Він буде названий Назарянином.

3 У ті дні прийшов Іван Хреститель і буде жити людина, але кожним словом, проповідував у пустелі Юдеї. 2 Він яке виходить з уст Божих». 5 Тоді диявол казав: «Покайтесь, бо наблизилось Царство узяв Його до святого міста й, поставивши Небесне!» 3 Він той, про кого було сказано через пророка Ісаю: «Голос кличе в пустелі: ти Син Божий, кинься вниз, бо написано: „Приготуйте дорогу Господеві, вирівняйте «Ангелам Своїм Він віддасть наказ про Тебе, шляхи для Нього!“» 4 Іван же мав одяг і на своїх долонях вони понесуть Тебе, щоб із верблюжої шерсті й шкіряний пояс не спіткнулася нога Твоя об камінь». 7 довкола стегон. Його їжею була сарана та Ісус відповів Йому: —Також написано: «Не дикий мед. 5 Тоді приходили до нього спокушай Господа, Бога твого!» 8 Знову [мешканці] Ерусалима, усієї Юдеї та всієї диявол узяв Ісуса, повів на дуже високу околиці Йордану 6 й були охрещені Іваном гору й показав Йому всі царства світу та у ріці Йордані, визнаючи свої гріхи. 7 Але їхню славу. 9 І сказав Йому: —Усе це Тобі побачивши багатьох фарисеїв та садукеїв, віддам, якщо впадеш ніц та поклонишся які приходили охреститися, він сказав їм: мені. 10 Тоді Ісус відповів Йому: —Відійди, «Роде гадючий! Хто порадив вам тікати сатано! Бо написано: «Господу Богу твоєму від гніву, що наближається? 8 Чиніть же поклоняйся і Йому единому служи». 11 плоди, достойні покаяння, 9 і не думайте Тоді диявол залишив Ісуса, і ось прийшли говорити в собі: „Наш батько – Авраам!“ ангели та служили Йому. 12 Почувши, Бо кажу вам: Бог може з цього каміння що Івана ув'язнено, [Ісус] повернувшись до створити дітей для Авраама! 10 Уже й сокира Галілеї. 13 І, залишивши Назарет, пішов лежить біля коріння дерев! Кожне дерево, зрубають та жити до Капернаума біля моря в околицях яке не приносить доброго плоду, вкидають у вогонь. 11 Я хрещу вас водою на Завулона та Нафталі, 14 щоб виповнилося те, що сказано через пророка Ісаю: 15 «Земля покаяння, але після мене йде Сильніший за Завулона й земля Нафталі, дорогою до мене, Якому я не достойний нести сандалії. моря та за Йорданом, Галілея язичників.

16 Народ, який сидів у темряві, побачив повернути її смак? Вона вже не придатна ні велике світло, і над тими, хто сидить до чого, хіба що викинути її на вулицю, щоб її у країні смертної тіні, засіяло світло». топтали люди. **14** Ви – світло світу. Не можна **17** Відтоді Ісус почав проповідувати та сховати міста, яке стоїть на горі. **15** Ніхто не казати: «Покайтесь, бо наблизилось Царство запалює світильник, щоб поставити його під Небесне!» **18** Коли [Ісус] проходив біля посудину, але [ставить] на поставець, і він Галілейського моря, то побачив двох братів: світить усім у домі. **16** Нехай ваше світло так Симона, якого звали Петром, та Андрія, його світить перед людьми, щоб вони бачили ваші брати, які закидали сіті в море, оскільки добрі діла та прославляли вашого Небесного були рибалками. **19** Він сказав їм: «Ідіть Отця. **17** Не думайте, що Я прийшов знищити за Мною, і Я зроблю вас ловцями людей». Закон або Пророків. Я прийшов не знищити, **20** Вони ж відразу залишили сіті та пішли але сповнити. **18** Бо істинно кажу вам: за Ним. **21** Потім пішов далі й побачив доки не міне небо та земля, ні одна йота двох інших братів: Якова, сина Зеведеева, й ні одна риска Закону не міне – усе та Івана, його брата. Вони сиділи в човні здійсниться. **19** Якщо хтось порушить одну разом зі своїм батьком Зеведеєм та лагодили з цих найменших заповідей та навчатиме сіті. [Ісус] покликав і їх. **22** Вони відразу так людей, той буде названий найменшим у залишили човен та свого батька й пішли Царстві Небесному, а хто буде виконувати за Ісусом. **23** [Ісус] ходив по всій Галілії, [заповіді] та навчатиме так [люді], той буде навчаючи в їхніх синагогах та проповідуючи названий великим у Царстві Небесному. Добру Звістку Царства [Небесного]. Він **20** Бо кажу вам: якщо ваша праведність не зцілював усі хвороби та недуги в народі. перевершить [праведності] книжників та **24** Звістка про Ісуса розійшлася по всій фарисеїв, то ніяк не увійдете до Царства Сирії. До Нього приводили всіх хворих і Небесного. **21** Ви чули, що було сказано тих, що страждали на різні недуги, а також людям у давнину: „Не вбивай!“ Якщо хтось біснуватих, епілептиків та паралізованих, вб'є, підлягає суду. **22** Але Я кажу вам: кожен, і Він зціляв їх. **25** Великі натовпи з **5** Побачивши натовп, [Ісус] зійшов на гору; коли Він сів там, його учні підійшли до Нього. **2** Тоді Він відкрив Свої уста й навчав їх, кажучи: **3** «Блаженні бідні духом, бо їхнє Царство Небесне. **4** Блаженні ті, що плачуть, бо вони будуть втішенні. **5** Блаженні смиренні, бо вони успадкують землю. **6** Блаженні голодні та спраглі праведності, бо вони насичаться. **7** Блаженні милостиві, бо вони отримають милість. **8** Блаженні чисті серцем, бо вони побачать Бога. **9** Блаженні миротворці, бо вони будуть названі синами Божими. **10** Блаженні переслідувані за праведність, бо їхнє Царство Небесне. **11** Блаженні ви, коли ображатимутъ та переслідуватимутъ вас, і казатимутъ проти вас усяку брехню та зло через Мене. **12** Радійте та веселітесь, бо велика ваша нагорода на небі. Так само переслідували пророків, котрі були до вас. **13** Ви – сіль землі. Але якщо сіль втратить солоність, то чим

– підлягає суду Синедріона. А той, хто скаже: „Дурень!“ – підлягає вогню Геєни. (**Geenna g1067**) **23** Тому якщо навіть приносиш свій дар до жертвника й там згадаєш, що твій брат має щось проти тебе, **24** залиши свій дар там, перед жертвником, та йди спочатку примирися зі своїм братом, а потім прийди та принеси свій дар. **25** Примирися швидко зі своїм супротивником, поки ти з ним у дорозі, щоби противник не віддав тебе судді, а суддя – помічнику, і той не кинув тебе до в'язниці. **26** Істинно кажу тобі: не вийдеш звідти, поки не заплатиш усе до останнього кодранта. **27** Ви чули, що було сказано: „Не чини перелюбу!“ **28** Але Я кажу вам: кожен, хто дивиться на жінку з пожадливістю, уже вчинив перелюб у своєму серці. **29** Якщо твое праве око спокушає тебе, вирви його та викинь від себе. Бо краще для тебе втратити одну з частин твого тіла, аніж щоб усе тіло було кинуте в Геєну. (**Geenna g1067**) **30** І якщо твоя права рука спокушає тебе, відрубай її та викинь від себе. Бо краще втратити

одну з частин твого тіла, аніж щоб усе тіло та на вулицях, щоб їх прославляли люди. йшло до Геєни. (Geenna g1067) 31 Було сказано: Істинно кажу вам: вони вже отримують свою „Хто розлучається зі своєю дружиною, нехай винагороду. 32 Але Я нехай твоя ліва рука не знає, що робить кажу вам: кожен, хто розлучається зі своєю правою, 4 щоб твоя милостиня була таємна. дружиною, – за винятком статевої розпусти, Тоді твій Отець, Який бачить таємне, – той штовхає її до перелюбу. І той, хто віддасть тобі явно. 5 Коли молитесь, не одружується з розлученою, чинить перелюб. будьте як лицеміри, які люблять стояти й 33 Ви чули також, що було сказано людям у молитися в синагогах та на перехрестях давнину: „Не клянись неправдиво, а виконуй вулиць, щоб їх бачили люди. Істинно кажу перед Господом свої обітниці“.

34 Але Я кажу вам: вони вже отримують свою винагороду. 6 Ти ж, коли молишся, увійди у свою кімнату є Божим престолом, 35 ні землею, бо вона є та, зачинивши двері, помолися твоєму Отцю підніжжям Його ніг, ні Єрусалимом, бо це таємно. Тоді твій Отець, Який бачить таємне, місто великого Царя. 36 Не кляніться й своєю віддасть тобі явно. 7 Коли молитесь, не головою, бо не можете жодної волосини говоріть багато, як язичники, які думають, зробити білою або чорною. 37 Слово ж ваше що завдяки своїй багатослівності будуть нехай буде: так – так, ні – ні. А все, що вислухані. 8 Тож не будьте схожими на них, більше за це, – від лукавого. 38 Ви чули, що бо Отець ваш знає, які ви маєте потреби, було сказано: „Око за око і зуб за зуб“.

39 перш ніж ви попросите в Нього. 9 Тому Але Я кажу вам: не противтеся злу. Якщо моліться так: „Отче наш, Що на небесах, хтось вдарить тебе по правій щоці, піdstав нехай святиться ім'я Твоє! 10 Нехай прийде і другу. 40 I тому, хто судиться з тобою, Царство Твоє! Нехай буде воля Твоя, як на щоб забрати сорочку, віддай і свій верхній небі, так і на землі! 11 Хліб наш щоденний одяг. 41 I коли хтось примусить тебе йти дай нам сьогодні. 12 I прости нам провини [з ним] милю, ти йди з ним дві. 42 Тому, наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим. хто просить у тебе, дай, і від того, хто бажає 13 I не введи нас у спокусу, але визволи позичити в тебе, не відвertaйся. 43 Ви чули, нас від лукавого. Бо Твое є Царство, і сила, що було сказано: „Люби ближнього свого і слава навіки. Амінь!“ 14 Якщо будете та ненавидь свого ворога“. 44 Але Я кажу прощати людям їхні провини, то й Отець вам: любіть ворогів ваших, благословляйте ваш Небесний простить вам. 15 Якщо ж тих, хто вас проклинає, робіть добро тим, ви не будете прощати людям, й Отець хто ненавидить вас, і моліться за тих, хто Небесний не простить провин ваших. 16 кривдить та переслідує вас, 45 щоб ви були Коли ви постите, не будьте, як лицеміри, синами вашого Небесного Отця. Адже Він які сумують та виснажують свої обличчя, наказує Своєму сонцю сходити над злими й щоб показати людям, що вони постять. над добрими та посилає дощ на праведних і Істинно кажу вам: вони вже отримують на неправедних. 46 Якщо ви любите тільки свою винагороду. 17 Ти ж, коли постиш, тих, хто любить вас, яку нагороду маєте? намасти свою голову та вмий своє обличчя, Хіба митники не так само роблять? 47 I 18 щоб твій піст показувати не людям, а якщо ви вітаєте тільки ваших братів, що лише Отцеві, Який бачить таємне. І твій незвичайного робите? Хіба так не роблять і Отець, Який бачить таємне, віддасть тобі. 19 язичники? 48 Отже, будьте досконалі, як і

Не збирайте собі скарбів на землі, де міль та іржа нищать їх і де злодії підкопують та крадуть їх. 20 Натомість збирайте собі скарби на небі, де ані міль, ані іржа не нищать їх і де злодії не підкопують і не крадуть їх. 21 Бо де скарб твій, там буде й твоє серце. 22 Світлом для тіла є око. Тому якщо твое око буде здорове, то все твое тіло буде наповнене світлом. 23 Але якщо твое

6 Стережіться: не чиніть вашої праведності перед людьми, щоб вони вас бачили. Бо не будете мати жодної винагороди від вашого Небесного Отця. 2 Отже, коли даеш милостиню, не сурми перед собою, як це роблять лицеміри в синагогах

око буде лихе, то й все тіло буде в темряві. просить, отримує, і хто шукає, знаходить, Отже, якщо світло, яке в тобі, – це темрява, і тому, хто стукає, відчинять. 9 Чи є між то наскільки ж велика [ця] темрява! 24 вами людина, яка, коли її син просить хліба, Ніхто не може служити двом господарям, бо подасть йому камінь? 10 I коли попросить одного ненавидітиме, а другого любитиме, риби, чи подасть йому гадюку? 11 Отже, якщо або одним буде нехтувати, а іншому буде ви, будучи злими, вмієте давати добре дари відданім. Не можете служити Богові та вашим дітям, то наскільки більше ваш Отець багатству. 25 Тому Я кажу вам: не турбуйтесь Небесний дастъ добра тим, хто просить у про життя ваше – що будете єсти чи що Ньюго? 12 Отже, усе, чого бажаєте, щоб вам будете пити, ні про тіло ваше – що будете робили люди, так само й ви робіть їм, бо в вдягати. Хіба життя не більше за їжу, а тіло цьому Закон та Пророки. 13 Входіть через – за одяг? 26 Подивіться на птахів небесних: вузькі ворота, бо широкі ті ворота й широка вони не сіють, не жнуть і не збирають у та дорога, які ведуть до загибелі, і багато сховище, і все ж ваш Небесний Отець їх є тих, хто входить ними. 14 Але вузькі ті годую. Наскільки ж ви цінніші за них? 27 I ворота й вузька та дорога, які ведуть до хто з вас, турбуючись, може додати до свого життя, і мало тих, хто знаходить їх. 15 зросту хоч один лікоть? 28 Чому турбуєтесь Стережіться лжепророків, які приходять до про одяг? Подивіться на польові лілії, як вас в овечих шкурах, а всередині вони – вони ростуть: не працюють і не прядуть. 29 хижі вовки. 16 За їхніми плодами впізнаєте Та Я кажу вам: навіть Соломон у всій своїй їх. Хіба збирають виноград із терну чи величі не одягався так, як будь-яка з них. 30 смокву з будяків? 17 Так, усяке добре дерево Якщо ж Бог польову траву, котра сьогодні є, приносить добрий плід, а всяке погане а завтра буде кинута у вогонь, так одягає, дерево приносить поганий плід. 18 Не може хіба не краще Він одягне вас, маловіри? добре дерево приносити поганий плід ані 31 Не турбуйтесь кажучи: „Що ми будемо погане дерево приносити добрий плід. 19 їсти?“, або: „Що ми будемо пити?“, чи: „У Кожне дерево, яке не приносить доброго що зодягнемось?“ 32 Бо все це язичники плоду, зрубують і кидають у вогонь. 20 Отже, шукають, але ваш Небесний Отець знає, що за їхніми плодами впізнаєте їх. 21 Не кожен, потребуєте цього. 33 Шукайте найперше хто говорить Мені: „Господи! Господи!“, Царства Божого й праведності Його, а увійде до Царства Небесного, а лише той, хто все це додасться вам. 34 Не турбуйтесь виконує волю Мого Небесного Отця. 22 Багато про завтрашній день, бо завтрашній день хто буде казати Мені того дня: „Господи! турбуватиметься про себе сам. Вистачає Господи! Чи не Твоїм ім'ям ми пророкували? дніві своєї турботи.

7 Не судіть, щоб і вас не судили. 2 Bo яким судом судите, таким і вас судитимуть. I якою мірою міряєте ви, такою і вам вимірюють. 3 Чому ж ти дивишся на скалку в оці твого брата, а колоди у своєму оці не помічаеш? 4 Або як скажеш братові своєму: „Дозволь вийняти скалку з твого ока“, коли он колода у твоєму оці. 5 Лицеміре, витягни спочатку колоду зі свого ока, а тоді побачиш, як вийняти скалку з ока твого брата. 6 Не давайте святого пасм і не кидайте перлин ваших перед свинями, щоб вони не потоптали їх ногами своїми й, обернувшись, не розірвали вас. 7 Просіть – і буде дано вам, шукайте – і знайдете, стуйкайте – і відчиняйте вам. 8 Bo кожен, хто

Чи не Твоїм ім'ям виганяли демонів? I чи не Твоїм ім'ям робили багато чудес?“ 23 Тоді скажу ім: „Я ніколи не знати вас! Відійдіть від Мене ви, що чините беззаконня!“ 24 Кожен, хто чує ці Мої слова й виконує їх, схожий на холовіка розумного, який збудував свій дім на камені. 25 Коли пішов дощ, ринули ріки, здійнялися вітри й вдарили в дім той, він не впав, бо мав основу на камені. 26 A кожен, хто чує ці Мої слова й не виконує їх, схожий на холовіка нерозумного, який збудував свій дім на піску. 27 Коли пішов дощ, ринули ріки, здійнялися вітри й вдарили в дім той, він впав, і його падіння було велике». 28 Коли Ісус закінчив [промовляти] ці слова, люди дивувалися Його вченню, 29 bo Він навчав їх як Той, Хто має владу, а не як їхні книжники.

8 Коли [Ісус] зійшов з гори, багато спочатку піти та поховати мого батька! **22** людей пішло за Ним. **2** І ось один Але Ісус відповів: —Іди за Мною й залиши прокажений прийшов, поклонився Йому й мертвим ховати своїх мерців. **23** Потім [Ісус] промовив: —Господи, якщо хочеш, Ти можеш зайшов у човен, за Ним увійшли і Його учні. мене очистити. **3** [Ісус] простягнув руку, **24** І ось здійнялась на морі велика буря, так доторкнувся до нього й промовив: —Хочу, що хвилі заливали човен, а Він спав. **25** будь чистим! І вмить [чоловік] очистився [Учні] підійшли й розбудили Його, кажучи: від прокази. **4** Ісус сказав Йому: —Дивись, —Господи, спаси нас, бо ми гинемо! **26** Він нікому не кажи про це, але йди, покажи сказав ім: —Чому ви злякалися, маловіри? себе священників та принеси дар, який Тоді, піднявшись, наказав вітрам та морю, і наказав Мойсей, ім на свідчення. **5** Коли настала велика тиша. **27** Люди дивувалися ж [Ісус] увійшов до Капернаума, прийшов кажучи: —Хто ж Він такий, що вітри та до Нього сотник, який просив Його, **6** море підкоряється Йому? **28** Коли [Ісус] кажучи: —Господи, мій слуга лежить вдома прийшов на другий берег [моря], у землю паралізований і тяжко страждає. **7** [Ісус] Гадаринську, Його зустріли двоє біснуватих, сказав Йому: —Я прийду та зцілю його. **8** Але що вийшли з гробниць. Вони були дуже люті, сотник відповів: —Господи, я не достойний, так що ніхто не міг пройти тією дорогою. щоб Ти увійшов під мій дах, але скажи лише **29** І ось вони закричали: —Що Тобі до нас, слово, і одужає мій слуга. **9** Бо і я людина Сину Божий? Ти прийшов сюди, щоб мучити підвладна й маю під своєю владою воїнів. нас завчасно? **30** Неподалік від них паслося Кажу одному: «Іди!» – і він іде, а іншому: велике стадо свиней. **31** Демони просили «Прийди!» – і він приходить, і рабу моєму: Ісуса, кажучи: —Якщо виганяєш нас, то «Зроби це!» – і він робить. **10** Почувши це, Ісус надійшли нас у це стадо свиней. **32** Він сказав здивувався та промовив тим, що йшли за ім: —Ідіть! Тоді, вийшовши, вони увійшли у Ним: —Істинно кажу вам: ні в кого в Ізраїлі Я свиней, і ось стадо кинулося з кручи в море не знайшов такої великої віри. **11** Кажу ж вам: й потонуло у воді. **33** Свинопаси побігли багато хто прийде зі сходу та заходу і сядуть й, діставшись до міста, сповістили про все, за стіл разом з Авраамом, Ісааком та Яковом а також про біснуватих. **34** І ось усе місто у Царстві Небесному. **12** А сини Царства вийшло Ісусові назустріч і, побачивши Його, будуть викинуті геть у темряву, де буде плач благали, щоб Він залишив їхні околиці.

та скрегіт зубів. **13** А сотникові Ісус сказав: —Іди! Нехай станеться за твоєю вірою! І тієї ж миті його слуга одужав. **14** Прийшовши в дім Петра, Ісус побачив, що його теща лежить у гарячці. **15** Він доторкнувся до її руки – і гарячка залишила жінку. Вона встала та почала прислуговувати Йому. **16** Коли ж настав вечір, привели до Нього багатьох біснуватих. Він словом виганяв духів та зцілив усіх хворих на різні недуги, **17** щоб сповнилися слова, сказані через пророка Ісаю: «Він узяв на Себе наші хвороби і поніс наші недуги». **18** Побачивши навколо Себе багато народу, Ісус наказав [учням] відплисти на другий бік [моря]. **19** Тоді підійшов до Нього один книжник і сказав: —Учителю, я піду за Тобою, куди б Ти не пішов! **20** Ісус відповів Йому: —Лисиці мають нори, птахи небесні – гнізда, а Син Людський не має, де голову прихилити. **21** А інший з Його учнів сказав: —Господи, дозволь мені

9 [Ісус] сів у човен та, перепливши [море], прибув до Свого міста. **2** І ось до Нього принесли паралізованого, що лежав на носилках. Побачивши їхню віру, Ісус сказав паралізованому: «Не бійся, сину! Прощаються тобі гріхи твої!» **3** Але деякі книжники почали говорити між собою: «Він богохульствує!» **4** Тоді Ісус, знаючи їхні думки, сказав: «Чому ви думаете погано у ваших серцях? **5** Що легше сказати: „Прощаються твої гріхи!“ чи „Встань і ходи!“? **6** Але щоб ви знали: Син Людський має владу на землі прощати гріхи». Тоді сказав паралізованому: «Встань, візьми свою постіль та йди додому!» **7** І, вставши, чоловік пішов додому. **8** Побачивши це, натовп злякався й почав прославляти Бога, Який дав людям таку владу. **9** Коли Ісус повертається звідти, то побачив чоловіка, на ім'я Матвій, що сидів при збиральні мита, і

сказав йому: «Іди за Мною!» Той, вставши, що Я можу це зробити? —Так, Господи, — пішов за Ісусом. **10** І коли [Ісус] сидів за відповіли вони. **29** Тоді Він доторкнувся до столом у домі [Матвія], то прийшло багато їхніх очей, кажучи: —За вірою вашою нехай митників та грішників і їли разом з Ісусом станеться вам! **30** Їхні очі відкрилися. Ісус же та Його учнями. **11** Побачивши це, фарисеї суворо застеріг їх, кажучи: —Дивіться, щоб сказали Його учням: —Чому ваш Учитель ніхто не довідався! **31** Але вони, вийшовши, єсть разом із митниками та грішниками? **12** розповідали про Нього всюди по тій країні. [Ісус] же, почувши це, відповів: —Не здорові **32** Коли ж вони виходили, то ось привели до потребують лікаря, а хворі. **13** Ідіть же й Нього німого чоловіка, який був біснуватим. навчиться, що значить: «Милосердя хочу, а **33** Як тільки демон вийшов, [німий] чоловік не жертви». Бо Я прийшов покликати до заговорив; і весь натовп дивувався кажучи: покаяння не праведних, а грішників. **14** Тоді «Ніколи такого не траплялося в Ізраїлі». **34** прийшли до Нього Іванові учні й запитали: Але фарисеї казали: «Він виганяє демонів —Чому ми та фарисеї багато постимо, а [силою] володаря демонів». **35** Ісус ходив Твої учні не постять? **15** Ісус відповів: —Чи через усі міста та села й навчав у їхніх можете друзів нареченого змусити постити, синагогах, проповідуючи Добру Звістку доки наречений з ними? Але настануть дні, Царства [Небесного]. Він зцілював усі коли наречений забереться від них, і тоді хвороби та недуги. **36** Побачивши людей, поститимуть. **16** Ніхто ж не приєвиає латки [Ісус] змилосердився над ними, тому що з нової тканини до старої одежі, бо латка з вони були втомлені та безпорадні, як вівці, неї збіжиться та відріве з одежі, і діра стає ще що не мають пастуха. **37** Тоді Він промовив більшою. **17** Ніхто не наливає молодого вина до своїх учнів: «Жнива насправді велиki, в старі бурдюки, адже бурдюки розірвуться а робітників мало, **38** тож просіть Господа — і вино виллеться, а бурдюки пропадуть. жив, щоб послав робітників на жнива Свої». Молоде вино вливають у нові бурдюки — і збережеться й одне, і друге. **18** Коли [Ісус] казав їм це, ось прийшов один із керівників [синагоги], вклонився Йому та сказав: «Моя донька тільки що померла, але прийди та поклади на неї Свою руку — і вона оживе». **19** Піднявшись, Ісус з учнями пішли за ним. **20** І ось одна жінка, яка дванадцять років страждала на кровотечу, підійшовши ззаду, доторкнулася до краю Його одежі, **21** бо вона говорила сама собі: «Якщо хоч доторкнуся до Його одежі, то одужаю!». **22** Ісус же, повернувшись, побачив її та сказав: «Не бійся, донько! Твоя віра врятувала тебе». І жінка одразу була зцілена. **23** Коли Ісус прийшов у дім керівника [синагоги], то побачив там сопілкарів та засмучених людей. **24** Він сказав їм: «Вийдіть, бо дівчинка не померла, а спить». Але вони почали глузувати з Нього. **25** Коли ж натовп вивели, [Ісус] зашов [до кімнати], узяв дівчинку за руку, і вона встала. **26** Звістка про це розійшлася по всій тій країні. **27** Коли Ісус вийшов звідти, за Ним пішли двоє сліпих, які кричали: —Змилуйся над нами, Сину Давидів! **28** Коли ж Він увійшов у дім, сліпі підійшли до Нього, і Ісус запитав їх: —Вірите,

10 Покликавши дванадцятьох Своїх учнів, [Ісус] дав їм владу виганяти нечистих духів та зцілювати всі хвороби й усі недуги. **2** Ось імена дванадцятьох апостолів: перший — Симон, якого назвав Петром, та Андрій, його брат, Яків, син Зеведеїв, і Іван, його брат, **3** Філіп і Варфоломей, Фома і митник Матвій, Яків, син Алфейв, і Тадей, **4** Симон Кананіт і Юда Іскаріот, який зрадив Ісуса. **5** Цих дванадцятьох Ісус надіслав та наказав їм: «На дорогу язычників не йдіть і в міста самарянські не входіть. **6** А йдіть краще до загублених овець дому Ізраїля. **7** Ідіть та проповідуйте кажучи: „Наблизилося Царство Небесне“. **8** Хворих зцілюйте, мертвих воскрешайте, прокажених очищайте, демонів виганяйте. Даром отримали — даром давайте. **9** Не беріть ні золота, ні срібла, ні грошей до поясів своїх, **10** ні торбини в дорогу, ні двох сорочок, ні взуття, ні палиці, бо робітник достойний своєї їжі. **11** А коли увійдете в якесь місто чи село, дізнайтесь, хто в ньому достойний, і залишайтесь в нього, поки не вийдете. **12** Зайшовши в дім, привітайте його, кажучи: „Мир цьому дому!“ **13** І якщо той дім дійсно

достойний, мир ваш зійде на нього. Якщо його батька, доньку проти її матері, невістку ж недостойний, ваш мир повернеться до проти її свекрухи, 36 і ворогами людини вас. 14 А якщо хтось не прийме вас і не будуть її домашні“. 37 Хто любитиме свого послухає ваших слів, то, виходячи з того батька та матір більше, ніж Мене, той не дому або з того міста, обтрусіть пил зі достойний Мене, і хто любитиме сина або своїх ніг. 15 Істинно кажу вам: легше буде доньку більше, ніж Мене, той не достойний землі Содомській і Гоморрській у день суду, Мене. 38 I хто не бере хреста свого й не ніж тому місту. 16 Ось Я посилаю вас, як йде за Мною, той не достойний Мене. 39 овець поміж вовків. Тому будьте мудрі, як Хто зберігає життя своє, той втратить його, змії, та невинні, як голуби. 17 Стережіться а хто втратить його заради Мене, знайде людей, бо вони віддаватимуть вас до судів і його. 40 Хто приймає вас, Мене приймає, у своїх синагогах битимуть вас. 18 Поведуть а хто приймає Мене, приймає Того, Хто вас до правителів та царів заради Мене, надіслав Мене. 41 Хто приймає пророка в на свідчення їм та язичникам. 19 Коли ім'я пророка, отримає винагороду пророка, і видаватимуть вас, не турбуйтеся, як і що хто приймає праведника в ім'я праведника, казати, бо дано буде вам у той час, що казати: отримає винагороду праведника. 42 I хто 20 не ви будете говорити, а Дух Отця вашого дасть тільки чашу холодної води одному з промовлятиме через вас. 21 Брат видасть на цих малих в ім'я учня, – істинно кажу вам, – смерть брата, а батько – дитину. Повстануть не втратить своєї винагороди».

діти проти батьків та вбиватимуть їх. 22 I всі будуть ненавидіти вас через ім'я Мое. Але хто витримає до кінця, той буде спасений. 23 Коли ж будуть вас переслідувати у цьому місті, тікайте до іншого. Істинно кажу вам: ви не закінчите [обходити] всі міста Ізраїлю, як прийде Син Людський. 24 Учень невищий за [свого] вчителя, а раб невищий за свого господаря. 25 Достатньо учневі стати, як його вчитель, і рабу стати, як його господар. Якщо господаря дому назвали Вельзевулом, то насільки більше [називатимуть так] Його домашніх. 26 Не бійтесь їх, бо немає нічого захованого, що не відкрилося б, і нічого таємного, що не стало б відомим. 27 Те, що Я кажу вам у темряві, говоріть при світлі, і те, що чуєте на вухо, проповідуйте з дахів. 28 Не бійтесь тих, хто, вбиваючи тіло, не може вбити душі. Бійтесь більше Того, Хто може і душу, і тіло знищити в Геєні. (Geenna g1067) 29 Хіба два горобці не продаються за асарій? Однак жоден із них не впаде на землю без відома Отця вашого. 30 У вас же на голові навіть волосся пораховане. 31 Отже, не бійтесь: ви набагато цінніші за горобців. 32 Кожного, хто визнає Мене перед людьми, і Я визнаю перед Моїм Небесним Отцем. 33 Але кожного, хто зречеться Мене перед людьми, зрікусь і Я перед Моїм Небесним Отцем. 34 Не думайте, що Я прийшов принести мир на землю. Я прийшов принести не мир, а меч. 35 Адже Я прийшов, аби підняти „сина против

11 Коли Ісус закінчив навчати дванадцятьох Своїх учнів, то пішов звідти навчати та проповідувати в їхніх містах. 2 Іван, почувши у в'язниці про діла Христові, надіслав своїх учнів з спитати Його: —Ти Той, Хто має прийти, чи нам чекати іншого? 4 Ісус у відповідь сказав: —Ідіть і скажіть Іванові те, що ви бачите й чуєте: 5 сліпі прозрівають, каліки ходять, прокажені очищаються, глухі чують, мертві оживають, а бідним проповідується Добра Звістка. 6 I блаженний той, хто не спокуситься через Мене. 7 Коли ж вони пішли, Ісус почав говорити людям про Івана: «На що ви ходили подивитися в пустелю? На тростину, розхитану вітром? 8 На кого ви виходили дивитися? На людину в м'якій одежі? Але ті, що носять м'які одежі, знаходяться в царських палацах. 9 То на кого ж ви ходили дивитися? На пророка? Так, Я кажу вам, навіть більше, ніж на пророка. 10 Він той, про кого написано: „Ось Я посилаю Мого посланця перед обличчям Твоїм, який приготує дорогу перед Тобою“. 11 Істинно кажу вам: серед народжених жінками ще не було більшого за Івана Хрестителя, але найменший у Царстві Небесному більший за нього. 12 Від днів Івана Хрестителя й донині Царство Небесне здобувається силою, і хто докладає зусиль, той здобуває його. 13 Адже всі Пророки та Закон пророкували до Івана.

14 І якщо хочете знати, він – Ілля, який Або хіба ви не читали в Законі, що в Суботу має прийти. **15** Хто має вуха, нехай слухає! в Храмі священники порушують Суботу й **16** із ким же Мені порівняти цей рід? Він залишається невинними? **6** Але Я кажу подібний до дітей, котрі сидять на базарі вам: тут щось більше, ніж Храм. **7** Якби ви та, звертаючись до інших, **17** кажути: „Ми зрозуміли, що означає: «Милосердя хочу, а грали вам на сопілці, а ви не танцювали. Ми не жертви», то не засуджували б невинних. співали вам жалібні пісні, а ви не ридали“. **8** Бо Син Людський – Господь Суботи. **9** **18** Прийшов Іван, який не єсть і не п’є, а вони Вирушивши далі, Він зайшов у їхню синагогу. кажути: „Має демона!“ **19** Прийшов Син **10** Там був чоловік із всохлою рукою. І щоб Людський, Який єсть і п’є, а вони кажути: звинуватити Його, вони запитали: –Чи „Ось чоловік – ненажера й п’яница, приятель дозволено зцілювати в Суботу? **11** Він же митників та грішників“. Однак мудрість промовив: –Хто з вас, маючи одну вівцю, виправдана її власними ділами». **20** Тоді якщо вона владе в Суботу в яму, не візьме [*Ісус*] почав докоряти містам, у яких сталося й не витягне її? **12** Наскільки ж людина найбільше Його чудес, бо вони не покаялись: цінніша за вівцю! Тому в Суботу дозволено **21** «Горе тобі, Хоразине! Горе тобі, Віфсаїдо! робити добро. **13** Тоді сказав чоловікові: Бо якби в Тирі та Сидоні сталися ті чудеса, –Простягни свою руку! Той простягнув, які були у вас, то вони давно би покаялися і його рука стала здорововою, як і друга. **14** в мішковині та попелі. **22** Проте кажу вам: Фарисеї ж вийшли та радились проти Нього, Тиру та Сидону легше буде в день суду, як Його вбити. **15** Дізнавшись [про це], Ісус ніж вам. **23** І ти, Капернауме, чи будеш пішов звідти. За Ним пішло багато людей, і піднесений до неба? Ні, ти до пекла зайдеш! Він зцілив їх усіх. **16** Однак наказав їм, щоб Коли б у Содомі сталися чудеса, які сталися не виявляли Його, **17** аби збулося сказане в тебе, він залишився б донині. [*Hadēs g86*] **24** через пророка Ісаю: **18** «Ось Слуга Мій, Якого Проте кажу вам: землі Содомській легше Я обрав, Мій Улюблений, Якого вподобала буде в день суду, ніж тобі». **25** У той час Ісус душа Моя. Я покладу Духа Мого на Нього, і промовив у відповідь: «Славлю Тебе, Отче, Він звіщатиме суд народам. **19** Він не буде Господи неба і землі, за те, що Ти приховав ні сперечатися, ні кричати, і ніхто не почує це від мудрих та розумних і відкрив дітям. Його голосу на вулицях. **20** Надломленої **26** Так, Отче, бо такою була Твоя добра воля. тростини Він не доламає, гнота світильника, **27** Усе Мені було доручено Моїм Отцем. що тліє, не загасить, доки не встановить Ніхто не знає Сина, окрім Отця, і ніхто не правосуддя. **21** І на Його ім’я покладатимуть знає Отця, окрім Сина й того, кому Син хоче надію народи». **22** Тоді привели до Нього відкрити. **28** Прийдіть до Мене всі втомлені біснуватого – сліпого та німого. [*Ісус*] зцілив та обтяжени, і Я заспокою вас. **29** Візьміть на Його, так що німий говорив та бачив. **23** Усі себе Мое ярмо й навчіться від Мене, бо Я люди дивувались та говорили: –Чи це не лагідний та покірний серцем, і знайдете Син Давидів? **24** Але фарисеї, почувши [це], спокій вашим душам. **30** Бо ярмо Мое добре і казали: –Він виганяє демонів не інакше, тягар Мій легкий».

12 У той час Ісус проходив у Суботу через засіяні поля пшениці. Його учні зголодніли й почали зривати колосся та їсти. **2** Фарисеї ж, побачивши це, сказали Йому: –Ось Твої учні роблять те, чого не дозволено робити в Суботу! **3** Тоді Він сказав їм: –Ви не читали, що зробив Давид, коли зголоднів він, а також і ті, що були з ним? **4** Як увійшов у Дім Божий та з’їв хлібі покладання, котрі не дозволено було їсти ані Йому, ані тим, хто був із ним, а тільки священникам? **5**

якщо спочатку не зв'яже сильного? Лише мати й Твої брати стоять надворі, бажаючи тоді пограбує його дім. 30 Хто не зі Мною, говорити з Тобою. 48 Він же у відповідь той проти Мене; і хто не збирає зі Мною, сказав тому, хто говорив: —Хто Моя мати той розкидає. 31 Тому кажу вам: усякий і хто Мої брати? 49 І, показавши рукою на гріх та богохульство проститися людям, але Своїх учнів, промовив: —Ось Моя мати та богохульство проти Духа не проститься.

32 І якщо хтось скаже слово проти Сина Людського, йому проститься, але якщо хтось скаже проти Святого Духа, не проститься йому ні в цьому віці, ні в майбутньому.

(αἰονὶς γε) 33 Або визнайте дерево добрим і плід його добрим, або визнайте дерево поганим і плід його поганим. Бо дерево пізнається за плодом. 34 Роде гадючий, як ви можете казати добре, будучи злими? Адже чим переповнене серце, те говорять вуста. 35 Добра людина з доброю скарбниці виносить добро, а погана людина з лихого скарбу виносить зло. 36 Кажу вам: за кожне пусте слово, яке скажуть люди, вони відповідатимуть у день суду. 37 Бо з твоїх слів будеш виправданий і з твоїх слів будеш засуджений. 38 Тоді деякі книжники та фарисеї промовили: —Учителю, ми хочемо побачити якесь знамення від Тебе. 39 [Ісус] у відповідь промовив: —Рід лукавий та невірний шукає знамення, та не дастися йому знамення, хіба що тільки знамення пророка Йони. 40 Адже так, як Йона був у череві кита три дні та три ночі, так буде й Син Людський у серці землі три дні та три ночі. 41 Люди Ніневії стануть на суд із цим родом і засудять його, бо вони покаялись через проповідь Йони, а ось тут Хтось більший за Йону. 42 Цариця Півдня встане на суд із цим родом і засудить його, бо вона прийшла з далекого краю землі послухати Соломонову мудрість, а ось тут Хтось більший за Соломона. 43 Коли нечистий дух виходить із людини, то йде в місця безводні шукати відпочинку й, не знаходячи, 44 каже: «Повернусь я у дім свій, звідки вийшов». І, повернувшись, знаходить його порожнім, заметеним та прибраним. 45 Тоді він іде й бере з собою інших сімох духів, гірших за себе, і входять та живуть там. І для людини останнє стає гіршим за попереднє. Так буде і з цим злим родом. 46 Коли [Ісус] ще говорив до народу, прийшли Його мати та брати і, стоячи надворі, бажали говорити з Ним. 47 Хтось сказав Йому: —Ось Твоя

13 Того ж дня Ісус, вийшовши з дому, сидів на березі моря. 2 І зібрався біля Нього великий натовп, так що Він зайшов у човен та сів, а всі люди стояли на березі. 3 Він багато навчав їх притчами, кажучи: «Ось сіяч вийшов сіяти. 4 Коли він сіяв, деякі [зерна] впали біля дороги; птахи, налетівши, повидъювали їх. 5 Інші впали на кам'янистий ґрунт, де не було багато землі, і відразу проросли, бо земля була неглибока. 6 Коли ж зійшло сонце, то опалило паростки, вони зів'яли й, не маючи коріння, всохли. 7 Ще інші впали поміж терни. Терни виросли та заглушили їх. 8 А інші впали в добру землю та дали врожай: одні в сто, інші в шістдесят, треті в тридцять разів більше. 9 Хто має вуха, нехай слухає!» 10 Підійшовши, учні запитали Його: —Чому Ти говориш до них притчами? 11 Він же у відповідь сказав: —Бо вам дано пізнати таємниці Царства Небесного, а їм не дано. 12 Адже тому, хто має, додасться, і матиме надмірно, а від того, хто не має, і те, що має, забереться. 13 Тому до них Я говорю притчами, бо вони, «дивлячись, не бачать, а слухаючи, не чують і не розуміють». 14 Щодо них збувається пророцтво Ісаї, що каже: «Ви будете слухати й слухати, але ніколи не зрозумієте; будете дивитись і дивитись, але ніколи не побачите. 15 Бо серце цього народу згрубіло, важко стали чути вухами й очі свої заплющили, щоб не побачити очима, не почути вухами, не зрозуміти серцем і не навернутись, щоб Я зцілив їх». 16 Блаженні очі, які бачать, і вуха, які чують. 17 Істинно кажу вам: багато пророків та праведників бажали побачити те, що ви бачите, і не побачили, та почути те, що ви чуєте, і не почули. 18 Отже, послухайте, [що означає] притча про сіяча. 19 До кожного, хто слухає Слово про Царство й не розуміє його, приходить лукавий і викрадає посіянє

в його серці. Це те, що посіянє біля дороги. 20 Посіянє ж на кам'янисту землю – це той, хто, почувши Слово, відразу з радістю приймає його. 21 Але він не має коріння в собі, є тимчасовим. Коли настають труднощі або гоніння за Слово, він відразу відпадає. 22 Посіянє серед тернів – це ті, що чують Слово, але турботи цього віку й омана багатства придушують Слово, і воно залишається безплодним. (aiōn g165) 23 А посіянє в добру землю – це той, хто чує та розуміє Слово. Він насправді приносить врожай: у сто, у як сонце, у Царстві Своого Отця. Хто має шістдесят або в тридцять разів більший. 24 вуха, нехай слухає! 44 Царство Небесне [Ісус] розповів їм іншу притчу: «Царство подібне до скарбу, захованого в полі. Чоловік, Небесне подібне до чоловіка, який посіяв знайшовши його, знов ховає і на радощах добре насіння на своєму полі. 25 Але коли іде, продає все, що має, і купує те поле. 45 чоловік спав, прийшов ворог, посіяв Ще Царство Небесне подібне до купця, який кукіль серед пшениці та пішов. 26 А як розшукує гарні перлини. 46 Знайшовши одну зійшло посіянє та показався колос, тоді дорогоцінну перлину, він іде, продає все, що з'явився й кукіль. 27 Тоді прийшли слуги має, і купує її. 47 Ще Царство Небесне подібне господаря та сказали йому: „Господарю, до невода, закинутого в море, який зібрав хіба ми не добре насіння посіяли на полі? багато всякої [риби]. 48 Коли він наповнився, Звідки ж узявся кукіль?“ 28 Він відповів його витягли на берег і, сівші, відібрали їм: „Це зробив ворог“. Раби запитали його: все добрє в посуд, а непридатне викинули „Хочеш, щоб ми пішли та випололи його?“ геть. 49 Так буде й при кінці світу: вийдуть 29 Він сказав: „Ні, щоб, виполюючи кукіль, не ангели, відділять злих з-поміж праведних повиривали й пшениці“. 30 Залиште, щоб (aiōn g165) 50 і викинуть їх у вогняну піч, де обое росли разом до жнів. А під час жнів буде плач та скрігіт зубів. 51 Чи зрозуміли я скажу женцям: „Зберіть спочатку кукіль ви все це? Вони відповіли: —Так! 52 Він та пов'яжіть його в снопи, щоб спалити, сказав їм: —Тому кожен книжник, навчений а пшеницю зберіть до моєї клуні“». 31 про Царство Небесне, подібний до господаря [Ісус] розповів їм іншу притчу: «Царство дому, який виносить зі своєї скарбниці нове Небесне подібне до гірчичного зерна, яке й старе. 53 Коли Ісус закінчив розповідати ці чоловік узяв та посіяв на своєму полі. 32 притчі, то пішов звідти. 54 Він прийшов на Хоча воно і є найменшим серед усього Свою батьківщину й навчав людей у їхній насіння, але коли виростає, стає більшим синагозі, так що вони були здивовані та за інші рослини й стає деревом, до якого казали: «Звідки в Нього така мудрість та прилітають птахи небесні та гніздяться сила? 55 Чи Він не син теслі? Хіба Його на його гілках». 33 [Ісус] розповів їм ще мати не звуться Марією, а Його брати – іншу притчу: «Царство Небесне подібне до Яків, Йосиф, Симон та Юда? 56 Хіба всі Його закваски, яку жінка взяла та поклала до сестри не серед нас? Звідки в Нього все це?» трьох мір борошна, доки все вкисло». 34 57 I вони спокушалися через Нього. Ісус же Усе це Ісус говорив людям притчами й сказав їм: «Не буває пророка без пошани, нічого не говорив їм без притчі, 35 щоб хіба тільки на своїй батьківщині та у своєму збулося сказане через пророка: «Відкрию в землі». 58 I не зробив там багато чудес через притчі вуста Мої, розповім про приховане від їхнє невір'я.

початку світу». 36 Тоді, відпустивши людей, [Ісус] зайшов у дім. Його учні підійшли до Нього, кажучи: —Роз'ясни нам притчу про кукіль на полі. 37 Він, відповідаючи, сказав: —Сіяч доброго насіння – це Син Людський.

38 Поле – це світ, добре насіння – це сини Царства, а кукіль – це сини лукавого. 39 Ворог, який його посіяв, – це диявол. Жнива – це кінець світу, а женці – це ангели. (aiōn g165) 40 Отже, як збирають кукіль та палять його у вогні, так само буде при кінці світу. (aiōn g165) 41 Син Людський надішле своїх ангелів, і вони зберуть з Його Царства всі спокуси та тих, хто робить беззаконня. 42 I викинуть їх у вогняну піч, де буде плач та скрігіт зубів. 43 Тоді праведники сяятизмуть, йде, продає все, що має, і купує те поле. 45 Ще Царство Небесне подібне до купця, який розшукує гарні перлини. 46 Знайшовши одну зійшло посіянє та показався колос, тоді дорогоцінну перлину, він іде, продає все, що з'явився й кукіль. 27 Тоді прийшли слуги має, і купує її. 47 Ще Царство Небесне подібне господаря та сказали йому: „Господарю, до невода, закинутого в море, який зібрав хіба ми не добре насіння посіяли на полі? багато всякої [риби]. 48 Коли він наповнився, Звідки ж узявся кукіль?“ 28 Він відповів його витягли на берег і, сівші, відібрали їм: „Це зробив ворог“. Раби запитали його: все добрє в посуд, а непридатне викинули „Хочеш, щоб ми пішли та випололи його?“ геть. 49 Так буде й при кінці світу: вийдуть ангели, відділять злих з-поміж праведних (aiōn g165) 50 і викинуть їх у вогняну піч, де буде плач та скрігіт зубів. 51 Чи зрозуміли ви все це? Вони відповіли: —Так! 52 Він сказав їм: —Тому кожен книжник, навчений а пшеницю зберіть до моєї клуні“». 31 про Царство Небесне, подібний до господаря [Ісус] розповів їм іншу притчу: «Царство дому, який виносить зі своєї скарбниці нове Небесне подібне до гірчичного зерна, яке й старе. 53 Коли Ісус закінчив розповідати ці чоловік узяв та посіяв на своєму полі. 32 притчі, то пішов звідти. 54 Він прийшов на Хоча воно і є найменшим серед усього Свою батьківщину й навчав людей у їхній насіння, але коли виростає, стає більшим синагозі, так що вони були здивовані та за інші рослини й стає деревом, до якого казали: «Звідки в Нього така мудрість та прилітають птахи небесні та гніздяться сила? 55 Чи Він не син теслі? Хіба Його на його гілках». 33 [Ісус] розповів їм ще мати не звуться Марією, а Його брати – іншу притчу: «Царство Небесне подібне до Яків, Йосиф, Симон та Юда? 56 Хіба всі Його закваски, яку жінка взяла та поклала до сестри не серед нас? Звідки в Нього все це?» трьох мір борошна, доки все вкисло». 34 57 I вони спокушалися через Нього. Ісус же Усе це Ісус говорив людям притчами й сказав їм: «Не буває пророка без пошани, нічого не говорив їм без притчі, 35 щоб хіба тільки на своїй батьківщині та у своєму збулося сказане через пророка: «Відкрию в землі». 58 I не зробив там багато чудес через притчі вуста Мої, розповім про приховане від їхнє невір'я.

14 У той час тетрарх Ірод почув про Ісуса
2 та сказав своїм слугам: «Це Іван
Хреститель. Він воскрес із мертвих, і тому
ці чудеса діються через Нього». 3 Бо Ірод,

схопивши Івана, зв'язав його та посадив до воді. **26** Побачивши, що Він іде по воді, в'язниці через Іродіаду, дружину Филипа, учні жахнулися і з переляку закричали: «Це свого брата, **4** тому що Іван казав Йому: «Не привид!» **27** Але Ісус тієї ж миті заговорив годиться тобі одружуватися з нею!» **5** Ірод до них: —Будьте сміливі! Це Я! Не бійтесь! бажав би вбити його, але боявся народу, який **28** Тоді Петро сказав у відповідь: —Господи, вважав Івана пророком. **6** Коли святкували якщо це Ти, накажи, щоб я пішов до Тебе день народження Ірода, дочка Іродіади по воді! **29** [Ісус] сказав: —Іди! І, вийшовши станцювала серед [гостей] і сподобалася з човна, Петро почав іти по воді до Ісуса. Іродові. **7** За це він клятвою обіцяв дати **30** Але, побачивши сильний вітер, злякався, їй усе, що вона тільки попросить. **8** Вона почав тонути й закричав: —Господи, спаси ж, навчена своєю матір'ю, сказала: «Дай мене! **31** Ісус, одразу простягнувши руку, мені на блюді голову Івана Хрестителя». **9** схопив його та промовив: —Маловіре, чому Цар засмутився, але через клятву тих, що ти засумнівався? **32** Коли вони сіли в сиділи з ним за столом, наказав виконати її човен, вітер стих. **33** Ті, що були в човні, бажання. **10** Він надіслав [людей] до в'язниці вклонилися Йому, кажучи: «Ти істинно – відрубати Іванові голову. **11** Його голову Син Божий!» **34** Перепливши [море], вони принесли на блюді та віддали дівчині, а прибули до Генезаретської землі. **35** Люди з вона віднесла її своїй матері. **12** Після того тієї місцевості впізнали Ісуса та надіслиали учні Івана прийшли, забрали його тіло та звістку по всій околиці. До Нього принесли поховали, а потім прийшли та сповістили всіх хворих **36** і благали Його дозволити про це Ісуса. **13** Коли Ісус почув це, то сів у лише торкнутися до краю Його одягу, і всі, човен та відплів звідти в пустинне місце, хто торкнувся, були зцілені.

щоб бути на самоті. Але люди з різних міст, дізnavшись про це, пішли пішки за Ним. **14** Вийшовши на берег, [Ісус] побачив багато людей, змилосердився над ними та зцілив їхніх хворих. **15** Коли настав вечір, Його учні підійшли й сказали: —Тут пустинне місце, і година вже пізня, відпусти людей, щоби пішли в села та купили собі їжу. **16** Ісус же сказав ім: —Не треба їм іти, ви дайте їм їсти! **17** Вони відповіли Йому: —Ми тут маємо лише п'ять хлібів та дві рибини. **18** Він сказав: —Принесіть їх Мені! **19** [Ісус] наказав людям посіяти на траву. Потім узяв п'ять хлібів та дві рибини, подивився на небо, благословив їх і, розломивши, дав хліби учням, а учні [роздали] людям. **20** Усі їли та наситилися, і назбирали дванадцять повних кошиків залишків. **21** Тих, що їли, було близько п'яти тисяч чоловіків, не рахуючи жінок та дітей. **22** Відразу після цього [Ісус] звелів учням сісти в човен та переплисти на другий бік раніше за Нього, поки Він відпустить людей. **23** А відпустивши людей, [Ісус] зійшов на гору, щоб помолитися на самоті. Коли настав вечір, Він залишився там один. **24** Човен віддалився вже далеко від берега, і через супротивний вітер його почали кидати хвилі. **25** О четвертій сторожі ночі[Ісус] пішов до Своїх учнів, ідучи по

15 Тоді деякі фарисеї та книжники з Єрусалима підійшли до Ісуса й запитали: **2** —Чому Твої учні порушують звичай наших батьків? Вони їдять, не помивши своїх рук. **3** Він же відповів їм: —А чому ж ви порушуєте заповідь Божу через ваш звичай? **4** Адже Бог сказав: «Шануй батька та матір», а також: «Той, хто зневажає батька або матір, нехай буде покараний смертю!» **5** Ви ж говорите, що той, хто скаже батькові або матері: «Те, чим я міг би допомогти тобі, – дар Богові», **6** той [може] не шанувати своїх батьків. Так ви скасували Слово Боже через свій звичай. **7** Лицеміри, добре пророкував про вас Ісая, коли казав: **8** «Цей народ шанує Мене лише устами, а серце його далеко від Мене. **9** Даремно вони поклоняються Мені, навчаючи людей людських заповідей». **10** Покликавши народ, [Ісус] промовив до них: «Слухайте та зрозумійте! **11** Не те, що входить в уста, оскверняє людину, але те, що виходить з уст, оскверняє людину». **12** Тоді учні підійшли до Нього й сказали: —Чи знаєш, що фарисеї образилися, почувши [ци] слова? **13** [Ісус] відповів: —Кожна рослина, яка не була посаджена Моїм Небесним Отцем, буде викоренена. **14** Облиште їх, вони сліпі

поводирі сліпців. Якщо сліпий веде сліпого, подякував, розламав та дав учням, а учні то обідва впадуть в яму. **15** Петро у відповідь [роздали] людям. **37** Усі їли та насилились. сказав: —Поясни нам цю притчу. **16** Тоді І зібрали сім повних кошиків залишків. **38** [Ісус] запитав: —Невже ви ще не розумієте? Тих, хто єв, було чотири тисячі чоловіків, **17** Не знаєте, що все, що входить в уста, не рахуючи жінок та дітей. **39** Відпустивши потрапляє в шлунок і виходить геть? **18** А те, людей, [Ісус] сів у човен та відплив до землі що виходить з уст, походить із серця, саме це Магадана.

Й оскверняє людину. **19** Бо з серця виходять погані думки, вбивства, перелюб, статева розпуста, крадіж, неправдиві свідчення та богохульство. **20** Саме це оскверняє людину, а їсти немитими руками не оскверняє людини. **21** Вийшовши звідти, Ісус пішов до земель Тира й Сидона. **22** І ось прийшла до Нього одна жінка-ханаанянка з тієї землі. Вона казала благаючи: —Господи, Сину Давида, змилуйся наді мною! Моя донька одержима злим духом. **23** Але [Ісус] нічого не відповів їй. Тоді підійшли Його учні та благали Його, кажучи: —[Допоможи] їй та відпусти, бо вона йде за нами й кричить. **24** У відповідь Він сказав: —Я посланий лише до загиблих овець народу Ізраїля. **25** Вона ж, підійшовши, вклонилася Йому та сказала: —Господи, допоможи мені! **26** Він же відповів: —Не годиться брати хліб від дітей та кидати щенятам. **27** Проте вона сказала: —Так, Господи, але ѹ щенята їдять крихти, якіпадають зі столу їхніх господарів. **28** Тоді Ісус відповів їй: —О жінко, твоя віра велика! Нехай станеться, як ти бажаєш. І тієї ж миті її донька була зцілена. **29** Відйшовши звідти, Ісус пішов до Галілейського моря, зійшов на гору й сів там. **30** І прийшло до Нього багато людей, які мали з собою кривих, сліпих, калік, німих та багатьох інших [хворих]. Вони поклали їх біля Його ніг, і Він зцілив їх. **31** Побачивши, що німі розмовляють, криві стають здоровими, каліки ходять і сліпі бачать, люди дивувались та прославляли Бога Ізраїлевого. **32** Ісус же покликав Своїх учнів та сказав: —Жаль Мені цих людей, тому що вже три дні залишаються зі Мною й не мають, що їсти. Я не хочу відпускати їх голодними, щоб не ослабли в дорозі. **33** Учні спитали Його: —Звідки в пустелі нам взяти стільки хліба, щоб нагодувати такий натовп? **34** Ісус сказав їм: —Скільки маєте хлібів? Вони відповіли: —Сім і декілька малих рибин. **35** Він звелів людям сісти на землю. **36** Потім узяв сім хлібів та рибу,

16 Фарисеї та садукеї прийшли до Ісуса й випробовуючи Його, просили показати їм знамення з неба. **2** Він відповів їм: «Коли настає вечір, ви кажете: „Буде ясна погода, бо небо червоне“¹. **3** А вранці [кажете]: „Сьогодні буде негода, бо небо похмуре“². Отже, обличчя неба ви можете розпізнати, а ознаки часу не можете? **4** Рід лукавий та невірний шукає знамення, та не дається йому знамення, хіба що тільки знамення Йонії». **1**, залишивши їх, пішов геть. **5** Перепливши на інший берег, учні забули взяти хліб. **6** Ісус сказав їм: —Дивіться та стережіться закваски фарисейської та садукеїської. **7** Вони ж міркували між собою, кажучи: —Він каже так, тому що ми не взяли хліба. **8** Знаючи про це, Ісус промовив: —Маловіри, чому ви міркуєте між собою, що не взяли хліба? **9** Невже не розумієте? Не пам'ятаєте про п'ять хлібів для п'яти тисяч і скільки кошиків ви зібрали? **10** А ні про сім хлібів для чотирьох тисяч і скільки великих кошиків ви зібрали? **11** Як ви не розумієте, що не про хліб Я кажу вам? Стережіться ж закваски фарисейської та садукеїської. **12** Тоді вони зрозуміли, що Він казав їм стерегтися не хлібної закваски, а вчення фарисейського та садукеїського. **13** Коли Ісус прийшов у землі Кесарії Филиппової, то запитав Своїх учнів: —За кого вважають люди Сина Людського? **14** Тоді вони відповіли: —Одні — за Івана Хрестителя, інші — за Іллю, ще інші — за Еремію або одного з пророків. **15** [Ісус] же запитав їх: —А ви за кого Мене вважаєте? **16** Симон Петро відповів: —Ти — Христос, Син Бога Живого! **17** Ісус відповів йому: —Блаженний ти, Симоне, сину Йони, що не тіло та кров відкрили це тобі, а Отець Мій Небесний. **18** Я також кажу тобі: ти — Петро, і на цій скелі Я збудую Мою Церкву, і ворота пекла її не переможуть. (*Hades g86*) **19** Я дам тобі ключі Царства Небесного; і те,

що зв'яжеш на землі, буде зв'язане на небі, і бачили, доки Син Людський не воскресне те, що розв'яжеш на землі, буде розв'язане з мертвих. **10** Учні запитали Його: —Чому на небі. **20** Тоді наказав учням, щоб нікому книжники кажуть, що Ілля має прийти не казали, що Він — Христос. **21** Відтоді першим? **11** Тоді [Ісус] відповів: —Ілля дійсно Ісус почав пояснювати Своїм учням, що приходить для того, щоб відновити все. Йому належить іти до Єрусалима й багато **12** Але кажу вам: Ілля вже прийшов, та не страждати, бути відкинутим старішинами, впізнали його й вчинили з ним усе, що первосвященниками та книжниками, бути схотіли. Так само й Син Людський має вбитим, але третього дня воскресне. **22** постраждати від них. **13** Тоді учні зрозуміли, Тоді Петро, відкликавши Ісуса вбік, почав що Він говорив про Івана Хрестителя. **14** докоряти Йому, кажучи: —Нехай помилує Коли вони прийшли до людей, підійшов Тебе Бог, Господи! Хай з Тобою цього ніколи чоловік, упав на коліна [перед Ісусом] **15** і не станеться! **23** [Ісус] же, обернувшись до промовив: —Господи, змилуйся над моїм Петра, промовив: —Відійди від Мене, сатано! сином, бо він — сновида й тяжко страждає, Ти спокушаєш Мене, бо думаєш не про Боже, часто кидається у вогонь або у воду. **16** Я а про людське. **24** Тоді Ісус сказав Своїм приводив його до Твоїх учнів, але вони не учням: —Якщо хоче йти за Мною, зможлий його зіслити. **17** Ісус же відповів: нехай зречеться самого себе, візьме свій —О роде невірний та розбещений, доки хрест та слідує за Мною. **25** Бо хто хоче буду з вами? Доки терпітиму вас? Приведіть спасти своє життя, втратить його, а хто хлопчика сюди до Мене! **18** Ісус наказав втратить життя заради Мене, той знайде демону, і той вийшов із хлопчика; тієї ж міті його. **26** Яка користь людині, якщо здобуде хлопець був зцілений. **19** Тоді учні підійшли весь світ, а душу свою втратить? Або що до Ісуса й наодинці запитали: —Чому ми дастіть людина в обмін за свою душу? **27** Адже не зможли вигнати демона? **20** Він відповів: Син Людський має прийти в славі Отця Свого —Через ваше маловір'я. Істинно кажу вам: разом зі Своїми ангелами й тоді воздасть якщо ви матимете віру, як гірничне зерно, і кожному згідно з його ділами. **28** Істинно скажете цій горі: «Перейди звідси туди!», —кажу вам: деякі з присутніх не зазнають вона перейде. Нічого неможливого для вас смерті, доки не побачать Сина Людського, не буде. **21** Але цей рід [демонів] виганяється Який приходить у Царстві Своєму.

17 Через шість днів Ісус узяв із Собою Петра, Якова та його брата Івана й вивів їх на високу гору. **2** Там Він преобразився перед ними: Його обличчя засяяло, мов сонце, а Його одяг став білим, як світло. **3** І ось з'явилися їм Мойсей та Ілля, які розмовляли з Ним. **4** Петро звернувся до Ісуса й сказав: «Господи, добре нам тут бути! Якщо бажаєш, зробимо тут три намети: один для Тебе, один для Мойсея та один для Іллі». **5** Коли він ще говорив, ось ясна хмара накрила їх, і з хмари промовив голос: «Це Син Мій улюблений, у Якому Мое вподобання. Його слухайте!» **6** Почувши це, учні впали долілиць, бо дуже злякалися. **7** Але Ісус підійшов та, доторкнувшись до них, сказав: —Встаньте, не бійтесь! **8** Підвівши свої очі, вони нікого не побачили, окрім Ісуса. **9** Коли вони сходили з гори, Ісус наказав їм: —Не кажіть нікому про те, що ви

лише постом та молитвою. **22** Коли ж вони разом зібралися в Галілеї, Ісус сказав їм: «Син Людський буде виданий у руки людські. **23** Його вб'ють, але третього дня Він воскресне». Учні дуже засмутилися. **24** Коли вони прибули до Капернаума, прийшли до Петра ті, що збирали дводрахмову данину, і запитали: —Ваш учитель платить дводрахмову данину? **25** Він відповів: —Так! Коли ж Петро зайшов у дім, Ісус випередив його, запитавши: —Симоне, як ти думаєш, від кого збирають данину або податок земні царі, від своїх синів чи від чужих? **26** Симон відповів: —Від чужих. Тоді Ісус сказав: —Отже, сини вільні [від податку]. **27** Але щоб не спокушати їх, іди до моря, закинь вудку й витягни першу рибу, яку впіймаєш. Відкривши їй рота, ти знайдеш статер. Візьми його та віддай їм за Мене й за себе.

18 У той час учні прийшли до Ісуса, Отцем. **20** Адже там, де двоє або троє з кажучи: —Хто найбільший у Царстві вас зберуться в ім'я Мое, там і Я посеред Небесному? **2** [Ісус] покликав дитину, них. **21** Тоді підійшов Петро та спитав Ісуса: поставив її посеред них **3** і сказав: —Істинно —Господи, як часто прощати брата, який кажу вам: якщо не навернетесь і не станете, згрішить проти мене? Чи до семи разів? як діти, ніколи не увійдете в Царство **22** Ісус відповів йому: —Не кажу тобі до Небесне. **4** Отже, хто впокориться, як ця семи, а до сімдесяти разів по сім. **23** Отже, дитина, той великий у Царстві Небесному. **5** Царство Небесне схоже на царя, який бажав I хто приймає таку дитину в ім'я Мое, Мене розрахуватись зі своїми рабами. **24** Коли приймає. **6** Якщо хтось спокусить одного з почав розрахуватись, привели до нього цих малих, що вірують у Мене, то для нього одного, який був винен десять тисяч талантів було б краще, якби йому повісили млинове **25** Оскільки він не мав, чим заплатити, жорно на шию й втопили у відкритому морі. господар наказав продати його, дружину, **7** Горе світові від спокус, бо спокуси повинні дітей та все його майно й заплатити [борг]. **26** приходити, але горе тій людині, через яку Тоді раб, впавши ниць, благав його, кажучи: приходить спокуса. **8** Якщо твоя рука або «Будь терплячим зі мною, і я все поверну тобі». **27** Змилосердившись, господар того нога спокушає тебе, відріж її та відкинь від себе: краще тобі увійти в життя покаліченим раба відпустив його та простив борг. **28** чи кульгавим, ніж, маючи дві руки або Коли той раб вийшов, то зустрів одного дві ноги, бути вкинутим у вогонь вічний. зі своїх товаришів, який був винен йому **(aiōnios g166)** **9** I якщо твое око спокушає тебе, сто динаріїв, схопив його та почав душити вирви його та відкинь від себе. Краще тобі кажучи: «Віддай мені все, що винен!» **29** увійти в життя однооким, ніж, маючи два ока, бути вкинутим у Геену вогнняну. **(Geenna g1067)** **10** Стережіться, щоб ви не зневажали поверну тобі». **30** Але той не схотів і кинув жодного з цих малих, бо кажу вам: їхні його до в'язниці, доки не віддасть боргу. **31** ангели на небі завжди бачать обличчя Мого Побачивши, що сталося, його товариші дуже Небесного Отця. **11** Адже Син Людський засмутилися та пішли й сказали про все, що прийшов знайти та спсти загублене. **12** Як сталося, господареві. **32** Тоді, покликавши ви вважаєте, якщо в одного чоловіка буде сто його, господар сказав йому: «Лукавий раб! овець і одна з них заблукає, чи не залишить Я простив тобі весь борг, як ти просив мене! він дев'яносто дев'ять на горах та не піде **33** Хіба не належало тобі змилосердитись шукати заблудлуду? **13** I коли станеться, що над твоїм товаришем, як і я змилосердився знаходить її, істинно кажу вам: радітиме над тобою?» **34** I, розгнівавшись, господар нею більше, ніж дев'яноста дев'ятьма, які віддав його катам, поки не віддасть боргу. не заблукали. **14** Так само й ваш Небесний **35** Так зробить і Отець Мій Небесний з вами, Отець не бажає, щоб загинув хоч один із якщо кожен із вас не прощатиме свого брата цих малих. **15** Якщо твій брат згрішив проти від усього серця.

тебе, іди та докори йому наодинці. Якщо він послухає, то ти повернув собі брата. **16** Якщо ж не послухає, візьми з собою ще одного або двох, щоб устами двох або трох свідків підтвердилось кожне слово. **17** Якщо ж він відмовиться слухати, скажи Церкві. Якщо не послухається Церкви, нехай буде для тебе, як язичник і митник. **18** Істинно кажу вам: зв'язане вами на землі, буде зв'язане на небі, і все, розв'язане на землі, буде розв'язане на небі. **19** Знов істинно кажу вам: якщо двоє з вас на землі погодяться просити про щось, то все їм буде дано Моїм Небесним

19 Коли Ісус закінчив ці слова, Він вийшов із Галілеї та пішов в околиці Юдеї, що за Йорданом. **2** За Ним ішло багато людей, і Він зцілив їх там. **3** I підійшли до Нього фарисеї та, випробовуючи Його, запитали: —Чи дозволено чоловікові розлучатися зі своєю дружиною з будь-якої причини? **4** [Ісус] же відповів: —Хіба ви не читали, що Творець від початку «чоловіком та жінкою їх створив»? **5** I додав: «Тому залишить чоловік батька свого й матір свою і прилине до жінки своєї, і будуть

двоє одним тілом». 6 Тому більше не буде але для Бога все можливо. 7 Тоді Петро двох, а одне тіло. Отже, те, що Бог з'єднав, сказав Йому: —Ось ми залишили все та людина хай не роз'єднує. 8 Вони відповіли: пішли за Тобою. Що ми будемо за це мати? —Чому тоді Мойсей звелів дати їй лист про 28 Ісус відповів Йому: —Істинно кажу вам: у розлучення та відпустити? 9 Він відповів: новому світі, коли Син Людський сяде на Свій —Мойсей через вашу жорстокість дозволив престол слави, то й ви, котрі пішли за Мною, вам розлучатися з вашими дружинами, але від початку не було так. 10 Кажу ж вам: кожен, хто розлучається зі своєю дружиною – за винятком статевої розпусти – і одружується з іншою, чинить перелюб. 11 Тоді Його учні сказали: —Якщо така справа чоловіка та жінки, то краще не одружуватись. 12 Він же відповів їм: —Не всі розуміють це слово, а лише ті, кому це дано. 13 Тоді привели до Нього дітей, щоб Він поклав на них руки та помолився, але учні забороняли їм. 14 Ісус же сказав: «Пустіть дітей, не забороняйте їм приходити до Мене, бо таким, як вони, належить Царство Небесне». 15 І, поклавши на них руки, Він пішов звідти. 16 І ось один [чоловік] підійшов та запитав: —Учителю, що мені зробити доброго, щоб мати життя вічне? (aiōnios g166) 17 [Ісус] відповів Йому: —Чому питаеш Мене про добрі? Ніхто не є Добрий, окрім Самого Бога. Але якщо бажаєш увійти в Життя, виконуй заповіді. 18 Той запитав: —Які? Ісус сказав: —«Не вбивай», «Не чини перелюбу», «Не кради», «Не обманюй», 19 «Шануй батька та матір», «Люби близького свого, як самого себе». 20 Юнак відповів Йому: —Усе це я зберіг змалку. Чого ще мені бракує? 21 Ісус відповів Йому: —Якщо бажаєш бути досконалим, піди, продай своє майно та роздай бідним, і матимеш скарб на небесах; а тоді приходь та слідуй за Мною. 22 Почувши ці слова, молодий чоловік відійшов засмучений, бо мав багато маєтків. 23 Ісус же сказав своїм учням: —Істинно кажу вам: важко багатому ввійти в Царство Небесне. 24 І ще кажу вам: легше верблюдovі пройти через вушко голки, ніж багатому ввійти в Царство Боже. 25 Коли учні почули це, то дуже здивувалися й запитали: —Хто ж тоді може бути спасенний? 26 Подивившись [на них], Ісус відповів їм: —Для людей це неможливо,

садіте на дванадцятьох престолах, судочи дванадцять племен Ізраїля. 29 І кожен, хто залишив дім, братів, сестер, батька, матір, дружину, дітей і поля заради Мого імені, той отримає в сто разів більше і вічне життя у спадок. (aiōnios g166) 30 Багато первих будуть останніми, а останні – першими.

20 «Царство Небесне подібне до господаря, який рано-вранці вийшов найняти робітників до свого виноградника. 2 Погодившись із робітниками по одному динаріов день, він послав їх до свого виноградника. 3 Вийшовши о третій годині, він побачив інших, які стояли на ринку без роботи. 4 Він сказав їм: „Ідіть і ви в мій виноградник, і дам вам по справедливості“. 5 Вони пішли. Вийшовши о шостій і о дев'ятій годині, зробив так само. 6 Коли вийшов об одинадцятьій годині, побачив інших і сказав їм: „Чому ви стоїте весь день без роботи?“ 7 Вони кажуть Йому: „Тому що ніхто нас не найняв“. Він говорить: „Ідіть і ви в мій виноградник“. 8 Коли настав вечір, господар виноградника каже своєму управителеві: „Поклич робітників і заплати їм. Почни з останніх до перших“. 9 Ti, що прийшли об одинадцятьій годині, отримали кожен по динарію. 10 Ti, що прийшли першими, думали, що отримають більше, але й вони отримали по динарію. 11 Отримавши, вони нарікали на господаря, 12 кажучи: „Ці останні працювали тільки одну годину, і ти зрівняв їх із нами, що зносили тягар дня та спеку“. 13 Він же сказав одному з них: „Друже, я не ображаю тебе, чи не за динарія ти домовлявся зі мною? 14 Тож візьми своє і йди. Я ж хочу ѹ цьому останньому дати, як тобі. 15 Хіба я не можу зробити того, що хочу, з тим, що мое? Чи твоє око заздрісне через те, що я добрий?“ 16 Так останні будуть першими, а перші – останніми. Бо багато покликаних, та мало обраних». 17 Прямуючи до Єрусалима, Ісус узяв дванадцятьох учнів окремо й дорогою сказав їм: 18

«Ось ми йдемо до Єрусалима, і там Син «Ідіть у село, яке перед вами, і відразу Людський буде виданий первосвященникам знайдете прив'язану ослицю й осля з нею; і книжникам; вони засудять Його на смерть, відв'яжіть їх та приведіть до Мене. 3 І 19 віддадуть язичникам для знущання, якщо хтось спитає вас, скажіть, що Господь катування та розп'яття, але третього дня Він потребує їх і відразу ж їх поверне». 4 вівчесне». 20 Тоді підійшла до Нього мати Це сталося, щоб сповнились слова, сказані синів Зеведеївих разом зі своїми синами. пророком: 5 «Скажіть дочці Сіону: „Ось Цар Вклонившись, вона [хотіла] щось попросити твій іде до тебе, покірний, верхи на ослиці в Нього. 21 Він запитав її: —Що бажаєш та осяті, синові під'яремної“». 6 Учні пішли Мені сказати? Вона сказала: —Накажи, щоб й зробили, як наказав їм Ісус. 7 Привели двоє моїх синів сиділи в Царстві Твоєму: ослицю й осля, поклали на них свій одяг, і Він один праворуч, а інший ліворуч від Тебе. 22 сів верхи. 8 Багато людей стелили свій одяг Ісус у відповідь сказав їм: —Не знаєте, чого по дорозі, інші ж різали гілки з дерев і також просите. Чи зможете ви пити чашу, яку Я стелили по дорозі. 9 Люди, ідучи попереду та питиму, або хреститися хрещенням, яким позаду Нього, викрикували: «Осанна Синові Я хрещуся? Вони відповіли: —Зможемо! Давидовому!» «Благословенний Той, Хто 23 Він сказав їм: —Чашу Мою ви будете йде в ім'я Господа!» «Осанна на Небесах!» пити, і хрещенням, яким Я хрещуся, ви 10 Коли Він увійшов у Єрусалим, усе місто будете хрещені. Але щоб сидіти праворуч або заворушилося питаючи: «Хто Він такий?» ліворуч від Мене – не Мені це вирішувати: 11 Народ же казав: «Це Ісус, пророк із ці місця належать тим, кому приготовлені Назарета, що в Галілії». 12 Ісус увійшов Моїм Отцем. 24 Решта десятеро [учнів], у Храм та вигнав усіх тих, хто продавав почувши про це, обурилися на двох братів. і купував у Храмі, перевернув столи тих, 25 Ісус же, покликавши їх, сказав: «Ви знаєте, хто міняв гроші, та місця тих, хто продавав що керівники народів володіють ними, а голубів. 13 Він казав їм: «Написано: „Дім сильні світу панують над ними. 26 Але Мій буде називатися Домом Молитви“, а ви серед вас не так має бути: хто хоче стати зробили з нього „притулок розбійників!“» 14 величним між вами, той має стати вашим І приходили до Нього в Храм сліпі та криві, і слугою. 27 І хто хоче бути першим, нехай Він зцілив їх. 15 Але первосвященники та буде вашим рабом. 28 Так само й Син книжники, побачивши чудеса, які Він робив, Людський прийшов не для того, щоб Йому та дітей, які кричали в Храмі: «Осанна Синові служили, але щоб служити й віддати Своє Давидовому!» – обурилися 16 й сказали життя як викуп за багатьох». 29 Коли вони Йому: —Чуєш, що вони говорять? Ісус же виходили з Єрихона, багато людей пішло за відповідь їм: — Так! А хіба ви ніколи не Ним. 30 І ось двоє сліпих, котрі сиділи біля читали: «Із вуст [малих] дітей і немовлят дороги, почувши, що Ісус проходить повз Ти приготував Собі хвалу». 17 Залишивши них, почали голосно кричати: —Змилуйся їх, Він вийшов із міста, пішов до Віфанії над нами, Господи, Сину Давидів! 31 Натовп та заночував там. 18 Вранці, повертуючись докоряю їм, щоб мовчали. Але вони ще до міста, [Ісус] зголоднів. 19 І, побачивши голосніше закричали: —Змилуйся над нами, біля дороги смоковницю, підійшов до неї, Господи, Сину Давидів! 32 Ісус зупинився, але нічого, окрім листя, не знайшов. Тоді покликав їх та сказав: —Що хочете, щоб промовив до неї: «Нехай же повік не буде Я зробив для вас? 33 Вони відповіли: плоду від тебе! І смоковниця відразу всохла. —Господи, щоб відкрилися наші очі! 34 (аіон 9165) 20 Побачивши це, учні здивувалися й Ісус, змілосердившись, доторкнувся до їхніх запитали: —Як смоковниця відразу всохла? очей – і вони відразу прозріли та пішли за 21 Ісус сказав у відповідь: —Істинно кажу вам: якщо ви матимете віру й не будете сумніватися, то зробите не тільки те, що сталося зі смоковницею, але навіть якщо скажете цій горі: «Піднесися та кинься в море!» – станеться. 22 Усе, про що попросите

21 Коли наблизились до Єрусалима й прийшли у Вітфагію, до Оливної гори, Ісус надіслав двох учнів 2 та сказав їм:

в молитві з вірою, отримаєте. **23** Коли Він виноградарями? **41** Вони відповіли: —Тих увійшов у Храм і навчав, до Нього підійшли злодіїв жорстоко покарає, а виноградник первосвященники та старийшини народу віддасть іншим виноградарям, які сплатять й запитали: —Якою владою Ти це робиш? Його прибуток вчасно. **42** Ісус сказав їм: I хто дав Тобі таку владу? **24** У відповідь —Хіба ви ніколи не читали в Писанні: Ісус сказав їм: —Запитаю і Я вас про одне, «Камінь, який відкинули будівничі, став і якщо відповісте Мені, Я скажу вам, якою наріжним каменем. Господь зробив це, і владою це роблю. **25** Звідки було Іванове воно є дивним у наших очах»? **43** Тому хрещення? З Неба чи від людей? Вони ж кажу вам: Царство Боже буде відібране від стали міркувати між собою, кажучи: —Якщо вас та дане народові, який буде приносити скажемо: «З неба», Він запитає нас: «Чому його плоди. **44** Хто впаде на цей камінь, ж ви не повірили йому?» **26** Якщо ж ми буде розбитий, а той, на кого він впаде, скажемо: «Від людей», то боїмся людей, буде розчавлений. **45** Почувши ці притчі, бо всі вважають Івана пророком. **27** Тож первосвященники та фарисеї зрозуміли, що вони відповіли Ісусові: —Не знаємо. [Ісус] Він говорить про них, **46** і шукали нагоди сказав їм: —Тоді і Я не скажу, якою владою схопити [Ісуся], але боялися народу, який це роблю. **28** «Як ви вважаєте? В одного вважав Його пророком.

чоловіка було двоє синів. Він прийшов до першого й сказав: „Сину, іди та попрацюй сьогодні в [моєму] винограднику“. **29** Той відповів: „Не хочу!“ Ale потім, розкайвшись, пішов. **30** Пішовши до другого, сказав так само. Той відповів: „Я [піду,] господарю!“ Ale не пішов. **31** Xто з цих двох виконав волю батька?“ Вони відповіли: —Перший. [Тоді] Ісус сказав їм: —Істинно кажу вам: митники та блудниці випереджають вас до Царства Божого. **32** Прийшов Іван до вас дорогою праведності, і ви не повірили йому, а митники та блудниці повірили. Ви ж, навіть побачивши це, все одно не розкаялися й не повірили йому. **33** Послухайте іншу притчу. Один чоловік-господар посадив виноградник, обвів його огорожею, вкопав у ньому давильню, збудував башту, здав його в оренду виноградарям та вирушив у подорож. **34** Коли настав час врожаю, він надіслав своїх рабів до виноградарів отримати свій прибуток. **35** Однак виноградарі схопили рабів, одного побили, іншого вбили, а ще іншого закидали камінням. **36** Тоді він надіслав інших рабів, більше, ніж раніше, але виноградарі вчинили з ними так само. **37** Нарешті надіслав до них свого сина, кажучи: «Мого сина поважатимуть!» **38** Ale виноградарі, побачивши сина, сказали один одному: «Це спадкоємець, ходімо та вб'ємо його, і спадщина дістанеться нам!» **39** Вони схопили його, вивели з виноградника та вбили. **40** Коли прийде господар виноградника, що він зробить із цими

22 Ісус у відповідь продовжив говорити притчами: **2** —Царство Небесне подібне до Царя, який приготував весілля для свого сина. **3** Він надіслав своїх рабів покликати запрошених на весілля, але ті не захотіли прийти. **4** Тоді надіслав інших рабів сказати запрошенім: «Ось я приготував обід, моїх волів та вгодовану худобу вже забито, усе готове. Приходьте на весілля!» **5** Ale вони знехтували й пішли: один – на своє поле, інший – торгувати. **6** Інші ж, схопивши його рабів, познущалися над ними та вбили їх. **7** Тоді цар обурився та надіслав своє військо, знищив тих убивць і спалив їхнє місто. **8** І сказав своїм рабам: «Весілля вже готове, а запрошені виявилися недостойними. **9** Отже, ідіть на перехрестя доріг та запрошуйте, кого зустрінете, на весілля». **10** Tі рabi вийшли на дороги та покликали всіх, кого зустріли, – як поганих, так і добрих; і весільна зала наповнилася гостями. **11** Ale коли цар прийшов подивитися на гостей, то побачив там чоловіка, який не був одягнений у весільній одяг. **12** I сказав йому: «Друже, як ти зайдов сюди, не маючи весільного одягу?» Проте той мовчав. **13** Тоді Цар сказав слугам: «Зв'яжіть йому руки та ноги й викиньте до зовнішньої тьми. Там буде плач та скрігіт зубів. **14** Адже багато покликаних, та мало обраних». **15** Тоді фарисеї пішли та радились, як спіймати Ісуса на слові. **16** I надіслали до Нього своїх учнів разом з іродіанами, які запитали: —Учителю, ми

знаємо, що Ти праведний і правдиво навчаєш мене: „Сядь праворуч від Мене, доки Я не Божого шляху, ні на кого не зважаєш, адже покладу ворогів Твоїх, як підніжок для Твоїх не дивишся на людське обличчя. 17 Отже, ніг“». 45 Отже, якщо Давид називає Його скажи нам, як Ти вважаєш: чи годиться Господом, як Він може бути його Сином? 46 платити податок Кесареві, чи ні? 18 Але і ніхто не міг Йому відповісти ані слова. Від Ісуса, зрозумівши їхнє лукавство, сказав: того дня ніхто не наважувався запитувати —Чому ви випробовуєте Мене, лицеміри? Його.

19 Покажіть Мені монету для податку. Вони принесли Йому динарій. 20 Він сказав їм: —Чиє це зображення та напис? 21 Вони відповіли: —Кесаря! Тоді Він сказав їм: —Тож віддайте Кесареві — Кесареве, а Богові — Боже! 22 Почувши це, вони здивувалися й, залишивши Його, пішли геть. 23 Того ж дня прийшли до Нового садукаї, які кажуть, що не існує воскресіння з мертвих, і запитали Його: 24 —Учителю, Мойсей сказав: «Якщо хтось помре, не маючи дітей, то нехай його брат одружиться з дружиною померлого та підніме нащадка своєму братові». 25 Було ж у нас семеро братів. Перший одружився та помер, і, не маючи дітей, залишив дружину своєму братові. 26 Так само другий і третій — аж до сьомого. 27 Після всіх померла й жінка. 28 Отже, при воскресінні дружиною котрого з семи вона буде? Адже всі мали її [за дружину]. 29 Ісус у відповідь сказав їм: —Помиляєтесь, бо не знаєте ані Писання, ані сили Божої. 30 При воскресінні не одружаються й не виходять заміж, а є як ангели на небі. 31 А щодо воскресіння з мертвих, хіба ви не читали, що сказав вам Бог: 32 «Я — Бог Авраама, Бог Ісаака і Бог Якова? Він є Богом не мертвих, а живих! 33 Почувши це, люди були здивовані Його вченням. 34 Фарисеї, почувши, що Він змусив садукаїв замовкнути, зібралися разом. 35 Один із них, учитель Закону, запитав Його, випробовуючи: 36 —Учителю, яка заповідь найбільша в Законі? 37 Він відповів Йому: —«Люби Господа Бога свого всім серцем своїм, усією своею душою і всім своїм розумінням!» 38 Це перша та найбільша заповідь. 39 А друга подібна до неї: «Люби ближнього свого, як самого себе». 40 На ці дві заповіді спираються весь Закон та Пророки. 41 Коли зібралися фарисеї, Ісус запитав їх: 42 —Що ви думаєте про Христа? Чий Він Син? Вони відповіли: —Давидів! 43 Він сказав: —як же тоді Давид у Дусі називає Його Господом, коли каже: 44 «Господь сказав Господеві

23 Тоді Ісус промовив до народу та до своїх учнів: 2 «На місці Мойсея сидять книжники та фарисеї. 3 Отже, робіть та слухайтесь усього, що вони вам кажуть, але не робіть їхніх вчинків, адже вони говорять одне, а роблять інше. 4 Вони в'яжуть важкі тягарі, які важко нести, і кладуть їх на плечі людей, але самі й пальцем не хочуть їх поворухнути. 5 Вони роблять усі свої вчинки, щоб їх бачили люди: розширяють свої філактерії та збільшують китиці, 6 люблять почесні місця на бенкетах, перші місця в синагогах, 7 привітання на ринках та щоб люди їх кликали: Равви! 8 Але ви не називайте себе Равви, бо Один у вас Равви, ви ж усі — брати. 9 Не називайте [нікого] на землі своїм Отцем, бо лише Один у вас Отець — Той, Що на Небі. 10 Також нікого не називайте Наставником, бо Один у вас Наставник — Христос. 11 Найбільший з вас нехай буде вам слугою. 12 Бо хто підноситиме себе, той буде принижений, а хто себе принижуватиме, буде піднесений. 13 Горе вам, книжники та фарисеї, лицеміри, бо ви зачиняєте Царство Небесне перед людьми: самі не входите й тим, хто бажає ввійти, не дозволяєте. 14 Горе вам, книжники та фарисеї, лицеміри, бо ви поїдаєте доми вдів і лицемірно довго молитесь. За це отримаєте ще більшу кару. 15 Горе вам, книжники та фарисеї, лицеміри, бо ви подорожуєте морем та суходолом, щоб здобути хоча б одного наверненого; і коли це стається, робите його сином Геєни, вдвічі гіршим за вас. (Geenna g1067) 16 Горе вам, сліпі поводирі! Ви кажете: „Якщо хтось клянеться Храмом, то це нічого не значить, а якщо клянеться золотом Храму, то він зв'язаний присягою“. 17 Ви безумні та сліпі! Адже що більше: золото чи Храм, який освячує золото? 18 І [ще ви кажете]: хто клянеться жертвоником, це нічого не значить, а якщо клянеться даром, що на ньому, то він зв'язаний присягою. 19 Сліпці! Що більше: дар

чи жертвовник, який освячує дар? 20 Отже, **24** Коли Ісус виходив із Храму та хто клянеться жертвовником, клянеться ним і віддаляється, Його учні підійшли, щоб тим, що на ньому. 21 хто клянеться Храмом, показати Йому будівлі Храму. 2 Але Він клянеться ним і Тим, Хто живе в ньому. 22 І сказав їм: —Бачите все це? Істинно кажу хто клянеться небом, клянеться престолом вам: не залишиться тут каменя на камені, Божим і Тим, Хто сидить на ньому. 23 який не був би зруйнований. **3** Коли [Ісус] Горе вам, книжники та фарисеї, лицеміри, сидів на Олівіній горі, Його учні підійшли бо ви даете десятину з м'яти, кропу та до Нього й наодинці запитали: —Скажи тмину, але знахтували найважливішим у нам, коли все це станеться і яка ознака Законі: справедливістю, милістю та вірою. **Твого приходу та кінця світу?** (*aiōn g165*) 4 Ісус І це належить робити, і тим не нахтувати. **відповів їм:** —Дивіться, щоб ніхто не ввів **24** Сліпі поводирі, що відциджаєте комара, а вас в оману! 5 Но багато хто прийде в ім'я ковтаєте верблюда. 25 Горе вам, книжники Мое й казатиме: «Я – Христос!» І багатьох та фарисеї, лицеміри, бо ви очищуете чашу введуть в оману. 6 Ви почуєте про війни та та посуд ззовні, а всередині вони повні чутки про війни. Дивіться, не лякайтесь: здирництва та ненажерливості. 26 Сліпий це має статися, але це ще не кінець. 7 фарисе! Очисти спочатку чашу зсередини, Повстане народ проти народу й царство щоб і ззовні вона стала чистою. 27 Горе проти царства. У різних місцях будуть вам, книжники та фарисеї, лицеміри, бо ви землетруси та голод. 8 Але все це – лише – як побілені гроби, які ззовні видаються початок страждань. 9 Тоді видаватимуть гарними, а всередині повні кісток мерців вас на муки та вбиватимуть вас, усі народи та всякої нечистоти. 28 Так і ви ззовні будуть ненавидіти вас через ім'я Мое. 10 Тоді видається праведними людьми, а всередині багато хто відступить, будуть зраджувати повні лицемістра та беззаконня. 29 Горе й ненавидіти одне одного. 11 Підніметься вам, книжники та фарисеї, лицеміри, бо ви багато лжепророків, що багатьох зведуть будете гробниці пророкам, прикрашаєте в оману. 12 І через ріст беззаконня любов пам'ятники праведникам **30** і кажете: „Якби багатьох згасне. 13 А хто витримає до кінця, ми жили за днів наших батьків, то не були б той буде спасений. 14 Ця Добра Звістка спільниками у крові пророків“. 31 Цим ви Царства буде проповідуватись у всьому світі свідчите, що ви є синами тих, що вбивали на свідчення всім народам. І тоді настане пророків. 32 Сповніть же до кінця приклад кінець. 15 Коли побачите у святому місці ваших батьків. 33 Змії, поріддя гадюче! Як **ви зможете уникнути суду Геєні?** (*Geenna g1067*) 34 Ось тому Я посилаю до вас пророків, **16** тоді ті, що в Юдеї, нехай тікають у гори. мудреців та книжників. Декого з них ви **17** Той, що буде на даху, хай не сходить вб'єте та розіпнете, а декого з них ви будете взяти щось зі свого дому; **18** той, що в полі, бити у ваших синагогах та гнати з міста хай не вертається взяти свою одежду. **19** до міста. 35 І тому впаде на вас уся кров Горе vagitnіm і тим, що будуть годувати праведників, пролита на землі: від крові грудьми в ті дні. 20 Моліться, щоб ваша праведного Авеля до крові Захарії, сина втеча не сталася взимку або в Суботу. 21 Варахії, якого ви вбили між Храмом та **Bo** такого великого страждання не було від жертвовником. 36 Істинно кажу вам: усе початку світу дотепер і ніколи не буде. 22 це прийде на цей рід. 37 О, Єрусалиме, І якби ті дні не були скорочені, то жодна Єрусалиме, що вбиваєш пророків і закидуєш людина не була б врятована, але заради камінням посланих до тебе! Скільки разів Я обраних ті дні будуть скорочені. 23 Якщо бажав зібрати твоїх дітей, як квочка збирає тоді хтось скаже вам: «Ось тут Христос!» своїх курчат під крила, але ви не захотіли! або «Ось Він!» – не вірте. 24 **Bo** постануть **38** Ось ваш дім залишається порожнім. 39 **Bo** лжехристи та лжепророки й робитимуть кажу вам: віднині не побачите Мене, доки великі знамення та чудеса, щоб ввести в не скажете: „Благословенний Той, Хто йде в оману, якщо можливо, і обраних. 25 Ось Я ім'я Господа!“»

попередив вас! 26 Отже, якщо скажуть вам:

«Ось Він у пустелі!» – не виходьте; «Ось Він коли він не сподівається, і о тій годині, якої у таємних кімнатах!» – не вірте. **27** Бо як не знає. **51** Він розітне його та призначить блискавка виходить зі сходу й видно її аж на йому місце разом із лицемірами; там буде заході, таким буде й прихід Сина Людського. плач та скреїт зубів.

28 Бо де буде труп, туди зберуться й орли. **29**

Одразу після тих днів страждання «сонце померкне, і місяць не буде світити; зірки впадуть із неба, і сили небесні захищаються».

30 Тоді на небі з'явиться знамення Сина Людського. І заголосять усі народи землі й побачать Сина Людського, Який приходить на хмарах небесних із великою силою та славою. **31** Він надішле Своїх ангелів, і вони гучним звуком сурми зберуть Його обраних із чотирьох вітрів, від одного кінця неба до другого. **32** Від смоковниці навчиться її притчі: коли гілка стає вже м'якою й пускає листя, ви знаєте, що літо близько.

33 Так і ви, коли побачите все це, знайте: прихід близько, [уже] біля дверей. **34** Істинно кажу вам: не мине цей рід, поки все це не станеться. **35** Небо та земля проминуть, але слова Мої не проминуть. **36** А про той день і годину ніхто не знає: ні ангели небесні, ні Син, а тільки Отець. **37** Бо як було за днів Ноя, так буде й в годину приходу Сина Людського.

38 Як було в ті дні перед потопом: люди їли, пили, одружувались, виходили заміж аж до дня, коли Ной увійшов у ковчег, **39** і ніхто не знати, доки не прийшов потоп і не знищив усіх, – таким буде й прихід Сина Людського.

40 Тоді двоє будуть працювати в полі: одного буде взято, а іншого залишено. **41** Дві жінки будуть молоти на жорнах: одну буде взято, а іншу залишено.

42 Отже, пильнуйте, бо не знаете, якого дня прийде ваш Господь. **43** Тож знайте, що якби господар дому знати, о якій сторожі приходить злодій, він пильнував би й не дозволив би вдертися до свого дому. **44** Тому і ви будьте готові, бо Син Людський прийде тієї години, про яку й не думаете. **45** Хто вірний та розумний раб, якого господар поставив над іншими своїми слугами, щоб він давав їм їжу вчасно? **46** Блаженний той раб, якого господар знайде, що він так робить. **47** Істинно кажу вам: він поставить його над усім своїм майном. **48** Але якщо той раб, будучи злим, скаже у своєму серці: «Мій господар запізнюються!» **49** – і почне бити своїх товаришів, їсти та пити з п'яніцями,

50 то господар того раба прийде того дня,

25 Тоді Царство Небесне буде подібне до десяти дів, які взяли свої світильники й вийшли назустріч нареченному. **2** П'ять із них були нерозумні, а п'ять – мудрі. **3** Нерозумні взяли світильники, але не взяли з собою олії.

4 А мудрі разом зі своїми світильниками взяли й олію в глечиках. **5** Оскільки наречений запізнювався, усі задрімали й заснули. **6** Опівночі пролунав крик: «Ось наречений іде! Виходьте йому назустріч!»

7 Тоді всі діви встали та приготували свої світильники. **8** Нерозумні сказали мудрим: «Дайте і нам вашої олії, бо наші світильники гаснуть». **9** А мудрі у відповідь сказали: «Не можемо, щоб і нам часом не забракло. Ідіть і купіть собі». **10** Коли вони пішли купувати, прийшов наречений. Ті, що були готові, увійшли разом із ним на весілля, і ворота зачинилися. **11** Потім повернулися й інші діви та сказали: «Господарю! Господарю! Відчини нам!» **12** Але він відповів: «Істинно кажу вам: я не знаю вас». **13** Отже, пильнуйте, бо не знаєте ні дня, ні години, коли Син Людський прийде! **14** Подібно як чоловік, який, вирушивши в подорож, покликав своїх рабів і роздав їм своє майно. **15** Одному дав п'ять талантів, другому – два, іншому

– один, кожному за його здібностями, і відразу вирушив. **16** Той, що отримав п'ять талантів, негайно пішов, вклав їх у діло й заробив ще п'ять. **17** Так само й той, що [отримав] два, заробив ще два. **18** А той, що отримав один, пішов і закопав у землю срібло свого господаря. **19** Коли минуло багато часу, господар тих рабів повернувся, щоб розрахуватися з ними. **20** Прийшов той, що отримав п'ять талантів, приніс інші п'ять талантів і сказав: «Господарю, ти мені доручив п'ять талантів, ось я заробив ще п'ять талантів». **21** Господар сказав йому: «Добре, хороший та вірний рабе! У малому ти був вірний, над великим тебе поставлю. Увійди в радість твого господаря».

22 Прийшов той, що отримав два таланти, і сказав: «Господарю, ти мені доручив два таланти, ось я заробив ще два таланти». **23**

Господар сказав йому: «Добре, хороший та був хворим і у в'язниці, ви не відвідали вірний рабе! У малому ти був вірний, над Мене». **44** Тоді вони у відповідь скажуть: великим тебе поставлю. Увійди в радість «Господи, коли ми бачили Тебе голодним, твого господаря». **24** Прийшов і той, що або спраглим, або чужинцем, або без одягу, отримав один талант, і сказав: «Господарю, або хворим, або у в'язниці й не послужили я знат, що ти жорстока людина: жнеш там, Тобі?» **45** Тоді Він відповість їм: «Істинно де не сіяв, і збираєш там, де не розкидав. **25** Я побоявся та пішов і сховав у землю твій талант. Ось твоє!» **26** Господар сказав йому: «Злий та лукавий рабе! Ти знат, що

я жну там, де не сіяв, і збираю там, де не розкидав?» **27** Тобі слід було вкласти мое срібло в банк, щоб я, повернувшись, отримав своє з прибутком. **28** Заберіть від нього талант і віддайте тому, хто має десять талантів. **29** Бо тому, хто має, додається, і матимиме надмірно, а від того, хто не має, і те, що має, забереться. **30** А цього негідного раба викиньте в зовнішню темряву, там буде плач та скрегіт зубів. **31** Коли ж прийде Син Людський у славі Своїй і всі ангели з Ним, тоді Він сяде на престолі Своєї слави. **32** Усі народи зберуться перед Ним, і Він відділить одних від інших, як паству відділяє овець від кіз. **33** І поставить овець праворуч від Себе, а кіз – ліворуч. **34** Тоді Цар скаже тим, хто праворуч: «Прийдіть, благословленні Мого Отця, й отримайте Царство, яке було приготовлене вам від початку світу. **35** Бо коли Я голодував, ви дали Мені їсти; коли страждав від спраги, ви дали Мені пити; коли був чужинцем, ви прийняли Мене; **36** коли був без одягу, ви одягли мене; коли був хворий, ви доглядали Мене; коли був у в'язниці, ви відвідали Мене». **37** Тоді праведні у відповідь скажуть Йому: «Господи, коли ми бачили Тебе голодним і нагодували, або спраглим і дали пити? **38** Коли ми бачили Тебе чужинцем і прийняли, або без одягу та одягли? **39** Коли бачили хворим або у в'язниці й прийшли до Тебе?» **40** Цар відповість їм: «Істинно кажу вам: усе, що ви зробили одному з цих найменших Моїх братів, ви зробили Мені». **41** Тоді скаже тим, хто ліворуч: «Ідіть від Мене, прокляти, у вогонь вічний, який був приготовлений для диявола та його ангелів. (aiōnios g166) **42** Бо коли Я голодував, ви не дали Мені їсти; страждав від спраги, а ви не дали Мені пити; **43** коли був чужинцем, ви не прийняли Мене; коли був без одягу, ви не одягли Мене; коли

кажу вам: якщо ви не зробили це одному з цих найменших, то Й Мені не зробили». **46** І підуть вони у вічне покарання, а праведні – у життя вічне. (aiōnios g166)

26 Коли Ісус закінчив усе це говорити, Він звернувся до Своїх учнів: **2** «Ви знаєте, що через два дні Пасха і Сина Людського буде видано на розп'яття». **3** Тоді зібралися первосвященники та старійшини народу у дворі первосвященника, на ім'я Каяфа. **4** І змовилися підступом схопити та вбити Ісуса. **5** Але говорили: «Не у свято, щоб не сталося заворушення в народі». **6** Ісус був у Віфанії, у домі Симона прокаженого. **7** Коли Він сидів за столом, до Нього підійшла жінка, яка принесла алебастровий глечик із дуже дорогим миром, і вилила його на голову Ісуса. **8** Побачивши це, учні обурилися й сказали: —Навіщо така трата? **9** Адже це миро можна було продати дорого та роздати бідним. **10** Але Ісус, знаючи це, сказав їм: —Чому ви докоряєте жінці? Адже вона зробила добре діло для Мене. **11** Бідних ви завжди маєте з собою, а Мене не завжди матимете. **12** Виливши миро на Мое тіло, вона приготувала Мене до поховання. **13** Істинно кажу вам: всюди, де буде проповідуватись ця Добра Звістка у всьому світі, будуть казати й те, що вона зробила, на згадку про неї. **14** Тоді один із дванадцятьох, якого звали Юда Іскаріот, пішов до первосвященників **15** і сказав: «Що ви дасте мені, якщо я віддам вам Ісуса?» Вони ж заплатили йому тридцять срібних монет. **16** Відтоді він шукав слушної нагоди, щоб Його видати. **17** У перший день свята Опрісноків учні підійшли та запитали Ісуса: —Де Ти хочеш, щоб ми приготували Тобі спожити Пасху? **18** Він відповів: —Ідіть у місто до такого-то чоловіка й скажіть йому: «Учитель каже: „Мій час наблизився, у тебе Я буду споживати Пасху з Моїми учнями“». **19** Учні зробили, як наказав їм Ісус, та приготували там Пасху. **20** Коли ж настав вечір, Він сів до столу разом із

дванадцятьма. 21 А як вони їли, [Ісус] сказав дух бадьорий, а тіло немічне. 42 І вдруге Він їм: —Істинно кажу вам: один із вас зрадить відійшов та молився кажучи: «Отче Мій, якщо Мене. 22 Вони дуже засмутилися й почали неможливо, щоб ця чаша Мене обминула запитувати Його, один за одним: —Це не я, і щоб Я не пив її, то нехай станеться Твоя Господи? 23 Він сказав у відповідь: —Той, хто воля!» 43 Коли Він повернувся до учнів, опустить руку разом зі Мною в миску, той знову знайшов, що вони сплять, бо їхні очі Мене зрадить. 24 Син Людський, безумовно, були обтяжені. 44 Залишивши їх утрете, іде, як про Нього написано, але горе тому Він ще раз пішов молитися, промовляючи чоловікові, через якого зраджено Сина ті ж слова. 45 Потім прийшов до учнів і Людського. Було б краще тому чоловікові сказав їм: —Ви все ще спите та відпочиваєте? не народжуватись. 25 Юда, який зрадив Ось наблизилась година, і Син Людський Його, спитав: —Це не я, Равви? [Ісус] відповів віддається в руки грішників. 46 Вставайте, йому: —Ти сказав! 26 Коли вони їли, Ісус ходімо! Ось наближається Мій зрадник. 47 узяв хліб, благословив його, розломав та Коли Він ще говорив, ось підійшов Юда, один дав учням, кажучи: «Візьміть та їжте, це є із дванадцятьох, і з ним великий натовп із тіло Моє». 27 Потім узяв чашу, подякував і мечами та киями – від первосвященників та дав її учням, кажучи: «Пийте з неї всі, 28 старійшин народу. 48 Зрадник дав їм такий бо це кров Моя, [кров] Нового Завіту, яка знак, кажучи: «Той, Кого я поцілую, це Він, проливається за багатьох для прощення арештовуйте Його!» 49 Він одразу підійшов до гріхів. 29 Кажу вам: не питиму більше з цього Ісуса й промовив: —Вітаю, Равви! – і поцілував виноградного плоду до дня, коли питиму з Його. 50 Ісус сказав йому: —Друже, [роби те,] вами нове вино в Царстві Мого Отця». 30 І, для чого ти прийшов! Тоді вони підійшли, проспівавши пісні, вони пішли на Оливну наклали на Ісуса руки та заарештували гору. 31 Тоді Ісус сказав [учням]: —Усі ви Його. 51 Ось один із тих, що були з Ісусом, відмовитесь від Мене цієї ночі, бо написано: простягнув руку, вихопив свій меч, ударив «Уражу пастиря – і вівці отари розсіються». раба первосвященника й відрубав йому вухо. 32 Але після Мого воскресіння Я піду до 52 Тоді Ісус сказав: «Поверни свого меча на Галілеї, і там ми зустрінемось. 33 Тоді Петро його місце! Бо всі, хто береться за меч, від відповів Йому: —Навіть якщо всі зреуться меча загинуть. 53 Чи ти думаєш, що Я не Тебе, я ніколи не зреусь. 34 Ісус сказав можу просити Отця Мого надіслати зараз йому: —Істинно кажу тобі: цієї ночі, перед більше дванадцяти легіонівагелів? 54 Але тим, як півень заспіває, ти тричі зречешся як тоді сповниться Писання, яке каже, що Мене. 35 Петро ж наполягав: —Навіть якщо так має статися?» 55 У той час Ісус звернувся треба буде померти разом із Тобою, усе до натовпу: «Ви вийшли проти Мене, як одно я не зреусь. І всі учні сказали так проти розбійника, з мечами та киями, само. 36 Тоді Ісус разом із ними прийшов щоб заарештувати Мене. Щодня Я сидів та до місця, яке називається Гефсиманія, і навчав у Храмі, і ви не заарештовували сказав учням: —Посидьте тут, поки Я піду й Мене. 56 Але все це сталося, щоб збулося помолюся там. 37 І, узявши з Собою Петра Писання пророків». Тоді всі учні, залишивши та обох синів Зеведеївих, почав сумувати Його, втекли. 57 Ті, що схопили Ісуса, та тривожитись. 38 Тоді сказав їм: —Моя привели Його до первосвященника Каяфи, душа страждає смертельно! Залишайтесь де зібралися книжники та старійшини. 58 тут та пильнуйте зі Мною. 39 І, відійшовши Петро ж ішов за Ісусом на відстані до двору трохи далі, Він упав долілиць та молився первосвященника й, зайшовши всередину, кажучи: «Отче Мій, якщо можливо, нехай сів разом зі слугами, щоб побачити, [чим ця чаша обмине Мене. Однак нехай буде усе] скінчиться. 59 Первосвященники й весь не як Я хочу, а як Ти». 40 Повернувшись Синедріон шукали неправдивого свідчення до учнів, знайшов, що вони заснули, та проти Ісуса, щоб засудити Його на смерть, сказав Петрові: —Ви не могли навіть однієї 60 але не знаходили, хоча прийшло багато години пильнувати зі Мною? 41 Пильнуйте лжесвідків. Настанок прийшли двоє, 61 які та моліться, щоб вам не впасти в спокусу. Бо сказали: —Він говорив: «Я можу зруйнувати

Храм Божий і за три дні відбудувати його». ці гроші в Храмову скарбницю, бо вони **62** Первосвященник, піднявшись, запитав є платою за кров». **7** Порадившись, Ісуса: —Нічого не відповідаєш на те, що вони вони купили поле гончаря для похорону свідчать проти Тебе? **63** Але Ісус мовчав. чужинців. **8** Тому те поле називається Первосвященник запитав Його: —Заклинаю «Полем крові» до сьогоднішнього дня. **9** Тебе живим Богом, скажи нам: Ти – Христос, Тоді виповнилось сказане через пророка Син Божий? **64** Ісус відповів йому: —Ти Єремію: «І взяли тридцять срібників – ціну сказав це! Навіть більше скажу вам: відтепер Оціненого синами Ізраїля, **10** і віддали за побачите Сина Людського, Який сидить поле гончаря, як наказав мені Господь». праворуч від Всемогутнього й приходить на **11** Ісус представ перед намісником, і той хмарах небесних! **65** Тоді первосвященник запитав Його: —Ти Цар юдеїв? Ісус відповів: розірвав на собі одяг та сказав: —Він —Ти кажеш це! **12** Коли первосвященники та богохульствує! Навіщо нам потрібні свідки? старійшини звинувачували Його, Він нічого Ось тепер ви чули богохульство! **66** Яке ваше не відповідав. **13** Тоді Пилат запитав Його: рішення? Вони відповіли: —Він заслуговує —Не чуеш, скільки проти Тебе свідчать? на смерть! **67** Тоді почали плювати Ісусові в **14** Але Він не відповідав йому на жодне обличчя та бити кулаками, а інші били Його слово, так що намісник дуже здивувався по щоках, **68** кажучи: «Пророкуј нам, Христе, **15** На кожне свято намісник мав звичай хто Тебе вдарив?» **69** Петро ж сидів назовні, відпускати народові одного з в'язнів, якого у дворі. До нього підійшла одна зі служниць вони бажали. **16** Був тоді один відомий і сказала: —І ти був з Ісусом із Галілеї. **70** Але в'язень, на ім'я Ісус Варавва. **17** Коли вони Петро заперечив перед усіма, кажучи: —Не зібралися, Пилат запитав: —Кого з двох знаю, про що ти говориш. **71** Коли він виходив бажаете, щоб я відпустив вам: Ісуса Варавву за ворота, його побачила інша [служниця] й чи Ісуса, Який називається Христом? **18** Бо він сказала тим, що були там: —Цей [чоловік] знат, що через заздрощі видали Ісуса. **19** Поки теж був з Ісусом із Назарета. **72** Петро знову Пилат сидів на місці для судді, його дружина заперечив, поклявшись, що не знає Цього надіслала до нього сказати: «Не роби нічого Чоловіка. **73** Згодом підійшли ті, що стояли цвому Праведникові, бо сьогодні уві сні там, і сказали Петрові: —Ти й справді один я багато страждала через Нього». **20** Але із них, бо й мова твоя викриває тебе. **74** Тоді первосвященники та старійшини переконали він почав клястися та присягати [кажучи]: людей, щоб просили відпустити їм Варавву —Не знаю Цього Чоловіка! І одразу заспівав й вбити Ісуса. **21** Намісник запитав: —Кого з півень. **75** Тоді Петро згадав слова, які сказав цих двох хочете звільнити? Вони відповіли: Ісус: «Перед тим, як заспіває півень, ти тричі —Варавву! **22** Тоді Пилат звернувся до них: зречешся Мене». І, вийшовши геть, він гірко —А що мені робити з Ісусом, Який звуться заплакав.

27 Рано-вранці всі первосвященники та старійшини народу зібралися, щоб винести Ісусові смертельний вирок. **2** Вони зв'язали Ісуса та повели й передали Його Пилатові, наміснику. **3** Коли Юда-зрадник побачив, що Ісуса засуджено, він розклявся й повернув тридцять срібників первосвященникам та старійшинам. **4** Він сказав: —Я згрішив, видавши Невинного Чоловіка. А вони відповіли: —Що нам до того? Твоє діло. **5** Тоді, кинувши срібло в Храмі, він вийшов та пішов і повісився. **6** Первосвященники взяли срібло та сказали: «Не годиться ставити Христом? Вони всі сказали: —Хай буде розіп'ятий! **23** Він спітав: —Яке ж зло Він сків? Але вони ще сильніше закричали: —Хай буде розіп'ятий! **24** Коли Пилат побачив, що нічого не може зробити й що заворушення в народі тільки зростає, він узяв воду та вмив руки перед натовпом, кажучи: —Я не винний в Його крові! Дивіться самі! **25** Увесь народ відповів: —Нехай Його кров буде на нас і на наших дітях! **26** Тоді Пилат відпустив їм Варавву, а Ісуса наказав бичувати та віддав на розп'яття. **27** Після цього воїни намісника відвели Ісуса в преторію, де біля Нього зібрали всю когорту. **28** Вони роздягли Його й накинули на Нього багряницю. **29** Сплели та поклали на голову

вінок із тернини, а в праву руку [дали] і багато тіл померлих святих воскресло. тростину. І, вклонивши коліна перед Ним, 53 І, вийшовши з гробів після воскресіння глузували з Нього, кажучи: «Вітаємо Тебе, Ісуса, увійшли до святого міста та явилися Царю юдеїв!» 50 Потім вони плювали на багатьом. 54 Коли сотник і ті, що з ним Нього й, узвівши тростину, били нею Ісуса стерегли Ісуса, побачили землетрус і те, що по голові. 51 Коли закінчили знущатися, сталося, вони дуже злякалися й сказали: зняли з Ісуса плащ, надягнули на Нього «Цей [чоловік] справді був Сином Божим!» 55 Його одяг і відвели на розп'яття. 52 Коли Там було багато жінок, які стояли поодаль і вони виходили, то зустріли чоловіка з дивилися. Вони прийшли за Ісусом із Галілеї Кирени, на ім'я Симон, і змусили його та служили Йому. 56 Серед них були Марія нести хрест Ісуса. 53 Коли прийшли на Магдалину, Марія – мати Якова та Йосифа, і місце, яке називалося Голгофа (що означає мати синів Зеведеєвих. 57 Коли настав вечір, «місце Черепа», 58 дали Йому випити вина, прийшов багатий чоловік з Ариматеї, на ім'я змішаного з жовчю. Але, скуштувавши, Він Йосиф, який теж був учнем Ісуса. 59 Він пішов не захотів випити. 60 Розіп'явши Ісуса, вони до Пилата та попросив тіло Ісуса, і тоді Пилат розділили між собою Його одяг, кидаючи наказав віддати тіло [Йосифові]. 61 Йосиф жереб. 62 А потім сіли там і стерегли Його. узяв тіло Ісуса, обгорнув у чисту льняну 63 Над Його головою прибили напис, на тканину 64 поклав до своєї нової гробниці, якому була Його провінція: це ісус, цар юдеїв. яку висік у скелі. До входу в гробницю 65 Тоді ж разом із Ним розіп'яли і двох привалив великий камінь. 66 А були там розбійників: одного – праворуч, а іншого Марія Магдалина та друга Марія, які стояли – ліворуч від Нього. 67 Ті, що проходили навпроти гробниці. 68 Наступного дня, що повз, богохульствували проти Нього. Вони після дня Приготування, первосвященники хитали головами 69 казали: «Ти ж збирався та фарисеї зібралися разом у Пилата 70 зруйнувати Храм і відбудувати його за три дні. Володарю, ми пригадали, що дні. Спаси Себе Самого. Якщо Ти Син Божий, Той обманщик, коли ще був живий, казав: то зайди з хреста!» 71 Первосвященники «Через три дні Я воскресну!» 72 Тож накажи разом із книжниками та старійшинами стерегти гробницю до третього дня. Щоб також наスマхалися з Нього, кажучи: 73 Його учні, прийшовши, не вкрали Його й не «Інших рятував, а Себе не може врятувати!» сказали народові, що Він воскрес із мертвих. Якщо Він насправді Цар Ізраїля, то нехай І останній обман буде гірший від першого. зараз зійде з хреста, і ми повіримо в Нього! 74 75 Тоді Пилат відповів: —Ви маєте охорону, Він покладався на Бога, тож нехай тепер Бог ідіть та охороняйте, як знаєте. 76 Вони врятує Його, якщо хоче. Адже Він казав: „Я пішли, поставили охорону біля гробниці та Син Божий!“». 77 Розбійники, розіп'яли разом закріпили камінь печаткою.

із Ним, також наスマхалися з Нього. 78 Від шостої години настала темрява по всій землі – аж до дев'ятої години. 79 Десь о дев'ятій годині Ісус закричав гучним голосом: «Елі, Елі, лема савахтані?», що означає: «Боже Мій, Боже Мій, чому Ти покинув Мене?» 80 Деякі з тих, що там стояли, почувши це, казали: «Він кличе Іллю!» 81 Один із них одразу ж побіг, узяв губку, наповнив її кислим вином, настромив на тростину й дав Йому пити. 82 А інші казали: «Облиш, побачимо, чи прийде Ілля спасти Його!» 83 Але Ісус, знову голосно скрикнувши, віддав духа. 84 І ось завіса в Храмі розірвалася надвое зверху донизу, земля затряслася, і скелі розкололися. 85 Гроби відкрилися,

28 Після Суботи, на світанку першого дня тижня, Марія Магдалина та друга Марія прийшли подивитись на гробницю. 2 І ось стався великий землетрус, бо ангел Господній, зійшовши з неба, підійшов, відкотив камінь від гробниці та сів на нього. 3 Його вигляд був, як блискавка, а одяг був білий, як сніг. 4 Від страху охорона затремтіла перед ним і стала, як мертві. 5 Ангел сказав жінкам: «Не бійтесь! Я знаю, що ви шукаєте Ісуса, який був розіп'ятий. 6 Немає Його тут: Він воскрес, як і казав. Підійдіть та подивіться на місце, де Він лежав. 7 Ідіть скоріше та скажіть Його учням, що Він воскрес із мертвих. Він іде перед

вами в Галілею, там Його побачите. Ось я сказав вам». **8** Тоді жінки швидко відійшли від гробниці й зі страхом та великою радістю побігли й розповіли про все Його учням. **9** І ось Ісус зустрів їх та сказав: «Радійте!» Вони ж наблизились, обійняли Його ноги та вклонилися Йому. **10** Тоді Ісус сказав їм: «Не бійтесь! Ідіть та сповістіть Моїх братів, щоб ішли до Галілеї, там Мене побачать». **11** Коли вони ще йшли, деякі охоронці прийшли до міста й сповістили первосвященників про все, що сталося. **12** Тоді вони зібралися разом зі старійшинами й вирішили дати воїнам багато грошей, **13** сказавши їм: «Кажіть, що Його учні прийшли вночі та вкрали Його, поки ви спали!». **14** А якщо про це почуете намісник, ми його переконаємо та позбавимо вас від неприємностей. **15** Вони взяли гроші та вчинили, як були навчені. І ця чутка поширилась серед юдеїв до сьогоднішнього дня. **16** А однадцять учнів пішли до Галілеї, на гору, куди Ісус звелів їм прийти. **17** [Там] вони побачили Ісуса й вклонилися Йому, однак дехто з них засумнівався. **18** Ісус підійшов до них та промовив: «Мені дана вся влада на небі й на землі. **19** Тож ідіть і зробіть учнями всі народи, охрещуючи їх в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. **20** Навчіть їх виконувати все, що Я заповів вам. І ось Я з вами в усі дні аж до кінця світу». (aiōn g165)

Від Марка

1 Початок Доброї Звістки Ісуса Христа, Сина Божого. **2** Як написано в пророка Ісаї: «Ось Я посилаю Мого посланця перед обличчям Твоїм, який приготує дорогу перед Тобою. **3** Голос кличе в пустелі: „Приготуйте дорогу Господеві, вирівняйте шляхи для Нього!“ **4** У пустелі з'явився Іван, який хрестив людей та проповідував хрещення покаяння для прощення гріхів. **5** І приходили до нього [люди] з усієї Юдейської землі та всі мешканці Єрусалима й були охрещені Іваном у річці Йордані, визнаючи свої гріхи. **6** Іван носив одяг із верблюжої шерсті й шкіряний пояс довкола стегон. Він ів сарану та дикий мед. **7** Він проповідував та казав: «Після мене йде Сильніший за мене, Якому я не достойний навіть, схилившись, розв'язати ремінці Його сандалій. **8** Я хрещу вас водою, а Він буде хрестити вас Духом Святым». **9** У ті дні прийшов Ісус із Назарета, що в Галілеї, та був хрещений Іваном у Йордані. **10** Коли [Ісус] виходив із води, то відразу побачив розкриті небеса та Духа, Який сходив на Нього, як голуб. **11** І голос із неба пролунав: «Ти Син Мій улюблений, Тебе Я вподобав!» **12** І зразу ж Дух повів Ісуса в пустелю. **13** Він пробув сорок днів у пустелі, і сатана спокушав Його. Там Він перебував серед диких звірів, і ангели служили Йому. **14** Після ув'язнення Іvana Ісус прийшов до Галілеї, проповідуючи Добру Звістку Бога. **15** Він казав: «Настав час, і наблизилося Царство Боже. Покайтесь та увіруйте в Добру Звістку!» **16** Коли Ісус проходив біля Галілейського моря, то побачив Симона та Андрія, брата Симонового, які закидали сіті в море, оскільки були рибалками. **17** Ісус сказав їм: «Ідіть за Мною, і Я зроблю вас ловцями людей». **18** Вони відразу залишили сіті та пішли за Ним. **19** Потім пішов трохи далі й побачив Якова, сина Зеведеева, та Іvana, його брата. Вони були в човні та лагодили сіті. **20** Він зараз же покликав їх. Вони залишили свого батька Зеведея з наймитами в човні та пішли за Ісусом. **21** Коли прийшли до Капернаума, то відразу в Суботу пішли до синагоги, де Він почав навчати. **22** Люди дивувалися Його вченню,

бо Він навчав їх як Той, Хто має владу, а не як книжники. **23** Саме тоді в синагозі був чоловік, одержимий нечистим духом. Він закричав **24** кажучи: —Що Тобі до нас, Ісусе з Назарета? Ти прийшов знищити нас? Я знаю, Хто Ти — Святий Божий! **25** Але Ісус наказав Йому: —Замовкни та вийди з нього! **26** Тоді нечистий дух почав трясти чоловіка в конвульсіях і, голосно закричавши, вийшов із нього. **27** Усі здивувалися, так що запитували одне одного: «Що це таке? Нове вчення, яке має владу! Він наказує нечистим духам, і вони слухаються Його!» **28** Звістка про Ісуса негайно розійшлася всюди, по всій Галілейській околиці. **29** Коли вийшли з синагоги, вони з Яковом та Іваном відразу прийшли в дім Симона та Андрія. **30** Теща Симона лежала в гарячці, тож зараз же сказали Ісусові про неї. **31** Він підійшов, узяв її за руку та підняв, і гарячка залишила жінку, так що вона почала прислуговувати їм. **32** Коли ж настав вечір, після заходу сонця, привели до Нього багатьох хворих та біснуватих. **33** Усе місто зібралося перед дверима. **34** Він зцілив багатьох хворих на різні недуги та з багатьох вигнав демонів. Не дозволяв демонам говорити, бо вони знали, Хто Він. **35** Рано-вранці [Ісус] встав ще до світанку, вийшов та пішов у пустинне місце й там молився. **36** Симон і ті, що були з ним, пішли шукати Його **37** й, знайшовши, сказали Йому: —Усі шукають Тебе! **38** Він відповів їм: —Ходімо до інших міст, у сусідні села, щоб Я і там проповідував, адже для цього Я прийшов. **39** Він пішов та проповідував у їхніх синагогах по всій Галілеї, виганяючи демонів. **40** Одного разу до Нього прийшов прокажений, упав на коліна й благав: —Якщо хочеш, можеш мене очистити. **41** [Ісус], змилосердившись, простягнув руку, доторкнувся до нього й промовив: —Хочу, будь чистим! **42** Тієї ж миті проказа залишила його, і він був очищений. **43** [Ісус] негайно відіслав його та попередив **44** кажучи: —Дивись, нікому не кажи нічого, але йди, покажи себе священників та принеси жертву за своє очищення, як наказав Мойсей, їм на свідчення. **45** Але той пішов і почав всюди проповідувати та поширювати цю звістку, так що Ісус більше не міг відкрито увійти

в місто, а перебував у пустинних місцях, і Іванові учні та учні фарисеїв постягали, а [люди] приходили до Нього звідусіль.

2 Коли через декілька днів [Ісус] знову прийшов до Капернаума, розійшлася чутка, що Він у дома. **2** Тоді зібралось так багато людей, що не було вже місця навіть біля дверей. Коли [Ісус] проповідував їм Слово, з прийшли до Нього [якісь люди] із паралізованим, якого несли четверо. **4** Побачивши, що не можуть пройти через натовп, вони зійшли на покрівлю й, розібравши її там, де був [Ісус], спустили ліжко, на якому лежав паралізований. **5** Побачивши їхню віру, Ісус сказав паралізованому: «Сину, прощаються тобі гріхи!» **6** Деякі книжники, які там сиділи, міркували у своїх серцях: **7** «Чому Він так говорить? Він богохульствує! Хто може прощати гріхи, окрім одного Бога?» **8** Але Ісус, відразу дізнавшися Своїм Духом, про що вони в собі міркують, запитав їх: «Чому ви так роздумуєте у ваших серцях? **9** Що легше сказати паралізованому: „Прощаються твої гріхи!“ чи „Встань, візьми своє ліжко й ходи!“? **10** Але щоб ви знали: Син Людський має владу на землі прощати гріхи». І сказав паралізованому: **11** «Кажу тобі: встань, візьми своє ліжко та йди додому!» **12** Той відразу ж встав, узяв своє ліжко та на очах у всіх вийшов. Усі були здивовані та прославляли Бога, кажучи: «Ніколи ми такого ще не бачили!» **13** [Ісус] знову пішов до моря. Увесь Суботу, щоб звинуватити Його. **3** [Ісус] сказав натовп приходив до Нього, і Він навчав чоловікові, що мав всохлу руку: «Стань їх. **14** Проходячи далі, Він побачив Левія, посередині!» **4** Потім сказав їм: «У Суботу сина Алфеевого, який сидів при збиральні дозволено робити добро чи зло? Спасати мита, і сказав Йому: «Іди за Мною!» Той, життя чи вбивати?» Але вони мовчали. вставши, пішов за Ісусом. **15** І сталося, коли **5** Подивившися на них з обуренням та Ісус сидів за столом у домі Левія, то багато скорботою через впертість їхніх сердець, митників та грішників їли разом з Ісусом **16** Книжники та Фарисеї ж вийшли та радились з іродіанами фарисеї, побачивши, що Він єсть разом із проти Нього, як Його вбити. **7** Ісус же митниками та грішниками, сказали Його разом зі Своїми учнями відійшов до моря. учням: —Чому Він єсть разом із митниками За Ним ішов великий натовп із Галілеї та й грішниками? **17** Але Ісус, почувши це, Юдеї, **8** Єрусалима, Ідумеї, з-за Йордану, відповів їм: —Не здорові потребують лікаря, з Тира та Сидона. Багато людей, почувши, а хворі. Я прийшов покликати до покаяння що Він робить, прийшли до Нього. **9** [Ісус] не праведних, а грішників. **18** У той час, звелів Своїм учням приготувати для Нього коли учні Івана та фарисеїв постилися, вони невеликий човен, щоб натовп не тиснув підійшли до Ісуса й запитали Його: —Чому на Нього. **10** Адже Він зцілив багатьох,

Твої учні не постягали? **19** Ісус відповів: —Чи можете друзів нареченої змусити постити, доки наречений з ними? Доки наречений з ними, не можуть постити. **20** Але настануть дні, коли наречений забереться від них, і тоді, того дня, поститимуть. **21** Ніхто не пришиває латки з нової тканини до старої одежі, адже латка з нової тканини збіжиться та відріве зі старої [одежі], і діра стає ще більшою. **22** Ніхто не вливає молодого вина в старі бурдюки, бо молоде вино розірве бурдюки — і вино та бурдюки пропадуть. Але молоде вино [вливають] у нові бурдюки. **23** Довелось Ісусові в Суботу проходити через засіяні поля. Його учні почали дорогою зривати колосся. **24** Фарисеї сказали Йому: —Дивись! Чому вони в Суботу роблять те, чого не дозволено? **25** Він сказав їм: —Ви ніколи не читали, що зробив Давид, коли був у нужді й зголоднів він, а також і ті, що були з ним? **26** Як увійшов у Дім Божий у часи первосвященника Авіатара та з'їв хліби покладання, котрі не дозволено їсти ні кому, окрім священиків, і як дав і тим, хто був із ним? **27** Потім сказав їм: —Субота створена для людини, а не людина для Суботи. **28** Адже Син Людський — Господь і Суботи.

3 [Ісус] знову зайшов у синагогу. Там був чоловік із всохлою рукою. **2** [Фарисеї] уважно стежили за Ісусом, чи зцілить його в Суботу, щоб звинуватити Його. **3** [Ісус] сказав натовп приходив до Нього, і Він навчав чоловікові, що мав всохлу руку: «Стань їх. **14** Проходячи далі, Він побачив Левія, посередині!» **4** Потім сказав їм: «У Суботу сина Алфеевого, який сидів при збиральні дозволено робити добро чи зло? Спасати мита, і сказав Йому: «Іди за Мною!» Той, життя чи вбивати?» Але вони мовчали. вставши, пішов за Ісусом. **15** І сталося, коли **5** Подивившися на них з обуренням та Ісус сидів за столом у домі Левія, то багато скорботою через впертість їхніх сердець, митників та грішників їли разом з Ісусом **16** Книжники та Фарисеї ж вийшли та радились з іродіанами фарисеї, побачивши, що Він єсть разом із проти Нього, як Його вбити. **7** Ісус же митниками та грішниками, сказали Його разом зі Своїми учнями відійшов до моря. учням: —Чому Він єсть разом із митниками За Ним ішов великий натовп із Галілеї та й грішниками? **17** Але Ісус, почувши це, Юдеї, **8** Єрусалима, Ідумеї, з-за Йордану, відповів їм: —Не здорові потребують лікаря, з Тира та Сидона. Багато людей, почувши, а хворі. Я прийшов покликати до покаяння що Він робить, прийшли до Нього. **9** [Ісус] не праведних, а грішників. **18** У той час, звелів Своїм учням приготувати для Нього коли учні Івана та фарисеїв постилися, вони невеликий човен, щоб натовп не тиснув підійшли до Ісуса й запитали Його: —Чому на Нього. **10** Адже Він зцілив багатьох,

і всі, що мали недуги, тиснулися, аби брати. **35** Бо той, хто виконує волю Божу, є доторкнутися до Нього. **11** Нечисті духи, Мені братом, сестрою і матір'ю.

коли бачили Його, падали долілиць перед Ним та кричали: «Ти – Син Божий!» **12** Однак Він суворо наказував їм, щоб не виявляли Його. **13** [Ісус] зйшов на гору та покликав до Себе, кого схотів Він, і вони прийшли до Нього. **14** І обрав дванадцятьох, яких назвав апостолами, щоб були з Ним, щоб посылати їх проповідувати **15** і щоб вони мали владу виганяти демонів. **16** Він обрав дванадцятьох: Симона, якому дав ім'я Петро, **17** Якова, сина Зеведеєвого, і його брата Івана, яких назвав Воанергес, що означає «сини грому», **18** Андрія, Филипа, Варфоломія, Матвія, Фому, Якова, сина Алфеєвого, Тадея, Симона Кананита **19** і Юду Іскаріота, який зрадив Ісуса. **20** Потім, коли прийшов додому, знову зібрався великий натовп, так що Ісус та Його учні не могли навіть поїсти. **21** Рідні Ісуса, почувши про це, прийшли, щоб забрати Його, бо казали: «Він втратив розум». **22** Книжники, які прийшли з Єрусалима, казали: «Він одержимий Вельзевулом! Він виганяє демонів [силою] володаря демонів». **23** Тоді Ісус, покликавши їх до Себе, сказав їм притчами: «Як може сатана виганяти сатану? **24** Якщо якесь царство розділене в собі, таке царство не зможе встояти. **25** І якщо якийсь дім розділений в собі, такий дім не зможе встояти. **26** Якщо сатана повстав проти самого себе й розділився, то не зможе встояти. Але йому прийшов кінець. **27** Ніхто не може увійти в дім сильного та пограбувати його майно, якщо спочатку не з'яке сильного. Лише тоді пограбує його дім. **28** Істинно кажу вам: людям простяться всі гріхи та всі богохульства, **29** але той, хто богохульствує проти Святого Духа, не має прощення довіку, а має вічну провину». (aiōn g165, aiōnios g166) **30** [Він сказав це], бо вони говорили: «Він одержимий нечистим духом». **31** Прийшли Його маті та брати і, стоячи надворі, послали до Нього, щоб покликати Його. **32** Люди, що сиділи навколо Нього, сказали Йому: —Ось Твоя маті, Твої брати та сестри стоять надворі та кличуть Тебе. **33** Він відповів: —Хто Моя маті і Мої брати? **34** І, подивившись на них, хто сидів навколо, сказав: —Ось Моя маті та Мої

4 [Ісус] знов почав навчати на березі моря. **1** І зібрався біля Нього великий натовп, так що Він зайдов у човен та сів [у ньому] на морі, а всі люди були біля моря, на березі. **2** Він багато навчав їх притчами й казав до них у Своєму навчанні: **3** «Слухайте! Ось сіяч вийшов сіяти. **4** Коли він сіяв, деякі [зерна] впали біля дороги; прилетіли птахи та повидъювали їх. **5** Інші впали на кам'янистий ґрунт, де не було багато землі, і відразу проросли, бо земля була неглибока. **6** Коли зійшло сонце, то опалило паростки, вони зів'яли й, не маючи коріння, всхли. **7** Ще інші впали поміж терни. Терни вирости та задушили їх, і не дали врожаю. **8** А інші впали в добру землю та дали врожай, який зійшов, виріс та вродив у тридцять, у шістдесят та в сто разів [більше]. **9** І сказав: «Хто має вуха, щоб слухати, слухайте!» **10** Коли Ісус залишився на самоті, ті, що були разом із Ним та дванадцятьма, запитали Його про притчі. **11** Він відповів: «Вам дана таємниця Царства Божого, а для тих, хто ззовні, усе в притчах, **12** щоб „дивлячись очима, не бачили і, слухаючи вухами, не розуміли, щоб не повернулися і щоб не були прощені!“» **13** Потім сказав: «Невже ви не зрозумілі цієї притчі? Як тоді ви зрозумієте всі притчі? **14** Сіяч сіє Слово. **15** Те, що посіяне біля дороги, – це ті, що чують Слово; але коли чують, відразу приходить сатана й забирає Слово, посіяне в них. **16** Посіяне на кам'янисту землю означає тих, що, почувши Слово, відразу з радістю приймають Його. **17** Але не мають коріння в собі, є тимчасовими. Коли настають труднощі або гоніння за Слово, вони відразу відпадають. **18** Посіяне серед тернів означає тих, що чують Слово, **19** але турботи цього віку, омана багатства та інших бажань придушують Слово, і воно залишається безплідним. (aiōn g165) **20** А посіяне в добру землю означає тих, що чують Слово, приймають Його та приносять врожай: один у тридцять, інший у шістдесят, інший у сто разів більший». **21** [Ісус] сказав ім: «Хіба хтось приносить світильник, щоб поставити його під посудину або під ліжко? Hi, його приносять, щоб поставити на

поставець. 22 Бо немає нічого прихованого, його зв'язати навіть ланцюгами. 4 Його що не було б відкритим, і нічого таємного, часто зв'язували кайданами та ланцюгами, що не виявилося б. 23 Якщо хтось має вуха, але він розривав ланцюги та розбивав нехай слухає!» 24 І сказав їм: «Будьте уважні, кайдани, і ніхто не міг його стримати. що ви чуєте. Адже якою мірою міряєте 5 Завжди, вдень та вночі, він перебував ви, такою і вам вимірюють і додадуть вам. у гробницях та в горах, кричав та бився 25 Бо тому, хто має, додається, і матиме об каміння. 6 Побачивши Ісуса здалека, надмірно, а від того, хто не має, і те, що має, він прибіг, поклонився Йому 7 й голосно забереться». 26 Він сказав: «Царство Боже промовив: —Що тобі до мене, Ісусе, Сину схоже на чоловіка, який засіяв поле. 27 І чи Бога Всевишнього? Заклинаю Тебе Богом, спить чоловік, чи прокидається, вночі чи не муч мене. 8 Бо [Ісус] казав: «Нечистий вдень, насіння сходить та росте, а як це – духу, вийди з цього чоловіка!» 9 [Ісус] він сам не знає. 28 Земля сама приносить запитав Його: —Як тебе звати? Той відповів: плід: спочатку стебло, потім колос, а потім —Мое ім'я Легіон, бо нас багато. 10 І дуже повний колос зерна. 29 Коли ж врожай просив Ісуса, щоб Він не висилав їх із [тієї] дозвіла, він одразу надсилає [женців] із місцевості. 11 А було там велике стадо серпами, бо настали жнива». 30 І сказав свиней, що паслося на горі. 12 Демони Він: «До чого подібне Царство Боже? Якою просили Ісуса: —Надішли нас у свиней, щоб притчею його пояснити? 31 Воно подібне до ми увійшли в них. 13 [Ісус] дозволив ім. гірничого зерна. Коли його сіють у землю, Нечисті духи, вийшовши з чоловіка, увійшли воно є найменшим серед усього насіння на у свиней. Тоді все стадо, десь дві тисячі землі, 32 але коли виростає, стає більшим [голів], кинулося з кручи в море та втопилося. за всі рослини й пускає великі гілки, так 14 Свинопаси побігли та сповістили про що птахи небесні можуть гніздитися в його це в місті та в селах. Тоді [люди] вийшли тіні». 33 Багатьма такими притчами Він подивитися, що сталося. 15 Коли підійшли говорив ім Слово, стільки, скільки вони до Ісуса, то побачили, що одержимий, в могли зрозуміти. 34 Не говорив ім без притчі, якому був легіон демонів, сидить одягнений але коли був наодинці зі Своїми учнями, та при здоровому глузді, і вони злякалися. пояснював ім усе. 35 Коли наставвечір, Ісус 16 Ті, хто бачив, розповідали, що сталося сказав ім: «Переплинно на другий бік». з біснуватим і про свиней. 17 Тоді вони 36 Відпустивши людей, вони сіли в човен, почали просити Ісуса, щоб Він залишив їхні де вже був [Ісус]. Інші човни попливли за околиці. 18 Коли Ісус сідав у човен, той, ними. 37 І здійнялася велика буря, і хвилі хто був біснуватим, просив Його, щоб Він почали заливати човен, так що він вже узяв його з Собою. 19 Але [Ісус] не дозволив наповнювався водою. 38 Ісус був на кормі Йому, сказавши: «Іди до себе додому, до та спав на подушці. Учні розбудили Його, своїх, та розкажи, як багато зробив для кажучи: —Учителю, невже Тобі байдуже, що тебе Господь, як Він змилосердився над ми гинемо? 39 Уставши, Він наказав вітрові тобою». 20 Той пішов і почав проповідувати та сказав морю: —Тихо! Застопойся! Вітер в Десятимісті, як багато зробив для нього стих, і настала велика тиша. 40 Він сказав Ісус. І всі дивувалися цьому. 21 Коли Ісус ім: —Чому ви злякалися? Чому ви все ще не на човні знов переплив на інший берег, маєте віри? 41 Перелякані, вони казали один навколо Нього зібрався великий натовп. одному: —Хто ж Він такий, що навіть вітер А був Він біля моря. 22 І пришов один із керівників синагоги, на ім'я Яір, та, впавши Йому до ніг, 23 благав Його, кажучи: «Моя донька помирає, прийди та поклади на неї руки, щоб вона одужала та жила». 24 [Ісус] пішов разом із ним. Великий натовп слідував за Ним, люди з усіх боків тиснули на Нього. 25 І була там одна жінка, яка дванадцять років страждала на кровотечу.

5 Вони перепливли на другий берег Генезаретського моря, у землю Герасинську. 2 Коли Ісус вийшов із човна, відразу назустріч Йому [вийшов] із гробниць чоловік, одержимий нечистим духом. 3 Він мешкав у гробницях, і ніхто не міг

А був Він біля моря. 22 І пришов один із керівників синагоги, на ім'я Яір, та, впавши Йому до ніг, 23 благав Його, кажучи: «Моя донька помирає, прийди та поклади на неї руки, щоб вона одужала та жила». 24 [Ісус] пішов разом із ним. Великий натовп слідував за Ним, люди з усіх боків тиснули на Нього. 25 І була там одна жінка, яка дванадцять років страждала на кровотечу.

26 Вона багато натерпілася від багатьох Його, казали: «Звідки в Нього це? Що це лікарів та витратила все, що мала, але не за мудрість дана Йому? Як такі чудеса отримала ніякого полегшення, навпаки, їй творяться Його руками? з Хіба Він не тесля, ставало гірше. **27** Вона почула про Ісуса і в син Марії? Хіба Він не брат Якова, Йосії, натовпі, підійшовши ззаду, доторкнулася Юди та Симона? Хіба Його сестри не серед до Його одежі. **28** Бо вона говорила: «Якщо нас?» I вони спокушалися через Нього. **4** хоч доторкнуся до Його одежі, то одужа!» Ісус же сказав їм: «Не буває пророка без **29** I зараз же зупинилася її кровотеча, і пошани, хіба тільки на своїй батьківщині, вона відчула в тілі, що зцілилася від своєї серед своїх родичів та у своєму домі». **5** I недуги. **30** А Ісус відразу відчув у Собі, що не зміг там зробити жодного чуда, тільки з Нього вийшла сила. Повернувшись до зцілив кількох хворих, поклавши на них натовпу, запитав: —Хто доторкнувся до руки. **6** I дивувався через їхнє невір'я. Potім Мого одягу? **31** Учні сказали Йому: —Ти [Ісус] ходив по навколоишніх селах і навчав. ж бачиш, що натовп тисне на Тебе з усіх **7** Покликавши до Себе дванадцятьох, [Ісус] боків, а Ти запитуєш: «Хто доторкнувся почав надсилати їх по двоє, даючи їм владу до Мене?» **32** Але [Ісус] озирався, щоб над нечистими духами. **8** [Ісус] наказав їм: побачити, хто це зробив. **33** Тоді жінка «Не беріть у дорогу ні хліба, ні торбины, зі страхом та тремтінням, знаючи, що ні грошей у пояс, а тільки одну палицю. **9** сталося, підійшла та, впавши перед Ним, Взуті сандалій не беріть двох сорочок». сказала всю правду. **34** [Ісус] же сказав їй: **10** Potім додав: «Коли увійдете в дім, там «Донько, віра твоя врятувала тебе. Іди з залишайтесь, поки не вийдете звідти. **11** Коли миром і будь зцілена від твоєї хвороби». жесь вас не приймуть або не слухатимуть, **35** Коли Він ще говорив, прийшли з [дому] то, виходячи звідти, обтрусились пил зі своїх керівника синагоги та сказали: —Твоя ніг на свідчення проти них!» **12** Вони пішли доноўка померла. Навіщо турбуєш Учителя? та проповідували, щоб люди покаялись, **13** **36** Але Ісус, не зважаючи на сказані слова, і виганяли багатьох демонів, а багатьох сказав керівниківі синагоги: —Не бійся, хворих помазували олією та зцілювали. **14** тільки віруй. **37** I не дозволив нікомуйти Цар Ірод почув [про Ісуса], оскільки Його ім'я з Ним, окрім Петра, Якова та Івана, брата ставало все більш відомим. Дехто казав: «Іван Якового. **38** Коли прийшли в дім керівника Хреститель воскрес із мертвих, і тому ці синагоги, то [Ісус] побачив метушню і тих, чудеса діються через Нього». **15** Інші казали: що дуже плакали й голосили. **39** Він увійшов «Це Ілля!» A ще інші: «Це пророк, як один зі та сказав їм: «Чому ви тривожитесь та [стародавніх] пророків». **16** Але Ірод, почувши плачете, дитина не померла, а спить». **40** це, казав: «Іван, якого я стратив, воскрес із Але вони почали глузувати з Нього. [Ісус] мертвих». **17** Bo Ірод, надіславши схопити же, наказавши всім вийти, узяв батька Івана, зв'язав його та посадив до в'язниці й матір дитини, а також тих, хто був із через Іродіаду, дружину Філипа, свого брата, Ним, та увійшов туди, де лежала дитина. з якою він одружився. **18** Іван казав Іродові: **41** Узяв дівчинку за руку й промовив до «Не годиться тобі одружуватися з дружиною неї: «Таліта қум!» (що в перекладі означає: твого брата!) **19** Іродіада була ворожою до «Дівчинко, кажу тобі, встань!». **42** Дівчинка Івана та бажала вбити його, але не могла. негайно піднялася й почала ходити. Йї було **20** Адже Ірод боявся Івана і, знаючи, що дванадцять років. Усі відразу жахнулися від він чоловік праведний та святий, захищав великого дива. **43** [Ісус] суворо наказав їм, його. Слухаючи Івана, він дуже непокоївся, щоб про це ніхто не дізнався, і велів дати однак слухав його з насолодою. **21** Та настав сприятливий день, коли Ірод святкував свій день народження й влаштував банкет для своїх вельмож, воєначальників та старійшин із Галілеї. **22** Дочка Іродіади увійшла до них та затанцювала, і так сподобалась Іродові й тим, що сиділи разом із ним за столом, що

6 Ісус вийшов звідти та прийшов на Свою батьківщину, а Його учні йшли за Ним. **2** Коли настала Субота, Він почав навчати людей у синагозі. Багато з тих, хто слухав

цар сказав дівчині: —Проси все, що бажаєш, і сісти в човен та переплисти на другий бік я дам тобі. 23 І поклявся їй: —Усе, що тільки до Віфсаїди, а Він тим часом відпустить попросиш, дам тобі, навіть і пів царства. 24 людей. 46 Відпустивши народ, [Ісус] пішов на Вона вийшла та запитала в матері: —Що мені гору, щоб помолитися. 47 Коли настав вечір, просити? Її мати відповіла: —Голову Івана човен був посеред моря, а Він залишився Хрестителя. 25 Тоді вона відразу увійшла до сам на березі. 48 Побачивши, що учні ледве царя та просила: —Хочу, щоб ти негайно веслують через супротивний вітер, близько дав мені на блюді голову Івана Хрестителя. четвертої сторожі ночі [Ісус], ідучи по воді, 26 Цар дуже засмутився, але через клятву Й пішов до них і хотів їх проминути. 49 Коли тих, що сиділи з ним за столом, не схотів учні побачили, що Він іде по воді, подумали, відмовити їй. 27 Тож цар відразу надіслав що це привид, і закричали. 50 Адже всі, хто охоронця, наказавши принести голову Івана. Його бачив, були налякані. [Ісус] відразу Той пішов до в'язниці та відрубав Іванові заговорив до них: «Будьте сміливі! Це Я! Не голову, 28 приніс її на блюді та віддав дівчині, бійтесь!» 51 Тоді Він увійшов до них у човен, а вона віддала її своїй матері. 29 Коли про це і вітер стих. Учні дуже в собі здивувалися, довідалися учні Івана, то прийшли, забрали 52 адже не зрозуміли чуда з хлібами: їхне його тіло Й поклали в гробницю. 30 Апостоли серце було закам'яніле. 53 Перепливши повернулися до Ісуса Й розповіли Йому про [море], вони прибули до Генезаретської все, що зробили і як багато навчили [людей]. землі Й причалили. 54 Коли вони вийшли 31 [Ісус] сказав їм: «Ідіть тепер у пустинне з човна, [люди] відразу відзначали Ісуса. 55 місце та відпочиньте трохи». Адже багато Вони обігли всю ту околицю Й почали на було тих, хто приходив та відходив, і вони не носилках приносити до Нього хворих. 56 мали часу навіть поїсти. 32 Тож відплівли на І куди б Він не заходив, — у села, міста човні в пустинне місце, щоб бути на самоті. або хутори, — скрізь на майдані виносили 33 Ale люди побачили їх та відзначали, тож хворих і благали Його дозволити лише побігли пішки з усіх міст та дісталися до того торкнутися до краю Його одягу; і всі, хто місця раніше за них. 34 Вийшовши на берег, торкався, зцілялися.

Ісус побачив багато людей і змилосердився над ними, тому що вони були, як вівці, що не мають пастуха. І почав їх багато навчати. **35** Коли минуло чимало часу, Його учні підійшли до Нього й сказали: —Тут пустинне місце, і година вже пізня. **36** Відпусти людей, щоби пішли в хутори та села, які навколо, та купили собі їсти. **37** Але Він сказав їм: —Ви дайте їм їсти! Вони запитали: —Чи нам піти купити хліба на двісті динаріїв і дати їм їсти? **38** [Ісус] сказав їм: —Скільки хлібів у вас є? Ідіть та подивітесь! Дізнавшись, вони сказали: —П'ять хлібів та дві рибини. **39** Тоді наказав учням розсадити всіх на зеленій траві. **40** І розсадили їх групами по сто та по п'ятдесят [осіб]. **41** [Ісус] узяв ті п'ять хлібів та дві рибини, подивився на небо, благословив їх і, розломивши хліби, дав Своїм учням, щоб роздали людям. Так само роздали всім обидві рибини. **42** Усі їли та наситилися, **43** і назбирали дванадцять повних кошиків із залишками від риби. **44** Тих, хто їв, було п'ять тисяч чоловіків. **45** Відразу після цього [Ісус] звелів учням

7 Прийшли до Нього фарисеї та деякі книжники з Єрусалима. **2** Вони побачили, що деякі Його учні їли немитими, тобто нечистими, руками. **3** Адже фарисеї, і взагалі юдеї, дотримуючись традиції старійшин, не їдять, доки не омиють старанно рук. **4** Вони не їдять принесеного з ринку, доки не омиються. Є ще багато іншого, чого вони дотримуються, як-от: миття чащ, глечиків, мідного посуду, а також і лежаків. **5** Тож фарисеї та книжники запитали Ісуса: —Чому Твої учні не живуть згідно зі звичаєм наших батьків, а їдять немитими руками? **6** Він відповів: —Добре пророкував Ісая про вас, лицемірів, як написано: «Цей народ шанує Мене [лише] устами, а серце його далеко від Мене». **7** Даремно вони поклоняються Мені, навчаючи людей людських заповідей». **8** Залишивши заповідь Бога, ви тримаетесь людських звичаїв. Миєте глечики та чащі й багато чого іншого робите. **9** Потім сказав їм: —Ви спритно відкідаєте заповідь Божу, щоб зберегти ваш звичай. **10** Адже Мойсей

сказав: «Шануй батька та матір», а також: Нього глухого, який говорив із труднощами, «Той, хто зневажає батька або матір, нехай і просили, щоб Він поклав на нього руки. буде покараний смертю!» 11 Ви ж говорите, 33 [Ісус] узяв його вбік від натовпу та вклав що якщо людина скаже батькові або матері: пальці йому у вуха і, плюнувши, торкнувся «Те, чим я міг би допомогти тобі, – Корбан» його язика. 34 Потім подивився на небо, (тобто дар [Богові]), 12 то ви вже дозволяєте зітхнув і сказав глухому: «Еффата!», що йому нічого не робити для свого батька або означає: «Відкрийся!» 35 І відразу відкрилися матері. 13 Так ви скасовуєте Слово Боже його вуха, яzik роз'язався, і він почав через свій звичай, який ви ж і встановили. говорити правильно. 36 Ісус наказав не I багато подібного до цього ви робите. 14 розповідати про це нікому. Та чим більше Він Покликавши народ, [Ісус] знову промовив забороняв, тим більше вони розголосували. до них: «Слухайте Мене всі та зрозумійте! 37 І дивувалися вкрай, кажучи: «Він усе 15 Не існує нічого, що би ззовні входило в робить дуже добре: навіть глухим дає слух і людину та могло зробити її нечистою, але німим – мову».

нечистою людину робить те, що виходить з неї. 16 Якщо хтось має вуха, щоб слухати, нехай слухає!» 17 Коли [Ісус] залишив людей та увійшов у дім, Його учні запитали про цю притчу. 18 Він сказав їм: «Невже ви ще не розумієте? Не знаєте, що все, що виходить ззовні, не може людину зробити нечистою? 19 Бо їжа не потрапляє до серця, а йде до шлунка й потім виходить геть. Так Він оголосив чистою всю їжу». 20 Потім сказав: «Оскверняє людину те, що виходить з неї. 21 Адже з серця людини виходять погані думки, статева розпуста, крадіж, вбивства, 22 перелюб, жадібність, злоба, лукавство, непристойність, заздрість, богохульство, гордість та дурість. 23 Усе це зло виходить зсередини та оскверняє людину». 24 Виришивши звідти, [Ісус] попрямував до земель Тира й Сидона. І, увійшовши в дім, не хотів, щоб хтось дізнався, [що Він там], але не зміг утатісь. 25 Одна жінка, яка мала доньку, одержиму нечистим духом, почувши про Ісуса, прийшла до Нього та впала на коліна перед Ним. 26 Жінка була гречанкою, родом із Сирійської Фінікії. Вона благала Ісуса вигнати демона з її доньки. 27 Але Він сказав: —Нехай спочатку насичиться діти, адже не годиться брати хліб від дітей та кидати щенятам. 28 Вона ж відповіла Йому: —Так, Господи, але її щенята під столом їдуть крихти після дітей. 29 Він сказав їй: —За ці слова йди, демон вийшов із твоєї доньки. 30 Вона пішла додому й знайшла дитину, що лежала в ліжку, і демон вийшов із неї. 31 [Ісус] знову залишив околиці Тира й через Сидон вийшов до Галілейського моря на землі Десятимістя. 32 І привели до

8 У ті дні, коли знову зібралося багато людей і не мали, що їсти, [Ісус] покликав учнів та сказав їм: 2 —Жаль Мені цих людей, тому що вже три дні залишаються зі Мною й не мають, що їсти. 3 І якщо Я відпушу їх голодними додому, вони ослабнуть у дорозі, бо деякі прийшли здалека. 4 Учні відповіли Йому: —Звідки в цій пустелі хтось зможе взяти стільки хліба, щоб нагодувати цих [людів]? 5 [Ісус] запитав: —Скільки маєте хлібів? Вони відповіли: —Сім. 6 [Ісус] звелів людям сісти на землю. Потім узяв ті сім хлібів, подякував, розламав та дав Своїм учням, щоб вони роздали людям. 7 Ще мали й кілька малих рибин, Він благословив їх і звелів роздати й рибу. 8 [Усі] їли та наситились. І зібрали сім повних кошиків залишків. 9 Тих, що їли, було приблизно чотири тисячі. Потім відпустив їх. 10 Після цього [Ісус] відразу сів у човен разом зі своїми учнями та відплів до землі Далманутської. 11 До [Ісуса] підійшли фарисеї та почали сперечатися з Ним. Вони, випробовуючи Його, вимагали знамення з неба. 12 [Ісус], глибоко зітхнувши у Своєму дусі, сказав: «Чому цей рід шукає знамення? Істинно кажу вам: цьому роду не дастесь ніякого знамення». 13 І, залишивши їх, знову сів у човен та виришив на другий бік [моря]. 14 [Учні] забули взяти хліб і, крім однієї хлібини, не мали в човні більше нічого 15 А [Ісус] застерігав їх: —Дивіться та стережіться закваски фарисейської та закваски Ірода. 16 Вони міркували між собою: —Він говорить так, тому що ми не маємо хлібів. 17 Знаючи про це, [Ісус] сказав: —Чому ви міркуєте між собою, що не взяли

хліба? Невже ви не збагнули й не розумієте? Мене та Моїх слів перед цим грішним та Невже ваше серце все ще закам'яніле? **18** невірним поколінням, того Й Син Людський Маєте очі, але не бачите? Маєте вуха, але посомориться, коли прийде в славі Свого не чуєте? Невже не пам'ятаєте? **19** Коли Отця разом зі святыми ангелами».

п'ять хлібів Я розділив для п'яти тисяч,

то скільки повних кошиків залишків ви зібрали? Вони відповіли: —Дванадцять. **20**

— А сім хлібів для чотирьох тисяч? І скільки повних кошиків із залишками ви зібрали?

Вони відповіли: —Сім. **21** Тоді [Ісус] сказав їм:

—Усе ще не розумієте? **22** Коли прийшли до Віфсаїди, привели до Ісуса сліпого й просили

доторкнутись до нього. **23** Він узяв сліпого за руку, вивів за межі села й, послинивши

Йому очі, поклав на нього руки та запитав:

—Бачиш щось? **24** Подивившись, він сказав:

—Бачу людей, але вони мов дерева, що

ходять. **25** Тоді [Ісус] знов поклав руки на

його очі. Чоловік подивився уважно, його

зір повернувся, і він бачив усе чітко **26** [Ісус]

вислав його додому та сказав: —Не заходить у

село й не розповідай нікому. **27** Ісус зі Своїми

учнями прийшов до сіл довкола Кесарії

Філіппової. Дорогою Ісус запитав Своїх учнів:

—За кого вважають Мене люди? **28** Вони

відповіли: —Одні – за Іvana Хрестителя, інші

– за Іллю, ще інші – за одного з пророків.

29 Тоді [Ісус] спитав їх: —А ви за кого

Мене вважаєте? Петро сказав Йому: —Ти –

Христос! **30** Тоді Він наказав їм нікому не

казати про Нього. **31** Потім почав навчати

їх, що Синові Людському належить багато

страждати, бути відкінутим старішинами,

первоєвщениками та книжниками, бути

вбитим, але через три дні Він воскресне. **32**

Він говорив їм прямо про це. Тоді Петро,

відклікавши Ісуса вбік, почав докоряти

Йому. **33** [Ісус] же повернувся, подивився

на Своїх учнів та докорив Петрові, кажучи:

—Відійди від Мене, сатано! Бо ти думаєш не

про Боже, а про людське. **34** І, покликавши

до Себе народ разом зі Своїми учнями,

сказав їм: «Якщо хтось хоче йти за Мною,

nehay зречеться самого себе, візьміть свій

хрест та слідує за Мною. **35** Бо хто хоче

спасті своє життя, той втратить його, а

хто втратить його заради Мене та Доброї

Звістки, той спасе його. **36** Яка користь

людині, якщо здобуде весь світ, а душу свою

втратить? **37** Або що дасть людина в обмін за

свою душу? **38** Бо якщо хтось посомориться

9 І сказав: «Істинно кажу вам: деякі з

присутніх тут не зазнають смерті, доки

не побачать Царства Божого, що прийшло

в силі». **2** Через шість днів Ісус узяв із

Собою Петра, Якова та Івана й вивів тільки

їх на високу гору. Там Він преобразився

перед ними: **3** Його одяг став бліскучим і

таким білим, що жоден відбліювач у світі

не міг би так відблілити. **4** І з'явилися їм

Мойсей та Ілля, які розмовляли з Ісусом. **5**

Петро сказав Іусові: «Равві, добре нам тут

бути! Зробімо три намети: один для Тебе,

один для Мойселя та один для Іллі». **6** Бо не

знав, що сказати, такі налякані були. **7** Тоді

з'явилася хмара, яка накрила їх, і з хмари

промовив голос: «Це Син Мій улюблений,

Його слухайте!» **8** І раптом, подивившись

навкруги, вони нікого не побачили, окрім

Ісуса. **9** Коли вони сходили з гори, [Ісус]

наказав їм, щоб не казали нікому про те, що

бачили, доки Син Людський не воскресне

з мертвих. **10** Вони зберегли це Слово

для себе, тільки міркували між собою, що

означає воскресіння з мертвих. **11** Потім вони

запитали Його: —Чому книжники кажуть,

що Ілля має прийти першим? **12** [Ісус]

відповів: —Ілля дійсно має прийти першим,

щоб відновити все. І, як написано про Сина

Людського, Він має багато постраждати

та бути приниженим. **13** Але кажу вам:

Ілля прийшов, і вони вчинили з ним

усе, що схотіли, як написано про нього.

14 Повернувшись до [інших] учнів, вони

побачили навколо них великий натовп і

книжників, які сперечалися з ними. **15** Як

тільки ці люди побачили Ісуса, здивувалися

й побігли привітати Його. **16** Він запитав

їх: —Чому ви сперечалися з ними? **17** Один

чоловік із натовпу відповів: —Учителю, я

привів до Тебе мого сина, бо він одержимий

духом німоти. **18** Коли дух його хапає, то

кидає на землю, з рота йде піна, хлопчик

скрегоче зубами й ціпеніє. Я просив Твоїх

учнів вигнати духа, але вони не змогли. **19**

[Ісус] у відповідь сказав: —О роде невірний,

доки буду з вами? Доки терпітиму вас?

Приведіть хлопчика до Мене! 20 І привели хто подасть вам чашу води в ім'я [Мое], хлопчика до Ісуса. Коли дух побачив Ісуса, бо ви Христові, – істинно кажу вам, – не відразу кинув хлопчика в судоми. Той, втратить своєї винагороди. 42 Якщо хтось упавши на землю, покотився й пустив піну з спокусить одного з цих малих, що вірють у рота. 21 Ісус запитав його батька: —Скільки Мене, то було б краще, якби йому повісили часу з ним таке? Він відповів: —З дитинства.

22 Часто [дух] кидає його у вогонь або у воду, щоб вбити його. Якщо можеш щось зробити, допоможи нам. Змилуйся над нами. 23 Ісус же сказав йому: —Якщо можеш?! Усе можливе для того, хто вірує! 24 Тоді батько хлопчика скрікнув: — Вірую! Допоможи моєму невірству. 25 Коли Ісус побачив, що люди збігаються, то наказав нечистому духові, кажучи: «Духу німий та глухий, наказую тобі: вийди з нього й більше не заходить у нього!» 26 Скрикнувши, [дух] сильно потряс хлопця в конвульсіях і вийшов із нього. Хлопець став як мертвий, так що багато хто говорив, що він помер. 27 Але Ісус узяв його за руку, підняв його, і він гасне». 28 Пізніше, коли Ісус увійшов у дім, кожна жертва буде посолена сіллю. 50 Сіль – учні наодинці запитали Його: —Чому ми добра річ, але якщо сіль втратить солоність, не змогли вигнати демона? 29 Ісус відповів: як її знов зробити соленою? Майте сіль самі —Цей рід можна вигнати лише молитвою та постом. 30 Вийшовши звідти, вони пройшли через Галілею. [Ісус] не хотів, щоб хтось дізnavся про це, 31 бо Він навчав Своїх учнів та казав їм: «Син Людський буде виданий у руки людські. Його вб'ють, але через три дні Він воскресне». 32 Однак [учні] не зрозуміли цих слів, а спитати Його боялися. 33 Коли вони прийшли в Капернаум і були в домі, [Ісус] запитав їх: —Про що ви говорили в дорозі? 34 Але вони мовчали, тому що в дорозі сперечалися між собою, хто з них найбільший. 35 Тоді [Ісус] присів, покликав до Себе дванадцятьох і сказав їм: —Якщо хтось хоче бути першим, той хай буде останнім серед усіх та слугою для всіх. 36 [Ісус] узяв дитину, поставив посеред них і, обійнявши її, сказав їм: 37 —Хто приймає таку дитину в ім'я Мое, той не Мене приймає, а Того, Хто надіслав Мене. 38 Іван сказав Йому: —Учителю, ми бачили когось, хто Твоїм ім'ям виганяв демонів, та ми заборонили йому, бо він неходить із нами. 39 Але Ісус сказав: —Не зупиняйте його, бо немає такого, хто б робив чудо в ім'я Мое й відразу злословив би Мене. 40 Той, хто не проти нас, той за нас. 41 Адже

млинове жорно на шию й кинули в море. 43 Якщо твоя рука спокушає тебе, відрубай її. Краще тобі увійти в життя покаліченим, ніж, маючи дві руки, іти до Геєни, у вогонь незгасимий, (Geenna g1067) 44 де черв'як їхній не вмирає і вогонь не гасне. 45 Якщо твоя нога спокушає тебе, відрубай її. Краче тобі увійти в життя покаліченим чи кульгавим, ніж, маючи дві ноги, бути вкинутим до Геєни, (Geenna g1067) 46 де черв'як їхній не вмирає і вогонь не гасне. 47 Якщо твое око спокушає тебе, вирви його. Краче тобі увійти до Царства Божого однооким, ніж, маючи два ока, бути вкинутим у Геєну, (Geenna g1067) 48 «де черв'як їхній не вмирає і вогонь не гасне». 49 Бо кожен буде вогнем посолений і устав. 51 Сіль – учні наодинці запитали Його: —Чому ми добра річ, але якщо сіль втратить солоність, не змогли вигнати демона? 29 Ісус відповів: як її знов зробити соленою? Майте сіль самі —Цей рід можна вигнати лише молитвою та в собі та зберігайте мир між собою.

10 [Ісус] піднявся звідти та пішов в околиці Йодеї та в землі, що за Йорданом. До Нього знову сходилися натовпи, і Він, за звичаєм, знову навчав їх. 2 Підійшли фарисеї та, випробовуючи Його, запитували: —Чи дозволено чоловікові розлучатися зі своєю дружиною? 3 [Ісус] у відповідь запитав: —Що наказав вам Мойсей? 4 Вони сказали: —Мойсей дозволив написати їй листа про розлучення та відпустити. 5 Ісус же сказав їм: —Через вашу жорстокість він написав вам цю заповідь. 6 Від початку творіння [Бог] «чоловіком та жінкою їх створив». 7 «Тому залишить чоловік батька свого й матір свою і прилине до жінки своєї, 8 і будуть двоє одним тілом». Тому більше не буде двох, а одне тіло. 9 Отже, те, що Бог з'єднав, людина хай не роз'єднє. 10 У дому учні знову запитали про це Ісуса. 11 Він сказав: —Кожен, хто розлучається зі своєю дружиною та одружується з іншою, чинить перелюб противінні. 12 І якщо дружина розлучається зі своїм чоловіком та одружується з іншим, також чинить перелюб. 13 [Люди] приносили до Нього дітей, щоб Він доторкнувся до них та

[благословив], але учні забороняли їм. **14** те, що має з Ним статися. **33** «Ось ми йдемо Ісус же, побачивши це, розгнівався й сказав: до Єрусалима, і там Син Людський буде «Пустіть дітей приходити до Мене й не виданий первосвященникам і книжникам. забороняйте їм, бо таким, як вони, належить Вони засудять Його на смерть та віддадуть Царство Боже. **15** Істинно кажу вам: хто язичникам. **34** Ті насміхатимуться з Нього, не прийме Царства Божого, як дитя, той плюватимуть на Нього, бичуватимуть Його не ввійде до нього!» **16** Він обійняв дітей та вб'ють, але через три дні Він воскресне». і, поклавши на них руки, благословив. **17** **35** Яків та Іван, сини Зеведеїв, підійшли до Коли Ісус відправився далі, підбіг до Нього Нього й сказали: —Учителю, бажаємо, щоб один чоловік, упав перед Ним на коліна й **18** Ісус відповів йому: —Чому ти називаєш щоб ми сиділи: один праворуч, а інший Мене добрим? Ніхто не є Добрим, окрім ліворуч від Тебе у славі Твоїй. **38** Ісус сказав Самого Бога. **19** Ти знаєш заповіді: «Не їм: —Не знаєте, чого просите. Чи зможете вбивай», «Не чини перелюбю», «Не вкради», ви пити чашу, яку Я п'ю, або хреститися «Не обмануй», «Не кривдь», «Шануй твого хрещенням, яким Я хрещуся? **39** Вони батька та матір». **20** Він відповів: —Учителю, відповілі: —Зможемо! Ісус сказав: —Чашу, усе це я зберіг з малку. **21** Ісус подивився на яку Я п'ю, ви будете пити, і хрещенням, нього з любов'ю та сказав йому: —Одного яким Я хрещуся, ви будете хрещені. **40** Але тобі ще бракує: піди, продай усе, що маєш, та сидіти праворуч або ліворуч від Мене – не роздай бідним, і матимеш скарб на небесах; Мені це вирішувати: ці місця належать тим, а тоді приходить та слідує за Мною. **22** Почувши кому приготовлені. **41** Решта десятеро учнів, це Слово, чоловік відійшов засмучений, почувши про це, розгнівалися на Якова та бо мав багато маєтків. **23** Ісус подивився Івана. **42** Ісус же, покликавши їх, сказав: «Ви навколо та сказав Своїм учням: —Як важко знаєте, що ті, кого вважають керівниками багатим увійти в Царство Боже! **24** Учні були народів, володіють ними, а сильні світу вражені словами Ісуса. Ісус знову сказав їм: панують над ними. **43** Але серед вас не так: —Діти, як важко тим, хто покладається на хто хоче стати великим між вами, той має багатства, увійти в Царство Боже. **25** Легше стати вашим слугою. **44** І хто хоче бути верблюдом пройти через вушко голки, ніж першим, нехай буде рабом для всіх. **45** Адже багатому ввійти в Царство Боже. **26** Тоді Син Людський прийшов не для того, щоб вони дуже здивувалися й казали між собою: Йому служили, але щоб служити й віддати —Хто ж тоді може бути спасенний? **27** Свое життя як викуп за багатьох». **46** Вони Подивившись на них, Ісус сказав: —Для прийшли до Єрихона, і, коли [Ісус] разом людей це неможливо, але не для Бога, зі Своїми учнями та великим натовпом адже для Бога все можливо. **28** Петро почав людей виходили з Єрихона, син Тимея, говорити: —Ось ми залишили все та пішли Вартимей, сліпий жебрак, сидів біля дороги. за Тобою. **29** Ісус відповів: —Істинно кажу **47** Почувши, що Ісус із Назарета проходить, вам: немає нікого, хто б залишив дім, братів, він почав кричати: —Сину Давидів, змилуйся сестер, батька, матір, дітей і поля заради наді мною! **48** Багато людей почали докоряті Мене та заради Доброї Звістки **30** і хто б не йому, щоб він замовк, але він ще голосніше отримав у сто разів більше в цей час домів, закричав: —Сину Давидів, змилуйся наді братів, сестер, матерів, дітей і поля разом мною! **49** Ісус зупинився та сказав: «Покличте із гоніннями, а в майбутньому від – вічне його!» Вони покликали сліпого, кажучи: життя. (*aion g165, aiōnios g166*) **31** Багато перших «Не бійся! Вставай! Він кличе тебе». **50** Той будуть останніми, а останні – першими. скинув верхню одежду, підскочив та прийшов **32** Вони йшли дорогою до Єрусалима. Ісус до Ісуса. **51** Ісус у відповідь сказав: —Що ти ішов попереду учнів, а вони, здивовані та хочеш, щоб Я зробив для тебе? Сліпий Йому сповнені страху, ішли за Ним. Він знову узяв відповів: —Равві, щоб я знову бачив! **52** Ісус дванадцятьох окремо й почав говорити про сказав йому: —Іди, твоя віра спасла тебе!

Сліпий відразу ж прозрів та пішов дорогою за Ісусом.

11 Коли наблизились до Єрусалима, до Вітфагії та Віфанії, до Оливної гори, Він надіслав двох Своїх учнів **2** та сказав їм: «Ідіть у село, яке перед вами, і відразу, як зайдете, знайдете прив'язане осля, на яке ще ніхто з людей не сідав; відв'яжіть його й приведіть». **3** І якщо хтось спитає вас: „Чому це робите?”, скажіть: „Господь потребує його й відразу відішле назад!”. **4** Вони пішли й знайшли осля, прив'язане на вулиці біля воріт, і розв'язали його. **5** Дехто з тих, що стояли там, сказали їм: «Що ви робите? Чому відв'яzuєте осля?» **6** Вони відповіли, як звелів їм Ісус; тоді відпустили їх. **7** І привели осля до Ісуса, поклали на нього свій одяг, і Він сів на нього. **8** Багато хто стелів свій одяг по дорозі, інші ж стелили по дорозі гілки, які відрізали на полях. **9** Ті, що йшли попереду та позаду Нього, викрикували: «Осанна!» «Благословенний Той, Хто йде в ім'я Господа!» **10** «Благословенне Царство батька нашого Давида, яке надходить!» «Осанна на небесах!» **11** Коли Він увійшов у Єрусалим, то пішов до Храму й оглянув усе. Та осільки була вже пізня година, вийшов разом із дванадцятьма та пішли до Віфанії. **12** Наступного дня, коли виходили з Віфанії, [Ісус] зголоднів. **13** І, побачивши здалека смоковницю, яка була вкрита листям, Він підійшов подивитися, чи немає на ній плодів.

Але не знайшов нічого, окрім листя, бо не був ще час для смокви. **14** Тоді промовив до неї: «Нехай же повік ніхто не буде їсти твоїх плодів!» Його учні почули це. (аіон 165) **15** Коли прийшли в Єрусалим, [Ісус] увійшов у Храм та вигнав усіх тих, хто продавав і купував у Храмі, перевернув столи тих, хто міняв виноградарів, щоб отримати свою частину гроші, та місця тих, хто продавав голубів. **16** врожаю. **3** Однак виноградарі схопили, Він не дозволяв нікому переносити через побили його й відіслали назад ні з чим. **4** Храм будь-які речі. **17** Навчав і казав їм: Тоді [господар] надіслав до них іншого раба. «Хіба не написано: „Дім Мій буде називатися Але вони й тому розбили голову та відіслали Домом Молитви для всіх народів”? А ви з ганьбою. **5** Він надіслав ще одного, але зробили з нього „притулок розбійників!” вони його вбили. Також і багатьох інших: **18** Первосвященники та книжники почули одних побили, а інших убили. **6** Нарешті про це й шукали нагоди вбити Ісуса, але надіслав до них свого єдиного улюблена боялися Його, бо весь народ був здивований сина, кажучи: «Мого сина поважатимуть! Його вченням. **19** Коли наставав вечір, вони **7** Але ті виноградарі сказали один одному: виходили з міста. **20** Вранці, проходячи повз

смоковницю, вони побачили, що вона всохла від самого коріння. **21** Згадавши, [що сталося напередодні], Петро сказав Йому: —Равви, ось смоковница, яку Ти прокляв, всохла! **22** У відповідь Ісус сказав: —Майте віру в Бога! **23** Істинно кажу вам: якщо хтось скаже цій горі: «Піднесися та кинься в море!» – і не буде сумніватися у своєму серці, а буде вірити, що станеться, як сказав, то так і буде. **24** Тому кажу вам: усе, про що молитесь і просите, вірте, що [ви вже] отримали, – і буде [дано] вам. **25** І коли стоїте в молитві, то прощайте, коли маєте щось проти когось, щоб і Отець ваш Небесний простив вам провини ваши. **26** Але якщо не прощаєте, і Отець ваш Небесний не простить вам провин ваших. **27** Вони знову прийшли до Єрусалима. Коли Він ходив у Храмі, до Нього підійшли первосвященники, книжники та старійшини **28** Й запитали Його: —Якою владою Ти це робиш? Або хто дав Тобі таку владу робити це? **29** Ісус сказав їм: —Запитаю і Я вас про одне. Скажіть Мені, і Я скажу вам, якою владою це роблю. **30** Іванове хрещення було з Неба чи від людей? Дайте Мені відповідь. **31** Вони ж стали міркувати між собою, кажучи: —Якщо скажемо: «З неба», Він запитає: «Чому ж ви не повірили йому?» **32** Якщо ж ми скажемо: «Від людей», – боїмося людей, бо всі вважали Івана пророком. **33** Вони відповіли Ісусові: —Не знаємо. Ісус сказав: —Тоді і Я не скажу, якою владою це роблю.

12 [Ісус] почав говорити їм у притчах:

—Один чоловік посадив виноградник, обвів його огорожею, вкопав давильню, збудував башту, здав його в оренду виноградарям та вирушив у подорож. **2** Коли настав час, він надіслав одного раба до виноградарів, щоб отримати свою частину врожаю. **3** Однак виноградарі схопили, побили його й відіслали назад ні з чим. **4** Храм будь-які речі. **17** Навчав і казав їм: Тоді [господар] надіслав до них іншого раба. «Хіба не написано: „Дім Мій буде називатися Але вони й тому розбили голову та відіслали Домом Молитви для всіх народів”? А ви з ганьбою. **5** Він надіслав ще одного, але зробили з нього „притулок розбійників!” вони його вбили. Також і багатьох інших: **18** Первосвященники та книжники почули одних побили, а інших убили. **6** Нарешті про це й шукали нагоди вбити Ісуса, але надіслав до них свого єдиного улюблена боялися Його, бо весь народ був здивований сина, кажучи: «Мого сина поважатимуть! Його вченням. **19** Коли наставав вечір, вони **7** Але ті виноградарі сказали один одному: виходили з міста. **20** Вранці, проходячи повз

спадщина буде нашою!» **8** Вони схопили Один із книжників, підійшовши, послухав, його, вбили та вивели з виноградника. **9** Що ж як вони говорили Й, побачивши, що Ісус зробить господар виноградника? Він прийде добре відповів садукеям, запитав Його: —Яка та вб'є виноградарів, а виноградник віддасть заповідь перша з усіх? **29** Ісус відповів: іншим виноградарям. **10** Хіба ви не читали в —Перша є: «Слухай Ізраїлю, Господь Бог Писанні: «Камінь, який відкинули будівничі, твій — це єдиний Господь. **30** Люби Господа став наріжним каменем. **11** Господь зробив Бога свого всім серцем своїм, усією своею це, і воно є дивним у наших очах». **12** Вони душею, усім своїм розумом і всією силою зрозуміли, що Він про них сказав цю притчу, своєю». **31** А друга: «Люби близького свого, і шукали нагоди схопити [Ісуса], але боялися як самого себе». Немає заповіді важливішої народу. Тому залишили Його й відійшли. від цих двох. **32** Книжник сказав Йому: **13** Потім вони надіслали до Нього деяких —Добре, Учителю! Ти правильно сказав: фарисеїв та іродіан, щоб впіймати Його [Бог] єдиний, і немає іншого, крім Нього. **33** І на слові. **14** Ти прийшли та запитали Його: любити Його всім серцем, усім розумінням —Учителю, ми знаємо, що Ти праведний, та всією силою, і любити близького, як ні на кого не зважаєш, адже не дивишся самого себе, — це більше за всі цілопалення на людське обличчя, а правдиво навчаєш та жертві. **34** Побачивши, що він мудро Божого шляху. Чи годиться платити податок відповів, Ісус сказав Йому: —Ти недалеко Кесареві, чи ні? Платити чи не платити? **15** від Царства Божого! І більше ніхто не Ісус, знаючи їхнє лицемірство, сказав їм: наважувався запитувати Його. **35** У відповідь —Чому ви випробовуєте Мене? Дайте Мені Ісус, навчаючи в Храмі, сказав: —Чому динарій, щоб побачити. **16** Вони принесли: книжники кажуть, що Христос є сином Він сказав: —Чие це зображення та напис? Давида? **36** Адже сам Давид через Духа —Кесаря! **17** Тоді Ісус сказав їм: —Віддайте Святого сказав: «Господь сказав Господеві Кесареві Кесареве, а Богові —Боже! І вони моєму: „Сядь праворуч від Мене, доки Я дивувалися з Нього. **18** Прийшли до Нього не покладу ворогів Твоїх, як піdnіжок для садукеї, які кажуть, що немає воскресіння Твоїх ніг“. **37** Якщо сам Давид називає Його з мертвих, і запитали Його: **19** —Учителю, Господом, як Він може бути його Сином? Мойсей написав нам: «Якщо чийсь брат Багато людей слухало Його із задоволенням. помре та залишить дружину, не залишивши **38** У Своєму навчанні Він сказав: «Стережіться жодної дитини, то нехай його брат візьме книжників: їм подобається одягатись у довгі дружину [померлого] та піdnіме нащадка одежі, вони люблять привітання на ринках, своему братові». **20** Було семеро братів. **39** перші місця в синагогах та почесні місця Перший одружився та помер, не залишивши на бенкетах. **40** Вони з'їдають доми вдів, але дітей. **21** Другий одружився з вдовою, але прикриваються довгими молитвами. Вони він помер, не залишивши дітей, також і отримають суворіше покарання». **41** [Ісус] третій. **22** І [ніхто] із сімох не залишив сів навпроти скрині для пожертв і дивився, дітей. Після всіх померла й жінка. **23** При як люди клали гроші в скриню. Чимало воскресінні, коли воскреснуть, дружиною багатіїв клали багато. **42** Але підійшла одна котрого з них вона буде? Адже всі семеро бідна вдова, яка поклала дві лепти, що разом мали її за дружину. **24** Ісус сказав їм: —Чи складають один кодрант. **43** Ісус покликав не тому ви помиляєтесь, що не знаєте Своїх учнів і сказав їм: «Істинно кажу вам: ані Писання, ані сили Божої? **25** Бо коли ця бідна вдова поклала в скриню більше, ніж воскресають з мертвих, не одружується поклали всі інші. **44** Адже всі клали зі свого й не виходять заміж, а є як ангели на достатку, а вона зі своєї бідності поклала небі. **26** А щодо воскресіння з мертвих, все, що мала на прожиток».

хіба ви не читали в книзі Мойсея про те, що сказав Йому Бог при полум'ї вогню тернового куща: «Я — Бог Авраама, Бог Ісаака і Бог Якова? **27** Він є Богом не мертвих, а живих! Дуже помиляєтесь! **28**

13 Коли [Ісус] виходив із Храму, один з Його учнів сказав Йому: —Учителю, поглянь, яке каміння і які будівлі! **2** Ісус сказав Йому: —Ти бачиш ці величезні

споруди? Не залишиться тут каменя на місці не буде світити; 25 зірки впадуть із камені, який не був би зруйнований. 3 з неба, і сили небесні захитаються». 26 Тоді Потім, коли [Ісус] сидів на Оливній горі побачать Сина Людського, Який приходить навпроти Храму, Петро, Яків, Іван та Андрій на хмараах із великою силою та славою. 27 наодинці запитали Його: 4 —Скажи нам, Тоді Він надішле ангелів, і вони зберуть коли все це станеться і яка ознака того, що Його обраних із чотирьох вітрів, від одного все це скоро здійсниться? 5 Ісус почав їм краю землі до краю неба. 28 Від смоковниці говорити: —Дивіться, щоб ніхто не ввів вас навчіться її притчі: коли гілка стає вже в оману! 6 Бо багато хто прийде в ім'я Мое м'якою пускає листя, ви знаєте, що літо й казатиме: «Це Я!» І багатьох введуть в близько. 29 Так і ви, коли побачите, що оману. 7 Коли почуєте про війни та чутки це збувається, знайте: [прихід] близько, про війни, не лякайтесь: це має статися, але [уже] біля дверей. 30 Істинно кажу вам: не це ще не кінець. 8 Повстане народ проти мене цей рід, поки все це не станеться. 31 народу й царство проти царства. У різних Небо та земля проминуть, але слова Мої не місцях будуть землетруси та голод. Але це — проминуть. 32 А про той день і про ту годину лише початок страждань. 9 Будьте обережні! ніхто не знає: ні ангели небесні, ні Син, а Адже видаватимуть вас до судів і в синагогах тільки Отець. 33 Стережіться, пильнуйте, битимуть вас. Пovedуть вас до правителів та бо не знаєте, коли прийде той час. 34 царів заради Мене, на свідчення їм. 10 Але Подібно як чоловік, який, вирушивши в спочатку Добра Звістка має проповідуватись подорож, залишив свій дім і дав своїм рабам усім народам. 11 Коли поведуть вас видавати владу, кожному своє доручення, а сторожеві [до суду], не турбуйтесь, як і що казати. наказав пильнувати. 35 Пильнуйте, бо не Але говоріть те, що буде дано вам у той знаєте, коли господар дому прийде: увечері, час. Адже не ви будете говорити, а Дух опівночі, коли заспіває півень або вранці, 36 Святий. 12 Брат видасть на смерть брата, щоб, прийшовши несподівано, не знайшов а батько — дитину. Повстануть діти проти вас уві сні. 37 Те, що Я кажу вам, усім кажу: батьків та вбиватимуть їх. 13 І всі будуть пильнуйте!

ненавидіти вас через ім'я Мое. Але хто витримає до кінця, той буде спасений. 14 Коли побачите гідоту спустошення, що сидить там, де їй не слід, — хто читає, нехай зрозуміє, — тоді ті, що в Юдеї, нехай тікають у гори. 15 Той, що буде на даху, хай не сходить і не входить, аби взяти щось зі свого дому; 16 той, що в полі, хай не вертається взяти свою одежду. 17 Горе вагітним і тим, що будуть годувати грудьми в ті дні. 18 Молітися, щоб це не сталося взимку. 19 Бо в ті дні буде таке страждання, якого не було від початку світу, що його створив Бог, дотепер і ніколи не буде. 20 І якби Господь не скоротив [тих] днів, то жодна людина не була б врятована, але заради обраних, яких Він обрав, [Господь] скоротив [ти] дні. 21 Якщо тоді хтось скаже вам: «Ось тут Христос!», «Ось [Він] там!» — не вірте. 22 Бо постануть лжехристи та лжепророки й робитимуть знамення та чудеса, щоб ввести в оману, якщо можливо, обраних. 23 Ви ж стережіться. Я про все попередив вас! 24 Але в ті дні, після того страждання, «сонце померкне, і

14 Через два дні була Пасха та свято Опрісноків. Первосвященники та книжники шукали, як би підступом схопити та вбити Ісуса. 2 Але говорили: «Не у свято, щоб не сталося якогось заворушення в народі». 3 [Ісус] був у Віфанії, у домі Симона прокаженого. Коли Він сидів за столом, прийшла одна жінка, яка принесла алебастровий глечик із дуже дорогим чистим нардовим миром. Вона розбрала алебастровий глечик і вилила миро на голову Ісуса. 4 Однак деякі з обуренням [говорили] між собою: —Навіщо така трата міра? 5 Це міро можна було продати більше, ніж за триста динаріїв, та роздати бідним. І докоряли їй. 6 Але Ісус сказав: —Залишіть її, чому ви докоряєте їй? Вона зробила добре діло для Мене. 7 Бідних ви завжди маєте з собою, коли схочете, можете їм допомогти, а Мене не завжди матимете. 8 Вона зробила, що змогла. Помазала миром Мое тіло, щоб приготувати до поховання. 9 Істинно кажу вам: всюди,

де буде проповідуватись ця Добра Звістка —Істинно кажу тобі: цієї ночі, перед тим, у всьому світі, будуть казати й те, що як півень двічі заспіває, ти тричі зречешся вона зробила, на згадку про неї. 10 Юда Мене. 31 Але Петро ще сильніше наполягав: Іскаріот, один із дванадцятьох, пішов до —Навіть якщо треба буде померти разом первосвященників, щоб видати їм Ісуса. 11 із Тобою, усе одно я не зречуся. І всі Почувши про це, вони зрадили та обіцяли сказали так само. 32 Потім вони прийшли до дати Йому грошей. І [відгоді] він шукав місця, яке називається Гефсиманія, і [Ісус] слушної нагоди, щоб Його видати. 12 сказав Своїм учням: —Посидьте тут, поки Я У перший день свята Опрісноків, коли помолюся. 33 Він узяв з Собою Петра, Якова приносили пасхальну жертву, учні запитали та Івана й почав сумувати та тривожитись. Ісуса: —Де Ти хочеш, щоб ми пішли та 34 Він сказав їм: —Моя душа страждає приготували Тобі спожити Пасху? 13 Він смертельно! Залишайтесь тут та пильнуйте. надіслав двох учнів і сказав їм: —Ідіть у 35 І, відійшовши трохи далі, упав на землю місто, вас зустріне чоловік, який нестиме та молився, щоб, якщо можливо, ця година глечик із водою. Ідіть за ним. 14 Куди він обминула Його. 36 Він казав: «Авва! Отче! Для увійде, скажіть господареві дому: «Учитель Тебе все можливо! Нехай ця чаша обмине питает: „Де Моя кімната, у якій Я буду Мене. Але нехай буде не як Я хочу, а як Ти“. споживати Пасху з Моїми учнями?» 15 37 Повернувшись, знайшов, що вони заснули, І він покаже вам нагорі велику прибрану та сказав Петрові: —Симоне, ти спиш? Чи й готову кімнату — там і приготуйте для не міг ти однієї години пильнувати? 38 нас. 16 Учні пішли й, прийшовши в місто, Пильнуйте та моліться, щоб вам не впасти в знайшли все саме так, як казав їм [Ісус], спокусу! Бо дух бадьорий, а тіло немічне. та приготували там Пасху. 17 Коли настав 39 І знов відійшов та молився, кажучи ті вечір, Він прийшов разом із дванадцятьма. ж слова. 40 Коли Він повернувся до учнів, 18 А як вони сиділи за столом та їли, Ісус знову знайшов, що вони сплять, бо їхні очі сказав: —Істинно кажу вам: один із вас, були обтяжені. Вони не знали, що відповісти хто єсть зі Мною, зрадить Мене. 19 Вони Йому. 41 Коли прийшов утрете, сказав засмутилися й почали запитувати Його, їм: —Ви все ще спите та відпочиваєте? один за одним: —Це не я? 20 Він сказав їм: Досить, ось прийшла година, і Син Людський —Один із дванадцятьох, той, хто вмочає віддається в руки грішників. 42 Вставайте, [хліб] разом зі Мною в миску. 21 Син ходімо! Ось наближається Мій зрадник. 43 Людський, безумовно, іде, як про Нього І відразу, коли Він ще говорив, підійшов написано, але горе тому чоловікові, через Юда, один із дванадцятьох, і з ним натовп із якого зраджено Сина Людського. Було б мечами та киями — від первосвященників, краще тому чоловікові не народжуватись. 22 книжників та старійшин. 44 Зрадник дав їм Коли вони їли, [Ісус] узяв хліб, благословив такий знак, кажучи: «Той, Кого я поцілую, це Його, розломав та дав їм, кажучи: «Візьміть, Він, арештовуйте Його й візьміть під варту!» це є тіло Моє». 23 Потім узяв чашу, подякував 45 Наблизившись, він відразу підійшов до і дав її учням, і пили з неї всі. 24 Він сказав Ісуса й сказав: «Равві!» — і поцілував Його. їм: «Це кров Моя, [кров] Нового Завіту, яка 46 Тоді вони наклали на Нього руки та проливається за багатьох. 25 Істинно кажу заарештували Його. 47 Один із тих, хто вам: не питиму більше з цього виноградного стояв поруч із Ним, вихопив меч, ударив плоду до дня, коли питиму нове вино в раба первосвященника й відрубав Йому Царстві Божому». 26 І, проспівавши пісні, вухо. 48 Потім Ісус звернувся до них: «Ви вони пішли на Оливну гору. 27 Тоді Ісус вийшли проти Мене, як проти розбійника, сказав [учням]: —Усі ви відмовите [від з мечами та киями, щоб заарештувати Мене], бо написано: «Уражу пастиря — і вівці Мене. 49 Щодня Я був із вами, навчав у розсіються». 28 Але після Мого воскресіння Храмі, і ви не заарештовували Мене. Але Я піду до Галілеї, і там ми зустрінемось. це сталося, щоб збулося Писання». 50 І всі, 29 Петро сказав Йому: —Навіть якщо всі залишивши Його, втекли. 51 Один юнак зречується, я — ніколи. 30 Ісус сказав Йому: слідував за Ним, обгорнувшись у покривала

на голе тіло. Вони схопили його, 52 але згадав слова Ісуса: «Перед тим, як двічі він, залишивши покривало, утік голий, заспіває півень, ти тричі зречешся Мене». 1, 53 Ісуса повели до первосвященника, де згадавши, він гірко заплакав.

зібралися всі первосвященники, книжники та старійшини. 54 Петро ж ішов за Ісусом на відстані аж у двір первосвященника, сів разом зі слугами та грівся біля вогню. 55 Первосвященники й весь Синедріон шукали свідчення проти Ісуса, щоб вбити Його, але не знаходили. 56 Багато хто неправдиво свідчив проти Нього, але їхні свідчення не збігалися. 57 Деякі піднялися та неправдиво свідчили проти Нього, кажучи: 58 —Ми чули, як Він казав: «Я зруйную цей Храм рукотворний і за три дні Я збудую інший, нерукотворний». 59 Але і в цьому їхнє свідчення не підтвердилося. 60 Тоді первосвященник, піднявшись, став на середину й запитав Ісуса: —Нічого не відповідаєш на те, що вони свідчать проти Тебе? 61 Але Він мовчав і нічого не відповідав. Первосвященник запитав Його знову: —Ти — Христос, Син Благословленного? 62 Ісус відповів: —Я є. І ви побачите Сина Людського, Який сидить праворуч від Всемогутнього й приходить на хмарах небесних! 63 Тоді первосвященник роздер свій одяг та сказав: —Навіщо нам потрібні свідки? 64 Ви чули богохульство! Що скажете? І всі вони вирішили, що Він заслуговує на смерть. 65 Деякі почали плювати на Нього, закривали Йому обличчя та били кулаками, кажучи: «Пророкуй!» І слуги теж били Його в обличчя. 66 У той час Петро був внизу, у дворі; туди підійшла й одна зі служниць первосвященника. 67 Коли вона побачила Петра, який грівся біля вогню, придивилася до нього й сказала: —І ти був з Ісусом із Назарета. 68 Але Петро заперечив кажучи: —Я не знаю й не розумію, про що ти говориш. Він вийшов геть на переддвер'я. І тоді заспівав півень. 69 Служниця знов побачила його й почала казати всім присутнім: —Цей чоловік — один із них! 70 Але він знову заперечив цьому. Трохи пізніше ті, що були присутні там, сказали Петрові: —Ти й справді один із них, бо ти галілеянин! 71 Але він почав клястися та присягати кажучи: —Не знаю Цього Чоловіка, про Якого ви говорите! 72 І одразу заспівав півень удруге. Тоді Петро

15 Вранці наступного дня первосвященники скликали раду разом зі старійшинами, книжниками та всім Синедріоном. Потім зв'язали Ісуса та повели й передали Його Пилатові. 2 Пилат запитав Його: —Ти Цар юдеїв? [Ісус] відповів: —Ти кажеш це! 3 Первосвященники звинувачували Його в багатьох речах. 4 Пилат знов запитав Ісуса: —Ти нічого не відповідаєш? Дивись, скільки проти Тебе обвинувачено! 5 Але Ісус більше нічого не відповідав, і Пилат дуже здивувався. 6 На кожне свято [намісник] відпускав їм одного з в'язнів, якого вони просили. 7 У той час був один в'язень, на ім'я Варавва, який разом із бунтівниками був винний у вбивстві. 8 Люди прийшли й почали просити Пилата, щоб він зробив, як завжди. 9 Пилат відповів йм: —Чи бажаєте, щоб я відпустив вам Царя юдеїв? 10 Бо він знову, що через заздрощі первосвященники видали Ісуса. 11 Але первосвященники вмовили людей просити, щоб краще відпустив їм Варавву. 12 Пилат знову звернувся до них: —А що хочете, щоб я зробив із Тим, Кого називаєте Царем юдеїв? 13 Вони ж знов закричали: —Розіпні Його! 14 Пилат запитав: —Яке ж зло Він скоїв? Але вони ще сильніше закричали: —Розіпні Його! 15 І так Пилат, бажаючи догодити людям, відпустив їм Варавву, а Ісуса наказав бичувати та віддав на розп'яття. 16 Воїни відвели Ісуса до двору, тобто до преторії, та скликали всю когорту. 17 Вони наділи на Нього багряницю, сплели та поклали на голову вінок із тернини. 18 І почали вітати Його: «Вітаємо Тебе, Царю юдеїв!» 19 Вони били Його тростиною по голові, плювали на Нього й, падаючи на коліна, вклонялися Йому. 20 Коли закінчили знущатися, зняли з Ісуса багряницю, надягнули на Нього Його одяг і відвели, щоб розіп'яти Його. 21 [Воїни] примусили одного перехожого, Симона з Кирени, що повертається з поля, батька Олександра та魯фа, нести хрест Ісуса. 22 Привели Ісуса на Голгофу (що в перекладі означає «місце Черепа»). 23 Дали Йому [випити] вина, змішаного з миррою,

але Він не взяв. **24** Потім, розіп'явши Ісуса, помер. **45** Довідавшись від сотника, [що Ісус вони розділили між собою Його одяг, дійсно помер], він віддав тіло Йосифові. **46** кидаючи жереб, хто що візьме. **25** Коли [Йосиф] купив льняну тканину і, знявши Його розіп'яли, була третя година. **26** I [тіло Ісуса], обгорнув його в полотно й написали Його провину: цар юдеїв. **27** Разом поклав до гробниці, яка була висічена в із Ним розіп'яли двох розбійників: одного скелі. До входу в гробницю привалив камінь. – праворуч, а іншого – ліворуч від Нього. **47** Марія Магдалина та Марія, [мати] Йосії, **28** I збулося сказане у Святому Писанні: дивилися, де Його поховали.

«Його зараховано до злочинців». **29** Ті, що проходили повз, богохульствували проти Нього. Вони хитали головами й казали: «Гей! Ти ж збирався зруйнувати Храм і відбудувати його за три дні. **30** Спаси Себе Самого, зійди з хреста!» **31** Первосвященники разом із книжниками також насміхалися з Нього, кажучи між собою: «Інших рятував, а Себе не може врятувати! **32** Якщо Він насправді Христос, Цар Ізраїля, то нехай зараз зійде з хреста, щоб ми побачили й повірили!» I ті, що були розіп'яти разом із Ним, також насміхалися з Нього. **33** Близько шостої години настала темрява по всій землі – аж до дев'ятої години. **34** А о дев'ятій Ісус голосно закричав: «Елої, Елої, лема савахтані?» (що в перекладі означає: «Боже Мій, Боже Мій, чому Ти покинув Мене?») **35** Деякі з тих, що там стояли, почувши це, казали: «Дивіться, Він кличе Іллю!» **36** Хтось побіг, наповнив губку кислім вином, настромив на тростину й дав Йому пити, кажучи: «Облиште, побачимо, чи прийде Ілля зняти Його!» **37** Ісус же, голосно скривнувши, віддав духа. **38** Завіса в Храмі розірвалася надвое зверху донизу. **39** Сотник, який стояв навпроти Нього, побачивши, як Він помер, промовив: «Цей чоловік справді був Сином Божим!» **40** Були там і деякі жінки, які стояли поодаль і дивилися. Серед них були Марія Магдалина, Марія – мати Якова молодшого та Йосії, і Саломія. **41** Коли Він був ще в Галілеї, вони слідували за Ним та служили Йому. Було й багато інших, які прийшли з Ним до Єрусалима. **42** Коли наставвечір, – а був день Приготування перед Суботою, – **43** прийшов Йосиф з Адриаматеї, поважний радник, який теж очікував Царства Божого. Він наважився піти до Пилата та просити тіло Ісуса. **44** Коли Пилат дізнався, що Ісус уже помер, то здивувався й, покликавши сотника, запитав у нього, чи давно Ісус

16 Після Суботи Марія, Марія Магдалина, Марія, [мати] Якова, і Саломія купили пахощі, щоб піти та намастити Його. **2** На світанку першого дня тижня вони пішли до гробниці **3** й говорили між собою: «Хто відкотить нам камінь від входу в гробницю?» **4** Але коли придивилися, то побачили, що камінь, який був дуже великий, відкочено. **5** Увійшовши до гробниці, побачили юнака, одягненого в білий одяг, який сидів праворуч. Вони дуже злякалися. **6** Але він сказав їм: «Не бійтесь! Ви шукаєте Ісуса з Назарета, Який був розіп'ятий? Немає Його тут: Він воскрес! Подивіться на місце, де Його поклали. **7** Ідіть та скажіть Його учням та Петрові, що Він іде перед вами в Галілею, там Його побачите, як Він казав вам». **8** Вони вийшли та побігли геть від гробниці, бо їх охопило тремтіння та подив. Вони нікому нічого не сказали, адже були охоплені страхом. **9** (note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.) Після Свого воскресіння вранці першого дня тижня [Ісус] найперше з'явився Марії Магдалині, з якої вигнав сім демонів. **10** Вона пішла та сповістила Його учнів, які плакали та сумували. **11** Почувши, що Він живий і що вона Його бачила, вони не повірили. **12** Після цього, Він з'явився в іншому вигляді двом із них, які йшли до села. **13** Вони повернулися та сповістили іншим, але їм теж не повірили. **14** Нарешті Він з'явився одинадцятьом, коли вони були за столом. Він докоряв їм за їхню нівіру та впертість, бо не повірили тим, хто бачив Його воскреслим із мертвих. **15** Потім промовив: «Ідіть по всьому світі та проповідуйте Добру Звістку всім людям! **16** Хто повірить та охреститься, буде спасений, а хто не повірить, буде засуджений. **17** Такі ознаки будуть супроводжувати тих, хто увірюватиме: в ім'я Мое будуть виганяті демонів, говоритимуть новими мовами, **18**

якщо братимуть до рук змій або вип'ють отруту, це не нашкодить їм, на хворих покладатимуть руки, і ті зціляться». **19** Після того, як Господь Ісус промовив до них ці слова, Він вознісся на небо й сів праворуч від Бога. **20** Вони пішли та проповідували по всьому світі, а Господь допомагав їм і підтверджував Слово ознаками, що його супроводжували.

Від Луки

1 Оскільки багато хто вже намагався скласти розповідь про події, які сталися між нами, **2** у такий спосіб, як іх передали нам люди, що від самого початку були свідками й котрі стали служителями Слова, **3** то і я вирішив, дослідивши все ретельно від самого початку, написати тобі, поважний Теофіле, усе послідовно, **4** щоб ти міг досконало пізнати достовірність слів, яких був навчений. **5** За днів Ірода, царя Юдеї, був один священник, на ім'я Захарія, із черги Авія, та його дружина, на ім'я Єлизавета, одна з дочок Аарона. **6** Вони обое були праведні перед Богом, бездоганно виконуючи всі заповіді та настанови Господа. **7** У них не було дітей, бо Єлизавета була безплідна, і обое були похилого віку. **8** Одного разу, коли [Захарія] за порядком своєї черги служив перед Богом, **9** згідно зі звичаєм священства, випало йому через жереб зйти до Храму Господнього та кадити. **10** Усе зібрання народу молилося зовні, коли прийшов час кадити. **11** Тоді ангел Господній з'явився перед ним, стоячи з правого боку жертовника для кадіння. **12** Коли Захарія побачив його, то жахнувся, і в страхі охопив його. **13** Але ангел сказав йому: —Не бійся, Захаріє, твоя молитва почута! Твоя дружина Єлизавета народить тобі сина, і назвеш його Іван. **14** Ти будеш радісним та щасливим, і багато хто радітиме його народженню. **15** Він буде великий перед Господом, вина та міцного напою не питиме; і Дух Святий наповнить його ще з лона його матері. **16** І багатьох синів Ізраїлю він наверне до Господа Бога свого. **17** Він ітиме перед Ним у дусі й силі Іллі, наверне серця батьків до дітей та непокірних до мудрості праведних, щоб підготувати народ до приходу Господа. **18** Захарія відповів ангелу: —Як я дізнаюся про це? Я вже старий, і дружина моя в похилих літах. **19** Ангел у відповідь сказав йому: —Я Гавриїл, що стою перед Богом, і мене послано сказати тобі що добру звістку, **20** але тепер ти будеш мовчати й не зможеш говорити до дня, коли все це станеться, бо ти не повірив моїм словам, котрі здійсняться свого часу! **21** Народ же

чекав на Захарію та дивувався, чому він затримується в Храмі. **22** Коли ж він вийшов, то вже не міг говорити, і всі зрозуміли, що в Храмі він бачив видіння. [Захарія] звертався до них знаками та залишався німим. **23** Після закінчення днів його служіння, він повернувся додому. **24** Невдовзі після цього Єлизавета, його дружина, завагітніла й п'ять місяців ховалася, кажучи: **25** «Ось що для мене зробив Господь у ці дні, коли зглянувся, щоб зняти ганьбу мою між людьми». **26** Шостого місяця Бог надіслав ангела Гавриїла в галілейське місто, яке називалося Назарет, **27** до діви, що була заручена з чоловіком, на ім'я Йосиф, з дому Давида. Ім'я діви було Марія. **28** Прийшовши до неї, ангел промовив: —Радій, та, що отримала благодать! Господь із тобою! Благословенна ти між жінками. **29** Ці слова здивували її, і вона почала роздумувати, що може означати це привітання. **30** Ангел відповів їй: —Не бійся, Маріє, бо ти знайшла благодать у Бога. **31** Ось завагітнієш та народиш Сина, і назвеш Його Ісус. **32** Він буде великий, і Його називатимуть Сином Всевишнього. Господь Бог даст Йому престол Давида, батька Його. **33** Він царюватиме над домом Якова повіки, і Його Царству не буде кінця. (αἰών γ165) **34** Марія відповіла ангелу: —Як же це станеться, якщо я не була з чоловіком? **35** У відповідь ангел сказав: —Дух Святий зійде на тебе, і сила Всевишнього обгорне тебе, тому Святий, Який народиться, назветься Сином Божим. **36** Ось Єлизавета, твоя родичка, завагітніла у своїй старості й чекає на сина; і оце вже шостий місяць тій, що її звуть безплідною, **37** бо у Бога ніяке слово не буває безсилим. **38** Марія відповіла: —Ось я, раба Господня, нехай усе станеться за словом твоїм. І ангел відійшов від неї. **39** Тими днями Марія зібралася й пішла, поспішаючи, у гірську околицю, в одне з міст Юдиних. **40** Вона зайшла в дім Захарії і привітала Єлизавету. **41** Коли Єлизавета почула привітання Марії, то дитя в її лоні заворушилося від радості, а Єлизавета наповнилася Духом Святым. **42** Вона голосно промовила: —Благословенна ти між жінками, і благословенна Дитина, Яку ти народиш! **43** І звідкіля мені це, що мати Господа мого прийшла до мене? **44** Як тільки

я почула голос твого привітання, дитина нас від руки ворогів, щоб ми служили Йому в моєму лоні заворушилася від радості. **45** без страху **75** у святості й праведності перед Блаженна та, яка повірила, що здійсниться лицем Його в усі дні наші. **76** І ти, дитино, все сказане їй від Господа! **46** І сказала Марія: назвешся пророком Всевишнього, бо тимеш «Величає душа моя Господа, **47** та радіє дух перед Господом, готуючи шляхи Йому, **77** мій у Бозі, Спасителі моєму, **48** бо зглянувся щоб дати пізнання спасіння народові Його, Він на покору раби Свої. Ось чому віднині всі через прощення гріхів їхніх. **78** Через велику покоління називатимуть мене блаженною, милість Бога нашого, з якою прийде нам **49** бо велике вчинив мені Всемогутній. Святе на допомогу, як Вранішня Зоря з висоти, **79** ім'я Його! **50** Милість Свою Він [показує] щоб засіяти над тими, що живуть у темряві з роду в рід тим, хто боїться Його. **51** Він й у тіні смерті, спрямовуючи наші кроки зробив велику справу Своєю рукою, розсіяв на шляху миру». **80** Дитина ж росла та гордих у думках сердець їхніх. **52** Скинув зміцнювалася духом і перебувала в пустелі сильних з престолу та підніяв принижених.

53 Голодних нагодував благами, а заможних відіслав ні з чим. **54** Допоміг Ізраїлеві, слузі Своєму, згадавши милість, **55** так, як обіцяв батькам нашим, Авраамові та нащадкам його повіki!» (aiōn g165) **56** Марія залишилася з Єлизаветою три місяці, а потім повернулася до себе додому. **57** Коли настав час, Єлизавета народила сина. **58** І почули сусіди та родичі, що Господь проявив Свою велику милість до неї, та раділи разом із нею. **59** Восьмого дня, коли прийшли обрізати немовля, хотіли назвати його ім'ям батька – Захарія. **60** Але мати його відповіла: —Hi! Він буде називатися Іван. **61** А вони сказали їй: —у твоїй родині немає нікого, названого таким ім'ям. **62** Знаками запитали його батька, як він бажає його назвати. **63** Він попросив дощечку для запису та написав: «Його ім'я – Іван!» І всі дивувалися. **64** Тієї ж миті відкрилися його вуста: він почав говорити, благословляючи Бога. **65** І страх охопив усіх сусідів, і всюди в гірській частині Юдеї говорили про ці події. **66** Кожен, хто чув це, говорив у своєму серці: «Ким же стане це дитя?» Бо рука Господа була з ним. **67** Захарія, батько його, наповнився Духом Святым і почав пророкувати: **68** «Благословен Господь, Бог Ізраїлю, бо прийшов Він на допомогу та визволив народ Свій. **69** Він підніяв нам ріг спасіння у домі Давида, слуги Свого, **70** як заповів колись у давнину через вуста Своїх святих пророків, (aiōn g165) **71** що визволить нас від ворогів наших та від усіх, хто ненавидить нас. **72** Він проявив милість до батьків наших, пам'ятаючи про Свій святий заповіт, **73** обітницю, яку Він дав нашому батькові Аврааму, – **74** визволити

2 У ті дні вийшов наказ від Кесаря Августа зробити перепис усього населення. **2** Це був перший перепис за правління Квірінія Сирією. **3** І всі пішли записатися, кожний до свого міста. **4** Пішов також і Йосиф із Галілеї, з міста Назарета, в Юдею, у місто Давида, що зветься Віфлеєм, бо він походив із дому та роду Давида. **5** Він пішов записатися разом із Марією, своєю наречененою, що була вагітна. **6** І сталося так, що коли вони були там, настав їй час народити. **7** І народила вона Сина, свого Первістка, і сповила Його, і поклала в ясла, бо не було для них місця в гостинній кімнаті. **8** Були ж у тій місцевості пастухи, які стояли в полі й охороняли вночі свою отару. **9** Аж ось ангел Господа з'явився біля них, і слава Господня засіяла навколо, і великий страх охопив їх. **10** І промовив до них ангел: «Не бійтесь! Я приніс вам добру звістку, яка буде великою радістю для всього народу! **11** Сьогодні в місті Давида народився вам Спаситель – Христос Господь! **12** І ось вам знак: знайдете сповите Немовля, Яке лежатиме в яслах». **13** І раптом разом з ангелом з'явилось численне небесне військо, яке прославляло Бога, кажучи: **14** «Слава Богу на небесах, а на землі мир людям, в яких перебуває Його добра воля!» **15** Коли ангели повернулися на небо, пастухи почали говорити один одному: «Ходімо до Віфлеєма й побачимо, що там сталося, про що Господь сповістив нас». **16** І пішли вони швидко [до Віфлеєма] й знайшли Марію, Йосифа й Немовля, покладене в ясла. **17** Побачивши їх, вони розповіли все, що їм було сказано про Цю Дитину. **18** Усі, хто чув, дивувалися

тому, що розповідали пастухи про Нього. **19** та зміцнювалась, сповнюючись мудрістю, Марія ж зберігала всі ці слова у своєму серці і благодать Божа була на Ній. **41** Кожного та роздумувала над ними. **20** І повернулись року батьки Ісуса ходили до Єрусалима на пастухи, прославляючи та вихваляючи Бога свято Пасхи. **42** Коли виповнилося Йому за все те, що почули й побачили, і за те, дванадцять років, Він, за звичаєм, пішов що все було так, як їм було сказано. **21** разом із ними. **43** Коли ж закінчилися дні Восьмого дня, коли настав час обрізати [свята] і всі поверталися додому, Хлопчик [Дитя], назвали Його Ісус – саме так, як Ісус залишився в Єрусалимі, а батьки Його оголосив ангел ще до Його зачаття в утробі. не знали про це. **44** Вони думали, що Він іде **22** і коли, за Законом Мойсея, закінчилися дні разом з іншими. Пройшовши день дороги, очищення, принесли Його до Єрусалима, щоб вони почали шукати Його серед родичів та представити перед Господом, **23** як написано знайомих. **45** І, не знайшовши, повернулися в Законі Господа: «Кожен первісток чоловічої до Єрусалима шукати Його. **46** Через три статі має бути посвячений Господу». **24** За дні знайшли Його в Храмі, де Він сидів Законом Господа вони мали також принести серед учителів, слухав їх та розпитував. **47** жертув: «Дві горлиці або двох молодих Усі, хто Його чув, дивувалися Його розуму голубів». **25** Був тоді в Єрусалимі чоловік, на та відповідям. **48** Побачивши Його, вони ім'я Симеон. Він був чоловіком праведним та здивувались, і мати промовила до Нього: благочестивим, чекав на утіху Ізраїлю, і Дух —Дитино, чому Ти так вчинив із нами? Ось Святий був на ньому. **26** І було відкрито Йому Твій батько і я з хвилюванням шукали Тебе. Духом Святым, що він не бачитиме смерті, **49** Але Він відповів їм: —Чому ви шукали поки не побачить Христа Господнього. **27** Мене? Хіба ви не знали, що Мені треба бути [Керований] Духом, він прийшов у Храм, і в тому, що належить Моєму Отцю? **50** Але коли батьки принесли Дитину Ісуса, щоб вони не зрозуміли слів, які Він їм сказав. **51** зробити з Ним за звичаєм Закону, **28** він Після цього вони повернулися до Назарета, уявя Його на руки, благословив Бога та і Він слухався їх. Мати Його зберігала всі промовив: **29** «А зараз, Владико, відпусти ці слова у своєму серці. **52** Ісус же зростав раба Твого з миром, за словом Твоїм, **30** бо мудрістю, ростом і благодаттю у Бога та побачили очі мої спасіння Твоє, **31** яке Ти людей.

приготував перед обличчям усіх народів, **32** світло одкровення для язичників і славу народу Твого Ізраїлю». **33** Батько та мати [Ісуса] дивувалися сказаному про Нього. **34** Симеон же благословив їх та сказав Марії, матері Його: «Ось Цей призначений для падіння й піднесення багатьох в Ізраїлі, Він буде знаком протиріччя, **35** так що думки багатьох сердець розкриються. I навіть душу твою пройме меч». **36** Була там і пророчиця Анна, дочка Фануїла, з роду Ашера; вона дожила до глибокої старості. Зі своїм чоловіком вона прожила сім років від одруження, **37** а потім стала вдовою, їй було вісімдесят чотири роки. Вона не відходила від Храму, постом та молитвою служила вдень і вночі. **38** Прийшовши в той час, вона прославляла Бога і всім, хто чекав на визволення Єрусалима, говорила про Нього. **39** І коли виконали все згідно із Законом Господа, повернулися до Галілеї, до свого міста Назарета. **40** Дитина ж росла

3 П'ятнадцятого року царювання Кесаря Тиберія, коли Понтій Пилат правив Юдеєю, Ірод був тетрархом Галілеї, його брат, Філіп, був тетрархом земель Трахонії та Ітуреї, а Лісаній був тетрархом Авлінії, **2** коли первосвящениками були Анна та Каяфа, було Слово Боже до Івана, сина Захарії, у пустелі. **3** [Іван] пройшов усю околицю Йордану й проповідував хрещення покаяння для прощення гріхів, **4** як написано в книзі слів пророка Ісаї: «Голос кличе в пустелі: „Пригответте дорогу Господеві, вирівняйте шляхи для Нього! **5** Нехай кожен яр наповниться і всяка гора та пагорб знизицяється. Криві дороги нехай стануть прямими, а нерівні – рівними, **6** і всі люди побачать спасіння Боже“». **7** [Іван] казав так народові, що приходив хреститися в нього: —Роде гадючий! Хто порадив вам тікати від гніву, що наближається? **8** Чиніть же плоди, достойні покаяння, і не думайте

говорити в собі: «Наш батько – Авраам!» Матати, сина Натама, сина Давида, **32** сина Бо кажу вам: Бог може з цього каміння Єссея, сина Овіда, сина Воаза, сина Сала, створити дітей для Авраама! **9** Уже й сокира сина Наасона, **33** сина Аммінадава, сина лежить біля коріння дерев! Кожне дерево, Адміна, сина Арні, сина Есрому, сина Фареса, яке не приносить доброго плоду, зрубають сина Юди, **34** сина Якова, сина Ісаака, сина та вкидають у вогонь. **10** Люди питали його: Авраама, сина Тара, сина Нахора, **35** сина –Що ж нам робити? **11** У відповідь він казав: Серуха, сина Рагава, сина Фалека, сина Евера, –Хто має дві сорочки, нехай віддасть одну сина Селаха, **36** сина Каїнами, сина Арфахада, тому, хто не має жодної, і хто має їжу, хай сина Сима, сина Ноя, сина Ламеха, **37** сина зробить так само. **12** Прийшли й митники Метусали, сина Еноха, сина Ярета, сина хреститися та спитали його: –Учителю, Малелеїла, сина Каїнами, **38** сина Еноса, сина а нам що робити? **13** Він відповів: –Не Сета, сина Адама, сина Бога.

беріть більше від того, що вам призначено.

14 Воїни теж спитали його: –А що нам робити? Він відповів: –Нічого не беріть силою, не обвинувачуйте нікого неправдиво, задовольняйтесь своєю платнею. **15** Народ був в очікуванні, усі розмірковували у своїх серцях про Івана, чи не він Христос. **16** Іван, відповідаючи всім, сказав: –Я хрещу вас водою, але йде Сильніший за мене, Якому я не достойний розв'язати ремінці Його сандалій. Він буде хрестити вас Духом Святым та вогнем. **17** У Його руці лопата, Він ретельно очистить Свій тік, збиратиме Свою пшеницю до житниці, а полову спалить у невгласимому вогні. **18** І багато іншого казав він, звіщаючи Добру Звістку народу. **19** Але коли він почав осуджувати тетрарха Ірода за Іродіаду, дружину його брата, а також за все зло, що він зробив, **20** то [Ірод] до всього додав ще й те, що замкнув Івана до в'язниці. **21** І сталося, коли хрестився весь народ, і Ісус, охрестившись, молився, розкрилися небеса. **22** І Дух Святий зійшов на Нього в тілесному вигляді, як голуб, і голос із неба пролунав: «Ти Син Мій улюблений, Тебе Я вподобав!» **23** Ісус, починаючи [служіння], був років тридцяти, і всі вважали його сином Йосифа, сина Іллі, **24** сина Матата, сина Левія, сина Мелхія, сина Янна, сина Йосифа, **25** сина Мататії, сина Амоса, сина Наума, сина Еслі, сина Наггея, **26** сина Маата, сина Мататії, сина Семена, сина Йосиха, сина Йоди, **27** сина Іоана, сина Риса, сина Зоровавеля, сина Салатиїла, сина Нерія, **28** сина Мелхія, сина Аддія, сина Косама, сина Елмадама, сина Іпа, **29** сина Ісуся, сина Елізера, сина Йоріма, сина Матати, сина Левія, **30** сина Симеона, сина Юди, сина Йосифа, сина Йонама, сина Еліакима, **31** сина Мелея, сина Менна, сина

4 Ісус, сповнений Духа Святого, повернувшись від Йордану, і Дух повів Його в пустелю. **2** Сорок днів спокушав Його диявол, і увесь цей час Ісус нічого не їв. Коли ж [ци дні] закінчилися, Він зголоднів. **3** Тоді диявол промовив до Нього: –Якщо Ти Син Божий, скажи ось цьому каменю, щоб став хлібом! **4** Ісус відповів Йому: –Написано: «Не одним тільки хлібом буде жити людина, але кожним словом Божим». **5** Тоді, вивівши Його на високу гору, диявол в одну мить показав Йому всі царства світу **6** й сказав Йому: –Тобі віддам усі ці царства, всю владу й славу, бо вони передані мені, і кому я хочу, тому й віддаю їх. **7** Якщо Ти тільки поклонишся переді мною, усе буде Твоїм! **8** Ісус відповів: –Написано: «Господу Богу твоєму поклоняйся і Йому єдиному служи!». **9** Тоді [диявол] повів Його до Єрусалима й, поставивши на покрівлю Храму, сказав Йому: –Якщо Ти Син Божий, кинься вниз із цього місця, **10** бо написано: «Ангелам Своїм Він віддасть наказ про Тебе, щоб охороняли Тебе». **11** А також: «На своїх долонях вони понесуть Тебе, щоб не спіткнулася нога Твоя об камінь». **12** Ісус сказав у відповідь: –Сказано: «Не спокушай Господа Бога твого!» **13** Закінчивши всі ці спокушання, диявол залишив Його до [певного] часу. **14** Ісус повернувся в силі Духа до Галілеї, і чутка про Нього розійшлася по всій околиці. **15** Він навчав у їхніх синагогах, і всі Його прославляли. **16** [Ісус] прийшов до Назарета, у місто, де Він виріс. У день Суботній, за Своїм звичаем, увійшов у синагогу й встав, щоб читати. **17** Йому дали книгу пророка Ісаї, і Він, розгорнувши її, знайшов місце, де було написано: **18** «Дух Господній на Мені, тому

що Він помазав Мене, щоб звіщати Добру до неї, Він наказав гарячці [відійти], і Звістку бідним, послав Мене проголосити [хвороба] залишила її. Жінка негайно встала свободу полоненим і сліпим прозріння, та почала прислуговувати їм. 40 Коли визволити зневолених, 19 проповідувати рік заходило сонце, усі, хто мав хворих на різні Господнього милосердя». 20 І, згорнувши недуги, приводили їх до Ісуса, і, покладаючи книгу, віddав її служителю та сів. Очі всіх руки на кожного, Він зцілив їх. 41 З багатьох у синагозі були звернені на Нього. 21 Тоді вигнав демонів, але вони викрикували: «Ти Він почав говорити до них: —Сьогодні — Син Божий!» Він же не дозволяв демонам здійснилося Писання, яке ви чули. 22 говорити, бо вони знали, що Він — Христос. 42 Усі присутні говорили добре про Нього й На світанку Він вийшов та пішов у пустинне дивувалися словам благодаті, які Він казав. місце. Люди шукали Його й, коли знайшли, Вони запитували: —Хіба це не син Йосифа? намагалися затримати, щоб Він не йшов 23 Він сказав їм: —Ви, безперечно, скажете від них. 43 Але Він казав їм: «І в інших Мені це прислів'я: «Лікарю, спочатку зцілися містах Я повинен звіщати Добру Звістку про Сам! Зроби тут, на своїй батьківщині, те, Царство Боже, адже для цього Я посланий». що, ми чули, було в Капернаумі». 24 І 44 І продовжував проповідувати в синагогах продовжив: —Істинно кажу вам: ніякого Юдеї.

пророка не приймають на своїй батьківщині. 25 Та істинно кажу вам: багато вдів було за днів Іллі в Ізраїлі, коли небо замкнулося на три роки й шість місяців і коли настав великий голод на всій землі, 26 але до жодної з них не був посланий Ілля, а тільки до вдови в Сарепту Сидонську. 27 І багато прокажених було в Ізраїлі за часів пророка Елісея, але жоден із них не очистився, окрім Неемана-сирійця. 28 Почувши це, усі в синагозі наповнилися гнівом. 29 Вони піднялися, вивели Його з міста та повели до краю гори, на якій було збудоване їхнє місто, щоби скинути Його. 30 Але [Ісус], пройшовши крізь натовп, віддалився. 31 І прийшов Він до галілейського міста Капернаума та навчав людей у Суботу. 32 Усі дивувалися Його вченню, бо слова Його мали владу. 33 У синагозі був чоловік, котрий мав демона, нечистого духа, і він голосно закричав: 34 —Облиш! Що Тобі до нас, Ісусе з Назарета? Ти прийшов знищити нас? Я знаю, Хто Ти — Святий Божий! 35 Але Ісус наказав йому: —Замовкни та вийди з нього! І демон, кинувши його на середину, вийшов із нього, не заподіявши йому жодної шкоди. 36 Усіх охопило здивування, і казали одне до одного: «Що це за вчення таке, що владою та силою наказує нечистим духам, і вони виходять?» 37 І розійшлася чутка про Ісуса по всіх навколоишніх місцях. 38 Вийшовши з синагоги, [Ісус] пішов у дім Симона. А теща Симона була в сильній гарячці; і попросили Його за неї. 39 Підійшовши

5 Одного разу, коли [Ісус] знаходився біля озера Генезарет і натовп людей тиснувся до Нього, аби слухати Слово Боже, 2 Він побачив два човни, що стояли біля берега. А рибалки, вийшовши з них, чистили сіті. 3 [Ісус] увійшов до одного з човнів, який належав Симонові, попросив його відплести трохи від берега й, присівши, навчав людей із човна. 4 Коли ж закінчив говорити, сказав Симонові: —Відпливи на глибину, та закиньте сіті для лову. 5 Симон сказав у відповідь: —Наставнику, ми цілу ніч працювали та нічого не впіймали, але за Твоїм словом я закину сіті. 6 Зробивши це, піймали так багато риби, що сіті почали рватись. 7 Вони покликали і своїх товаришів з іншого човна, щоб прийшли допомогти їм. Ті прийшли й наповнили рибою обидва човни так, що вони стали потопати. 8 Побачивши це, Симон Петро припав до колін Ісуса та промовив: —Господи, відійди від мене, бо я людина грізна! 9 Адже страх охопив його й усіх, хто був із ним, від такої кількості спійманої риби, 10 а також Якова та Івана, синів Зеведеєвих, котрі були спільниками Симона. І промовив Ісус до Симона: —Не бійся, віднині будеш ловити людей. 11 Витягнувши човни на берег, вони залишили все та пішли за Ним. 12 Коли [Ісус] перебував в одному місті, прийшов до нього чоловік, що був увесь покритий проказою. Побачивши Ісуса, він впав долілиць та просив Його,

кажучи: —Господи, якщо хочеш, Ти можеш лікаря, а хворі. **32** Я прийшов покликати мене очистити. **13** [Ісус] простягнув руку, до покаяння не праведних, а грішників. **33** доторкнувся до нього й промовив: —Хочу, Тоді вони сказали Йому: —Учні Івана часто будь чистим! І вмить проказа залишила його. постяться та моляться, так роблять і фарисеї, **14** [Ісус] наказав йому: —Нікому не кажи а Твої їдять і п'ють! **34** Ісус відповів: —Чи про це, але йди, покажи себе священникові можете друзів нареченого змусити постити, та принеси жертву за своє очищення, як доки наречений з ними? **35** Але настануть наказав Мойсей, ім на свідчення. **15** Однак дні, коли наречений забереться від них, і звістка про Ісуса розходилася ще більше, і тоді поститимуть у ті дні. **36** Він розповів багато людей приходило до Нього послухати їм притчу: —Ніхто не розриває нової одежі, та отримати зцілення від своїх хвороб. **16** щоби з неї пришити латку до старої одежі, Він же відходив у пустелю та молився там. бо й нову розірве, і до старої не пасує латка **17** Одного дня, коли [Ісус] навчав людей, з нової. **37** Ніхто не вливає молодого вина в були там фарисеї та вчителі Закону, що старі бурдюки, бо молоде вино розірве їх прийшли з усіх сіл Галілеї та Йодеї, а також і виллеться, а бурдюки пропадуть. **38** Але з Єрусалима; і сила Господня була з Ним, молоде вино треба вливати в нові бурдюки, щоби зцілювати, **18** I ось декілька людей **39** I ніхто, випивши старого вина, не захоче принесли на носилках паралізованого та хотіли внести його й поставити перед Ісусом. **19** Не маючи можливості внести його через натовп, вони залізли на дах та спустили його разом із носилками через отвір у покрівлі на середину, прямо перед Ісусом. **20** Побачивши їхню віру, Він промовив: «Друже, прощаються тобі гріхи твої!» **21** Книжники та фарисеї почали розмірковувати кажучи: «Хто Він такий, що богохульствує? Хто може прощати гріхи, окрім Самого Бога?» **22** Але Ісус, знаючи їхні думки, відповів: «Чому ви так роздумуєте у ваших серцях? **23** Що легше сказати: „Прощаються тобі гріхи твої!“ чи „Встань і ходи!“? **24** Але щоб ви знали: Син Людський має владу на землі прощати гріхів». І промовив до паралізованого: «Кажу тобі: встань, візьми свої носилки та йди додому!» **25** Той відразу ж встав перед ними, узяв те, на чому лежав, і пішов додому, прославляючи Бога. **26** Усіх охопив подив, і почали прославляти Бога. Сповнені страхом, вони говорили: «Дивовижні речі ми бачили сьогодні!» **27** Після цього [Ісус] вийшов та побачив митника, на ім'я Левій, що сидів при збиральні мита, і сказав йому: «Іди за Мною!» **28** Залишивши все, той піднявся й пішов за Ісусом. **29** I влаштував Йому Левій у своєму домі велику гостину; там було багато митників та інших, що сиділи з Ісусом за столом. **30** А фарисеї та книжники нарікали, кажучи Його учням: —Чому ви їсте та п'єте разом із митниками й грішниками? **31** Ісус же відповів їм: —Не здорові потребують

6 Одного разу в Суботу [Ісус] зі своїми учнями проходив через засіяні поля пшениці. Вони збирали колосся та, розтираючи їх руками, іли [зерна]. **2** Тоді деякі з фарисеїв сказали: —Чому ви робите те, чого не дозволено робити в Суботу? **3** Ісус у відповідь сказав їм: —Ви не читали, що зробив Давид, коли зголоднів він, а також і ті, що були з ним? **4** Як увійшов у Дім Божий, узяв та з'їв хліби покладання, і як дав і тим, хто був із ним, хоча їх не дозволено було їсти ні кому, окрім священників? **5** I додав: —Син Людський — Господь Суботи. **6** Довелося ж і в іншу Суботу увійти Йому в синагогу й навчати. Там був чоловік, у якого права рука всохла. **7** Книжники та фарисеї уважно стежили за Ісусом, чи буде Він зцілювати в Суботу, щоб знайти обвинувачення проти Нього. **8** Але Він, знаючи їхні думки, сказав чоловікові, що мав всохлу руку: «Підведися й стань посередині!» Той піднявся й став. **9** Ісус промовив до них: «Я питану вас: що дозволено робити в Суботу — добро чи зло? Спасти життя чи згубити?» **10** I, поглянувши на них усіх, сказав чоловікові: «Простягни свою руку!» Той зробив це, і його рука була зцілена. **11** Вони ж розлютилися та [почали] радитись між собою, як вчинити з Ісусом. **12** У ті дні [Ісус] вийшов на гору, щоб молитись, і провів усю ніч у молитві до Бога. **13** Коли настав день, Він покликав учнів і обрав дванадцятьох, яких назвав

апостолами: 14 Симона, якого назвав Петром, очікуючи нічого. І буде вам велика нагорода, Андрія, його брата, Якова, Івана, Филипа, будете синами Всевишнього, бо Він добрий Варфоломія, 15 Матвія, Фому, Якова, сина до невдячних та злих. 36 Будьте милосердні, Алфеєвого, Симона, званого Зилотом, 16 як і Отець ваш милосердний. 37 Не судіть, і Юду, [сина] Якова, і Юду Іскаріота, котрий вас не судитимуть! Не засуджуйте, то й вас потім став зрадником. 17 [Ісус], зйшовши не засудять! Прощайте, то й вам проститься! разом із ними з гори, зупинився на рівному 38 Давайте, і вам дадуть; доброю мірою, місці. Великий натовп Його учнів і велика притиснутою, струснутою і переповненою кількість народу зі всієї Йдеї, Єрусалима та дадуть вам. Бо якою мірою міряєте ви, такою приморського Тира й Сидона 18 прийшли ж вимірюють і вам». 39 Він також розповів їм послухати Його та отримати зцілення від притчу: «Чи може сліпий водити сліпого? Чи хвороб. Ті, що страждали від нечистих не впадуть обидва в яму? 40 Учень не вищий духів, теж були зцілені. 19 Весь натовп за свого вчителя, але, вдосконаливши, хотів доторкнутися до Ісуса, бо від Нього кожний стане, як його вчитель. 41 Чому ж виходила сила, яка зцілювала всіх. 20 [Ісус], ти дивишся на скалку в оці твого брата, звівши очі на Своїх учнів, почав говорити: а колоди у своєму оці не помічаєш? 42 «Блаженні бідні, бо ваше є Царство Боже. 21 Як можеш сказати братові своєму: „Брате, Блаженні голодні нині, бо будете насичені. дозволь вийняти скалку з твого ока“, якщо Блаженні, що плачете тепер, бо ви зрадієте. сам у твоєму оці колоди не бачиш? Лицеміре, 22 Блаженні ви, коли люди зненавидять вас, витягни спочатку колоду зі свого ока, а коли проженуть вас, ображатимуть вас і тоді побачиш, як вийняти скалку з ока відкидатимуть ваше ім'я як щось погане твого брата. 43 Немає доброго дерева, яке через Сина Людського. 23 Радійте того дня й приносило б поганий плід, і немає поганого веселіття, бо велика ваша нагорода на небі. дерева, яке б приносило добрий плід. 44 Бо Так само робили з пророками їхні батьки. 24 кожне дерево пізнається за його плодом: Але горе вам, багатії, бо ви вже отримали всю не збирають смокви з терну й винограду з вашу втіху. 25 Горе вам, ситі нині, бо будете ожини. 45 Добра людина з доброї скарбниці голодувати. Горе вам, що радієте нині, бо свого серця виносить добро, а погана людина буде плакати й ридати. 26 Горе вам, коли з лихого скарбу свого серця виносить зло. про вас говоритимуть добре всі люди, бо Адже чим переповнене серце, те говорять так робили лжепророкам їхні батьки. 27 її вуста. 46 Чому кличете Мене: „Господи! Але вам, хто слухає, Я кажу: любіть ворогів Господи!“, а не робите того, що Я кажу? 47 ваших, робіть добро тим, хто ненавидить Скажу вам, до кого подібний кожний, хто вас; 28 благословляйте тих, хто проклинає приходить до Мене, чує слова Мої та виконує вас; моліться за тих, хто кривдить вас. 29 їх. 48 Він подібний до чоловіка, що, будуючи Тому, хто вдарив тебе по щоці, підстав і свій дім, вкопав глибоко та поклав основу на другу, а тому, хто забирає твій верхній одяг, камені. Коли прийшла злива, і потік вдарив не забороняй взяти й сорочку. 30 Кожному, у той дім, то не зміг його похитнути, бо хто просить у тебе, дай, і від того, хто забере він був добре збудований. 49 А той, хто твоє, не проси назад. 31 Як бажаєте, щоб вам слухає й не виконує, схожий на чоловіка, робили люди, так само й ви робіть їм. 32 який збудував свій дім на землі, без основи. Якщо ви любите [тільки] тих, хто любить Коли вдарив потік, то він відразу впав, і вас, яка вам за це дяка? Адже й грішники руйнування того дому було велике».

люблять тих, хто любить їх. 33 І якщо ви робите добро [тільки] тим, хто вам робить добро, яка вам за це дяка? Грішники так само роблять. 34 І якщо позичаєте [тільки] тим, від кого сподіваєтесь отримати, яка вам за це дяка? Грішники так само позичають, щоб отримати стільки ж. 35 Але ви любіть ворогів ваших, робіть добро й позичайте, не

7 Коли [Ісус] закінчив говорити до народу, який слухав Його, то зйшов до Капернаума. 2 Раб одного сотника, яким він дорожив, тяжко захворів і був при смерті. 3 Почувши про Ісуса, сотник надіслав до Нього юдейських старійшин просити Його, щоб прийшов зцілити раба. 4 Прийшовши до

Ісуса, вони щиро благали Його, кажучи: «Він Мене. 24 Коли посланці Івана відійшли, [Ісус] достойний, щоб Ти зробив це для нього, 5 почав говорити народові про Івана: «На бо він любить наш народ і побудував нам що ви ходили подивитися в пустелю? На синагогу». 6 Ісус пішов разом із ними. І коли тростину, розхитану вітром? 25 На кого ви Він був недалеко від дому, сотник надіслав виходили дивитись? На людину, одягнену своїх друзів сказати Йому: «Господи, не в м'яку одежду? Але ж ті, що розкішно турбуються, бо я не достойний, щоб Ти увійшов одягаються й живуть у розкоші, знаходяться під мій дах. 7 Тому й себе я не вважав гідним, в царських палацах. 26 То на кого ви щоби прийти до Тебе, але скажи [лише] ходили дивитись? На пророка? Так, Я кажу слово, і одужає мій слуга. 8 Бо і я людина вам, навіть більше, ніж на пророка! 27 Він підвладна й маю під свою владою підлеглих той, про кого написано: „Ось Я посилаю воїнів. Кажу одному: „Іди!“ – і він іде, а Мого посланця перед обличчям Твоїм, який іншому: „Прийди!“ – і він приходить, і рабу приготує дорогу перед Тобою“. 28 Кажу вам: моєму: „Зроби це!“ – і він робить». 9 Почувши нема більшого за Івана серед народжених це, Ісус здивувався, обернувшись до народу, жінками, але найменший у Царстві Божому що йшов за Ним, та промовив: «Кажу вам: більший за нього». 29 Весь народ, а також навіть в Ізраїлі Я не знайшов такої великої і митники, що слухали Його, визнавши віри». 10 Повернувшись додому, посланці справедливість Бога, хрестились хрещенням знайшли раба здоровим. 11 Наступного дня Івана. 30 А фарисеї та законники відкинули [Ісус] пішов до міста, що звється Найн; разом волю Божу про себе й не хрестились у із Ним ішли Його учні та великий натовп. 12 нього. 31 «Із ким Мені порівняти людей Коли ж Він наблизився до воріт міста, саме з цього покоління, – сказав [Ісус], – і на виносили померлого, единого сина в матері, кого вони схожі? 32 Схожі на дітей, котрі котра була вдовою; разом із нею було чимало сидять на базарі та кличуєтъ одне одного, народу з міста. 13 Побачивши її, Господь кажучи: „Ми грали вам на сопілці, а ви не змилосердився над нею й сказав: «Не плач!» танцювали. Ми співали вам жалібні пісні, а 14 І, підійшовши, торкнувшись труни, а ті, що ви не плакали“. 33 Прийшов Іван Хреститель, її несли, зупинилися. Тоді [Ісус] промовив: який не єсть хліба й не п'є вина, а ви кажете: «Юначе! Кажу тобі, встань!» 15 Мертвий „Має демона!“ 34 Прийшов Син Людський, піднявся, сів та почав говорити. І [Ісус] Який єсть і п'є, а ви кажете: „Ось чоловік – віддав його матері. 16 Усіх охопив страх, і ненажера й п'яниця, приятель митників та прославляли Бога, кажучи: «Великий пророк грішників“. 35 Однак мудрість виправдана з'явився між нами! і «Бог прийшов на всіма її дітьми». 36 Один із фарисеїв запросив допомогу своєму народові! 17 І розійшлася Його поїсти з ним. Зайшовши в дім фарисея, ця звістка про Нього по всій Юдеї та по [Ісус] сів за стіл. 37 І ось одна жінка з всій тій країні. 18 Учні Івана сповістили того міста, яка була грішницею, дізналася, його про все це. І він, прикладавши двох що Він сидить за столом у домі фарисея. своїх учнів, 19 надіслав їх до Господа Вона принесла алебастровий глечик із спитати: —Ти Той, Хто має прийти, чи дуже дорогим миром 38 та, припавши до нам чекати іншого? 20 Прийшовши до ніг [Ісуся] ззаду, плачуши, почала слізами Нього, чоловіки сказали: —Іван Хреститель обмивати Його ноги й волоссям своєї голови надіслав нас до Тебе спитати: «Ти Той, Хто витирати іх, цілуvala Його ноги й мастила має прийти, чи нам чекати іншого?» 21 Саме миром. 39 Побачивши це, фарисей, який тоді Він зцілив багатьох від хвороб, недуг запросив [Ісуся], подумав собі: —Якби Він та злих духів і багатьом сліпим дарував був пророком, то знов би, що жінка, яка зір. 22 У відповідь Він сказав: —Ідіть і торкаєтесь до Нього, – грішниця. 40 Тоді Ісус скажіть Іванові те, що ви бачили та чули: звернувшись до нього: —Симоне, маю тобі щось сліпі прозрівають, каліки ходять, прокажені сказати! Той відповів: —Говори, Учителю! 41 очищаються, глухі чують, мертві оживають, У одного позикодавця було двоє боржників: а бідним проповідується Добра Звістка. 23 І один був винен п'ятсот динаріїв, а інший блаженний той, хто не спокуситься через – п'ятдесят. 42 Та оскільки вони не мали,

ним віддати, він простиш обох. Отже, хто і забирає Слово з їхнього серця, щоб не з них буде любити його більше? **43** Симон повірили та не спаслися. **13** Те, що впало відповів: —Я думаю, що той, якому більше на камінь, — це ті, що, почувши, з радістю простиш. [Ісус] відповів: —Правильно ти приймають Слово, але не мають коріння й розсудив. **44** І, обернувшись до жінки, сказав вірують до певного часу, а коли приходить Симонові: —Бачиш цю жінку? Я зайшов у випробування, то відпадають. **14** Те, що впало твій дім, а ти не дав Мені води для ніг, поміж терни, — це ті, що чують, але з часом вона ж своїми слізами обмила Мої ноги турботи, багатство та життєві задоволення та волоссям обтерла їх. **45** Ти не привітав придушують їх, і плід їхній не дозріває. **15** Мене поцілунком, а вона, відколи Я зайшов, Те, що впало в хорошу землю, — це ті, що, не перестає цілувати Мої ноги. **46** Ти не почувши Слово, зберігають його в добром намастив Моєї голови олією, а вона миром та щирому серці та в терпінні приносять намастила Мої ноги. **47** Тому кажу тобі: врожай. **16** Ніхто, запаливши світильник, прощаються її численні гріхи, бо вона багато не покриває його посудиною й не ставить полюбила, а кому мало прощається, той під ліжко, але ставить на поставець, щоб мало любить. **48** [Потім Ісус] промовив до усі, що входять, бачили світло. **17** Бо немає ней: —Прощаються гріхи твої! **49** А всі, хто нічого прихованого, що не стало б явним, сидів із Ним за столом, почали думати про і нічого таємного, що не стало б відомим себе: «Хто Він такий, що й гріхи прощає?» **50** і не виявилося б. **18** Тому будьте уважні, Він же сказав жінці: —Віра твоя спасла тебе, як слухаєте, бо тому, хто має, додається, і іди з миром.

8 Після цього Він проходив через міста та села, проповідуючи Добру Звістку Царства Божого. Разом із Ним були Його дванадцятеро [учнів] **2** і деякі жінки, котрі були зіслані від злих духів та хвороб: Марія, звана Магдалиною, з якої вийшло сім демонів, **3** Іванна — дружина Хузи, наставника Ірода, Сусанна й багато інших, котрі служили Йому, чим мали. **4** Коли зібрається великий натовп і [люди] з кожного міста приходили до Нього, Він розповів цю притчу: **5** «Сіяч вийшов сіяти своє насіння. І коли він сіяв, деякі [зерна] впали біля дороги та були затоптані, а птахи небесні повидзьобували їх. **6** Інші впали на каміння та, зійшовши, висохли, бо не мали вологи. **7** Ще інші впали поміж терни й росли разом із ними, але колючки заглушили їх. **8** А інші впали в добру землю, вони виросли й принесли врожай стократний». Сказавши це, Він вигукнув: «Хто має вуха, щоб слухати, слухайте!» **9** Учні запитали [Ісуся], що означає ця притча. **10** Він відповів: «Вам дано пізнати таємниці Царства Божого, а іншим [говорю] притчами, щоб „дивлячись, не бачили і, слухаючи, не розуміли“. **11** Ось що означає ця притча: насіння — це Слово Боже. **12** Те, що посіяне біля дороги, — це ті, що слухають, але потім приходить диявол

матиме надмірно, а від того, хто не має, і те, що має, забереться». **19** Прийшли Його мати та брати й не могли підійти до Нього через натовп. **20** І сказали Йому: —Твоя мати й Твої брати стоять надворі та бажають бачити Тебе. **21** Він сказав їм у відповідь: —Мати та брати Мої — це ті, що слухають Слово Боже й виконують його. **22** Одного дня [Ісус] та Його учні увійшли в човен, і Він сказав їм: «Переплинимо на другий бік озера». І вони вишли. **23** Коли вони пливли, Він заснув. Аж раптом на озері здійнялася велика буря. Вода почала заливати їх, і вони були в небезпеці. **24** Приступивши, учні розбудили [Ісуся], кажучи: —Наставнику, Наставнику, ми гинемо! Він прокинувся, наказав вітрові та хвилям зупинитися, і настало тиша. **25** Тоді сказав їм: —Де ваша віра? Вони ж, налякані та здивовані, говорили один до одного: —Хто Він такий, що наказує, а вітер і вода підкоряються Йому? **26** І припливли вони в землю Герасинську, що знаходиться навпроти Галілеї. **27** Коли Він зійшов на берег, зустрів Його один чоловік із міста, який упродовж багатьох років мав демонів. Багато часу він вже не носив одежі та мешкав не в домі, а у гробницях. **28** Побачивши Ісуся, він закричав, упав перед Ним та голосно промовив: —Що Тобі до мене, Ісусе, Сину Бога Всешишного? Благаю Тебе, не муч мене. **29** Бо [Ісус] наказав нечистому духові

вийти з цього чоловіка. Багато разів демон побачивши, що не зможе втітися, тримав його, та, попри те, що зв'язували підйшла та, впавши перед Ним, зізналася його ланцюгами та кайданами, оберігаючи перед усім народом, чому доторкнулася до його, він все одно розривав окови, і демон Нього і як раптом зцілилася. **48** Ісус же сказав гнав його в пустелю. **30** Ісус спитав його: їй: «Донько, віра твоя врятувала тебе. Іди з —Як тебе звати? —Легіон, —відповів той, бо багато демонів увійшло в нього. **31** I вони благали [Ісуса], щоб Він не повелів їм іти в Безодню. (*Abyssos g12*) **32** А було там велике стадо свиней, що паслося на горі. Демони просили [Ісуса], щоб дозволив їм увійти в них, і Він дозволив. **33** Демони, вийшовши з увійти з Ним, окрім Петра, Івана, Якова чоловіка, увійшли у свиней. Тоді все стадо та батька й матері дитини. **34** та ридали над нею. Він же сказав їм: «Не Побачивши, що сталося, свинопаси побігли плачте, бо вона не померла, а спить». **35** Але та сповістили про це в місті та в селах. **36** вони почали глузувати з Нього, бо знали, що [Люди] вийшли подивитися, що сталося, і дівчина померла. **37** Тоді всі люди з Герасинської околії просили [Ісуса], щоб Він залишив їх, адже були охоплені великим страхом. Він же увійшов у човен і повернувся. **38** Чоловік, з якого вийшли демони, просив [Ісуса] взяти його з собою, але Він відпустив його, сказавши: **39** «Повернися до себе додому та розкажи, як багато зробив для тебе Бог». Той пішов і по всьому місту проповідував, як багато зробив для нього Ісус. **40** Коли Ісус повернувся, Його зустрів великий натовп, бо всі чекали на Нього. **41** I ось прийшов чоловік, на ім'я Яір, який був керівником синагоги, і, впавши долілиць до ніг Ісуса, благав Його зайти до його дому, **42** бо його єдина донька, яка мала років дванадцять, захворіла й була при смерті. Коли Він пішов, то натовп звідусіль тиснув на Нього. **43** I була там одна жінка, яка вже дванадцять років страждала на кровотечу. Вона витратила все, що мала, на лікарів, але ніхто не зміг її зцілити. **44** Підйшовши ззаду, вона доторкнулася до краю його одежі, і вмить зупинилася її кровотеча. **45** Ісус запитав: —Хто доторкнувся до Мене? Коли ж ніхто не зізнався, Петро сказав: —Наставнику, натовп тісниться навколо Тебе. **46** Ісус же відповів: —Хтось доторкнувся до Мене, бо Я відчув, як сила вийшла від Мене. **47** Жінка, хтось із [дому] керівника синагоги та сказав: —Твоя донька померла, не турбуй Учителя!

50 Ісус же, почувши це, сказав Яіру: —Не бійся, тільки віруй, і вона буде спасенна! **51** Прийшовши в дім, Він не дозволив ні кому відкривати двері, і вмить вона піднялася. **52** Усі плакали кинулося з кручі в озеро та потонуло. **53** Але та сповістили про це в місті та в селах. **54** вони почали глузувати з Нього, бо знали, що [Люди] вийшли подивитися, що сталося, і дівчина померла. **55** [Ісус] же узяв її за руку й коли підйшли до Ісуса, то знайшли чоловіка, голосно промовив: «Дитино, встань!» **56** Дух з якого вийшли демони, він був одягнений, її повернувся до неї, і вмить вона піднялася. **57** Він наказав дати їй істі. **58** Батьки [дитини] ніг. [Побачивши це], вони злякалися. **59** Ti, дуже здивувалися, але Він наказав ні кому не казати про те, що сталося.

9 Скликавши дванадцятьох, Він дав їм силу та владу виганяті всіх демонів і зцілювати всі хвороби. **2** I послав їх проповідувати Царство Боже та зцілювати хворих. **3** Він промовив до них: «Нічого не беріть у дорогу: ні палиці, ні торбини, ні хліба, ні грошей, ні двох сорочок не майте. **4** Коли ж увійдете в якийсь дім, там залишайтесь і звідти йдіть далі. **5** Якщо десь вас не приймуть, то, виходячи з того міста, обтрусіть пил зі своїх ніг на свідчення проти них!» **6** Вони вийшли та ходили по селах, звіщаючи Добру Звістку й зцілюючи всюди. **7** Тетрапх Ірод почув про все, що сталося, і занепокоївся, бо дехто казав, що це Іван воскрес із мертвих; **8** інші [казали], що це з'явився Ілля, а ще інші — що це один зі стародавніх пророків воскрес. **9** Тоді Ірод сказав: «Івана я стратив, тоді хто Цей, про Кого я таке чую?» I намагався зустрітися з Ісусом. **10** Повернувшись, апостоли розповіли [Ісусові] про все, що зробили. Він узяв їх та відійшов у безлюдне місце біля міста, що зветься Віфсаїда. **11** Але люди, дізнавшися про це, пішли за Ним. Зустрівши їх, Він почав говорити про Царство Боже і зцілював тих, хто потребував зцілення. **12** Коли ж день схилявся до вечора, підйшли до Нього

дванадцяtero й сказали: —Відпусти людей, Петро й ті, що були з Ним, заснули, але, щоби пішли в навколошні села та хутори прокинувшись, побачили Його славу та відпочити та знайти чогось їсти, бо ми тут цих двох чоловіків, які стояли з Ним. 33 у безлюдному місці. 13 Але Він сказав їм: Коли вони відійшли від Нього, Петро сказав —Ви дайте їм їсти! Вони відповіли: —Ми Ісусові: «Наставнику, добре нам тут бути! не маємо нічого, крім п'яти хлібів та двох Зробімо три намети: один для Тебе, один рибин. Хіба що підемо й купимо їжу для Мойсея та один для Іллі». Він не знов, всіх цих людей. 14 А було там близько п'яти що говорить. 34 Коли він це казав, з'явилася тисяч чоловіків. [Ісус] промовив до Своїх хмара, яка накрила їх. Вони ж злякалися, учнів: —Розсадіть їх групами приблизно по коли увійшли в хмару. 35 З хмари промовив п'ятдесят. 15 Вони так і зробили, і розсадили голос: «Це Син Мій обраний, Його слухайте!» всіх людей. 16 Він же, узвівши п'ять хлібів та 36 Коли ж пролунав голос, Ісус залишився дві рибини, подивився на небо, благословив Сам. Вони мовчали й нікому в ті дні не їх і, розломивши, дав учням, щоб розділили казали про те, що бачили. 37 Наступного дня, між людьми. 17 Усі їли та наситилися, і після того, як вони зійшли з гори, великий назирали дванадцять кошиків залишків. 18 натовп зустрів Його. 38 І ось один чоловік Одного разу, коли [Ісус] молився на самоті й із натовпу вигукнув: —Учителю, благаю, разом із Ним були лише учні, Він запитав зглянсья над моїм сином, бо він у мене їх: —За кого вважають Мене люди? 19 Вони єдиний. 39 [Нечистий] дух хапає його, і він відповіли: —Одні – за Івана Хрестителя, інші зненацька кричить, і катує його [дух] аж – за Іллю, ще інші – за одного зі стародавніх до піни. Насилу віходить, залишаючи його пророків, що воскрес. 20 Він же запитав: —А безсилим. 40 Я просив Твоїх учнів вигнати ви за кого Мене вважаєте? Петро відповів: духа, але вони не змогли. 41 Ісус у відповідь —Ти Христос Божий! 21 Тоді Він наказав сказав: —О роде невірний та розбещений, їм нікому не розповідати про це. 22 Далі доки буду з вами? Доки терпітиму вас? додав: «Синові Людському належить багато Приведи сюди твого сина! 42 Коли хлопчик страждати, бути відкинутим старішинами, наближався, демон у припадку кинув його первосвященниками та книжниками, бути на землю, але Ісус наказав нечистому духові вбитим, але третього дня воскресне». 23 [відійти], зцілив дитину та віддав її батькові. Потім промовив до всіх: «Якщо хтось хоче 43 Усі були вражені Божою величчю. Коли йти за Мною, нехай зрееться самого всі дивувалися всьому, що робив [Ісус], себе, візьме свій хрест та щодня слідує за Він промовив до своїх учнів: 44 «Вкладіть Мною. 24 Бо хто хоче спасті своє життя, ці слова у ваші вуха: Син Людський буде той загубить його, а хто втратить життя виданий у руки людські». 45 Однак учні не своє заради Мене, той спасе його. 25 Яка зрозуміли цих слів: вони були приховані користь людині, якщо здобуде весь світ, а від них, щоб не зрозуміли їх, а спитати саму себе занапастить або згубить? 26 Хто Його про ці слова боялися. 46 Потім [учні] посorомиться Мене та Моїх слів, того й почали роздумувати між собою, хто з них Син Людський посorомиться, коли прийде в найбільший. 47 Але Ісус, знаючи думки їхніх славі Своїй, і Отця, і святих ангелів. 27 Істинно сердець, узяв дитину, поставив її біля Себе кажу вам: деякі з присутніх тут не зазнають 48 та промовив до них: —Той, хто прийме цю смерті, доки не побачить Царства Божого». 28 дитину в ім'я Мое, той Мене приймає, а хто А приблизно через вісім днів після цих слів, Мене приймає, приймає Того, Хто надіслав [Ісус] узяв із Собою Петра, Івана та Якова Мене. Бо хто найменший поміж вас, той й піднявся на гору, щоб молитися. 29 Під найбільший. 49 Іван відповів: —Наставнику, час молитви вигляд Його обличчя змінився, ми бачили когось, хто Твоїм ім'ям виганяв і одежа [стал] білою та блискучою. 30 І демонів, та ми заборонили йому, бо він ось двоє чоловіків розмовляли з Ним – це не ходить із нами. 50 Ісус відповів: —Не були Мойсей та Ілля. 31 Вони з'явились у забороняйте, бо хто не проти вас, той за вас. славі та розмовляли з Ним про Його відхід, 51 Коли наблизався час Йому бути взяним який Він мав завершити в Єрусалимі. 32 на небо, Він рішуче пішов до Єрусалима.

52 І надіслав перед Собою вісників. Вони на свідчення проти вас, але знайте, що зайдуть до одного самарянського села, щоб наблизилось Царство Боже!“ 12 Кажу вам: приготувати все для Нього. 53 Але мешканці легше буде Содомові в той день [суду], ніж Його не прийняли, бо Він ішов до Єрусалима. тому місту. 13 Горе тобі, Хоразине! Горе 54 Побачивши це, учні Його, Яків та Іван, тобі, Віфсаїдо! Бо якби в Тирі та Сидоні сказали: —Господи, хочеш, ми накажемо, сталися ті чудеса, які були у вас, то вони щоб зійшов вогонь із неба та спалив їх, як це давно би покаялися, сидячи в мішковині зробив Ілля? 55 [Ісус], обернувшись до них, та попелі. 14 Проте Тиру та Сидону легше заборонив їм та сказав: —Не знаєте, якого ви буде на суді, ніж вам. 15 І ти, Капернауме, духа, 56 бо Син Людський прийшов не губити чи будеш піднесений до неба? Ні, ти до людські душі, а спасати їх! І пішли до іншого пекла зійдеш! (Hadēs g86) 16 Той, хто слухає села. 57 Коли вони йшли дорогою, хтось вас, той Мене слухає, і хто відмовляється сказав [Ісусові]: —Я піду за Тобою, куди б від вас, від Мене відмовляється. Хто ж Ти не пішов! 58 Ісус відповів йому: —Лисиці відмовляється від Мене, той відмовляється мають нори, птахи небесні — гнізда, а Син від Того, Хто надіслав Мене». 17 Сімдесят Людський не має, де голову прихилити. 59 [учнів] повернулися й радісно сказали: А іншому сказав: —Іди за Мною! Але той —Господи, навіть демони підкоряються нам відповів: —Господи, дозволь мені спочатку в ім'я Твоє. 18 А Він сказав їм: —Я бачив піти поховати моого батька! 60 Тоді [Ісус] сатану, котрий падав із неба, наче блискавка. сказав: —Залиши мертвим ховати своїх 19 Ось даю вам владу наступати на змій і мерців, а ти йди звіщати Царство Боже! 61 скorpionів, і на всяку силу ворожу, і ніщо вам Інший сказав: —Господи, я піду за Тобою, але не зашкодить. 20 Однак не радійте, що духи дозволь мені спочатку попрощатися з моїми домашніми! 62 Ісус сказав йому: —Ніхто з ваші записані на небесах. 21 У той час [Ісус] тих, хто поклав руку на плуг та озирається зрадів Святим Духом та промовив: «Славлю назад, не придатний для Царства Божого!

10 Після того Господь призначив інших сімдесятох[учнів] і надіслав їх по двоє перед Собою в усі міста та місцевості, куди Він мав іти. 21 сказав їм: «Жнива насправді велиki, а робітників мало, тож просіть Господа жнив, щоб послав робітників на жнива Свої. 3 Ідіть! Ось Я посилаю вас, як ягнят між вовків. 4 Не беріть ні гаманця, ні торбини, ні взуття й нікого в дорозі не вітайте. 5 Коли ж увійдете в якийсь дім, то спочатку скажіть: „Мир цьому дому!“ 6 І якщо там є син миру, то спочине на ньому ваш мир, а коли ні, то повернеться до вас. 7 Залишайтесь в тому ж дому, їжте та пийте те, що дадуть вам, бо робітник достойний своєї платні. Не переходьте з дому в дім. 8 А коли зайдете в якесь місто та приймуть вас, то їжте [все], що покладуть перед вами. 9 Зціляйте в ньому хворих і кажіть їм: „Наблизилось до вас Царство Боже!“ 10 А коли зайдете в якесь місто і не приймуть вас, то, виходячи на вулиці його, кажіть: 11 „Навіть пил із вашого міста, який прилип до наших ніг, ми обтрушуємо

22 Твоя добра воля. 22 Усе Мені було доручено Моїм Отцем. Ніхто не знає, Хто є Син, окрім Отця, і Хто є Отець, окрім Сина й того, кому Син хоче відкрити». 23 І, повернувшись до учнів, промовив тільки до них: —Блаженні очі, які бачать те, що ви бачите. 24 Бо кажу вам: багато пророків та царів бажали побачити те, що ви бачите, і не побачили, та почути те, що ви чуєте, і не почули. 25 І ось один учитель Закону піднявся та, спокушаючи Його, сказав: —Учителю, що мені робити, щоб успадкувати життя вічне? (aiōnios g166) 26 [Ісус] відповів йому: —Що в Законі написано? Як читаєш? 27 Він відповів: —«Люби Господа Бога свого всім серцем своїм, і всією своєю душою, і всією силою своєю, і всім розумом своїм» і «ближнього свого – як самого себе». 28 [Ісус] же сказав: —Правильно ти відповів, роби так і будеш жити! 29 Але той, бажаючи виправдати себе, сказав Ісусові: —А хто мій ближній? 30 Ісус відповів: —Один чоловік ішов з Єрусалима в Єрихон та потрапив до рук

роздягли його, побили та зі мною в ліжку. Не можу я піднятися й пішли далі, залишивши його напівмертвим. дати тобі». **8** Кажу вам: якщо він не встане **31** Випадково тією ж дорогою проходив та не дасть йому заради дружби, то все священник і, побачивши його, пройшов повз одно через наполегливість його підведеться нього. **32** Також і левіт, прийшовши на те ѿ дастъ усе, чого той потребує. **9** Тому місце, подивився й пішов далі. **33** Але один Я кажу вам: просіть – і буде дано вам; самарянин, який був у подорожі, підішов і, шукайте – і знайдете; стукайте – і відчинять побачивши його, зглянувся над ним. **34** Він вам! **10** Бо кожен, хто просить, отримує, і підішов, перев'язав йому рани, намастивши хто шукає, знаходить, і тому, хто стукає, їх олією та вином, поклав його на свою відчиняте. **11** Котрий з вас, батьків, коли син худобину та привіз до зайїжджого двору, просить хліба, замість хліба подастъ йому де доглядав за ним. **35** Наступного дня, камінь, і коли просить риби, замість риби від'їджаючи, дав два динарії господареві та подастъ йому гадюку? **12** Або чи дастъ йому сказав: «Подбай про нього, а якщо витратиш скорпіона, коли той просить яйце? **13** Отже, на нього більше, я поверну тобі, коли якщо ви, будучи злими, вмієте давати добре вертатимусь». **36** Хто з цих трох, на твою дари вашим дітям, то наскільки більше ваш думку, був близькім того, хто потрапив до Отець Небесний дастъ Духа Святого тим, рук розбійників? **37** Він відповів: —Той, хто хто просить у Нього! **14** Одного разу [Ісус] зглянувся над ним. Ісус сказав: —Іди та роби вигнав демона, який був німий. І коли демон так само. **38** Коли вони подорожували далі, вийшов, німий [чоловік] заговорив; і весь то зйшли до одного села, де жінка, на ім'я натопв дивувався цьому. **15** Та деякі з них Марта, прийняла Його у свій дім. **39** У неї говорили: —[Силою] Вельзевула, володаря була сестра, на ім'я Марія, яка сіла біля ніг демонів, Він виганяє демонів. **16** Інші ж, Господа та слухала Його слова. **40** Марта випробовуючи [Його], вимагали знамення була зайніята багатьма приготуваннями й, з неба. **17** Але Він, знаючи їхні думки, підішовши, сказала: —Господи, чи Тобі відповів: —Кожне царство, розділене в собі, байдуже, що моя сестра залишила мене саму буде спустошене, і дім, розділений в собі, служити? Скажи їй, щоб допомогла мені. впаде. **18** Якщо ж сатана розділився в собі **41** Господь відповів їй: —Марто, Марто, ти самому, як встоїть його царство? [Питаю турбується та клопочешся багатьма речами, це], бо кажете, що Вельзевулом Я виганяю **42** але потрібне одне. Марія обрала крашу демонів. **19** Якщо ж Я виганяю демонів частку, яка не відбереться від неї.

Вельзевулом, то ким виганяють ваші сини? Тому вони будуть вашими суддями. **20** Але якщо Я пальцем Божим виганяю демонів, то прийшло до вас Царство Боже. **21** Коли сильний, озброївшись,стереже свій дім, тоді майно його в безпеці. **22** Коли ж нападає сильніший за нього й перемагає його, то забирає все його озброєння, на яке він покладався, і потім ділить здобич. **23** Хто не зі Мною, той проти Мене; і хто не збирає зі Мною, той розкидає. **24** Коли нечистий дух виходить із людини, то йде в місця безводні шукати відпочинку й, не знаходячи, каже: «Повернусь я у дім свій, звідки вийшов». **25** I, повернувшись, знаходить його заметеним та прибраним. **26** Тоді він іде й бере інших сімох духів, гірших за себе, і входять та живут там. I для людини останнє стає гіршим за попереднє. **27** Коли [Ісус] це казав, одна жінка з натопву голосно промовила:

—Блаженна мати, яка носила та годувала навіть пальцем не доторкнеться до нього. **47** Тебе. **28** Він відповів: —Справді блаженні ті, Горе вам, бо ви будуєте гробниці пророкам, що слухають Слово Боже та виконують його. яких убили ваші батьки. **48** Цим ви свідчите, **29** Коли зібралося багато народу, Він почав що схвалюєте вчинки ваших батьків. Вони їх говорити: —Цей рід – рід лукавий! Він шукає вбивали, а ви будуєте їм [гробниці]. **49** Тому знамення, та не дастесь йому знамення, хіба Бог у своїй мудрості сказав: «Надішлю до них що тільки знамення Йони. **50** Бо як Йона пророків та апостолів, і декого з них уб'ють, став для ніневійців знаменням, так буде й а декого будуть переслідувати». **50** І тому Син Людський для цього роду. **31** Цариця цей рід буде відповідати за пролиту кров Півдня встане на суд із людьми цього роду усіх пророків, які були вбиті від початку й засудить їх, бо вона прийшла з далекого всесвіту, **51** від крові Авеля до крові Захарії, краю землі послухати Соломонову мудрість, убитого між Храмом та жертвовником. Кажу а ось тут Хтось більший за Соломона. **32** вам: цей рід відповість за все. **52** Горе вам, Люди Ніневії встануть на суд із цим родом учителі Закону, бо ви взяли ключі пізнання: і засудять його, бо вони покаялись через самі не ввійшли й тим, хто бажає ввійти, проповідь Йони, а ось тут Хтось більший заборонили. **53** Коли [Ісус] вийшов [звідти], за Йону. **33** Ніхто, запаливши світильник, фарисеї та книжники почали критикувати не ставить його у потайне місце або під Його та спокушати відносно багатьох речей. посудину, але ставить на поставець, щоб усі, **54** Вони спостерігали за Ним, аби упіймати що входять, бачили світло. **34** Світлом для Його на слові.

тіла є око. Якщо твоє око буде здорове, то й все твоє тіло буде наповнене світлом, коли ж воно недуже, то й тіло твоє в темряві. **35** Отже, пильний, щоб світло, яке в тобі, не стало темрявою. **36** Якщо ж усе твоє тіло наповнене світлом і немає жодної темної частини, то все буде світле так, ніби світильник освітлює тебе сяйвом. **37** Коли Він закінчив говорити, один фарисей запросив Його до себе пообідати. [Ісус] зайдов та сів за стіл. **38** Фарисей же здивувався, побачивши, що перед обідом Він перш не обмився. **39** Тоді Господь промовив до нього: —Ось ви, фарисеї, очищуете чашу та посуд ззовні, а всередині ви повні здирництва та лукавства. **40** Нерозумні! Чи Той, Хто створив зовнішне, не створив і внутрішнє? **41** Тож дайте милостиню з того, що всередині, ось тоді все буде чисте для вас. **42** Але горе вам, фарисеї, що даете десятину з м'яти, рути й з усякого зілля, але обминаєте справедливість та любов Божу. І це належить робити, і тим не нахтувати. **43** Горе вам, фарисеї, що любите почесні місця в синагогах та привітання на ринках. **44** Горе вам, бо ви – як невидимі гроби, поверх яких люди ходять і не знають цього. **45** Один з учителів Закону відповів [Ісусові]: —Учителю, кажучи це, Ти й нас ображаєш! **46** Але Він відповів: —Горе й вам, учителям Закону, бо ви накладаєте на людей тягар, який важко нести, самі ж

12 Тим часом зібралися тисячі людей, так що тиснули одне одного. [Ісус] почав говорити в першу чергу до учнів: —Стережіться закваски фарисейської, якою є лицемірство. **2** Немає нічого прихованого, що не відкрилося б, і нічого таємного, що не стало б відомим. **3** Тому все, що ви казали в темряві, буде почути при свіtlі, і все, що говорили на вухо в окремій кімнаті, буде проповідуватися з дахів. **4** Кажу вам, Моїм друзям: не бійтесь тих, хто, вбиваючи тіло, потім більш нічого заподіяти не може. **5** Я вкажу вам, Кого треба боятися: бійтесь Того, Хто, вбивши, має силу кинути до Геєни. Так, кажу вам: Цього треба боятися. (*Geenna 91067*) **6** Чи не продаються п'ять горобців за два асарії? І все ж, жоден із них не забутий Богом. **7** А на вашій голові навіть волосся пораховане. Не бійтесь: ви набагато цінніші за горобців. **8** Кажу вам: кожного, хто визнає Мене перед людьми, і Син Людський визнає перед ангелами Божими. **9** Але того, хто зречеться Мене перед людьми, зріксусь і Я перед ангелами Божими. **10** Кожному, хто скаже слово проти Сина Людського, проститься, але тому, хто богохульствує проти Святого Духа, не проститься. **11** Коли поведуть вас на суд у синагоги, до керівників та до влад, не турбуйтесь про те, як вам відповідати й що говорити, **12** бо в той час

Дух Святий навчить, що треба говорити. 13 готові – одяг підперезаний та світильник Хтось із натовпу сказав Йому: —Учителю, запалений. 36 Будьте подібні до людей, що скажи моєму братові, щоб розділив зі мною чекають на повернення свого господаря з спадщину. 14 Він відповів: —Чоловіче, хто весілля, щоб, коли він прийде й постукає, поклав Мене суддею або посередником між негайно відчинити йому. 37 Блаженні ті вами? 15 Далі промовив до них: —Дивіться раби, господар яких, прийшовши, знайде, уважно та стережіться всякої жадібності, бо що вони пильнують. Істинно кажу вам: тоді життя людини не залежить від багатства він сам, підперезавшись, посадить їх за стіл її маєтку. 16 [Ісус] розповів їм притчу: —В та, підійшовши, буде служити їм. 38 І якщо одного заможного чоловіка гарно вродила він прийде о другій або о третій сторожі, земля. 17 І він почав міркувати, кажучи блаженні ті, кого він знайде так само. 39 сам до себе: «Що мені робити? Немає куди Тож знайте, що якби господар дому зібрати мій врожай». 18 І сказав: «Ось що я о якій сторожі приходить злодій, він не зроблю: зруйну старі амбари та збудую дозволив би вдертися до свого дому. 40 І більші, і в мене буде достатньо місця, щоби ви будьте готові, бо Син Людський прийде зібрати все зерно та все мое добро. 19 Тоді тієї години, про яку й не думаете. 41 Тоді я скажу моїй душі: „Тепер у тебе багато Петро сказав: —Господи, Ти говориш цю добра на багато років! Відпочивай, їж, пий та притчу нам чи всім? 42 Господь відповів: веселися“. 20 Але Бог відповів: «Безумцю! —Хто вірний та розумний управитель, Цієї ж ночі заберуть у тебе душу твою. Кому якого господар поставив над іншими своїми дістанеться те, що ти приготував?» 21 Так слугами, щоб давав їм їжу вчасно? 43 станеться з кожним, хто збирає для себе й не Блаженний той раб, якого господар знайде, багатіє в Бога. 22 Потім Він промовив до своїх що він так робить. 44 Істинно кажу вам: він учнів: —Тому Я кажу вам: не турбуйтеся поставити його над усім своїм майном. 45 про життя – що будете єсти, ні про тіло – що Але якщо той раб скаже у своєму серці: «Мій будете вдягати. 23 Бо життя більше за їжу, а господар запізнюються!» – і почне бити слуг тіло – за одяг. 24 Погляньте на воронів: вони та служниць, їсти, пити та напиватись, 46 не сіють і не жнуть, не мають скарбниць господар того раба прийде того дня, коли та амбарів, і все ж Бог їх годує. Наскільки він не сподівається, і о тій годині, якої не ж ви цінніші за цих птахів! 25 І хто з вас, знає. Він розігне його та призначить йому турбуєчись, може додати до свого зросту місце разом із невірними. 47 Той раб, котрий хоч лікоть? 26 Якщо ви навіть і найменшого знати волю господаря свого й не підготувався, зробити не можете, чому турбуєтесь про ані не зробив того, чого господар бажав, інше? 27 Подивіться, як ростуть лілії: вони не буде сильно побитий. 48 А той, хто, не працюють і не прядуть. Та Я кажу вам: навіть знаючи, зробив щось достойне покарання, Соломон у всій своїй величині не одягався так, буде побитий менше. Від усякого, кому як будь-яка з них. 28 Якщо ж Бог так одягає багато дано, багато вимагатимуть, і кому траву на полі, котра сьогодні є, а завтра буде багато повірено, з того більше й спитають. кинута у вогонь, то наскільки краще Він 49 Я прийшов кинути вогонь на землю, і як одягне вас, маловіри? 29 Не шукайте, що вам Я прагну, щоб він вже розгорівся! 50 Я маю їсти та пити, і не турбуєтесь про це. 30 Бо все хреститися хрещенням, і як Мені важко, це язичники цього світу шукають, але ваш поки це не здійсниться. 51 Ви вважаєте, що Я Отець знає, що потребуєте. 31 Краще шукайте прийшов принести мир на землю? Ні, кажу Царства Його, а все це додається вам. 32 Не вам, а розділення! 52 Бо віднині п'ятеро в бійся, мале стадо, бо Отець ваш із радістю одному дому розділяється: троє проти двох, і дає вам Царство. 33 Продавайте майно ваше двоє проти трьох. 53 Будуть розділені: батько й давайте милостиню. Робіть собі гаманці, проти сина й син противі батька; маті противі котрі не зношуються, – невичерпний скарб доньки й донька противі матері; свекруха на небі, куди злодій не закрадається і противі невістки й невістка противі свекрухи. де міль не точить. 34 Бо де скарб ваш, 54 Він промовив до народу: —Коли ви бачите там буде й ваше серце. 35 Будьте завжди хмару, яка здіймається на заході, то відразу

кажете: «Буде дощ», і так стається. **55** А коли напоїти? **16** Чи цю жінку, доньку Авраамову, південний вітер віє, кажете: «Буде спека», яку сатана зв'язав ось уже вісімнадцять і так стається. **56** Лицеміри! Вигляд землі років, не належить визволити з цих пут у та неба вмієте розпізнавати, так чому ж день Суботній? **17** Коли Він це промовив, цей час не розпізнаєте? **57** Чому ви самі не усім Його супротивникам стало соромно, розсудите, що є справедливе? **58** Коли ти а весь народ радів усім славним вчинкам, йдеш зі своїм супротивником до правителя, які Він робив. **18** Далі [Ісус] промовив: то доклади зусиль для того, щоб ще в дорозі «До чого подібне Царство Боже? До чого примиритися з ним, аби він не повів тебе б Мені його прирівняти? **19** Воно подібне до суду, а суддя не віддав тебе до рук до гірчичного зерна, яке чоловік узяв та стражника, і стражник не кинув тебе до кинув у свій город. Зерно виросло та стало в'язницею. **59** Кажу тобі: не вийдеш звідти, деревом, і птахи небесні зробили гнізда на поки не заплатиш усе до останньої лепти.

13 У той час підійшли деякі та розказали [Ісусові] про галілеян, кров яких Пилат змішав з іхніми жертвами. **2** [Ісус] відповів: «Чи ви думаете, що ці галілеяни так постраждали, тому що були грішніші за інших галілеян? **3** Кажу вам, що ні! Але якщо не покаетесь, усі загинете так само. **4** Або думаете, що ті вісімнадцять, на яких впала вежа в Силоамі та вбила їх, були більш грішні за всіх, що живуть в Єрусалимі? **5** Кажу вам, що ні! Але якщо не покаетесь, усі так само загинете». **6** Тоді розповів їм таку притчу: «Один чоловік мав у своєму винограднику смоковницю й прийшов до неї шукати плоду, та не знайшов. **7** Тоді він промовив до садівника: „Ось я вже три роки приходжу шукати плоду на цій смоковниці й не знаюджу. Зрубай її! Навіщо вона займає землю?“ **8** Але [садівник] відповів: „Господарю, залиши її ще на цей рік. Я обкопаю її довкола та обкладу її добривом. **9** Може, принесе плід, якщо ж ні, тоді її зрубаєш“». **10** [Ісус] навчав у синагозі в Суботу. **11** І ось там була жінка, яка вісімнадцять років мала духа хвороби та не могла випрямитись. **12** Коли Ісус її побачив, то покликав і сказав: —Жінко, ти звільнена від своєї хвороби. **13** Він поклав на неї руки, і вона відразу випрямилася та почала прославляти Бога. **14** Тоді керівник синагоги, обурившись через те, що Ісус зцілив у Суботу, промовив до народу: —Є шість днів, у які вам належить працювати, ось тоді й приходьте для зцілення, а не в Суботу! **15** Але Господь відповів йому: —Лицеміри! Чи кожен із вас не від'язує вола чи осла свого від стіла в Суботу й не веде

його гілках». **20** І знову промовив: «До чого подібне Царство Боже? **21** Воно подібне до закваски, яку жінка взяла та поклала до трьох мір борошна, доки все вкисло». **22** [Ісус] проходив через міста та села, навчаючи людей і прямуючи до Єрусалима. **23** Хтось Його спитав: —Господи, чи мало буде тих, що спасуться? [Ісус] відповів: **24** —Намагайтесь увійти через вузькі ворота, адже багато тих, хто намагатиметься ввійти, але не зможуть. **25** Коли господар будинку підійметься та зачинить двері, ви, стоячи ззовні, будете стукати в двері та казати: «Господи, відчини нам!» Але Він у відповідь скаже: «Я не знаю вас, звідки ви!» **26** Тоді ви скажете: «Ми ішли та пили з Тобою, Ти навчав на наших вулицях». **27** Але Він відповість: «Не знаю вас, звідки ви. Відійдіть від Мене всі, хто чинить зло». **28** Там буде плач та скрігіт зубів, коли побачите Авраама, Ісаака, Якова й усіх пророків у Царстві Божому, а ви будете вигнані геть. **29** Прийдуть люди зі сходу та заходу, з півночі й півдня і сядуть за стіл у Царстві Божому. **30** І ось останні будуть першими, а перші —останніми. **31** Тоді підійшли до Нього фарисеї та сказали: —Тікай, залиши це місто, бо Ірод хоче вбити Тебе. **32** Він відповів: —Ідіть та скажіть тій лисиці: «Ось Я виганяю демонів і зціляю сьогодні та завтра, а третього дня закінчу». **33** Мені треба сьогодні, завтра та післязавтра продовжити Мій шлях, бо неможливо, щоб пророк загинув поза Єрусалимом». **34** О, Єрусалиме, Єрусалиме, що вбиваєш пророків і закидуєш камінням посланих до тебе! Скільки разів Я бажав зібрати твоїх дітей, як квочка збирає своїх курчат під крила, але ви не захотіли! **35** Ось ваш дім залишається [порожнім]. Кажу ж вам: не побачите Мене,

доки не скажете: «Благословенний Той, Хто піти й оглянути його. Прошу тебе, вибач йде в ім'я Господа!»

14 Одного разу в Суботу Він прийшов пообідати в дім одного з фарисейських старшин. Вони уважно слідкували за Ним. **2** I ось перед Ним був чоловік, який хворів на водянку. **3** Ісус запитав учителів Закону та фарисеїв: —Чи дозволено зцілювати в Суботу? **4** Але вони мовчали. Тоді [Ісус], доторкнувшись до чоловіка, зцілив його та відпустив. **5** До них же промовив: —Якщо в когось із вас син або віл впаде в колодязь, хіба ви не витягнете його навіть у день Суботній? **6** Вони не змогли Йому нічого на це відповісти. **7** Помітивши, як запрошені обирають собі перші місця, Ісус розповів їм притчу: **8** «Коли хтось запrosить тебе на весілля, не сідай на почесне місце, щоб не сталося так, що серед запрошених буде хтось поважніший за тебе. **9** Тоді прийде той, хто запросив тебе, та скаже: „Поступися місцем іншому“ .І тоді доведеться тобі із соромом зайняти останнє місце. **10** Натомість коли будеш запрошений, прийди та сідай на останнє місце, щоб той, хто запросив тебе, підійшовши, сказав: „Друже, пересядь на краще місце!“ Тоді буде тобі честь перед усіма запрошеними. **11** Бо кожний, хто себе підносить, буде принижений, а хто себе принижує, буде піднесений». **12** Потім промовив до того, хто запросив Його: «Коли ти влаштовуєш обід або вечерю, не запрошуй своїх друзів, ні своїх братів, ні своїх родичів, ані багатих сусідів, щоби й вони не запросили тебе, і ти не одержав взаємної відплати. **13** Але коли влаштовуєш вечерю, запрошуй бідних, покалічених, кульгавих та сліпих. **14** I блаженний будеш, бо вони не мають, чим відплатити тобі, а твоя винагорода буде при воскресенні праведних». **15** Почувши це, один із тих, що обідав разом із Ним, промовив: —Блаженний той, хто буде їсти хліб у Царстві Божому. **16** Ісус у відповідь сказав: —Один чоловік приготував велику вечерю й запросив багатьох. **17** Коли прийшов час, він надіслав свого раба сказати запрошеним: «Приходьте, бо все вже готове». **18** Але всі, один за одним, почали відмовлятися. Перший сказав: «Я придбав поле, і мені треба

мені!» **19** Другий сказав: «Я придбав п'ять пар волів та йду випробувати їх. Прошу тебе, вибач мені!» **20** Третій сказав: «Я щойно одружився й тому не можу прийти!» **21** Раб повернувся й про все доповів господареві. Тоді розлютився господар і сказав своєму рабу: «Іди швидко на вулиці й провулки міста та приведи сюди бідних, покалічених, сліпих та кульгавих». **22** I відповів раб: «Господарю, зроблено, як ти велів, і ще є місця». **23** Тоді господар сказав рабу: «Вийди на дороги й стежки та переконай усіх, кого зустрінеш, прийти, щоб дім мій наповнився. **24** Кажу вам: ніхто з тих, кого було запрошено, не істиме на моїй вечері». **25** Разом з Ісусом ішло багато людей, та Він, обернувшись, промовив до них: **26** «Якщо хтось приходить до Мене й не зненавидить свого батька та матері, дружини, дітей, братів та сестер, і навіть свого життя, не може бути Моїм учнем. **27** Xто не несе хреста свого й не йде слідом за Мною, той не може бути Моїм учнем. **28** Bo хто з вас, бажаючи збудувати вежу, спочатку не сяде та не порахує всіх витрат, чи має він чим закінчiti. **29** Щоб, коли покладе основу та не зможе закінчiti, усі, хто побачить, не почали сміятися з нього, **30** кажучи: „Цей чоловік почав будувати, але не зміг закінчiti!“ **31** Або який цар, збираючись на війну проти іншого царя, не сяде та не раздумає, чи зможе з десятма тисячами встояти проти того, хто йде на нього з двадцятьма тисячами? **32** Якщо ні, то поки той ще далеко, надішле послів до нього просити про мир. **33** Так і кожний з вас, хто не зрееться всього, що має, не може бути Моїм учнем. **34** Сіль – добра річ, але якщо й сіль втратить солоність, то чим повернути її смак? **35** Вона вже не придатна ні для землі, ні для добрива, її викидають геть. Xто має вуха, щоб слухати, слухайте!»

15 Усі митники та грішники приходили до [Ісуса], щоб послухати Його. **2** Але фарисеї та книжники нарікали кажучи: —Він грішників приймає та їсть разом із ними. **3** Тоді Він розповів їм притчу: **4** —Який чоловік із вас, маючи сто овець та загубивши одну з них, не залишить дев'яносто дев'ять у пустелі та не піде

шукати загублену, доки не знайде її? 5 І, був у полі; і коли, повертаючись із поля, знайшовши, з радістю покладе її на свої наблизився до дому, почув музику й танці. плечі. 6 Прийшовши додому, він покличе 26 Покликавши одного зі слуг, запитав: «Що своїх друзів та сусідів, кажучи їм: «Радійте зі це таке?» 27 «Твій брат прийшов, – сказав мною, бо я знайшов мою загублену вівцю». той, – і твій батько заколов відгодоване 7 Кажу вам: на небі буде більше радості теля, бо [його син] повернувся живий та за одного грішника, що кається, ніж за здоровий». 28 Він розлютився та не схотів дів'яноста дев'ятьох праведників, які не увійти в дім. Батько ж його, вийшовши, став потребують покаяння. 8 Або яка жінка, його просити. 29 Але він відповів своєму маючи десять драхмта загубивши одну з батькові: «Я стільки років служив тобі й них, не запалює світильника й не замітає в ніколи не нехтував твоїм наказом, а ти хаті, шукаючи уважно, доки не знайде? 9 А жодного разу не дав мені й козенятка, щоб я знайшовши, кличе приятельок та сусідок повеселився з моїми друзями. 30 Але коли і каже: «Радійте зі мною, бо я знайшла прийшов цей син твій, що розтратив твоє загублену драхму». 10 Такою, кажу вам, є майно з блудницями, ти заколов для нього радість ангелів Божих за одного грішника, відгодоване теля». 31 [Батько] відповів йому: який кається. 11 Він також сказав: —Один «Дитино, ти завжди зі мною, і все, що в мене чоловік мав двох синів. 12 Молодший із є, – твоє. 32 Веселитися ж і радіти треба них сказав батькові: «Батьку, дай мені мою тому, що цей брат твій був мертвий та ожив, частину спадщини». І той поділив між ними пропав та знайшовся».

майно. 13 Через декілька днів молодший син, зібравши все, відправився в далекий край і там розтратив усе своє майно, живучи розпусно. 14 Коли ж він усе витратив, настав великий голод у тім kraю, і він почав бідувати. 15 І пішов та пристав до одного з жителів того kraю, а той послав його на свої поля пасти свиней. 16 Він бажав би найстися хоча б стручками ріжкового дерева, які їли свині, але ніхто не давав йому. 17 Опам'ятившись, він сказав: «Скільки наймітів моого батька мають хліба вдосталь, а я тут помираю з голоду! 18 Встану, піду до свого батька та скажу йому: „Батьку, согрішив я проти Неба та проти тебе 19 і вже не достойний називатися твоїм сином. Прийми мене, як одного з твоїх наймітів!“» 20 І, вставши, пішов до свого батька. Коли він був ще далеко, батько побачив його, змилосердився над ним та побіг до нього, обійняв його та почав цілавати. 21 Син промовив до нього: «Батьку! Я согрішив против Неба й против тебе і вже недостойний називатися твоїм сином!» 22 Батько ж промовив до своїх рабів: «Принесіть швидко найкращу одяжу, одягніть його і дайте перстень йому на руку та взуття на ноги! 23 Приведіть відгодоване теля та заколіть його! Будемо їсти та веселитися, 24 бо цей син мій був мертвий та ожив, пропав та знайшовся!» І почали веселитися. 25 А старший його син

16 Потім сказав учням: —В одного багатого чоловіка був управитель, якого звинуватили в марнотратстві. 2 Він покликав його та сказав: «Що це я чую про тебе? Дай мені звіт про твоє управління, бо ти не можеш більше управляти». 3 Управитель подумав: «Що мені робити? Мій господар звільняє мене. Копати – не маю сил, просити – соромно. 4 Але я знаю, що робити, щоб, коли мене звільнить з управління, знайшлися люди, які приймуть мене до своїх домівок». 5 Почав він кликати кожного з боржників свого господаря. Першого він запитав: «Скільки ти винен моєму господареві?» 6 Той відповів: «Сто мір оливкової олії». І сказав йому: «Візьми швидко свою розписку та запиши п'ятдесят». 7 Потім другому сказав: «А ти скільки винен?» Той відповів: «Сто мір пшениці». Він сказав йому: «Візьми свою розписку та пиши вісімдесят». 8 Господар похвалив нечесного управителя за його кмітливість, бо сини цього світу мудріші у справах зі своїм родом, ніж сини світла. (αἰōn g165) 9 Я кажу вам: здобуйте собі приятелів за допомогою неправедного багатства, щоб коли воно мине, вас прийняли у вічні оселі. (αἰōnios g166) 10 Хто вірний у малому, той вірний і у великому, а невірний у малому, і у великому невірний. 11 Отже, якщо ви не були вірні в неправедних багатствах, хто

вам довірить справжнє? 12 Якщо в чужому Тоді Авраам сказав йому: «Якщо Мойсей і не були вірні, хто вам дасть ваше? 13 Жоден Пророків не слухають, то навіть якщо хтось слуга не може служити двом господарям, бо із мертвих воскресне, це їх не переконає». одного ненавидітиме, а другого любитиме, або одним буде нехтувати, а іншому буде відданням. Не можете служити Богові та багатству. 14 Почули про це фарисеї, які любили гроші, та глузували з Нього. 15 Але [Ісус] відповів їм: —Ви вдаєте себе за праведних перед людьми, але Бог знає серця ваші, бо що високе в людей, те мерзенне в очах Бога. 16 Закон та Пророки були до Івана. Відтоді проповідується Добра Звістка Царства Божого, і кожен із зусиллям входить у нього. 17 Але скоріше небо та земля зникнуть, ніж одна риска Закону пропаде. 18 Кожен, хто розлучається зі своєю дружиною та одружується з іншою, перелюбствує; і всякий, хто одружується з розлученою жінкою, чинить перелюб. 19 Був собі багатий чоловік, який одягався в дорогу та вишукану одежду. Щодня він розкішно бенкетував. 20 Біля його воріт лежав убогий, на ім'я Лазар, що весь був у виразках 21 і бажав насититися тим, що падало зі столу багатого. Собаки, підходячи, лизали його рани. 22 Надійшов час, убогий помер, і ангели віднесли його на лоно Авраама. Помер же і багач, і поховали його. 23 А в пеклі, будучи в муках, він підняв свої очі та побачив здалека Авраама та Лазаря на його лоні. (Hadēs 986) 24 І, закричавши, сказав: «Отче Аврааме! Змилуйся наді мною та пішли Лазаря, нехай умочить кінець свого пальця у воду та прохолодить мій язик, бо я сильно страждаю в цьому полум'ї». 25 Авраам відповів: «Сину! Згадай, що ти за життя свого одержав свої блага, як і Лазар — своє лихо. Тепер же він тішиться, а ти страждаеш. 26 І крім того, між нами та вами встановлена велика прірва, щоб ті, які бажають перейти звідси до вас, не могли, і щоб звідти до нас не переходили». 27 Той відповів: «Тоді благаю тебе, отче, пошли Лазаря в дім моого батька, 28 бо в мене п'ятеро братів, нехай він засвідчить їм, щоб вони не прийшли в це місце страждання». 29 Авраам відповів: «Вони мають Мойсея та Пророків, нехай їх слухають». 30 Але той відповів: «Ні, отче Аврааме, якщо хтось із мертвих піде до них, то вони покаяться!» 31

17 Потім [Ісус] промовив до своїх учнів: —Неможливо, щоб спокуси не приходили, але горе тому, через кого приходить [спокуса]. 2 Для нього було б краще, якби йому повісили млинове жорно на шию й кинули в море, ніж щоб він спокусив одного з цих малих. 3 Зважайте на себе! Якщо твій брат согрішить проти тебе, докори йому; а коли він покаеться, прости його. 4 І якщо він согрішить сім разів на день і сім разів прийде й скаже: «Я каюсь», — прости його. 5 Апостоли сказали Господеві: —Додай нам віри! 6 Господь відповів: —Якби ви мали віру, як гірничне зерно, то сказали б цій шовковиці: «Вирвісь із корінням і пересадись у море!», — і вона послухала б вас. 7 Хто з вас, маючи раба, який оре або пасе овець, скаже йому, коли він повернеться з поля: «Іди мерщій та сідай до столу?» 8 А чи не скаже йому радше: «Приготуй мені вечерю та, підперезавшись, прислуговуй мені, поки я буду їсти та пити, а потім їж і пий сам?» 9 Чи дякує хазяїн рабу за те, що той виконав наказ? 10 Так само й ви, коли зробите все, що вам було доручено, кажіть: «Ми раби недостойні, котрі зробили тільки те, що повинні були зробити». 11 Ідучи до Єрусалима, [Ісус] проходив між Самарією та Галілеєю. 12 І коли Він входив в одне село, зустріли Його десятеро прокажених. Вони зупинилися неподалік 13 та голосно прокричали: —Ісусе, Наставнику, змилуйся над нами! 14 Побачивши їх, Він сказав: —Ідіть та покажітесь священникам! І, коли вони йшли, очистилися. 15 Один із них, побачивши, що зцілився, повернувся, голосно прославляючи Бога. 16 І припав лицем до ніг [Ісуса], дякуючи Йому. Він був самарянином. 17 Ісус промовив: —Хіба не десять очистилося? Де ж дев'ять? 18 Невже жоден із них, окрім цього чужинця, не повернувся віддати славу Богові? 19 Потім сказав йому: —Встань та йди, твоя віра спасла тебе! 20 Фарисеї запитали Його, коли прийде Царство Боже. [Ісус] відповів: —Царство Боже прийде непомітно. 21 Ніхто не зможе сказати: «Ось воно тут!» або: «Воно

там!», бо Царство Боже серед вас. 22 Потім Кажу вам: Він негайно захистить їх. Але Він промовив до учнів: —Прийдуть дні, коли коли прийде Син Людський, чи знайде Він забажаєте побачити бодай один день Сина віру на землі? 9 Тим, хто був упевнений Людського, але не побачите. 23 Скажуть в особистій праведності та принижував вам: «Ось Він там!» або: «Ось Він тут!» – інших, [Ісус] розповів таку притчу: 10 —Двоє не ходіть і не біжіть за ними! 24 Бо як чоловіків прийшли в Храм помолитися. блискавка, блиснувши, освітлює небо від Один був фарисеем, а інший – митником. одного краю до іншого, так буде й Син 11 Фарисей стояв і так собі молився: «Боже, Людський у день Свій. 25 Але перше Йому дякую Тобі за те, що я не такий, як інші треба багато страждати та бути відкинутим людьми, – грабіжники, неправедні, невірні або цим поколінням. 26 Як було за днів Ноя, так як цей митник. 12 Я пошу дівчі на тиждень, буде й за днів Сина Людського: 27 [люди] даю десятину зі всякого прибутку!» 13 А їли, пили, одружувались, виходили заміж митник стояв здалека й не смів навіть очей аж до дня, коли Ной увійшов у ковчег, ізвести на небо, але бив себе в груди та казав: прийшов потоп та знищив усіх. 28 Так само, «Боже, змилуйся наді мною, грішним!» 14 як було й за днів Лота: [люди] їли, пили, Кажу вам: цей чоловік повернувся додому продавали, купували, садили, будували; 29 виправданий, а не той; бо кожний, хто себе але того дня, коли Лот вийшов із Содома, з підносить, буде принижений, а хто себе неба випав дощ вогню й сірки та знищив їх. принижує, буде піднесений. 15 Деякі люди 30 Так буде й того дня, коли Син Людський приносили до Нього також і дітей, щоб Він з'явиться. 31 Того дня, хто буде на даху, а доторкнувся до них [та благословив], але речі його в домі, нехай не сходить за ними; і учні, побачивши це, забороняли їм. 16 Ісус хто буде в полі, також нехай не вертається покликав їх до себе й сказав: «Пустіть дітей назад. 32 Пам'ятайте про дружину Лота. приходити до Мене й не забороняйте їм, бо 33 Хто намагатиметься спасті своє життя, таким, як вони, належить Царство Боже. 17 той загубить його; а хто втратить життя, Істинно кажу вам: хто не прийме Царства той його збереже. 34 Кажу вам, що тієї ночі Божого, як дитя, той не ввійде до нього!» будуть двоє на одному ліжку: одного буде 18 Один із керівників сказав: —Учителю взято, а другого залишено. 35 Дві жінки добрий, що мені робити, щоб успадкувати будуть молоти разом: одну буде взято, а життя вічне. (αἰδός γ166) 19 Ісус відповів другу залишено. 36 Двоє чоловіків будуть у Йому: —Чому ти називаєш Мене добрим? полі: одного візьмуть, а другого залишать. 37 Ніхто не є Добрий, окрім Самого Бога. 20 Вони запитали: —Де, Господи? Ісус відповів: Ти знаєш заповіді: «Не чини перелюбу», —Де буде тіло, там зберуться й орли.

18 Тоді [Ісус] розповів їм притчу про те, що їм треба завжди молитися та не занепадати духом. 2 Він сказав: —В одному місті був суддя, який не боявся Бога та не соромився людей. 3 У тому ж місті була вдова, котра приходила до нього й просила: «Захисти мене від моого кривдника!» 4 Деякий час він відмовлявся, але потім промовив до себе: «Хоч я і Бога не боюся, і людей не соромлюся, 5 але через те, що ця вдова не дає мені спокою, захищу її, щоб вона не приходила безперстанку й не докучала мені». 6 І сказав Господь: —Почуйте, щокаже неправедний суддя! 7 Так невже Бог не захистить Своїх обраних, котрі взывають до Нього день і ніч? Чи забариться Він? 8

18 Один із керівників сказав: —Учителю взято, а другого залишено. 35 Дві жінки добрий, що мені робити, щоб успадкувати будуть молоти разом: одну буде взято, а життя вічне. (αἰδός γ166) 19 Ісус відповів другу залишено. 36 Двоє чоловіків будуть у Йому: —Чому ти називаєш Мене добрим? полі: одного візьмуть, а другого залишать. 37 Ніхто не є Добрий, окрім Самого Бога. 20 Вони запитали: —Де, Господи? Ісус відповів: Ти знаєш заповіді: «Не чини перелюбу», —Не вбивай», «Не вкради», «Не обманюй», «Шануй твого батька та матір». 21 Він же сказав: —Усе це я зберіг з малку. 22 Почувши це, Ісус сказав Йому: —Одного тобі ще бракує: продай усе, що маєш, та роздай бідним, і матимеш скарб на небесах; а тоді приходить та слідуй за Мною. 23 Почувши це, він глибоко засмутився, адже був дуже багатий. 24 Ісус же, побачивши, що він засмутився, сказав: —Як важко багатому ввійти в Царство Боже! 25 Адже легше верблюдові пройти через вушко голки, ніж багатому ввійти в Царство Боже. 26 Ті, що почули це, запитали: —Хто ж тоді може бути спасеним? 27 [Ісус] відповів: —Неможливе для людей – можливе для Бога. 28 Тоді Петро сказав: —Ось ми залишили, що в нас було, та пішли за Тобою. 29 Він відповів: —Істинно кажу вам: немає нікого,

хто б залишив дім, дружину, дітей, батьків —Сьогодні спасіння прийшло в цей дім, і братів заради Царства Божого **30** й не адже й він син Авраама. **10** Бо Син Людський отримав би значно більше в цей час, а в прийшов знайти та спсти загублене. **11** Тим, майбутньому віці — вічне життя. (*aiōn g165*, хто це слухав, Ісус розповів притчу, бо Він *aīnios g166*) **31** [Ісус] узяв дванадцятьох та був недалеко від Єрусалима, і вони думали, сказав їм: «Ось ми йдемо до Єрусалима, і що Царство Боже має з'явитися негайно. **12** збудеться все, написане пророками про Сина Отже, Він сказав: —Один знатний чоловік Людського. **32** Він буде виданий язичникам, вирушив у далеку країну, щоб отримати і насміхатимуться з Нього, і зневажатимуть царство та повернутися. **13** Покликавши Його, і плюватимуть на Нього. **33** Будуть десятьох рабів, він роздав їм десять міні бичувати Його та вб'ють, але третього дня сказав їм: «Вкладіть ці гроші в діло, доки Він воскресне». **34** Та вони нічого з цього я не повернуся!» **14** Але жителі цієї країни не зрозуміли. Ці слова були приховані від ненавиділі Його й надіслали посланців них, і вони не розуміли сказаного. **35** Коли слідом за ним, щоб сказати: «Не бажаємо, ж Він наблизався до Єрихона, один сліпий щоб він царював над нами!» **15** Отримавши сидів біля дороги та просив милостиню. **36** царську владу, він повернувся та покликав Почувши, що проходить натовп, він запитав, до себе рабів, котрим роздав гроші, аби що відбувається. **37** Йому сказали, що Ісус із дізнатися, який вони отримали прибуток. Назарета проходить. **38** Тоді він закричав: **16** Перший прийшов і сказав: «Господарю, —Ісусе, Сину Давидів, змилуйся наді мною! твоя міна принесла десять мін!» **17** Господар **39** Ті, що йшли попереду, почали докоряті сказав: «Добре, хороший та вірний рабе! За йому, щоб він мовчав, але він ще голосніше те, що ти був вірний у малому, отримай закричав: —Сину Давидів, змилуйся наді владу над десятьма містами!» **18** Прийшов мною! **40** Ісус зупинився та звелів привести другий та сказав: «Господарю, твоя міна сліпого до Себе. Коли той наблизився до принесла п'ять мін!» **19** Господар сказав: «І Нього, [Ісус] спітав Його: **41** —Що хочеш, щоб ти володій п'ятьма містами!» **20** Прийшов Я зробив для тебе? Той відповів: —Господи, третій і сказав: «Господарю, ось твоя міна, щоб я знову бачив! **42** Ісус сказав йому: яку я зберігав, загорнувши в хустину. **21** —Прозрій! Віра твоя спасла тебе! **43** І Я боявся тебе, бо ти жорстока людина: він умить прозрів та пішов за [Ісусом], ти береш те, чого не клав, і жнеш там, прославляючи Бога. І весь народ, побачивши де не сіяв!» **22** Господар відповів: «Зі слів твоїх тебе судитиму, лукавий рабе! Ти знов, що я чоловік жорстокий: беру те, чого не поклав, і жну там, де не сіяв? **23** Чому ж ти не вклад мого срібла в банк, щоб я, повернувшись, отримав своє з прибутком?» **24** І сказав присутнім: «Заберіть від нього міну й віддайте тому, хто має десять мін». **25** Вони відповіли: «Господарю, він має десять мін!» **26** Кажу вам, — сказав Він, — тому, хто має, додасться, і матиме надмірно, а від того, хто не має, і те, що має, забереться. **27** А ворогів моїх, які не хотіли, щоб я царював над ними, приведіть сюди й убийте перед мною. **28** Сказавши це, Ісус пішов далі в Єрусалим. **29** Коли наблизився до Вітфагії та Віфанії, до гори, що звється Оливною, Він надіслав двох учнів **30** та сказав: «Ідіть у село, яке перед вами, і як зайдете, то знайдете прив'язане осля, на яке ще ніхто з людей не сідав; відв'яжіть

19 Ісус зайшов у Єрихон та проходив через місто. **2** І ось один багатий чоловік, на ім'я Закхей, який був старший над митниками, з бажав бачити Ісуса, але через натовп не міг, оскільки був малого зросту. **4** Тоді побіг перед та заліз на шовковицю, щоб побачити Ісуса, бо тією дорогою Він мав проходити. **5** Прийшовши на те місце, Ісус глянув угору та промовив до нього: —Закхею, злізь скоріше, бо сьогодні Я повинен залишитись у твоєму домі. **6** Той поспішно зліз і радо прийняв Його. **7** Побачивши це, усі почали нарікати говорячи: —Він зайшов у гостину до грішного чоловіка. **8** Закхей же встав та сказав Господеві: —Господи! Половину свого майна я віддаю бідним і, якщо когось чимось обманув, повертаю вчетверо. **9** Тоді Ісус сказав йому:

його й приведіть. **31** Якщо хтось спитає поб'є нас камінням, бо вони переконані, що вас: „Чому ви відв'язуєте його?“, скажіть: Іван був пророком. **7** Тож вони відповіли, „Господь потребує його!“. **32** Посланці пішли що не знають, звідки воно. **8** Ісус сказав: й знайшли все так, як Ісус сказав їм. **33** Коли —Тоді і Я не скажу, якою владою це роблю. **9** вони відв'язували осля, господарі спитали їх: I почав Він розповідати людям таку притчу: —Чому відв'язуєте осля? **34** Вони відповіли: —Один чоловік посадив виноградник, здав —Господь потребує його! **35** I привели осля його в оренду виноградарям та вирушив у до Ісуса та, накинувши на нього свій одяг, подорож на довгий час. **10** Коли надійшов час, посадили Ісуса. **36** Коли Він їхав, [люди] він надіслав одного раба до виноградарів, стеліли свій одяг по дорозі. **37** А коли Він щоб вони віддали його частину врожаю. наблизився до схилу Олівної гори, безліч Однак виноградарі побили його й відіслали учнів почали радісно та голосно прославляти назад ні з чим. **11** Він надіслав іншого раба, Бога за всі чудеса, які вони бачили. **38** але вони й того, побивши та зневаживши, Вони викрикували: «Благословенний Цар, відіслали ні з чим. **12** Він надіслав Який іде в ім'я Господа!» «Мир на небі й третього, але вони й цього поранили слава на висоті!» **39** Деякі фарисеї з натовпу та викинули з [виноградника]. **13** Тоді казали Ісусові: —Учителю, заборони Своїм господар виноградника подумав: «Що ж мені учням! **40** Але Він відповів: —Кажу вам: якщо робити? Надішлю [до них] мого улюбленого вони замовкнуть, кричатиме каміння! **41** сина, може, його поважатимуть!» **14** Але Коли вони наблизились до Єрусалима й виноградарі, побачивши його, сказали один побачили місто, Ісус заплакав над ним. **42** одному: «Це спадкоємець, ходімо та вб'ємо Він сказав: «Коли б зрозуміло ти сьогодні, його, щоб спадщина дісталася нам!» **15** що могло принести тобі мир! Але тепер Вони його вивели з виноградника та це приховано від очей твоїх! **43** Прийдуть вбили. Що ж зробить із ними господар дні, коли вороги твої оточать тебе валом, виноградника? **16** Він прийде та вб'є тих обляжуть та стиснуть тебе звідусюди! **44** виноградарів, а виноградник віддасть іншим. Вони знищать тебе та вб'ють твоїх дітей, не Тоді ті, хто слухав, сказали: —Нехай не залишать каменя на камені в тобі, бо ти не станеться так! **17** Але [Ісус], подивившись на впізнано часу твоїх відвідин!. **45** Ісус увійшов них, запитав: —Тоді що означає написане: у Храм та вигнав усіх тих, хто продавав і «Камінь, який відкинули будівничі, став купував [там]. **46** Він казав їм: «Написано: наріжним каменем? **18** Кожен, хто впаде „Дім Мій буде Домом Молитви“, аби зробили на цей камінь, буде розбитий, а той, з нього „притулок розбійників!“» **47** Ісус на кого він впаде, буде розчавлений. **19** навчав у Храмі щодня. А первосвященники, Книжники та первосвященники шукали книжники та старійшини народу шукали нагоди схопити [Ісуса], але боялися народу. нагоди вбити Його. **48** Однак не знали, як це Вони зрозуміли, що Він про них сказав цю зробити, бо весь народ тримався біля Нього, притчу. **20** I почали вони уважно слідкувати слухаючи Його уважно.

20 Одного дня, коли [Ісус] навчав народ у Храмі, проповідуючи Добру Звістку, до Нього підійшли первосвященники, книжники та старійшини **2** запитали Його: —Скажи нам, якою владою Ти це робиш? Або хто дав Тобі таку владу? **3** [Ісус] сказав їм у відповідь: —Запитаю і Я вас про одне. Скажіть Мені: **4** Іванове хрещення було з Неба чи від людей? **5** Вони ж стали говорити між собою: —Якщо скажемо: «З неба», Він запитає: «Чому ж ви не повірили йому?» **6** Якщо ж ми скажемо: «Від людей», то весь народ запитали Його на слові й видати владі намісника. **21** Вони запитали Його: —Учителю, ми знаємо, що Ти правдиво говориш та навчаєш. Ти не зважаєш на людське обличчя, а правдиво навчаєш Божого шляху. **22** Чи годиться нам платити податок Кесареві, чи ні? **23** Зрозумівши їхню хитрість, [Ісус] сказав їм: **24** —Покажіть Мені динарій! Чие на ньому зображення та напис? Вони відповіли: —Кесаря! **25** Тоді Він сказав: —Тож віддайте Кесареві Кесареве, а Богові — Боже! **26** Вони не змогли впіймати Його на слові

перед народом і, здивовані Його відповідю, усі інші, 4 бо всі клали зі свого достатку, замовкли. 27 Тоді підійшли [до Ісуса] деякі а вона зі своєї бідності поклала все, що в садукеї, які кажуть, що немає воскресіння [з неї було на прожиток]. 5 Коли присутні мертвих], і запитали Його: 28 —Учителю, заговорили про Храм, що він прикрашений Мойсей написав нам: «Якщо чийсь брат дорогоцінним камінням та дарами, Він помре та залишить дружину бездітною, то сказав: 6 —Прийдуть дні, коли з того, що нехай його брат візьме дружину померлого бачите, не залишиться каменя на камені, та підніміте нащадка своєму братові». 29 який не був би зруйнований. 7 I запитали Було семеро братів. Перший одружився Його: —Учителю, коли це станеться? I яка та помер бездітним. 30 Потім другий 31 ознака того, що це має статися? 8 Він і третій одружувалися з вдовою, і так усі відповів: —Дивіться, щоб ніхто не ввів вас семеро. Вони померли, не залишивши дітей в оману, бо багато хто прийде в ім'я Мое після себе. 32 Після всіх померла й жінка. й казатиме: «Це Я!» і «Час наблизився!» 33 Отже, при воскресінні чиєю дружиною Не йдіть за ними! 9 Коли почуєте про вона буде? Адже всі семеро мали її за війни та повстання, не лякайтесь: спочатку дружину. 34 Ісус відповів їм: —Люди цього все це має статися, але кінець буде не віку одружуються та виходять заміж. (αὶον відразу. 10 Тоді сказав їм: —Повстане народ g165) 35 Але ті, що будуть достойні того против народу й царство против царства. 11 віку й воскресіння з мертвих, не будуть Будуть сильні землетруси в різних місцях, одружуватись і не виходитимуть заміж. голод та чума. Будуть відбуватися страшні (αὶον g165) 36 I померти вже не зможуть, а події та велики знамення на небі. 12 Але будуть як ангели, бо вони є синами Божими перед тим, як все це відбудеться, накладуть та синами воскресіння. 37 А те, що мертві на вас руки та переслідуватимуть вас. воскресають, показав Мойсей при полум'ї Видаватимуть вас у синагоги та в'язниці, вогню тернового куща, коли назвав Господа поведуть вас до царів та правителів через Богом Авраама, Богом Ісаака і Богом Якова. ім'я Мое. 13 I це дасть вам можливість 38 Він є Богом не мертвих, а живих! Для свідчти. 14 Отже, покладіть собі в серця Нього всі живі! 39 Деякі з книжників сказали: не турбуватись завчасно, що говорити на —Учителю, Ти добре сказав! 40 I більше ніхто свій захист, 15 бо Я дам вам слова й таку не наважувався ставити Йому запитання. мудрість, якій не зможуть противитися й 41 Потім [Ісус] запитав їх: —Чому вони суперечити всі ваші противники. 16 Вас кажуть, що Христос є сином Давида? 42 Сам будуть зраджувати навіть ваші батьки, брати, же Давид каже в книзі Псалмів: «Господь родичі та друзі. Декого з вас вбиватимуть. сказав Господеві моєму: „Сядь праворуч 17 I всі будуть ненавидіти вас через Мое ім'я, від Мене, 43 доки Я не покладу ворогів 18 Але жодна волосина з вашої голови не Твоїх, як підніжок для Твоїх ніг“». 44 Давид пропаде. 19 Терпінням вашим ви здобудете називає Його Господом, як Він може бути душі ваші. 20 Коли ж побачите Єрусалим, його Сином? 45 Коли весь народ слухав, оточений військами, тоді знайте, що його [Ісус] промовив до учнів: 46 «Стережіться спустошення наблизилось. 21 Тоді ті, що книжників: їм подобається одягатись у довгі в Юдеї, нехай тікають у гори; ті, що в одежі, вони люблять привітання на ринках, Єрусалимі, нехай виходять із нього; а ті, перші місця в синагогах та почесні місця на що будуть на полях, нехай до нього не бенкетах. 47 Вони з'їдають домі вдів, але входять. 22 Bo це буде час помсти, коли прикриваються довгими молитвами. Вони все написане здійсниться. 23 Горе вагітним отримають суворіше покарання.

21 [Ісус] дивився, як багатії клали свої дари в скарбницю [Храму]. 2 Побачив Він також і бідну вдову, яка поклала туди дві лепти. 3 I промовив: «Істинно кажу вам: ця бідна вдова поклала більше, ніж

і тим, що будуть годувати грудьми в ті дні, бо велике лихо буде на землі та гнів на цьому народі. 24 [Люди] будуть гинути від меча, їх заберуть у полон поміж усі народи. Єрусалим топтатимуть язичники, аж доки час язичників не закінчиться. 25 I будуть знамення на сонці, місяці та зірках,

а на землі буде жах між народами та буду споживати Пасху з Моїми учнями?»
роздубленість від ревіння морських хвиль. **12** Він покаже вам нагорі велику прибрану
26 Люди вмирятимуть від страху в очікуванні кімнату – там і приготуйте. **13** Вони пішли й
подій, що насуваються на людство, бо знайшли все саме так, як казав їм [Ісус], та
сили небесні захищаються. **27** І тоді [люди] приготували там Пасху. **14** Коли настав час,
побачать Сина Людського, Який приходить [Ісус] з апостолами сіли за стіл. **15** Він сказав
на хмарі з великою силою та славою. **28** Їм: «Я дуже хотів їсти цю Пасху разом із
Коли ці речі почнуть збуватися, ви встаньте вами перед Моїм стражданням. **16** Кажу вам:
та підійміть ваші голови, бо наближається уже не юстиму її, доки вона не звершиться
визволення ваше. **29** Потім сказав їм цю в Царстві Божому». **17** І, узявши чашу та
притчу: —Дивіться на смоковницю та на всі подякувавши Богу, сказав: «Візьміть її та
дерева: **30** коли на них з'являється листя, поділіть між вами. **18** Кажу вам: віднині не
знаєте, що літо вже близько. **31** Так і ви, коли питиму більше з цього виноградного плоду,
побачите, що це збувається, знайте: Царство доки не прийде Царство Боже». **19** Потім
Боже вже близько. **32** Істинно кажу вам: узяв хліб та, подякувавши, розламав і дав їм,
не мене цей рід, поки все це не станеться. кажучи: «Це є тіло Мое, що за вас відається.
33 Небо та земля проминуть, але слова Чиніть це на згадку про Мене». **20** Так само
Мої не проминуть. **34** Будьте уважні, щоб після того, як поїли, узяв і чашу, кажучи:
ваші серця не обтяжували ненажерство, «Ця чаша – Новий Завіт у Моїй крові, що
п'янство та життєві турботи і щоб день той проливається за вас. **21** Однак рука того,
не застав вас зневацька, **35** як пастка. Бо він хто зраджує Мене, зі Мною за столом. **22** Бо
прийде несподівано для всіх, хто живе на Син Людський іде, як і було призначено, але
землі. **36** Завжди пильнуйте та моліться, щоб горе тому чоловікові, через якого зраджено
мати змогу уникнути всього того, що має Його». **23** Вони почали питати один одного,
відбутися, і стати перед Сином Людським. хто з них міг би таке зробити. **24** Потім
37 Кожен день [Ісус] навчав у Храмі, а вночі знялася між ними суперечка, хто з них
виходив та перебував на горі, що зветься найбільший. **25** [Ісус] же сказав їм: —Цари
Оливною. **38** Увесь народ збирався зранку в Храмі, аби слухати Його.

22 Наближалося свято Опіскові, що
зветься Пасхою. **2** Первосвященники
та книжники шукали, як убити [Ісуса], але
боялися народу. **3** Тоді увійшов сатана
в Юду, званого Іскаріот, що був із числа
дванадцяти. **4** Він пішов та зговорився
з первосвященниками та начальниками
храмової охорони, як видати їм [Ісуса]. **5**
Вони зраділи та обіцяли дати йому грошей.
6 Юда погодився та шукав слушної нагоди,
щоб Його видати без народу. **7** Настав день
свята Опіскові, коли належало принести
пасхальну жертву. **8** І надіслав [Ісус] Петра
та Івана, кажучи: —Ідіть та приготуйте для
нас Пасху, щоб ми спожили. **9** Вони спітали:
—Де Ти хочеш, щоб ми приготували? **10**
Він відповів їм: —Коли ввійдете в місто,
vas зустріне чоловік, який нестиме глечик
із водою. Ідіть за ним до дому, куди він
увійде, **11** та скажіть господареві дому:
«Учитель питає тебе: „Де кімната, у якій Я

ними, називають благодійниками. **26** Але ви
не [будьте] такими! Навпаки: найбільший
між вами нехай буде як найменший, і той,
хто керує, [nehay буде] як слуга. **27** Бо
хто більший: той, що сидить за столом,
чи той, хто прислуговує? Чи не той, хто
сидить за столом? Я ж серед вас як слуга.
28 Ви ті, що залишилися зі Мною в Моїх
випробуваннях. **29** Я заповідаю вам Царство,
як Мені заповів Мій Отець, **30** щоб ви їли
та пили за столом у Царстві Моєму. Ви
сидете на престолах, судячи дванадцять
племен Ізраїля. **31** Симоне, Симоне! Ось
сатана просив просіяти вас, як пшеницю. **32**
Але Я молився за тебе, щоб ти не загубив
віри та після навернення зміцнів твоїх
братьів. **33** Петро сказав Йому: —Господи, з
Тобою я готовий іти у в'язницю й на смерть.
34 Але [Ісус] відповів: —Кажу тобі, Петре,
що півень ще не заспіває сьогодні, як ти
тричі зречешся, що не знаєш Мене. **35** Потім
промовив до них: —Коли Я вас послиав без
гаманця, без торби та взуття, чи бракувало

вам чогось? Вони сказали: —Нічого. **36** кажучи: —Я не знаю Його, жінко! **58** Трохи —Але тепер хто має гаманець, нехай візьме пізніше хтось інший побачив його й сказав: його, так само й торбу; хто ж не має меча, —Ти теж один із них! Але Петро відповів: хай продасть свій одяг та купить меч. **37** —Ні, чоловіче! **59** Близько години пізніше Кажу вам: на Мені має здійснитися те, що інший почав твердити кажучи: —Справді, написано: «Його зараховано до злочинців». і цей був із Ним, бо він галілеянин. **60** Бо все, що про Мене записано, збувається. Петро відповів: —Чоловіче, я не знаю, про **38** Вони сказали: —Господи, дивись, у нас що ти говориш! І тієї ж миті, коли він два мечі. Він відповів: —Цього достатньо. ще говорив, заспівав півень. **61** Господь, **39** [Ісус], за своїм звичаєм, пішов на Оливну обернувшись, глянув на Петра. Тоді Петро гору, і Його учні пішли за Ним. **40** Дійшовши згадав слова Господа, які Він сказав: «Перед до того місця, Він сказав їм: —Моліться, тим, як сьогодні заспіває півень, ти тричі щоб не впасти в спокусу! **41** А Сам відійшов зречешся Мене». **62** І, вийшовши геть, він від них на відстань кинутого каменя, став гірко заплакав. **63** Люди, які охороняли на коліна та молився **42** кажучи: «Отче, [Ісуся], почали насміхатися з Нього та бити якщо бажаєш, нехай ця чаша обмине Мене. Його. **64** Вони зав'язали Йому очі й питали Однак нехай буде не Моя воля, а Твоя». кажучи: «Пророку! Хто Тебе вдарив?» **65** **43** Тоді з неба з'явився ангел та зміцнював І багато інших богохульств казали проти Його. **44** В агонії Він почав молитися ще Нього. **66** На світанку старійшини народу, старанніше. І піт Його став, мов краплі первосвященники та книжники зібралися крові, що падали на землю. **45** Вставши від разом і повели Його на свій Синедріон. **67** молитви, Він підійшов до учнів і знайшов, Вони сказали: —Якщо Ти — Христос, то скажи що вони заснули, [виснажені] смутком. **46** нам! [Ісус] відповів: —Навіть якщо скажу, Він сказав їм: —Чому ви спіте? Прокиньтесь ви не повірите. **68** І якщо Я спитаю вас, ви та моліться, щоб не впасти в спокусу! **47** не відповісте. **69** Але віднині Син Людський Коли Він ще говорив, ось підійшов натовп, і сидітиме праворуч від Всемогутнього Бога. той, кого звали Юда, один із дванадцятьох, **70** Тоді всі вони стали запитувати: —То, ішов перед ними. Він підійшов до Ісуса, щоб значить, Ти — Син Божий? [Ісус] відповів: поцілувати Його. **48** Ісус сказав Йому: —Юдо, —Ви самі кажете, що то Я! **71** Тоді вони ти поцілунком видаєш Сина Людського? сказали: —Навіщо нам потрібні свідчення? **49** Коли ті, що були з [Ісусом], побачили, Ми чули це з Його вуст!

що має статися, сказали: —Господи, чи не вдарити нам мечем? **50** І один із них [мечем] ударив раба первосвященника Й відрубав Йому праве вухо. **51** Але Ісус сказав: —Облиште, досить! І, торкнувшись його вуха, зцілив його. **52** Потім Ісус звернувся до первосвященників, начальників храмової охорони та старійшин: «Ви вийшли [проти Мене], як проти розбійника, з мечами та киями, щоб заарештувати. **53** Щодня Я був із вами в Храмі, і ви не підняли на Мене рук, але зараз ваш час і влада темряви». **54** Тоді вони схопили Його та привели в дім первосвященника. Петро ж ішов за ними на відстані. **55** Коли вони розклали вогонь посеред двору та сіли навколо, Петро також сів між ними. **56** Одна зі служниць, побачивши, що він сидить біля вогню, придивилася до Нього пильно та промовила: —І цей був із Ним! **57** Але [Петро] заперечив

23 Усе зібрання піднялося, і повели Його до Пилата. **2** Там почали звинувачувати Його: —Ми встановили, що Він вводить народ в оману, забороняє сплачувати Кесареві податок і називає Себе Христом, Царем. **3** Пилат запитав Його: —Ти Цар юдеїв? [Ісус] відповів: —Ти кажеш це! **4** Тоді Пилат сказав первосвященникам та натовпу: —Я не знаходжу в Цій Людині жодної провини. **5** Але вони наполягали кажучи: —Він підбурює народ, навчаючи всюди в Юдеї, почав із Галілеї, а тепер прийшов сюди. **6** Почувши це, Пилат запитав, чи Він галілеянин. **7** І дізнавшись, що Ісус із [території], яка півладна Іродові, відіслав Його до Ірода, котрий був у ті дні в Єрусалимі. **8** Коли Ірод побачив Ісуса, то дуже зрадів, бо давно бажав побачити Його. Він багато чув про [Ісуся] та сподівався побачити від Нього

якесь знамення. 9 І ставив Йому багато то що ж буде із сухим?» 32 Разом з [Ісусом] запитань, але [Ісус] нічого не відповідав. вели на страту двох злочинців. 33 Коли 10 Первосященники та книжники, які там вони прийшли на місце, яке звалося «місце стояли, наполегливо звинувачували Його. 11 Черепа», там розіп'яли Його й злочинців: Але Ірод зі своїми воїнами, познущавшись одного – праворуч, а іншого – ліворуч від та насміявши із Нього, одягнув [Ісуса] в Нього. 34 Ісус же казав: «Отче, прости їм, бо яскраву одежду й відіслав назад до Пилата. не знають, що чинять!» Коли ж ділили Його 12 Того ж дня Ірод і Пилат стали друзями, одяг між собою, то кидали жереб. 35 Народ хоч раніше вони ворогували один з одним. стояв та дивився. Керівники ж насміхалися з 13 Пилат скликав разом первосященників, Нього, кажучи: «Інших рятував, нехай врятує старийшин і народ 14 та сказав їм: —Ви Себе, якщо Він Христос, Божий Обранець!» привели до мене Цього Чоловіка та сказали, 36 Глузували з Нього й воїни. Вони давали що Він вводить народ в оману. І ось, Йому кислого вина 37 й казали: «Якщо Ти дослідивши Його перед вами, я не знайшов Цар юдеїв, спаси Себе Самого!» 38 Над Ним на Цьому Чоловікові ніякої провини в тому, був напис: це цар юдеїв. 39 Один із розіп'ятіх у чому ви Його звинувачуєте. 15 Навіть Ірод, злочинців богохульствував проти Нього, не знайшовши в Ньому жодної провини, кажучи: —Хіба Ти не Христос? Спаси Себе й відіслав Його назад. Отже, Він не зробив нас! 40 А другий відповів, докоряючи Йому: нічого, вартого смерті. 16 Тож я Його покараю —Чи ти не боїшся Бога, коли й сам на те саме й відпущу. 17 На свято Йому треба було засуджений? 41 Ми покарані справедливо відпустити одного з в'язнів. 18 Але вони всі за те, що зробили, а Цей не зробив нічого разом закричали кажучи: —Візьми Його! поганого. 42 І сказав: —Ісусе, згадай мене, Та відпусти нам Варавву! 19 [Варавва] був коли прийдеш у Царство Твое! 43 Ісус ув'язнений за повстання, яке сталося в відпові: —Істинно кажу тобі: сьогодні будеш місті, та за вбивство. 20 Пилат, бажаючи зі Мною в раю. 44 Було вже близько шостої відпустити Ісуса, знову заговорив. 21 Але години, і настало темрява по всій землі – аж вони продовжували кричати: —Розіпни, до дев'ятої години. 45 Сонце затъмарилось, і розіпни Його! 22 Пилат утретє звернувся до завіса в Храмі розірвалася навпіл. 46 Ісус, них: —Яке ж зло Він скоїв? Ніякої провини, голосно скрикнувші, промовив: «Отче, у вартої смерті, я не знайшов у Ньому! Тож, руки Твої Я ввіряю дух Мій!» Сказавши покаравши Його, відпушу! 23 Але вони це, віддав дух. 47 Коли сотник побачив, продовжували кричати та наполягати, щоб що сталося, він прославив Бога й сказав: [Ісуса] було розіп'ято. І своїми криками «Цей Чоловік справді був праведником!» вони домоглися свого. 24 Пилат погодився 48 Весь натовп, який зібрався подивитись виконати їхню вимогу. 25 Він відпустив на це видовище, побачивши, що сталося, того, хто за повстання та вбивство був повертається додому, б'ючи себе в груди. 49 у тюрмі, а Ісуса віддав на [розп'яття], як Усі, хто зінав [Ісуса], і жінки, які йшли за вони вимагали. 26 Коли повели [Ісуса], то, Ним із Галілеї, стояли поодаль і дивилися скопивши Симона з Кирени, що повертається на це. 50 І був там один чоловік, на ім'я з поля, поклали на нього хрест, щоб він ніс Йосиф, який був членом Синедріону, чоловік його за Ісусом. 27 Серед великого натовпу добрий та праведний. 51 Він не погодився з людей, що йшли за Ним, були й жінки, які їхнім планом і рішенням. [Йосиф] походив плакали та жаліли Його. 28 Ісус повернувся з Адриатії, юдейського міста, та очікував до них та промовив: «Доньки Єрусалима, Царства Божого. 52 Він пішов до Пилата не плачте за Мною, а плачте за собою та за та попросив тіло Ісуса. 53 І знявши [тіло], дітьми вашими. 29 Бо ось приходять дні, обгорнув Його у льняну тканину й поклав коли скажуть: „Блаженні неплідні, що не до гробниці, яка була висічена в скелі, куди народжували й не годували грудьми!“ 30 ще нікого не хоронили. 54 Це був день Тоді почнуть говорити горам: „Упадіть на Приготування до Суботи, яка вже наступала. нас!“ і пагорбам: „Покройте нас!“ 31 Бо 55 Жінки, які прийшли разом з [Ісусом] із коли так обходяться із зеленим деревом, Галілеї, ідути за Йосифом, бачили гробницею

і як до неї було покладено тіло [Ісуса]. **56** Його тіла, прийшли й розказали, що бачили Повернувшись, приготували пахощі та миро. А в Суботу вони відпочили за заповідю.

24 Першого дня тижня, рано-вранці, вони прийшли до гробниці та принесли пахощі, які приготували. **2** І виявили, що камінь від гробниці був відвалений. **3** Увійшовши, не знайшли тіла Господа Ісуса. **4** І раптом перед розгубленими [жінками] з'явилися двоє чоловіків у яскравих одежах. **5** Налякані [жінки] схилили свої обличчя до землі. Але ті сказали їм: «Чому ви шукаете Живого серед мертвих? **6** Немає Його тут: Він воскрес! Згадайте, як Він говорив вам, коли ще був у Галілеї: **7** „Син Людський має бути виданий у руки грішників і розіп'ятий, а третього дня воскресне“». **8** І вони пригадали собі слова [Ісуса]. **9** Повернувшись від гробниці, розповіли про все одинадцятьом і всім іншим. **10** То були Марія Магдалина, Іванна, Марія – мати Якова, та інші [жінки], які сказали про це апостолам. **11** Але ці слова їм здалися нісенітницями, і не повірили їм. **12** Однак Петро піднявся та побіг до гробниці. Нахилившись, він побачив тільки льняну тканину. І повернувся додому, здивований тим, що сталося. **13** Того ж дня двоє з них пішли в село, яке знаходилося на відстані шістдесяти стадіїв від Єрусалима й звалося Емаус. **14** [Дорогою] вони розмовляли між собою про все, що сталося. **15** А коли вони говорили й дискутували, Сам Ісус наблизився та пішов разом із ними. **16** Але їхні очі були стримані, щоб не відзначали Його. **17** [Ісус] спитав їх: —Про що ви говорите між собою в дорозі? Вони зупинилися, повні смутку; **18** і один із них, на ім'я Клеопа, промовив: —Ти, мабуть, єдиний з прибулих до Єрусалима, хто не знає про те, що сталося в ці дні. **19** Він спитав: —Про що саме? Вони відповіли: —Про те, що сталося з Ісусом із Назарета, який був сильним пророком у дії та слові перед Богом та всіма людьми. **20** Як первосвященники та керівники наші видали Його для засудження на смерть і розіп'яли Його. **21** Ми ж сподівалися, що Він Той, Хто має визволити Ізраїль. Але ось уже третій день, як все це сталося. **22** Крім того, деякі наші жінки здивували нас. Вони на світанку пішли до гробниці **23** та, не знайшовши

ангелів, які їм з'явилися й сказали, що Він живий. **24** Тоді деякі з нас пішли до гробниці й знайшли все так, як казали жінки, але Його не бачили. **25** Він сказав їм: —О нерозумні та повільні серцем, щоб повірити в усе, що казали пророки! **26** Хіба Христос не мав постраждати та увійти у славу Свою? **27** І, почавши від Мойсея та всіх пророків, пояснив їм, [що написано] в усіх Писаннях про Нього. **28** Коли наблизились до села, куди йшли, Він удав, що бажає йти далі. **29** Але вони просили Його, кажучи: —Залишайся з нами, бо вже вечоріє і день закінчується. Він увійшов у дім та залишився з ними. **30** Коли сиділи за столом, Він узяв хліб, благословив його, розламав і дав їм. **31** Тоді їхні очі відкрилися, і вони відзначали Його, але Він став для них невидимий. **32** І вони казали один до одного: «Чи не палали в нас серця, коли Він говорив із нами в дорозі та відкривав нам Писання?» **33** І тієї ж миті вони встали й повернулися в Єрусалим. Там вони знайшли зібраних разом одинадцятьох і тих, що були з ними, **34** які говорили, що Господь дійсно воскрес та з'явився Симонові. **35** Потім ці двоє розповіли, що сталося в дорозі і як вони відзначали [Ісуса], коли Він розламав хліб. **36** Коли вони ще говорили, Сам [Ісус] з'явився посеред них та промовив: «Мир вам!» **37** Вони завмерли та злякалися, бо подумали, що бачать духа. **38** Він же сказав їм: «Чому ви налякані й чому постають сумніви у ваших серцях? **39** Погляньте на руки та на ноги Мої. Це ж Я Сам! Доторкніться до Мене й подивітесь: дух не має тіла та кісток, а Я, як бачите, маю!» **40** Кажучи це, показав їм Свої руки та ноги. **41** Коли ж вони від радості та здивування ще не вірили, Він сказав: «Чи маєте тут щось поїсти?» **42** Вони дали Йому шматок запеченої риби та мед у сотах. **43** Він узяв та їв перед ними. **44** Потім сказав їм: «Це слова Мої, які Я говорив вам, коли ще був із вами: має здійснитися все, що написано про Мене в Законі Мойсея, у Пророків та в Псалмах». **45** Тоді відкрив їм розум, щоб зрозуміли Писання. **46** Та промовив: «Так написано, що Христос має постраждати та третього дня воскреснути з мертвих. **47** І в Його ім'я буде проповідуватися покаяння та прощення

гріхів усім народам, почавши від Єрусалима.
48 Ви свідки цьому. **49** І ось Я надішлю вам обітницю Мого Отця. Ви ж залишайтесь у місті, доки не будете зодягнені силою з висоти!» **50** Потім вивів їх із міста до Віфанії та, піднявши руки Свої, благословив їх. **51** Благословляючи їх, Він почав віддалятися від них та возноситися на небо. **52** Вони ж, вклонившись Йому, з великою радістю повернулися в Єрусалим. **53** І весь час перебували в Храмі, благословляючи Бога. Амінь.

Від Івана

1 На початку було Слово, і Слово було з Богом, і Слово було Бог. **2** Воно на початку було з Богом. **3** Усе через Нього було створено, і нічого не було створено без Нього. **4** У Ньому було життя, і життя було світлом для людей. **5** Світло світить у темряві, і темрява не здолала його. **6** З'явився чоловік, надісланий Богом; його ім'я – Іван. **7** Він прийшов як свідок, щоб свідчити про світло, щоб усі повірили через нього. **8** Не він був світлом, але він [прийшов], щоб свідчити про світло. **9** То було справжнє світло, яке освітлює кожну людину, приходячи у світ. **10** Воно було у світі, і світ через Нього був створений, але світ Його не впізнав. **11** Він прийшов до своїх, та свої не прийняли Його. **12** А всім, хто прийняв Його й повірив у Його ім'я, Він дав право стати дітьми Божими, **13** народженими не від крові, не через тілесне бажання й не через бажання чоловіка, а народженими від Бога. **14** Слово стало людиною й оселилося серед нас. І ми бачили Його славу, славу як Єдинородного [Сина] від Отця, повного благодаті та істини. **15** Іван свідчив про Нього, проголошуючи: «Він Той, про Кого я казав: „Той, Хто йде після мене, величніший за мене, бо Він був переді мною“». **16** Адже з Його повноти ми всі отримали благодать за благодаттю. **17** Бо Закон був даний через Мойсея, а благодать та істина прийшли через Ісуса Христа. **18** Бога ніхто не бачив, тільки Єдинородний Бог, Який у лоні Отця, – Він явив [Його]. **19** І ось свідчення Івана, коли юдейські керівники з Єрусалима надіслали до нього священників та левітів запитати Його: —Ти хто? **20** Він визнав, не заперечив, а визнав: —Я не Христос! **21** Вони запитали його: —Тоді хто ти? Ілля? Він відповів: —Ні! —То ти Пророк? Він відповів: —Ні! **22** Вони ж запитали: —Тоді хто ж ти? Щоб ми дали відповідь тим, хто надіслав нас. Що ти кажеш про себе? **23** Він відповів, як сказав пророк Ісая: —Я – «голос, який кличе в пустелі: „Приготуйте дорогу Господеві!“». **24** Посланці ж були із фарисеїв. **25** Вони запитали його: —Якщо ти не Христос, не Ілля й не Пророк, чому ж ти хрестиш? **26** Іван відповів їм: —Я хрещу

водою, але серед вас стоїть Той, Кого ви не знаєте. **27** Він іде після мене, і я не достойний розв'язати ремінці Його сандалій. **28** Це сталося у Віфанії, біля Йордану, де Іван хрестив. **29** Наступного дня Іван побачив Ісуса, Який ішов до нього, і сказав: «Ось Агнець Божий, Який бере [на Себе] гріх світу. **30** Це Той, про Кого я казав: „Після мене йде Чоловік, величніший за мене, бо Він був переді мною“. **31** Я сам не знав Його, але я прийшов хрестити водою для того, щоб Він був об'явленій Ізраїлеві». **32** Іван свідчив кажучи: «Я бачив Духа, Який сходив, як голуб, із неба й залишився на Ньому. **33** І я б не впізнав Його, але Той, Хто надіслав мене хрестити водою, сказав мені: „Над ким побачиш Духа, Який сходить та залишається, – Він є Той, Хто хрестить Святим Духом“». **34** Я бачив це та засвідчую, що Він – Син Божий». **35** Наступного дня Іван знову стояв із двома своїми учнями. **36** Побачивши Ісуса, Який ішов [позв них], сказав: «Ось Агнець Божий!» **37** Обидва його учні, почувши ці слова, пішли за Ісусом. **38** Обернувшись, Ісус побачив, що вони йдуть за Ним, і спитав їх: —Чого ви шукаєте? Вони відповіли: —Равві (що в перекладі означає «Учителю»), де Ти живеш? **39** Він відповів: —Ідіть та побачите. Вони пішли та побачили, де Він живе, і залишились у Нього того дня. Це було близько десятої години. **40** Одним із цих двох, що чули [слова] Івана та пішли за Ним, був Андрій, брат Симона Петра. **41** Він першим розшукав свого брата Симона й сказав йому: «Ми знайшли Месію» (що в перекладі означає «Христос»). **42** Він привів його до Ісуса. Подивившись на Нього, Ісус сказав: «Ти Симон, син Йони, будеш називатися Кифа» (що в перекладі означає «Петро»). **43** Наступного дня Ісус вирішив піти до Галілеї. Він знайшов Філипа та сказав йому: «Іди за Мною!» **44** Філип був із Віфсаїди, з того ж міста, що й Андрій та Петро. **45** Філип знайшов Нафанаїла й сказав йому: —Ми знайшли Того, про Кого писали Мойсей у Законі та Пророки. Це Ісус, син Йосифа з Назарета. **46** Нафанаїл сказав: —Хіба з Назарета може бути щось добре? Філип відповів: —Іди та подивись! **47** [Коли] Ісус побачив Нафанаїла, що йшов до Нього, то сказав про нього: —Ось істинний

ізраїльтянин, у якому немає лукавства. **48** згадали, що записано [в Писанні]: «Ревність Нафанаїл запитав: —Звідки Ти мене знаєш? до Дому Твоого поглине Мене». **18** Тоді юдеї Ісус відповів Йому: —Ще перед тим, як запитали Ісуса: —Яке знамення Ти покажеш Филип покликав тебе, Я бачив тебе під нам як доказ того, що [маєш право] це смоковницею. **49** Нафанаїл відповів: —Равві, робити? **19** Ісус відповів: —Зруйнуйте цей Ти Син Божий, Ти Цар Ізраїлю! **50** Ісус Храм, і за три дні Я відбудую його. **20** Юдеї сказав у відповідь: —Ти повірив, тому що Я сказали: —Цей Храм будувався сорок шість сказав, що бачив тебе під смоковницею? Ти років, а Ти за три дні відбудуеш його? **21** більше від цього побачиш. **51** Потім сказав: Але Він казав це про Храм Свого тіла. **22** —Істинно кажу вам: «ви побачите відкриті небеса й Божих ангелів, які підіймаються та опускаються»на Сина Людського.

2 Третього дня було весілля в Кані Галілейській, і мати Ісуса була там. **2** Ісус зі Своїми учнями теж був покликаний на весілля. **3** Коли закінчилося вино, мати Ісуса сказала Йому: —Вони не мають вина. **4** Ісус відповів їй: —Жінко, що Мені тобі до цього? Ще не настав Мій час. **5** Його мати сказала слугам: «Робіть те, що Він вам скаже!» **6** За юдейським звичаєм очищення там стояло шість кам'яних посудин для води. Кожна з них містила дві або три міри. **7** Ісус сказав їм: «Наповніть посудини водою!» І вони наповнили їх по вінця. **8** Потім сказав їм: «А тепер зачерпніть та віднесіть управителю свята!» Вони зробили це. **9** Коли управитель скуштував води, яка стала вином, — а він не зінав, звідки воно, лише слуги, які зачерпнули воду, знали, — то покликав нареченого **10** й сказав йому: «Кожна людина спочатку подає хороше вино, а коли [гості] нап'ються, [подає] гірше. Ти ж тримав хороше вино дотепер». **11** Так Ісус у Кані Галілейській поклав початок знаменням, через які показав Свою славу, і Його учні повірили в Нього. **12** Після цього [Ісус] разом із матір'ю, братами та учнями пішов до Капернаума й залишився там декілька днів. **13** Наблизилася юдейська Пасха, і Ісус піднявся до Єрусалима. **14** У Храмі Він знайшов тих, хто продавав волів, овець та голубів. Біля столів стояли ті, хто міняв гроши. **15** Тоді, зробивши бича з мотузок, Він повиганяв із Храму їх усіх разом з їхніми вівцями та волами. Також Він розкидав гроши та перевернув столи міньяльників. **16** А тим, хто продавав голубів, сказав: «Заберіть це звідсі! Не робіть із Дому Мого Отця дім торгівлі!» **17** Його учні

та словам Ісуса. **23** Коли Він був у Єрусалимі на святі Пасхи, багато хто повірив у Його ім'я, побачивши знамення, які Він творив. **24** Але Ісус не звірявся їм, бо Сам зінав усе **25** і не мав потреби, щоб хтось свідчив про людину, адже Сам зінав, що було в людині.

3 Серед фарисеїв був чоловік, на ім'я Никодим, один з юдейських керівників. **2** Він прийшов до Ісуса вночі та сказав: —Равві, ми знаємо, що Ти Вчитель, Який прийшов від Бога, бо ніхто не може робити таких знамен, які Ти робиш, якщо Бог не з ним. **3** Ісус відповів: —Істинно кажу тобі: якщо хтось не народиться знову, не може побачити Царства Божого. **4** Никодим сказав Йому: —Як може людина народитися знову, якщо вона вже стара? Адже не може вона знов увійти в утробу своєї матері та народитися? **5** Ісус відповів: —Істинно кажу тобі: якщо хтось не народиться від води та Духа, не може увійти до Царства Божого. **6** Те, що народжене від плоті, є плоттю, а народжене від Духа є духом. **7** Не дивуйся, що Я сказав тобі: вам треба народитися знову. **8** Вітер віє, де хоче, ти чуєш його, але не бачиш, звідки він приходить і куди йде. Так само і з кожним, хто народжений від Духа. **9** Никодим у відповідь сказав: —Як це може статися? **10** Ісус відповів: —Ти — учитель Ізраїля й не знаєш цього? **11** Істинно кажу тобі: ми говоримо про те, що знаємо, свідчимо про те, що бачили, але ви не приймаєте нашого свідчення. **12** Якщо Я сказав вам про земні речі, і ви не повірили, як же ви повірите, якщо Я скажу про небесне? **13** Ніхто не піднімався на небо, окрім Того, Хто зійшов із неба, — Сина Людського, Який є на небі. **14** І як Мойсей підняв змія в пустелі, так має бути піднятий

і Син Людський, 15 щоб кожний, хто повірить у Нього, мав життя вічне. (aiōnios g166) 16 Бо так полюбив Бог світ, що віддав Свого Єдинородного Сина, щоб кожний, хто вірує в Нього, не загинув, але мав життя вічне. (aiōnios g166) 17 Адже Бог послав Сина у світ не для того, щоб засудити світ, але для того, щоб спасти світ через Нього. 18 Хто вірить у Нього, не буде засуджений, а хто не вірить, той уже засуджений, бо він не повірив в ім'я Єдинородного Сина Божого. 19 У цьому полягає суд: світло прийшло у світ, але люди полюбили більше темряву, ніж світло, бо їхні вчинки були погані. 20 Адже кожний, хто чинить зло, ненавидить світло й не приходить до світла, щоб не викрилисѧ його вчинки. 21 А хто живе в істині, той приходить до світла, щоб розкрилися його вчинки, бо були зроблені в Бозі. 22 Після цього Ісус разом зі Своїми учнями пішов до землі юдейської. Він перебував там деякий час та хрестив. 23 Іван також продовжував хрестити в Еноні, що біля Салима, бо там було багато води. Люди продовжували приходити до нього, і він хрестив їх. 24 На той час Іван ще не був вкинутий до в'язниці. 25 Між деякими учнями Івана та одним юдеєм виникла суперечка щодо очищення. 26 Вони прийшли до Івана й сказали Йому: —Равві, ось Той, Хто був із тобою на тому боці Йордану й про Кого ти свідчив, зараз Сам хрестить, і всі йдуть до Нього. 27 Іван сказав у відповідь: —Не може людина прийняти нічого, якщо не дано їй з неба. 28 Ви самі свідки того, що я казав: «Я не Христос, я посланий перед Ним». 29 Хто має наречену, той є нареченим. Друг нареченого стоїть, слухає та радіє від голосу нареченого. Отже, у цьому й моя радість, і зараз вона сповнилась. 30 Йому належить зростати, а мені меншати. 31 Той, Хто приходить згори, величніший за всіх. Земний же належить до землі й говорить по-земному. Той, Хто приходить із неба, величніший за всіх. 32 Він свідчить про все, що бачив та чув, але ніхто не приймає Його свідчення. 33 Той, хто приймає Його свідчення, той засвідчив, що Бог істинний. 34 Адже Той, Кого надіслав Бог, говорить слова Божі, тому що [Бог] дає Йому Духа без міри. 35 Отець любить Сина й усе віддав у Його руки. 36 Хто вірить у Сина, той має

життя вічне, а хто не вірить у Сина, той не побачить життя, і гнів Божий залишається на ньому. (aiōnios g166)

4 Коли Ісус дізnavся, що фарисеї почули, начебто Він хрестить більше учнів, ніж Іван, – 2 хоча сам Ісус не хрестив, а хрестили Його учні, – 3 то залишив Юдею й знову пішов до Галілеї. 4 Йому треба було пройти через Самарію, 5 і Він прийшов у самарянське місто Сихар, неподалік від землі, яку Яків дав своєму синові Йосифові. 6 Там була криниця Якова, і Ісус, утомившись від дороги, сів [відпочити] біля криниці. Було десь близько шостої години. 7 Одна жінка з Самарії прийшла по воду. Ісус сказав їй: —Дай Мені напитися! 8 (Його учні пішли до міста купити їжі.) 9 Жінка-самарянка сказала Йому: —Як Ти, юдей, просиш пити в мене — жінки-самарянки? (Річ у тім, що юдеї не спілкуються з самарянами.) 10 Ісус відповів їй: —Якби ти знала про дар Божий і Хто Той, Що каже тобі: «Дай Мені напитися!», ти б сама просила в Нього, і Він дав би тобі живої води. 11 Жінка сказала: —Господи, Ти навіть відра не маєш, а криниця глибока, звідки ж у Тебе жива вода? 12 Невже Ти більший від нашого батька Якова, який дав нам криницю і сам із неї пив, а також його сини та його стада? 13 Ісус відповів: —Кожен, хто п'є цю воду, знову захоче пити. 14 Але той, хто п'є воду, яку Я йому дам, повік не відчуватиме спраги. Вода, яку Я йому дам, стане в ньому джерелом води, що тече в життя вічне. (aiōn g165, aiōnios g166) 15 Жінка сказала Йому: —Господи, дай мені такої води, щоб я більше не хотіла пити й не приходила сюди черпати. 16 Він сказав їй: —Іди, поклич свого чоловіка та приходь сюди. 17 Вона відповіла: —У мене немає чоловіка. Ісус сказав: —Ти добре відповіла, що не маєш чоловіка. 18 Адже в тебе було п'ять чоловіків, і той, з ким ти зараз живеш, тобі не чоловік. Тут ти сказала правду. 19 Жінка сказала Йому: —Господи, я бачу, що Ти пророк. 20 Наші батьки поклонялися на цій горі, а ви, [юдеї,] кажете, що в Єрусалимі те місце, де потрібно Йому поклонятися. 21 Ісус відповів: —Повір Мені, жінко, прийде час, коли не будете поклонятися Отцеві ні на цій горі, ні в Єрусалимі. 22 Ви, [самарянини], поклоняєтесь

тому, чого не знаєте, ми ж знаємо, Кому в Єрусалимі на святі Пасхи та бачили все, поклоняємося, бо спасіння – від юдеїв. **23** Але що Він там зробив. **46** [Ісус] знов прийшов прийде час, і вже прийшов, коли справжні у Кану Галілейську, де перетворив воду у поклонники будуть поклонятися Отцеві в вино. На той час у Капернаумі син одного Дусі та істині, бо таких поклонників шукає придворного був хворий. **47** Почувши, що Собі Отець. **24** Бог є Дух, і хто поклоняється Ісус прийшов з Юдеї до Галілеї, він прийшов Йому, той повинен поклонятися в Дусі та до Нього й благав, щоб Він прийшов зіліти істині. **25** Жінка сказала Йому: —Я знаю, що його сина, який був при смерті. **48** Ісус сказав має прийти Месія, Якого називають Христос. Йому: —Якщо ви не побачите ознак та чудес, Коли Він прийде, Він нам усе пояснить. **26** ніколи не повірите! **49** Придворний відповів Ісус сказав їй: —Це Я, Той, Хто говорить із Йому: —Господи, прийди, доки мій син не тобою. **27** У той час повернулися Його учні помер. **50** Ісус відповів йому: —Іди, твій й дивувалися, що Він говорить із жінкою. син буде жити. Чоловік повірив тому, що Однак ніхто не запитав: «Чого хочеш?» або: сказав Ісус, та пішов. **51** Коли він був іще «Чому розмовляєш із нею?» **28** Тоді жінка в дорозі, раби зустріли Його й сказали, що залишила своє відро, повернулася до міста його син живий. **52** Він запитав, о котрій та сказала людям: **29** «Ходіть та побачите годині йому стало краще, і вони сказали: Чоловіка, Який сказав мені все, що я зробила! «Вчора о сьомій годині гарячка залишила Чи Він часом не Христос?» **30** Тоді [люди] його». **53** Батько зрозумів, що це сталося вийшли з міста та прийшли до Ісуса. **31** У тоді, коли Ісус сказав: «Твій син буде жити». цей час Його учні просили Його: —Равви, I повірив він та увесь його дім. **54** Це було поїж! **32** Але Він сказав їм: —Я маю їсти друге знамення, яке зробив Ісус після того, іншу їжу, про яку ви не знаєте. **33** Тоді учні як повернувся з Юдеї в Галілею.

почали говорити один до одного: «Чи не приніс Йому хтось їсти?» **34** Ісус сказав їм: —Моя їжа в тому, щоб чинити волю Того, Хто надіслав Мене, і звершити Його справу. **35** Хіба ви не говорите: «Ще чотири місяці, і будуть жнива?» Отже, Я кажу вам: підійміть ваші очі й подивіться на поля, бо вони вже білі, готові для жнив. **36** Жнець отримує свою винагороду. Він збирає врожай для вічного життя, щоб раділи разом – той, хто сіє, і той, хто жне. (αἰσθίος q166) **37** У цьому справеджується слово: один сіє, а інший жне. **38** Я надіслав вас жати не те, над чим ви трудилися. Інші трудилися, а ви їхню працю пожинаєте. **39** Багато самарян із того міста увірувало в Ісуса через слова, засвідчені жінкою: «Він сказав мені все, що я зробила». **40** Коли самаряни прийшли до Нього, то просили Його залишитися з ними, і Він залишився там два дні. **41** І ще більше увірувало через Його Слово. **42** Вони казали жінці: «Ми вже віримо не через твої слова, а тому що ми самі чули й знаємо, що Він дійсно Спаситель світу». **43** Через два дні Він вирушив звідти до Галілеї. **44** Адже Ісус Сам свідчив, що пророк на своїй батьківщині пошани не має. **45** Проте коли Він прибув до Галілеї, галілеяни прийняли Його гостинно, тому що вони були

5 Після цього було юдейське свято, і Ісус пішов до Єрусалима. **2** В Єрусалимі, біля Овечих воріт, є купальня, яка єврейською називається Віфезда й має п'ять критих колонад. **3** Там лежало багато хворих, сліпих, кривих та паралізованих. Вони чекали, коли вода збуриться. **4** Іноді ангел Господній сходив та збурював воду, і хто перший заходив у воду, зцілювався, хоч би якою була його хвороба. **5** Був же там чоловік, який хворів уже тридцять вісім років. **6** Ісус, побачивши, що він лежить, і знаючи, що той вже багато часу був хворий, сказав: —Ти хочеш одужати? **7** Хворий відповів: —Господи, я не маю людини, которая б допомогла мені увійти до купальні, коли вода збуриться. Як тільки я дістаюся до води, хоче інший заходить раніше за мене. **8** Ісус сказав йому: —Підвідися, візьми свою постіль та ходи! **9** I відразу чоловік став здоровим, узяв свою постіль та пішов. Тоді була Субота. **10** Тому юдеї сказали зілленому: —Сьогодні Субота, і тобі не дозволено нести свою постіль. **11** Але він відповів їм: —Той, Хто зцілив мене, сказав мені: «Візьми свою постіль та ходи». **12** Вони запитали: —Хто Той Чоловік, Який сказав тобі взяти [постіль]

та йти? 13 Але зцілений не знав, Хто Це був, спасені. 35 [Іван] був світильником, горів аadge Ісус зник у натовпі, що був у тому та світів, і ви хотіли деякий час радіти місці. 14 Згодом Ісус знайшов його в Храмі при його свіtlі. 36 Але є в Мене свідчення й сказав йому: —Ось ти вже здоровий. Не більше [за свідчення] Івана. Бо діла, які гріши більше, щоб не сталося з тобою чогось Отець доручив Мені звершити і які Я роблю, гіршого. 15 Той чоловік пішов та сповістив свідчать про Мене, що Отець послав Мене. юдеїв, що це Ісус зцілив його. 16 Через те, що 37 І Отець, Який послав Мене, свідчить про Ісус зробив це в Суботу, юдеї переслідували Мене. Ви ніколи не чули Його голосу й не Ісуса. 17 Ісус же сказав ім: «Мій Отець до бачили Його обличчя. 38 Ви не маєте Його цього часу працює, і Я теж працюю». 18 Тоді Слова, яке б у вас перебувало, бо не вірите юдеї ще більше шукали нагоди вбити Ісуса, в Того, Кого Він послав. 39 Ви старанно називав Бога Своїм Отцем, роблячи Себе них мати життя вічне, а вони свідчать про рівним Богові. 19 Ісус відповів ім: —Істинно Мене. (aiōnios g166) 40 Однак ви не бажаєте кажу вам: Син нічого не може робити Сам від прийти до Мене, щоб мати життя. 41 Я не Себе, доки не побачить Отця, Який робить. 42 але Я знаю вас, Те, що робить [Отець,] робить і Син так що ви не маєте в собі любові до Бога. 43 Я само. 20 Аadge Отець любить Сина й показує прийшов в ім'я Мого Отця, і ви не приймаєте Йому все, що робить Сам, і Він покаже Йому Мене. Якщо ж прийде інший у своє ім'я, того справи ще більші за ці, щоб ви дивувалися. приймете. 44 Як ви можете повірити, коли 21 Так само, як Отець воскрешає мертвих ви приймаєте славу один від одного, але і дає їм життя, так і Син дає життя тим, не шукаєте слави від єдиного Бога? 45 Не кому хоче. 22 Навіть більше, Отець нікого думайте, що Я буду звинувачувати вас перед не судить, Він увесь суд передав Синові, 23 Отцем. Ваш обвинувач — Мойсей, на якого ви щоб усі шанували Сина, як шанують Отця. покладаєтесь. 46 Якби ви вірили Мойсею, то Хто не шанує Сина, не шанує й Отця, Який вірили б і Мені, аadge він писав про Мене. 47 послав Його. 24 Істинно кажу вам: хто чує Мое Слово і вірить Тому, Хто надіслав Мене, Але якщо ви не вірите тому, що він написав, той має життя вічне й на суд не приходить, як же ви повірите Моїм словам?

6 Після цього Ісус відправився на другий бік Галілейського моря, [яке зветься] Тиверіадським. 2 За Ним ішов великий натовп, оскільки бачили знамення, які Він робив, зцілюючи хворих. 3 Ісус піднявся на гору й сів там зі Своїми учнями. 4 Наблизжалося юдейське свято Пасхи. 5 Коли Ісус підняв очі й побачив, що багато людей ішло до Нього, сказав Філипові: —Де ми купимо хліба, щоб нагодувати цих [людів]? 6 Він спітав це, щоб випробувати Філипа, бо Сам вже знав, що буде робити. 7 Філип відповів: —Навіть якщо купити хліба на двісті динаріїв, і того не буде достатньо, щоб кожний отримав хоч трохи. 8 Інший Його учень, Андрій, брат Симона Петра, сказав: 9 —Тут є хлопчик, який має п'ять хлібів з ячмінного борошна та дві рибини. Але що це для такої кількості? 10 Ісус сказав: —Звеліть людям сісти. У тому місці було багато трави, тож всі посидали на неї (було їх близько п'яти тисяч чоловіків). 11 Ісус узяв хліби

та, подякувавши Богові, роздав їх тим, хто як написано: «Дав їм їсти хліб із неба». **32**
сидів. Так само зробив і з рибою. Кожний Ісус сказав їм: —Істинно кажу вам: це не
брав, скільки хотів. **12** Коли всі наїлися, Мойсей дав вам хліб із неба, а Отець Мій дає
Він сказав Своїм учням: —Зберіть те, що вам істинний хліб із неба. **33** Тому що хліб
залишилося, щоб нічого не пропало. **13** Вони Божий — це Той, Хто зійшов із неба й дає
зібрали та наповнили дванадцять кошиків життя світові. **34** Вони сказали: —Господи,
із залишками з п'яти ячмінних хлібів, які давай нам завжди цей хліб! **35** Ісус сказав:
залишилися після тих, що їли. **14** Коли люди — Я — хліб життя! Кожний, хто приходить
побачили знамення, яке Він зробив, почали до Мене, ніколи не зголодні, і хто вірить
казати: «Він насправді Пророк, Який мав у Мене, той ніколи не відчуватиме спраги.
прийти у світ». **15** Ісус же, зрозумівши, **36** Але як Я вам казав, ви бачили Мене й не
що вони мають намір прийти і взяти Його вірите. **37** Усі, кого дав Мені Отець, прийдуть
 силоміць, щоб зробити царем, знову пішов до Мене, і того, хто прийде до Мене, Я не
на гору один. **16** Коли настав вечір, учні Ісуса вижену геть. **38** Бо Я прийшов із неба для
спустилися до моря **17** й,увійшовши в човен, того, щоб виконати не Мою волю, а волю
попливли через море до Капернаума. Було Того, Хто надіслав Мене. **39** А це воля Того,
вже темно, а Ісус усе ще не приходив до Хто надіслав Мене: щоб Я не втратив нікого з
них. **18** Тим часом море розхвилювалося, бо тих, кого Він Мені дав, але щоб воскресив їх
подув сильний вітер. **19** Вони вже відпливли останнього дня. **40** Воля Мого Отця полягає
на двадцять п'ять або тридцять стадіїв, в тому, щоб кожний, хто бачить Сина та
коли побачили Ісуса, Який ішов по воді вірить у Нього, мав життя вічне, і Я воскрешу
та наближався до човна. Учні злякалися. Його останнього дня. (*αἰῶνιος g166*) **41** Тоді юдеї
20 Але Він заговорив до них: «Це Я! Не почали нарікати, бо Він сказав: «Я — хліб,
бійтесь!» **21** Вони хотіли взяти Його в човен; який зійшов із неба». **42** Вони казали: —Хіба
і човен відразу пристав до берега, до якого Він не Ісус, син Йосифа? Чи не знаємо ми
прямували. **22** Наступного дня люди, які Його батька й матері? Як же Він тепер каже:
стояли на іншому березі моря, побачили, «Я прийшов із неба»? **43** Ісус сказав їм:
що там не було іншого човна, окрім одного, —Не нарікайте між собою! **44** Ніхто не може
і що Ісус не сідав разом зі Своїми учнями в прийти до Мене, якщо Отець, Який послав
човен, а Його учні відпливли самі. **23** [Тим Мене, не притягне його, і Я воскрешу його
часом] кілька човнів із Тиверіади припливло останнього дня. **45** У пророків написано: «Усі^[та пристало] поблизу того міста, де вони будуть навчені Богом». Кожен, хто почув
їли хліб, після того, як Господь подякував Отця та навчився в Нього, приходить до
[Богові]. **24** Коли люди побачили, що ні Ісуса, Мене. **46** Бо ніхто не бачив Отця, окрім
ні Його учнів немає в тому місці, вони сіли Того, Хто від Бога, тільки Він бачив Отця.
в човни та попливли до Капернаума шукати **47** Істинно кажу вам: хто вірить [у Мене],
Ісуса. **25** Коли знайшли Його на іншому той має життя вічне. (*αἰῶνιος g166*) **48** Я — хліб
березі, запитали: —Равві, коли Ти сюди життя! **49** Ваші батьки їли манну в пустелі
прийшов? **26** Ісус відповів їм: —Істинно кажу й померли. **50** Це ж хліб, який зійшов із
вам: ви шукаєте Мене не тому, що побачили неба, щоб той, хто єсть його, не помер. **51**
знамення, а тому, що їли хліб та наїлися. Я — хліб життя, який зійшов із неба. Хто
27 Працюйте не за їжу, що проходить, а за буде їсти цей хліб, той житиме вічно. Хліб,
їжу, що залишається для життя вічного, яке який Я дам, це Мое тіло, яке віддам заради
дасть вам Син Людський. Бо Його засвідчив життя світу. (*αἰῶν g165*) **52** Тоді юдеї почали
Бог Отець. (*αἰῶνιος g166*) **28** Вони запитали: сперечатися між собою, кажучи: —Як Він
—Що нам робити, щоб чинити діла Божі? може дати нам Своє тіло, щоб ми його їли?
29 Ісус відповів їм: —Діло Боже — це вірити **53** Ісус сказав їм: —Істинно кажу вам: якщо
в Того, Кого Він послав. **30** Вони запитали: не будете їсти тіла Сина Людського й не
—Яке знамення Ти міг би зробити, щоб будете пити Його крові, не будете мати
ми побачили та повірили в Тебе? Що Ти життя [вічного] в собі. **54** Хто єсть Мое тіло й
зробиш? **31** Наші батьки їли манну в пустелі, п'є Мою кров, має життя вічне, і Я воскрешу

його останнього дня. (aīōnios g166) 55 Бо тіло це, Ісус залишився в Галілеї. 10 Та коли Мое – істинна їжа і кров Моя – істинний Його брати пішли на свято, Він теж пішов, напій. 56 Хто єсть Мое тіло й п’є Мою кров, але не відкрито, а таємно. 11 На святі юдеї перебуває в Мені, і Я [перебуваю] в ньому. шукали Його й казали: «Де Він?» 12 У народі 57 Як живий Отець послав Мене і як Я живу було багато чуток про Ісуса. Деякі казали, через Отця, так і той, хто єсть Мене, буде що Він хороший, а інші – що Він обманює жити через Мене. 58 Це є хліб, який зійшов із людей. 13 Однак відкрито ніхто про Нього неба. Він не такий, як той, що їли ваші батьки не говорив через страх перед юдеями. 14 та померли. Хто єсть цей хліб, той житиме Перша частина свята вже пройшла, коли вічно. (aīōn g165) 59 [Ісус] сказав це, коли навчав Ісус прийшов у Храм і почав навчати. 15 у синагозі в Капернаумі. 60 Чимало Його Юдеї дивувались та казали: —Звідки Він учнів, почувши це, сказали: —Ці слова важкі стільки знає, адже ніколи не навчався? 16 для [сприйняття]. Хто може їх слухати? 61 Ісус відповів їм: —Те, чого Я навчаю, не від Ісус, знаючи в Собі, що Його учні нарікають Мене, а від Того, Хто надіслав Мене. 17 Якщо через це, сказав їм: —Це вас ображає? 62 хтось хоче чинити волю Божу, то дізнається: А якщо побачите Сина Людського, Котрий від Бога Мое вчення чи Я говорю від Себе. возноситься туди, де був раніше? 63 Дух дає 18 Хто говорить від Себе, той шукає славу життя, людині це не під силу. Слова, які Я самому собі, а Хто шукає славу Тому, Хто вам казав, – це Дух та життя. 64 Але між вами послав Його, той правдивий, і немає в ньому є деякі, що не вірять. (Ісус [казав так,] бо від неправди. 19 Хіба Мойсей не дав вам Закон? початку знов, хто не вірить і хто зрадить Однак ніхто з вас не дотримується Закону. Його.) 65 Він продовжив: —Тому Я кажу вам: Чому ви хочете вбити Мене? 20 Натовп ніхто не може прийти до Мене, якщо це не відповів: —Ти одержимий демоном! Хто дано Йому Отцем. 66 Відтоді чимало Його хоче Тебе вбити? 21 Ісус сказав їм у відповідь: учнів залишили Його й більше не ходили з —Я вчинив одне чудо, і ви всі дивуетесь. 22 Ним. 67 Тоді Ісус запитав дванадцятьох: —Ви Мойсей дав вам обрізання (хоча обрізання не бажаєте піти? 68 Симон Петро відповів: —Господи, до кого нам піти? Ти маєш слова дітей у Суботу. 23 Якщо чоловік може бути вічного життя. (aīōnios g166) 69 Ми віримо та обрізаний у Суботу, щоб не був порушений знаємо, що Ти – Святий Божий! 70 Ісус сказав: Закон Мойсєя, то чому ви гніваетесь на —Чи не Я обрав вас, дванадцятьох? I все ж Мене за те, що Я повністю зцілив чоловіка один із вас – диявол. 71 Він говорив так про в Суботу? 24 Не судіть із вигляду, а судіть Юду, [сина] Симона Іскаріота, який, хоч і був справедливим судом. 25 Тоді деякі мешканці одним із дванадцятьох, однак мав зрадити Ерусалима почали запитувати: —Чи це не Його.

7 Після цього Ісус ходив по Галілеї. В Юдею Він не йшов, адже юдеї хотіли вбити Його. 2 Коли наблизалося юдейське свято Кущів, 3 брати [Ісуся] сказали Йому: —Іди звідси в Юдею, щоб і Твої учні побачили діла, які Ти робиш. 4 Адже ніхто не робить своїх вчинків таємно, якщо шукає визнання. Якщо Ти робиш це, покажи Себе світові! 5 Бо навіть Його брати не вірили в Нього. 6 Тоді Ісус сказав їм: —Мій час ще не настав, але для вас час завжди готовий. 7 Світ не може ненавидіти вас, Мене ж ненавидить, бо Я свідчу про те, що його діла лихі. 8 Ви йдіть на свято; Я ж [поки] не піду на це свято, бо Мій час ще не настав. 9 Сказавши

говорить прямо, і ніхто Йому нічого не каже. Можливо, керівники справді дізналися, що Він Христос? 27 Але ми знаємо, звідки Він, а коли прийде Христос, то ніхто не буде знати, звідки Він. 28 Тоді Ісус, навчаючи в Храмі, голосно сказав: —Ви Мене знаєте? I навіть знаєте, звідки Я? Адже Я не прийшов від Себе. Той, Хто послав Мене, правдивий, але ви Його не знаєте. 29 Я Його знаю, бо Я від Нього, і Він Мене послав. 30 Вони намагалися скопити Ісуся, але ніхто не наклав на Нього рук, тому що Його час ще не настав. 31 Багато людей з натовпу увірували в Нього й казали: —Хіба коли прийде Христос, то зробить ще більші знамення, ніж зробив Цей [Чоловік]? 32 Чутки про Нього дійшли

до фарисеїв, тож вони та первосвященники —Учителю, ця жінка була схоплена на послали слуг, щоб схопити Його. **33** Ісус перелюбі. **5** Мойсей у Законі звелів нам сказав їм: —Ще трохи часу буду з вами та побивати таких камінням. А Ти що скажеш? повернуся до Того, Хто послав Мене. **34** Ви **6** Вони запитали це, щоб спіймати Його будете шукати Мене, але не знайдете. І туди, й мати [підставу] звинуватити Його. Але де Я буду, ви не зможете прийти. **35** Тоді юдеї Ісус, схилившись додолу, писав пальцем казали між собою: —Куди це Він збирається по землі. **7** Оскільки вони продовжували піти, що ми не знайдемо Його? Може, Він Його запитувати, Він піднявся й сказав: збирається піти до розсіяних серед греків —Хто з вас без гріха, нехай перший кине в і навчати греків? **36** Що то за слово, яке неї камінь! **8** І знов, схилившись, писав по Він сказав: «Ви будете шукати Мене, але не землі. **9** Почувши це, вони почали по одному знайдете» і «Туди, де Я буду, ви не зможете відходити, починаючи від старших і до прийти?» **37** В останній та головний день останніх. Залишилися тільки [Ісус] та жінка, свята Ісус піднявся та голосно промовив: яка стояла посередині. **10** Ісус, підвішившись —Якщо хтось хоче пити, нехай приходить і не побачивши нікого, лише саму жінку, до Мене і п'є! **38** Хто вірить у Мене, як каже сказав їй: —Жінко, дे ті, хто обвинувачував Писання, у того з серця потечуть ріки живої тебе? Ніхто тебе не осудив? **11** Вона відповіла: води. **39** Це Він казав про Духа, Якого мали —Ніхто, Господи! Ісус сказав їй: —І Я не прийняти ті, хто повірив у Нього. Адже Дух осуджує тебе. Іди й більше не гріши! **12** ще не був дарований, бо Ісус ще не був Ісус знову заговорив із ними: —Я – світло прославлений. **40** Декотрі люди з натовпу, світу. Хто слідує за Мною, той не ходитиме почувши слова Ісуса, сказали: —Він дійсно в темряві, але матиме світло життя. **13** Пророк! **41** Інші казали: —Він – Христос! А Фарисеї сказали Йому: —Ти свідчиши Сам ще інші казали: —Хіба Христос прийде з про Себе, тому Твоє свідчення неправдиве. Галілеї? **42** Чи Писання не каже, що Христос **14** Ісус відповів: —Навіть якщо Я свідчу Сам прийде з роду Давида, з Віфлеєма, із села, про Себе, Мое свідчення правдиве, тому звідки був Давид? **43** Тож через Нього сталося що Я знаю, звідки Я прийшов і куди Я йду. в народі розділення. **44** Дехто з них хотів Ви ж не знаєте, звідки Я прийшов і куди схопити Його, але ніхто не наклав на Нього йду. **15** Ви судите за людськими мірками, рук. **45** Коли слуги повернулися до фарисеїв Я ж нікого не суджу. **16** А якщо Я й суджу, та первосвященників, ті запитали іх: —Чому Мій суд правдивий, тому що Я не Один, зі ви не привели Його? **46** Слуги відповіли: Мною Отець, Який послав Мене. **17** У вашому —Ще ніхто не говорив так, як Цей Чоловік! **47** Законі написано, що свідчення двох людей Фарисеї запитали: —Невже Він вас обманув? – істинне. **18** Я Сам свідчу про Себе, і про **48** Хіба хоч хтось із керівників або фарисеїв Мене свідчить Отець, Який послав Мене. повірив у Нього? **49** А народ, який не знає **19** Тоді вони запитали: —Де ж Твій Отець? Закону, – проклятий! **50** Никодим, який був Ісус відповів: —Ви не знаєте ні Мене, ні одним із них і раніше приходив до Ісуса, Мого Отця. Якби ви знали Мене, ви знали сказав: **51** —Хіба наш Закон засуджує людину, б і Мого Отця. **20** Ці слова Він казав, коли не вислухавши її спочатку й не дізнавшись, навчав у Храмі, біля скарбниці. І ніхто не що вона робить? **52** Вони відповіли: —Ти теж схопив Його, адже не настав ще Його час. із Галілеї? Досліди [Писання] й побачиш, **21** [Ісус] сказав їм ще раз: —Я відхожу, і ви що Пророк не приходить із Галілеї. **53** І розійшлися кожен до свого дому.

8 Ісус же пішов на Оливну гору. **2** Рано- вранці Він знову прийшов у Храм, і всі люди походилися до Нього. Він сів і почав їх навчати. **3** Книжники та фарисеї привели жінку, яку спіймали під час перелюбу. Її поставили перед народом **4** і сказали Ісусові:

будете шукати Мене, і помрете у своєму гріху. Куди Я йду, ви не зможете прийти. **22** Тоді юдеї почали говорити: —Чи не вб'є Він Себе, бо каже: «Туди, куди Я йду, ви не можете прийти?» **23** Він казав їм: —Ви – знизу, а Я – згори. Ви з цього світу, а Я не з цього світу. **24** Тому Я сказав вам, що ви помрете у ваших гріхах. Якщо не повірите, що Я є, то помрете у ваших гріхах. **25** Вони

запитали: —Хто Ти? Ісус відповів їм: —Той, що ви не від Бога. **48** Юдеї відповіли Йому: про Кого від початку казав. **26** Я маю багато —Чи не правильно ми говоримо, що Ти про вас сказати й судити, але Той, Хто послав самарянин і що Ти одержими? **49** Ісус Мене, правдивий, і те, що Я чув від Нього, сказав: —Я не одержими, але Я шаную Я говорю світові. **27** Вони не зрозуміли, що Мого Отця, а ви не шануєте Мене. **50** Я не Він говорить їм про Отця. **28** Тоді Ісус сказав шукаю Своєї слави. **Е** Той, Хто шукає її для їм: —Коли ви піднімете Сина Людського, то **Мене**. Він і судить. **51** Істинно кажу вам: зрозумієте, що Я є і що Я нічого не роблю **хто підкоряється Моєму Слову**, не побачить **смерті повік.** (*aiōn g165*) **52** Тоді юдеї сказали: **—** Тепер ми точно знаємо, що Ти одержими. **29** Той, Хто послав Мене, є зі Мною; Він не залишає Мене Самого, бо Я завжди роблю те, що Йому до вподоби. **30** Коли Він це казав, **«Хто підкоряється Моєму Слову**, не побачить **багато** **хто повірив у Нього.** **31** Ісус сказав **смерті повік».** (*aiōn g165*) **53** Невже Ти більший юдеям, які повірили в Нього: —Якщо ви **від** **нашого** **батька** **Авраама**, **який** **помер?** **I** будете перебувати в **Моєму** **Слові**, ви **дійсно** **пророки** **померли.** **Ким** **Ти** **Себе** **вважаєш?** **54** **Moї** **учні.** **32** **Ви** **пізнаєте** **істину**, і **істина** **Ісус** **відповів:** —Якщо Я буду славити Самого визволить вас. **33** Вони відповіли Йому: —Ми **Себе**, **Моя** **слава** **нічого** **не** **значить.** **Мене** **нащадки** **Авраама** **я** **ніколи** **не** **були** **нічіїми** **славити** **Мій** **Отець**, **Якого** **ви** **називаєте** **своїм** **рабами!** **Як** **Ти** **кажеш:** **«Звільнить** **vas»?** **34** **Богом**, **55** **хоча** **ви** **Його** **не** **знаєте.** **Але** **Я** **Ісус** **сказав:** —Істинно кажу вам: кожен, хто **Його** **знає**, і якщо Я скажу, що не знаю Його, **грішить**, **є** **рабом** **гріха.** **35** **Раб** **не** **залишається** **в** **домі** **навіки**, а **Син** **залишається** **навіки.** (*aiōn g165*) **36** **Тому** якщо **Син** **звільнить** **vas**, **справді** **будете** **вільними.** **37** Я знаю, що **ви** **нащадки** **Авраама**, але **шукаєте**, як **вбити** **Мене**, **бо** **не** **приймаєте** **Мого** **Слова.** **38** Я кажу **вам** **те**, що **Авраама?** **58** **Ісус** **відповів:** —Істинно кажу **бачив** **у** **Мого** **Отця**, **а** **ви** **робите** **те**, що **чули** **у** **вам:** **перш** **ніж** **був** **Авраам**, **Я** **є!** **59** **Тоді** **вони** **[вашого]** **батька.** **39** **Вони** **відповіли:** —Наш **схопили** **каміння**, щоб **закидати** **Його.** **Але** **батько** — **Авраам.** **Ісус** **сказав:** —Якби **ви** **були** **дітьми** **Авраама**, **то** **чинили** **б** **діла** **Авраама.** **40** **А** **тепер** **ви** **хочете** **вбити** **Мене**, **Чоловіка**, **Котрий** **сказав** **вам** **істину**, **яку** **Я** **почув** **від** **Бога.** **Авраам** **так** **не** **робив.** **41** **Ви** **чините** **діла** **вашого** **батька.** **Вони** **сказали** **Йому:** —**Ми** **не** **народилися** **від** **статевої** **розпусти**, **у** **нас** **один** **Отець** — **Бог.** **42** **Ісус** **сказав** **їм:** —**Якби** **Бог** **був** **вашим** **Отцем**, **ви** **б** **любили** **Мене**, **бо** **Я** **вийшов** **від** **Бога** **й** **прийшов** **сюди.** **Я** **прийшов** **не** **Сам** **від** **Себе**, **а** **Він** **послав** **Мене.** **43** **Чому** **ж** **ви** **не** **розумієте** **того**, **що** **Я** **кажу** **вам?** **Бо** **ви** **не** **можете** **слухати** **Moїх** **слів.** **44** **Ваш** **батько** — **диявол**, **і** **ви** **прагнете** **виконувати** **його** **волю.** **Він** **від** **початку** **був** **убивцею** **і** **в** **істині** **не** **встояв**, **бо** **в** **ньому** **немає** **істини.** **Коли** **він** **каже** **неправду**, **то** **говорить** **від** **себе**, **бо** **він** **брехун** **і** **батько** **неправди.** **45** **Але** **Мені** **не** **вірите**, **тому** **що** **Я** **кажу** **вам** **істину.** **46** **Хто** **з** **вас** **може** **довести** **Мій** **гріх?** **А** **якщо** **Я** **кажу** **істину**, **чому** **ви** **не** **вірите** **Мені?** **47** **Хто** **від** **Бога**, **той** **слухає** **слова** **Бога.** **Ви** **ж** **не** **слухаєте** **Мене** **тому**,

9 Одного разу, проходячи, [Ісус] побачив **чоловіка**, **сліпого** **від** **народження.** **2** Його учні запитали: —Равві, **хто** **згрішив**, **він** **чи** **його** **батьки**, **що** **він** **народився** **сліпій?** **3** Ісус відповів: —Ні, це не через його гріх або гріх його батьків, але це сталося, щоб через нього були виявлені діла Божі. **4** Доки ще день, ми маємо виконувати діла Того, Хто послав Мене. Коли настане ніч, ніхто вже не зможе працювати. **5** Доки Я у світі, Я — світло світу. **6** Сказавши це, [Ісус] плюнув на землю, змішав грязь зі слини й землі та помазав очі [сліпому]. **7** Потім сказав йому: «Іди та вмийся в купальні Силоам» (що в перекладі означає: «Посланий»). Той пішов, умився й прийшов зрячий. **8** Сусіди й ті, хто бачив його раніше, як він просив, казали: —Чи не він [раніше] сидів та просив? **9** Одні казали: —Так, це він! Інші казали: —Ні, він лише схожий на нього! Він же казав: —Це я! **10** Тоді запитали його: —Як

же ти прозрів? **11** Він відповів: —Чоловік, очі тому, хто народився сліпий. (aīōn g165) Якого звуть Ісус, змішав грязь та помазав **33** Якби Він не був від Бога, то не зміг би Мої очі, потім Він наказав піти в Силоам зробити нічого. **34** Вони відповіли: —Ти та вмітися. Я пішов, умився й прозрів. **12** увесь народився в гріхах, а нас повчаєш? Вони його запитали: —де Він? Він відповів: I вигнали його геть. **35** Ісус, почувши, що —Я не знаю. **13** Чоловіка, який раніше був вони вигнали геть зціленого, знайшов його сліпий, привели до фарисеїв. **14** А того дня, й запитав: —Чи віриш ти в Сина Людського? коли Ісус змішав грязь і відкрив йому очі, **36** Зцілений відповів: —Хто Він, Господи, щоб була Субота. **15** Фарисеї знову запитали його, я повірив у Нього? **37** Ісус сказав: —Ти Його як він прозрів. Той відповів: —Він помазав бачив, це Той, Хто говорить із тобою. **38** мої очі гряззю, я вмився й бачу. **16** Деякі Тоді [чоловік] відповів: —Вірю, Господи! — і фарисеї почали казати: —Цей чоловік не вклонився Йому. **39** Ісус сказав: —Я прийшов від Бога, тому що не дотримуються Суботи. у цей світ судити, щоб ті, хто не бачить, Інші ж казали: —Як може грізна людина побачили, а ті, хто бачить, стали сліпими. **40** робити такі знамення? I між ними виникло Фарисеї, які були з Ним і почули це, сказали розділення. **17** Тоді вони знову запитали Йому: —Невже й ми сліпі? **41** Ісус сказав: сліпого: —Що ти кажеш про Нього? Адже —якби ви були сліпі, то не мали б гріха. це Він відкрив тобі очі. Чоловік відповів: Але оскільки ви кажете, що бачите, гріх ваш —Він Пророк. **18** Іудеї не вірили, що він був сліпий і прозрів, доки не покликали його батьків. **19** Вони запитали: —Це ваш син, про якого ви казали, що народився сліпий? Як же тепер він бачить? **20** Тоді батьки його відповіли: —Ми знаємо, що він наш син і що він народився сліпий. **21** А як він вже бачить, не знаємо. I хто відкрив йому очі, ми не знаємо. Запитайте його. Він дорослий і може сам відповісти за себе. **22** Його батьки казали так, адже боялися юдеїв, бо ті вже вирішили: хто визнає Ісуса Христом, буде відлучений від синагоги. **23** Тому його батьки й сказали: «Він вже дорослий, запитайте в нього!» **24** Вони вдруге покликали чоловіка, який був сліпий, та сказали Йому: —Віддай славу Богові, ми знаємо, що той Чоловік — грішник. **25** Він відповів: —Я не знаю, грішник Він чи ні. Я знаю лише одне: я був сліпий, а зараз бачу. **26** Тоді вони запитали: —Що Він тобі зробив? Як Він відкрив твої очі? **27** Він відповів: —Я вже казав вам, але ви не почули. Чому хочете почути ще раз? Чи не хочете й ви стати Його учнями? **28** Вони докорили Йому та сказали: —Це ти Його учень! Ми ж учні Мойсея! **29** Ми знаємо, що з Мойсеєм говорив Бог, а Цього ми не знаємо, звідки Він. **30** Чоловік сказав їм у відповідь: —Дивно, що ви не знаєте, звідки Він, адже Він відкрив мені очі. **31** Ми знаємо, що Бог не слухає грішників. Він слухає тільки тих, хто шанує Його й виконує Його волю. **32** Споконвіку ніхто не чув, щоб хтось відкрив

10 «Істинно кажу вам: хто не входить в овечий двір через ворота, а перелазить в іншому місці, той злодій та розбійник. **2** А хто входить через ворота, той пастир овець. **3** Сторож відкриває йому, і вівці чують його голос. Він кличе поіменно кожну вівцю й виводить їх. **4** Коли ж виведе всіх своїх, то йде попереду них, і вівці йдуть за ним, бо знають його голос. **5** За чужинцем вони не підуть, а втечуть від нього, бо не знають його голосу». **6** Ісус сказав їм цю притчу, але вони не зрозуміли, про що Він говорив. **7** Тоді Ісус знову сказав: «Істинно кажу вам: Я — ворота для овець. **8** Усі, хто приходить до Мене, — злодії та розбійники; але вівці їх не слухалися. **9** Я — ворота, і якщо хтось входить через Мене, буде спасений. Він увійде, вийде й знайде пасовисько. **10** Злодій приходить тільки для того, щоби вкрасти, вбити й зруйнувати. А Я прийшов, щоб [люди] мали життя й щоб мали його вдосталь. **11** Я — добрий пастир. Добрий пастир віддасть життя за овець. **12** Наймит не є пастирем, вівці не належать Йому. Коли він бачить, що наближається вовк, то залишає овець і тікає. Вовк хапає овець, і вони розбігаються. **13** [Наймит тікає], бо його найняли, і він не дбає про овець. **14** Я — добрий пастир. Я знаю Своїх, і вони знають Мене. **15** Так само Отець знає Мене, і Я знаю Отця; Я віддаю Своє життя за овець. **16** У

Мене є й інші вівці, які не з цієї кошари, і не зробив жодного знамення, але все, що він їх Я маю привести сюди. Вони почують Мій говорив про Нього, – правда». 42 І багато там голос, і буде одна отара й один пастир. 47 увірвало в Нього.

Отець любить Мене тому, що Я віддаю Своє життя, аби знову взяти його. 18 Ніхто не може його забрати від Мене, Я Сам віддаю його. У Мене є влада віддати його й влада взяти його знов. Цю заповідь Я отримав від Мого Отця». 19 Після цих слів між юдеями знов виник розкол. 20 Багато хто з них казав: —Він одержимий і втратив розум. Навіщо Його слухати? 21 А інші казали: —Це не слова біснуватого. Чи може демон відкрити очі сліпому? 22 В Єрусалимі було [свято] Відновлення [Храму]. Стояла зима. 23 Ісус ходив у Храмі по колонаді Соломона. 24 Юдеї зібралися навколо Нього й сказали: —Доки будеш тримати нас у непевності? Якщо Ти Христос, скажи нам прямо! 25 Ісус сказав: —Я вже казав вам, але ви не вірите. Діла, які Я роблю в ім'я Мого Отця, свідчать про Мене. 26 Але ви не вірите Мені, тому що ви не з Моїх овець. 27 Мої вівці чують Мій голос. Я знаю їх, і вони йдуть за Мною. 28 Я даю їм життя вічне, і вони ніколи не загинуть, і ніхто не забере їх з Моїх рук. (αἰονίος 29 Мій Отець, Який дав їх Мені, величніший за всіх. І ніхто не зможе забрати їх з рук Мого Отця. 30 Я Й Отець – одне! 31 Тоді юдеї знов схопили каміння, щоб побити Його, 32 але Ісус сказав їм: —Я показав вам багато добрих справ від Отця. За яку з цих справ ви хочете Мене побити камінням? 33 Юдеї відповіли: —Не за добрі вчинки ми хочемо побити Тебе, а за богохульство, бо Ти, будучи людиною, робиш себе Богом. 34 Ісус сказав їм: —Чи не написано у вашому Законі: «Я сказав: ви – боги?» 35 Якщо богами названі ті, кому було дано Слово Боже, і Писання не може бути порушене, 36 то чому ж ви кажете про Того, Кого Отець освятив та послав у світ, що Він богохульствує, бо Я казав: «Я – Син Божий?» 37 Якщо Я не роблю справ Мого Отця, не вірте Мені. 38 А якщо роблю, то хоч не вірите Мені, повірте Моїм ділам і зрозумійте, що Отець у Мені і Я в Отці. 39 Вони знов намагалися схопити Його, але Він уникнув їхніх рук. 40 Ісус знову пішов на інший бік Йордану, у місце, де Іван хрестив, і залишився там. 41 До Нього приходило багато [людів], що казали: «Іван

11 Був один хворий [чоловік, на ім'я] Лазар, з Віфанії, села, де жила Марія та її сестра Марта. 2 Марія була жінкою, яка помазала Господа миром і обтерла Йому ноги своїм волоссям. Хворий був її братом. 3 Сестри послали передати Ісусові: —Господи, той, кого Ти любиш, захворів. 4 Почувши це, Ісус сказав: —Ця хвороба не на смерть, а на славу Божу, щоб Син Божий був прославлений через неї. 5 Ісус любив Марту, її сестру та Лазаря. 6 Однак коли Він почув, що [Лазар] хворий, то залишився там, де був, ще два дні. 7 Потім сказав [Своїм] учням: —Підемо знову в Йudeю. 8 Учні сказали Йому: —Равві, ще недавно юдеї намагалися побити Тебе камінням, а Ти знову йдеш туди? 9 Ісус відповів: —Чи не дванадцять годин має день? Якщо хтосьходить удень, не спотикається, бо бачить світло цього світу. 10 А той, хоходить уночі, спотикається, бо немає світла в ньому. 11 Сказавши це, Він додав: —Наш друг Лазар заснув, але Я йду розбудити Його. 12 Його учні сказали: —Господи, якщо спить, то одуєжа. 13 Ісус казав про його смерть, а вони думали, що Він говорить про звичайний сон. 14 Тоді Ісус сказав їм прямо: —Лазар помер. 15 Але Я радію за вас, що не був там, щоб ви повірили. А зараз підемо до нього. 16 Тоді Фома, якого називали Близнюк, сказав іншим учням: —Ходімо й ми та помремо з Ним! 17 Прийшовши туди, Ісус довідався, що [Лазар] уже чотири дні в гробі. 18 Віфанія була близько до Єрусалима, приблизно п'ятнадцять стадіїв. 19 Багато юдеїв прийшли до Марії та Марти, щоб втішити їх після [смерті] брата. 20 Коли Марта почула, що прийшов Ісус, вона вийшла зустріти Його, а Марія залишилася в домі. 21 Марта сказала Ісусові: —Господи, якби Ти був тут, то мій брат не помер би. 22 Але й тепер знаю: Бог дастесь Тобі, що лише попросиш у Бога. 23 Ісус сказав їй: —Твій брат воскресне. 24 Марта відповіла: —Я знаю, що він воскресне при воскресінні останнього дня. 25 Ісус сказав їй: —Я – воскресіння й життя. Той, хо вірить у Мене, навіть якщо помре, буде жити. 26 І кожен, хо живе й вірить у Мене,

ніколи не помре. Ти віриш у це? (aiōn q165) 27 Тоді один із них, [на ім'я] Каяфа, який був Вона сказала: —Так, Господи, я вірю, що Ти первосвященником того року, сказав їм: Христос, Син Божий, Який прийшов у світ. —Ви нічого не знаєте. 50 Хіба не розумієте, 28 Сказавши це, вона пішла, потай покликала що краще для вас, щоб один Чоловік помер свою сестру Марію й сказала їй: «Учитель за народ, ніж щоб увесь народ загинув? 51 тут, Він кличе тебе». 29 Почувши це, Марія Він сказав це не від себе, але, будучи того швидко встала й вийшла до Нього. 30 Ісус року первосвященником, він пророкував, ще не увійшов до села, а був там, де Його що Ісус має померти за народ, 52 і не зустріла Марта. 31 Юдеї, які були з нею в домі тільки за народ, але й щоб зібрати в одне та втішли її, побачивши, що Марія швидко розсіяних дітей Божих. 53 Отже, від цього встала й вийшла, пішли за нею. Вони гадали, дня вони змовилися вбити Його. 54 Тому що вона пішла до гробу, щоб там плакати. Ісус не ходив відкрито серед юдеїв, а пішов 32 Коли Марія прийшла туди, де був Ісус, і звідти до околиць біля пустелі, у місто, побачила Його, то впала до Його ніг і сказала яке називається Єфрем. Там перебував з Йому: —Господи, якби Ти був тут, то мій учнями. 55 Наблизжалася юдейська Пасха, брат не помер би. 33 Ісус, побачивши, що і багато [людей] з усього краю йшли до вона плаче, і юдеї, які прийшли з нею, теж Єрусалима для очищення перед Пасхою. 56 плачуть, був глибоко зворушений в дусі та Вони шукали Ісуса й, стоячи в Храмі, казали засмутився. 34 Він запитав: —Куди ви його одне до одного: «Як ви вважаєте, чи прийде поклали? Йому відповіли: —Господи, іди Він на свято?» 57 Але первосвященники та та подивись! 35 Ісус заплакав. 36 Тоді юдеї фарисеї дали наказ: якщо хтось дізнається, сказали: «Дивись, як Він любив його». 37 Але де Він перебуває, нехай повідомить їх, щоб деякі казали: «Невже Той, Хто відкрив очі вони схопили Його.

сліпому, не міг зробити, щоб цей чоловік не помер?» 38 Ісус знов відчув зворушення в Собі й пішов до гробу. Це була печера, до якої був привалений камінь. 39 Ісус звелів: —Відваліть камінь. Марта, сестра померлого, сказала: —Господи, вже чути неприємний запах, бо пройшло чотири дні. 40 Ісус сказав: —Хіба Я не казав тобі, що коли будеш вірити, побачиш славу Божу? 41 Коли забрали камінь, Ісус подивився на небо й сказав: «Отче, дякую Тобі, що Ти почув Мене. 42 Я знаю, що Ти завжди чуєш Мене, але Я сказав це заради людей, які стоять навколо, щоб вони повірили, що Ти послав Мене». 43 І, сказавши це, голосно промовив: «Лазарю, вийди сюди!» 44 Померлий вийшов. Його руки та ноги були обмотані тканиною, а обличчя обв'язане хустиною. Ісус сказав: —Розв'яжіть його, і нехай він іде. 45 Багато юдеїв, які прийшли до Марії та побачили, що Він зробив, повірили в Нього. 46 Але деякі з них пішли до фарисеїв і розповіли, що зробив Ісус. 47 Тоді первосвященники та фарисеї скликали Синедріон і сказали: —Що нам робити? Цей Чоловік робить багато знамень. 48 Якщо ми залишимо Його так, то всі повірять у Нього, і прийдуть римляни та знищать це місце й народ. 49

12 За шість днів до Пасхи Ісус прийшов до Віфанії, де був Лазар, якого воскресив із мертвих. 2 Там Йому приготували вечерю. Марта слугувала, а Лазар був одним із тих, хто сидів із Ним за столом. 3 Тоді Марія взяла літру з дуже дорогим чистим нардовим миром, намастила ноги Ісуса й своїм волоссям обтерла Його ноги. І дім наповнився пахощами мира. 4 Але Юда Іскаріот, один з Його учнів, який мав Його зрадити, сказав: 5 —Чому б не продати це миро за триста динаріїв та не роздати бідним? 6 Він казав так не тому, що піклувався про бідних, а тому, що був злодієм. Йому було доручено носити скриню з грошима, але він брав із неї гроши. 7 Ісус сказав: —Залиши її, вона зберігала це на день Мого похорону. 8 Бідних ви завжди маєте з собою, а Мене не завжди матимете. 9 Тим часом багато юдеїв дізналось, що Він там. Вони прийшли не тільки заради Ісуса, але й подивитись на Лазаря, якого Він воскресив із мертвих. 10 Тоді первосвященники змовилися вбити й Лазаря. 11 Адже багато юдеїв залишало їх і вірило в Ісуса. 12 Наступного дня багато людей, які прийшли на свято, почувши, що

Ісус іде в Єрусалим, 13 взяли пальмові гілки, Людський має бути піднятий?» Хто Цей Син вийшли Йому назустріч та викрикували: **Людський?** (aiōn g165) 35 Тоді Ісус сказав їм: «Осанна!» «Благословений Той, Хто йде —Світло ще трохи часу буде з вами. Ходіть, в ім'я Господа!» «Цар Ізраїля!» 14 Ісус, доки маєте світло, щоб темрява не охопила знайшовши осля, сів на нього, як написано: вас. Хто ходить у темряві, той не знає, куди 15 «Не бійся, дочки Сіону: Ось Цар твій іде йде. 36 Повірте у світло, поки у вас є світло, верхи на молодому ослі». 16 Спочатку Його щоб ви стали синами світла. Ісус закінчив учні не розуміли цього. Але після того, як говорили і, відійшовши, скрився від них. Ісус був прославлений, вони згадали, що це 37 Неважаючи на те, що Він зробив перед було написано про Нього й що це збулося ними стільки знамень, вони не вірили в з Ним. 17 Люди, які були з Ісусом, коли Нього. 38 Так здійснилося слово пророка Ісаї, Він покликав Лазаря з гробу й воскресив який сказав: «Господи, хто повірив почутому його з мертвих, свідчили [про це]. 18 Тому від нас і кому відкрилася рука Господня?» багато людей вийшли Йому назустріч, бо 39 Не могли повірити ще й тому, що, як чули, що Він здійснив це знамення. 19 сказав Ісаї: 40 «Він зробив сліпими їхні очі Тоді фарисеї почали казати один одному: і закам'янілими їхні серця, щоб вони не «Бачите, що нічого не допомагає? Ось [увесь] бачили очима, і не розуміли серцем, і не світ пішов за Ним!» 20 Серед тих, хто прийшов навернулися, щоб Я зцілив їх». 41 Ісаї сказав поклонитися на свято, було декілька греків. це, адже побачив Його славу й говорив про 21 Вони підійшли до Філипа, який був із Нього. 42 Навіть серед керівників багато хто Віфсаїді, що в Галілеї, і просили його: «Пане, повірив у Ісуса. Але через фарисеїв вони не ми хочемо побачити Ісуса». 22 Філип пішов визнавали своєї віри, щоб їх не вигнали із і сказав Андрієві, і тоді Андрій та Філип синагоги. 43 Адже вони любили людську розповіли про це Ісусові. 23 Ісус відповів славу більше за Божу славу. 44 Ісус голосно їм: —Прийшов час прославитись Синові промовив: —Хто вірить у Мене, той вірить Людському. 24 Істинно кажу вам: якщо зерно не тільки в Мене, але й у Того, Хто послав пшениці, впавши в землю, не вмирає, то Мене. 45 Той, хто бачить Мене, бачить і Того, залишається одне. Але якщо вмирає, дає Хто послав Мене. 46 Я — світло, яке прийшло великий врожай. 25 Кожен, хто любить своє життя, втратить його, а хто ненавидить своє життя в цьому світі, збереже його для вічного життя. (aiōnios g166) 26 Хто служить його. Адже Я прийшов не судити світ, а Мені, той повинен слідувати за Мною; і де спасти його. 48 Для того, хто відкидає Мене Я є, там буде і Мій слуга. Якщо хтось буде й не приймає Моїх слів, є суддя. Слово, яке служити Мені, Мій Отець шануватиме його. Я сказав, судитиме його останнього дня. 49 27 Тепер Моя душа стривожена, і що Мені сказати? Отче, врятуй Мене від цієї години? 28 Але саме заради цієї години Я і прийшов. 29 Отче, прослав Своє ім'я! Тоді почувся голос із неба: «Я прославив і знову прославлю!» 29 Натовп, який був там, почувши це, сказав, що прогримів грім, а інші казали, що ангел говорив із Ним. 30 Ісус відповів: —Не для Мене пролунав цей голос, а для вас. 31 Зараз настав суд для цього світу. Тепер правителя цього світу буде вигнано геть. 32 Але коли Я буду піднятий від землі, Я всіх притягну до Себе. 33 Він сказав це, щоб показати, якою смертю має померти. 34 Тоді люди сказали Йому: —Ми чули із Закону, що Христос житиме вічно. Як же Ти кажеш, що «Син

настало Його година, щоб залишити цей світ і повернутись до Отця, полюбивши Своїх, що були у світі, полюбив їх до кінця.

2 Під час вечері, коли диявол вже вклав у серце Юди, сина Симона Іскаріота, зрадити Ісуса, з знаючи, що Отець дав усе в Його руки, що від Бога прийшов і до Бога повертається,

4 Він підвівся з-за столу, зняв верхній одяг і підперезався рушником. 5 Потім налив води

13 Перед святотом Пасхи Ісус, знаючи, що настало Його година, щоб залишити цей світ і повернутись до Отця, полюбивши Своїх, що були у світі, полюбив їх до кінця.

2 Під час вечері, коли диявол вже вклав у серце Юди, сина Симона Іскаріота, зрадити Ісуса, з знаючи, що Отець дав усе в Його руки, що від Бога прийшов і до Бога повертається,

4 Він підвівся з-за столу, зняв верхній одяг і підперезався рушником. 5 Потім налив води

в таз і почав мити ноги учням та витирати їх тих, хто був за столом, не зрозумів, чому рушником, яким був підперезаний. 6 Коли Він сказав це Йому. 29 А оскільки в Юди була Він підійшов до Симона Петра, той сказав скриня з грошима, дехто подумав, що Ісус Йому: —Господи, Ти будеш мити мені ноги? наказав Йому купити все потрібне до свята 7 Ісус сказав Йому: —Того, що Я роблю, ти або ж дати щось бідним. 30 [Юда], узявши не розуміш зараз, але зрозуміш потім. 8 шматок хліба, відразу вийшов. Була ніч. 31 Петро сказав Йому: —Ти ніколи не митимеш Коли [Юда] вийшов, Ісус сказав: —Тепер Син моїх ніг! Ісус відповів: —Якщо Я не обмию Людський прославився, і Бог прославився в тебе, то не матимеш частки зі Мною. (αἰῶν 9 Симон Петро сказав: —[Тоді], Господи, то і Його Бог прославить в Собі. І зробить не тільки ноги, але й руки та голову! 10 це відразу. 33 Діти [Мої], Я буду з вами ще Ісус відповів Йому: —Тому, хто обмився, трохи. Будете шукати Мене, і, як Я сказав потрібно лише ноги помити, бо він увесь юдеям, так кажу й вам нині: куди Я йду, чистий. І ви чисті, але не всі. 11 Він знов, ви не можете прийти. 34 Я даю вам нову хто зрадить Його, тому й казав, що не всі заповідь: любіть одне одного. Як Я полюбив чисті. 12 Закінчивши мити їхні ноги, [Ісус] вас, так і ви любіть одне одного. 35 Через одягнув Свій одяг, повернувшись на Своє місце це всі будуть знати, що ви є Моїми учнями, й сказав їм: —Чи розумієте ви, що Я зробив якщо будете любити одне одного. 36 Симон для вас? 13 Ви називаєте Мене Вчителем Петро запитав Його: —Господи, куди Ти і Господом і добре кажете, бо Я Ним є. 14 Йдеш? Ісус відповів: —Куди Я йду, ти зараз Тож якщо Я, ваш Господь і Вчитель, помив за Мною піти не зможеш, але підеш пізніше. вам ноги, то ви повинні мити ноги один 37 Петро знов запитав: —Господи, чому я одному. 15 Бо Я подав вам приклад, щоб не можу зараз піти за Тобою? Я покладу ви робили так, як Я зробив вам. 16 Істинно своє життя за Тебе. 38 Тоді Ісус відповів: кажу вам: раб не більший за свого господаря, —Ти дійсно покладеш своє життя за Мене? і посланецьне більший за того, хто його Істинно кажу тобі: ще до того, як півень послав. 17 Якщо ви знаєте це, то блаженні заспіває, ти тричі зречешся Мене.

ви, коли чинитимете так. 18 Я не говорю про всіх вас. Я знаю тих, кого обрав. Але має сповнитись Писання: «Той, хто ів Мій хліб, підняв на Мене свою п'яту». 19 Я кажу вам перед тим, як станеться, щоб, коли станеться, ви повірили, що Я є. 20 Істинно кажу вам: хто приймає того, кого Я пошлю, приймає Мене, а хто Мене приймає, той приймає Його, Хто послав Мене. 21 Сказавши це, Ісус стривожився духом і засвідчив: —Істинно кажу вам: один із вас зрадить Мене. 22 Його учні дивилися один на одного, не розуміючи, про кого Він каже. 23 Один з Його учнів, той, якого любив Ісус, сидів за столом, прихилившись до Нього. 24 Симон Петро дав Йому знак, щоб запитав, кого Він має на увазі. 25 Спираючись на Ісуса, той запитав Його: —Господи, хто це? 26 Ісус відповів: —Це той, кому Я подам шматок хліба, вмочивши його в миску. Потім, вмочивши шматок хліба, подав його Юді, синові Симона Іскаріота. 27 Як тільки [Юда] взяв шматок, сатана увійшов у нього. Ісус сказав Йому: —Що робиш, роби швидше! 28 Але ніхто з

14 —Нехай ваше серце не тривожиться. Вірте в Бога і вірте в Мене. 2 У домі Мого Отця багато кімнат. Якби це було не так, хіба Я б казав вам, що йду підготувати місце для вас? 3 І коли Я піду й приготую вам місце, Я повернуся й візьму вас до Себе, щоб ви були там, де Я. 4 Ви знаєте дорогу, куди Я йду. 5 Фома сказав Йому: —Господи, ми не знаємо, куди Ти йдеш. Як ми можемо знати дорогу? 6 Ісус відповів: —Я — дорога, правда і життя. Ніхто не приходить до Отця, як тільки через Мене. 7 Якщо ви знаєте Мене, ви будете знати й Мого Отця. Відтепер ви Його знаєте й бачили Його. 8 Филип сказав: —Господи, покажи нам Отця, і цього нам вистачить. 9 Ісус сказав: —Стільки часу Я з вами, і ти не знаєш Мене, Філип? Хто бачив Мене, бачив Отця. Як же ти кажеш: «Покажи нам Отця?» 10 Хіба ти не віриш, що Я в Отці й Отець у Мені? Слова, які Я вам кажу, не від Себе кажу. Це Отець, Який перебуває в Мені, творить Свої діла. 11 Повірте Мені, що Я в Отці й Отець у Мені. Якщо ж ні, то повірте

хоча б через [Мої] діла. **12** Істинно кажу вам: Мені, яка не приносить плоду, Він зріає, хто вірить у Мене, той робитиме справи, які а кожну гілку, яка приносить плід, Він Я роблю, і навіть більші, ніж ці, бо Я йду до очищає, щоб вона приносила ще більше Отця. **13** І що попросите в Мое ім'я, Я зроблю, плоду. **3** Ви вже чисті через Слово, яке Я щоб Отець був прославлений у Сині. **14** Якщо вам сказав. **4** Перебувайте в Мені, а Я – попросите щось в ім'я Мое, Я зроблю. **15** Якщо у вас. Жодна гілка не може сама по собі ви любите Мене, то будете дотримуватись приносити плоду, якщо не перебуває в лозі. Моїх заповідей. **16** І Я проситиму Отця, і Так і ви не зможете принести плоду, якщо Він дасть вам іншого Заступника, щоб Він не перебуваєте в Мені. **5** Я – виноградна був із вами повік, – (aiōn g165) **17** Духа істини, лоза, а ви – гілки. Хто перебуває в Мені, Якого світ не може прийняти, бо не бачить а Я в ньому, той приносить багатий плід, Його й не знає. Ви ж Його знаєте, бо Він бо без Мене нічого не можете зробити. **6** перебуває з вами й буде у вас. **18** Я не Якщо хтось не перебуває в Мені, той мов залишу вас сиротами, Я прийду до вас. **19** гілка, яку викидають, і вона засихає. Такі Ще трохи, і світ Мене вже не побачить, але збирають, кидають у вогонь та спалюють. ви Мене побачите, тому що Я живу, і ви **7** Якщо ви перебуватимете в Мені, а Мої будете жити. **20** Того дня ви дізнаєтесь, що слова перебуватимуть у вас, то просіть Я в Моєму Отці, а ви в Мені, як і Я у вас. **21** усе, що хочете, – і отримаєте. **8** Тим буде Хто має Мої заповіді та дотримується їх, прославлений Мій Отець, якщо ви будете той Мене любить. Того, хто Мене любить, приносити багатий врожай і станете Моїми полюбить і Мій Отець. І Я буду його любити учнями. **9** Як Отець полюбив Мене, так і Я й відкрию йому Себе. **22** [Тоді] Юда (не полюбив вас. Перебувайте в Моїй любові. **10** Іскаріот) сказав Йому: —Господи, чому ж Ти Якщо будете дотримуватись Моїх заповідей, хочеш відкрити Себе нам, а не світові? **23** ви перебуватимете в Моїй любові так само, Ісус відповів: —Якщо хтось любить Мене, як і Я дотримуюсь заповідей Мого Отця й буде дотримуватись Мого Слова, і Мій Отець перебуваю в Його любові. **11** Це Я сказав полюбить його, і Ми прийдемо до нього й вам, щоб Моя радість була у вас і щоб ваша будемо жити з ним. **24** Той, хто не любить радість була повною. **12** Це Моя заповідь, Мене, не буде дотримуватись Мого Слова. щоб ви любили одне одного, як Я полюбив І Слово, яке ви чуєте, не Мое, а Отця, Який вас. **13** Ніхто не має більшої любові, ніж той, послав Мене. **25** Усе це Я сказав вам, поки хтось віддає своє життя за своїх друзів. **14** Ви – ще перебуваю з вами. **26** Але Заступник, Мої друзі, якщо робите те, що Я заповідаю Святий Дух, Якого Отець пошле в Мое ім'я, вам. **15** Я більше не називаю вас рабами, бо навчить вас усього й нагадає про все, що Я раб не знає, що робить його господар. Але Я вам сказав. **27** Я залишаю вам мир. Мир мій назаввав вас друзями, бо все, що Я почув від даю вам. Я даю вам не так, як дає світ. Хай Мого Отця, я розкрив вам. **16** Не ви обрали не турбується ваше серце й не лякається! Мене, але Я обрав вас і призначив, щоб **28** Ви чули, що Я казав вам: «Я йду, але ви йшли й приносили плід, щоб ваш плід повернуся до вас». Якби ви любили Мене, то залишався, щоб усе, що ви попросите в Отця раділи б тому, що Я йду до Отця, бо Отець в ім'я Мое, Він дав вам. **17** Це Я заповідаю більший за Мене. **29** Я вже сказав вам, перш вам, щоб ви любили одне одного. **18** Якщо ніж це станеться, щоб коли це станеться, світ ненавидить вас, знайте, що спочатку він ви повірили. **30** Недовго ще буде говорити зненавидів Мене. **19** Якби ви належали до з вами, бо правитель цього світу йде. Він світу, він любив би вас як своїх. Але ви не від нічого в Мені не має. **31** Але [приходить,] світу, бо Я обрав вас зі світу, і тому світ вас щоб світ дізнався, що Я люблю Отця й роблю ненавидить. **20** Згадайте Слово, яке Я сказав саме те, що Мені звелів Отець. Вставайте, вами: «Раб не більший за свого господаря». ходімо звідси!

Якщо вони переслідували Мене, то й вас вони переслідуватимуть. Якщо вони зберігали Мое Слово, то зберігатимуть і ваше. **21** Але все це вони робитимуть вам через Мое ім'я,

15 Я – справжня виноградна лоза, а Мій Отець – виноградар. **2** Кожну гілку в

бо не знають Того, Хто Мене послав. **22** Якби Отця?» **18** Вони запитували: —Що означає Я не прийшов і не говорив із ними, вони це «ще трохи»? Ми не розуміємо, що Він б не мали гріха, але тепер вони не мають говорити. **19** Ісус, розуміючи, що вони хочуть виправдання за свій гріх. **23** Хто ненавидить запитати, сказав ім: —Ви запитуєте один Мене, ненавидить і Мого Отця. **24** Якби Я не одного, що Я мав на увазі, коли сказав: «Ще робив серед них справ, яких ніхто інший не трохи — і ви не побачите Мене, а потім ще робив, вони б не мали гріха. Але вони це трохи — і знов побачите Мене»? **20** Істинно бачили й все ж зненавиділи і Мене, і Мого кажу вам: ви будете плакати й ридати, Отця. **25** Це сталося, щоб збулося написане поки світ буде радіти. Ви будете сумувати, в їхньому Законі: «Вони зненавиділи Мене але ваше горе обернеться на радість. **21** без причини». **26** Коли прийде Заступник, Жінка, коли народжує дитину, страждає, Якого Я пошлю до вас від Отця, Дух істини, бо прийшов її час, але коли народить Який походить від Отця, Він буде свідчити дитину, не пам'ятає страждань від радості, про Мене. **27** І ви також будете свідчити, бо що народилася дитина на світ. **22** Так і ви: ви від самого початку зі Мною.

16 Це Я сказав вам, щоб ви не були спокушені. **2** Вас виженуть із синагог, і навіть прийде час, коли кожен, хто вбиватиме вас, буде думати, що тим служить Богові. **3** Вони робитимуть це, бо не пізнали ні Отця, ні Мене. **4** Я сказав вам це, щоб, коли настане їхній час, ви згадали, що Я казав вам про них. Я не казав вам цього від початку, тому що був із вами, **5** але тепер Я йду до Того, Хто послав Мене, і ніхто з вас не запитує мене: «Куди Ти йдеш?» **6** Через те, що Я сказав вам це, ваше серце наповнилося смутком. **7** Але істинно кажу вам: краще для вас, щоб Я пішов. Якщо Я не піду, Заступник не прийде до вас, але якщо Я піду, то пошлю Його до вас. **8** Коли Він прийде, то викриє світ про гріх, праведність та суд: **9** про гріх, бо люди не вірять у Мене, **10** про праведність, бо Я йду до Отця й ви Мене вже не побачите, **11** і про суд, бо правитель цього світу вже засуджений. **12** Ще багато чого Я маю сказати вам, але ви не можете знести цього тепер. **13** Однак коли Дух істини прийде, Він поведе вас до всієї істини. Бо Він не буде говорити від Себе, а скаже те, що почує. Він сповістить вам про те, що має статися. **14** Він прославить Мене, бо візьме з Мого й сповістить вам. **15**

Усе, що належить Отцю, — Мое. Ось чому Я сказав, що візьме з Мого й сповістить вам. **16** Ще трохи — і ви не побачите Мене, а потім ще трохи — і знов побачите Мене. **17** Тоді деякі з Його учнів почали казати один одному: —Що означає це, що Він нам говорить: «Ще трохи — і ви не побачите Мене, а потім ще трохи — і знов побачите Мене?» і: «Я йду до

зараз ви страждаєте, але Я знову побачу вас, і ваше серце зрадіє, і ніхто не позбавить вас радості. **23** Того дня ви нічого Мене просити не будете. Істинно кажу вам: усе, що ви попросите в Отця в ім'я Мое, Він дасть вам. **24** Досі ви нічого не просили в ім'я Мое. Просіть — і отримаєте, щоб ваша радість була повною. **25** Це Я говорив вам притчами, але настає час, коли Я більше не буду говорити притчами, але розкажу вам прямо про Отця. **26** Того дня ви зможете просити в Мое ім'я. І Я не кажу, що буду просити Отця за вас, **27** бо Сам Отець любить вас, тому що ви полюбили Мене й повірили, що Я прийшов від Бога. **28** Я прийшов від Отця й увійшов у світ; тепер Я знову залишаю світ і повертається до Отця. **29** [Тоді] учні Ісуса сказали: —Ось нині Ти говориш прямо, без жодної притчі. **30** Тепер ми знаємо, що Тобі все відомо й що нема потреби, щоб Тебе хтось запитував. Тому ми віримо, що Ти прийшов від Бога. **31** Ісус відповів: —Тепер ви вірите? **32** Ось надходить час, і вже прийшов, коли ви розійдетесь, кожен до свого, і залишите Мене одного. Але Я не один, бо Отець зі Мною. **33** Я сказав вам це, щоб ви мали мир. У світі ви зазнаєте страждання. Але будьте сміливі! Я переміг світ!

17 Сказавши це, Ісус підвів очі до неба й промовив: —Отче, прийшов час. Прослав Свого Сина, щоб Син прославив Тебе! **2** Ти дав Йому владу над усіма людьми, щоб Він дарував вічне життя всім тим, кого Ти Йому дав. (αἰδοῖς γι66) **3** Адже вічне життя в тому, щоб вони пізнали Тебе, единого істинного Бога, та Ісуза Христа, Якого Ти

надіслав. (αἰδοῖς γι66) 4 Я прославив Тебе на землі, закінчивши справу, яку Ти Мені доручив зробити. 5 А тепер, Отче, прослав був сад, куди увійшов Він та Його учні. 2 Мене У Себе славою, яку Я мав у Тебе до Юда, який Його зрадив, також знав це місце, початку світу. 6 Я відкрив Твоє ім'я тим бо Ісус часто збирався там зі Своїми учнями. людям, яких Ти Мені дав зі світу. Вони були 3 Тоді Юда, узявши когорту воїнів і слуг Твоїми, і Ти дав їх Мені, і вони зберегли Твоє первосвященників та фарисеїв, прийшов Слово. 7 Тепер вони знають, що все, що Ти туди з ліхтарями, факелами та зброєю. 4 Мені дав, походить від Тебе, 8 бо Я дав їм Ісус, знаючи все, що має з Ним статися, слова, які Ти Мені дав. Вони іх прийняли й вийшов та запитав: —Кого шукаєте? 5 Вони зрозуміли, що Я справді від Тебе прийшов, і відповіли: —Ісуса з Назарета. [Тоді] Він повірили, що Ти Мене послав. 9 Я молюся за сказав: —Це Я. Юда, котрий Його зрадив, них. Не молюся за світ, але за тих, кого Ти також стояв із ними. 6 Коли Він сказав їм: Мені дав, бо вони Твої. 10 Усе, що Я маю, — «Це Я», вони відступили назад і впали на Твоє, а все Твоє — Мое. I Я прославився через землю. 7 Він знов запитав їх: —Кого ви них. 11 Я більше не є у світі, але вони є у шукаєте? Вони сказали: —Ісуса з Назарета. 8 світі, Я ж іду до Тебе. Отче Святий, збережи Ісус відповів: —Я ж вам сказав, що це Я. Тож їх у Твоє ім'я — тих, кого Ти дав Мені, щоб якщо шукаєте Мене, відпустіть цих [людів], вони були одне, як і Ми. 12 Поки Я був із нехай ідуть. 9 [Ісус сказав це], щоб збулося ними, Я беріг їх у Твоє ім'я, яке Ти Мені дав. Слово, яке Він сказав раніше: «Я не загубив Я їх зберіг, і жоден із них не загинув, окрім жодного з тих, кого Ти Мені дав». 10 Тоді сина загибелі, щоб здійснилося Писання. Симон Петро, маючи меч, вихопив його, 13 Зараз же Я йду до Тебе, але поки Я ще у ударив раба первосвященника й відрубав світі, кажу це, щоб вони мали повноту Моеї йому праве вухо. Ім'я того раба було Малх. радості в собі. 14 Я дав їм Твоє Слово, і світ 11 Ісус сказав Петрові: —Поклади меча на зненавидів їх, бо вони не від світу, як і Я не його місце! Хіба Я не маю пити чашу, яку від світу. 15 Я не молюся, щоб Ти забрав їх дав Мені Отець? 12 Тоді воїни, сотник та зі світу, а щоб зберіг їх від злого. 16 Вони юдейські слуги заарештували Ісуса. Вони не від світу, як і Я не від світу. 17 Освяти зв'язали Його 13 та привели спочатку до їх Свою істину: Твоє Слово — істина. 18 Анни, бо він був тестем Каяфи, який був Як Ти послав Мене у світ, так і Я послав їх первосвященником того року. 14 Це був той у світі. 19 Я освячую Себе за них, щоб вони Каяфа, який порадив юдеям, що краще, коли були освячені істину. 20 Я молюся не лише один Чоловік помре за народ. 15 Симон Петро за них, а й за тих, хто повірить у Мене через й ще один учень пішли за Ісусом. Той учень їхнє слово, 21 щоб усі вони були одне, як Ти, був добре знайомий первосвященників, тож Отче, в Мені, і Я в Тобі. Нехай вони будуть у він зайшов з Ісусом у двір первосвященника, Нас, щоби світ повірив, що Ти послав Мене. 16 а Петро залишився стояти біля воріт 22 Я дав їм славу, яку Ти дав Мені, щоб вони ззовні. Тоді учень, який був знайомий були одне, як і Ми одне. 23 Я в них, а Ти — первосвященникові, повернувшись, поговорив в Мені, щоб вони були досконалі в єдності, із воротаркою й провів Петра. 17 Служниця, щоб світ пізнав, що Ти послав Мене і що Ти яка була воротаркою, запитала Петра: —Ти полюбив їх, як і Мене полюбив. 24 Отче, Я часом не один з учнів Цього Чоловіка? Він хочу, щоб ті, кого Ти Мені дав, були зі Мною відповів: —Ні! 18 Було холодно, і слуги та там, де Я, і побачили Мою славу, яку Ти Мені раби, розпаливши вогонь, стояли біля нього, дав, бо ти полюбив Мене до створення світу. щоб зігрітися. Петро також стояв із ними, 25 Отче праведний, світ Тебе не знає, але гріючись. 19 Тим часом первосвященник Я Тебе знаю, і вони знають, що Ти послав запитав Ісуса про Його учнів та Його вчення. Мене. 26 Я відкрив їм Твоє ім'я і ще відкрию, 20 Ісус відповів: —Я прямо говорив світові. щоб любов, якою Ти полюбив Мене, була в Завжди навчав у синагогах і в Храмі, де них і щоб Я був у них.

Сказавши це, Ісус зі Своїми учнями пішов на другий бік потоку Кедрон, де

тих, хто Мене слухав. Ось вони знають, закричали кажучи: —Ні, не Його, а Варавву! що Я казав. **22** Коли [Ісус] сказав це, один Варавва ж був бунтівником.

зі слуг, що стояв поблизу, вдарив Ісуса в обличчя, кажучи: —Це так Ти відповідаєш первосвященнікові? **23** Ісус відповів: —Якщо Я сказав щось погане, засвідчи, що погане. Але якщо Я говорив правду, то чому ти Мене б'еш? **24** Тоді Анна послав Його зв'язаного до первосвященника Каяфи. **25** Тим часом Симон Петро стояв, гріючись [біля вогнища]. Тож запитали його: —Хіба ти не один з Його учнів? Він заперечив кажучи: —Ні! **26** Один із рабів первосвященника, родич того чоловіка, якому Петро відтяг вухо, сказав: —Хіба не тебе я бачив із Ним у саду? **27** Петро знову заперечив це. І одразу заспівав півень. **28** Тоді повели Ісуса від Каяфи до преторії. Уже був ранок, і вони не увійшли до преторії, щоб не осквернитися, бо мали їсти пасху. **29** Тож Пилат вийшов до них і запитав: —Які звинувачення ви висуваєте проти Цього Чоловіка? **30** Вони відповіли Йому: —Якби Він не був злочинцем, ми б не привели Його до тебе. **31** Пилат сказав їм: —Візьміть Його та судіть за вашим Законом. Ідеї відповіли йому: —Нам не дозволено нікого засуджувати на смерть. **32** Це сталося, щоб здійснилися слова Ісуса, через які Він показав, якою смертю має померти. **33** Тоді Пилат знову зайшов у преторію, покликав Ісуса й сказав Йому: —Ти Цар юдеїв? **34** Ісус відповів: —Ти від себе кажеш це чи інші сказали тобі про Мене? **35** Пилат відповів: —Хіба я юдей? Це Твій народ і первосвященники видали мені Тебе. Що Ти зробив? **36** Ісус відповів: —Мое Царство не від цього світу. Якби Мое Царство було від цього світу, Мої слуги боролися б, щоб Я не був виданий юдеям. Але тепер Мое Царство не звідси. **37** Тоді Пилат запитав Його: —Отже, Ти Цар? Ісус відповів: —Ти кажеш, що Я Цар. Я для того народився й прийшов у світ, щоб свідчити про істину. Кожен, хто від істини, слухає Мій голос. **38** [Тоді] Пилат запитав: —Що таке істина? І, сказавши це, він знову вийшов до юдеїв і сказав їм: —Я не знаходжу ніякої провини в Ньому. **39** Але у вас є звичай: на Пасху я звільняю одного [з в'язнів]. Ви хочете, щоб я відпустив вам Царя юдеїв? **40** Вони знов

19 Тоді Пилат [наказав] узяти Ісуса й бичувати. **2** Воїни сплели вінок із тернини та поклали Йому на голову й одягли Його в багряницю, з підходили до Нього й казали: «Вітаємо Тебе, Царю юдеїв!» І били Його по обличчю. **4** Пилат знову вийшов на двір і сказав юдеям: —Ось я виводжу Його до вас на двір, щоб ви знали: я не знаходжу жодної підстави для Його звинувачення. **5** Коли Ісус вийшов із терновим вінком та зодягнений у багряницю, [Пилат] сказав їм: —Ось Чоловік! **6** Як тільки первосвященники й слуги побачили Його, то закричали: —Розіпни! Розіпни [Його]! Пилат сказав їм: —Візьміть Його ви та розіпніть, бо я не знаходжу ніякої провини в Ньому. **7** Йодеї відповіли: —У нас є Закон, і згідно з цим Законом Він повинен померти, бо Він видає Себе за Сина Божого. **8** Коли Пилат почув ці слова, то ще більше злякався. **9** Він знов зайшов до преторії і сказав Ісусові: —Звідки Ти? Але Ісус нічого йому не відповідав. **10** Пилат сказав Йому: —Не говориш зі мною? Ти не розумієш, що я маю владу звільнити Тебе й маю владу розіп'яти Тебе? **11** Ісус відповів: —Ти б не мав влади наді Мною, якби вона не була дана тобі згори. Тому той, хто передав Мене тобі, має більший гріх. **12** Відтоді Пилат намагався звільнити Ісуса, але юдеї продовжували кричати: —Якщо ти Його відпустиш, ти не друг Кесаря. Кожен, хто робить себе царем, виступає проти Кесаря. **13** Коли Пилат почув ці слова, він вивів Ісуса й сів на місце судді, що зветься Кам'яний поміст, а єврейською — Гаввата. **14** Це був день Приготування Пасхи, було близько шостої години. [Пилат] сказав юдеям: —Ось ваш Цар! **15** Вони закричали: —Візьми, Візьми Його геть! Розіпни Його! Пилат запитав: —Розіп'яти вашого Царя? Первосвященники відповіли: —У нас немає царя, окрім Кесаря. **16** Тоді Пилат віддав Його їм на розп'яття. Тож вони взяли Ісуса й повели. **17** Несучи Свій хрест, Він прийшов на місце, що називається «місце Черепа» (єврейською — Голгофа). **18** Там Його розіп'яли, а з Ним і двох інших — по одному з обох боків; Ісус був посередині. **19** Пилат

звелів зробити напис і прикріпити до хреста. іншому місці Писання каже: «Вони будуть На ньому було написано: ісус назарянин, цар дивитися на Того, Кого прокололи». **38** юдеїв. **20** Багато юдеїв читали цей напис, бо Після цього Йосиф з Аrimатеї попросив місце, де був розіп'ятий Ісус, було поблизу Пилата віддати йому тіло Ісуса. Йосиф був міста, а напис був написаний єврейською, учнем Ісуса, але таємним, через страх перед латинською та грецькою. **21** Юдейські юдеями. З дозволу Пилата він прийшов первосвященники сказали Пилатові: —Не і забрав тіло Ісуса. **39** Разом з Йосифом пиши: «Цар юдеїв», але: «Він казав: „Я Цар був і Никодим, який раніше приходив до юдеїв!“» **22** Пилат відповів: —Що написав, Ісуса вночі. Никодим приніс суміш смирни та й написав! **23** Коли солдати розіп'яли й аloe, приближно сто літрів. **40** Уявши Ісуса, вони взяли Його одяг і поділили на тіло Ісуса, вони загорнули його у льняне чотири частини, по одній для кожного з полотно з пащами згідно з юдейськими них. Його сорочку вони також взяли, але звичаями поховання. **41** На тому місці, де сорочка була не зшита, а цільна, зіткана був розіп'ятий Ісус, був сад, а в саду була зверху донизу. **24** Тоді вони сказали між нова гробниця, у якій нікого ще не було собою: «Не будемо її розривати, а киньмо поховано. **42** Оскільки був день Приготування жереб на неї – кому вона дістанеться». Це до юдейської Суботи й гробниця була поруч, сталося, щоб збулося сказане в Писанні: вони поклали туди Ісуса.

«Вони розділили між собою мої шати й за одяг мій кидають жереб». Тож воїни так і зробили. **25** Біля хреста Ісус стояли Його маті, сестра Його матері, Марія – дружина Клеопова та Марія Магдалина. **26** Коли Ісус побачив там Свою матір та учня, якого Він любив і який стояв поруч із нею, промовив до Своєї матері: «Жінко, ось твій син!» **27** Потім сказав учневі: «Ось твоя маті!» Відтоді учень узяв її до себе. **28** Після цього, знаючи, що тепер усе звершилося, і щоб збулося Писання, Ісус сказав: «Я спраглив!» **29** Там була повна посудина з оцтом. Тож вони змочили губку в оцті, настремили її на стебло гісопу та піднесли до вуст Ісуса. **30** Спробувавши оцту, Ісус сказав: «Звершилося!» **1**, схиливши голову, віддав духа. **31** Тоді був день Приготування, і юдеї не хотіли, щоб тіла залишалися на хрестах у Суботу, тому що та Субота була великим днем. Тому вони просили Пилата перебити ноги розіп'ятим та зняти їх. **32** Воїни прийшли й перебили ноги першому, а потім і другому, розіп'ятому з Ним. **33** Підійшовши до Ісуса, побачили, що Він уже мертвий, і не стали перебивати йому ніг. **34** Але один із воїнів списом проколов Ісусові бік, і одразу з рані потекли кров і вода. **35** Той, хто бачив [це], свідчить, і його свідчення правдиве. Він знає, що говорить правду, щоб ви повірили. **36** Це сталося, щоб збулося Писання: «Жодна Його кістка не буде зламана». **37** **1**, знову ж, в

20 У перший день тижня, рано-вранці, коли ще було темно, Марія Магдалина пішла до гробниці й побачила, що камінь від гробниці відвалений. **2** Вона побігла до Симона Петра та до іншого учня, якого любив Ісус, і сказала їм: «Забрали Господа з гробниці, і ми не знаємо, куди Його поклали!» **3** Тоді Петро та інший учень пішли до гробниці. **4** Вони обидва бігли, але другий учень випередив Петра й прибув до гробниці перший. **5** Нахилившись, він побачив тільки льняну тканину, що лежала там, але не ввійшов. **6** Слідом за ним прибув Симон Петро і ввійшов у гробницю. Він побачив полотно, що лежало, **7** а також хустину, якою була обмотана голова Ісуса. Вона лежала не з полотном, але окремо, в іншому місці. **8** Тоді й другий учень, який першим прийшов до гробниці, також увійшов усередину. Він побачив і повірив. **9** (Бо вони ще не розуміли, що згідно з Писанням Ісус повинен був воскреснути з мертвих.) **10** Потім учні повернулися до себе. **11** Марія ж стояла біля гробу й плакала. Плачучи, вона нахилилася, щоб заглянути в гробницю, **12** і побачила двох ангелів у білому, що сиділи там, де лежало тіло Ісуса, – один у головах, а другий у ногах. **13** Вони запитали: —Жінко, чому ти плачеш? Вона відповіла: —Тому що взяли моого Господа, і не знаю, куди Його поклали. **14** Сказавши це, вона обернулася й побачила Ісуса, що стояв там, але не зрозуміла, що

це Ісус. **15** Він запитав її: —Жінко, чому ти сталося так: **2** Симон Петро, Фома, званий плачеш? Кого ти шукаєш? Вона, думаючи, Близнюком, Нафанаїлом із Кані, що в Галілеї, що це садівник, сказала Йому: —Пане, якщо [сини] Зеведея та ще двоє інших учнів були Ти Його взяв, скажи мені, куди Ти Його разом. **3** Симон Петро сказав: —Я йду ловити поклав, і я заберу Його. **16** Ісус сказав рибу! Інші відповіли йому: —Ми теж ідемо й: —Марі! Повернувшись до Нього, вона з тобою. Вони вийшли, сіли в човен і тієї сказала єврейською: —Раввун! (Що означає ночі нічого не зловили. **4** Рано-вранці Ісус «Учителю!») **17** Ісус сказав: —Не затримуй стояв на березі, але учні не знали, що це Мене, бо Я ще не піднімався до Отця. А йди Ісус. **5** Він сказав їм: —Діти, чи є у вас до Моїх братів і скажи їм: «Я піднімаюсь до щось поїсти? Вони відповіли: —Ні. **6** Він Мого Отця й вашого Отця, до Мого Бога і сказав: —Закиньте сіті праворуч від човна й вашого Бога». **18** Марія Магдалина пішла до знайдете. Вони закинули й більше не могли учнів і сказала їм: «Я бачила Господа!» І вона їх витягти через велику кількість риби. **7** розповіла їм, що Він сказав. **19** Увечері того Тоді учень, якого любив Ісус, сказав Петрові: ж першого дня тижня, коли учні були разом, «Це Господь!» Як тільки Симон Петро почув, — а двері були зачинені зі страху перед що це Господь, він одягнув верхній одяг, юдейськими керівниками, — Ісус з'явився бо зняв його, і стрибнув у воду. **8** Інші посеред них та промовив: «Мир вам!» **20** учні попливли до берега в човні, бо були Кажучи це, показав їм [Свої] руки й бік. Учні недалеко, близько двохсот ліктів, тягнучи за зраділи, побачивши Господа. **21** Ісус знову собою сіті, наповнені рибою. **9** Коли вони сказав їм: «Мир вам! Як послав Мене Отець, вийшли з човна на берег, то побачили там так і Я посилаю вас». **22** Сказавши це, Він вогонь, вугілля з рибою на ньому та хліб. дихнув на них і сказав: «Прийміть Святого **10** Ісус сказав їм: —Принесіть і тієї риби, Духа!» **23** Кому ви будете прощати гріхи, яку ви впіймали тепер. **11** Тож Симон Петро тому вони будуть прощені, а кому залишите, залиші з човен і витяг сіті на берег. У них було тому будуть залишені. **24** Але Фома, один із сто п'ятдесяти три великих риби, але навіть дванадцяти, якого ще звали Близнюком, не при такій кількості сіті не пірвалися. **12** був з учнями, коли прийшов Ісус. **25** Інші Ісус сказав їм: —Ідіть та снідайте! Ніхто з учні сказали Йому: —Ми бачили Господа! учнів не наважився запитати Його: «Хто Але він сказав їм: —Якщо я не побачу на Ти?» Адже вони знали, що це Господь. **13** Його руках ран від цвяхів, не вкладу свого Ісус прийшов, узяв хліб і дав їм. Те саме пальця в рани від цвяхів і не вкладу своєї зробив і з рибою. **14** Це вже втретє Ісус руки в рану на Його боці, то не повірю. **26** з'явився перед учнями після воскресіння з Через тиждень учні Ісуса знову зібралися в мертвих. **15** Коли вони закінчили снідати, домі, і Фома був із ними. І хоча двері були Ісус запитав Симона Петра: —Симоне, сину зачинені, прийшов Ісус, став посеред них Йони, чи ти любиш Мене більше, ніж вони? і сказав: —Мир вам! **27** Потім сказав Фомі: Він відповів: —Так, Господи, Ти знаєш, що —Поклади сюди свій палець. Подивися на я люблю Тебе. Ісус сказав Йому: —Паси Мої руки. Простягни свою руку й вклади її у Моїх янгнят. **16** [Ісус] запитав його вдруге: Мій бік. І не будь невіруючим, а повір! **28** —Симоне, сину Йони, чи ти любиш Мене? Фома відповів Йому: —Господь мій і Бог мій! Він відповів: —Так, Господи, Ти знаєш, що **29** Ісус сказав Йому: —Ти повірив, тому що я люблю Тебе. [Ісус] сказав Йому: —Паси побачив Мене. Блаженні ті, що не бачили Моїх овець. **17** [Ісус] запитав його втретє: й повірили. **30** Ісус зробив багато інших —Симоне, сину Йони, чи ти любиш Мене? знаків перед Своїми учнями, які не записані Петро засмутився, що [Ісус] запитав його в цій книзі. **31** Але це було написано, щоб ви втрете: «Чи ти любиш Мене?», і відповів повірили, що Ісус є Христос, Син Божий, і, Йому: —Господи, Ти все знаєш, Ти знаєш, віруючи, мали життя в Його ім'я.

що я люблю Тебе! Ісус сказав Йому: —Паси
Moїх овець. **18** Істинно кажу тобі: коли ти
був молодим, ти сам вдягався й ходив, куди
хотів, але коли ти постарієш, то простягнеш

21 Після цього Ісус знову з'явився перед учнями біля Тиверіадського моря. Це

свої руки, і хтось інший одягне тебе й поведе тебе туди, куди не хочеш. **19** [Ісус] сказав це, щоб вказати, якою смертю [Петро] прославить Бога. Потім сказав йому: —Іди за Мною! **20** Петро, обернувшись, побачив, що учень, якого любив Ісус, ішов за ними. Це був той, хто на вечері сперся на Ісуса й запитав: «Господи, хто Тебе зрадить?» **21** Коли Петро побачив його, то запитав Ісуса: —Господи, а з ним що буде? **22** Ісус відповів: —Якщо Я хочу, щоб він залишився, поки Я не повернусь, що тобі? Ти йди за Мною! **23** Через це серед братів поширилася чутка, що цей учень не помре. Але Ісус не сказав йому, що не помре, а: «Якщо Я хочу, щоб він залишився, поки Я повернусь, що тобі?» **24** Це той учень, який свідчить про це і який написав це. Ми знаємо, що його свідчення правдиве. **25** Ісус робив ще багато іншого. Якби про все докладно написати, то, думаю, навіть у всьому світі не було б місця для всіх написаних книг.

Дії

1 У моїй першій розповіді, Теофіле, я написав про все, що Ісус робив та чого навчав від початку 2 до дня Його Вознесіння, давши перед цим настанови через Духа Святого апостолам, яких обрав. 3 Після Свого страждання Ісус з'явився перед ними й дав багато переконливих доказів, що Він живий. Ісус являвся їм упродовж сорока днів та говорив про Царство Боже. 4 Одного разу, перебуваючи з ними за столом, [Ісус] наказав їм: «Не відходьте з Єрусалима й чекайте на обітницю Отця, про яку ви чули від Мене; 5 бо Іван хрестив водою, ви ж через декілька днів будете хрещені Духом Святым». 6 Коли вони зібралися разом, то спитали Його: —Господи, чи в цей час Ти маєш намір відновити Царство Ізраїлеві? 7 Він відповів: —Не ваша справа знати часи та строки, котрі Отець установив у Своїй владі. 8 Але коли Дух Святий зійде на вас, ви отримаєте силу й будете Моїми свідками в Єрусалимі, у всій Юдеї, у Самарії та аж до краю землі. 9 Після цих слів Ісус на їхніх очах був узятий [на небо], і хмара схovalа Його від їхнього зору. 10 Коли вони уважно дивилися на небо, як Він піднімався, раптом з'явилися двоє чоловіків у білих одежах 11 і сказали: «Галілеяни, чому ви стоїте та вдивляєтесь в небо? Цей Ісус, Який був узятий від вас на небо, прийде так само, як оце ви бачили, що Він пішов на небо». 12 Після цього мовами, як Дух давав їм промовляти. 5 вони повернулися в Єрусалим з гори, яка зв'язьється Оливною й знаходиться на відстані Суботньої дороги від Єрусалима. 13 Коли прийшли, то піднялися до верхньої кімнати небом. 6 Коли почувся шум, зібрався натопв та залишилися там. Разом були: Петро, Іван, Яків та Андрій, Филип і Фома, Варфоломій і Матвій, Яків, син Алфеїв, Симон Зилот і Юда, син Якова. 14 Усі вони перебували разом у молитві. З ними були й деякі жінки, а також Марія, мати Ісуса, і Його брати. 15 У ті дні Петро піднявся серед братів (а на Азії, 10 Фригії та Памфілії, Єгипту та околиць зібранні було близько ста двадцяти осіб) і промовив: 16 «Брати! Належало статися Рима, тому, що в Писанні прорік Дух Святий через вуста Давида про Юду, який став поводиром та заарештував Ісуса. 17 Він був одним із нас і отримав частку в цьому служінні. 18 (Придбавши поле за злочинну винагороду, він упав головою вниз, розбився, і його нутрощі вивалилися. 19 Про це дізналися всі жителі Єрусалима й назвали це поле своєю мовою „Акелдама“, тобто „Криваве Поле“.) 20 Бо в книзі Псалмів написано: „Нехай дім його стане пустелею і не буде мешканця в ньому!“ А також: „Нехай інший займе його служіння!“ 21 Тому нам необхідно обрати одного з тих людей, що супроводжували нас увесь час, коли Господь Ісус був серед нас, — 22 починаючи від хрещення Івана й до дня, коли Ісус був узятий від нас. Він, як і ми, повинен стати свідком Його воскресіння». 23 І запропонували двох: Йосифа, званого Варساово, якого прозвали Юстом, і Маттія. 24 Помолившись, вони сказали: «Господи, Ти знаєш серце кожного, покажи нам, кого з цих двох Ти обрав, 25 щоб він зайняв місце цього служіння й апостольства, яке Юда залишив, щоб піти на своє місце». 26 Потім вони кинули жереб, і впав жереб на Маттія, і його було зараховано до одинадцятьох апостолів.

2 Коли настав день П'ятдесятниці, усі були разом в одному місці. 2 Раптом почувся з неба шум, ніби від сильного вітру, і наповнив увесь дім, де вони сиділи. 3 І побачили щось подібне до вогняних язиків, що розділилися й зупинилися по одному на кожному з них. 4 І всі наповнилися Святым Духом та почали говорити іншими на кожному з них. 5 А в Єрусалимі [тоді] знаходилися юдеї, благочестиві люди з різних народів, що під Суботньої дороги від Єрусалима. 6 Коли почувся шум, зібрався натопв і дуже збентежився, бо кожен чув, як вони говорили його рідною мовою. 7 Здивовані й вражені, вони запитували: «Хіба всі ці, що Матвій, Яків, син Алфеїв, Симон Зилот і Юда, говорять, не галілеяни? 8 Як же так сталося, що кожен із нас чує їх своєю рідною мовою? 9 Парфяні, мідяни та еlamіти, жителі Месопотамії, Юдеї та Каппадокії, Понту та Лівії, що поблизу Киренеї, відвідувачі з Азії, 10 Фригії та Памфілії, Єгипту та околиць зібранні було близько ста двадцяти осіб) і промовив: 16 «Брати! Належало статися Рима, 11 юдеї та прозеліти, критяни та араби – усі ми чуємо, як вони говорять про великих діла Божі нашими мовами!» 12 одне одного: «Що це може означати?» 13

Інші ж глузували кажучи: «Вони напилися Духа, надіслав те, що ви бачите та чуєте. солодкого вина!» **14** Тоді Петро, піднявшись **34** Бо Давид не піднявся до неба, але сам разом з одинадцятьма, голосно промовив до говорить: «Господь сказав Господеві моєму: них: —Брати-юдеї та жителі Єрусалима! Щоб „Сядь праворуч від Мене, **35** доки Я не вам було зрозуміло, послухайте уважно мої покладу ворогів Твоїх, як підніжок для Твоїх слова! **15** Ці [люди] не п'яні, як ви думаєте: ніг!». **36** Тому нехай весь дім Ізраїля буде зараз лише третя година дня. **16** Але це те, впевнений у тому, що Господом та Христом що сказав пророк Іоїл: **17** «В останній дні, — зробив Бог Цього Ісуса, Якого ви розіп'яли. каже Бог, — Я виллю Духа Мого на всіх людей. **37** Почувши це, вони зворушилися серцем Ваші сини та доњки будуть пророкувати, і сказали Петрові та іншим апостолам: ваші юнаки бачитимуть видіння, і старцям —Брати, що нам робити? **38** Петро відповів: вашим будуть снитися сни. **18** Навіть на —Покайтесь, і кожен із вас нехай буде рабів та рабинь Моїх у ті дні Я виллю Духа охрещений в ім'я Ісуса Христа для прощення Мого, і вони пророкуватимуть. **19** Я покажу гріхів, і отримаєте дар Святого Духа; **39** чудеса вгорі на небі та знамення внизу на бо ця обітниця для вас, ваших дітей та землі: кров, вогонь та куряву диму. **20** Сонце всіх, хто далеко, скільки б їх не покликав перетвориться на темряву, а місяць —на кров, Господь, Бог наш. **40** І багатьма іншими перш ніж настане великий та славний день словами він свідчив та умовляв кажучи: Господній. **21** І кожний, хто прикриче ім'я —Спасайтесь від цього непокірного роду! **41** Господне, буде спасенний». **22** Ізраїльтяни, Ті, що прийняли його слово, були охрещені. послухайте ці слова: Ісус із Назарета Того дня до учнів приєдналося близько був Чоловіком, засвідченим вам від Бога трьох тисяч осіб. **42** Вони твердо тримались чудесами, великими ділами та знаменнями, навчання апостолів, завжди перебували в які Бог робив через Нього посеред вас, братерському спілкуванні, ламані хліба як ви самі знаєте. **23** Його, призначеного та молитвах. **43** Страх охопив кожну душу: згідно із задумом та передбаченням Божим, багато чудес та знаків робилося через ви вбили, прибивши до хреста руками апостолів. **44** Усі віруючі були разом і все беззаконників. **24** Але Бог воскресив Його, мали спільне. **45** Вони продавали своє майно звільнивши від муки смерті, тому що не та маєтки й роздавали кожному за його могла вона втримати Його. **25** Бо Давид потребою. **46** Щодня вони продовжували сказав про Нього: «Я завжди бачу перед зустрічатися разом у Храмі, а вдома ламали собою Господа, адже Він по правиці моїй, хліб та споживали їжу з радістю й щирістю в серці, **47** прославляючи Бога й маючи прихильність усього народу. А Господь щодня додавав до них тих, кого спасав.

моєї в царстві мертвих і не дозволиш вірному Твоєму побачити тління. (Hadēs g86) **28** Ти стежку життя мені показуеш; наповнив мене радощами перед обличчям Твоїм». **29** Братья, дозвольте сказати вам відверто, що патріарх Давид помер та був похований, і його гробниця збереглася серед нас донині. **30** Але будучи пророком і знаючи, що Бог клятвою обіцяв йому нащадка, якого посадить на свій престол, **31** він, передбачивши майбутнє, говорив про воскресіння Христа, що Він не залишиться в царстві мертвих і тіло Його не побачить тління. (Hadēs g86) **32** Бог воскресив Ісуса, і всі ми цьому свідки. **33** Він був піднесений праворуч від Всемогутнього Бога й, отримавши від Отця обітницю Святого

3 Якось Петро та Іван о дев'ятій годині йшли разом у Храм на молитву. **2** Там був чоловік, каліка від народження. Його приносили щодня та клали біля храмових воріт, які називалися Прекрасними, щоб він міг просити милостиню в тих, хто заходив у Храм. **3** Побачивши Петра та Івана, які заходили в Храм, він попросив і в них милостиню. **4** Петро та Іван подивились уважно на нього, і Петро промовив: «Поглянь на нас!» **5** Той уважно подивився, сподіваючись отримати щось від них. **6** Але Петро сказав: «Золота й срібла не маю, але те, що маю, те й тобі даю: в ім'я Ісуса Христа з Назарета —встань і ходи!» **7**, узвівши

[каліку] за праву руку, підняв. Одразу його ноги та коліна зміцнилися. 8 Підскочивши, він встав і ходив. Зайшовши разом із та навернути кожного з вас від ваших злих ними в Храм, він ходив, підстрибуючи та учників».

прославляючи Бога. 9 Весь народ побачив, що

він ходить та прославляє Бога. 10 Упізнавши в ньому того, хто просив милостиню біля Прекрасних воріт Храму, вони наповнилися страхом та здивуванням від того, що з ним сталося. 11 Цей чоловік тримався Петра та Івана, і весь народ, дуже здивований, побіг до них у ту частину Храму, що звуться колонадою Соломона. 12 Побачивши це, Петро промовив до народу: «Ізраїльяни, чому це так здивувало вас? Чому ви дивитесь на нас, ніби ми своєю силою або своїм благочестям зробили так, щоб цей чоловік ходив? 13 Бог Авраама, Бог Ісаака і Бог Якова, Бог наших батьків, прославив Свого Слугу Ісуса, Якого ви зрадили й зrekлися перед Пилатом, незважаючи на те, що той вирішив Його відпустити. 14 Ви зrekлися Святого та Праведного й просили, щоб вам визволили вбивцю. 15 Ви вбили Засновника життя, але Бог воскресив Його з мертвих, і ми – свідки цього. 16 Через віру в Його ім'я цей [чоловік], якого ви бачите й знаєте, був зміцнений. Ім'я Ісуса та віра, котра дається через Нього, зцілили повністю його перед вашими очима. 17 Тепер, брати, знаю, що ви зробили це через незнання, як і ваші керівники. 18 Але так Бог здійснив те, про що говорив устами всіх пророків: Його Христос має страждати. 19 Отже, покайтесь та наверніться [до Бога], щоб ваші гріхи були видалені 20 й настали від Господа часи відродження; і щоб Він надіслав призначеної вам Христу Ісуса, 21 Якого небо має прийняти до часу відновлення всіх речей, про що споконвіку говорив Бог устами Своїх святих пророків.

(alōn g165) 22 Адже Мойсей казав: „Господь, Бог ваш, підійміте вам з-посеред ваших братів Пророка, подібного до мене. Його слухайтесь в усьому, що Він вам скаже. 23 І кожна душа, що не буде слухатися Цього Пророка, буде винищена з народу“. 24 Також і всі пророки – від Самуїла й після нього – проголошували ці дні. 25 Ви – нащадки пророків та заповіту, який Бог склав із нашими батьками. Він казав Авраамові: „Через твого нащадка всі народи землі отримають благословення“. 26

Коли Бог воскресив Свого Слугу, то надіслав Його в першу чергу до вас, щоб благословити він встав і ходив. Зайшовши разом із та навернути кожного з вас від ваших злих ними в Храм, він ходив, підстрибуючи та учників».

4 Поки Петро та Іван говорили до народу, підійшли до них священники, начальник храмової охорони та садuceї.

2 Вони були дуже незадоволені тим, що Петро та Іван навчали народ та звіщали воскресіння з мертвих в Ісусі. 3 Вони схопили їх та кинули у в'язницю до ранку, бо вже був вечір. 4 Багато з тих, що чули слово, увірували; і число віруючих збільшилося до п'яти тисяч.

5 Наступного дня керівники, старійшини та книжники зібралися разом у Єрусалимі. 6 Там були первосвященник Анна, Каяфа, Іван, Олександр та інші з роду первосвященників.

7 Вони поставили Петра та Івана посередині та запитали: —Якою силою або чиїм ім'ям ви зробили це? 8 Тоді Петро, сповнений Духом Святым, сказав їм: —Начальники народу та старійшини! 9 Якщо ви сьогодні вимагаєте відповіді від нас за добрий вчинок, зроблений хворій людині, і питаете, як її було зцілено, 10 тоді ви та весь народ Ізраїлю мусите знати: ім'я Ісуса Христа з Назарета, Якого ви розіп'яли і Якого Бог воскресив із мертвих, цей чоловік стоїть перед вами зцілений. 11 Ісус – «Камінь, відкинутий вами, будівничими, що став наріжним каменем».

12 Немає ні в кому іншому спасіння, бо немає під небом іншого імені, даного людям, яким ми маємо бути спасені. 13 Побачивши сміливість Петра та Івана й зрозумівши, що це звичайні та неосвічені люди, здивувалися та усвідомили, що вони були з Ісусом. 14

Але оскільки бачили, що біля них стоїть зцілений, не могли їм нічого заперечити. 15 Тоді наказали їм вийти із Синедріону та почали радитися між собою, кажучи: 16 «Що ж нам робити з цими людьми? Адже всі жителі Єрусалима знають, що через них відбулося явне знамення, і ми не можемо цього спростовувати. 17 Однак щоб це не поширювалося далі серед народу, накажімо їм більше не говорити про це ім'я жодній людині». 18 І, покликавши їх, заборонили говорити й навчати в ім'я Ісуса. 19 Але Петро та Іван відповіли їм: «Розсудіть самі, чи справедливо перед Богом слухати більше

vas, ніж Бога? 20 Адже ми не можемо мовчати дружини. А решту грошей приніс та поклав про те, що чули та бачили». 21 Пригрозивши до ніг апостолів. 3 Тоді Петро сказав йому: ім ще раз, вони відпустили їх, бо не знайшли «Ананіє, чому сатана наповнив твоє серце, способу, як їх покарати, оскільки весь народ щоб ти збрехав Святому Духові та залишив прославляв Бога за те, що сталося. 22 Чоловік, собі [частину] ціни ділянки? 4 Чи не була з яким сталося це знамення зцілення, мав вона твою до того, як ти її продав? I те, більше сорока років. 23 Коли їх відпустили, що ти отримав за продаж, чи не було у вони пішли до своїх і розповіли, що ім твоїй владі? Чому ти замислив цей вчинок сказали первосвященники та старійшини. у твоєму серці? Ти збрехав не людям, а 24 Почувши це, усі звернулися разом до Бога, Богові!» 5 Почувши ці слова, Ананія впав кажучи: «Владико! Ти створив небеса, землю, та помер. Великий страх охопив усіх, хто море й усе, що в них. 25 Ти промовив Святым почув про це. 6 Молоді люди підійшли, Духом через вуста Давида, нашого батька й загорнули тіло, винесли та поховали його. 7 Твого служителя: „Чому бентежаться народи Через три години прийшла його дружина, і племена задумують марне? 26 Повстають яка не знала нічого про те, що сталося. царі землі, і можновладці гуртуються разом 8 Петро спитав її: —Скажи мені, чи за проти Господа й проти його Помазанця“. таку ціну ви продали ділянку? —Так, — 27 Бо справді об'єдналися в цьому місті відповіла вона, —за таку. 9 Петро сказав їй: Ірод і Понтій Пилат разом з язичниками та —Чому ви змовилися між собою спокусити народом Ізраїлю проти Твого святого Слуги Духа Господнього? Чуєш кроки біля дверей? Ісуса, Якого Ти помазав. 28 Вони зробили Це повертаються ті, що поховали твого те, що Твоя рука й Твоя воля визначили чоловіка. Вони й тебе винесуть. 10 Тієї ж миті заздалегідь, щоб здійснилося. 29 I тепер, вона впала біля його ніг і померла. Молоді Господи, подивися на їхні погрози і дай люди, увійшовши, знайшли її мертвою. Тоді рабам Твоїм з усією сміливістю звіщати Твоє винесли й поховали її поряд із чоловіком. Слово. 30 Простягни руку Свою та зцілюй 11 Великий страх охопив усю церкву й всіх, хворих, роби чудеса та знамення через хто чув про це. 12 Руками апостолів у народі ім'я Твого святого Слуги Ісуса!» 31 Після робилися чудеса та знамення. Усі збиралися того, як вони помолилися, місце, де вони разом у колонаді Соломона, 13 і ніхто зі знаходились, затримтіло, усі наповнилися сторонніх не мав сміливості приєднатися до Святым Духом і сміливо почали звіщати них, хоча народ їх дуже поважав. 14 А число Слово Боже. 32 Уся спільнота віруючих була тих, хто повірив у Господа, зростало – безліч єдина серцем і душою. Ніхто не казав, що чоловіків та жінок. 15 Люди виносили на його майно належить тільки йому, але все вулиці хворих і клали на ліжка та килими, в них було спільне. 33 Апостоли з великою щоб хоч тінь Петра впала на них, коли силою свідчили про воскресіння Господа він проходитиме. 16 З навколоїшніх міст Ісуса, і велика благодать була на всіх. 34 багато [людів] сходилося до Єрусалима, Серед них не було нужденних, бо власники приносячи хворих і тих, кого мучили земель та будинків продавали їх, приносили нечисті духи, і всі отримували зцілення, отримані гроші 35 та клали їх до ніг 17 Тоді первосвященник і всі, хто належав апостолів. Ці гроші розподілялися кожному до угрупування садукеїв, переповнилися за його потребою. 36 Йосиф, якого апостоли заздрощами й, піднявшись, 18 схопили звали Варнавою (що перекладається як «син апостолів та вкинули їх до громадської утіхи»), левіт, родом із Кіпру, 37 який володів в'язниці. 19 Але ангел Господа вночі відчинив ділянкою землі, продав її та приніс гроші й двері в'язниці та, вивівши їх на вулицю, поклав їх до ніг апостолів.

сказав їм: 20 «Ідіть у Храм, станьте там та говоріть народові всі слова цього [нового] життя». 21 Почувши це, вони вдосвіта зйшли в Храм та навчали людей. Тим часом первосвященник і всі, хто був разом із ним, скликали Синедріон і раду всіх

5 Один чоловік, на ім'я Ананія, разом зі своєю дружиною Сапфірою продав свою земельну ділянку 2 й [частину] вартості ділянки залишив собі з відома своєї

старійшин із синів Ізраїлевих та надіслали слова переконали їх. **40** Вони покликали до в'язниці привести апостолів. **22** Але апостолів та, побивши їх, наказали їм ще коли стражники прийшли, то не знайшли раз не говорити в ім'я Ісуса та відпустили. апостолів у в'язниці, й, повернувшись, **41** Апостоли залишили Синедріон, радіючи, повідомили про це, **23** кажучи: «В'язницю ми що виявилися гідними перенести ганьбу за знайшли надійно зачиненою, охорона була ім'я Ісуса. **42** Щодня в Храмі й по домах вони перед дверима, але коли ми відчинили, то не переставали навчати та звіщати Добру всередині нікого не знайшли». **24** Почувши Звістку, що Ісус є Христос.

ці слова, начальник храмової охорони та первосвященники дуже здивувались, як це могло статися. **25** Аж тут прийшов хтось та сказав їм: «Ось люди, яких ви вкинули у в'язницю, стоять у Храмі та навчають народ». **26** Тоді начальник храмової охорони пішов зі стражниками та привів апостолів, але не силоміць, оскільки боялися, щоб народ не побив їх камінням. **27** Апостолів привели та поставили перед Синедріоном, і первосвященник спітив їх: **28** —Чи ми не наказали вам сурово не навчати в це ім'я? Ви ж наповнили Єрусалим своїм вченням і бажаєте зробити нас винними за кров Цієї Людини. **29** Петро та інші апостоли відповіли: —Нам треба слухатися більше Бога, ніж людей! **30** Бог наших батьків воскресив Ісуса, Якого ви вбили, розіп'явши на хресті. **31** Його Бог возніс та поклав праворуч від Себе як Засновника та Спасителя, щоб дати Ізраїлеві покаяння та прощення гріхів. **32** Свідками цих слів є ми та Дух Святий, Якого Бог дав тим, хто підкоряється Йому. **33** Коли вони почули це, то розлютилися й хотіли їх убити. **34** Але один фарисей, на ім'я Гамаліїл, учитель Закону, якого поважав весь народ, піднявся в Синедріоні та наказав, щоб чоловіків вивели на деякий час. **35** Тоді промовив: «Ізраїльтяни, будьте уважні, що ви збираєтесь зробити цим людям. **36** Адже нещодавно повстав Тевда, видаючи себе за когось великого; до нього приєдналося близько чотирьохсот чоловіків. Коли його було вбито, усі послідовники розійшлися, і все закінчилось нічим. **37** Після нього в дні перепису піднявся Юда з Галілеї й потягнув народ за собою. Він загинув, а всі його послідовники розсіялися. **38** І зараз кажу вам: облиште цих людей та відпустіть їх. Якщо цей задум та справа від людей, вона зайде нанівець. **39** Але якщо походить від Бога, то не зможете зупинити їх. Щоб часом не виявилось, що ви воюєте з Богом». Його

6 У ті дні, коли [число] учнів збільшилось, почалося нарікання з боку грекомовних євреїв на помісних євреїв, що їхніми вдовами нехтують при щоденному служінні в розподілі [їжі]. **2** Тоді дванадцятро скликали всю спільноту учнів та сказали: «Не годиться нам залишати Слово Боже та служити при столах. **3** Тому оберіть з-поміж вас сімох братів, які мають гарну репутацію і які наповнені [Святым] Духом та мудростю. На них ми покладемо відповідальність за цю необхідну справу. **4** А ми будемо продовжувати служіння молитвою та Словом». **5** Це слово сподобалось усій громаді; і обрали Стефана, чоловіка сповненого віри та Святого Духа, Филипа, Прохора, Никанора, Тимона, Пармена та Миколу, прозеліта з Антіохії. **6** Їх поставили перед апостолами, і ті, помолившись, поклали на них руки. **7** Слово Боже поширювалось, число учнів у Єрусалимі збільшувалось швидко, і навіть багато священників підкорилися вірі. **8** Стефан, сповнений [Божої] благодаті та сили, робив великі чудеса та знамення в народі. **9** Деякі чоловіки з так званої синагоги Звільнених, киренійців та олександрійців повстали разом з юдеями з Кілікії та Азії й почали сперечатися зі Стефаном; **10** проте вони не могли протистояти мудрості та Духові, Яким він говорив. **11** Тоді вони таємно підкупили деяких людей, щоб вони сказали: «Ми чули, як він казав слова богохульства проти Мойсея та Бога». **12** Вони підбурili народ, старійшин та книжників і, несподівано напавши, схопили Стефана та привели в Синедріон. **13** Потім привели фальшивих свідків, які сказали: «Цей чоловік не припиняє висловлюватися проти цього Святого Місця та Закону. **14** Ми чули, як він казав, що Ісус із Назарета знищить це місце та змінить звичай, які передав нам

Мойсей». 15 Усі, що сиділи в Синедріоні, Так було, поки в Єгипті не постав інший уважно дивилися на Стефана та побачили цар, який не знав Йосифа. 19 Він підступно його обличчя, немов обличчя ангела.

7 Потім первосвященник спитав Стефана:

— Це так? 2 Він відповів: — Брати та батьки, послухайте! Бог слави з'явився нашому батькові Аврааму, коли він жив у Месопотамії, до того, як він оселився в Харрані, 3 та сказав йому: «Вийди з твоєї землі, з місця твого народження й піди в землю, яку Я покажу тобі». 4 Тоді Авраам вийшов із землі Халдейської та оселився в Харрані. А звідти, після смерті його батька, Бог переселив його в землю, де ви зараз живете. 5 І не дав йому ніякої спадщини, не дав навіть кроку землі. Але обіцяв дати їй у володіння йому та його нащадкам, хоча Авраам не мав ще дитини. 6 І сказав йому Бог: «Твої нащадки будуть переселенцями в чужій землі, жителі тієї землі поневолять та гнобитимуть їх чотириста років. 7 Але народ, який їх поневолить, Я буду судити, — сказав Бог, — і потім вони вийдуть та служитимуть Мені в цьому місці». 8 І дав йому завіт обрізання. [Авраам] став батьком Ісаака й обрізав його восьмого дня; Ісаак став батьком Якова, а Яків — дванадцятьох патріархів. 9 Патріархи із заздрощів продали Йосифа до Єгипту. Але Бог був із ним 10 і врятував його від усіх бід. Він дав йому благодать та мудрість перед фараоном, царем Єгипетським, який зробив його правителем над усім Єгиптом та всім своїм домом. 11 Потім настав голод та велике страждання у всьому Єгипті та Ханаані, і наші батьки не могли знайти їжі. 12 Почувши, що в Єгипті є зерно, Яків надіслав туди наших батьків уперше. 13 Коли ж вони прийшли вдруге, Йосиф відкрився своїм братам, і фараон дізнався про родину Йосифа. 14 Потім Йосиф послав за своїм батьком Яковом та всіма його родичами — усього сімдесят п'ять осіб. 15 Яків прийшов до Єгипту, де помер сам і всі батьки наші. 16 Їхні тіла були перенесені в Сихем та покладені в гротницю, яку Авраам придбав за срібло від синів Еммора в Сихемі. 17 Коли ж наблизився час здійснення обітниці, яку Бог дав Авраамові, чисельність нашого народу в Єгипті значно збільшилась. 18

поводився з нашими родичами, жорстоко змушуючи наших батьків викидати своїх дітей, щоб не лишалися живими. 20 У цей час народився Мойсей, він був гарним [перед] Богом. Три місяці його годували в батьківському домі, 21 а коли були вимушенні покинути його на вулиці, він був підібраний дочкою фараона, яка виховала його як власного сина. 22 І навчений був Мойсей усієї єгипетської мудрості; був сильний у слові та дії. 23 Коли ж йому виповнилося сорок років, спало йому на серце відвідати своїх братів, синів Ізраїлевих. 24 Побачивши, що одного з них несправедливо скривджено, він заступився за нього та помстився за ображеного, убивши єгиптянина. 25 [Мойсей] думав, що його брати зрозуміють, що Бог через нього дає їм визволення, але вони не зрозуміли. 26 Наступного дня Мойсей побачив [двох ізраїльтян], що билися. Він намагався їх закликати до миру, кажучи: «Ви ж брати! Чому ви кривдите один одного?» 27 Але той, хто кривдив свого біляжнього, відштовхнув Мойсея, кажучи: «Хто тебе поставив керівником та суддею над нами? 28 Чи хочеш і мене вбити так само, як ти вчора вбив єгиптянина?» 29 Почувши ці слова, Мойсей утік та оселився як чужинець у землі Мадіам. Там у нього народилося двоє синів. 30 Коли минуло сорок років, з'явився Мойсею в пустелі гори Синаю ангел у полум'ї вогню тернового куща. 31 Мойсей, побачивши це, був здивований; а коли підійшов ближче, щоб роздивитися, почув голос Господа: 32 «Я — Бог твоїх батьків, Бог Авраама, Ісаака і Якова». Мойсей, затримавши від страху, не наважувався поглянути. 33 Господь же сказав йому: «Зніми своє взуття, бо місце, на якому ти стоїш, — це свята земля. 34 Я побачив скорботи Мого народу в Єгипті й почув його стогні. Тому Я зійшов, щоб визволити його. А тепер іди, Я посилаю тебе до Єгипту». 35 Того самого Мойсея, якого вони відкинули, кажучи: «Хто тебе поставив керівником та суддею?» — тепер Бог надіслав керівником та визволителем через ангела, який з'явився йому в [полум'ї] тернового куща. 36 Він вивів їх з Єгипту, роблячи чудеса та знамення в землі Єгипту, у Червоному морі й у пустелі

упродовж сорока років. **37** Це той Мойсей, що сказав ізраїльтянам: «Бог підніме з-посеред ваших братів Пророка, подібного до мене». Який стоїть праворуч від Бога. **56** І сказав: **38** Він був у зібранні народу в пустелі, разом голосно закричали та, затуливши вуха, разом з ангелом, який говорив із ним на горі кинулися на нього. **58** Вони вивели його Синай, і з нашими батьками. Він отримав слова життя, щоб передати їх нам. **39** Але Свідки [обвинувачення] поклали свій одяг наші батьки не бажали коритися, відкинули біля ніг молодого чоловіка, що звався Савл. його та у своїх серцях повернулися до **59** Коли вони закидували Стефана камінням, Єгипту. **40** Вони сказали Ааронові: «Зроби він молився й казав: «Господи Ісусе, приими нам богів, які йтимуть перед нами, бо ми не знаємо, що сталося з цим Мойсеєм, який вивів нас із землі Єгипту». **41** У ті дні вони зробили [золоте] теля, принесли жертву цьому ідолу та раділи справі своїх рук. **42** Бог же відвернувся від них, залишивши їх вклоняючись тілом небесним, як написано в книзі пророків: «Чи приносили ви Мені жертви та дари упродовж сорока років у пустелі, доме Ізраїля? **43** Ви взяли з собою шатро Молоха, зірку вашого бога Ромфана та зображення, які ви зробили для поклоніння. Тому вишли вас у полон далі від Вавилона». **44** У наших батьків у пустелі було Шатро одкровення, зроблене згідно з вказівками, які Бог дав Мойсею, і за зразком, який він побачив. **45** Отримавши його, наши батьки разом з Ісусом [Навином] принесли його у володіння народів, яких Бог вигнав з-перед обличчя наших батьків. І залишився там до днів Давида, **46** який знайшов благодать перед Богом і просив [дозволу] знайти оселю для Бога Якова. **47** Однак Дім для Нього збудував Соломон. **48** Але Всешишній не живе в домах, зроблених руками людськими. Як каже пророк: **49** «Небо – Мій престол, а земля – підніжжя Моїх ніг. Який дім ви Мені збудуете? – каже Господь. – Або де місце Мого відпочинку? **50** Хіба не Моя рука створила все це?» **51** Ви – впертий народ, необрізаний серцем та вухами! Ви завжди противитеся Святому Духові, як і ваші батьки. **52** Кого з пророків ваші батьки не переслідували? Вони вбили тих, хто звіщав прихід Праведного, зрадниками та вбивцями Якого ви стали тепер. **53** Отримавши Закон через служіння ангелів, ви не підкорилися йому. **54** Почувши це, вони розлютилися у своїх серцях і скрепотали зубами проти Стефана. **55** Він же, сповнений Святого Духа, здійняв очі до неба та побачив славу Божу й Ісуса,

Святий ще не зійшов на жодного з них, вони дорогою, вони наблизилися до води, і євнухи були охрещені тільки в ім'я Господа Ісуса. **17** промовив: —Ось вода! Що мені заважає бути Потім Петро та Іван поклали на них руки, і охрещеним? **17** Филип сказав: —Якщо віриш вони отримали Святого Духа. **18** Коли Симон усім твоїм серцем, то можна. Євнух відповів: побачив, що через покладання рук апостолів —Я вірю, що Ісус Христос — Син Божий. **18** Він даеться Дух, то принес їм гроши, **19** кажучи: наказав зупинити колісницю. Вони обидва —Дайте й мені таку силу, щоб усі, на кого Филип та євнух — зайдли у воду, і Филип я покладу руки, отримували Святого Духа. охрестив його. **19** А коли вони вийшли з води, **20** Але Петро відповів: —Нехай твоє срібло Дух Господа забрав Филипа, і євнух його згине разом із тобою, якщо ти припустив, більше не бачив. Радіючи, він продовжив що дар Божий можливо придбати за гроши. свою дорогу. **20** Филип же опинився в Азоті **21** У тебе немає ні частки, ні спадщини в й, проходячи через усі міста, проповідував цій справі, бо твоє серце не праве перед Добрю Звістку, поки не дійшов до Кесарії. Богом. **22** Отже, покайся в цьому злі та молись Господеві, може, Він простить задум твого серця. **23** Бо я бачу, що ти наповнений гіркотою та пов'язаний неправдою. **24** Симон відповів: —Помоліться Госпуду за мене, щоб нічого з того, що ви сказали, не сталося зі мною. **25** Петро та Іван свідчили й звіщали там Слово Господнє. Потім вони повернулися до Єрусалима, проповідуючи Добрю Звістку в багатьох самарянських селах. **26** Ангел Господа сказав Филипові: «Підведися та йди на південь, на дорогу, що веде з Єрусалима до Гази через пустелю!» **27** Филип встав та пішов. І ось один ефіопський євнух, високий чиновник та наглядач усієї скарбниці ефіопської цариці Кандаке, який прийшов до Єрусалима поклонитися, **28** тепер повертається додому. Він сидів у своїй колісниці та читав пророка Ісаю. **29** Дух сказав Филипові: «Підіди до цієї колісниці та тримайся біля неї». **30** Филип побіг до колісниці та почув, що євнух читає пророка Ісаю. Він запитав: —Ти розумієш, що читаеш? **31** Той відповів: —Як же мені зрозуміти, якщо ніхто не навчає? І запросив Филипа піднятися та сісти поряд із ним. **32** А місце з Писання, яке він читав, було таке: «Як вівцю на забій, повели Його; і як ягня безголосе перед тими, хто стриже Його, так і Він не відкрив Своїх уст. **33** Його було принижено та позбавлено справедливого суду. І хто зможе говорити про Його нащадків? Бо життя Його забирається від землі». **34** Євнух запитав Филипа: —Благаю, скажи мені, про кого говорить пророк? Про себе чи про когось іншого? **35** Тоді Филип, почавши від цього Писання, розповів йому Добрю Звістку про Ісуса. **36** Тим часом, ідучи

9 Савл, ще дихаючи погрозою вбивства та злобою на учнів Господа, пішов до первосвященника **2** та попросив у нього листи до синагог Дамаска, щоб він міг арештовувати й приводити до Єрусалима послідовників Шляху, як чоловіків, так і жінок. **3** Коли він вже наблизався до Дамаска, раптом засяяло світло з неба навколо нього. **4** Він упав на землю й почув голос: —Савле! Савле! Чому ти переслідуєш Мене? **5** Він спитав: —Хто Ти, Господи? Ісус відповів: —Я Ісус, Якого ти переслідуєш. Тяжко тобі бити ногою колючку! **6** Налякавшись, він із трепетом сказав: —Господи, що хочеш, щоб я робив? Господь сказав: —Підведися та йди до міста, і там скажуть тобі, що треба робити. **7** Люди, які подорожували разом із ним, стояли онімілі: вони чули голос, але нікого не бачили. **8** Савл підвівся із землі, і хоча очі були розплощені, нічого не бачив. Тому його взяли за руки й привели в Дамаск. **9** Три дні він нічого не бачив, не ів і не пив. **10** У Дамаску був учень, на ім'я Ананія. Господь сказав йому у видінні: —Анані! Він відповів: —Так, Господи! **11** Господь сказав йому: —Встань та йди навулицю, яка звуться Прямою, і в домі Юди запитай чоловіка з Тарса, на ім'я Савл. Во ось він зараз молиться **12** й у видінні побачив чоловіка, на ім'я Ананія, що увійшов та поклав на нього руки, щоб він знову міг бачити. **13** Ананія відповів: —Господи, я від багатьох людей чув про цього чоловіка, як багато лиха він заподіяв Твоїм святым у Єрусалимі. **14** І сюди він прийшов, отримавши повноваження від первосвященників, заарештовувати всіх, хто

призыває Твоє ім'я. 15 Але Господь сказав збери своє ліжко». І вмить той піднявся. 35 Усі йому: —Іди, бо цей чоловік – знаряддя, жителі Лідди та Сарона, які побачили його, обране Мною для того, щоб звістити Мое навернулися до Господа. 36 У Яффі була одна ім'я язичникам, царям та синам Ізраїлю. 16 учениця, на ім'я Тавіта (що перекладається Я покажу йому, скільки він має вистраждати як «сарна»). Її [життя] завжди було повне за Мое ім'я. 17 Ананія пішов, зайшов у дім добрих вчинків та милостинь, які вона і, поклавши руки на Савла, сказав: «Брате робила. 37 Саме в той час вона захворіла й Савле, Господь Ісус, Який з'явився тобі померла. Її обмили та поклали у верхню дорогою сюди, надіслав мене до тебе, щоб кімнату. 38 Оскільки Лідда знаходиться ти знову міг бачити та був наповнений близько до Яффи, учні, почувши, що Петро Святым Духом». 18 І вмить немовби луска знаходиться там, надіслали до нього двох впала з його очей, він знову міг бачити й, чоловіків просити його: «Прийди до нас піднявши, був охрещений. 19 Потім він скоріше!» 39 Петро пішов разом із ними поїв, і до нього повернулися сили. [Савл] Й, коли прийшов, його повели у верхню залишився кілька днів разом з учнями в кімнату. Усі вдови зібралися біля нього, Дамаску 20 й одразу почав проповідувати в вони плакали й показували сорочки та іншу синагогах, що Ісус – Син Божий. 21 Усі, хто одежу, яку Тавіта робила, коли була разом із його чув, здивовано казали: «Хіба це не той, ними. 40 Петро вивів усіх із кімнати, став на хто знищував у Єрусалимі тих, що призовали коліна та помолився. Потім, повернувшись це ім'я, і сюди він прийшов, щоб їх зв'язати до тіла померлої, сказав: «Тавіто, встань!» та привести до первосвященників?» 22 А Вона розплющила очі й, побачивши Петра, Савл усе більше зміцнювався й бентежив сіла. 41 Він, узявши її за руку, допоміг їй юдеїв, що жили в Дамаску, доводячи, що піднятися. Потім, покликавши святих та вдів, Ісус є Христос. 23 Коли минуло багато днів, представив її живою. 42 Про це стало відомо юдеї змовилися вбити його. 24 Однак Савл у всій Яффі, і багато [людів] увірувало в дізнався про цю змову. Вони вдень та вночі Господа. 43 Петро ж перебував у Яффі ще стежили за воротами, щоб убити його. 25 багато днів у Симона, який обробляв шкіру. Але учні, узявши його, вночі спустили в кошику по стіні. 26 Коли [Савл] прибув до Єрусалима, то намагався приїднатися до учнів, але вони боялися й не вірили, що він теж учень. 27 Тоді Варнава взяв його, привів до апостолів та розповів їм, як у дорозі Савл побачив Господа, і як Він говорив до нього, і як у Дамаску він сміливо проповідував в ім'я Ісуса. 28 І Савл залишився з ними, вільно виходячи та входячи в Єрусалим. Він сміливо проповідував в ім'я Господа, 29 говорив та сперечався з грекомовними юдеями, і вони намагалися вбити його. 30 Коли брати довідалися про це, то вивели його до Кесарії, а потім діправили до Тарса. 31 Церква у всій Юдеї, Галілеї та Самарії мала спокій, зміцнювалась, ходила в страху Господньому й, отримуючи втіху Святого Духа, зростала. 32 Петро, проходячи через усі [міста], прийшов до святих, які мешкали в Лідді. 33 Там знайшов чоловіка, на ім'я Еней, який уже вісім років лежав у ліжку, адже був паралізований. 34 Петро промовив до нього: «Енею, Ісус Христос зцілює тебе, підведись і

10 У Кесарії був чоловік, на ім'я Корнелій, сотник із когорти, що звється Італійською. 2 Корнелій, як іувесь його дім, був чоловіком благочестивим та боявся Бога. Він робив багато милостині народу та постійно молився Богові. 3 Одного дня, десь о дев'ятій годині, він у видінні чітко побачив ангела Божого, який прийшов до нього й промовив: —Корнелію! 4 Він подивився на нього й, злякавшись, запитав: —Що, Господи? Ангел відповів: —Твої молитви та милостині піднялися до Бога як жертва нагадування. 5 Тепер надішли людей до Яффи та поклич Симона, якого називають Петром. 6 Він перебуває в шкіряника Симона, дім якого знаходиться біля моря. 7 Коли ангел, що говорив із ним, відійшов, Корнелій покликав двох своїх служників та одного благочестивого воїна з тих, що постійно слугували йому, 8 і, розказавши їм усе, надіслав їх до Яффи. 9 Наступного дня, коли вони йшли й наближалися до міста, Петро піднявся на дах будинку, щоб помолитися.

Було близько шостої години. **10** Він зголоднів —Чотири дні тому, саме в цей час, о дев'ятій та захотів їсти. Поки готували їжу, Петрові годині, я молився у своєму домі, і відразу було видіння. **11** Він побачив відкрите переді мною з'явився чоловік у яскравій небо й щось схоже на велике полотно, яке одежі. **31** Він промовив: «Корнелію, твоя опускалося на землю, підтримуване за всі молитва почута, і милостині твої згадалися чотири кінці. **12** У цьому [полотні] були різні перед Богом. **32** Тож надішли [люді] до види чотириногих тварин, земноводних Яффи та поклич Симона, якого називають плазунів та птахів небесних. **13** Потім голос Петром; він гостює в домі шкрянника Симона промовив до нього: —Петре, підведися, біля моря. Він прийде й говоритиме до заколи та їж. **14** Петро відповів: —У жодному тебе». **33** Я відразу послав по тебе, і добре, разі, Господи. Я ніколи не єв нічого скверного що ти прийшов. Зараз ми всі тут перед або нечистого. **15** Тоді голос промовив Богом, щоб послухати все, що Господь тобі удруге: —Не називай скверним того, що наказав. **34** Тоді Петро відкрив вуста й Бог очистив. **16** Це сталося тричі, і відразу сказав: —Тепер я розумію, що Бог дійсно полотно було підняте до неба. **17** Коли неупереджений, **35** і в кожному народі Йому Петро ще здивовано розмірковував, що може до вподоби той, хто боїться Його й чинить означати це видіння, ось люди, яких надіслав по правді. **36** Він надіслав синам Ізраїлю Корнелій, розпитавши про дім Симона, Слово, проповідуючи Добру Звістку миру зупинилися біля воріт. **18** Вони голосно через Ісуса Христа, Який є Господом усіх. запитали, чи тут гостює Симон, що звуться **37** Ви знаете про справу, що сталася у всій Петром. **19** Петро все ще роздумував над Юдеї, почавши з Галілеї, після хрещення, яке видінням, коли Дух промовив до нього: «Ось проповідував Іван: **38** як Бог помазав Святым троє чоловіків шукають тебе. **20** Встань, зайди Духом та силою Ісуса з Назарета. Він ходив та йди з ними без жодного вагання, бо Я містами, роблячи добре справи, та зцілював надіслав їх». **21** Петро зійшов та промовив усіх підкорених дияволом, тому що Бог був до тих людей: —Я той, кого ви шукаєте. У із Ним. **39** Ми є свідками всього, що Він якій справі ви прийшли? **22** Вони відповіли: робив в Юдейській країні та в Єрусалимі. —Сотник Корнелій, чоловік праведний, який Його вбили, повісивши на хресті. **40** Але боїться Бога і якого поважає весь народ Бог воскресив Його третього дня і дав Йому юдейський, отримав настанову від святого з'являтись **41** не всьому народові, а свідкам, ангела покликати тебе до свого дому та обраним наперед Богом, нам, що з Ним послухати твоїх слів. **23** Тоді Петро гостинно їли та пили після того, як Він воскрес із запrosив їх увійти [в дім]. Наступного дня мертвих. **42** Він наказав нам проповідувати він піднявся та пішов разом із ними в народові та свідчити, що Він — призначений супроводі деяких братів з Яффи. **24** Назавтра Богом Суддя живих і мертвих. **43** Про Нього вони прибули до Кесарії. Корнелій уже чекав свідчать усі пророки, [кажучи], що кожен, на них, покликавши родичів та близьких хто вірює в Нього, отримає через Його ім'я друзів. **25** Коли Петро прийшов, Корнелій прощення гріхів. **44** Коли Петро ще говорив ці зустрів його та, припавши до його ніг, слова, Дух Святий зійшов на всіх, хто слухав уклонився йому. **26** Але Петро підняв його, Слово. **45** Віруючі з обрізаних, які прийшли з кажучи: —Встань! Я теж людина! **27** І, Петром, дивувалися, що дар Святого Духа говорячи з Корнелієм, увійшов у дім, де вилився й на язичників; **46** бо чули, як ті зібралися багато людей. **28** Петро сказав говорили мовами та прославляли Бога. Тоді їм: —Ви знаєте, що за Законом юдеїв не Петро сказав: **47** «Чи може хтось заборонити дозволено спілкуватися з чужинцем або хреститися водою тим, хто отримав Духа заходити до нього. Однак Бог показав мені, Святого, як і ми?» **48** Він наказав, щоб вони що я не повинен називати нечистою або були охрещені в ім'я Ісуса Христа. Тоді скверною жодну людину. **29** I тому, коли мене просили його, щоб він залишився з ними ще покликали, я без заперечень прийшов. Тож на декілька днів.

дозвольте мені спитати вас, з якої причини
ви послали по мене? **30** Корнелій відповів:

11 Апостоли та брати, які були в Йudeї, Звістка про це дійшла до церкви в Єрусалимі, почули про те, що язичники теж і вони надіслали Варнаву до Антіохії. **23** отримали Слово Боже. **2** Коли Петро прийшов Коли Варнава прийшов і побачив благодать до Єрусалима, деякі [віруючі] з обрізаних Божу, він зрадів і закликав усіх залишатися почали дорікати йому, **3** кажучи: —Чому вірними перед Господом у своїх серцях. **24** ти увійшов до необрізаних та їв разом із Він був доброю людиною, сповненою Святого ними? **4** Тоді Петро почав пояснювати їм усе Духа та віри. І чимало людей навернулося послідовно, говорячи: **5**—Я був у місті Яффі до Господа. **25** Потім він пішов до Тарса й під час молитви мав видіння: до мене відшукати Савла. **26** І, коли знайшов, привів наблизилося щось схоже на велике полотно, його до Антіохії. Цілий рік вони збиралися яке опускалося з неба, підтримуване за всі разом у церкві та навчали чимало народу. чотири кінці. **6** Придивившись, я побачив В Антіохії учнів уперше почали називати різні види чотириногих земних тварин, християнами. **27** У ті дні з Єрусалима до диких звірів, плаунів та птахів небесних. **7** Антіохії прийшло декілька пророків. **28** Один Potim я почув голос, що говорив до мене: із них, на ім'я Агав, піднявся та через Духа «Петре, підведися, заколи та іж». **8** Я ж Святого звістив, що буде великий голод відповідь: «У жодному разі, Господи, бо ніколи на всій землі, що й сталося за правління нічого скверного або нечистого не входило Клавдія. **29** Тоді учні вирішили надіслати в мої вуста». **9** Однак голос із неба промовив допомогу братам, які жили в Йudeї, кожен по у друге: «Не називай скверним або нечистим спромозі. **30** Так вони й зробили, надіславши того, що Бог очистив». **10** Це сталося тричі, допомогу до старішин через Варнаву та і потім усе було взяте до неба. **11** Цієї ж Савла.

миті троє чоловіків, надісланих із Кесарії, зупинилися біля дому, де я знаходився. **12** Дух сказав мені йти разом із ними без жодного вагання. Разом зі мною пішли й ці шестero братів. Прийшовши, ми зайдли в дім того чоловіка. **13** Він розповів нам, що побачив ангела, який з'явився в його домі та сказав: «Надішли до Яффи та поклич Симона, якого називають Петром. **14** Він скаже тобі слова, через які спасешся ти й весь твій дім». **15** Коли я почав говорити, Дух Святий зійшов на них, як і на нас спочатку. **16** Тоді я згадав слова Господа, які Він казав: «Іван хрестив водою, а ви будете хрещені Духом Святым». **17** Отже, якщо Бог дав їм такий дар, як і нам, що увірували в Господа Ісуса Христа, то хто я такий, щоб міг заперечувати Богові? **18** Почувши це, вони заспокоїлися та прославили Бога, кажучи: «Видно, Бог дав і язичникам покаяння, щоб мали життя». **19** Ті, що були розсіяні через переслідування, яке почалося після Стефана, дійшли до Фінікії, Кіпру та Антіохії, проповідуючи Слово тільки юдеям. **20** Однак деякі з них, що походили з Кіпру та Кирени, прийшли до Антіохії й почали проповідувати Добру Звістку про Господа Ісуса й до греків. **21** Рука Господа була з ними, і велика кількість із них увірвала та навернулася до Господа. **22**

12 У той час цар Ірод заарештував декого з церкви, щоб заподіяти їм зло. **2** Він убив мечем Якова, брата Іванового. **3** Побачивши, що це подобається юдеям, заарештував і Петра. Це сталося у дні свята Опρісноків. **4** Після арешту Петра посадили у в'язницю та передали під охорону чотирьом четвіркам воїнів. Ірод бажав після Пасхи вивести Петра до народу. **5** Отже, Петро був під охороною у в'язниці, а церква ревно молилася Богові за нього. **6** Уночі, перед тим, як Ірод збирався вивести його на суд, Петро спав між двома воїнами, скутий двома ланцюгами, а стражники біля дверей стерегли в'язницю. **7** Раптом з'явився ангел Господній, і світло осяло в'язницю. Ангел, штовхнувши Петра в бік, розбудив його та сказав: «Скоріше вставай!» І ланцюги впали з Петрових рук. **8** Далі ангел сказав йому: «Підпережись та надінь сандалії». Петро зробив так. «Одягни свій плащ та йди за мною», — сказав ангел. **9** Петро вийшов за ним, не розуміючи, що все, зроблене ангелом, відбувається насправді. Йому здавалося, що він бачить видіння. **10** Вони пройшли першу та другу сторожу та підійшли до залізної брами, яка вела до міста. Брама відчинилася сама, і вони вийшли на вулицю. Коли ж вони пройшли

одну вулицю, ангел раптом відступив від Господеві й постилися, Дух Святий сказав: нього. **11** Отяминувшись, Петро сказав: «Тепер «Відділіть Мені Варнаву та Савла для справи, я дійсно бачу, що Господь надіслав свого до якої Я іх покликав». **3** Тоді, після посту ангела й визволив мене з Іродових рук й молитви, вони поклали на них руки та та від усього, на що очікував юдейський відпустили. **4** Послані Святым Духом, вони народ». **12** Зрозумівши, що сталося, він прийшли до Селевкії, а звідти відпливли до пішов до дому Марії, матері Івана, якого Кіпру. **5** Прибувши до Саламії, звіщали там ще називали Марком, де багато народу Слово Боже в юдейських синагогах. Іван теж зібралося та молилося. **13** Петро постукав був із ними та допомагав їм. **6** Пройшовши у хвіртку брами, і служниця, на ім'я Рода, через весь острів, прийшли до Пафосу. Там вийшла відповісти. **14** Вона впізнала голос вони знайшли одного юдея, на ім'я Бар-Іус, Петра, але, забувши від радошів відчинити який був чаклуном та лжепророком. **7** Він браму, побігла сказати, що Петро стоїть був разом із проконсулом Сергієм Павлом, біля воріт. **15** Вони сказали їй: «Ти несповна розумною людиною. Проконсул покликав розуму!» Але вона наполягала. Тоді вони Варнаву та Савла, бажаючи послухати сказали: «Це, [мабуть,] його ангел!» **16** Однак Слово Боже. **8** Але Еліма, чаклун (так Петро продовжував стукати. Коли ж вони перекладається його ім'я), протистояв їм, відчинили, то побачили його й здивувалися. намагаючись відвернути проконсула від **17** Він подав їм знак рукою, щоб мовчали, віри. **9** Тоді Савл, він же Й Павло, сповнений та, розповівши їм, як Господь вивів його з Святого Духа, подивився уважно на нього **10** в'язниці, сказав: «Розкажіть про це Якову й сказав: —Сину диявола та вороже всякої та братам». Після цього він пішов у інше праведності, повний усілякого лукавства та місце. **18** Коли настав день, між воїнами зла! Невже ти не перестанеш перекручувати зчинилася велика тривога, [бо ніхто не знав,] прямі шляхи Господні? **11** Ось тепер рука що сталося з Петром. **19** Ірод шукав його, Господня направлена проти тебе: будеш та, не знайшовши, допитав стражників і сліпий і не бачитимеш сонця до певного наказав їх стратити. Потім він переїхав з часу! І відразу огорнули його морок і Юдеї в Кесарію і залишився там. **20** Ірод темрява, і він почав шукати, хто б його був дуже розгніваний на мешканців Тира повів за руку. **12** Коли проконсул побачив Й Сидона. Але вони змовилися між собою, те, що сталося, тоувірували, дивуючись прийшли до нього й, схиливши на свій Господньому вчення. **13** Відпливши з Пафосу, бік Бласта, управителя царського дому, Павло й ті, що були разом із ним, прийшли просили миру, бо їхня країна була залежна в Пергію та Памфілію. Там Іван залишив від царських [земель] у постачанні їжі. **21** У їх та повернувся до Єрусалима. **14** Вони призначений день Ірод, вдягнувши царську ж пройшли через Пергію і дійшли до одежу, сів на трон та звернувся до них Антіохії Пісідійської. У Суботу [Павло та із промовою. **22** Народ же вигукував: «Це Варнава] прийшли в синагогу й присіли. **15** голос бога, а не людини!» **23** Однак ангел Після читання Закону та Пророків керівник Господа відразу вразив його, бо він не віддав синагоги послав сказати їм: —Брати, якщо у слави Богові, і, сточений червами, [Ірод] вас є слово настанови до народу, то говоріть. помер. **24** Між тим Слово Боже продовжувало **16** Павло піднявся та, подавши рукою знак, зростати та множитись. **25** Варнава та сказав: —Ізраїльяні та всі, хто боїться Бога, Савл виконали служіння й повернулися з послухайте! **17** Бог ізраїльського народу Єрусалима, узвівши з собою Івана, званого обрав наших батьків. Він підніс цей народ Марком.

13 У церкві Антіохії були пророки та вчителі: Варнава, Симеон, якого звали Нігер, Луцій з Киринеї, Манаен, який виховувався разом із тетрапархом Іродом, та Савл. **2** Одного разу, коли вони служили

під час перебування в землі Єгипту й вивів його з неї Своєю сильною рукою. **18** Сорок років Він терпів їх у пустелі. **19** Він знищив сім народів у землі Ханаанській та віддав їхню землю у спадщину [нашим батькам]. **20** Це відбувалося упродовж чотирьохсот п'ятдесяти років. Після цього Бог давав їм

суддів аж до пророка Самуїла. 21 Потім вами того, про що сказано в пророків: 41 [народ] просив собі царя, і Бог дарував їм «Подивіться, насмішники, здивуйтесь та Саула, сина Кісового, з роду Веніаміна, [який помріть, бо Я роблю справу в дні ваші, керував] сорок років. 22 Згодом Бог усунув справу, у яку ви ніяк не повірите, навіть Савла, зробивши царем Давида. Він свідчив якби вам хтось розповів про це». 42 Коли про нього, кажучи: «Я знайшов Давида, Павло та Варнава виходили, їх запросили сина Єссеєвого, чоловіка Мені до серця. говорити про це ж наступної Суботи. 43 Він звершить усю Мою волю». 23 З його Після того, як зібрання розійшлося, багато нашадків Бог, згідно зі Своєю обітницею, юдеїв та богообязних прозелітів пішли привів Ізраїлеві Спасителя – Ісуса. 24 Перед за Павлом та Варнавою. Ті говорили з приходом Ісуса Іван закликав до хрещення ними та переконували їх залишатись у на знак покаяння весь народ Ізраїлю. 25 благодаті Божій. 44 Наступної Суботи Закінчуючи своє служіння, Іван казав: «За майже все місто зібралося послухати Слово кого ви мене вважаєте? Я не Він. Але Господнє. 45 Коли юдеї побачили натовп, після мене йде Той, Кому я не достойний то сповнились заздрощів і богохульствами розв'язати ремінці сандалій на ногах». 26 перечили тому, що говорив Павло. 46 Брати, діти роду Авраама, і ті, що боїтесь Бога! Це Слово спасіння було надіслане вам. Тоді Павло та Варнава рішуче сказали їм: «Слово Боже треба було звістити насамперед 27 Жителі Єрусалима та їхні керівники не відповіли на запрошення, але оскільки ви відкидаєте його відповідь, то вважаєте себе недостойними вічного життя, слова пророків, які читаються щосуботи. 28 Ми звертаємося до язичників. (aiōnios g166) I хоча вони не знайшли жодної підстави 47 Бо так наказав нам Господь: „Я зробив для обвинувачення, усе ж просили Пилата тебе світлом серед народів, щоб ти ніс вбити Його. 29 А коли сповнили все, що спасіння до краю землі“». 48 Коли язичники було написано про Нього, вони зняли Його з хреста та поклали в гробницю. 30 Але Господнє. I всі, кого було призначено до Бога воскресив Його з мертвих, 31 і ще вічного життя, увірували. (aiōnios g166) 49 Слово багато днів ті, що прийшли разом із Ним Господнє поширювалося по всій країні. із Галілеї в Єрусалим, бачили Його. Тепер 50 Юдеї підбурigli богообязних жінок зі вони – Його свідки перед народом. 32 Ми знатних сімей та керівників міста, і вони проповідуємо вам нині цю Добру Звістку: почали гоніння проти Павла та Варнави обітницю, дану нашим батькам, 33 Бог вигнали їх за межі своєї землі. 51 Тоді сповнив для нас, їхніх дітей, воскресивши [апостоли] обтрусили пил зі своїх ніг [на Ісуса. У другому псалмі написано: «Ти Мій свідчення] проти них і пішли до Іконії. 52 Син! Я сьогодні породив Тебе!» 34 А про Учні були сповнені радості та Святого Духа.

14 В Іконії Павло та Варнава увійшли також в юдейську синагогу та говорили так [переконливо], що багато юдеїв та греків увірувало. 2 Ті ж юдеї, які відмовилися повірити, підбурigli та роз'яtrили душі язичників проти братів. 3 Однак [Павло та Варнава] залишалися там досить довго. Вони сміливо говорили про Господа, Який свідчив про Слово благодаті, роблячи чудеса та знамення через їхні руки. 4 Мешканці міста розділилися: одні підтримували юдеїв, а інші – апостолів. 5 Язичники та юдеї разом із керівниками задумали закидати їх камінням. 6 Дізnavши про це, [Павло та Варнава] втекли до міст Лікаонії – Лістри,

Дервії та околиць, 7 де продовжували для справи, яку виконали. 27 Повернувшись, проповідувати Добру Звістку. 8 У Лістрі сидів вони скликали всю церкву та розповіли, безсильний чоловік, який ніколи не ходив, як багато Бог зробив через них і як Він тому що був калікою від народження. 9 Він відчинив для язичників двері віри. 28 Вони слухав, як говорив Павло. Поглянувши на залишалися з учнями чимало часу.

нього уважно й побачивши, що той має віру для зцілення, 10 [Павло] голосно промовив: «Встань прямо на ноги!» Той піднявся й почав ходити. 11 Люди, побачивши, що зробив Павло, почали голосно говорити лікаонською: «Боги до нас зійшли в людській подобі!» 12 Вони назвали Варнаву Зевсом, а Павла Гермесом, оскільки він був головним у промові. 13 Жрець Зевса, храм якого був перед містом, привів биків із вінками до воріт, бажаючи разом із народом принести жертву. 14 Коли апостоли Варнава та Павло почули про це, то роздерли свій одяг, кинулися до натовпу та закричали: 15 «Люди, навіщо ви це робите? Ми такі ж люди, як і ви! Ми звіщаємо вам Добру Звістку, щоб ви відвернулися від цих марнот до живого Бога, Який створив небеса, землю, море й усе, що в них. 16 У минулому Він дозволяв усім народам ходити своїми шляхами, 17 хоч і не залишав їх без свідоцтва про Себе, роблячи добро, даючи дощі з неба та врожайні часи, наповняючи їхею й радощами серця ваші». 18 І, говорячи це, ледве переконали народ, щоб не приносили ім жертви. 19 Однак деякі юдеї, які прийшли з Антіохії та Іконії, схилили натовп [на свій бік]. Вони побили Павла камінням та виволікли його за місто, думаючи, що він уже помер. 20 Але коли учні зібралися навколо нього, він піднявся та повернувся в місто. Наступного дня він разом із Варнавою вирушив у Дервію. 21 У цьому місті вони проповідували Добру Звістку й набули чимало учнів. Потім повернулися до Лістри, Іконії та Антіохії. 22 [Павло та Варнава] зміцнювали душі учнів, закликаючи їх продовжувати твердо вірити, та [навчали], що через велики скорботи нам треба увійти в Царство Боже. 23 Вони обрали пресвітерів для кожної церкви й постом та молитвою передали їх Господеві, в Якого увірували. 24 Далі, пройшовши Пісідію, [Павло та Варнава] прийшли до Памфілії. 25 Звістивши Слово в Пергії, прийшли до Атталії. 26 Звідти відплывли до Антіохії, де були передані благодаті Божій

15 [Тим часом] прийшли з Юдеї деякі [люди] та навчали братів: «Якщо не будете обрізані за звичаєм Мойсеєвим, то не можете спастися». 2 Це призвело до чималого конфлікту та суперечки між Павлом та Варнавою й тими, хто прийшов. Тоді вирішили, щоб Павло та Варнава й деякі інші з них пішли разом в Єрусалим із цією справою до апостолів та старійшин. 3 Тоді вони, послані церквою, пішли через Фінікію та Самарію, розповідаючи про навернення язичників. Це викликало велику радість серед усіх братів. 4 Прибувши в Єрусалим, вони були прийняті церквою, апостолами та старійшинами й розповіли, як багато Бог зробив через них. 5 Але деякі віруючі з угруппування фарисеїв казали, що [язичників] потрібно обрізати та наказати їм, щоб дотримувалися Закону Мойсея. 6 Апостоли та старійшини зібралися для розгляду цього питання. 7 Після тривалого обговорення Петро піднявся та звернувся до них: «Брати, ви знаєте, що від перших днів Бог обрав мене з-поміж вас, щоби з моїх уст язичники почули слово Доброї Звістки та увірвали. 8 І Бог, Який знає серця, засвідчив їм, давши Духа Святого, як і нам. 9 Він не зробив жодної різниці між нами й ними, очистивши вірою їхні серця. 10 То чому ж ви випробовуєте Бога, накладаючи на ший учнів ярмо, якого ні ми, ні наші батьки не могли нести? 11 Адже ми віримо, що отримуємо спасіння через благодать Господа Ісуса так само, як і вони». 12 Тоді все зібрання стихло й почало слухати Варнаву й Павла, що розповідали про чудеса та знамення, які Бог зробив через них серед язичників. 13 Коли вони закінчили, Яків сказав: «Брати, послухайте мене! 14 Симон розповів нам, як спочатку Бог прийшов обрати з-поміж язичників народ для Свого імені. 15 І з цим узгоджуються слова пророків, як написано: 16 „Після цього Я повернуся та відбудую занепалий дім Давида. Я відбудую його руїни та відновлю його, 17 щоб решта людей шукали Господа, навіть і всі

язичники, над якими закликано Мое ім'я. Павло сказав Варнаві: «Повернімося та Так каже Господь, Який робить усе це **18** [і] відвідаймо братів із кожного міста, де ми Якому] відомо все споконвіку». (aiōn g165) **19** проповідували Слово Господнє, побачимо, Тому, я вважаю, ми не повинні створювати що вони роблять». **37** Варнава хотів взяти з труднощів для язичників, які навертаються собою Івана, якого звали Марком. **38** А Павло до Бога. **20** Натомість ми повинні написати вважав, що не варто брати з собою того, хто їм і застерегти від оскверненого ідолами, залишив їх у Памфілії і не пішов із ними на від статевої розпусти, від задушених тварин служіння. **39** Незгода між ними була досить та крові. **21** Бо [Закон] Мойсей з давніх-давен гострою, так що вони розділилися: Варнава проповідується в кожному місті й читається взяв із собою Марка та відплів до Кіпру; **40** в синагогах щосуботи». **22** Тоді апостоли Павло ж обрав Силу й вирушив у дорогу, та старійшини разом зі всією церквою переданий братами благодаті Господа. **41** Він вирішили обрати з-поміж себе кількох людей пройшов через Сирію та Кілікію, зміцнюючи та надіслати їх до Антіохії разом із Павлом.

та Варнавою. Вони обрали Юду, званого Варсавою, та Силу, які були проводирями серед братів. **23** Через них передали такого листа: «Брати апостоли та старійшини до братів з язичників, які знаходяться в Антіохії, Сирії та Кілікії. Вітаємо вас! **24** Оскільки ми почули, що деякі [люди], які вийшли від нас, без нашого дозволу потурбували вас своїми словами й засмутили ваші душі, кажучи, що вам потрібно обрізатись та дотримуватися Закону, **25** ми одностайно вирішили обрати деяких чоловіків та надіслати їх до вас разом з улюбленими нашими Варнавою й Павлом, **26** людьми, які віддали своє життя заради імені Господа нашого Ісуса Христа. **27** Ми надсилаємо до вас Юду та Силу, щоб вони словами сповістили вам те, що ми написали. **28** Бо угодно Святому Духові й нам не накладати на вас більше ніякого тягаря, окрім цього необхідного: **29** утримуйтесь від їжі, яка приносилась ідолам, від крові, від задушених тварин та від статевої розпусти. Дотримуючись цього, ви зробите добре. Будьте здорові!» **30** Отже, посланці прийшли в Антіохію та, скликавши все зібрання, передали листа. **31** Прочитавши його, брати зраділи цьому підбадьорюванню. **32** Юда та Сила, які самі були пророками, багатьма словами підбадьорювали та зміцнювали братів. **33** Вони провели там деякий час, і брати відпустили їх із миром до тих, хто їх надіслав. **34** Однак Сила вирішив залишитися, а Юда повернувся до Єрусалима. **35** Павло та Варнава залишились в Антіохії, де вони з багатьма іншими [братьями] навчали та проповідували Добру Звістку Слова Господнього. **36** Через декілька днів

16 [Павло] прийшов у Дервію та Лістрі. Там був учень, на ім'я Тимофій. Його мати була віруючою юдейкою, а батько – греком. **2** Про Тимофія добре свідчили брати з Лістри та Іконії. **3** Павло схотів узяти його із собою в подорож і, узвішши, обрізав його заради юдеїв, що були в тих місцях; бо всі знали, що його батько був греком. **4** Проходячи через міста, [Павло й брати] закликали віруючих дотримуватися рішень, прийнятих апостолами та старійшинами в Єрусалимі. **5** А церкви зміцнювались у вірі та кількісно зростали щодня. **6** Вони проходили через Фригію та Галатійську місцевість, але Дух Святий не дозволив звіщати Слово в Азії. **7** Коли підійшли до Місії, спробували піти до Вітінії, але Дух Ісуса не дозволив. **8** Вони пройшли Місію та прийшли в Троаду. **9** Уночі Павлові було видіння: з'явився чоловік із Македонії, який стояв і благав його: «Прийди до Македонії та допоможи нам!» **10** Після цього видіння, ми вирішили відразу ж піти до Македонії, зрозумівши, що Бог кличе нас проповідувати їм Добру Звістку. **11** Отже, з Троади ми відплівли прямо в Самофракію, а наступного [дня] – у Неаполь; **12** звідти ж – до [міста] Філіппи, що було [римською] колонією та головним містом тієї частини Македонії, і залишилися в тому місті на декілька днів. **13** У Суботу ми вийшли за ворота до річки, де, за звичаєм, було місце для молитви. Присівши, почали розмовляти з жінками, які там зібралися. **14** Серед них була одна, на ім'я Лідія, з міста Тіятира, вона торгувала пурпуровою тканиною. [Лідія] шанувала

Бога. Господь відкрив її серце, щоб уважно їх та обмив їхні рани. Потім негайно був сприймала все сказане Павлом. **15** Після того, охрещений він зі всіма своїми. **34** Привівши як вона та її родина були охрещені, [Лідія] їх до свого дому, накрив для них стіл. І запросила нас, кажучи: «Якщо ви вважаєте разом зі всіма домашніми радів, що повірив мене вірною Господеві, то зайдіть до мого у Бога. **35** Коли настав день, керівники [міста] дому й живітв». І переконала нас. **16** Одного надіслали своїх слуг сказати [тюремникові]: дня, коли ми йшли до місця молитви, нас «Відпусти цих людей!» **36** Тюремник сказав зустріла служниця, яка мала віщунського Павлові: —Керівники [міста] надіслали духа. Ворожінням вона приносила великий [наказ] відпустити вас. Отже, ви можете прибуток своїм господарям. **17** Вона, ідучи йти з миром! **37** Але Павло сказав їм: —Нас за Павлом та за нами, голосно казала: побили прилюдно, без судового розгляду, «Ці люди — раби Всешишнього Бога, які і, хоча ми громадяни Риму, кинули до звіщають вам шлях спасіння!» **18** Вона в'язниці, а тепер вони бажають таємно нас це робила упродовж багатьох днів. Тоді, вигнати? Ні! Нехай самі прийдуть і виведуть обурившись, Павло обернувся й промовив нас! **38** Слуги передали ці слова керівникам духові: «В ім'я Ісуса Христа наказую тобі: [міста]. Почувши, що [Павло та Сила] — вийди з неї!» І тієї ж міті [дух] вийшов із римляні, ті перелякалися. **39** Вони прийшли неї. **19** Коли господарі служниці побачили, та вибачилися перед ними, вивели їх із що їхня надія на прибуток пропала, вони [в'язниці] та благали, щоб вони залишили скопили Павла та Силу й повели на площу місто. **40** Вийшовши з в'язниці, Павло та Сила до керівників [міста]. **20** Привівши їх до попрямували до [дому] Лідії, де зустріли магістрату, сказали: «Ці люди — юдеї, що братів та підбядьорили їх. Після цього вони каламутять наше місто **21** й звіщають пішли далі.

звичай, які нам, римлянам, не дозволено ні приймати, ні виконувати». **22** Натовп теж повстрав проти них, і керівники [міста], здерши з них одяг, наказали побити їх палицями. **23** Завдавши їм багато ударів, кинули у в'язницю та наказали тюремникові пильно їх охороняти. **24** Отримавши такий наказ, він кинув їх у внутрішню в'язницю й забив їхні ноги в колоду. **25** Опівночі Павло та Сила молилися та співали пісні Богові, а в'язні слухали їх. **26** Аж раптом стався сильний землетрус, так що основи в'язниці похитнулися. Одразу всі двері відчинилися, і ланцюги на всіх відстебнулися. **27** Коли тюремник прокинувся й побачив усі двері в'язниці відчиненими, то взявся за меч і хотів убити себе, думаючи, що в'язні втекли. **28** Але Павло голосно сказав: —Не заподій собі ніякого зла, бо всі ми тут! **29** Тоді [тюремник], попросивши факел, ускочив до [в'язниці] та, тримячи, упав перед Павлом та Силою. **30** Він вивів їх на вулицю та спитав: —Панове, що мені робити, щоб отримати спасіння? **31** Вони відповіли: —Віруй у Господа Ісуса, і отримаеш спасіння ти й весь твій дім! **32** І проповідували Слово Господнє йому та всім, хто був у його домі. **33** Тієї ж нічної години [тюремник] узяв

17 Пройшовши через Амфіполь та Аполлонію, прийшли в Солунь, де була юдейська синагога. **2** Павло, за своїм звичаем, пішов до них і три Суботи говорив із ними про Писання, **3** пояснюючи та доводячи, що Христос повинен був постраждати й воскреснути з мертвих. Він казав: «Ісус, Якого я вам проповідую, і є Христос». **4** Декого з них це переконало, і вони приєдналися до Павла та Сили, а також багато богобоязних греків і чимало поважних жінок. **5** Це розлютило інших юдеїв, і вони, узявши якихось негідних людей з ринку, зібрали натовп та розпочали заворушення в місті. Вони прийшли до дому Ясона й шукали Павла та Силу, щоб вивести їх до натовпу. **6** Не знайшовши їх, вони повели Ясона та деяких братів до керівників міста, викриюючи: «Ті, що збунтували весь світ, прийшли й сюди, **7** а Ясон прийняв їх! Усі вони діють проти наказів Кесаря й говорять, що є інший цар — Ісус!» **8** Натовп та керівники міста, почувши ці слова, збентежились. **9** Але, отримавши від Ясона та інших поруку, відпустили їх. **10** Тієї ж ночі брати відіслали Павла та Силу до Верії. Прибувши туди, вони пішли в юдейську

синагогу. **11** Верійці були більш відкриті, ніж рухаємося та існуємо, як про це казали солуняни: прийняли Слово з усім запалом. деякі з ваших поетів: «Ми Його нащадки». Щодня ретельно досліджували Писання, **29** Будучи нащадками Бога, ми не повинні [щоб перевірити], чи так воно є. **12** Багато з думати, що божество – це щось майстерно них, а також чимало поважних грецьких виготовлене за замислом людей із золота, жінок та чоловіків увірвали. **13** Та коли юдії срібла або каміння. **30** Отже, не зважаючи з Солуня дізналися, що Павло проповідує на часи незнання, Бог тепер наказує всім Слово Боже у Верії, прийшли також туди й людям усюди покаятись; **31** бо Він призначив почали підбурювати та бунтувати народ. **14** день, коли судитиме світ по правді через Брати відразу ж відіслави Павла до моря, Чоловіка, Якого обрав для цього, і дав усім а Сила та Тимофій залишилися там. **15** Ті, незаперечні докази цього, воскресивши хто супроводжував Павла, провели його до Його з мертвих. **32** Почувши про воскресіння Афін і повернулися з наказом до Сили та з мертвих, одні почали насміhatися, а інші Тимофія, щоб вони негайно прийшли до сказали: —Про це ми послухаємо тебе нього. **16** Чекаючи на них в Афінах, Павло іншим разом! **33** Так Павло вийшов з-поміж засмутився у своєму дусі, побачивши, що них. **34** Однак деякі люди приєдналися місто наповнене ідолами. **17** Він розмовляв до нього й увірвали. Серед них Діонісій з юдеями та богохвальними в синагозі й Ареопагіт, одна жінка, на ім'я Дамаріс, та щоденно з тими, хто був на ринку. **18** інші разом із ними.

Деякі філософи з епікурейців та стоїків почали сперечатися з ним. Одні з них говорили: —Що хоче сказати цей базік? Інші казали: —Здається, він звіщає чужих богів! Це тому, що він проповідував Добру Звістку про воскресіння Ісуса. **19** Вони взяли його та повели до Ареопагу, кажучи: —Чи можемо ми знати, що це за нове навчання, про яке ти говориш? **20** Бо щось дивне ти вкладаєш нам у вуха, і хотілося б знати, що це означає. **21** Усі афіняни й чужинці, які там мешкали, нічим іншим не займались, як аби щось нове говорити чи слухати. **22** Павло став посередині Ареопагу та промовив: —Афіняни! З усього бачу, що ви дуже релігійні! **23** Бо коли я проходив та роздивлявся ваші святині, то знайшов і жертовник, на якому було написано: невідомому богові. Отже, цього невідомого [Бога], Якому ви поклоняєтесь, не знаєши, я вам проповідую. **24** Бог, Який створив світ і все, що в ньому, є Господом неба і землі. Він не живе в храмах, збудованих руками людей, **25** і не вимагає служіння людських рук, ніби в чомусь має потребу. Він сам дає всім життя, дихання й усе [інше]. **26** З одного чоловіка Він створив усі народи, щоб вони заселили цілу землю. Він установив часи та межі їхнього проживання, **27** щоб вони шукали Бога й, відчуваючи Його, мабуть, знайшли, хоча Він і недалеко від кожного з нас. **28** Бо в Ньому ми живемо,

18 Після цього [Павло] залишив Афіни та пішов до Коринфу. **2** Там він зустрів юдея, на ім'я Акила, родом із Понту. Він прибув недавно з Італії зі своєю дружиною Прискіллою, бо Клавдій наказав усім юдеям покинути Рим. [Павло] прийшов до них **3** і, оскільки вони мали те ж ремесло, [що й він], залишився працювати з ними. Їхнім ремеслом було виготовлення наметів. **4** Щосуботи [Павло] промовляв у синагозі, намагаючись переконати юдеїв та греків. **5** Коли ж прийшли з Македонії Сила та Тимофій, Павло присвятив себе повністю [проповіді] Слова, засвідчуючи юдеям, що Ісус є Христос. **6** Але оскільки вони чинили опір та богохульствували, він обтрусив одежу й сказав їм: «Кров ваша на головах ваших. Я чистий! Віднині йду до язычників». **7** І, вийшовши звідти, прийшов у дім [чоловіка], на ім'я Тит Юст, який шанував Бога; його дім знаходився біля синагоги. **8** Крисп, керівник синагоги, увірував у Господа разом з усім своїм домом. І багато коринфян, почувши [Павла], увірували та були охрещені. **9** Уночі Господь сказав Павлові у видінні: «Не бійся! Продовжуй говорити й не мовчи, **10** бо Я з тобою, і ніхто не заподіє тобі зла, тому що Я маю багато людей у цьому місті». **11** І Павло залишився там рік і шість місяців, навчаючи їх Слова Божого. **12** Коли Галліон був проконсулом

Ахаї, юдеї, зібравшись разом, повстали проти Святого Духа. 3 Тоді він спитав їх: —Тож Павла та привели його до суду, 13 кажучи: у що ви були охрещені? Вони відповіли: «Цей [чоловік] переконує людей шанувати —У хрещення Івана. 4 Павло сказав: —Іван Бога не за Законом». 14 Коли ж Павло хрестив хрещенням покаяння. Він закликав хотів говорити, Галліон промовив до юдеїв: народ увірувати в Того, Хто мав прийти «Юдіє, якщо була б якась несправедливість після Нього, тобто в Ісуса. 5 Почувши чи серйозний злочин, я б вас послухав, це, вони були охрещені в ім'я Господа 15 але якщо йдеться про слова, імена та Ісуса. 6 Коли Павло поклав на них руки, ваш Закон, вирішуйте самі. Я не хочу бути Дух Святий зійшов на них, і вони почали суддею цього». 16 І вигнав їх із суду. 17 Тоді говорили мовами й пророкувати. 7 Усього всі схопили Состена, керівника синагоги, і їх було близько дванадцяти осіб. 8 Потім побили його перед судом, але Галліон ніяк на він зайшов у синагогу, де упродовж трьох це не зважав. 18 Павло залишився там чимало місяців сміливо говорив та переконував про днів, а потім, попрощавшись із братами, Царство Боже. 9 Коли ж деякі з них стали відплів до Сирії разом із Прискіллою та опиратися й не вірили, зневажаючи Шлях Акилою. У Кенхреях він обстриг волосся, бо перед громадою, [Павло] залишив їх. Він дав обітницю. 19 Прибувши в Ефес, Павло відокремив учнів і щодня говорив із ними залишив Прискіллу та Акилу там, а сам в школі Тиранна. 20 Це продовжувалося пішов у синагогу, де розмовляв з юдеями. два роки, так що всі мешканці Азії, юдеї 20 Вони просили його залишитись у них та греки, почули Слово Господне. 11 Бог довше, але він не погодився, 21 а попрощається робив надзвичайні чудеса через Павла: 12 з ними, кажучи: «Повернуся до вас знов, хустини або пояси, яких він торкався, клали якщо буде воля Божа». І відплів з Ефеса. 22 на хворих, і хвороби залишали їх, а злі духи Прибувши до Кесарії, Павло вирушив [до виходили. 13 Деякі з мандрівних юдейських Єрусалима] та, привітавши церкву, відбув до екзорцистів теж спробували використати Антіохії. 23 Він пробув деякий час [в Антіохії], ім'я Господа Ісуса для звільнення тих, що а потім пішов через землю Галатії та Фригії, мали злих духів, кажучи: —Заклинаємо зміцнюючи всіх учнів. 24 Тим часом до вас Ісусом, Якого проповідує Павло! 14 Це Ефеса прийшов один юдей, на ім'я Аполлос, робили семero синів Скеvi, юдейського родом з Олександрії, чоловік освічений, первосвященника. 15 Але злій дух відповів який був сильний у Писанні. 25 Він був їм: —Ісуса я знаю, і Павло мені відомий, а навчений про Шлях Господа й, палаючи ви хто такі? 16 І чоловік, у якому був злій духом, говорив та докладно навчав про Ісуса, дух, кинувся на них і переміг усіх. Вони хоча знати тільки Іванове хрещення. 26 Він вибігли з дому голі та поранені. 17 Про це почав сміливо говорити в синагозі. Почувши стало відомо всім юдеям та грекам, які жили його, Прискілла та Акила покликали його до в Ефесі. Усіх охопив страх, і звеличували себе й більш ретельно пояснили йому Шлях ім'я Господа Ісуса. 18 Багато з тих, хто Божий. 27 Коли він забажав піти до Ахаї, увірував, приходили та відвerto визнавали брати заохочували [його] й написали листа й відкривали свої вчинки. 19 Чимало з тих, до учнів, щоб ті сприятливо прийняли його. хто раніше займався чаклунством, зібрали Прибувши туди, [Аполлос] багато допоміг свої книжки та спалили їх перед усіма. усім, хто увірував через благодать, 28 адже Коли порахували ціну всіх книжок, вона він рішуче переконував юдеїв, прилюдно склала п'ятдесят тисяч [драхм]. 20 Так, завдяки Господній силі Слово зростало та зміцнювалось. 21 Після тих подій Павло в дусі вирішив пройти через Македонію й Ахаю та піти до Єрусалима. Він сказав: «Після того, як побудую там, мені потрібно побачити Рим». 22 Він надіслав до Македонії двох своїх помічників, Тимофія та Ерасту, а сам залишився на деякий час в Азії. 23 У

19 Коли Аполлос був у Коринфі, Павло, пройшовши через внутрішні райони високогір'я, дістався до Ефеса. [Там] він зустрів деяких учнів 2 і спитав їх: —Чи отримали ви Святого Духа, коли увірували? Вони відповіли: —Ми навіть не чули про

той час розпочалося велике заворушення проти Шляху. **24** Певний срібний майстер, збіговиську». **41** Сказавши це, він розпустив на ім'я Деметріос, який робив зі срібла зібрання.

копії храму Артеміди, давав чималий дохід своїм ремісникам. **25** Зібравши їх та інших робітників, що займалися подібним ремеслом, сказав: «Ви знаєте, що ця робота дає нам хороший дохід. **26** Але ви бачите й чуєте, що не тільки в Ефесі, але й в усій Азії цей Павло переконав та увів в оману багатьох людей, кажучи, що боги, зроблені руками [людей], не є богами. **27** Це загрожує не тільки тим, що наш труд зазнає заневаги, але й тим, що храм великої богині Артеміди, перед якою вклоняється вся Азія й весь світ, буде нічим, і вся її велич буде зруйнована». **28** Почувши це, вони сповнились люттю й почали кричати: «Велика Артеміда Ефеська!» **29** Місто наповнилося заворушенням, і всі разом кинулися до театру, схопивши Павлових супутників, Гая та Аристарха, які були з Македонії. **30** Павло хотів вийти до народу, але учні не дозволили йому. **31** Навіть деякі з керівників Азії, які були друзями Павла, надіслали до нього попередження, щоб він не з'являвся в театрі. **32** Зібрання було в сум'ятті: одні кричали одне, а інші – інше. Більшість же навіть не розуміла, навіщо вони зібралися. **33** З натовпу взяли Олександра, бо юдеї його виштовхали. Олександр дав знак рукою, бажаючи віправдатись перед народом. **34** Але довідавшись, що він юдей, натовп упродовж двох годин викрикував в один голос: «Велика Артеміда Ефеська!» **35** Тоді до народу вийшов один із чиновників [міста], заспокоїв натовп та сказав: «Ефесяни, чи є якась людина, яка не знає, що місто Ефес – хранитель храму великої Артеміди та її [зображення], яке впало з неба? **36** Це безперечний факт, тому вам належить зберігати спокій і не діяти необачно. **37** А ви привели сюди цих людей, хоча жоден із них не є грабіжником храму й не богохульствував проти нашої богині. **38** Отже, якщо в Деметріоса та інших майстрів є звинувачення противі когось, то на це є суди й проконсули. Нехай [туди] приносять обвинувачення один на одного. **39** Якщо ж у вас є щось інше, це вирішиться на законному зібранні. **40** Бо є небезпека, що нас можуть за сьогоднішнє обвинуватити в заколоті,

адже не маємо жодного віправдання цьому

20 Після того, як заворушення закінчилися, Павло, зібравши учнів, підбадьорив їх і, попрощавшись із ними, пішов до Македонії. **2** Проходячи тими краями, [Павло] підбадьорював учнів багатьма словами, а потім прийшов до Греції, зде пробув три місяці. Коли збирався відплисти до Сирії, юдеї вчинили проти нього змову. Дізнавшись про це, він вирішив повернутися через Македонію. **4** Разом із ним пішов Сопатер, син Піппа з Вереї, Аристарх та Секунд із Солуня, Гай із Дервії, Тимофій, Тихик і Трохим з Азії. **5** Вони пішли вперед і чекали нас у Троаді. **6** Ми ж після днів свята Опрісноків відплівли з Філіппи й через п'ять днів прибули до них у Троаду, де провели сім днів. **7** Першого дня тижня ми зібралися на ламанні хліба. Павло, маючи намір наступного дня виrushiti в подорож, говорив з учнями й продовжив промову до півночі. **8** У верхній кімнаті, де ми зібралися, було багато світильників. **9** Один юнак, на ім'я Євтих, сидів на вікні. А оскільки Павло говорив довго, юнака здолав міцний сон, він похитнувся та впав із третього поверху. Коли його підняли, він був мертвий. **10** Павло зійшов вниз, припав до нього та, обійнявши, сказав: «Не турбуйтеся, бо його душа ще в ньому». **11** Після цього Павло повернувся нагору, переломив хліб та й. Він говорив із ними довго, аж до світанку, а потім виrushив у дорогу. **12** А хлопця привели живого, і всіх це дуже втішило. **13** Ми попливли наперед кораблем до Асси, щоб звідти забрати Павла. Він сам так звелів, тому що хотів подорожувати пішки. **14** Коли він зустрів нас в Ассі, ми взяли його на корабель і прибули до Мітилени. **15** Відплівши звідти, наступного дня прибули до Хіосу; а ще через день припливли до Самоса й, пробувши день у Тропілії, назавтра дісталися до Мілета. **16** Павло вирішив проминути Ефес і не затримуватися в Азії: він поспішав, щоб, якщо буде можливо, бути в Єрусалимі на день П'ятдесятниці. **17** З Мілета Павло надіслав до Ефеса й покликав пресвітерів церкви. **18** Коли вони прийшли,

він сказав їм: «Ви знаєте, як я з першого дня, відколи прийшов до Азії, був із вами весь час. **19** Я з усією покорою та слізами наступного дня на Родос, а звідти в Патару. **2** служив Господеві серед випробувань, що Знайшовши корабель, що прямував у Фінікію, трапилися зі мною через змови юдеїв. **20** ми сіли й попливли. **3** Коли показався Кіпр, Я не поминув нічого корисного для вас, ми залишили його ліворуч, попливли до проповідування та навчав прилюдно та по Сирії та причалили в Тирі, тому що там домах, **21** засвідчуячи юдеям та грекам про наш корабель мав вивантажити товар. **4** покаяння перед Богом та віру в Господа Знайшовши учнів, ми пробули з ними сім нашого Ісуса. **22** І ось тепер я, зв'язаний днів. Вони, [довідавшись] через Духа [про Духом, іду до Єрусалима, не знаючи, що там майбутнє], застерігали Павла не йти до зі мною станеться. **23** Тільки Дух Святий у Єрусалима. **5** Але коли дні [перебування кожному місті свідчить мені, кажучи, що разом] закінчилися, ми пішли далі. Усі вони на мене чекають кайдани та страждання. **24** разом із дружинами та дітьми проводжали Але я ні про що не турбуюся й не дорожу нас аж за місто, і на березі, схиливши коліна, своїм життям, тільки б мені звершити мій ми помолилися. **6** Попрощавшись з усіма, ми шлях та служіння, яке я отримав від Господа піднялися на корабель, а вони повернулися Ісуса, – свідчити Добру Звістку благодаті до своїх домівок. **7** Ми продовжили свою Божою. **25** І тепер я знаю, що всі ви, між ким морську подорож і з Тира прибули в я ходив та проповідував Царство [Боже], Птолеміаду, де, привітавши братів, пробули більше не побачите моє обличчя. **26** Тому з ними один день. **8** Наступного дня ми я свідчу сьогодні: я чистий від крові всіх, вирушили в дорогу, прийшли до Кесарії, **27** бо не ухилявся вам звіщати всю волю зайшли в дім евангеліста Філипа, одного Божу. **28** Пильнуйте себе й усю отару, над з сімох, і залишилися в нього. **9** Він мав якою Дух Святий поставив вас єпископами, чотири незаймані доњки, які пророкували. щоби пасти Церкву Божу, яку Він придбав **10** Після того, як ми пробули там чимало Своєю кров'ю. **29** Я знаю, що після моєго днів, з Юдеї прийшов пророк, на ім'я Агав. відходу до вас прийдуть люти вовки, які **11** Він підійшов до нас, узяв пояс Павла не щадитимуть отари. **30** Навіть серед вас й, зв'язавши собі руки та ноги, сказав: постануть люди, які почнуть спотворювати «Святий Дух каже: „Так юдеї в Єрусалимі істину, щоб повести учнів за собою. **31** Тому зв'яжуть та віддадуть у руки язичників пильнуйте! Пам'ятайте, що я три роки вдень чоловіка, якому належить цей пояс“». **12** та вночі зі слізами наставляв кожного з Почувши це, ми й місцеві стали благати вас. **32** І тепер доручаю вас Богові та Слову Павла, щоб він не йшов до Єрусалима. **13** благодаті Його, яке може [vas] збудувати й Але Павло відповів: «Чому ви плачете й дати спадщину між усіма святыми. **33** Я ні від розриваєте мое серце? Я готовий не лише кого не жадав ні срібла, ні золота, ні одягу. бути зв'язаним, але й померти в Єрусалимі **34** Ви самі знаєте, що ці руки служили моїм за ім'я Господа Ісуса». **14** Коли ми зрозуміли, потребам і тих, хто був зі мною. **35** У всьому що його не переконати, то заспокоїлись, я показував вам, що, працюючи так, ми сказавши: «Нехай станеться воля Господня». повинні допомагати немічним і пам'ятати **15** Після тих днів ми зібралися й вирушили до слова Господа Ісуса: „Блаженніше давати, Єрусалима. **16** Разом із нами [пішли] й учні з ніж отримувати“». **36** Сказавши це, він став Кесарії, які провели нас до Мнасона з Кіпру, на коліна та разом з усіма помолився. **37** давнього учня, у якого ми залишилися. **17** Тоді всі почали плакати й, припавши до Коли ми прийшли до Єрусалима, брати з шиї Павла, цілували його. **38** Найбільше всіх радістю прийняли нас. **18** Наступного ж дня засмутили слова Павла про те, що вони Павло разом із нами пішов до Якова. Туди більше не побачать його обличчя. Потім прийшли й всі старішини. **19** Привітавши їх, [Павло] докладно розповів, що зробив Бог серед язичників через його служіння. **20** Вони послухали його та прославили Бога.

Потім сказали Павлові: «Брате, ти бачиш, нести його через тиск натовпу. **36** Багато як багато тисяч юдеїв увірувало, і всі вони народу йшло за ним, вигукуючи: «Смерть ревно ставляться до Закону. **21** Вони чули йому!» **37** Перед тим, як Павла мали ввести про тебе, що ти навчаєш юдеїв, які живуть до фортеці, він спитав Трибуна: —Чи можна між язичниками, відступити від [Закону] мені щось тобі сказати? Той відповів: —Ти Мойсея, кажучи, щоб вони не обрізали своїх знаєш грецьку? **38** Чи ти не той єгиптянин, дітей і не дотримувалися звичаїв. **22** Що ж який нещодавно підняв бунт і повів за собою тепер [робити]? Вони, безумовно, почують, в пустелю чотири тисячі розбійників? **39** що ти прийшов. **23** Тому зроби, що ми тобі Павло відповів: —Я юдей з Тарса в Килікії, кажемо: серед нас є четверо чоловіків, які громадянин відомого міста. Прошу тебе, пов'язані обітницею. **24** Візьми їх, очистися дозволь мені звернутися до народу. **40** Коли разом із ними й заплати за них, щоб вони той дозволив, Павло, стоячи на сходах, дав поголили собі голови. Тоді всі дізнаються: те, народові знак рукою. Коли насталатиша, що сказано про тебе, —неправда, а, навпаки, він заговорив єврейською мовою, кажучи: ти дотримуєшся Закону. **25** А щодо язичників, які увірвали, то ми написали їм про наше рішення: вони повинні утримуватися від їжі, яка приносилась ідолам, від крові, від задушених тварин та від статової розпусти». **26** Наступного дня Павло взяв тих людей і разом із ними виконав вимоги очищення. Потім увійшов у Храм і оголосив, що після закінчення днів очищення за кожного з них буде принесено жертву. **27** Коли ж закінчувалися сім днів, декілька юдеїв з Азії побачили Павла в Храмі та, підбуривши весь народ, схопили його. **28** Вони кричали: «Ізраїльтяни, допоможіть! Це чоловік, який повсюди навчає проти [нашого] народу, проти Закону й проти цього місця. До того ж він привів греків у Храм і цим осквернив це святе місце». **29** Перед тим вони бачили в місті Павла разом із Трохимом з Ефеса й припустили, що Павло ввійшов в Храм. **30** Усе місто заворушилося, і зібрався народ. Схопивши Павла, витягнули його з Храму та негайно зачинили двері. **31** Вони вже хотіли вбити Павла, але звістка, що весь Єрусалим охоплено заворушенням, дійшла до римського Трибуна. **32** Він, узвівши воїнів та сотників, відразу побіг до них. Побачивши Трибуна та воїнів, юдеї перестали бити Павла. **33** Трибуна, підійшовши, узяв, заарештував Павла й наказав зв'язати його двома ланцюгами. Він спитав народ, хто це такий і що він зробив. **34** Однак у натовпі одні кричали одне, а інші — інше. Оскільки він через метушню не міг зрозуміти нічого достеменно, то наказав відвести Павла до фортеці. **35** Коли він був уже на сходах, воїни були вимушенні

22 «Брати та батьки! Послухайте тепер мое вилучання перед вами». **2** Почувши, що він говорить єврейською, вони ще більше притихли. [Павло] сказав: **3** «Я юдей! Народився в Тарсі в Килікії, але виховувався в цьому місті, біля ніг Гамаліїла, навчений докладно Закону батьків [наших], ревнитель Бога, як і всі ви сьогодні. **4** Я переслідував до смерті послідовників цього Шляху, зв'язував та кидав у в'язницю чоловіків та жінок. **5** Свідки цього — первосвященник та всі старішини, від яких я отримував листи до братів із Дамаска, щоб піти та привести до Єрусалима зв'язаними тих, хто там був, для покарання. **6** І сталося, коли я вже наблизився до Дамаска, приблизно опівдні, навколо мене раптом засяяло велике світло з неба. **7** Я впав на землю й почув голос, який казав мені: „Савле! Савле! Чому ти переслідуєш Мене?“ **8** Я спитав: „Хто Ти, Господи?“ Він відповів: „Я Ісус із Назарета, Якого ти переслідуєш“. **9** Ті, що були зі мною, бачили світло, але не розуміли голосу Того, Хто промовляв. **10** Я запитав: „Господи, що мені робити?“ Господь сказав: „Підвідися та йди в Дамаск. Там тобі буде сказано все, що тобі призначено робити“. **11** Ті, що були зі мною, за руки привели мене в Дамаск, тому що я осліп від того яскравого світла. **12** Чоловік, на ім'я Ананія, благочестивий за Законом, про якого добре свідчили всі юдеї, що мешкали там, **13** прийшов до мене й, ставши поруч, сказав: „Брате Савле, прозрій!“ **14** І тіє ж митті я побачив його. **15** Він сказав: „Бог наших батьків обрав тебе, щоб ти пізнав Його волю, побачив Праведного та почув

голос із Його вуст. **15** Ти будеш перед усіма вдарить, стіно побілена! Ти сидиш тут, аби людьми Йому свідком того, що бачив та чув. судити мене за Законом, але сам, всупереч **16** і тепер чому ти зволікаєш? Встань, прийми Закону, наказуєш мене вдарити! **4** Ті, що хрещення та обмий свої гріхи, приклікавши стояли біля нього, сказали: —Ти ображаєш Його ім'я! **17** Коли я повернувся в Єрусалим Божого первосвященника? **5** Павло відповів: і молився в Храмі, мені було видіння. **18** Я —Брати, я не знат, що він первосвященник. побачив Господа, Який казав мені: „Поспіши Бо написано: «Керівника народу твого не та скоріше вийди з Єрусалима, тому що не злослов». **6** Знаючи, що одна частина з приймуть твого свідчення про Мене“. **19** Я них —садукеї, а друга —фарисеї, Павло відповів: „Господи, вони знають, що я кидав вигукнув у Синедріоні: —Брати, я фарисей, їх у в'язницю та бив у синагогах тих, хто син фарисея, і мене судять за надію у вірив у Тебе. **20** Коли проливалася кров Твого воскресіння з мертвих! **7** Коли він це сказав, свідка Стефана, я стояв там, і схваливав між фарисеями та садукеями виникла це, і охороняв одяг тих, хто вбивав його“. незгода, і натовп розділився; **8** бо садукеї **21** Тоді Господь промовив до мене: „Іди, кажуть, що немає воскресіння з мертвих, ні бо Я пошлю тебе далеко до язичників“. ангелів, ні духів. Фарисеї ж визнають усе це. **22** Натовп слухав Павла до цих слів, але **9** Здійнявся великий крик, деякі книжники з тут вони почали кричати: «Геть такого із фарисейської сторони піднялися й рішуче землі! Йому не слід жити!» **23** Вони кричали, сказали: «Ми не знаходимо нічого поганого скидали одяг та кидали пил у повітря. **24** Тоді в цій людині! Може, і справді якийсь дух Трибуна звелів відвести Павла до фортеці; або ангел говорив до нього?» **10** Колотнеча він наказав бичувати та допитати його, ставала дедалі більшою; і Трибун, боячись, щоб дізнатися, з якої підстави вони так щоб вони не розірвали Павла, наказав воїнам на нього кричали. **25** Але коли прив'язали зійти, забрати його з-поміж них і відвести його ременями, Павло сказав сотникові, що у фортецю. **11** Наступної ночі Господь став стояв поруч: «Чи дозволено вам бичувати перед Павлом та промовив: «Будь сміливим! римського громадянин, та ще й без суду?» Бо як ти свідчив про Мене в Єрусалимі, так **26** Почувши це, сотник пішов до Трибуна й будеш свідчити і в Римі». **12** Коли настав сказав Йому: «Що ти хочеш зробити? Цей день, деякі юдеї зібралися і заприсягнулися, чоловік — римський громадянин». **27** Трибун що не юстимуть і не питимуть, поки не прийшов до Павла та спитав: —Скажи мені, вб'ють Павла. **13** Тих, хто дав клятву, було ти римський громадянин? Він відповів: більше сорока [люді]. **14** Вони пішли до —Так. **28** Трибун сказав: —Я придбав це первосвященника та старійшин і сказали: громадянство за чималу суму грошей. Павло «Ми зв'язали себе клятвою не їсти, поки ж відповів: —А я народився [римлянином]. **29** не вб'ємо Павла. **15** Тепер ви та Синедріон Ті, що мали його допитати, негайно відійшли скажіть Трибуну привести його до вас, від нього. Трибун дуже злякався, збегнувши, начебто ви бажаєте докладніше розглянути що він зв'язав римського громадянина. його справу. Ми ж будемо готові й, перш ніж **30** Наступного дня, бажаючи дізнатися він наблизиться, ми вб'ємо його». **16** Але про достеменно, чому юдеї звинувачують цю змову довідався син Павлової сестри. Він його, Трибун розв'язав його та наказав, пішов до фортеці та повідомив Павлові. **17** щоб зібралися первосвященники й весь Тоді Павло покликав одного із сотників та Синедріон. Потім він увів Павла та поставив сказав: «Відведи цього юнака до Трибуна, він має Йому щось сказати». **18** Той відвів його до Трибуна й сказав: —В'язень Павло покликав мене й просив привести цього юнака до тебе. Він має щось тобі сказати. **19** Трибун узяв його за руку та, відвівши набік, спитав: —Що ти маєш мені сказати? **20** [Юнак] сказав: —Юдеї змовилися, що просимут тебе завтра привести Павла до

23 Павло подивився уважно на Синедріон

та сказав: «Брати, до цього дня я жив перед Богом із добрим сумлінням». **2** Тут первосвященник Ананія наказав тим, хто стояв біля нього, ударити його по вустах. **3** Тоді Павло промовив до нього: —Бог тебе

168

Дії

Синедріону, нібіто бажають більш докладно це визнаємо. 4 Щоб не затримувати тебе допитати його. 21 Але ти не слухай їх, довго, благаю тебе, вислухай нас коротко тому що більше сорока людей підстерігають у своєму милосерді. 5 Ми з'ясували, що його. Вони поклялися не їсти й не пити, ця людина - бунтівник. Він провокує поки не вб'ють його. І тепер вони готові заворушення між усіма юдеями в усьому чекають від тебе розпорядження. 22 світі та очолює назарейську ересть. 6 До Трибуна відпустив юнака, наказавши йому: того ж він намагався осквернити Храм. —Нікому не говори про те, що сказав мені. Тому ми його спіймали й хотіли судити 23 Потім покликав двох сотників і наказав за нашим Законом. 7 Але прийшов Трибун їм: «Приготуйте двісті воїнів, сімдесят Лісій і силоміць забрав його з наших рук, 8 вершників і двісті стрільців, щоб о третій наказавши його обвинувачам іти до тебе. годині ночі йти до Кесарії. 24 Приведіть Якщо ти його допитаеш, то сам дізнаєшся коней і для Павла, щоб він був у безпеці про все, у чому ми його звинувачуємо». 9 доставлений до намісника Фелікса». 25 Він Інші юдеї теж долучилися до обвинувачень, написав листа такого змісту: 26 «Клавдій говорячи, що все це правда. 10 Коли намісник Лісій до поважного намісника Фелікса. подав знак, Павло почав говорити: «Знаючи, Вітання! 27 Цього чоловіка схопили юдеї і що ти вже багато років суддя цього народу, вже збиралися вбити. Але, довідавшись, що я охоче буду захищатися. 11 Ти можеш він римський громадянин, я прийшов разом довідатись, що минуло не більше дванадцяти із воїнами й визволив його. 28 Бажаючи днів відтоді, як я прийшов до Єрусалима дізнатися причину його обвинувачення, на поклоніння. 12 І не бачили мене, щоб я привів його до їхнього Синедріону. 29 Я сперечався з кимось у Храмі або підбурював виявив, що обвинувачення пов'язане з їхнім народ десь у синагогах чи в місті. 13 Вони Законом, але немає нічого, що заслуговувало навіть не можуть тобі довести того, у чому б на смерть або ланцюги. 30 Коли мені мене звинувачують. 14 Але я визнаю, що повідомили про змову проти нього, я служу Богові батьків наших згідно з вченням відразу надіслав його до тебе, наказавши й Шляху, яке вони називають ерессю. Я вірю обвинувачам оскаржити його перед тобою. всьому, що записано в Законі та Пророках. Будь здоровий!» 31 Отже, воїни, згідно з 15 У мене така ж надія на Бога, як і в них, що наказом, взяли Павла й вночі привели в буде воскресіння праведних та неправедних. Антипатриду. 32 Наступного дня, залишивши 16 Тому я дбаю про те, щоб завжди мати чисте вершників, щоб ішли з ним далі, воїни сумління перед Богом та людьми. 17 Через повернулися до фортеці. 33 Коли [вершники] багато років я прийшов, щоби подати моєму прийшли до Кесарії, то, передавши листа народові милостиню та принести жертви. 18 наміснику, поставили Павла перед ним. За цим мене й знайшли очищеного в Храмі. 34 [Намісник], прочитавши листа, спітив Tam не було ні натовпу, ні колотнечі. 19 [Павла], з якої він провінції. Дізнавшись, що Це були деякі юдеї з Азії, які мали би бути він із Кілікії, 35 сказав: «Я тебе послухаю, тут перед тобою, якщо мають щось проти коли прийдуть ті, хто тебе обвинувачує». I наказав стерегти його в преторії Ірода.

24 Через п'ять днів первосвященник

Ананія разом зі старійшинами та адвокатом Тертуллом прийшли до Кесарії та перед намісником висунули обвинувачення проти Павла. 2 Коли Павла покликали, Тертул почав обвинувачувати його, кажучи: «Тривалий мир ми маємо завдяки тобі, і добре речі були зроблені для цього народу через твою дбайливість. 3 Поважний Фелікс! Ми з великою вдячністю завжди й повсюди

яку провину знайшли в мені, коли я стояв у Синедріоні. 21 Хіба що те слово, яке я вигукнув перед ними: „Сьогодні мене судять перед вами за воскресіння з мертвих!“» 22 Тоді Фелікс, який добре знав про Шлях, відклав суд, сказавши: «Я винесу рішення з вашого питання, коли прийде Трибун Лісій». 23 Він наказав сотникові стерегти Павла, але надати певну свободу й нікому з його близьких не забороняти, щоб служили йому. 24 Через декілька днів Фелікс прийшов разом зі своєю дружиною Друзиллою, яка

була юдейкою. Він наказав покликати Павла, в'язниці. **15** Коли я був у Єрусалимі, юдейські аби послухати про віру в Ісуса Христа. **25** первосвященники та старійшини свідчили Проте коли Павло говорив про праведність, проти нього, вимагаючи його засудження. **16** здергливість та майбутній суд, Фелікс Я ж відповів їм, що римляни не мають звичаю злякався й сказав: «Тепер іди! Коли матиму видавати людину, доки вона не зустрінеться час, покличу тебе». **26** Він сподівався, що вічна-віч зі своїм обвинувачем і не отримає Павло дастъ йому грошей, і тому часто можливості захиститися від звинувачення. наказував привести його та говорив із ним. **17** Коли вони прийшли сюди, я відразу ж **27** Коли минуло два роки, замість Фелікса скликав суд та наказав привести цього прийшов Порцій Фест. Бажаючи догодити юдеям, Фелікс залишив Павла у в'язниці.

25 Через три дні після свого прибуття Фест

виrushiv із Кесарії до Єрусалима, **2** де первосвященники та керівники юдеїв викликали обвинувачення проти Павла. Вони благали Феста **3** проявити милість та викликати Павла до Єрусалима. Самі ж готували засідку, щоб у дорозі вбити його. **4** Але Фест відповів: «Павла стережуть у Кесарії, і я сам незабаром відправлюся туди. **5** Отже, нехай ваші керівники йдуть зі мною, і якщо в цій людині є щось погане, то нехай звинувачують її». **6** Пробувши в них не більше восьми чи десяти днів, [Фест] повернувся до Кесарії, наступного дня сів у суддівське крісло та наказав привести Павла. **7** Коли ж Павло прийшов, юдеї, які прибули з Єрусалима, зібралися навколо нього й почали звинувачувати його в численних злочинах, яких не могли довести. **8** Павло сказав у своїй захист: —Я нічим не согрішив ні проти юдейського Закону, ні против Храму, ні против Кесаря. **9** Але Фест, бажаючи догодити юдеям, спітав Павла: —Чи згоден ти піти до Єрусалима, щоб я судив тебе там? **10** Павло ж сказав: —Я стою перед судом Кесаря, де мені й належить прийняти суд. Я не зробив нічого поганого юдеям, як ти й сам це добре знаєш. **11** Якщо я зробив щось погане, варте смерті, я згоден померти. Але якщо немає нічого в тому, у чому мене звинувачують, ніхто не може видати мене ім. Я вимагаю суду Кесаря! **12** Тоді Фест, поговоривши зі своєю радою, відповів: —Якщо ти вимагаєш суду Кесаря, до Кесаря й підеш! **13** Через декілька днів до Кесарії приїхав цар Агripпа та Вереніка, щоб привітати Феста. **14** Вони провели там декілька днів, і Фест розповів цареві про справу Павла: —Є тут один чоловік, залишений Феліксом у

суперечки щодо їхньої релігії її щодо якогось Ісуса, Котрий помер і про Якого Павло казав, що Він живий. **20** Я був розгублений, не знав, як розглянути цю справу, і спітав [Павла], чи він бажає піти до Єрусалима й тамстати перед судом щодо цього. **21** Павло ж вимагав, щоб його залишили під вартою на розсуд Августа. Отже, я вирішив відіслати його до Кесаря. **22** Агripпа сказав Фестові: —Я хотів би сам послухати [цього] чоловіка. Фест відповів: —Завтра почуєш. **23** Наступного дня Агripпа та Вереніка прийшли з великою пишністю та увійшли до залі зустрічі разом із Трибунаами та поважними людьми міста. За наказом Феста привели Павла. **24** Фест сказав: «Царю Агripпо ю сі присутні тут із нами! Ви бачите людину, на яку мені скаржилося безліч юдеїв і в Єрусалимі, і тут, вигукуючи, що він не повинен більше жити. **25** Я ж зрозумів, що він не зробив нічого, вартого смерті; і оскільки він сам вимагав суду в Августа, я вирішив надіслати його [до Рима]. **26** Але в мене немає нічого достеменного, про що я міг би написати володареві, тому я привів його до вас, і особливо до тебе, царю Агripпо, щоб після допиту я мав, що написати. **27** Бо мені здається нерозсудливим надсилати ув'язненого, не вказавши підстав для його звинувачення».

26 Агripпа промовив до Павла: —Тобі можна висловитись на свій захист.

Павло підняв руку й почав захищатися: **2** —Царю Агripпо! Я щасливий, що можу сьогодні захищатися перед тобою від усього, у чому мене звинувачують юдеї. **3** Тим більше, що ти знаєш усі юдейські звичаї та суперечності. Тому прошу тебе терпляче

вислухати мене. **4** Усім юдеям відомо, що та Мойсея, мало статися: **23** Христос має ще змалку мое життя проходило спочатку страждати, першим воскреснути з мертвих в моїй країні, а потім серед моого народу і звістити світло [Своєму] народові та в Єрусалимі. **5** Знаючи мене здавна, вони язичникам. **24** Коли він так захищався, Фест могли б засвідчити, якби захотіли, що я жив голосно промовив: —Павле, ти божевільний! як фарисей за найсуворішим вченням нашої Твоя велика вченість доводить тебе до релігії. **6** І зараз я стою перед судом за надію безумства! **25** Павло відповів: —Поважний на обітницю Бога, дану нашим батькам, Фесте, я не божевільний, а кажу правдиві **7** до здійснення якої сподіваються дійти та розумні слова. **26** Адже цар знає про наші дванадцять племен, ревно служачи все це, і тому я можу сміливо говорити. [Богові] вдень та вночі. За цю надію, о Я переконаний, що нічого не приховане царю, юдеї звинувачують мене. **8** Чому ви від нього, бо діялось не в закутку. **27** Царю вважаєте неймовірним те, що Бог воскрешає Агриппо, чи віриш ти пророкам? Знаю, мертвих? **9** Я теж вважав, що мені треба що віриш! **28** Тоді Агриппа сказав Павлові: багато робити проти імені Ісуса з Назарета. —Ще трохи, і ти переконаєш і мене стати **10** Це я й робив у Єрусалимі: багатьох святих християнином. **29** Павло відповів: —Чи кинув у в'язницю, отримавши владу від трохи, чи багато, але я молюся Богові, щоб первосвященників; а коли їх вбивали, на те не тільки ти, але й всі, що слухають мене був і мій голос. **11** У всіх синагогах я часто сьогодні, стали такими, як я, за винятком мучив їх, змушуючи богохульствувати. У оцих кайданів. **30** Цар, намісник, Вереніка й несамовиті люті я переслідував їх навіть у всі, хто сидів із ними, підверглися. **31** Виходячи, інших містах. **12** Одного разу з цією метою я вони говорили між собою: «Ця людина не пішов до Дамаска із владою та дорученням зробила нічого, вартого смерті чи кайданів». від первосвященників. **13** Десь опівдні, царю, **32** Агриппа сказав Фестові: —Цього чоловіка будучи в дорозі, я побачив світло з неба, можна було б звільнити, якби він не вимагав яскравіше від сонця. Воно осяяло мене й суду Кесаря.

тих, хто був зі мною. **14** Усі ми впали на землю, і я почув голос єврейською: «Савле, Савле, чому ти переслідуеш Мене? Тяжко тобі бити ногою колючку». **15** Тоді я спитав: «Хто Ти, Господи?» Господь відповів: «Я — Ісус, Якого ти переслідуєш! **16** Але підведися та встань на ноги: Я з'явився тобі, щоб призначити тебе служителем та свідком того, що ти бачив, і того, що Я відкрию тобі. **17** Я визволю тебе від народу та від язичників, до яких Я тебе посилаю, **18** щоб відкрити їм очі та навернути їх від темряви до світла, від влади сатани до Бога, щоб отримали прощення гріхів та спадщину зі святыми через віру в Мене». **19** Тому, царю Агриппо, я не став противитися небесному видінню, **20** а проповідував спершу тим, хто в Дамаску, [потім] в Єрусалимі, по всій Юдеї і язичникам, щоб вони покаялись і навернулися до Бога, роблячи діла, гідні покаяння. **21** Через це юдеї скопили мене в Храмі й намагалися вбити. **22** Але, отримавши допомогу від Бога, я стою [тут] донині та свідчу малому й великому. Я говорю лише те, що, за словами Пророків

27 Коли було вирішено, що ми попливемо до Італії, Павла та інших ув'язнених передали сотникові, на ім'я Юлій, з когорти Августа. **2** Ми сіли на адрамітський корабель, який мав плисти до кількох міст Азії, і відплівли. З нами був Аристарх, македонець із Солуня. **3** Наступного дня ми пристали в Сидоні. Юлій добре ставився до Павла й дозволив йому піти до своїх друзів та отримати догляд. **4** Відчаливши звідти, ми попливли під укриттям Кіпру, тому що вітри були протилежні; **5** перетнувши відкрите море, що омиває береги Кілікії та Памфілії, причалили до Міри в Лікії. **6** Там сотник знайшов олександрійський корабель, який плив до Італії, і посадив нас на нього. **7** Повільно пропливши багато днів, ми насліду дісталися до Кніду. Оскільки вітер не дозволяв триматися потрібного напрямку, ми попливли біля Криту навпроти Салмона. **8** З труднощами минувши його, припливли до одного міста, що звється Добра Пристань, поблизу якого було місто Ласея. **9** Як минуло багато часу

ї плавання вже стало небезпечним, бо й трохи, знову поміряли, і було п'ятнадцять піст проминув, Павло радив: **10** «Я бачу, сажнів. **29** Побоюючись, щоб не натрапити що наша подорож буде з труднощами та на скелясті місця, скинули з корми чотири великими втратами не тільки для вантажу якорі й молилися, щоб скоріше настав день, та корабля, але й для нашого життя». **11** **30** А коли моряки намагалися втекти з Проте сотник більше послухався керманича корабля й опускали рятувальний човен у та власника корабля, ніж Павлових слів. **12** море, вдаючи, ніби бажають спустити якорі з Через те, що пристань не була придатна передньої частини, **31** Павло сказав сотникові для зимівлі, більшість вирішила відплисти та воїнам: «Якщо вони не залишаться на звідти, щоб, якщо можна, дістатися до Фініка кораблі, ви не зможете врятуватися». **32** Й перезимувати в порту на Криті, відкритому Тоді воїни перерізали канати рятувального для південно-західних та північно-західних човна, і він впав у море. **33** Коли почало вітрув. **13** Тож як повіяв південний вітер, розвидніться, Павло закликав усіх поїсти, подумали, що досягли бажаного, і, піднявши кажучи: «Сьогодні вже чотирнадцятий день, вітрила, попливли вздовж Криту. **14** Та як ви перебуваєте в очікуванні, нічого не незабаром зі сторони острова зірвався ївші. **34** Тому прошу вас поїсти, бо це ураганний вітер, що зветься Евракілон. **15** сприятиме вашому порятунку; жоден із вас Він підхопив корабель, так що неможливо навіть волосини з голови не втратить». **35** було протистояти, ми піддалися вітровій Сказавши це, узяв хліб, подякував Богові нас понесло. **16** Підплівши до маленького перед усіма, розломав та почав їсти. **36** Тоді острівця, що зветься Клавдою, ми ледве всі підбадьорились і стали їсти. **37** А всіх змогли втримати рятувальний човен. **17** нас на кораблі було двісті сімдесят шість Коли ж його підняли, намагалися канатами осіб. **38** Як всі наїлися, то стали облегшувати обв'язати корабель. Побоюючись, щоб не корабель, викидаючи зерно в море. **39** Коли попасті на мілину Сирту, опустили вітрила; настав день, вони не розпізнали землі, але і так нас понесло. **18** Наступного дня нас так побачили якусь затоку з піщаним берегом, до сильно кидала буря, що ми почали викидати якого вирішили причалити кораблем, якщо вантаж. **19** Третього дня ми власними руками зможуть. **40** Відрізавши якорі, залишили викидали корабельне знаряддя. **20** Оскільки їх у морі; водночас розв'язали канати ні сонце, ні зорі не з'являлися багато днів, а з кермай, піднявши мале вітрило за шторм не зменшувався, ми втратили вже вітром, попрямували до берега. **41** Однак, всяку надію на порятунок. **21** Оскільки давно наскочивши на мілину між двома течіями, нічого не єли, Павло став посеред них та ніс корабля застяг і став нерухомий, а промовив: «Люди, треба було послухати корму розбивало силою хвиль. **42** Тоді моєї поради й не відплівати з Криту, тоді воїни вирішили вбити [всіх] в'язнів, щоб б ви не зазнали такої біди та шкоди. **22** ніхто, випливши, не втік. **43** Проте сотник, А тепер закликаю вас бути бадьорими, бажаючи врятувати Павла, утримав їх від бо ніхто з вас не втратить життя, тільки цього наміру. Він наказав тим, хто вміє корабель [розіб'ється]. **23** Цієї ночі мені плавати, стрибати першими та дістатися з'явився ангел Бога, Якому я належу і Якому берега, **44** а іншим – рятуватися на дошках служу. **24** Він сказав мені: „Павле, не бійся! або на рештках корабля. І таким чином усі Ти повинен стати перед Кесарем. І ось Бог дісталися до суші.

дарував тобі всіх, хто пливе з тобою“. **25**

Тому, люди, будьте бадьори! Я вірю Богові, і все буде так, як мені сказано. **26** Нас має викинути на якийсь острів». **27** Коли настала чотирнадцята ніч, нас усе ще носило по Адріатичному морю. Десь опівночі моряки стали припускати, що ми наближаємося до якоїсь землі. **28** Помірявши глибину, виявили двадцять сажнів. Пропливши ще

28 Урятувавшись, ми дізналися, що острів називається Мальта. **2** Мешканці [острова] виявили до нас надзвичайну гостинність. Вони, запаливши вогонь, прийняли всіх нас, тому що падав дощ і було холодно. **3** Коли Павло, зібравши купу сухих дров, поклав їх на вогонь, гадюка, яка виповзла від жару, вчепилася за його руку.

4 Мешканці, побачивши, що з його руки надію Ізраїлю на мені ці кайдани. **21** Вони звисає змія, говорили одне одному: «Без відповіли: —Ми не отримали щодо тебе сумніву, цей чоловік – убивця: він урятувався жодного листа з Юдеї, і ніхто з братів, що з моря, але справедливість не дозволила приходили, не сповістив і не сказав нічого йому жити». **5** Однак [Павло] струсив змію поганого про тебе. **22** Однак ми б хотіли у вогонь, не зазнавши жодної шкоди. **6** почутти від тебе, що ти думаєш, бо нам Вони очікували, що він почне опухати або відомо, що всюди говорять про цього негайно впаде мертвий. Але, чекаючи довго, угрупування. **23** У призначений день до його побачили, що нічого поганого з ним не помешкання прийшло їх ще більше. [Павло] сталося. Тоді змінили свою думку й казали, з ранку до вечора свідчив їм про Царство що він – бог. **7** Неподалік від того місця Боже, намагаючись переконати їх про Ісуса були землі, які належали начальникові на підставі Закону Мойсея та Пророків. **24** острова, на ім'я Публій. Він прийняв нас, і Одні були переконані тим, що він казав, ми гостювали в нього три дні. **8** І сталося, що інші ж не вірили. **25** Коли, не дійшовши батько Публія лежав хворий на лихоманку згоди, відходили, Павло сказав такі слова: та кишкову інфекцію. Павло увійшов до «Правильно промовив Дух Святий через нього, помолився та, поклавши на нього пророка Ісаю вашим батькам: **26** „Піди до руки, зцілив його. **9** Після цього й інші хворі з цього народу та скажи: «Ви будете слухати острова приходили та отримували зцілення. Й слухати, але ніколи не зрозумієте; будете **10** Вони вшанували нас великими почестями дивитись і дивитись, але ніколи не побачите. Й, коли ми відплівали, забезпечили нас **27** Бо серце цього народу згрубіло, важко усім необхідним. **11** Через три місяці ми стали чути вухами й очі свої заплюшили, відплівли на олександрійському кораблі, щоб не побачити очима, не почути вухами, котрий мав знак Діоскурів та перезимував не зрозуміти серцем і не навернутись, щоб на острові. **12** Ми приплівли до Сиракуз та Я зцілив їх»». **28** Отже, нехай вам буде пробули там три дні. **13** Відплівши звідти, відомо, що це спасіння Боже було надіслане прибули до Регії. Наступного дня повіяв язичникам, і вони його почують». **29** Після південний вітер, і через день ми прибули цих слів юдеї розійшлися, сперечаючись між до Путеолі. **14** Там знайшли братів, і вони собою. **30** Павло цілих два роки залишався просили нас залишитися з ними сім днів. І [там] на власному утриманні й приймав усіх, так ми прибули до Рима. **15** Тамтешні брати, хто заходив до нього. **31** Він проповідував почувши про нас, вийшли нам назустріч до Царство Боже та навчав про Господа Ісуса форуму Аппія й до Тріох Таверн. Побачивши Христа сміливо та без перешкоди. їх, Павло подякував Богові та підбадьорився.

16 Ми прибули до Рима, сотник передав в'язнів начальникові охорони, а Павлові було дозволено жити окремо. З ним був тільки воїн, який його охороняв. **17** Через три дні [Павло] скликав знатних юдеїв і, коли вони зібралися, промовив до них: —Брати, я не зробив нічого проти [нашого] народу або проти звичаїв батьків, проте мене було заарештовано в Єрусалимі та видано в руки римлян, **18** які, розглянувши мою справу, хотіли звільнити мене, тому що ніякої провини, вартої смерті, на мені не було. **19** Але оскільки юдеї протистояли цьому, я був змушений звернутися до Кесаря, проте не для того, щоб звинуватити в чомусь мій народ. **20** Саме з цієї причини покликав вас, щоб побачити та поговорити, бо за

До римлян

1 Павло, раб Ісуса Христа, покликаний [бути] апостолом і обраний, щоб звіщати Добру Звістку Бога, **2** яку Він сповістив раніше через Своїх пророків у Святих Писаннях. **3** Це [Звістка] про Його Сина, Який за тілом був нащадком Давида, **4** а за Духом святості був визнаний Сином Божим у силі через воскресіння з мертвих, – про Ісуса Христа, Господа нашого. **5** Через Нього ми отримали благодать і апостольство, щоб заради Його імені [привести] до послуху віри всі народи, **6** серед яких і ви, покликані Ісуса Христа. **7** Усім, хто в Римі, улюбленим Божим, покликаним святым. Благодать вам і мир від Бога, нашого Отця, і від Господа Ісуса Христа. **8** Насамперед я дякую моєму Богові через Ісуса Христа за всіх вас, бо про вашу віру говорять у всьому світі. **9** Бог, Якому я служу моїм духом, звіщаючи Добру Звістку Його Сина, є моїм свідком, що я завжди пам'ятаю про вас і **10** постійно прошу у своїх молитвах, щоби зволі Божої мені вдалося нарешті прийти до вас. **11** Прагну побачити вас, щоб розділити з вами якийсь духовний дар для вашого зміцнення, **12** щоб ми підбадьорили одне одного своєю спільнотою вірою – вашою й моєю. **13** Не хочу, брати, щоб ви не знали, як багато разів я планував прийти до вас, аби мати якийсь плід серед вас, як і серед інших народів, але досі мав перешкоди. **14** Я боржник перед еллінами й варварами, перед мудрими й неосвіченими. **15** Саме тому я прагну звіщати Добру Звістку і вам у Римі. **16** Я не соромлюся Доброї Звістки Христа, оскільки вона є силою Божою для спасіння кожного, хто вірить, – спочатку юдея, а потім і язычника. **17** Адже в ній відкривається праведність Божа з віри у віру, як написано: «А праведник житиме вірою». **18** Бо гнів Божий відкривається з неба проти усякої безбожності та неправедності людей, які своєю неправедністю придушують істину. **19** Бо те, що можна знати про Бога, очевидно для них, адже Бог відкрив їм. **20** Від створення світу невидимі якості Бога – Його вічна сила й божественна природа – були чітко зрозумілі у творінні, так що [люди] не мають

виправдання, (aīdios g126) **21** оскільки вони, знаючи Бога, не прославили Його як Бога й не дякували Йому, але їхні думки стали марними, а їхні нерозумні серця охопила темрява. **22** Називаючи себе мудрими, вони стали нерозумними **23** й проміняли славу нетлінного Бога на образи, подібні до смертної людини, птахів, тварин і пізунів. **24** Тому Бог віддав їх у гріховні бажання їхніх нечистих сердець, щоб вони самі між собою осквернили свої тіла. **25** Вони проміняли Божу істину на неправду та поклонялися і служили творінню, а не Творцеві, Який є навік благословений. Амінь. (aīōn g165) **26** Через це Бог віддав їх ганебним бажанням. Їхні жінки проміняли природні стосунки на неприродні. **27** Так само й чоловіки відмовилися від природних стосунків із жінками й розпалилися пристрастю один до одного. Чоловіки з чоловіками роблять безкоромні вчинки й отримують самі в собі належне покарання за свої збочення. **28** Оскільки вони не вважали за потрібне пізнання Бога, то Бог віддав їх [їхньому] розпусному розуму, щоб вони робили те, чого не годиться робити. **29** Вони сповнені всякої неправди, зла, жадібності та розпусти, сповнені заздрощів, убивств, чвар, обману та злоби. Вони поширяють плітки та **30** наклепи, ненавидять Бога, вони нахабні, зарозумілі та хвалькуваті, вигадують, як зробити зло, не шанують батьків. **31** У них немає розуміння, вони не виконують обіцянок, не мають любові та милосердя. **32** Хоча вони знають праведний наказ Божий про те, що всі, хто робить такі речі, заслуговують на смерть, вони не тільки продовжують їх робити, але й схвалюють тих, хто [це] робить.

2 Отже, людино, яка засуджуєш інших, ти не маєш виправдання, бо, судячи іншого, ти засуджуєш саму себе, адже робиш саме те, що засуджуєш. **2** А ми знаємо, що Бог справедливо судить тих, хто так робить. **3** Людино, невже ти вважаєш, що, засуджуючи інших за вчинки, які ти сама робиш, уникнеш Божого суду? **4** Чи, може, ти зневажаєш багатство Його доброти, поблажливості та довготерпіння й не усвідомлюєш, що доброта Бога веде тебе до покаяння? **5**

Власною впертістю й нерозкаяним серцем його необрізання вважатися обрізанням? ти накликаєш на себе гнів на день гніву й 27 Тому необрізаний від народження, виявлення справедливого Божого суду. 6 виконуючи Закон, судитиме тебе – того, «Він відплатить кожному за його вчинками»: хто, маючи написаний [Закон] та обрізання, 7 тим, хто з наполегливістю в добрих ділах шукає слави, честі й бессмертя, Він показує це зовні, і обрізання не те, що зовні, подарує життя вічне, (αιῶνιος γε 166) 8 а для на тлі. 29 А юдей це той, хто є ним усередині, тих, хто через самолюбство відкидає істину і обрізання – це обрізання серця за Духом, а та слідує за неправдою, буде гнів та лютъ. не за буквою [Закону]. [Такій людині] хвала 9 Страждання й лихо буде для кожної не від людей, а від Бога.

людської душі, яка чинить зло, – спочатку для юдеїв, а потім для язичників. 10 А кожному, хто чинить добро, буде слава, честь і мир – спочатку юдеям, а потім язичникам. 11 Адже Бог неупереджений. 12 Усі, хто згрішив без Закону, без Закону й загинуть, і всі, хто згрішив у Законі, за Законом будуть засуджені. 13 Бо не ті, хто слухає Закон, праведні перед Богом, а ті, хто виконує Закон, будуть виправдані. 14 Коли язичники, які не мають Закону, діють за своєю природою згідно з Законом, вони є законом для себе, хоча не мають Закону. 15 Вони показують, що діло Закону написане в їхніх серцях, про що свідчить їхнє сумління й думки, які то звинувачують, то виправдовують одна одну. 16 [Це виявиться] того дня, коли Бог, згідно з моєю Доброю Звісткою, судитиме таємні [думки та вчинки] людей через Ісуса Христа. 17 Тож, якщо ти називаєш себе юдеєм, покладаєшся на Закон і хвалишся Богом; 18 якщо ти знаєш [Його] волю і, навчений Законом, розумієш, що краще; 19 якщо ти переконаний, що ти – поводир для сліпих, світло для тих, хто в темряві, 20 наставник для нерозумних, учитель для немовлят, бо в Законі маєш втілення знання та істини, 21 тоді чому ж ти, навчаючи інших, не навчаєш себе? Чому, проповідуючи проти крадіжок, сам крадеш? 22 Чому, говорячи не чинити перелюбу, сам чиниш перелюб? Чому, відчуваючи огиду до ідолів, ти грабуєш [їхні] храми? 23 Ти хвалишся Законом, а зневажаєш Бога, порушуючи Закон. 24 Як написано: «Через вас ім'я Бога зневажається серед язичників». 25 Обрізання має користь, якщо ти дотримуєшся Закону, але якщо ти порушник Закону, твое обрізання стало необрізанням. 26 Тож, якщо необрізаний дотримується заповідей Закону, чи не буде

3 Отже, яка перевага юдеїв і яка користь від обрізання? 2 Велика – з усякого погляду! Перш за все їм були довірені Слова Божі. 3 А що, як деякі з них були невірними? Чи їхня невірність знищить вірність Бога? 4 Зовсім ні! Бог правдивий, навіть якщо кожна людина неправдива. Як написано: «Тому Ти справедливо виконуеш Свій вирок, бездоганно здійснюю Твій суд». 5 Але якщо наша неправедність виявляє праведність Божу, що нам казати? Хіба Бог несправедливий, коли виявляє гнів? (Я говорю по-людському.) 6 Зовсім ні! Інакше як Бог судитиме світ? 7 Але якщо Божа істина через мою неправду збільшилася на Його славу, чому мене ще судять як грішника? 8 I чому деякі наклепники стверджують, що ми говоримо: «Робімо зло, щоб вийшло добро»? Справедливий суд на таких! 9 Що ж тоді? Чи є в нас якась перевага? Зовсім ні! Бо ми вже довели, що і юдеї, і язичники – усі під владою гріха. 10 Як написано: «Праведного жодного немає! 11 Немає жодного, хто розуміє, нікого, хто шукає Бога. 12 Усі як один збочили з дороги, зіпсувалися; немає того, хто робив би добро, жодного немає». 13 «Гортань у них – відкрита могила, язиками вони кажуть неправду». «Отрута аспидова на губах у них». 14 «Їхні вуста наповнені прокляттям і гіркотою». 15 «Їхні ноги поспішають проливати кров; 16 на їхніх дорогах – руїна та нещастья, 17 і дорога миру їм не відома». 18 «Немає страху Божого перед їхніми очима». 19 Але ми знаємо: усе, що говорить Закон, він говорить тим, хто під Законом, щоб усякі вуста замовкли й увесь світ був відповідальний перед Богом. 20 Тому ніхто не буде виправданий перед Ним ділами Закону, бо через Закон [приходить лише] пізнання гріха. 21 Але

тепер, незалежно від Закону, була виявлена стати батьком усіх, хто вірить, але не був праведність Божа, про яку свідчать Закон обрізаний, щоб і їм також була зарахована і Пророки. 22 Ця праведність Божа дається праведність. 12 Він також є і батьком через віру в Ісуса Христа всім, хто вірює, обрізаних, що не лише обрізані, але й адже не існує різниці. 23 Бо всі згрішили й наслідують віру, яку мав наш батько Авраам позбавлені слави Божої, 24 але виправдані до його обрізання. 13 Адже не через Закон даром, Його благодаттю, через відкуплення Авраам та його нащадки отримали обітницю, в Христі Ісусі. 25 Бог призначив Його що він буде спадкоємцем світу, а через [місцем] примирення через віру, щоб в Його праведність віри. 14 Бо якщо нащадками є крові показати Свою праведність. У Своєму ті, хто [дотримується] Закону, то віра стає довготерпінні Бог залишав [безкарними] даремною й обітниця скасована. 15 Закон гріхи, вчинені в минулому, 26 щоб нині викликає гнів, адже там, де немає Закону, показати Свою праведність і справедливість, немає і його порушення. 16 Тому обітниця є виправдовуючи тих, хто вірить в Ісуса. 27 від віри, щоб вона була з благодаті й була Де ж тоді те, чим би хвалитися? Скасоване! гарантована всім нащадкам – не лише тим, Через який Закон? [Законом] дій? Ні, хто дотримується Закону, а й тим, хто вірить, через Закон віри. 28 Бо ми вважаємо, що як Авраам, який є батьком усіх нас. 17 Як людина може бути виправдана вірою, без написано: «Я зробив тебе батьком багатьох діл Закону. 29 Хіба Бог є Богом тільки народів». [Він є нашим батьком] перед Богом, юдеїв? Чи Він не є Богом і язичників? Так, в Якого він повірив, Який повертає життя і язичників. 30 Насправді є лише один Бог, мертвим і кличе те, чого немає, як те, що вже Який виправдовує через віру як обрізаних, існує. 18 Всупереч надії, він повірив з надією, так і необрізаних. 31 Чи ми скасовуємо Закон що стане батьком багатьох народів, як йому вірою? Зовсім ні! Навпаки, ми утверджуємо було сказано: «Такими [чисельними] будуть твої нащадки». 19 Його віра не ослабла, хоча він і розумів, що його тіло змертвіле (йому було близько ста років) і що утроба Сари змертвіла. 20 Він не похитнувся [через] невірство у Божу обітницю, але зміцнився вірою й віддав славу Богові, 21 будучи цілком упевненим, що Той, Хто пообіцяв, спроможний [це] виконати. 22 Ось чому «це було зараховано йому як праведність». 23 [Словами] «йому було зараховано» були написані не тільки щодо нього, 24 але й для нас, бо [віра] має бути зарахована й нам, що віримо в Того, Хто воскресив Ісуса, Господа нашого, з мертвих. 25 Він був виданий [на смерть] за наши гріхи й воскрес для нашого виправдання.

4 Що ж, скажемо, здобув Авраам, наш праотець за тілом? 2 Якщо Авраам був виправданий через діла, він має похвалу, але не перед Богом. 3 Бо що каже Писання? «Авраам повірив Богові, і це було зараховано йому як праведність». 4 Тепер тому, хто працює, плата зараховується не як благодать, а як належне. 5 Однак тому, хто не працює, але вірить у Того, Хто виправдовує нечестивого, його віра зараховується як праведність. 6 Так само говорить і Давид, коли називає блаженною людину, яку Бог вважає виправданою без діл: 7 «Блаженний той, чиї беззаконня прощені, чиї гріхи покриті! 8 Блаженна та людина, якій Господь не залічить її гріха». 9 Це благословення лише для обрізаних чи також і для необрізаних? Ми говоримо: «Авраам повірив Богові, і це до цієї благодаті, в якій зараз перебуваємо було зараховано йому як праведність». 10 Й радіємо з надії на славу Божу. 3 Але не Коли було зараховано? Після обрізання чи тільки з цього, ми також радіємо у своїх до обрізання? Це було до обрізання, а не стражданнях, бо знаємо, що страждання після обрізання! 11 Він прийняв обрізання породжують терпіння, 4 терпіння – стійкість, як знак, як печатку праведності через а стійкість – надію. 5 І надія не засоромить віру, яку мав ще необрізаним. Так він міг [нас], адже Божа любов влилася в наші серця

5 Тому, виправдані вірою, ми маємо мир із Богом через Господа нашого Ісуса Христа, 2 через Якого ми вірою отримали доступ до обрізання чи також і для необрізаних? Ми знаємо, що страждання породжують терпіння, 4 терпіння – стійкість, як знак, як печатку праведності через а стійкість – надію. 5 І надія не засоромить віру, яку мав ще необрізаним. Так він міг [нас], адже Божа любов влилася в наші серця

через Духа Святого, Який був нам даний. 6 Бо коли ми були ще безсилі, Христос у вічного життя через Ісуса Христа, Господа призначений час помер за нечестивих. 7 Адже навряд чи хтось помре за праведника; хіба що за добру [людину], можливо, хтось і зважиться померти. 8 Але Бог виявив Свою любов до нас тим, що Христос помер за нас, коли ми були ще грішниками. 9 Тим більше тепер, віправдані Його кров'ю, ми врятуємося від [Божого] гніву. 10 Адже якщо, будучи ворогами, ми примирилися з Богом через смерть Його Сина, то тим більше тепер, примирившись, ми будемо спасенні через Його життя. 11 І не тільки це, ми радіємо в Бозі через Господа нашого Ісуса Христа, через Якого ми тепер отримали примирення. 12 Отже, як гріх увійшов у світ через одну людину, а через гріх – смерть, так само смерть перейшла до всіх людей, бо всі згрішили. 13 Гріх же був у світі ще до Закону, але гріх не зараховується там, де немає Закону. 14 Однак смерть панувала від Адама до часу Мойсея навіть над тими, хто не згрішив через непокору, як Адам, який є прообразом Того, Хто мав прийти. 15 Але дар благодаті не такий, як провіна [Адама]. Бо якщо через провину однієї [людини] багато [людей] загинуло, то наскільки більшою є благодать Божа і дар через благодать однієї людини – Ісуса Христа, які щедро вилились на багатьох. 16 І дар не такий, як осуд, що прийшов через гріх [Адама]. Адже суд за один гріх приніс засудження, але дар благодаті приніс віправдання від багатьох провин. 17 Бо якщо через гріх [Адама] запанувала смерть, то тим більше ті, хто отримає повноту благодаті й дар праведності, царюватимуть у житті через Одного – Ісуса Христа. 18 Отже, як один злочин призвів до засудження всіх людей, так через один праведний вчинок для всіх людей прийшло віправдання, яке дає життя. 19 Бо так само, як через непослух однієї людини багато людей стали грішниками, так і через послух Одного багато [людей] стане праведними. 20 Закон же прийшов, щоб збільшився переступ. Але там, де збільшився гріх, збільшилась і благодать, 21 щоб, як гріх запанував через смерть, так і благодать могла запанувати через праведність для вічного життя через Ісуса Христа, Господа нашого. (aīðnios g166)

6 Що ж скажемо? Чи продовжимо грішити, щоб благодать примножилася? 2 Зовсім ні! Якщо ми померли для гріха, то як можемо далі жити в ньому? 3 Хіба ви не знаєте, що всі ми, що були хрещені в Христі Ісусі, були хрещені в Його смерть? 4 Тож ми були поховані з Ним через хрещення в смерть, щоб, як Христос воскрес із мертвих через славу Отця, так і ми жили оновленим життям. 5 Бо якщо ми об'єдналися з Ним такою ж смертю, як Його, ми, безумовно, будемо об'єднані з Ним таким же воскресінням. 6 Ми знаємо, що наша стара людина була розіп'ята з Ним, щоб гріховне тіло було знищено і ми не були більше рабами гріха, 7 бо той, хто помер, звільнений від гріха. 8 І якщо ми померли з Христом, то віримо, що й житимемо з Ним. 9 Бо ми знаємо, що Христос, воскреснувши з мертвих, більше не вмирає, смерть уже не панує над Ним. 10 Адже Він помер один раз заради гріха; але [тепер] живий і живе для Бога. 11 Так і ви вважайте себе мертвими для гріха, але живими для Бога в Ісусі Христі, нашему Господі. 12 Не дозволяйте гріху панувати у вашому смертному тілі, щоб ви не слухалися його пожадливостей, 13 і не віддавайте жодної частини ваших тіл гріху як знаряддя неправедності, а скоріше віддавайте себе Богові, як воскреслі з мертвих, і всі ваши тіла віддавайте як знаряддя праведності. 14 Адже гріх уже не пануватиме над вами, бо ви не під Законом, а під благодаттю. 15 Що тоді? Чи будемо грішити, бо ми не під Законом, а під благодаттю? Зовсім ні! 16 Хіба ви не знаєте, що коли віддаєте себе комусь у рабство на послух, то стаєте рабами того, кому підкоряєтесь: чи то гріха, що веде до смерті, чи то послуху, що веде до праведності? 17 Але дякувати Богові, що ви, хоча й були рабами гріха, від щирого серця послухалися того роду навчання, якому віддали себе. 18 Ви були звільнені від гріха й стали рабами праведності. 19 Я говорю по-людському через вашу людську обмеженість. Бо як раніше ви віддали частини вашого тіла на служіння нечистоті й беззаконню,

щоб чинити беззаконня, так тепер віддайте те, що добре, спричинило мені смерть? себе на служіння праведності, що веде до Зовсім ні! Навпаки, гріх, щоб виявиться святості. 20 Коли ви були рабами гріха, гріхом, спричинив мою смерть через те, ви були вільні від праведності. 21 Яку ж що добре. Так завдяки заповіді гріх став користь ви мали тоді від учинків, за які абсолютно грішним. 14 Бо ми знаємо, що тепер соромитеся? Ці вчинки призводять до смерті! 22 Але тепер, коли ви звільнені від гріха й стали Божими рабами, маєте плід ваш, що веде до освячення, а в кінці – до вічного життя. (aiōnios g166) 23 Бо плата за гріх – смерть, а дар Божий – це вічне життя в Ісусі Христі, нашему Господі. (aiōnios g166)

7 Хіба ви не знаєте, брати (звертаюся до тих, хто знає Закон), що Закон має владу над людиною, поки вона живе? 2 [Скажімо], заміжня жінка за Законом прив'язана до свого чоловіка, поки він живий, але коли чоловік помирає, вона звільняється від Закону, який пов'язував її з чоловіком. 3 Тож якщо вона за життя свого чоловіка одружиться з іншим, її називають перелюбницею. Коли ж її чоловік помирає, вона звільняється від Закону й, вийшовши заміж за іншого чоловіка, не буде перелюбницею. 4 Так і ви, брати мої, померли для Закону через тіло Христа, щоб належати Іншому – Тому, Хто воскрес із мертвих, щоб ми могли приносити плід Богові. 5 Бо коли ми жили, керуючись тілесними [бажаннями], гріховні пристрасті, [виявлені] Законом, діяли в наших тілах, щоб приносити плід смерті. 6 Але тепер ми звільнiliся від Закону, померли для того, що нас колись зв'язувало, щоб ми служили оновлені Духом, а не як у давнину – [дотримуючись] букви [Закону]. 7 Що ж скажемо? Що Закон є гріхом? Зовсім ні! Якби не Закон, я не знав би, що таке гріх. Я не знав би, [наприклад], що таке пожадливість, якби Закон не сказав: «Не бажай». 8 Проте гріх, скориставшись заповідю, породив у мені всіляке бажання. Адже без Закону гріх мертвий. 9 Колись я жив без Закону, але коли прийшла заповідь, гріх ожив, 10 а я помер. Я виявив, що заповідь, яка мала б принести життя, насправді принесла смерть. 11 Адже гріх, скориставшись можливістю, наданою заповідю, звабив мене й через неї вбив. 12 Отже, Закон святий і заповідь – свята, праведна й добра. 13 Тож невже

Закон духовний, а я тілесний, проданий [у рабство] гріха. 15 Я не розумію, що роблю. Адже роблю не те, що хочу, а те, що ненавиджу. 16 Коли ж я роблю те, чого не хочу, я погоджуся, що Закон добрий. 17 І це вже не я роблю, але гріх, що живе в мені. 18 Адже я знаю: у мені, тобто в моєму тілі, нічого доброго не живе, оскільки бажання робити добро є, але виконувати його не можу. 19 Бо не роблю добра, яке хочу, але роблю зло, якого я не хочу робити. 20 Тож якщо я роблю те, чого не хочу, це вже не я роблю, а гріх, який живе в мені. 21 Отже, я знаходжу такий закон: коли я хочу робити добро, зло завжди поруч зі мною. 22 Бо за внутрішньою людиною я насолоджується Божим Законом, 23 але бачу, що в моєму тілі діє інший закон, який бореться проти закону моого розуму й робить мене в'язнем закону гріха, який є в моєму тілі. 24 Нещасна я людина! Хто врятує мене від цього смертного тіла? 25 Тож [нехай буде] подяка Богові через Ісуса Христа, нашого Господа! Отже, своїм розумом я є служителем Закону Божого, а тілом – закону гріха.

8 Тому зараз немає осуду для тих, хто в Ісусі Христі, 2 бо Закон Духа життя через Ісуса Христа звільнив вас від закону гріха та смерті. 3 Оскільки [сила] Закону була ослаблена через людське тіло, Бог послав Свого Сина в людському тілі, подібному до гріховного тіла, як жертву за гріх, і засудив гріх у тілі 4 для того, щоб справедливі вимоги Закону були виконані в нас, що живемо не за тілом, а за Духом. 5 Ті, хто [живе] за тілом, думають про тілесне; а ті, хто за Духом, – про духовне. 6 Бо думки тіла – це смерть, а думки Духа – це життя і мир. 7 Розум, керований тілом, ворожий до Бога; він не підкоряється Божому Закону й не може цього зробити. 8 Ті, хто живе за тілом, не можуть догодити Богові. 9 Але ви не тілесні, а духовні, якщо Дух Божий живе у вас. Якщо хтось не має Духа Христа, він Йому не належить. 10 Якщо ж Христос перебуває у вас, то, хоча ваше

тіло й підлягає смерті через гріх, але Дух тих і виправдав, і кого виправдав, тих і дає життя через праведність. **11** І якщо Дух прославив. **31** Що ж тоді скажемо на це? Того, Хто воскресив Ісуса з мертвих, живе Якщо Бог за нас, хто проти нас? **32** Той, Хто у вас, то Він – Той, Хто воскресив Христа не пощастив Свого Сина, але віддав Його за з мертвих, – оживить і ваші смертні тіла нас усіх, як же Він разом із Ним не подарує через Його Духа, Який живе у вас. **12** Отже, нам усього? **33** Хто буде обвинувачувати тих, брати, ми не є боржниками тіла, щоб жити кого Бог обрав? Бо саме Бог їх виправдовує. за тілом. **13** Бо якщо живете за тілом, то **34** Хто тоді їх засудить? Ісус Христос помер і помрете, але якщо ви Духом умертвляєте воскрес. Він знаходиться праворуч від Бога й вчинки тіла, будете жити. **14** Адже всі, заступається за нас. **35** Хто відлучить нас від кого веде Дух Божий, є дітьми Божими. любові Христа? Чи страждання, чи утиски, **15** Бо Дух, Якого ви отримали, не робить чи переслідування, чи голод, чи нагота, чи вас рабами, щоб ви знову жили в страху, небезпека, чи меч? **36** Як написано: «Однак але ви отримали Духа всиновлення, яким заради Тебе нас убивають щодня, вважають кличено: «Авва, Отче!» **16** Сам Дух свідчить нас за овець, призначених на заколення». нашему духові, що ми є дітьми Бога. **17** **37** Але в усьому цьому ми маємо повну Якщо ми діти, то й спадкоємці – спадкоємці перемогу через Того, Хто полюбив нас. **38** Бо Бога й співспадкоємці Христа, якщо ми я переконаний, що ні смерть, ні життя, ні насправді страждаємо разом із Ним, щоб ангели, ні влади, ні теперішнє, ні майбутнє, із Ним розділити Його славу. **18** Я вважаю, ні сили, **39** ні висота, ні глибина, ні інше що наші нинішні страждання не варто якесь творіння не зможе відлучити нас від порівнювати зі славою, яка буде виявлена в любові Божої, яка є в Ісусі Христі, нашему нас. **19** Адже творіння з нетерпінням чекає, Господі.

коли виявляється діти Божі. **20** Бо творіння було піддане розчаруванню не за власним вибором, а з волі Того, Хто його підкорив, у надії, **21** що й саме творіння буде звільнене від рабства занепаду й отримає свободу й славу дітей Божих. **22** Ми знаємо, що все творіння стогне й страждає донині. **23** Та не тільки воно, але й ми самі, що маємо завдаток Духа, стогнемо в собі, з нетерпінням чекаючи всиновлення та відкуплення нашого тіла. **24** Бо ми були спасенні надією. Але видима надія – це зовсім не надія. Хто сподівається на те, що вже бачить? **25** А якщо ми сподіваємося на те, чого не бачимо, тоді з терпінням чекаємо цього. **26** Так само Дух допомагає нам у нашій слабості. Бо ми не знаємо, за що і як маємо молитися, але Сам Дух заступається за нас невимовними зітханнями. **27** А Той, Хто досліджує наші серця, знає думки Духа, бо [Дух] заступається за святих з волі Божої. **28** Ми знаємо, що все працює на добро тих, що люблять Бога й що покликані згідно з Його наміром. **29** Адже кого Бог знав заздалегідь, тих і призначив наперед бути подібними до образу Свого Сина, щоб Він був Первістком серед багатьох братів. **30** І кого Він призначив наперед, тих Він покликав; кого покликав,

9 Я кажу правду в Христі, не обманюю, і мое сумління підтверджує це через Святого Духа: **2** у мене в серці велика печаль і невпинний біль. **3** Адже я бажав би бути проклятим [і відлученим] від Христа заради моїх братів, моїх рідних за тілом, **4** тобто за народ Ізраїлю. Їм належить усиновлення, слава, заповіти, законодавство, служіння та обітниці. **5** Їхніми є патріархи й від них за тілом Христос – Бог над усіма, благословений навіки! Амінь. (αἰσθετος γιανεσι) **6** Але це не [означає], що Слово Боже не збулося. Адже не всі, хто походить з Ізраїлю, – це Ізраїль. **7** І не всі нащадки Авраама є його дітьми. Бо [написано]: «Через Ісаака буде названо тобі нащадка». **8** Тобто не тілесні діти є дітьми Божими, а діти обітниці вважаються нащадками. **9** Бо ось якими були слова обітниці: «У призначений час Я повернуся, і у Сарри буде син». **10** І не тільки це, але й Ревека [отримала обітницю], завагітнівши від нашого батька Ісаака. **11** Бо коли [блізняни] ще не народилися й не зробили нічого доброго чи поганого (щоб намір Божий у вибранні залишився **12** не від учинків, але від Того, Хто кличе), їй було сказано: «Старший служитиме молодшому».

13 Як написано: «Якова Я полюбив, а Ісава зненавідів». 14 Що тоді скажемо? Невже Бог несправедливий? Зовсім ні! 15 Бо Він 2 Бо я свідчу їм, що вони ревно ставляться до каже Мойсеєві: «Я помилую того, кого хочу Бога, але без належного пізнання. 3 Оскільки, помилувати, і зглянуся над тим, над ким не знаючи Божої праведності й намагаючись хочу зглянутись». 16 Отже, це залежить не встановити власну, вони не підкорилися від того, хто хоче, і не від того, хто біжить, а Божій праведності. 4 Бо Христос є метою від Божої милості. 17 Бо Писання говорить Закону для виправдання кожного, хто вірить. фараонові: «Я поставив тебе для того, щоб 5 Мойсей пише про праведність від Закону: показати через тебе Мою силу й щоб ім'я «Людина, яка виконуватиме його настанови, Мое звіщалося по всій землі». 18 Отже, буде жити ними». 6 Але про праведність [Бог] милує, кого хоче, і, кого хоче, робить від віри говорити: «Не кажи у своєму серці: черствим. 19 Хтось мені скаже: «Чому тоді „Хто зійде на небо?“ (щоб привести Христа Він звинувачує? Бо хто здатний противитися додолу) 7 або „Хто зійде в безодню?“ (щоб Його волі?) 20 Але хто ти, людино, щоб Христа воскресити з мертвих»». (Abyssos сперечатися з Богом? Чи виріб скаже тому, g12) 8 Але що каже [Писання]? «Слово біля хто його створив: «Чому ти зробив мене тебе, у твоїх устах і у твоєму серці». Це таким?» 21 Хіба гончар не має влади над слова віри, яку ми проповідуємо. 9 Якщо глиною, щоб із тієї ж глини зробити одну ти визнаєш устами, що Ісус є Господом, і посудину для почесного вжитку, а іншу – повіриш своїм серцем, що Бог воскресив для звичайного? 22 А що, коли Бог, бажаючи Його з мертвих, то будеш спасений. 10 Бо проявити [Свій] гнів і виявити Свою силу, з серцем віримо для виправдання, а устами великим терпінням щадив посудини гніву, проголошуємо для спасіння. 11 Як говорити підготовлені до знищення, 23 щоб виявити Святе Письмо: «Кожен, хто вірить у Нього, не багатство Своєї слави посудинам Його буде осоромлений». 12 Адже немає різниці милосердя, які Він заздалегідь підготував між юдеєм та язичником: Той Самий Господь до слави, – 24 нам, покликаним не тільки над усіма, щедро благословляє всіх, хто з-поміж юдеїв, але й з-поміж язичників? кличе Його, 13 бо «кожний, хто прикличе 25 Як сказав у Осії: «Я назуву Моїм народом ім'я Господне, буде спасений». 14 Але не Мій народ і нелюбу – улюбленою», 26 як зможуть покликати Того, у Кого не а також: «Там, де їм було сказано: „Ви не повірили? I як зможуть повірити в Того, Мій народ“, їх будуть називати синами про Кого не чули? I як зможуть почути без живого Бога». 27 Ісая проголошує про Ізраїль: проповідника? 15 I як будуть проповідувати, «Навіть якщо кількість синів Ізраїля буде якщо їх не буде послано? Як написано: як морського піску, врятований буде лише «Які гарні ноги тих, хто приносить Добру залишок. 28 Бо Господь швидко та остаточно Звістку!» 16 Однак не всі сприйняли Добру виконає Свое Слово на землі». 29 I як Звістку. Бо Ісая каже: «Господи, хто повірив сказав Ісая раніше: «Якби Господь Воїнств почутому від нас?» 17 Тож віра приходить від не залишив нам нащадка, ми б стали як слухання, а слухання – через Слово Христа. Содом й були б подібні до Гоморри». 30 Що 18 Але я запитую: невже вони не чули? тоді скажемо? Язичники, які не прагнули Навпаки! «По всій землі розходиться їхній праведності, здобули її – праведність, яка голос, і до краю всесвіту – їхні слова». 19 Ще походить від віри. 31 А Ізраїль, який шукав раз запитую: хіба Ізраїль не знав? Першим Закону праведності, не досягнув цього. 32 говорить Мойсей: «Я спонукаю вас до Чому? Тому що вони [шукали] не вірою, ревнощів через тих, хто не є народом; через а ділами Закону. Вони спіткнулися об народ, який не має розуміння, роздратую камінь спотикання. 33 Як написано: «Ось я вас». 20 А Ісая сміливо каже: «Мене знайшли кладу на Сіоні Камінь спотикання і Скелю ті, хто не шукав; Я відкрив Себе тим, хто падіння, і той, хто вірить у Нього, не буде не питав про Мене». 21 А про Ізраїль він скаже: «Цілий день Я простягав Свої руки до непокірного й впертого народу».

11 Я запитую тоді: чи Бог відкинув але май страх. **21** Бо якщо Бог не пощаєв Свій народ? Зовсім ні! Адже я сам природних гілок, Він не пощаєт і тебе. **22** ізраїльтянин, нащадок Авраама з роду Отже, зважай на доброту й суворість Бога: Веніаміна. **2** Бог не відкинув Свого народу, суворість до тих, хто відпав, але доброту який Він знову залишився в Його знаєте, що пише Писання про те, як Ілля доброті. Інакше Він і тебе відріже. **23** І скаржився Богові на Ізраїль? **3** «Господи, якщо вони не залишатимуться в невірі, то вони вбили Твоїх пророків і зруйнували будуть прищеплені, адже Бог має силу їх Твої жертвники. Я єдиний, хто залишився, знову прищепити. **24** Бо якщо ти, відрізаний і вони намагаються вбити мене». **4** І що ж від дикого за своєю природою оливкового йому відповів Бог? «Я зберіг для Себе сім дерева, всупереч природі був прищеплений тисяч мужів, які не схилили колін перед до доброго оливкового дерева, то насільки Ваалом». **5** Так само й тепер є останок, легше ці природні гілки будуть прищеплені обраний благодаттю. **6** І якщо благодаттю, до власного оливкового дерева! **25** Брати, то не за ділами, інакше благодать уже не щоб ви не вважали себе розумнішими, ніж була би благодаттю. **7** І що ж? Того, чого ви є, я не хочу залишити вас у невіданні так наполегливо прагнув народ Ізраїлю, щодо цієї таємниці: зачерствіння спало на він не отримав, але отримали обрані, а частину Ізраїлю, і так буде, поки не увіде інші закам'яніли, **8** як написано: «Бог дав повна [кількість] язичників, **26** і таким їм дух затъмарення, щоб очі не бачили й чином увесь Ізраїль буде спасений. Як вуха не чули, аж до цього дня». **9** А Давид написано: «Визволитель прийде із Сіону; Він каже: «Нехай трапеза їхня стане для них відверне безбожність від Якова. **27** І це Мій пасткою та приманкою на спотикання й на Завіт із ними, коли Я усуну їхні гріхи». **28** відплату для них. **10** Нехай потемніють їхні Щодо Доброї Звістки, то вони вороги задля очі, щоб не бачили, і нехай їхні спини будуть вас, але щодо обрання, то вони улюблені зігнуті назавжди». **11** Тож я запитую: чи вони через праотців, **29** адже Божі дари та Його спіткнулися, щоб упасти? Зовсім ні! Швидше покликання непохітні. **30** Так само як ви через їхнє падіння спасіння прийшло до колись були неслухняні Богові, але тепер язичників, щоб спонукати їх до ревнощів. **12** отримали милість через їхню непокірність, Але якщо їхнє падіння є багатством для світу, **31** так і вони нині стали непокірними, щоб а їхня втрата є багатством для язичників, через милосердя Боже до вас і вони могли то насільки більші багатства принесе їхня отримати милість. **32** Адже Бог замкнув повнота! **13** Звертаюся до вас, язичників, усіх у непокору, щоб помилувати всіх. (eleēse оськільки я, апостол язичників, звеличую **g1653**) **33** О, глибино багатства, мудрості й своє служіння **14** у надії, що викличу ревнощі знання Бога! Які незображені Його суди й в моїх рідних, щоб рятувати декого з них. недосліджені шляхи Його! **34** «Хто пізнав **15** Бо якщо їхнє відторгнення [принесло] задум Господа? Або хто був Його радником?» світові примирення, [то що принесе] їхнє **35** «Хто колись дав щось Богові, щоб Він прийняття, як не воскресіння з мертвих? **16** мусив повернути?» **36** Адже все від Нього, Якщо закваска свята, то й все тісто [святе]; через Нього й для Нього. Йому слава навіки! якщо корінь святий, то й гілки [святі]. **17** Амінь. (aiōn **g165**)

12 Тому я закликаю вас, брати, заради милості Божої принесіть свої тіла як живу, святу й приємну Богові жертву. [Це буде] ваше духовне служіння. **2** Не підлаштовуйтесь під цей світ, але перемінуйтесь, оновлюючи ваш розум, щоб ви могли пізнати, що воля Божа добра, приемна й досконала. (aiōn **g165**) **3** Через дану мені благодать я кажу кожному з вас: не тримаєшся завдяки вірі. Не будь нахабним,

будьте зарозумілі, а судіть про себе розумно, порядку, а ті, хто противиться, накликають відповідно до віри, яку Бог розподілив на себе суд. 3 Адже правителі не страшні кожному з вас. 4 Бо як одне тіло складається для тих, хто чинить добре діла, а для тих, з багатьох частин і всі вони не мають хто чинить зло. Хочеш не боятися влади? однакової ролі, 5 так і ми, хоч нас і багато, Тоді роби те, що добре, й отримаєш похвалу утворюємо одне тіло в Христі, і кожен є від неї. 4 Но [правитель] – це служитель частиною тіла одне одного. 6 Ми маємо Бога тобі на добро. Але якщо будеш чинити різні дари згідно з наданою нам благодаттю. зло, бійся, бо недаремно він носить меч. Якщо [хтось має дар] пророкувати, [хай Він слуга Божий, месник, який приносить пророку] відповідно до віри, 7 якщо покарання тому, хто чинить зло. 5 Отже, [хтось має дар] служіння, [хай] служить, потрібно підкорятися не лише через [страх якщо [дар] навчати, [хай] навчає, 8 якщо його] гніву, але й через сумління. 6 Тому ви [дар] підбадьорювати, [хай] підбадьорює, й платите податки, бо [влада] – Божі слуги, якщо [дар] допомагати, [хай] допомагає які постійно зайняті своїми обов'язками. зі щирістю; якщо [дар] керівництва, [хай] 7 Віддайте всім належне: кому податок – робить це] старанно, якщо [дар] виявляти податок, кому мито – мито, кому повагу – милосердя, [хай робить це] з радістю. 9 повагу, кому пошану – пошану. 8 Нікому Нехай ваша любов буде широю. Ненавидьте нічого не будьте винні, окрім взаємної зла, тримайтесь добра. 10 Любіть одне одного любові, бо хто любить іншого, той виконав по-братьські. Шануйте одне одного більше, Закон. 9 Адже заповіді: «Не чини перелюбу», ніж самих себе. 11 У старанності не лінуйтесь, «Не вбивай», «Не вкради», «Не бажай» і палайте духом, служачи Господеві. 12 Будьте будь-яка інша заповідь містяться в цьому радісними в надії, терплячими в скорботі слові: «Люби близького свого, як самого та відданими в молитві. 13 Допомагайте себе». 10 Любов не чинить близькому зла. святым у їхніх потребах. Прагніть завжди Тому любов – це і є виконання Закону. 11 виявляти гостинність. 14 Благословляйте Тим більше ви знаєте, [який це] час, що тих, хто вас переслідує; благословляйте, вже настала пора прокинутися від сну, а не проклинайте. 15 Радійте з тими, хто бо наше спасіння близьче зараз, ніж коли радіє, і плаче з тими, хто плаче. 16 Живіть ми повірили. 12 Ніч майже закінчилася, у порозумінні одне з одним. Не будьте і наближається день. Тож відкиньмо діла зарозумілі, але наслідуйте покірних. Не темряви й зодягнімось у зброю світла. 13 будьте мудрими у власних очах. 17 Не Поводьмося пристойно, як удень, не в гульні відплачуйте нікому злом за зло. Дбайте про та пияцтві, не в перелюбі та розпусті, не у те, що є добрим в очах усіх людей. 18 Якщо сварках та заздрощах. 14 Але зодягніться в можливо, наскільки це залежить від вас, Господа Ісуса Христа і турботу про тіло не живіть у мірі з усіма людьми. 19 Улюблені, перетворюйте в пристрасті.

не мстіть за себе, але залиште місце для [Божого] гніву, бо написано: «Мені належить помста і відплата», – каже Господь. 20 Тож: «Якщо твій ненависник голодний, нагодуй його хлібом; а якщо він спраглий, то дай йому напитися. Адже так ти збереш йому розжарене вугілля на голову». 21 Не дозволь злу перемогти тебе, але зло перемагай добром.

13 Кожна людина нехай підкоряється вищій владі, бо немає влади, крім тієї, яку встановив Бог. [Влади], які існують, були встановлені Богом. 2 Отже, той, хто противиться владі, противиться Божому

14 Щиро приймайте слабкого у вірі, без суперечок про спірні думки. 2 Один вірить, що можна їсти все, а інший, слабкий у вірі, єсть лише овочі. 3 Той, хто єсть [усе без розбору], не повинен зневажати того, хто не єсть, а той, хто не єсть [усього], не повинен судити того, хто єсть, адже Бог його прийняв. 4 Хто ти, щоб судити чужого слугу? Його господар [вирішує], стоїть він чи падає. Але він буде стояти, бо Господь здатний підтримати його. 5 Хтось вважає один день важливішим від іншого, а хтось вважає всі дні [однаковими]. Нехай кожний тримається свого переконання. 6 Хто вважає один день

[особливим], робить це для Господа. Хто Христос не дододжав Собі, але, як написано: єсть м'ясо, той робить це для Господа, бо «Зневага тих, хто ганьбить Тебе, впала на дяку Богові; і хто не єсть, той теж робить це Мене». **4** Усе, що було написано в минулому, для Господа й дякує Богові. **7** Бо ніхто з нас написано для нашого навчання, щоб через не живе для себе й ніхто з нас не помирає терпіння та підбадьорення, яке дає Писання, для себе. **8** Якщо ми живемо, живемо для ми мали надію. **5** Нехай Бог, Який дарує Господа, і якщо вмираємо, вмираємо для терпіння та підбадьорення, дарує вам бути Господа. Отже, чи живемо, чи вмираємо, однодумними між собою, за прикладом Ісуса ми належимо Господеві. **9** Бо саме для Христа, **6** щоб ви однією думкою й одним цього Христос помер і воскрес, щоб бути голосом прославили Бога й Отця Господа Господом як мертвих, так і живих. **10** Тоді нашого Ісуса Христа. **7** Тож приймайте одне чому ти осуджуєш свого брата? Або чому одного так само, як Христос прийняв вас ти зневажаєш свого брата? Адже всі ми до слави Божої. **8** Бо я кажу вам: Христос будемо стояти перед судом Божим. **11** Бо став слугою обрізання для Божої істини, написано: «Як Я живу, – промовляє Господь, щоб підтвердити обітниці, дані патріархам, – так кожне коліно схилиться переді Мною і **9** щоб язичники прославили Бога за Його кожен язик визнає Бога». **12** Тож кожен із нас милість. Як написано: «За це я славитиму відповідатиме за себе перед Богом. **13** Тому Тебе серед народів, Господи, та імені Твоєму не будемо осуджувати одне одного. Краще співатиму [хвалу]». **10** І ще сказано: «Радійте, постановіть не ставити жодної перешкоди язичнику, з Його народом!» **11** І знов: чи спокуси братові. **14** Я знаю й повністю «Славте Господа, усі народи! Хваліть Його, переконаний у Господі Ісусі, що нічого не усі племена!» **12** І знов Ісая каже: «Приайде є нечистим саме по собі. Але якщо хтось Корінь Єссея і стане панувати над народами, вважає щось нечистим, то для того це на Нього народи покладуть усю надію». нечисте. **15** Якщо твій брат засмучений **13** Нехай Бог надії наповнить вас усією через твою їжу, то ти більше не діеш по радістю й миром у вірі, щоб ви силою любові. Не знищуй своєю їжею того, за Святого Духа були наповнені надією. **14** Я кого помер Христос. **16** Не [допускайте], переконаний, брати мої, що ви самі сповнені щоб зневажалося те добре, що у вас є. **17** добра, наповнені всяким знанням і можете Бо Царство Боже – це не їжа та пиття, а навчти одне одного. **15** І все ж я написав праведність, мир та радість у Святому Дусі, **18** вам, подекуди сміливіше, щоб нагадати бо кожен, хто служить Христу таким чином, вам про деякі речі через дану мені Богом той до вподоби Богові й шануваний людьми. благодать **16** бути служителем Ісуса Христа **19** Отже, дбаймо про те, що веде до миру для язичників, виконувати священницьке та взаємного збудування. **20** Не руйнуйте служіння й проголошувати Добру Звістку Божого діла заради їжі. Уся їжа чиста, але Божу, щоб язичники стали приношенням погано, якщо людина єсть так, що спричиняє жертовним, приемним та освяченім Святым цим комусь спотикання. **21** Краче не їсти Духом. **17** Отже, я маю, чим похвалитися в м'яса, не пити вина й не робити чогось, через Ісусі Христі щодо служіння Богові. **18** Я б не що брат твій спотикається, спокушається чи наважився говорити ні про що, крім того, слабне. **22** Отже, віру, яку ти маєш, зберігай що Христос зробив через мене, – словом і між собою і Богом. Блаженний той, хто не ділом, – щоб привести язичників до послуху засуджує себе за власне рішення. **23** Але хто перед Богом через мої слова та вчинки, має сумніви, коли єсть, той вже засуджений, **19** а також силою ознак та чудес і силою бо [поводиться] не відповідно до віри, а все, Божого Духа. Отже, з Єрусалима й повсюди що не від віри, – це гріх.

15 Ми, сильні, повинні нести немочі слабких, а не собі [лише] дододжати. **2** Кожен із нас нехай дододжає близьньому на добро, для [духовного] збудування. **3** Бо і

аж до Іллірика я повністю проголосив Добру Звістку Христа. **20** Моею метою завжди було проповідувати Добру Звістку там, де Христос не був відомий, щоб не будувати на основі, закладеній кимось іншим, **21** як і написано: «Ти, кому про Нього не казали, побачать,

і ті, хто не чув, зрозуміють». 22 Тому я в Христа. 8 Привітайте Амплія, мого неодноразово стикався з перешкодами на улюблена [друга] в Господі. 9 Вітайте шляху до вас. 23 Але тепер, не маючи Урбана, який працював разом зі мною більше [такого] місця в цих землях, я в Христі, [а також] і мого улюблена вже кілька років прагну відвідати вас. 24 [друга] Стахія. 10 Привітайте Апеллеса, чия Я планую зробити це, коли вирушу до вірності у Христі витримала випробування. Іспанії, і сподіваюся побачити вас під час Привітайте тих, хто належить до дому проїзду, щоб ви допомогли мені в моїй Аристовулі. 11 Привітайте Іродіона, мого подорожі туди, після того, як я деякий час родича. Привітайте тих із дому Наркіса, хто в насолоджуватимусь вашим товариством. Господі. 12 Привітайте Трифену та Трифосу, 25 Однак тепер я іду до Єрусалима, щоб які наполегливо працюють у Господі. послужити там святым, 26 бо Македонія та Привітайте мою улюблена Персиду, яка Ахая були раді зібрати деяку пожертву для багато працювала в Господі. 13 Привітайте бідних серед святих в Єрусалимі. 27 Вони Руфа, обраного в Господі, і його матір, яка й були раді це зробити, адже були їхніми мені була матір'ю. 14 Привітайте Асинкрита, боржниками. Як юдеї поділилися духовними Флегона, Гермеса, Патрова, Гермаса та інших благами з язичниками, так і язичники братів, які знаходяться з ними. 15 Привітайте зобов'язані послужити їм матеріально. 28 Філолога, Юлію, Нірея та його сестру, Олімпа Отже, коли я це владнаю й переконаюся, та всіх святих, які з ними. 16 Вітайте одне що вони отримали цей дар, то вирушу в одного святым поцілунком. Усі Христові Іспанію й дорогою відвідаю вас. 29 Я знаю, що церкви вітають вас. 17 Я закликаю вас, коли я прийду до вас, то прийду в повноті брати, остерігайтесь тих, хто спричиняє благословення Христа. 30 Я закликаю вас, розбіжності й ставить на вашому шляху брати, через Господа нашого Ісуса Христа перешкоди, що суперечать вченню, яке ви й через любов Духа, щоб ви разом зі мною прийняли. Уникайте їх. 18 Бо такі люди молилися за мене до Бога, 31 щоб я був служать не нашему Господу Христу, а врятований від невіруючих в Юдеї і щоб власному череву, і через своє красномовство мое служіння в Єрусалимі було до вподоби й лестощі вони обманюють серця невинних. святым; 32 щоб я з радістю прийшов до вас, 19 Усі чули про ваш послух, тому я радію за якщо на те воля Божа, і відпочив разом із вас, але хочу, щоб ви були мудрими в тому, вами. 33 Нехай Бог миру буде з усіма вами. що добре, і невинними в тому, що зло. 20 Амінь.

16 Я представляю вам нашу сестру Фібу, служницю церкви в Кенхреях. 2 Прийміть її в Господі, як личить святым, і допомагайте її у всьому, у чому вона матиме потребу, бо вона була помічницею багатьом і мені також. 3 Привітайте Прискіллу та Акилу, моїх співпрацівників у Христі Ісусі. 4 Вони готові були покласти свої голови заради мене. Не тільки я їм дякую, але й усі церкви язичників. 5 Привітайте також церкву, яка збирається в їхньому домі. Привітайте мого улюблена [друга] Епенета, який першим навернувся до Христа в Азії. 6 Привітайте Марію, яка багато працювала для вас. 7 Привітайте Андроніка та Юнію, моїх родичів, які були зі мною у в'язниці. Їх поважають серед апостолів, і вони раніше за мене увірвали

Бог миру незабаром розчавить сатану під вашими ногами. Благодать Господа нашого Ісуса нехай буде з вами. 21 Тимофій, з яким працюємо разом, надсилає вам привітання, як і Луцій, Ясон та Сосипатр, мої родичі. 22 Я, Терцій, що записав цього листа, теж вітаю вас у Господі. 23 Гай, який гостинно приймає мене та всю церкву, надсилає вам привітання. Ераст, міський скарбник, і наш брат Квартус також надсилають вам привітання. 24 Благодать нашого Господа Ісуса Христа нехай буде з усіма вами! Амінь. 25 Тому, Хто здатний змінити вас відповідно до моєї Доброї Звістки та проповіді Ісуса Христа, згідно з відкриттям таємниці, прихованої споконвіку, (αἰώνιος g166) 26 але тепер за наказом вічного Бога відкритої усім народам через Писання пророків, на послух вірі; (αἰώνιος g166) 27 єдиному мудрому

Богові через Ісуса Христа слава навіки!
Амінъ. (αὶνις γε) 165

1 ДО КОРИНТЯН

1 Павло, покликаний з волі Божої бути апостолом Христа Ісуса, і брат Состен. **2** Церкві Божій в Коринфі, тим, хто освячений у Христі Ісусі та покликаний бути Його святым [народом], разом з усіма, хто призыває в будь-якому місці ім'я нашого Господа Ісуса Христа – [Господа] їхнього й нашого. **3** Благодать вам і мир від Бога, нашого Отця, і від Господа Ісуса Христа. **4** Я завжди дякую моему Богові за вас і за Його благодать, надану вам у Христі Ісусі. **5** Бо в Ньому ви збагатились у всьому: і в усякому слові, і в усякому знанні, **6** оскільки свідчення про Христа підтвердилося у вас. **7** Тож вам, що очікуєте з'явлення нашого Господа Ісуса Христа, не бракує жодного дару благодаті. **8** Він зміцнить вас до кінця, [щоб ви були] невинними в День нашого Господа Ісуса Христа. **9** Вірний Бог, через Якого ви покликані до спільноті з Його Сином Ісусом Христом, нашим Господом. **10** Закликаю вас, брати, іменем нашого Господа Ісуса Христа, щоб ви всі говорили одне й щоб не було між вами розділень, натомість майте цілковиту єдність у думках і розумінні. **11** Адже, брати мої, [люди] Хлої доповіли мені, що між вами існують сварки. **12** Я маю на увазі, що одні з вас кажуть: «Я – Павла!», інші: «Я – Аполлос!», ще інші: «Я – Кифі!» або: «Я – Христа!» **13** Невже Христос поділений? Чи, може, Павло був розіп'ятий за вас? Чи, може, ви в ім'я Павла були хрещені? **14** Я дякую Богові за те, що не хрестив жодного з вас, окрім Криспа та Гая, **15** щоб ніхто не сказав, що ви були хрещені в моє ім'я. **16** [Щоправда,] я охрестив і дім Стефана, але не знаю, чи хрестив я ще когось іншого. **17** Бо Христос послав мене не хрестити, а звіщати Добру Звістку, причому не мудрістю красномовства, щоб хрест Христа не був позбавлений [своєї сили]. **18** Адже звістка хреста – це безумство для тих, хто гине, але для нас, спасенних, – це Божа сила. **19** Бо написано: «Я знищу мудрість мудрих та відкину розум розумних». **20** Де мудрець? Де книжник? Де мислитель цього віку? Хіба Бог не обернув на безумство мудрість світу? **(aiōn g165)** **21** Оскільки за великою нам Бог відкрив це через Духа. Адже Дух усе

мудрістю Бога світ, незважаючи на всю [свою] мудрість, так і не зміг пізнати Бога, [то] до вподоби було Богу спасти тих, хто вірить, через безумство проповіді [Добрій Звістки]. **22** Бо юдеї вимагають знаків, греки шукають мудрості, **23** а ми проповідуємо розіп'ятого Христа – камінь спотикання для юдеїв і безумство для язичників. **24** Але для покликаних – чи то юдеїв, чи то греків – Христос є силою та мудрістю Бога. **25** Адже Боже безумство мудріше від людей і Божа слабкість сильніша від людей. **26** Брати, зверніть увагу на ваше покликання: [серед вас] небагато по-людському мудрих, небагато сильних, небагато вельможних. **27** Але Бог обрав безумне світу, щоб осоромити мудрих, і Бог обрав слабке світу, щоб осоромити сильних. **28** Бог обрав низьке та зневажене світу, те, чого [ніби] не існує, аби скасувати те, що існує, **29** щоб жодна людина не вихвалялася перед Богом. **30** Завдяки Йому ви знаходитесь у Христі Ісусі, Який став для нас мудрістю від Бога, праведністю, святістю та відкупленням, **31** адже написано: «Той, хто вихваляється, нехай вихваляється в Господі».

2 Так і я, брати, прибувши до вас, не прийшов звіщати Божу таємницю майстерністю слова або мудрістю, **2** адже я вирішив не знати серед вас нічого, окрім Ісуса Христа, і то Його розіп'ятого. **3** Я перебував серед вас у слабкості, у страху та у великому третмінні. **4** Мое слово та моя проповідь не [полягали] в переконливих словах мудрості, а в прояві Духа та сили, **5** щоб ваша віра [ґрунтувалася] не на мудрості людей, а на силі Бога. **6** Усе ж таки ми говоримо про мудрість між довершеними, а не про мудрість цього віку й не про керівників цього віку, які проходять. **(aiōn g165)** **7** Ми говоримо про Божу мудрість, заховану в таємниці, яку Бог заздалегідь призначив для нашої слави перед віками. **(aiōn g165)** **8** І цієї мудрості не пізнав жоден із правителів цього віку, бо якби пізнали, то не розіп'яли б Господа слави. **(aiōn g165)** **9** Але як написано: «Око не бачило, та вухо не чуло, і до серця людського не підіймалося те, що Бог приготував тим, хто любить Його». **10** А Бог приготував тим, хто любить Його». **10** А

досліджує, навіть Божі глибини. 11 І дійсно, зазнає збитків, хоча сама буде спасенна, але хто знає те, що є в людині, як не людський наче крізь вогонь. 16 Чи не знаєте, що ви – дух, який є в ній? Так само ніхто не знає Божий храм і Дух Бога проживає у вас? 17 те, що є в Бозі, окрім Божого Духа. 12 Ми Якщо хтось зруйнує Божий храм, то його ж не маємо духа світу, але Духа від Бога, зруйнує Бог, тому що Божий храм святий, щоб знати те, що дароване нам Богом. 13 І а ним є ви. 18 Нехай ніхто не обманює говоримо про це не словами, яких навчає себе! Якщо хтось із вас вважає себе мудрим людська мудрість, а [словами,] вивченими у цьому віці, нехай стане безумним, щоб в Дусі, пояснюючи духовне духовним. 14 А стати мудрим! (αἰσθ 9165) 19 Адже мудрість плотська людина не приймає того, що від цього світу – це безумство перед Богом. Бо Божого Духа, бо для неї це безумство; і вона написано: «Він ловить мудреців їхньою ж не може [цього] пізнати, адже про це можна хитрістю». 20 І знову: «Господь знає думки судити лише духовно. 15 Духовний судить мудрих, що вони – марнота». 21 Отже, усе, а його ніхто не судить. 16 Адже «Хто нехай ніхто не вихваляється людьми, бо пізнав задум Господа, щоб порадити Йому?» вам належить усе: 22 чи Павло, чи Аполлос, Ми ж маємо розум Христа.

чи Кифа, чи світ, чи життя, чи смерть, чи теперішнє, чи майбутнє – усе ваше, 23 ви ж – Христові, а Христос – Божий.

3 Брракти, навіть я не зміг говорити з вами як із духовними [людьми], а [говорив] як

із тілесними, як із немовлятами в Христі. 4 Нехай люди сприймають нас як слуг Христа й управителів Божих таємниць. 2 Їжею, бо ви не могли [її істи]. Та навіть А від управителів вимагається, щоб кожен зараз не можете, 3 оскільки ви ще досі був вірний. 3 І мене найменше хвилює те, тілесні. Адже якщо між вами ще є заздрість, як мене судитимете ви чи людський суд. сварки та розділення, то хіба ви не тілесні Навіть більше, я й сам себе не осуджу. й не поводитеся, як [інші] люди? 4 Ось 4 Мое сумління чисте, але не через це я коли хтось каже: «Я – Павла!», а інший: виправданий: Господь – Той, Хто судить «Я – Аполлоса!», то хіба ви не поводитеся мене. 5 Тому нічого не судіть передчасно, так, як [інші] люди? 5 Адже хто такий поки не прийде Господь, Який освітить Аполлос? Чи хто такий Павло? Служителі, заховане в темряві та покаже наміри сердець. через яких ви повірили, як кожному дав Тоді кожен отримає свою похвалу від Бога. Господь. 6 Я посадив, Аполлос полив, але 6 Це, брати, я відніс до себе та Аполлоса Бог зростив. 7 Тому ні той, хто садить, ні задля вас, щоб від нас ви навчилися, [що той, хто поливає, не є кимось, а лише Бог, означає]: «Нічого понад те, що написано», Який зрошує. 8 Хто садить і хто поливає – аби ви не загордилися один перед одним. одне, але кожен отримає нагороду згідно зі 7 Адже хто робить тебе особливим? Що ти своєю працею. 9 Адже ми Божі працівники, маєш такого, чого б не отримав? І якщо а ви – Божа нива, Божа будівля. 10 За ти це отримав, чому вихваляєшся, ніби не Божою благодаттю, даною мені, я, як мудрий отримав? 8 Ви вже насилися! Ви вже будівельник, заклав основу, а інший буде збагатилися! Ви почали царювати без нас! І на ній. Але нехай кожен дивиться уважно, хоч би дійсно почали царювати, щоб і ми як буде. 11 Адже ніхто не може закласти царювали разом із вами! 9 Адже я думаю, іншої основи замість вже закладеної, якою що Бог поставив нас, апостолів, останніми є Ісус Христос. 12 А якщо хтось буде на [в черві], як призначених для смерті [на цій основі золотом, сріблом, дорогоцінним арені], бо ми стали видовищем для світу, камінням, деревом, травою чи соломою, 13 ангелів та людей. 10 Ми безумні заради то праця кожного стане явною: День [Ісуся Христа, а ви ж мудреці в Христі! Ми слабкі, Христа][все] прояснить, бо вогонь виявить а ви сильні! Ви в пошані, а ми знеславлені! усе й перевірить роботу кожного. 14 Якщо 11 І досі ми відчуваємо голод та спрагу, збудоване [людиною] вистоїть, вона отримає ходимо в лахмітті, зносимо побої, не маємо нагороду, 15 а якщо її праця згорить, вона житла, 12 виснажуємося, працюючи важко

своїми руками. Коли нас проклинають, але є розпусником, жадібним до наживи, ми благословляємо; нас переслідують, а ідолопоклонником, наклепником, п'яницею ми терпимо; **13** коли нас ганьблять, ми або шахраєм. З такою [людиною] навіть не підбадьорюємо. Ми стали наче сміття для їжте! **12** Бо навіщо мені судити тих, хто світу, наче нечистоти для всіх дотепер. **14** Я зовні? Хіба ви не маєте судити тих, хто пишу вам це не для того, щоб осоромити всередині? **13** Сторонніх же судитиме Бог. вас, а для того, щоб наставити як моїх «Виженіть лихого з-поміж себе!» любих дітей. **15** Навіть якби ви мали десять тисяч наставників, батьків у вас небагато. Адже я породив вас у Христі Ісусі через Добру Звістку. **16** Тож закликаю вас: станьте моїми послідовниками! **17** Тому я послав вам Тимофія, мою улюблену та вірну дитину в Господі. Він нагадає вам мої шляхи в Христі Ісусі, так як я навчаю повсюди, у кожній церкві. **18** Деякі загордилися, наче б я не мав прийти до вас. **19** Але, якщо Господь забажає, я скоро прийду до вас і побачу не тільки слова, а й силу тих, що загордилися. **20** Адже Боже Царство не в слові, а в силі. **21** Чого бажаєте: щоб я прийшов до вас із палицею чи з любов'ю та духом лагідності?

5 Ходять чутки, що між вами [чиниться] розпуста, та ще й така, якої [немає] навіть серед язичників: хтось із вас живе з дружиною свого батька. **2** А ви загордилися замість того, щоб сумувати й усунути з-поміж вас того, хто вчинив таке? **3** Хоча я що несправедливі не успадкують Царства й відсутній тілом, [але] присутній духом Божого? Не обмануйтесь: ні розпусники, і вже осудив того, хто таке вчинив: **4** ні ідолопоклонники, ні перелюбники, коли ви зберетесь разом в ім'я нашого ні катаміти, ні гомосексуалісти, **10** ні Господа Ісуса Христа, в єдності з моїм грабіжники, ні жадібні до наживи, ні п'яници, духом та силою Господа нашого Ісуса, **5** ні наклепники, ні шахраї не успадкують передайте таку [людину] сатані на знищення Царства Божого. **11** І такими були деякі з вас. плоті, щоб його дух був врятований у День Але ви були очищені, освячені та виправдані Господа. **6** Недобре ваше вихвалення! Чи в ім'я Господа Ісуса Христа та через Духа ви не знаєте, що трохи закваски заквашує нашого Бога. **12** «Усе мені дозволено», але не все тісто? **7** Позбудьтеся старої закваски, все йде на користь. «Усе мені дозволено», щоби бути новим тістом, без закваски, але ніщо не повинно володіти мною! **13** «Їжа яким ви і є. Адже наша Пасха, Христос, був – для шлунка, і шлунок – для їжі», але Бог принесений у жертву. **8** Тому святкуйте знищить і те, і друге. Бо тіло не для розпусти, не зі старою закваскою й не із закваскою а для Господа, і Господь – для тіла. **14** Адже розпусти й зла, а з опрісноками щирості Бог через Свою силу воскресив Господа й та істини. **9** Я писав вам у листі, щоб ви нас воскресить. **15** Чи ви не знаєте, що ваші не з'язувалися з розпусниками, **10** [але] тіла – частини [тіла] Христа? Тож як я можу не взагалі з розпусниками цього світу, чи взяти те, що належить Христові, та віддати жадібними людьми, чи здирниками, чи розпусниці? Не бути цьому! **16** Чи ви не ідолопоклонниками, інакше ви мали б вийти знаете, що той, хто єднається з розпусницею, з цього світу. **11** Натомість я написав вам стає [з нею] одним тілом? Адже сказано: не з'язуватися з тим, хто звельється братом, «І будуть двоє одним тілом». **17** А той, хто

6 Чи наважується хтось з-поміж вас, маючи суперечку з іншим, судитися в неправедних, а не у святих? **2** Чи ви не знаєте, що святі будуть судити світ? Якщо ж світ буде судимий через вас, то хіба ви не спроможні судити більш незначні справи? **3** Хіба ви не знаєте, що ми будемо судити ангелів? Чи не тим більше життєві справи? **4** Ви ж, коли маєте вирішити якісь життєві справи, призначаєте суддями тих, хто не з церкви. **5** Я кажу це вам на сором. Невже серед вас немає нікого мудрого, хто міг би розсудити між своїми братами? **6** Натомість брат судиться з братом, та ще й перед невірючими! **7** Насправді те, що ви судитеся одне з одним, – це вже ганьба. Чому б вам краще не стерпіти несправедливості? Чому б вам краще не зазнати шкоди? **8** А ви самі творите несправедливість і обманюєте, та ще й братів! **9** Хіба ви не знаєте, **10** **11** **12** **13** **14** **15** **16** **17** **18** **19** **20** **21** **22** **23** **24** **25** **26** **27** **28** **29** **30** **31** **32** **33** **34** **35** **36** **37** **38** **39** **40** **41** **42** **43** **44** **45** **46** **47** **48** **49** **50** **51** **52** **53** **54** **55** **56** **57** **58** **59** **60** **61** **62** **63** **64** **65** **66** **67** **68** **69** **70** **71** **72** **73** **74** **75** **76** **77** **78** **79** **80** **81** **82** **83** **84** **85** **86** **87** **88** **89** **90** **91** **92** **93** **94** **95** **96** **97** **98** **99** **100** **101** **102** **103** **104** **105** **106** **107** **108** **109** **110** **111** **112** **113** **114** **115** **116** **117** **118** **119** **120** **121** **122** **123** **124** **125** **126** **127** **128** **129** **130** **131** **132** **133** **134** **135** **136** **137** **138** **139** **140** **141** **142** **143** **144** **145** **146** **147** **148** **149** **150** **151** **152** **153** **154** **155** **156** **157** **158** **159** **160** **161** **162** **163** **164** **165** **166** **167** **168** **169** **170** **171** **172** **173** **174** **175** **176** **177** **178** **179** **180** **181** **182** **183** **184** **185** **186** **187** **188** **189** **190** **191** **192** **193** **194** **195** **196** **197** **198** **199** **200** **201** **202** **203** **204** **205** **206** **207** **208** **209** **210** **211** **212** **213** **214** **215** **216** **217** **218** **219** **220** **221** **222** **223** **224** **225** **226** **227** **228** **229** **230** **231** **232** **233** **234** **235** **236** **237** **238** **239** **240** **241** **242** **243** **244** **245** **246** **247** **248** **249** **250** **251** **252** **253** **254** **255** **256** **257** **258** **259** **260** **261** **262** **263** **264** **265** **266** **267** **268** **269** **270** **271** **272** **273** **274** **275** **276** **277** **278** **279** **280** **281** **282** **283** **284** **285** **286** **287** **288** **289** **290** **291** **292** **293** **294** **295** **296** **297** **298** **299** **300** **301** **302** **303** **304** **305** **306** **307** **308** **309** **310** **311** **312** **313** **314** **315** **316** **317** **318** **319** **320** **321** **322** **323** **324** **325** **326** **327** **328** **329** **330** **331** **332** **333** **334** **335** **336** **337** **338** **339** **340** **341** **342** **343** **344** **345** **346** **347** **348** **349** **350** **351** **352** **353** **354** **355** **356** **357** **358** **359** **360** **361** **362** **363** **364** **365** **366** **367** **368** **369** **370** **371** **372** **373** **374** **375** **376** **377** **378** **379** **380** **381** **382** **383** **384** **385** **386** **387** **388** **389** **390** **391** **392** **393** **394** **395** **396** **397** **398** **399** **400** **401** **402** **403** **404** **405** **406** **407** **408** **409** **410** **411** **412** **413** **414** **415** **416** **417** **418** **419** **420** **421** **422** **423** **424** **425** **426** **427** **428** **429** **430** **431** **432** **433** **434** **435** **436** **437** **438** **439** **440** **441** **442** **443** **444** **445** **446** **447** **448** **449** **450** **451** **452** **453** **454** **455** **456** **457** **458** **459** **460** **461** **462** **463** **464** **465** **466** **467** **468** **469** **470** **471** **472** **473** **474** **475** **476** **477** **478** **479** **480** **481** **482** **483** **484** **485** **486** **487** **488** **489** **490** **491** **492** **493** **494** **495** **496** **497** **498** **499** **500** **501** **502** **503** **504** **505** **506** **507** **508** **509** **510** **511** **512** **513** **514** **515** **516** **517** **518** **519** **520** **521** **522** **523** **524** **525** **526** **527** **528** **529** **530** **531** **532** **533** **534** **535** **536** **537** **538** **539** **540** **541** **542** **543** **544** **545** **546** **547** **548** **549** **550** **551** **552** **553** **554** **555** **556** **557** **558** **559** **560** **561** **562** **563** **564** **565** **566** **567** **568** **569** **570** **571** **572** **573** **574** **575** **576** **577** **578** **579** **580** **581** **582** **583** **584** **585** **586** **587** **588** **589** **590** **591** **592** **593** **594** **595** **596** **597** **598** **599** **600** **601** **602** **603** **604** **605** **606** **607** **608** **609** **610** **611** **612** **613** **614** **615** **616** **617** **618** **619** **620** **621** **622** **623** **624** **625** **626** **627** **628** **629** **630** **631** **632** **633** **634** **635** **636** **637** **638** **639** **640** **641** **642** **643** **644** **645** **646** **647** **648** **649** **650** **651** **652** **653** **654** **655** **656** **657** **658** **659** **660** **661** **662** **663** **664** **665** **666** **667** **668** **669** **670** **671** **672** **673** **674** **675** **676** **677** **678** **679** **680** **681** **682** **683** **684** **685** **686** **687** **688** **689** **690** **691** **692** **693** **694** **695** **696** **697** **698** **699** **700** **701** **702** **703** **704** **705** **706** **707** **708** **709** **710** **711** **712** **713** **714** **715** **716** **717** **718** **719** **720** **721** **722** **723** **724** **725** **726** **727** **728** **729** **730** **731** **732** **733** **734** **735** **736** **737** **738** **739** **740** **741** **742** **743** **744** **745** **746** **747** **748** **749** **750** **751** **752** **753** **754** **755** **756** **757** **758** **759** **760** **761** **762** **763** **764** **765** **766** **767** **768** **769** **770** **771** **772** **773** **774** **775** **776** **777** **778** **779** **780** **781** **782** **783** **784** **785** **786** **787** **788** **789** **790** **791** **792** **793** **794** **795** **796** **797** **798** **799** **800** **801** **802** **803** **804** **805** **806** **807** **808** **809** **810** **811** **812** **813** **814** **815** **816** **817** **818** **819** **820** **821** **822** **823** **824** **825** **826** **827** **828** **829** **830** **831** **832** **833** **834** **835** **836** **837** **838** **839** **840** **841** **842** **843** **844** **845** **846** **847** **848** **849** **850** **851** **852** **853** **854** **855** **856** **857** **858** **859** **860** **861** **862** **863** **864** **865** **866** **867** **868** **869** **870** **871** **872** **873** **874** **875** **876** **877** **878** **879** **880** **881** **882** **883** **884** **885** **886** **887** **888** **889** **890** **891** **892** **893** **894** **895** **896** **897** **898** **899** **900** **901** **902** **903** **904** **905** **906** **907** **908** **909** **910** **911** **912** **913** **914** **915** **916** **917** **918** **919** **920** **921** **922** **923** **924** **925** **926** **927** **928** **929** **930** **931** **932** **933** **934** **935** **936** **937** **938** **939** **940** **941** **942** **943** **944** **945** **946** **947** **948** **949** **950** **951** **952** **953** **954** **955** **956** **957** **958** **959** **960** **961** **962** **963** **964** **965** **966** **967** **968** **969** **970** **971** **972** **973** **974** **975** **976** **977** **978** **979** **980** **981** **982** **983** **984** **985** **986** **987** **988** **989** **990** **991** **992** **993** **994** **995** **996** **997** **998** **999** **1000**

єднається з Господом, стає [з Ним] одним сестра не зв'язані. Бог покликав вас до миру. духом. **18** Тікайте від статевої розпусти! **16** Звідки знаєш, жінко, чи не врятуеш свого Кожен гріх, який чинить людина, є поза чоловіка? І звідки знаєш, чоловіче, чи не тілом, але хто чинить розпусту, грішить врятуеш своєї дружини? **17** Нехай кожен проти власного ж тіла. **19** Чи, може, ви не поводитесь, як наказав Господь, і так, як знали, що ваше тіло – це храм Святого Духа, покликав Бог. Так я наїчуваю в усіх церквах. **18** Який у вас, Якого ви отримали від Бога, і що Був хтось обрізаний, коли був покликаний? ви не належите собі? **20** Адже ви куплені за Нехай не стає необрізаним! Був хтось [високу] ціну. Тож тепер прославляйте Бога необрізаний, коли був покликаний? Нехай у вашому тілі та у вашому дусі, які належать Богові.

7 Тепер про те, що ви писали: «Добре, якщо чоловік не торкається жінки». **2** Однак через [небезпеку] статевої розпути нехай кожен [чоловік] має свою дружину й кожна [жінка] нехай має свого чоловіка. **3** Нехай чоловік віддає належне дружині, а дружина – чоловікові. **4** Не дружина володіє своїм тілом, а чоловік. Так само не чоловік володіє своїм тілом, а дружина. **5** Не уникайте одне одного, хіба що за спільною згодою, тимчасово, щоб присвятити себе посту та молитві. І знову будьте разом, щоб сатана не спокусив вас через вашу нестриманість. **6** Але я кажу вам це як поступку, а не як наказ. **7** Мені б хотілося, щоб усі люди були такими, як я, але кожен має свій дар від Бога: в одного – такий, у другого – інший. **8** Неодруженим і вдовам кажу: краще, якби вони залишилися, як я. **9** Проте якщо вони не можуть стриматись, то нехай одружаться, адже краще одружитися, аніж розпалюватися [бажанням]. **10** А одруженим наказую, [точніше] не я, а Господь: дружина не повинна розлучатися з чоловіком. **11** А якщо й розлучиться, то нехай залишиться неодруженою або примириться з чоловіком. І чоловікові не слід розлучатися з дружиною. **12** Іншим же кажу я, а не Господь: якщо якийсь брат має невіруючу дружину й вона згідна жити з ним, то нехай не розлучається з нею. **13** Також якщо якесь жінка має невіруючого чоловіка, який згідний жити з нею, то нехай не розлучається з ним. **14** Адже невіруючий чоловік освячується через дружину, а невіруюча дружина освячується через чоловіка. Інакше ваші діти були б нечисті, а тепер вони святі. **15** Але якщо невіруючий розлучається, то нехай розлучається. У таких випадках брат чи нестає обрізаним! **19** Обрізання – це ніщо, так само як і необрізання – це ніщо. [Головне – це] зберігання Божих заповідей. **20** Нехай кожен залишається в тому покликанні, в якому був покликаний. **21** Ти був покликаний, будучи рабом? Не переймайся! Але якщо можеш стати вільним, скористайся [нагодою]. **22** Адже раб, покликаний у Господі, – вільний у Господі. Так само як той, хто був покликаний як вільний, є Христовим рабом. **23** Ви куплені за [високу] ціну, тож не ставайте рабами людей. **24** Брракти, нехай кожен залишається перед Богом у такому стані, в якому був покликаний. **25** Щодо незайманих, то я не маю жодного наказу від Господа, але скажу свою думку як той, хто помилуваний Господом і гідний довіри. **26** Я вважаю, що з огляду на теперішні утиски, людині краще залишитися так, [як є]. **27** Ти зв'язаний з дружиною? Не шукай розв'язання! Не зв'язаний з дружиною? Не шукай дружини! **28** Але якщо ти як одружишся, то не згрішиш. **1** якщо незаймана вийде заміж, також не згрішиш. Однак вони матимуть земні страждання, а я [намагаюся] вас уберегти від них. **29** Брракти, я маю на увазі, що час скоротився. Відтепер ті, хто має дружину, нехай будуть як ті, хто її не має; **30** а ті, хто плаче, [nehay будуть] як ті, хто не плаче; ті, хто радіє, – як ті, хто не радіє; ті, що купують, – як ті, хто нічим не володіє; **31** і ті, хто користується світом, – як ті, хто не користується [ним], адже образ цього світу минає. **32** Я бажаю, щоб у вас не було турбот. Неодружений турбується про Господнє, як догодити Господеві. **33** А одружений турбується земним, як догодити дружині, **34** і він поділений. Незаміжня жінка й дівчина турбується про Господнє, щоб бути святыми тілом і духом. А заміжня турбується про світське: як догодити чоловікові. **35** Я кажу це для вашої користі, а не для того, щоб

обмежити вас, щоб ви гідно й завзято грішите проти Христа. **13** Тому якщо їжа служили Господеві без відволікання. **36** змушує моого брата спіткнутися, то повік не Але якщо хтось вважає, що поводиться неповажливо щодо своєї діви, і вона в зрілих літах і повинна так залишитись, нехай робить, як хоче, він не згрішить. Нехай одружаться. **37** Хто ж без будь-якого примусу стоїть непохитний у своєму серці, може контролювати власні бажання й вирішив у своєму серці зберегти свою діву, чинить добре. **38** Отже, хто видає заміж свою діву, добре робить, а хто не видає заміж своєї діви, робить краще. **39** Жінка зв'язана зі своїм чоловіком, доки він ще живий, але якщо чоловік засне, вона вільна одружитися, з ким бажає, аби лише в Господі. **40** Проте, на мою думку, вона буде блаженнішою, якщо залишиться, [як є]. Думаю, що і я маю Божого Духа.

8 А тепер щодо того, що принесено в жертву ідолам: ми знаємо, що «всі маємо знання». Законі Мойсея написано: «Не зав'язуй рота [Проте] знання робить гордим, а любов збудовує. **2** Якщо хтось думає, що він щось знає, то він нічого не знає так, як належить для нас написано, що той, хто оре, повинен знати. **3** А якщо хтось любить Бога, той орати з надією, і той, хто молотить, [повинен був пізнаний Ним. **4** Отже, стосовно їжі, молотити] з надією, що отримає частину принесеної в жертву ідолам, ми знаємо, що [врожаю]. **11** Якщо ми посіяли між вами «у світі ідол – це ніщо» і що «немає [іншого] духовні [блага], хіба то велика справа, коли Бога,крім Єдиного». **5** I навіть якщо є на землі ми пожнемо ваші матеріальні? **12** Якщо інші чи в небі так звані «боги», адже існує багато мають на вас право, то хіба ми не більше? «богів» і багато «володарів», **6** то для нас є Проте ми не скористалися цим правом, а лише один Бог – Отець, з Якого все [походить] зносимо все, щоб у чомусь не перешкодити і для Якого [існуємо] ми, і лише один Володар Христовій Добрій Звістці. **13** Хіба не знаєте, – Ісус Христос, через Якого все й через що ті, хто працює в Храмі, їдять [їжу] з Якого ми. **7** Але не в усіх є це знання. Деякі, Храму, а ті, хто служить при жертвовнику, призвичаївшись до ідолів, ще й досі їдять так, отримують частку з жертвовника? **14** Так наче [споживають] ідолські жертви, а їхнє само й Господь наказав, щоб ті, хто звіщає сумління, будучи слабким, опоганюється. Добру Звістку, жили з Доброю Звістки. **15** **8** Однак не їжа приведе нас до Бога. Ми не Але я нічим з цього не скористався. I я не стаємо гіршими, якщо не їмо, і не стаємо написав цього, щоб так сталося мені. Бо кращими, якщо їмо. **9** Але будьте уважними, мені було б краще померти, ніж щоб хтось щоб якимось чином ваше право не стало усунув мою причину для похвали! **16** Адже каменем спотикання для слабких. **10** Адже якщо я проповідую Добру Звістку, то це для якщо хтось побачив, що ти, маючи пізнання, мене не причина для похвали, а обов'язок, споживаєш їжу в ідолському храмі, хіба покладений на мене. I горе мені, якщо не його слабке сумління не захотить їсти те, буду звіщати Доброю Звістки! **17** Якщо роблю що принесене ідолам? **11** Отже, через твое це добровільно, то маю винагороду. А якщо знання загине слабкий брат, за якого помер недобровільно, то [виконую] доручене мені Христос. **12** Коли грішите таким чином проти служіння. **18** Тож у чому моя винагорода? братів і вражаете їхнє слабке сумління, то У тому, що, проповідуючи Добру Звістку, я

проголошую її безоплатно й не використовую **13** Вас не спіткало жодне випробування, моого права в Добрій Звістці. **19** Будучи яке б не було людським. Але вірний Бог, вільним від усіх, я підкорив себе всім, щоби Який не дозволить вам бути випробуваними здобути багатьох. **20** Для юдеїв я був як понад те, що ви можете витримати, а юдей, щоб здобути юдеїв. Для тих, хто під разом із випробуванням підготував і шлях Законом, [я був] як під Законом, – хоча сам для виходу, щоб ви могли витримати. **14** я не під Законом, – щоб здобути тих, хто під Тому, любі мої, тікайте від ідолопоклонства! Законом. **21** Для тих, хто без Закону, [я був] **15** Кажу вам як мудрим: самі судіть, що як той, що без Закону, – хоча я не [живу] без кожу! **16** Хіба Чаша благословення, яку ми закону Бога, бо [живу] під законом Христа, благословляємо, не є спільністю з кров'ю – щоб здобути тих, хто без Закону. **22** Для Христа? Хіба хліб, який ламаємо, не є слабких став слабким, щоб здобути слабких. спільністю з Христовим тілом? **17** Оскільки Був усім для всіх, щоб неодмінно спасти хліб один, то ми, хоч нас і багато, становимо деяких. **23** Усе роблю заради Доброї Звістки, одне тіло, бо всі розділяємо один хліб. **18** щоб бути її співучасником. **24** Хіба ви не Подивіться на Ізраїль за тілом: хіба ті, що знаєте, що на арені біжать усі учасники, а їдять жертви, не є спільниками жертвника? винагороду отримує лише один? Тож біжіть **19** Тож що я маю на увазі? Чи принесене в так, щоб виграти. **25** Кожен, хто бере участь жертву ідолам має якесь значення або чи у змаганнях, стримується в усьому. Вони це якийсь ідол має значення? **20** Ні, але [я маю робляти, щоб отримати тлінний віноч, ми ж на увазі], що жертви [язичників] принесені [біжимо] заради нетлінного. **26** Тому я не демонам, а не Богу. Я не хочу, щоб ви були біжу безцільно та не б'ю кулаками, ніби в спільниками демонів! **21** Ви не можете пити повітря, **27** а виснажую своє тіло та підкоряю чаши Господа й чаши демонів! Не можете бути його собі, щоб, проповідуючи Добру Звістку, спільниками столу Господнього та столу самому не стати непридатним.

10 Адже я б не хотів, брати, щоб ви не знали, що всі наші пра�отьки були під хмарою, усі проходили через море **2** та всі були хрещені в Мойсея у хмарі та в морі, **3** усі їли ту саму духовну їжу **4** як усі пили той самий духовний напій, бо пили зі Склі, Яка йшла за ними; а Склєю був Христос. **5** Але Бог не уподобав більшості з них, тож [іхні тіла] були розсіяні в пустелі. **6** Усе це сталося для нашого прикладу, щоб ми не були тими, хто прагне зла, як прагнули вони. **7** Не ставайте ідолопоклонниками, як деякі з них, адже написано: «Народ сів їсти й пити, а потім встали й почали веселитися». **8** Не піддаваймося розпусті, як піддалися розпусті деякі з них, через це одного дня їх полягло двадцять три тисячі. **9** Не випробуймо Христа, як зробили деякі з них та були вбиті зміями. **10** І не нарікайте, як нарікали деякі з них та були знищенні Згубником. **11** Це трапилося з ними для нашого прикладу та було написано для того, щоб попередити нас, кого досягнуло словення віків. (aiōn g165) **12** Тож хто вважає, що стоїть, нехай пильнує, аби не впав!

19 Я кажу не про ваше сумління, а про [сумління] іншого. Адже чому моя свобода має визначатися сумлінням іншого? **20** Якщо я їм із відчіністю, то чому б мені бути зневаженим через те, за що я подякував? **21** Отже, чи ви їсте, чи п'єте, чи робите щось – усе робіть на славу Бога. **22** Не ставайте каменем спотикання ні для юдеїв, ні для язичників, ні для Церкви Божої, **23** як і я в усьому всім догоджаю, не шукаючи не своєї користі, але [користі] багатьох, щоб вони отримали спасіння.

11 Будьте моїми послідовниками, як і я хліб **24** та, подякувавши, розламав і дав їм, [наслідую] Христа. **2** Хвалю вас за те, що кажучи: «Це є тіло Мое для вас. Чиніть це на ви в усьому згадуєте мене та дотримуєтесь згадку про Мене». **25** Так само після вечері настанов так, як я вам їх передав. **3** Проте взяв і чашу, кажучи: «Ця чаша – Новий Завіт я хочу, щоб ви знали: Головою кожного у Моїй крові. Кожного разу, як п'єте її, чиніть чоловіка є Христос, головою жінки – чоловік, що на згадку про Мене». **26** Адже щоразу, а Головою Христа – Бог. **4** Кожен чоловік, що коли ви їсте цей хліб і п'єте з цієї чаши, молиться або пророкує з покритою головою, ви звіщаєте смерть Господа, поки Він не ганьбить свою Голову. **5** І кожна жінка, прийде. **27** Той, хто юстиме цей хліб і питиме що молиться або пророкує з непокритою цю чашу недостойно, буде винний перед головою, ганьбить свою голову, бо для неї тілом та кров'ю Господа. **28** Нехай людина це те саме, що бути з поголеною [головою]. перевірить себе й лише потім юстіть із хліба **6** Адже якщо жінка не покриває [голови], то та п'є з чаші. **29** Адже хто юстіть і п'є негідно, нехай і обстрижеться! Але якщо для жінки не розрізняючи тіла [Господнього], юстіть і п'є соромно бути обстриженю чи поголеною, на власний осуд. **30** Тому серед вас багато то нехай покривається! **7** Чоловік, будучи слабких і хворих, та чимало тих, що сплять, образом і словою Бога, не повинен покривати **31** Але якби ми перевіряли самих себе, то не голову, а жінка – це слава чоловіка. **8** Адже були б судимі. **32** Проте коли Господь нас не чоловік [походить] від жінки, але жінка – судить, то [Він] повчає нас, щоб ми не були від чоловіка, **9** і не чоловік був створений судимі разом зі світом. **33** Тож, брати мої, для жінки, але жінка – для чоловіка. **10** збираючись, щоб юсти, чекайте одне одного. Тому жінка повинна мати на голові [знак] **34** Якщо хтось голодний, то нехай юстіть вдома, влади заради ангелів. **11** Однак у Господі – ні щоб ви не збиралися для суду. Про інше я чоловік без жінки, ні жінка без чоловіка. **12** роздам указівки, коли прийду.

Бо як жінка – від чоловіка, так і чоловік – через жінку, але все [походить] від Бога. **13** Судіть самі: чи годиться жінці молитися Богу непокритою? **14** Хіба сама природа речей не вчить вас, що для чоловіка ганебно мати довге волосся, **15** а якщо жінка має довге волосся, то це слава для неї? Бо волосся дано їй замість покривала. **16** Якщо ж хтось бажає посперечатися, то ні ми, ні Божі церкви такого звичаю не маємо. **17** Даючи вам ці настанови, я не хвалю [вас], бо ви збираєтесь разом не на користь, а на шкоду. **18** Передусім я чую, що коли ви збираєтесь разом у церкві, то між вами існують розділення, і я частково [цьому] вірю. **19** Звісно, так треба, щоб між вами були різні угрупування, аби виявилися перевірені. **20** Коли ви збираєтесь разом, ви не споживаєте Вечері Господньої, **21** адже, перш ніж споживати її, кожен юсті свою вечерю, тож хтось голодує, а хтось напивається. **22** Хіба ви не маєте домів, щоб юсти й пити? Чи, може, ви зневажаєте церкву Божу та хочете осоромити тих, що не мають [нічого]? Що мені вам сказати? Похвалити вас? За це я [vas] не похвалю. **23** Адже я прийняв від Господа те, чого вас навчив: Господь Ісус у ніч, коли був зраджений, узяв

12 Брати, я б не хотів, щоб ви були необізнані щодо духовних [дарів]. **2** Ви знаєте, що коли ви були ще язичниками, то були ведені до німих ідолів, ніби хтось тягнув вас. **3** Тому запевняю вас, що ніхто, говорячи в Дусі Божому, не каже: «Ісус – проклятий», і ніхто не може сказати: «Ісус – Господь», хіба тільки через Святого Духа. **4** Е різні дари, але той самий Дух, **5** і служіння є різні, але той самий Господь, **6** є також різні дії, але той самий Бог, Який творить усе й в усіх. **7** Кожному дається прояв Духа для спільноти користі. **8** Одному через Духа дається слово мудрості, іншому – слово пізнання за тим самим Духом, **9** іншому – віра тим самим Духом, іншому – дарі зцілення тим самим Духом, **10** іншому – сили [робити] чудеса, іншому – пророцтво, іншому – розрізнення духів, іншому – різні мови, а ще іншому – тлумачення мов. **11** Усе це робить один і той самий Дух, даючи кожному окремо, як Він хоче. **12** Бо як тіло одне і має багато частин, а всі частини тіла, хоч їх і багато, є одним тілом, так само і з Христом. **13** Адже всі ми хрещені в одному Дусі, щоби бути одним тілом: чи юдеї, чи

греки, чи раби, чи вільні – усі ми напоєні спалення, але не мав би любові, то не матиму одним Духом. 14 Бо тіло складається не з жодної користі. 4 Любов терпляча, любов однієї частини, а з багатьох. 15 Якби нога лагідна, вона не заздрить, не вихваляється, сказала: «Оскільки я не рука, то не належу не зазнається. 5 Не поводиться непристойно, тілу», хіба через це не належала б до тіла? не шукає власної вигоди, не гнівається, не 16 I якби вухо сказalo: «Оскільки я не око, то задумує лихого. 6 Не радіє з неправди, не належу тілу», хіба через це не належало а радіє істині. 7 Завжди захищає, завжди б до тіла? 17 Якби все тіло було оком, то вірить, завжди сподівається, завжди все де був би слух? Якби все тіло було слухом, перетерпить. 8 Любов ніколи не згасає. Хоча то де був би нюх? 18 Правда в тому, що пророцтва закінчаться, мови припиняться, а Бог розмістив частини, кожну з них, у тілі пізнання зникне. 9 Адже ми знаємо частково так, як Він того захотів. 19 Та якби всі були й пророкуюмо частково, 10 але коли прийде одною частиною, то де було б тіло? 20 А так те, що досконале, то часткове припиниться. тіло одне, проте частин багато. 21 Не може 11 Коли я був дитиною, то говорив як дитина, око сказати руці: «Ти мені не потрібна», і розумів як дитина й думав як дитина. А тим більше голова своїм ногам: «Ви мені коли я став чоловіком, то позбувся того, що не потрібні». 22 Навпаки, ті частини тіла, дитяче. 12 Адже зараз ми бачимо, наче в які здаються слабшими, насправді значно дзеркалі, нечітко, тоді ж [побачимо] вічна-потрібніші, 23 і ті, що, на нашу думку, віч. Зараз розумію частково, а тоді пізнаю не такі почесні, ми цінуємо більше. Тож повністю, як і я був пізнаний повністю. 13 наші непристойні [частини тіла] одержують Нині ж залишаються ці три: віра, надія та більше уваги, 24 а пристойні [цього] не любов. Але найбільшою з них є любов.

потребують. Але Бог склав тіло так, що дав більше пошани тим, кому [її] бракує, 25 щоб у тілі не було розділення, але щоб [усі] частини однаково піклувалися одна про одну. 26 Якщо одна з частин страждає, то всі частини страждають разом [із нею]; якщо одна з частин у пошані, то всі частини радіють разом [із нею]. 27 Ви – Христове тіло, і кожен окремо є [Його] частиною. 28 Бог призначив у церкві першими апостолів, другими пророків, третіми вчителів, потім дива, потім дари зцілення, допомоги, управління, різні мови. 29 Хіба всі є апостолами? Хіба всі є пророками? Хіба всі є вчителями? Хіба всі є чудотворцями? 30 Хіба всі мають дари зцілення? Хіба всі розмовляють мовами? Хіба всі перекладають? 31 Прагніть же більших дарів. І я покажу вам неперевершений шлях.

13 Якби я розмовляв людськими та ангельськими мовами, але не мав би неживі предмети, що мають звучання, – чи любові, то був би як мідний гонг, що то сопілка, чи то арфа, – якщо не видають відлунює, або кимвал, що бряжчить. 2 I різних звуків, то як хтось дізнається, що на якби я мав [дар] пророцтва та розумів усіх них грається? 8 Адже якщо сурма видасть таємниці й знання, і якби мав таку віру, невиразний звук, то хто готоватиметься що міг би гори пересувати, але не мав до бою? 9 Так само й ви: якщо язиком би любові, – то я ніщо. 3 I якби я роздав скажете незрозуміле слово, то як вас хтось усе своє майно й віддав власне тіло на зрозуміє? Будете говорити на вітер. 10

14 Прагніть любові, ревно бажайте духовних [дарів], а особливо пророкування. 2 Адже той, хто говорить [іншою] мовою, говорить не до людей, а до Бога, бо ніхто [Його] не розуміє, і він духом говорить таємниці. 3 А той, хто пророкує, говорить до людей для збудування, підбадьорення та втіхи. 4 Той, хто говорить мовою, збудовує самого себе, а той, хто пророкує, збудовує церкву. 5 Я бажав би, щоб усі з вас говорили [іншими] мовами, але більше – щоб пророкували. Той, хто пророкує, більший за того, хто говорить [іншими] мовами, хіба що хтось перекладає, щоб церква отримала [духовне] збудування. 6 Тепер, брати, якщо я прийду до вас, говорячи [іншими] мовами, чим принесу вам користь, якщо не говоритиму через одкровення, або через пізнання, або

Звісно, у світі є багато всяких мов, і жодна Якщо ж іншому, який сидить, прийшло [з них] не є беззмістовою. 11 Тож якщо одкровення, то перший нехай мовчить. 31 я не розумію значення тієї мови, то буду Адже всі ви можете пророкувати по черзі, чужинцем для того, хто говорить, а він щоб усі навчалися та втішалися. 32 І духи буде чужинцем для мене. 12 Так само пророків підкорюються пророкам, 33 адже й ви: якщо вже сповнені ревності щодо [Бог] – Бог не безладу, а миру. Як і в усіх духовних [дарів], то намагайтесь мати їх церквах святих, 34 жінки повинні мовчати в вдосталь для збудування церкви. 13 Тому церкві, адже ім не дозволено говорити, а той, хто говорить [іншою] мовою, нехай лише підкорятися, як і говорити Закон. 35 молиться, щоб [умів її] перекласти. 14 Адже Якщо ж вони бажають чогось навчитися, якщо я молюся [іншою] мовою, то мій дух то нехай спитають вдома у своїх чоловіків, молиться, а розум безплідний. 15 Що ж адже соромно для жінки говорити в церкві. мені робити? Я молитимуся духом, але 36 Хіба від вас походить Боже Слово? Чи молитимуся й розумом, також я співатиму лише вас досягнуло? 37 Якщо хтось думає, духом, але співатиму й розумом. 16 Адже що він пророк або духовно [наділений], то якщо ти дякуеш [лише] духом, то хіба може нехай зрозуміє, що те, про що я пишу вам, – на твої слова подяки казати «амінь» той, це заповідь Господа. 38 А коли хтось [цього] хто не розуміє, що ти кажеш? 17 Ти добре не визнає, то і його не визнають. 39 Отже, дякуеш, але інший не збудується. 18 Я дякую брати мої, ревно бажайте пророкувати та не Богові за те, що розмовляю мовами більше, забороняйте [інших] мов. 40 Нехай усе буде ніж усі ви, 19 але в церкві краще скажу пристойно й організовано.

п'ять слів власним розумом, щоб навчити інших, аніж тисячу слів [іншими] мовами. 20 Брати, не будьте дітими в думках! Навпаки, будьте немовлятами щодо зла, а в думках будьте дорослими. 21 У Законі написано: «Іншими мовами та через інші вуста буду промовляти до цього народу, але й тоді не послухають, – каже Господь». 22 Отже, мови – це знак не для віруючих, а для невіруючих. Пророцтво ж не для невіруючих, а для віруючих. 23 Тож коли вся церква збереться разом і всі говоритимуть [іншими] мовами, але зайдуть прості люди або невіруючі, хіба вони не назвуть вас божевільними? 24 Проте якщо ви всі пророкуватимете й зайде хтось невіруючий або недосвідчений, то всі його викриватимуть та осуджуватимуть. 25 Тоді виявляться таємниці його серця, а він впаде ниць та поклониться Богу, кажучи: «І справді, між вами Бог!» 26 Як же тоді бути, брати? Коли збираєтесь разом і в кожного з вас є псалом, повчання, одкровення, мова, переклад, – нехай усе буде на збудування [церкви]. 27 Якщо хтось говорить [іншою] мовою, то нехай по черзі говорять двоє, щонайбільше троє, а один перекладає. 28 А якщо немає перекладача, то такі нехай мовчати у церкві та говорять до себе та до Бога. 29 Нехай двоє або троє пророків говорять, а всі інші розмірковують. 30

15 Брати, я доношу до вашого відома Добру Звістку, яку я вам звістив, яку ви отримали та в якій ви стоїте. 2 Нею ви також будете спасенні, якщо дотримуєте слова, яке я вам звістив; інакше ви повірили даремно. 3 Адже найперше я передав вам те, що й сам отримав: Христос помер за наші гріхи згідно з Писанням, 4 був похований і воскрес третього дня згідно з Писанням, 5 і явився Кифі, а потім дванадцятьом. 6 Після того Він явився одночасно понад п'ятирічним братам, більшість з яких живе й досі, а деякі заснули. 7 Потім Він явився Якову, а згодом – усім апостолам. 8 А після всіх, наче якомусь недоноскові, явився мені. 9 Адже я найменший з апостолів, не достойний називатися апостолом, оскільки переслідував Божу Церкву. 10 Та благодатю Божою я є тим, ким є. Його благодать щодо мене не була марною, [бо] я працював більше за них усіх; утім, не я, а Божа благодать, що зі мною. 11 Отже, чи я, чи вони, ми так проповідуємо, і ви так повірили. 12 Якщо про Христа проповідується те, що Він воскрес з мертвих, то як деякі з вас кажуть, що не існує воскресіння з мертвих? 13 Якщо не існує воскресіння з мертвих, тоді й Христос не воскрес. 14 А якщо Христос не воскрес, то наше проповідування даремне,

як і ваша віра даремна. **15** І виявляється, що Проте Бог дає йому тіло за Своїм бажанням; ми брехливі свідки Божі, адже ми свідчимо, і кожному наслінню – своє власне тіло. **39** Не що Бог воскресив Христа, Якого насправді не всяке тіло однакове: одне тіло у людей, інше воскресив, якщо дійсно мертвих не можна у тварин, інше у птахів, інше у риб. **40** Існують воскресити. **16** Адже якщо мертвих не можна тіла небесні й тіла земні. Але в небесних воскресити, то й Христа [Бог] не воскресив, **17** слава одна, а в земних – інша. **41** У сонця одна а якщо Він не воскресив Христа, то ваша віра слава, у місяця інша слава, а в зірок ще інша, марна, і ви досі перебуваєте у ваших гріях. **18** і зірка від зірки відрізняється славою. **42** Тому й ті, що померли в Христі, загинули. **19** Так само й з воскресінням із мертвих. [Тіло] Якщо ми надімося на Христа тільки в цьому сіється в тлінні, [але] воскресає в нетлінні. житті, то ми найжалюгідніші з усіх людей! **43** Сіється в ганебності, [але] воскресає в **20** Правда в тому, що Христос дійсно воскрес славі. Сіється в слабкості, [але] воскресає із мертвих. [Він] – первісток серед тих, що в силі. **44** Сіється в земному тілі, [але] заснули. **21** Адже як через людину [прийшла] воскресає духовним тілом. Якщо існує земне смерть, так і через Людину [прийшло] тіло, то існує й духовне. **45** Так і написано: воскресіння з мертвих. **22** Як в Адамі всі «Перша людина, Адам, став живою душою». вмирають, так і в Христі всі оживуть, **23** Останній Адам – духом, що дає життя. **46** Але але кожен у своєму порядку: Христос – перший не духовний, а тілесний; потім – перший плід, а потім, коли Він повернеться, духовний. **47** Перша людина – із землі, земна, ті, хто Йому належить. **24** Тоді [настане] а друга Людина – з неба. **48** Якою є земна кінець, коли Він передасть Царство Богу [людина], такими є й інші земні, і Якою є Отцю, знищивши всяке начальство, усяку небесна [Людина], такими є й інші небесні. владу та силу. **25** Бо Він має царювати доти, **49** І як ми носили образ земного, так само доки не покладе під ноги всіх Своїх ворогів. носитимемо й образ небесного. **50** Брати, **26** Останній ворог, якого буде знищено, – я кажу про те, що тіло й кров не можуть це смерть. **27** Адже «Він усе підкорив Йому успадкувати Божого Царства, як і тлінне не під ноги». І коли говориться, що все було успадковує нетлінного. **51** Ось розкажу вам підкорене, то ясно, що це за винятком Того, таємницю: не всі ми заснемо, але всі будемо Хто підкорив усе Христу. **28** Коли Христу все змінені – **52** умить, і оком не змигнеш, буде підкорено, тоді й Сам Син підкориться при останній сурмі. Вона засурмить – і Тому, Хто все підкорив Йому, щоби Бог мертві воскреснуть нетлінними, а нас буде був усім в усіх. **29** Інакше що робитимуть змінено. **53** Адже тлінне має зодягнутися ті, що приймають хрещення за мертвих? в нетлінність і смертне – у безсмертність. Якщо мертві взагалі не воскресають, то чому **54** Коли тлінне зодягнеться в нетлінність і хрестяться заради них? **30** І чому ми маємо смертне – у безсмертність, тоді сповниться повсякчас наражатися на небезпеку? **31** Я слово, що було написане: «Смерть поглинула щодня перед лицем смерті. І це правда, як і перемогою». **55** «Смерте, де твоя перемога? те, брати, що я пишаюся вами в Христі Ісусі, Смерте, де твоє жало?» (*Hadēs g86*) **56** Господі нашому. **32** Якщо я лише з людських Жало смерті – це гріх, а сила гріха – міркувань боровся з дикими звірами в Ефесі, це Закон. **57** Але подяка Богові, Який то яка мені від того користь? Якщо мертві дає нам перемогу через нашого Господа не воскресають, то «їжмо і пиймо, бо завтра Ісуса Христа. **58** Тому, мої улюблени брати, помремо». **33** Не вводьте себе в оману: «Лихе будьте непохитними, стійкими, завжди товариство псує добрі звичаї». **34** Отямтесь, відзначайтесь в Господньому ділі, знаючи, як належить, та не грішіть, бо є деякі, що не що ваша праця в Господі не даремна. мають пізнання Бога. Кажу [це] на ваш сором.

35 Але хтось спитає: «Як воскресають мертві? В якому тілі прийдуть?» **36** Нерозумний! Те, що ти сіеш, не оживе, якщо [спочатку] не помре. **37** І ти сіеш не тіло, яке настане, а звичайне зерно пшениці чи чогось іншого. **38**

16 А щодо збирання пожертв для святих, то робіть так само, як я наказав церквам із Галатії: 2 першого дня тижня нехай кожен із вас відкладає [щось], збираючи відповідно до своїх можливостей, щоб,

коли я прийду, не треба було [збирати] пожертвувань. 3 А коли прибуду, то тих, кого ви визнаєте гідними, пошлю з листом віднести ваш дар у Єрусалим. 4 Якщо ж і мені треба буде туди піти, то вони підуть зі мною. 5 Я прибуду до вас, коли пройду Македонію, бо проходитиму Македонію. 6 Можливо, пробуду у вас якийсь час або навіть перезимую, щоб потім ви провели мене, куди б я не йшов. 7 Адже цього разу я не хочу побачити вас лише мимохідь, а сподіваюсь якийсь час пробути з вами, якщо дозволить Господь. 8 А до П'ятдесятниці я пробуду в Ефесі, 9 бо переді мною були відкриті широкі двері для плідного [служіння], хоча противників багато. 10 Якщо прийде Тимофій, дивіться, щоб йому серед вас було нічого боятися, бо він, як і я, виконує діло Господнє. 11 Тому нехай ніхто його не зневажає. Проведіть його з миром, щоб він прибув до мене, оскільки я чекаю його разом із братами. 12 А щодо брата Аполлоса, то я дуже просив його прийти до вас із братами, але йому не хотілося приходити зараз. Він прийде, як буде нагода. 13 Пильнуйте, стійте у вірі, будьте мужні та сильні! 14 Нехай [між] вами все робиться з любов'ю. 15 Закликаю вас, брати: ви знаєте, що дім Стефана – перший плід Ахаї і що вони віддали себе служінню святым, 16 підкорюйтесь таким і всім, хто служить разом із ними й важко працює. 17 Радію через прибуття Стефана, Фортуната й Ахайка, бо вони заповнили вашу відсутність 18 і заспокоїли мій та ваш дух. Цінуйте таких. 19 Церкви з Азії вітають вас. Акила та Прискілла широко вітають вас у Господі разом із їхньою домашньою церквою. 20 Усі брати вітають вас. Вітайте одне одного святым цілунком. 21 Привітання [написане] моєю, Павловою, рукою. 22 Якщо хтось не любить Господа, нехай буде проклятий! Марана та! 23 Нехай благодать Господа Ісуса буде з вами! 24 Моя любов з усіма вами в Христі Ісусі. Амінь.

2 ДО КОРИНТЯН

1 Павло, з волі Божої апостол Христа Ісуса, і брат Тимофій. Церкви Божії в Коринфі та всім святым по всій Ахайї. 2 Благодать вам і мир від Бога, Отця нашого, і від Господа Ісуса Христа. 3 Благословенний Бог і Отець нашого Господа Ісуса Христа, Отець милосердя та Бог усюкої втіхи, 4 Який втішає нас у всіх наших труднощах, щоб ми могли втішати тих, хто перебуває в різних труднощах, тією втіхою, яку ми самі отримуємо від Бога. 5 Бо як зростає в нас страждання Христа, так через Христа зростає і наша втіха. 6 Якщо ми зносимо труднощі, то це заради вашої втіхи та спасіння. Якщо нас втішають, то це для вашої втіхи, яка дає силу зносити ті ж страждання, які зносимо й ми. 7 Наша надія щодо вас міцна, бо знаємо: якщо ви разом з нами страждаєте, то разом з нами отримаєте й втіху. 8 Брракти, ми не хочемо, той, кого я засмутив? 3 Я написав вам так, щоб ви не знали про біду, яка трапилася щоб, прийшовши, не засмутитися через тих, з нами в Азії, адже ми були обтяженні над за кого мав би радіти, адже я впевнений міру й над силу, так що й не сподівалися щодо всіх вас, що моя радість – це й ваша вижити. 9 Здавалося, ми отримали вирок радість також. 4 Во я написав вам із великою смерті, щоб покладались не на себе, а скорботою, болем у серці та слізми на на Бога, Який воскрешає мертвих. 10 Він очах не для того, щоб ви засмучувались, але врятував нас від великої [загрози] смерті щоб пізнали мою надмірну любов до вас. та ще рятуватиме. На Нього покладаємо 5 Якщо ж хтось і засмутив, то засмутив не надію, що Він рятуватиме нас і надалі, 11 за мене, а певною мірою, щоб не перебільшити, сприяння вашої молитви за нас. Тоді багато усіх вас. 6 Йому достатньо того покарання, хто дякуватиме [Богові] за дар, [отриманий] яке [він отримав] від більшості. 7 Тож нами через молитви багатьох. 12 Во нашою краще вам його пробачити та підбадьорити, похвалою є свідчення нашого сумління, щоб його не охопив смуток. 8 Тому я що у світі ми поводилися – особливо з закликаю вас вивити до нього любов. 9 Во вами – з простотою та чесністю від Бога я написав вам ще й для того, щоб пізнати й [керувалися] не людською мудрістю, а вашу стійкість, чи ви слухняні в усьому. Божою благодаттю. 13 Адже ми не пишемо 10 Кого пробачаєте ви, того [пробачаю] і я. вам чогось іншого, крім того, що ви читаете Во те, що я простив, якщо й простив щось, або [вже] розумієте. Але я сподіваюся, що то заради вас перед Христом, 11 щоб не ви повністю зрозумієте, 14 – як частково дозволити сатані нас перехитрити, адже ми зрозуміли нас, – що ми ваша похвала, так розуміємо його задуми. 12 Коли я прибув само, як і ви будете нашою в День нашого до Троади заради Доброї Звістки Христа і Господа Ісуса. 15 Iz цією впевненістю я хотів мені були відкриті двері Господом, 13 то я не спершу прийти до вас, щоб ви вдруге мали мав спокою в дусі, бо не знайшов там Тита, благодать. 16 Во я збирався відвідати вас по свого брата. Тож, попрощавшись із ними, я дорозі в Македонію, а повертаючись звідти, пішов до Македонії. 14 Але подяка Богові, зупинитись у вас ще раз. I тоді ви відправили Який завжди робить нас переможцями в б мене до Юдеї. 17 Тож, маючи такий намір, Христі й повсюди розповсюджує через нас хіба я вчинив легковажно? Хіба я вирішую пахощі Свого пізнання. 15 Адже ми для

щось за [покликом] тіла, щоб у мене було і «так, так», і «ні, ні»? 18 Але вірний Бог,

що наше слово до вас не є і «так», і «ні».

19 Адже Божий Син, Ісус Христос, Якого ми – я, Силуан і Тимофій – проповідували поміж вами, не був «так» і «ні», але в Ньому було «так». 20 I хоч би скільки було Божих обітниць, у Ньому [всі] «так». Тому через Нього ми й [кажемо] на славу Бога: «Амінь».

21 Той, Хто зміцнює нас разом із вами в Христі та помазує нас, – Бог, **22** Який також поставив на нас печать і дав завдаток Духа в наші серця. 23 Я закликаю Бога у свідки моєї душі: я не приходив у Коринф, щоб вберегти вас. 24 Це не означає, що ми пануємо над вашою вірою, але ми працюємо разом із вами для вашої радості, бо ви стоїте у вірі.

2 Я вирішив собі не приходити до вас знову зі скорботою. 2 Адже якщо я вас засмучую, то хто тоді мене звеселить, як не засмучу? 3 Я написав вам так, щоб ви не знали про біду, яка трапилася щоб, прийшовши, не засмутитися через тих, з нами в Азії, адже ми були обтяженні над за кого мав би радіти, адже я впевнений міру й над силу, так що й не сподівалися щодо всіх вас, що моя радість – це й ваша вижити. 4 Во я написав вам із великою смерті, щоб покладались не на себе, а скорботою, болем у серці та слізми на на Бога, Який воскрешає мертвих. 5 Якщо ж хтось і засмутив, то засмутив не надію, що Він рятуватиме нас і надалі, 6 йому достатньо того покарання, хто дякуватиме [Богові] за дар, [отриманий] яке [він отримав] від більшості. 7 Тож нами через молитви багатьох. 8 Тому я що у світі ми поводилися – особливо з закликаю вас вивити до нього любов. 9 Во вами – з простотою та чесністю від Бога я написав вам ще й для того, щоб пізнати й [керувалися] не людською мудрістю, а вашу стійкість, чи ви слухняні в усьому. Божою благодаттю. 10 Адже ми не пишемо 11 Кого пробачаєте ви, того [пробачаю] і я. вам чогось іншого, крім того, що ви читаете Во те, що я простив, якщо й простив щось, або [вже] розумієте. Але я сподіваюся, що то заради вас перед Христом, 12 щоб не ви повністю зрозумієте, 13 – як частково дозволити сатані нас перехитрити, адже ми зрозуміли нас, – що ми ваша похвала, так розуміємо його задуми. 14 Коли я прибув само, як і ви будете нашою в День нашого до Троади заради Доброї Звістки Христа і Господа Ісуса. 15 Iz цією впевненістю я хотів мені були відкриті двері Господом, 16 то я не спершу прийти до вас, щоб ви вдруге мали мав спокою в дусі, бо не знайшов там Тита, благодать. 17 Тож, маючи такий намір, Христі й повсюди розповсюджує через нас хіба я вчинив легковажно? Хіба я вирішую пахощі Свого пізнання. 18 Адже ми для

Бога – Христові паоощі між спасенними та славу, немов у дзеркалі, змінюємося згідно з тими, що гинуть. 16 Для одних ми запах Його образом, із слави в славу як від Господа, смерті, а для інших – запах життя. I хто Духа.

на це здатний? 17 Бо ми, на відміну від багатьох, не наживаємося на Слові Божому, але говоримо щиро – як від Бога, перед Богом, у Христі.

4 Тому, маючи це служіння згідно з милістю, що нам явилася, ми не втрачаємо відваги. 2 Ми відреклися від прихованих та ганебних [учинків], не

3 Чи не починаємо ми знову самих себе рекомендувати? Чи нам потрібні, як деяким, рекомендаційні листи для вас чи від вас? 2 Ви і є нашим листом, кожного людського сумління. 3 І якщо наша написаним у наших серцях, який знають і живемо в хитрощах і не перекручуємо Слова Божого. Навпаки, показуючи істину, ми представляємо себе перед Богом на суд чи від вас? 4 Ви показуєте, що ви – що гинуть, – 4 для невіруючих, яким бог лист Христа, результат нашого служіння, цього віку засліпив розум, щоб не засяяло написаний не чорнилом, а Духом живого [над ними] світло Добрії Звістки про славу Бога, не на кам'яних таблицях, а на таблицях Христа, Який є образом Бога. (aiōn g165) 5 Ми людських сердець. 4 Цю впевненість ми проповідуємо не себе, а Ісуса Христа [як] маємо завдяки Христу перед Богом. 5 Не Господа, себе ж – як ваших рабів заради тому, що ми самі здатні й це наша заслуга. Ісуса. 6 Адже Бог, Який сказав: «Нехай з Навпаки, наша здібність – від Бога, 6 Який темряви засяє світло», є Тим, Хто засяяв у зробив нас здібними [бути] служителями наших серцях, щоб просвітити розуміння Нового Завіту – не букви, а Духа. Адже слави Бога в особі Ісуса Христа. 7 Проте ми буква вбиває, а Дух оживляє. 7 Але якщо носимо цей скарб у глиняних горщиках, щоб служіння смерті, викарбуване буквами на надмірність сили була від Бога, а не від нас. камені, було прославлене так, що сини 8 Ми в усьому обтяжені, та не роздавлені; Ізраїля не могли дивитися на обличчя збиті з пантелику, але не впадаємо в розпач; Мойсія через славу його обличчя, яка 9 нас переслідують, та ми не покинуті; нас минала, 8 то чи не буде служіння Духа збивають із ніг, та ми не гинемо. 10 У своєму славнішим?! 9 Якщо [в] служінні осуду [ε] тілі ми завжди носимо смерть Ісуса, щоб слава, то служіння праведності набагато життя Ісуса виявилося в наших тілах. 11 Адже перевершує [його] в славі. 10 Адже те, що ми, живі, постійно віддаємо себе на смерть було прославлене, насправді прославленим заради Ісуса, щоб Його життя виявилось в не було у порівнянні зі славою, яка [його] наших смертних тілах. 12 Тому в нас діє перевершує. 11 І якщо те, що минає, [мало] смерть, а у вас – життя. 13 Маючи один дух славу, то набагато більшу славу [має] те, віри, згідно з тим, що написано: «Я вірив і що не минає. 12 Тому, маючи таку надію, тому говорив», ми віримо й тому говоримо, ми діємо з великою сміливістю, 13 а не 14 оскільки знаємо, що Той, Хто воскресив як Мойсей, який ставив собі покривало Господа Христа, воскресить і нас разом з на лиці, щоб сини Ізраїля не дивилися Ісусом та представить разом із вами. 15 Адже на кінець того, що минає. 14 Проте їхній все – для вас, щоб благодать, примножена розум був притулений, бо й досі під багатьма, щедро принесла подяку на славу час читання Старого Завіту це покривало Божу. 16 Тому ми не падаємо духом. I, залишається незнятим, адже [воно] може навіть якщо наша зовнішня людина гине, бути знятим [лише] в Христі. 15 I донині, наша внутрішня людина оновлюється день кожного разу, як зачитується Мойсей, на у день. 17 Адже наше тимчасове й легке їхньому серці лежить покривало. 16 Однак коли [людина] повертається до Господа, покривало знімається. 17 Господь – це Дух, а де Дух Господа, там свобода. 18 I всі ми з непокритим лицем, відображаючи Божу

страждання приносить нам більш вагоме багатство вічної слави. (aiōnios g166) 18 Ми

дивимося не на видиме, а на невидиме, бо

видиме минає, а невидиме вічне. (aiōnios g166)

5 Ми знаємо: навіть якщо наш земний намет буде знищено, ми маємо будівлю від Бога – нерукотворний вічний дім на небесах. (aiōnios g166) **2** Адже в цьому [наметі] ми зітхаемо, прагнучи зодягнутися в наше небесне житло, ззвісно, якщо, зодягнувшись, не будемо виявлені голими. **4** Перебуваючи в цьому наметі, ми обтяжені та зітхаемо не тому, що хочемо роздягнутися, а [тому, що хочемо] зодягнутися, щоб смертне було поглинуте життям. **5** І Бог, Який підготував нас саме для цього, дав нам завдаток Духа. **6** Тож ми завжди впевнені та знаємо, що поки знаходимося в тілі, ми далеко від Господа, **7** бо живемо згідно з вірою, а не згідно з тим, що бачимо. **8** І все ж ми не втрачаемо мужності й хотіли б не бути вже в тілі, а оселитися з Господом. **9** Тому ми й намагаємося бути Йому до вподоби, чи то перебуваємо вдома, чи то далеко від [нього]. **10** Бо всі ми маємо з'явитися перед престолом Христа, щоб кожен отримав відплату згідно з тим, що зробив, поки був у тілі – добро чи зло. **11** Отже, знаючи, що таке страх Господній, ми переконуємо людей. А перед Богом ми відкриті, і сподіваємося, що й перед вашим сумлінням ми відкриті. **12** Ми вам не рекомендуємо себе знову, а даємо вам можливість хвалитися нами, щоб ви могли відповісти тим, що вихваляються обличчям, а не серцем. **13** Бо якщо ми зійшли з розуму, [то це] для Бога, а якщо ми при своєму розумі, [то це] для вас. **14** Адже любов Христа спонукає нас, бо ми вважаємо так: коли Один помер за всіх, то всі померли. **15** І Він помер за всіх, щоб ті, хто живе, жили вже не для себе, а для Того, Хто помер і воскрес. **16** Тому віднині ми нікого не знаємо з людської [точки зору]. Навіть якщо ми колись і знали Христа з людської [точки зору], то тепер більше [так] не знаємо. **17** Отже, коли хтось у Христі, [той] нове творіння. Давне минуло. Ось усе стало новим! **18** І все це від Бога, Який через Христа примирив нас із Собою і дав нам служіння примирення. **19** Згідно з ним Бог був у Христі, примирив світ із Собою, не враховуючи [людям] їхніх проступків, і доручив нам [нести] Слово примирення. **20** Отже, ми – посланці Христові, і тому наче Сам Бог просить через нас. Благаємо вас заради Христа: примиріться з Богом! **21**

Того, Хто не пізнав гріха, Він зробив гріхом заради нас, щоб у Ньому ми стали Божою праведністю.

6 Таким чином, співпрацюючи [з Ним], ми закликаємо вас не приймати марно Божої благодаті. **2** Адже Він каже: «У час сприятливий Я почув тебе і в день спасіння допоміг тобі». Ось зараз – час сприятливий, зараз – день спасіння. **3** Ми нікому й ні в чому не даємо підстав для спотикання, щоб нашого служіння не зневажали. **4** Натомість в усьому ми рекомендуємо себе як Божих служителів: у великому терпінні, у скорботах, у горі, у труднощах, **5** у побиттях, у в'язницях, у заворушеннях, у важкій праці, у недосипанні, у постах, **6** у чистоті, у пізнанні, у довготерпінні, у добродії, у Святому Дусі, у нелицемірній любові, **7** у Слові істини, у силі Бога; через зброю праведності [в] правій та лівій [руці], **8** через славу та ганьбу, наклеп та добре відгуки. [Нас вважають] тими, хто вводить в оману, а ми правдиві; **9** тими, кого не знають, а нас упізнають; тими, що вмирають, а ми ось живемо; тими, що покарані, а ми не страчені; **10** тими, що засмучені, а ми завжди радіємо; бідними, а ми ж багатьох збагачуємо; тими, хто нічого не має, а ми маємо все! **11** Коринфяни! Ми відкрили свої уста, щоб говорити до вас, і наші серця відкриті. **12** Ми не стримуємо наших почуттів до вас, а ви стримуєте свої почуття до нас. **13** Тож звертаємося до вас, як до дітей: розкрыйте й ви ваші [серця]! **14** Не впрягайтесь з невірними в одне ярмо. Бо що спільногоміж праведністю й беззаконням? Або що спільногоміж світлом і темрявою? **15** Яка згода може бути між Христом і Веліяром? Або яка частка вірного з невірним? **16** Яка згода може бути між Божим Храмом та ідолами? Адже ми – храм Бога Живого, як Бог і сказав: «Оселюся в них і ходитиму посеред [них], Я буду їхнім Богом, а вони – Моїм народом!» **17** Тому «Вийдіть з-поміж них і відділіться, – говорить Господь. – Не торкайтесь нечистого, і Я прийму вас». **18** А також: «Я буду вашим Отцем, а ви Мені будете синами й дочками, – каже Господь Вседержитель».

7 Отже, любі, оскільки ми маємо ці обітниці, Радію, адже в усьому можу покладатися на то очистити себе від усякої нечистоти вас.

тіла та духа, довершуючи святість у Божому страху. **2** Відведіть для нас місце [у ваших серцях]! Ми нікого не скривдили, нікому не нашкодили, нікого не використали. **3** Я не кажу цього для вашого осудження, бо вже казав раніше, що ви в наших серцях, щоб разом вмерти і разом жити. **4** Маю велику впевненість щодо вас і дуже пишаюся вами! Попри всі наші труднощі, я сповнений втіхою та переповнений радістю. **5** Адже коли ми прийшли в Македонію, то наши тіла не мали відпочинку, але зазнавали утисків звідусіль: зовні [були] конфлікти, а всередині – страхи. **6** Але Бог, Який втішає пригнічених, потішив нас приходом Тита, **7** і не тільки його приходом, але й тим, як він був підбадьорений вами, сповіщаючи нас про ваше сильне прагнення, про глибоку журбу й про вашу ревність за мене. Тож я зрадів ще більше. **8** Навіть якщо я засмутив вас своїм листом, то не шкодую [про це]. І якщо на початку й шкодував, – бо ж бачу, що мій лист засмутив вас, хоч і ненадовго, – **9** то тепер я радію. [І радію] не тому, що ви були засмучені, а тому, що цей смуток привів до покаяння. А оскільки ваш смуток був з [волі] Бога, то ви не зазнали через нас жодної втрати. **10** Бо смуток від Бога [веде] до покаяння, яке зрештою веде до спасіння, і не викликає жалю. А смуток світу веде до смерті. **11** Подивіться самі, яку старанність, яке вправдання, яке обурення, який страх, яке бажання, яку ревність і яке прагнення справедливості спричинило у вас це засмучення з волі Бога. Ви показали, що в усьому є чистими в цій справі. **12** Насправді я написав вам не заради того, хто вчинив зло, і не заради скривденого, а щоб показати ваші старання заради нас перед Богом. **13** Саме тому ми втішилися. Та, окрім нашої втіхи, ми ще більше зраділи радістю Тита, адже ви освіжили його дух. **14** Бо якщо я колись і хвалився вами перед ним, то не був осоромлений. І як усе, про що я вам говорив, було правдою, так і мое вихваляння вами перед Титом виявилося правдою. **15** Його почуття до вас стають ще міцнішими, коли він пригадує слухняність усіх вас і як ви прийняли його зі страхом і трепетнням. **16**

8 Брати, ми повідомляємо вам про Божу благодать, дану Македонським церквам, **2** адже вони серед сурового випробування дуже раділи, а їхня крайня біdnість переповнилася багатством їхньої щедрості. **3** Я свідчу про те, що вони дали добровільно, по змозі й навіть більше, **4** наполегливо просячи нас про благодать і участь у цьому служінні для святих; **5** і не лише так, як ми сподівалися, а віddали самих себе спочатку Господу, а потім, з волі Божої, нам. **6** Тож ми попросили Тита завершити розпочату серед вас [справу] благодаті. **7** А оскільки ви багаті всім: вірою, словом, розумінням, усякою старанністю та любов'ю, якою [навчилися] від нас, – то збагачуйтеся і в цій [справі] благодаті. **8** Кажу це не як наказ, але через старанність інших перевіряю щирість вашої любові. **9** Адже ви знаєте благодать Господа нашого Ісуса Христа, Який, будучи багатим, заради вас став біdnим, щоб ви збагатилися його біdnістю. **10** І в цьому даю вам пораду, адже це піде на користь вам, що не лише почали робити це минулого року, а і першими виявили до цього бажання. **11** Завершіть справу зараз, щоб як ревно бажали, так і виконали її в міру можливості. **12** Бо коли є ревність, то дар приймається згідно з тим, що хтось має, а не з тим, чого не має. **13** І не [кажу цього], щоб інші мали полегшення, а ви – труднощі, але для рівності. **14** Тепер нехай ваш достаток [буде] для їхньої потреби, а їхній достаток колись – для вашої потреби, аби була рівність, **15** як і написано: «У того, хто [зібра] багато, не лишилося зайвого, а хто [зібра] мало, не мав нестачі». **16** Подяка Богові, Який вклав у серце Тита ту ж ревність щодо вас, [яку маю і я], **17** адже він, будучи ревним, не лише прийняв [наш] заклик, а й добровільно пішов до вас. **18** Разом із ним ми посилаємо брата, якого хвалять в усіх церквах за [його служіння] Доброю Звісткою. **19** До того ж, його було обрано церквами [бути] нашим супутником у цій [справі] благодаті, якій ми служимо на славу Самого Господа та заради нашої доброї волі, **20** остерігаючись того, щоб не зазнати від когось дорікань

за розпорядження цим щедрим даром, 21 вашу щедрість для них та для всіх інших. 14 бо ми стараємося чинити добро не тільки А у своїй молитві за вас вони прагнуть до перед Господом, але й перед людьми. 22 Ми вас через безмірну щодо вас Божу благодать. посилаємо з ними нашого брата, якого часто 15 Подяка Богові за Його невимовний дар! й по-різному перевіряли і який виявився ревним, та зараз він навіть більш ревний оскільки впевнений у вас. 23 Що стосується Тита, то він – мій спільнок і працює разом зі мною заради вас, а щодо наших братів, то вони – посланці церков [i] слава Христа. 24 Тому дайте їм доказ вашої любові та нашої похвали щодо вас перед церквами.

9 У мене більше немає потреби писати вам про це служіння святым, 2 адже я знаю ваше завзяття й хвалюся ним перед македонянами. Я розповів їм, що Ахая була готова ще з минулого року, і вона захотила багатьох. 3 Усі ж посилаю до вас братів, щоб наша похвала вами I ми готові покарати будь-яку непокору, у цьому випадку не була даремною, а як тільки ваш послух стане довершеним. щоб ви були готові, як я і говорив. 4 7 Ви дивитеся на зовнішність. Але коли Якщо зі мною прийдуть македоняни й хтось впевнений, що він належить Христу, застануть вас не готовими, то ми, – не то нехай візьме до уваги, що ми, як і він, кажучи вже про вас, – через цю впевненість будемо осоромлені. 5 Тож я вважаю за необхідне захотити братів прийти до вас заздалегідь і підготувати обіцянний щедрій дар. Тоді він буде щедрим даром, а не чимось вимушеним. 6 [Пам'ятайте] це: хто скупо сіє, той скупо жатиме, а хто щедро сіє, той щедро жатиме. 7 Кожен нехай [дарує так], як вирішив у своєму серці, а не з жалем чи з примусу, адже Бог любить того, хто дарує з радістю. 8 I Бог може пролити на вас будь-яку благодать, щоб, маючи завжди в усьому достаток, ви проливалися будь-якою доброю справою, 9 як і написано: «Він щедро роздав бідним; його праведність стоятиме повіки». (αἰδὸν γε) 10 Той, Хто забезпечує сіяча насінням і хлібом на поживу, забезпечить і примножить ваше насіння та збільшить плоди вашої праведності, 11 щоб ви у всьому були збагачені для всякої щедрості, яка спонукає до того, щоб через нас складалася сподівання, досягнути і вас Добротою Звісткою Христа. 15 Ми не хвалимося надмірно чужою працею, а подяка Богові. 12 Адже ваше служіння не лише задовільняє потреби святих, але й виливається у численні подяки Богові. 13 Завдяки доказу цього служіння вони прославляють Бога за ваш послух, що [іде від] сповідування Добротою Звістки Христа, і за

10 Я, Павло, особисто закликаю вас із лагідністю і добротою Христа, – я, той хто «покірний, коли присутній» між вами, «а коли відсутній, то сміливий» стосовно вас. 2 Прошу вас: коли я прийду, не змушуйте мене вдаватися до сміливості, яку я рішуче розраховую проявити щодо тих, хто вважає, що ми живемо по-тілесному. 3 Адже, живучи в тілі, воюємо не по-тілесному. 4 I зброя нашої боротьби не тілесна, а сильна Богом для руйнування фортець. Ми руйнуємо задуми 5 та кожну зарозумілість, яка противиться пізнанню Бога, а також беремо ревність заохотила багатьох. 3 Усі ж посилаю в полон кожну думку на послух Христу. 6 до вас братів, щоб наша похвала вами I ми готові покарати будь-яку непокору, у цьому випадку не була даремною, а як тільки ваш послух стане довершеним. щоб ви були готові, як я і говорив. 4 7 Ви дивитеся на зовнішність. Але коли Якщо зі мною прийдуть македоняни й хтось впевнений, що він належить Христу, застануть вас не готовими, то ми, – не то нехай візьме до уваги, що ми, як і він, кажучи вже про вас, – через цю впевненість будемо осоромлені. 5 Тож я вважаю за необхідне захотити братів прийти до вас заздалегідь і підготувати обіцянний щедрій дар. Тоді він буде щедрим даром, а не чимось вимушеним. 6 [Пам'ятайте] це: хто скупо сіє, той скупо жатиме, а хто щедро сіє, той щедро жатиме. 7 Кожен нехай [дарує так], як вирішив у своєму серці, а не з жалем чи з примусу, адже Бог любить того, хто дарує з радістю. 8 I Бог може пролити на вас будь-яку благодать, щоб, маючи завжди в усьому достаток, ви проливалися будь-якою доброю справою, 9 як і написано: «Він щедро роздав бідним; його праведність стоятиме повіки». (αἰδὸν γε) 10 Той, Хто забезпечує сіяча насінням і хлібом на поживу, забезпечить і примножить ваше насіння та збільшить плоди вашої праведності, 11 щоб ви у всьому були збагачені для всякої щедрості, яка спонукає до того, щоб через нас складалася сподівання, досягнути і вас Добротою Звісткою Христа. 15 Ми не хвалимося надмірно чужою працею, а подяка Богові. 12 Адже ваше служіння не лише задовільняє потреби святих, але й виливається у численні подяки Богові. 13 Завдяки доказу цього служіння вони прославляють Бога за ваш послух, що [іде від] сповідування Добротою Звістки Христа, і за

вихваляюся нашою владою, яку нам дав Господь для вашого збудування, а не для руйнування, то я за це не буду осоромлений. 9 Хай вам не здається, що я хочу залякати вас [своїми] листами. 10 Адже [дехто] каже: «Його листи вагомі та сильні, але коли приходить особисто, то він slabkij i слова його незнані». 11 Така людина нехай врахує те, що якими ми є на слові в листах, коли відсутні, такими ж є і на ділі, коли присутні. 12 Ми не сміємо судити або прирівнювати себе до тих, що самі себе рекомендують. Вони, вимірюючи себе собою та порівнюючи себе із собою, не є розумними. 13 Ми ж не будемо хвалитися безмірно, а лише в межах служіння, яке нам визначив Бог, щоб досягнути й вас. 14 Bo mi ne viходимо za

ці межі, ніби не досягнули вас, адже ми досягнули і вас Добротою Звісткою Христа. 15 Ми не хвалимося надмірно чужою працею, а зростатиме, зростатимуть і межі нашого служіння серед вас, 16 щоби звіщати Добротою Звісткою поза вашими [околицями], а не хвалитися зробленим на чужому полі. 17 «А хто вихваляється, нехай вихваляється в

Господі». 18 Адже схвалений не той, хто сам багато хто вихваляється за тілом, то і я себе рекомендує, а той, кого рекомендує вихвалятимуся. 19 Бо ви, будучи мудрими, Господь.

11 Сподіваюся, ви потерпите трохи моє безумство. Так, потерпіть мене! 2 Адже я ревную вас Божою ревністю, бо я заручив вас одному чоловікові, щоб представити Христу наче чисту діву. 3 Та боюся, що як Єва була зведена хитрощами змія, так і ваші думки можуть віддалитися від щирості та чистоти перед Христом. 4 Бо коли хтось приходить до вас та проповідує іншого Ісуса – не Того, що ми проповідували, або коли приймаєте іншого духа – не Того, що ви прийняли, або іншу добру звістку – не ту, що ви прийняли, то ви це легко терпите. 5 Та не думаю, що я чимось гірший від тих «великих апостолів». 6 І хоча я недосвідчений у красномовстві, але не в пізнанні; і ми вам це чітко всім та в усьому показали. 7 Хіба я згрішив тим, що, бажаючи звеличити вас, сам упокорився й без жодної винагороди звіщав вам Божу Добру Звістку? 8 Я, [так би мовити], обкрадав інші церкви, приймаючи від них платню, аби служити вам. 9 Коли я був із вами та опинився в нужді, то нікого не обтяжував, адже брати, що прийшли з Македонії, задовольнили мої потреби. Я в усьому стримував себе і далі стримуватимусь, аби не бути для вас тягарем. 10 Як істина Христа перебуває в мені, так ніхто не зупинить цієї моєї похвали в усіх регіонах Ахаї. 11 Чому? Чи тому, що не люблю вас? Бог знає, [що люблю]. 12 Що я робив, те й робитиму, щоб не давати приводу хвалитися тим, хто шукає підстав, аби довести, що вони рівні нам у тому, чим хваляться. 13 Адже такі люди – лжеапостоли, лукаві робітники, які приймають вигляд апостолів Христа. 14 Та це й не дивно, адже сам сатана приймає вигляд ангела світла. 15 Отже, немає нічого дивного в тому, що і його служителі вдають із себе служителів праведності. Їхній кінець буде за їхніми ділами. 16 Я повторюю: нехай ніхто не вважає мене нерозумним, але навіть якщо ви це робите, то прийміть мене як нерозумного, щоб і я міг трохи похвалитися. 17 Те, що кажу з приводу похвали, кажу не від Господа, а наче в безумстві. 18 І, оскільки

радо терпите нерозумних! 20 Ви терпите, коли хтось вас поневолює чи об'їдає, коли хтось обдирає чи звеличується [над вами] і б'є вас в обличчя. 21 Кажу це на [свій] сором: у [цьому] ми були слабкими! Та якщо хтось наважується [хвалитися], – кажу це в безумстві, – наважуюсь і я. 22 Вони єреї? Я теж. Вони ізраїльтяни? Я теж. Вони Авраамове насління? Я теж. 23 Вони служителі Христа? Кажу ніби в безумстві: я більше. Я більше працював, частіше був ув'язнений, мене жорстокіше били, я часто опинявся на [межі] смерті. 24 Від юдеїв я п'ять разів отримував по сорок без одного [ударів батогом], 25 тричі мене били палицями, один раз мене закидали камінням, я був на трох кораблях, які розбивалися у морі, провів цілу добу у відкритому морі. 26 Часто був у подорожах, небезпеках на річках, небезпеках через розбійників, небезпеках через [деяких із мого] роду, небезпеках через язичників, небезпеках у містах, небезпеках у пустелі, небезпеках посеред моря, небезпеках серед лжеімператорів, 27 у праці та виснаженні, часто в недосипанні, у голоді й спразі, часто в постах, у холоді та в наготі. 28 І окрім усього цього, мое щоденне заняття – турбота про всі церкви. 29 Хто знемагає, з ким і я не знемагав би? Хто впадає в гріх, за кого і я не палав би? 30 Коли вже маю хвалитися, то хвалитимуся своєю слабкістю. 31 Бог і Отець Господа Ісуса, Який є навіки благословенним, знає, що я не брешу. (aiōn g165) 32 У Дамаску намісник царя Аreti стеріг місто Дамаск, аби мене схопити, 33 але мене через вікно спустили в кошику по стіні, і я врятувався з його рук.

12 Я змушений хвалитися, хоча немає в цьому користі. Усе ж перейду до видінь та одкровень від Господа. 2 Я знаю одного чоловіка в Христі, який чотирнадцять років тому, – чи був у тілі, чи то поза тілом, не знаю, Бог знає, – був підхоплений до третього неба. 3 Також я знаю, що той чоловік – чи був у тілі, чи то поза тілом, не знаю, Бог знає, – 4 був підхоплений до раю та казати. 5 Таким чоловіком я буду хвалитися; я кажу з приводу похвали, кажу не від Господа, а наче в безумстві. 6 I, оскільки

слабкостями. 6 Якби я навіть і захотів Бог упокорить мене перед вами, і мені похвалитися, то не буду нерозсудливим, [доведеться] оплакувати багатьох, що раніше адже казатиму правду. Проте я утримуюсь, згрішили й не покаялися в нечистоті, у щоби хтось не подумав про мене більше, статевій розпусті й у безсороності, яким ніж бачить у мені та чує від мене. 7 А вони віддалися.

щоб я не загордився величчю одкровень, дана мені колючка в тіло, посланець сатани, аби мене бити, щоб я не величався. 8 Я тричі просив Господа, щоб Він забрав її від мене. 9 Але Він сказав мені: «Моєї благодаті для тебе достатньо, адже сила Мояв слабкості стає довершеною». Тож я з радістю хвалитимуся моєю слабкістю, щоб у мені оселилася Христова сила. 10 Тому я задоволений слабкостями, горем, переслідуваннями та труднощами заради Христа. Бо, коли я слабкий, тоді я сильний. 11 Я став нерозумним, але ви змусили мене до цього! Це ви мали б мене рекомендувати, оскільки я нічим не гірший від цих «великих апостолів», хоч я і ніщо. 12 Адже ознаки апостола були виявлені поміж вами у всякому терпінні, знаках, дивах та могутніх ділах. 13 То чим ви були обділені у порівнянні з іншими церквами? Хіба тим, що я сам не був тягарем для вас. Вибачте мені цю несправедливість! 14 Ось я готовий прийти до вас утрете. Я не буду [vas] обтяжувати, бо мені не потрібне те, що вам належить, але ви [самі]. Адже не діти повинні накопичувати майно для батьків, а батьки – для дітей. 15 Я охоче витрачу заради вас усе, що маю, і навіть віддам самого себе. Якщо люблю вас більше, то невже любитимете мене менше? 16 Хоч би як там було, я не обтяжував вас. Проте [ви кажете], що будучи хитрим, я впіймав вас підступністю. 17 Хіба я коли-небудь використовував вас через тих, кого до вас посылав? 18 Я попросив Тита прийти до вас і послав із ним брата. Хіба Тит вас використав? Хіба ми не ходили в тому ж дусі? Хіба ми не ходили одним шляхом? 19 Невже ви думаєте, що ми захищаємося перед вами? Ми говоримо перед Богом у Христі, і все це, любі, для вашого збудування. 20 Адже я боюся, що, прийшовши, знайду вас не такими, як я хочу, а ви побачите мене не таким, як ви хочете. [Боюся виявити серед вас] сварки, заздрість, лютъ, самолюбство, наклепи, плітки, пихатість та безлад. 21 [Боюся], що, коли я прийду знову, мій

13 Оце втрете йду до вас. «Нехай кожне слово підтверджиться устами двох або трьох свідків». 2 Як я попереджав, коли був у вас у друге, так і зараз, коли відсутній, попереджаю тих, що раніше згрішили, і всіх інших: якщо прийду знову, то нікого не щадитиму. 3 Адже ви шукаєте доказу того, що через мене говорить Христос. Він не безсилій, але сильний у вас, 4бо хоч Він і був розіп'ятий у слабкості, проте живе завдяки Божій силі. Адже і ми слабкі в Ньому, але завдяки Божій силі будемо жити з Ним для вас. 5 Перевіряйте самих себе, чи ви у вірі; випробовуйте себе. Хіба ви не знаєте, що Ісус Христос [живе] у вас? Звичайно, якщо ви пройшли це випробування. 6 А щодо нас, сподіваюся, ви зрозумієте, що ми пройшли це випробування. 7 Тепер ми молимося Богові, щоб ви не чинили ніякого зла. Не для того, щоб здавалося, ніби ми пройшли випробування. Робіть добро, навіть тоді, коли здаватиметься, що ми не пройшли його. 8 Адже ми нічого не можемо робити проти істини, а лише заради істини. 9 Ми радімо, коли ми слабкі, а ви сильні. За це й молимося – за ваше вдосконалення. 10 Тому я й пишу вам це, поки мене з вами немає, щоб, коли буду з вами, мені не довелося бути суворим, використовуючи владу, яку дав мені Господь, щоб зміцнювати, а не руйнувати. 11 І настанок, брати, [заохочую вас:] радійте, виправляйте одне одного, підбадьорюйте одне одного, будьте однодумні, живіть у мірі – і Бог любові й миру буде з вами! 12 Вітайте одне одного святим поцілунком! 13 Усі святі вітають вас! 14 [Нехай] благодать Господа Ісуса Христа, любов Бога та спільність Святого Духа [будуть] з вами усіма!

До галатів

1 Павло, апостол, [покликаний] не людьми і не людиною, а Ісусом Христом і Богом Отцем, Який воскресив Його з мертвих, 2 разом з усіма братами. Церквам Галатії. 3 Благодать вам і мир від Бога, нашого Отця, і від Господа Ісуса Христа, 4 [Який,] віддавши Самого Себе за наші гріхи, визволив нас від нинішнього злого віку згідно з волею Бога й Отця нашого, (аіон g165) 5 Якому слава навіки-віків! Амінь. (аіон g165) 6 Я здивований, що ви так швидко відвертаетесь від Того, Хто покликав вас благодаттю Христа, заради іншої «доброї звістки». 7 Насправді іншої немає, але існують деякі [люди], які бентежать вас і намагаються змінити Добру Звістку Христа. 8 Але навіть якщо хтось із нас або ангел із неба буде проповідувати вам добру звістку, відмінну від тієї, яку ми вам проповідували, то нехай буде проклятий! 9 Ми говорили вже раніше, і я ще раз повторюю: якщо хтось проповідує вам іншу добру звістку, а не ту, що ви прийняли, то нехай буде проклятий! 10 Чие схвалення я намагаюся завоювати: людей чи Бога? Хіба я намагаюся догодити людям? Якби я намагався догодити людям, я б не був рабом Христа. 11 Я хочу, щоб ви, брати, знали, що Добра Звістка, яку я проповідував, не від людей. 12 Бо я отримав і вивчив її не від якоїсь людини, але через одкровення Ісуса Христа. 13 Ви чули про мій попередній спосіб життя в юдействі, як я завзято переслідував Церкву Божу й намагався її зруйнувати. 14 В юдействі я перевершив багатьох моїх однолітків зі свого народу і був надзвичайно ревним до звичаїв моїх предків. 15 Але коли Бог, Який обрав мене ще до моого народження, покликав мене через Свою благодать, уподобав 16 відкрити мені Свого Сина, щоб я проповідував Його Добру Звістку перед язичників, тоді я не пішов відразу радитися з кимось із людей, 17 не ходив також і до Єрусалима, до тих, що були апостолами до мене, але пішов в Аравію і знову повернувся в Дамаск. 18 Потім, через три роки, я вирушив до Єрусалима, щоб познайомитися з Кифою, і пробув із ним п'ятнадцять днів. 19 Інших же апостолів я не

бачив, окрім Якова, брата Господнього. 20 Я пишу вам і запевняю перед Богом, що не обманую. 21 Після того я пішов до земель Сирії та Кілкії. 22 Церкви Юдеї, що в Христі, мене особисто не знали. 23 Вони лише чули, що той, хто раніше їх переслідував, зараз проповідує віру, яку колись намагався знищити, 24 і прославляли Бога за мене.

2 Потім, через чотирнадцять років, я знову пішов в Єрусалим разом із Варнавою, узвівши із собою Тита. 2 Я вирушив туди згідно з одкровенням і представив їм Добру Звістку, яку проповідую серед язичників, а особливо шановним виклав її окремо, на самоті, [щоб упевнитися], що не біг [до цього] й не біжу [тепер] даремно. 3 Проте навіть Тита, який був зі мною, не примушували до обрізання, хоча він і був греком. 4 Це через лжебратів, що проникли в наши ряди, аби спостерігати за нашою свободою, яку ми маємо в Ісусі Христі, і зробити нас рабами. 5 Але ми ні на мить не поступилися їм, щоб істина Доброї Звістки збереглася для вас. 6 Щодо тих, кого вважають знатнішими, – хто вони й ким вони були, для мене це немає ніякого значення, [адже] Бог неупереджений, – то вони нічого не додали мені. 7 Навпаки, вони визнали, що мені було доручено проповідувати Добру Звістку необрізаним, як Петрові – обрізаним. 8 Адже Бог, Який зробив Петра апостолом обрізаних, зробив також мене [апостолом] язичників. 9 Яків, Кифа та Іван, які вважаються стовпами [церкви], визнали надану мені благодать і потиснули мені й Варнаві руку як співучасникам [служіння], щоб ми [пішли] до язичників, а вони – до обрізаних. 10 Усе, що [вони просили], – це те, щоб ми пам'ятали про бідних, що я намагався робити. 11 Коли ж Кифа прийшов до Антіохії, я протистояв йому відверто, бо він був неправий. 12 Адже до того, як прийшли деякі люди від Якова, він їв разом з язичниками, а після цього почав ховатися й відокремлюватися від них, боячись обрізаних. 13 До нього приєдналися також інші юдеї, так що й Варнава був втягнений в їхнє лицемірство. 14 Побачивши, що вони не поводяться відповідно до істини Доброї Звістки, я сказав Кифі перед усіма:

«Якщо ти юдей, але живеш як язичник, а не Богом, оскільки «праведник житиме вірою», як юдей, чому ж тоді примушуєш язичників **12** а Закон не ґрунтуються на вірі; навпаки, жити за юдейським звичаєм?» **15** Ми ж – він говорить: «Хто виконуватиме його юдеї за народженням, а не грішні язичники. [настанови], буде жити ними». **13** Христос **16** Однак, знаючи, що людина не може бути викупив нас від прокляття Закону, ставши за виправдана ділами Закону, а тільки вірою в нас прокляттям, бо написано: «Проклятий Ісуса Христа, навіть ми увірували в Христа кожен, хто повішений на дереві». **14** [Він Ісуса, щоб бути виправданими вірою в викупив нас], щоб благословення, дане Христа, а не ділами Закону. Бо жодна людина Авраамові, прийшло до язичників через не буде виправдана ділами Закону. **17** Але Ісуса Христа й щоб через віру ми отримали якщо ми, [юдеї], шукаючи виправдання в обітницю Духа. **15** Брати, я говорю по-Христі, і самі виявилися грішниками, то людському: навіть затверджений людьми невже Христос є служителем гріха? Зовсім заповіт ніхто не скасовує й не вносить у ні! **18** Бо якщо я знову відбудовую те, що нього доповнень. **16** Ці ж обітниці були зруйнував, то роблю себе грішником. **19** дані Авраамові та його нащадку. Писання Адже через Закон я помер для Закону, щоб не говорити «нащадкам», як про багатьох, жити для Бога. Я був розі'ятий з Христом, а «нащадку», як про одного, а Ним є **20** і більше живу не я, але Христос живе в Христос. **17** Я кажу, що Закон, даний через мені. Нині я живу в тілі, і це життя вірою в чотириста тридцять років, не скасовує Сина Божого, Який полюбив мене й віддав заповіту, встановленого раніше Богом, і не Себе за мене. **21** Я не відкідаю благодаті усуває обітниці. **18** Бо якщо спадщина від Божої, бо якщо праведність здобувається Закону, то вже не за обітницею, але Бог дав **19** йї Авраамові через обітницю. **19** Для чого тоді Закон? Він був доданий, щоб [виявити] провини, доки не прийде Нащадок, Якому була дана обітниця. Закон був даний через ангелів рукою посередника. **20** Посередник не потрібен там, де тільки одна сторона, а Бог один. **21** Тож невже Закон суперечить обітницям Божим? Зовсім ні! Бо якби був даний Закон, який міг би дарувати життя, то праведність була б від Закону. **22** Але Писання замкнуло все під гріхом, щоб обітниця через віру в Ісуса Христа була дана тим, хто вірить. **23** До приходу віри ми перебували під вартою Закону, замкнені доти, доки не об'явиться віра. **24** Отже, Закон був нашим опікуном, поки не прийшов Христос, щоб ми були виправдані вірою. **25** Коли ж прийшла віра, ми вже не під [наглядом] опікуна. **26** Тож через віру в Ісуса Христа ви всі діти Божі, **27** бо всі, хто був охрещений у Христі, одяглися в Христа. **28** Нема більше ні юдея, ні язичника, ні раба, ні вільного, ні чоловіка, ні жінки, бо ви всі – одне в Христі Ісусі. **29** Якщо ви належите Христу, то ви нащадки Авраама й, згідно з обітницею, – спадкоємці.

3 О нерозумні галати! Хто зачарував вас, щоб ви не корилися істині? Адже перед вашими очима був зображеній розіг'ятий Ісус Христос. **2** Я хотів бі дізнатися від вас лише одне: ви прийняли Духа через діла Закону чи через віру в те, що почули? З невже ви такі нерозумні, що, почавши Духом, зараз закінчуєте тілом? **4** Невже ви даремно стільки страждали? Не може бути, щоб усе це було даремно! **5** Хіба Той, Хто дарує вам Духа і творить серед вас чудеса, робить це тому, що ви дотримуєтесь Закону, чи тому, що ви повірили в те, що почули? **6** Так само й «Авраам повірив Богові, і це було заражовано йому як праведність». **7** Зрозумійте, що ті, хто має віру, – це сини Авраама. **8** Писання, передбачивши, що Бог виправдає язичників вірою, заздалегідь проголосило Авраамові Добру Звістку: «Через тебе всі народи будуть благословенні». **9** Тож ті, хто вірить, благословляються разом з Авраамом, який повірив. **10** Бо всі, хто покладається на діла Закону, знаходяться під прокляттям, як написано: «Проклятий кожен, хто не дотримується всього, що написано в Книзі Закону». **11** Очевидно, що через Закон ніхто не виправданий перед

4 Тож я кажу: поки спадкоємець ще дитина, він нічим не відрізняється від раба, хоч і є володарем усього. **2** Він

підпорядковується опікунам і управителям один з гори Синай, що народжує в рабство, до часу, встановленого батьком. 3 Так само це – Аг'ар. 25 Агар – Синайська гора в й ми, коли були дітьми, знаходилися у Аравії, а також це нинішній Єрусалим, що в рабстві [матеріальних і духовних] основ перебуває в рабстві зі своїми дітьми. 26 А в світу. 4 Але коли настала повнота часу, Бог небесний Єрусалим – вільний, і він є нашою послав Свого Сина, народженого від жінки, матір'ю. 27 Бо написано: «Радій, неплідна, народженого під Законом, 5 щоб викупити яка не народжувала! Кричи та радій, ти, тих, хто під Законом, і щоб ми отримали що не зазнала мук народження, бо більше всиновлення. 6 І, оскільки ви – Його сини, дітей у покинутої жінки, ніж у тієї, яка Бог послав Духа Свого Сина в наші серця, має чоловіка». 28 Ви ж, брати, подібно до Духа, Який кличе: «Авва!», [тобто] «Отче». 7 Ісаака, є дітьми обітниці. 29 Та як тоді син, Отже, ти вже не раб, а син; а якщо син, то й народжений за тілом, переслідував сина, спадкоємець через Бога. 8 Раніше, коли ви не народженого за Духом, так і зараз. 30 Однак знали Бога, ви були рабами тих, що за свою що говорить Писання? «Вижени служницю природою не є богами. 9 Але тепер, коли ви разом з її сином, бо не буде син рабині пізнали Бога, точніше, коли Бог пізнав вас, співспадкоємцем разом із сином вільної то як ви можете повернутися назад до тих жінки». 31 Отже, брати, ми діти не рабині, а слабких і жалюгідних основ світу? Хочете вільної жінки.

себе знову поневолити? 10 Ви дотримуєтесь [особливих] днів, місяців, пір та років. 11 Боюсь, що всі мої зусилля, витрачені на вас, були марні. 12 Я благаю вас, брати: станьте такими, як я, бо я став таким, як ви. Ви нічим мене не скривдили. 13 Як ви знаєте, уперше я проповідував вам Добру Звістку через хворобу. 14 І, хоча моя хвороба була для вас випробуванням, ви не ставилися до мене з презирством чи зневагою, але прийняли як ангела Божого, як [Самого] Христа Ісуса. 15 Де ж тепер ваше блаженство? Я можу засвідчити, що якби ви тоді могли, то вирвали б свої очі й віддали їх мені. 16 Невже тепер я став вашим ворогом, кажучи вам істину? 17 [Ті люди] ревно стараються переманити вас, але не з добрих [спонук]. Вони хотіть розлучити нас, щоб ви були їхніми ревними прихильниками. 18 Добре завжди бути ревним для доброї мети, а не лише тоді, коли я з вами. 19 Діти мої, заради яких я знову терплю біль народження, аж доки Христос не відобразиться у вас. 20 Як би я хотів бути з вами зараз і змінити мій тон, бо я здивований вами! 21 Скажіть мені, невже ви, що хочете бути під Законом, не слухаєте Закону? 22 Адже написано, що Авраам мав двох синів: одного від рабині, а іншого від вільної жінки. 23 Той, що від рабині, народився за тілом, а той, що від вільної жінки, народився згідно з обіцянкою. 24 Це треба розуміти образно. Жінки представляють два завіти:

5 Христос визволив нас, щоб ми були вільні. Тож стійте твердо й не підкоряйтесь знову ярму рабства. 2 Ось я, Павло, кажу вам: якщо ви будете обрізані, то не буде вам користі від Христа. 3 Я знову свідчу кожному чоловікові, який приймає обрізання, що він зобов'язаний виконувати весь Закон. 4 Ви, що намагаєтесь виправдатися Законом, стали відчуженими від Христа та відпали від благодаті. 5 А ми через Духа палко очікуємо виправдання з віри, на яке сподіваємось. 6 Бо в Христі Ісусі ні обрізання, ні необрізання не мають ніякого значення, важлива лише віра, яка діє через любов. 7 Ви бігли добре. Хто завадив вам дотримуватись істини? 8 Таке переконання не від Того, Хто покликав вас. 9 [Пам'ятайте, що] трохи закваски заквашує все тісто. 10 Я впевнений у Господі, що ви не будете мислити інакше. А той, хто бентежить вас, – хто б це не був, – буде покараний. 11 Брати, якщо я все ще проповідую обрізання, чому мене досі переслідують? Адже тоді камінь спотикання – хрест – був би усунений. 12 Хай ті, хто засмучує вас [питанням обрізання], взагалі себе скоплять! 13 Брати, ви покликані до свободи. Тільки не використовуйте свободи, щоб догодити гріховній природі, а краще з любов'ю служіть одне одному. 14 Бо весь Закон міститься в одному слові, а саме: «Люби близьнього свого, як самого себе». 15 Але якщо ви гризете й пожираєте одне

одного, стережіться, щоб ви не знишили одне справити добре враження в тілі, намагаються одного. **16** Тож кажу вам: живіть Духом і не змусити вас прийняти обрізання. Вони задовольняйте [гріховних] бажань тіла. **17** Бо роблять це лише для того, щоб уникнути воно бажає того, що суперечить Духові, а Дух переслідувань за хрест Христа. **18** Бо навіть – того, що суперечить [гріховним] бажанням ті, хто обрізаний, не дотримуються Закону, тіла. Вони ворогують одне з одним, так але хочуть, щоб ви прийняли обрізання, що ви не робите того, що хочете. **19** Але щоб вони могли похвалитися вашим тілом, якщо вами керує Дух, ви не під Законом. **20** Я ж ніколи не хвлюся, хіба що хрестом **21** [Гріховні] вчинки тіла відомі: це статева нашого Господа Ісуса Христа, через який розпуста, нечистота, непристойність, **22** світ розіп'ятий для мене, а я – для світу. **15** ідолопоклонство, чаклунство, ворожнеча, Бо ні обрізання, ні необрізання не мають сварка, ревнощі, гнів, егоїзм, розбрат, ересі, значення. Головне – бути новим творінням. **23** заздрість, пияцтво, гульня та подібні **16** Усім, хто дотримується цього правила, та речі. Я попереджаю вас, як і раніше, що Ізраїлю Божому нехай буде мир і милість. **24** ті, хто так живе, не успадкують Царства **17** Відтепер нехай ніхто не турбує мене, бо Божого. **22** А плід Духа – це любов, радість, я ношу на своєму тілі рани Господа Ісуса. мир, терпіння, доброта, добросердечність, **18** Благодать Господа нашого Ісуса Христа віра, **23** лагідність і стриманість. Проти нехай буде з вашим духом, брати. Амінь. цього немає [осуду] Закону. **24** Ті, хто належить Христу Ісусу, розіп'яли своє тіло з його пристрастями та гріховними бажаннями. **25** Оскільки ми живемо Духом, то й далі поводьмося духовно. **26** Не будьмо зарозумілими, дратуючи одне одного та заздрячи одне одному.

6 Брати, якщо хтось впаде в якийсь гріх, ви, духовно зрілі, вправляйте його в дусі лагідності. Але пильнуйте й себе, щоб ви не впали [самі] в спокусу. **2** Носіть тягарі одне одного і так виконаете Закон Христа. **3** Якщо хтось вважає себе [кимось важливим], хоча насправді він ніщо, той сам себе обманює. **4** Нехай кожен перевірить власні дії і тоді зможе пишатися [зробленим], але тільки в собі, а не перед кимось іншим, **5** бо кожний має нести свою ношу. **6** Той, хто отримує настанови зі Слова, повинен ділитися всяким добром зі [своїм] учителем. **7** Не обманюйтесь: Бог не може бути осміяним. Бо що людина посіє, те й пожне! **8** Хто сіє, [щоб догодини] гріховним бажанням свого тіла, від тіла пожне загибелъ, а хто сіє, [щоб догодини] Духові, від Духа пожне життя вічне. (*aiōnios g166*) **9** Не втомлюймося, роблячи добро, бо у свій час ми пожнемо, якщо не опустимо рук. **10** Тож, поки є можливість, робімо добро всім людям, а особливо одновірцям. **11** Подивіться, якими великими літерами я написав вам власноруч! **12** Ті, хто прагне

До ефесян

1 Павло, з волі Божої апостол Христа Ісуса.

Святым в Ефесі та віруючим у Христа Ісуса. **2** Благодать вам і мир від Бога, нашого Отця, і від Господа Ісуса Христа. **3** Благословенний Бог і Отець нашого Господа Ісуса Христа, Який у Христі благословив

нас усяким духовним благословенням у небесних сферах. **4** Адже Бог обрав нас у Ньому ще до створення світу, щоб ми були святыми й непорочними перед Ним у любові. **5** Він призначив нас заzialегідь для того, щоб усиновити Собі через Ісуса Христа, згідно з уподобанням Його волі, **6** на похвалу слави Своєї благодаті, яку подарував нам у Своєму улюбленому Сині. **7** У Ньому ми маємо відкуплення через Його кров, прощення гріхів згідно з багатством Його благодаті. **8** Він надмірно примножив її між нами в усякій мудрості та розумінні, **9** відкривши нам таємницю Своєї волі, яку Він замислив у Христі, відповідно до Свого волевиявлення, **10** щоб здійснити [її] при сповненні часів і об'єднати в Ньому, у Христі, усе, що на небі та на землі. **11** У Ньому ми стали обраними спадкоємцями, призначеними заzialегідь згідно з планом Того, Хто здійснює все за наміром Своєї волі, **12** щоб ми – ті, які перші мали надію на Христа, – були на похвалу Його слави. **13** У Ньому й ви, почувши Слово істини – Добру Звістку вашого спасіння – та повіривши в Нього, були запечатані обіцянням Святым Духом, **14** Який є завдатком нашої спадщини для викуплення того, що належить [Богові], на похвалу Його слави. **15** Тому і я, почувши про вашу віру в Господа Ісуса й про любов до всіх святих, **16** не перестаю дякувати за вас, згадуючи [vas] у своїх молитвах, **17** щоб Бог нашого Господа Ісуса Христа, Отець слави, дав вам Духа мудрості й одкровення в Його пізнанні, **18** просвітивши очі вашого серця, щоб ви зрозуміли, якою є надія вашого покликання, яким є багатство слави Його спадщини у святих **19** і якою є безмірна велич Його сили щодо нас, віруючих, згідно з дією могутності Його сили, **20** що Він вивив у Христі, воскресивши Його з мертвих і посадивши праворуч від Себе в небесних

сферах **21** вище від будь-якого начальства, авторитету, сили, володарювання та будь-якого даного імені, не тільки в цьому віці, але й у майбутньому. (aiōn g165) **22** Він усе підкорив під Його ноги та дав Його Церкві як Голову над усім, **23** [Церкві], яка є Його тілом, повнотою Того, Хто наповнює все в усіх.

2 Ви були мертвими через ваші переступи та гріхи, **2** в яких жили згідно зі звичаем цього світу, за волею володаря, що панує в повітрі, духа, що нині діє в синах непокори, (aiōn g165) **3** серед котрих і ми всі колись жили в бажаннях нашої плоті, виконуючи волю плоті й думок, та були від природи дітьми гніву, як і інші. **4** Але Бог, Який багатий на милість, через Свою велику любов, якою Він нас полюбив, **5** нас, мертвих через переступи, оживив разом із Христом – благодаттю ви були спасені! **6** Він воскресив нас разом із Христом і разом із Ним посадив нас у небесні сфери в Христі Ісусі, **7** щоб показати в майбутніх віках безмірне багатство Своєї благодаті в доброті до нас у Христі Ісусі. (aiōn g165) **8** Адже благодаттю ви були спасені через віру, і це не ваша заслуга, а Божий дар, **9** не на основі вчинків, щоб ніхто не вихвалився. **10** Тому що ми – Його творіння, створені в Христі Ісусі для добрих діл, які Бог підготував заzialегідь, щоб ми перебували в них. **11** Тому згадайте, що колись за тілом ви були язичниками, яких називають необрізаними ті, хто обрізаний людською рукою. **12** Адже в той час ви були без Христа, відчужені від громади Ізраїля, чужі завітам обітниці, без надії і без Бога у світі. **13** Але нині в Христі Ісусі ви, що колись були далекими, стали близькими через кров Христа. **14** Бо Він – наш мир, Який зробив із двох одне, зруйнувавши у Своєму тілі стіну, що розділяла їх, [тобто] ворожнечу. **15** [Він] скасував Закон заповідей з [їого] правилами, щоб із двох – [юдеїв і язичників] – створити в Собі одне нове людство, встановивши [таким чином] мир, **16** і обох примирити з Богом в одному тілі через хрест, усунувши в Собі ворожнечу. **17** Він прийшов і звістив мир вам, далеким, і мир вам, близьким, **18** адже через Нього ми, одні й другі, маємо доступ до Отця в одному Дусі. **19** Отже, ви більше

не сторонні й не чужинці, а співгromадяни Христа, яка виходить за межі розуміння, святих і домашні для Бога, 20 збудовані на і були наповнені всією повнотою Бога. 20 основі апостолів та пророків, де наріжним А Тому, Хто відповідно до сили, що діє в каменем є Сам Христос Ісус, 21 в Якому вся нас, може зробити набагато більше, ніж ми будівля, побудована гармонійно, зростає просимо чи думаємо, – 21 Йому слава в у святий храм у Господі. 22 У Ньому й ви Церкви і в Христі Ісусі у всіх поколіннях та збудовується разом у Божу оселю в Дусі. навіки-віків! Амінь. (aiōn g165)

3 Тому я, Павло, в'язень Христа Ісуса заради **4** Отже, я, в'язень заради Господа, закликаю вас, язичників, [молюся Богові]. **2** Ви вас жити так, щоб бути гідними ж, напевно, чули про те, що [Бог поклав] покликання, яке ви отримали: **2** з усією на мене відповіальність передати вам покорою та смиренням, з довготерпінням Божу благодать, **3** адже через одкровення приймайте одне одного в любові, **3** мені була відкрита таємниця, як я вам намагаючись зберегти єдність Духа в узах коротко писав раніше. **4** Читаючи це, ви миру. **4** [Є] одне тіло й один Дух, так можете збагнути моє розуміння таємниці само як і ви були покликані до однієї надії Христа, **5** яка не була розкрита людським вашого покликання; **5** один Господь, одна синам у минулих поколіннях так, як вона віра, одне хрещення, **6** один Бог і Отець відкрита зараз Його святым апостолам і усіх, Який над усіма, через усіх і в усіх. пророкам через Духа, **6** а саме: язичники **7** Але кожному з нас була дана благодать – спадкоємці разом [із нами], належать відповідно до міри дару Христа. **8** Тому разом [із нами] до одного тіла й розділяють сказано: «Піднявшись на висоту, Він полонив разом [із нами] обітницю в Христі Ісусі через бранців і дав людям дари». **9** (І що означає Добру Звістку, **7** служителем якої я став «піднявшись», як не те, що [раніше] Він згідно з даром Божої благодаті, даного мені спустився до найнижчих місць землі? **10** Хто відповідно до дії Його сили. **8** [Так,] мені, спустився, Той і піднявся над усім небом, найменшому з усіх святих, була дана ця щоб наповнити все.) **11** I Він дав одним бути благодать: звіщати язичникам незліченне апостолами, іншим – пророками, іншим Христове багатство **9** й просвіщати всіх – евангелістами, іншим – пасторами та щодо здійснення таємниці, що віками була вчителями, **12** щоб спорядити святих для прихована в Бозі, Який створив усе, (aiōn g165) **10** щоб начальствам і авторитетам із Христового, **13** доки ми всі не досягнемо небесних сфер тепер було виявлено через єдності віри й пізнання Сина Божого, Церкву багатогранну мудрість Бога, **11** згідно ставши зрілими за мірою повноти Христа, з вічним наміром, який був здійснений у **14** щоб ми більше не були дітьми, які Христ Ісусі, Господі нашому. (aiōn g165) **12** У носяться хвилями й захоплюються всяким Ньому ми маємо свободу і через віру в Нього вітром учення через людську хитрість, через можемо з відвагою наблизатися [до Бога]. підступність, що вводить в оману, **15** а, **13** Тому я прошу вас не занепадати духом будучи правдомовними в любові, у всьому через мої страждання за вас: це є ваша слава. зростали в Того, Хто є Головою, – Христа. **16** **14** Тому я схиляю свої коліна перед Отцем Від Нього все тіло, гармонійно побудоване Господа нашого Ісуса Христа, **15** від Якого й міцно зв'язане за допомогою кожного кожна родина має ім'я на небі й на землі, суглоба, у міру дії кожної частини, зростає **16** [і молюся,] щоб згідно з багатством Його в любові. **17** Тому я кажу це й свідчу в слави ваша внутрішня людина була зміцнена Господі, щоб ви більше не жили, як живуть силу через Його Духа, **17** щоб через віру язичники в пустоті їхнього розуму, **18** Христос перебував у ваших серцях, щоб затъмарені в розумінні й відчужені від ви, укорінені й утверджені на любові, **18** життя Бога через їхнє незнання, спричинене були спроможні зрозуміти разом з усіма закам'янілістю їхніх сердець. **19** Ставши святыми, якою є широта й довжина, висота нечутливими, вони віддали самих себе й глибини, **19** [щоб] могли пізнати любов розпусті, щоб із ненаситністю чинити

всяку нечистоту. 20 Але ви не так пізнали досліджаючи те, що до вподоби Господу, Христа. 21 Якщо ви насправді почули 11 і не майте спільноті з безплідними Його й були навчені в Ньому згідно з ділами темряви, але краще викривайте [ix]. істиною, яка є в Ісусі, 22 щодо вашої 12 Адже соромно навіть говорити про те, попередньої поведінки, то позбувайтесь що вони роблять потайки. 13 Усе те, що старої людини, яка псується через оманливі викривається світлом, стає явним, 14 бо все бажання, 23 будьте оновленими в дусі вашого явне є світлом. Тому сказано: «Прокинься, розуму 24 й одягніться в нову людину, ти, що спиш, піднімися з мертвих, і Христос створену за [образом] Бога, у праведності освітить тебе». 15 Отже, зважайте на те, як та святості істини. 25 Тому позбудьтесь ви живете, [і поводьтесь] не як немудрі, а як брехні, нехай кожен говорити правду своєму мудрі, 16 цінуючи час, адже дні лукаві. 17 близьньому, бо ми частини тіла одне одного. Тому не будьте нерозумними, а вникайте 26 «Гнівайтесь, але не грішіть», нехай сонце в те, у чому полягає воля Господа. 18 Не не заходить над вашим гнівом, 27 і не напивайтесь вина, в якому розпуста, але давайте місця дияволу. 28 Хто крав, хай будьте сповнені Духом, 19 розмовляючи більше не краде, а краще нехай сумлінно між собою псалмами, гімнами й духовними працює, роблячи власними руками [щось] піснями, співаючи та прославляючи Господа добре, щоб він мав чим поділитися з тим, у вашому серці, 20 завжди й за все у кого є потреба. 29 Нехай з ваших уст дякуючи Богові й Отцю в ім'я Господа не виходить жодне гниле, [недоречне] нашого Ісуса Христа. 21 Підкоряйтесь слово, а лише добре, яке при потребі може одне одному в страху Христовім. 22 зміцнити, принести благодать тим, хто Дружини, [підкоряйтесь] своїм чоловікам, слухає. 30 І не засмучуйте Божого Святого як Господеві, 23 адже чоловік – голова Духа, Яким ви були запечатані на день дружини, як і Христос – Голова Церкви, викуплення. 31 Нехай буде усунена з-поміж Він же – Спаситель тіла. 24 І як Церква вас усяка гіркота, гнів, лють, крик і зневага підкоряється Христу, так само й дружини разом з усяким злом! 32 Будьте ж одне до [мають підкорятися] своїм чоловікам в одного доброчільними, м'якосердними, усьому. 25 Чоловіки, любіть [своїх] дружин прощаючи одне одного так, як і Бог простив так, як і Христос полюбив Церкву й віддав вам у Христі.

5 Отже, наслідуйте Бога, як улюблені діти, 2 і живіть у любові, як і Христос полюбив нас і віддав Самого Себе за нас як дар і жертву, запашну та приемну Богові. 3 А статева розпуста, усяка нечистота або ненаситність нехай навіть не згадуються перед вас, як і належить святым. 4 Так само як і непристойна поведінка, порожні балачки або грубі жарти, які не є доречними, нехай краще [у вас буде] вдячність. 5 Знайте ж, що жоден розпусник, нечистий чи жадібний до наживи, який, по суті, є ідолопоклонником, не має спадщини в Царстві Христа і Бога. 6 Нехай ніхто не обманює вас пустими словами, бо через це приходить Божий гнів на синів непокори. 7 Тому не ставайте їхніми спільнотами, 8 бо колись ви були темрявою, а зараз – світло в Господі. Живіть як діти світла, 9 – адже плід світла [полягає] в усякій доброті, праведності та істині, – 10

Себе за неї, 26 щоб освятити її, очистивши обмиванням у воді за допомогою Слова, 27 і щоб поставити її перед Собою як славну Церкву, без плям, зморшок чи чогось подібного, але святу й невинну. 28 Так само й чоловіки повинні любити своїх дружин, як свої власні тіла. Той, хто любить свою дружину, любить самого себе. 29 Адже немає нікого, хто б ненавидів своє тіло, але кожен годує його й турбується про нього, як і Христос про Церкву, 30 тому що ми – частини Його тіла, «з Його плоті й кісток». 31 «Тому залишить чоловік батька свого й матір свою і прилине до жінки своєї, і будуть двоє одним тілом». 32 Це велика таємниця, але я кажу про Христа й про Церкву. 33 Отже, нехай кожен із вас любить свою дружину, як себе самого, а дружина нехай боїться свого чоловіка.

6 Діти, слухайтеся ваших батьків у Господі, адже це справедливо. 2 «Шануй твого

батька та матір» – це перша заповідь з обітницею: 3 «щоб тобі було добре і щоб ти був довголітнім на землі». 4 Батьки, не дратуйте ваших дітей, а виховуйте їх у дисципліні та вченні Господа. 5 Раби, слухайтеся ваших земних господарів зі страхом і трепетом, у щирості вашого серця, як Христа, 6 не лише про людське око, як підлабузники, але як раби Христа, що виконують Божу волю від душі. 7 Служіть із доброзичливістю, як Господу, а не як людям, 8 знаючи, що кожен, хто робить щось добре, це ж отримає від Господа – як раб, так і вільний. 9 А ви, пани, чиніть із ними так само, без погроз, розуміючи, що і їхній, і ваш Пан є в небесах, і у Нього немає передженості. 10 Насамкінець зміцнюйтесь Господом і могутністю Його сили. 11 Одягніться в повне Боже озброєння, щоб ви могли протистояти хитрощам диявола. 12 Адже ми не боремося проти крові й плоті, а проти начальств, проти авторитетів, проти світових правителів темряви цього [віку], проти злих духів із небесних сфер. (алон 165) 13 Тому візьміть увесь обладунок Божий, щоб ви могли чинити опір у день злий і, виконавши все, вистояти. 14 Отже, стійте, підперезавши ваші стегна істиною, одягнувши нагрудник праведності 15 й взувши ноги в готовність [звіщати] Добру Звістку миру. 16 Окрім цього, візьміть щит віри, яким зможете гасити всі розпеченні стріли диявола. 17 Візьміть також шолом спасіння і меч Духа, яким є Боже Слово. 18 Моліться в Дусі при кожній нагоді усілякими молитвами й проханнями. Будьте пильними в цьому з усією наполегливістю й молитвою за всіх святих. 19 [Моліться] й за мене, щоб, коли я відкриваю вуста, мені було дане слово й щоб я сміливо проповідував таємницю Доброї Звістки, 20 заради якої я є послом у кайданах. [Моліться,] щоб [я міг] говорити сміливо, як мені й належить. 21 А про мене й про те, що я роблю, вам усе розповість Тихик, улюблений брат і вірний служитель у Господі, 22 якого я послав до вас для того, щоб ви довідалися про нас і щоб він підбадьорив ваші серця. 23 Мир братам і любов із вірою від Бога Отця і Господа Ісуса Христа. 24 Благодать з усіма тими, хто має нетлінну любов до нашого Господа Ісуса Христа.

До филип'ян

1 Павло і Тимофій, раби Христа Ісуса. Усім святым у Христі Ісусі, що знаходяться у Филипах разом з єпископами та дияконами. **2** Благодать вам і мир від Бога, нашого Отця, і від Господа Ісуса Христа. **3** Я дякую моєму Богові при кожній згадці про вас, **4** завжди, у кожній моїй молитві за всіх вас. З радістю молюся **5** за вашу участь у поширенні Доброї Звістки з перших днів і донині. **6** Адже я впевнений у тому, що Той, Хто розпочав у вас добре діло, завершить його до Дня Христа Ісуса. **7** Це справедливо так думати про вас усіх, адже я ношу вас у серці, і як в моєму ув'язненні, так і в захищенні та утвердженні Доброї Звістки ви учасники цієї благодаті разом зі мною. **8** Адже Бог мені свідок, що я сумую за всіма вами почуттями Христа Ісуса. **9** І за те молюся, щоб ваша любов зростала все більше й більше в пізнанні та всякому розумінні, **10** щоб ви могли визначати те, що краще, аби ви були чистими й непорочними в День Христа, **11** сповнені плодом праведності через Ісуса Христа на славу й похвалу Бога. **12** Бррати, хочу, щоб ви знали: те, що сталося зі мною, посприяло поширенню Доброї Звістки, **13** оскільки всій імператорській варти та всім іншим стали відомі мої кайдани за Христа, **14** і багато братів, які через мої кайдани вірять у Господа, мають ще більшу наснагу безстрашно звіщати Слово. **15** Правда ж те, що дехто проповідує Христа через заздрість та чвари, а дехто – з доброї волі. **16** Одні [роблять] це з любові, знаючи, що я поставлений захищати Добру Звістку. **17** А інші проповідують Христа з самолюбних амбіцій, не щиро, бажаючи зробити ще тяжчими мої кайдани. **18** Ну і що? Неважливо, як, удавано чи правдиво, але Христа проповідують, і через це я радію. І надалі радітиму, **19** знаючи, що це приведе до моого визволення завдяки вашим молитвам та підтримці Духа Ісуса Христа, **20** згідно з моїм ревним очікуванням та моєю надією, що я ні в чому не буду осоромлений, але з усією сміливістю, як завжди, так і нині, Христос буде звеличений у моєму тілі, чи то життям, чи то смертю. **21** Бо для мене жити

– це Христос, а вмерти – це надбання. **22** Але якщо [треба] жити в тілі, то це означатиме для мене плідну працю. Що ж обрати? Я не знаю! **23** Я стиснутий з двох сторін: маю бажання піти й бути разом із Христом, бо так набагато краще, **24** однак залишатися в тілі – потрібніше для вас. **25** Будучи впевненим у цьому, я знаю, що залишуся та продовжу жити поруч з усіма вами для вашого успіху й радості віри, **26** щоб через мене, коли я знову прийду до вас, ваша похвала зросла в Христі Ісусі. **27** Тільки живість згідно із Христовою Доброю Звісткою, щоб, незалежно від того, чи прийду й побачу вас, чи ні, я чув, що ви залишаєтесь в одному дусі й однодушно боретесь за віру Доброї Звістки, **28** не даючи супротивникам залякати себе ні в чому. Для них це доказ [іхнього] знищення, а для вас – спасіння, і це від Бога. **29** Адже завдяки Христу вам дарована благодать не тільки вірити в Нього, а й страждати за Нього, **30** маючи таку ж боротьбу, яку ви бачили в мене й про яку ви зараз чуете.

2 Отже, коли є якесь підбадьорення в Христі, коли є якась утіха в любові, коли є якась спільність Духа, коли є якісь щирі почуття та милосердя, **2** то доповніть мою радість: майте однакове мислення, однакову любов, будьте однодушні та однодумні. **3** [Не робіть] нічого з самолюбних амбіцій чи з марнославства, а в смиренності вважайте одне одного за вищого від себе, **4** дбаючи не лише про самих себе, а й про інших. **5** Нехай у вас буде те ж мислення, що у Христа Ісуса. **6** Він, будучи в образі Божому, не вважав, що рівність із Богом треба захопити, **7** але принизив Самого Себе, прийнявши образ раба, став подібним до людини і на вигляд як людина з'явився. **8** Він упокорив Себе, ставши слухняним до самої смерті, причому смерті на хресті! **9** Тому й Бог підніс Його понад усе і дав Йому ім'я, вище від усякого іншого імені, **10** щоб перед іменем Ісуса вклонилося кожне коліно на небі, на землі та під землею **11** і щоб кожен язык визнав, що Ісус Христос – це Господь на славу Бога Отця. **12** Тому, любі мої, оскільки ви завжди були слухняними, і не лише в моїй присутності, але й тепер, коли я відсутній, звершуйте ваше спасіння зі страхом та трептінням, **13**

адже Бог є Тим, Хто викликає у вас і бажання, **4** хоча я й міг би покластися на тіло. Якщо і дію згідно зі [Своєю] доброю волею. **14** Робіть хтось інший вважає, що може покластися усе без нарікань та суперечок, **15** щоб ви на тіло, то тим більше я: **5** обрізаниі стали бездоганними та невинними «Божими восьмого дня, з роду Ізраїля, з племені непорочними дітьми серед зіпсованого та Веніаміна, єрей з єреїв, щодо Закону – розбещеного покоління», в якому ви сяєте фарисей, **6** щодо ревності – переслідувач як світильники у світі, **16** тримаючись Слова Церкви, щодо праведності, яка відповідає життя, щоб я міг похвалитися в День Христа, Закону, – бездоганний. **7** Але те, що для мене що недаремно біг і недаремно трудився. колись було надбанням, я визнав втратою **17** І навіть якщо [моя кров] буде пролита заради Христа. **8** Навіть більше, я все вважаю на додаток до вашої жертви й вірного втратою через вищу [цінність] пізнання богослужіння, я радію та веселюся разом Христа Ісуса, моого Господа. Задля Нього із вами усіма. **18** Так само й ви радійте я втратив усе і вважаю це сміттям, аби та веселітесь разом зі мною! **19** Надіюсь у здобуті Христа **9** й знайти себе в Ньому, не Господі Ісусі, що незабаром пошлю до вас маючи власної праведності, яка [походить] Тимофія, щоб і я міг підбадьоритися вістями від Закону, але таку, що приходить через про вас. **20** Бо я не маю нікого іншого, такого віру в Христа: праведність, яка [приходить] ж відданого душою, хто б так щиро подбав від Бога, [на основі] віри. **10** [Прагну] пізнати про вас. **21** Адже всі шукають свого, а не того, Його й силу Його воскресіння, а також що належить Ісусу Христу. **22** Ви знаете його розділити Його страждання, уподібнюючись характер і те, що він служив разом зі мною Йому в смерті, **11** щоб таким чином якось для Доброї Звістки, немов батько із сином. досягти воскресіння з мертвих. **12** Не **23** Тож сподіваюся послати його відразу, як [кажу], що я вже це отримав чи вже став тільки дізнаюся, що буде зі мною, **24** і я довершеним. Я лише прагну досягнути впевнений у Господі, що скоро і сам прийду. [воскресіння], яким досягнув мене Христос **25** Також я вважав за необхідне послати до вас Ісус. **13** Брати, я не вважаю, що досягнув Епафродита, моого брата й товариша в праці [цього], але [роблю] одне: забиваючи те, що та боротьба, вашого посланця та служителя в позаду, і тяжнучись до того, що попереду, **14** моїх потребах. **26** Він дуже сумував за всіма переслідую ціль – [отримати] винагороду вами та був стривожений, що ви почули про Божого покликання згори в Христі Ісусі. **15** його хворобу. **27** Він і справді захворів і мало Отже, якщо хтось зрілій духовно, нехай так не помер, але Бог змилувався над ним, і не думає! Якщо ж ви думаете інакше, то Бог лише над ним, а й наді мною, щоб мені не вам відкриє і це. **16** Однак дотримуймося довелося мати скорботу за скорботою. **28** того, чого вже досягли! **17** Брати, будьте Тож я послав його якомога швидше, щоб, моїми послідовниками та дивіться уважно побачивши його знову, ви зраділи, а я не на тих, хто живе за прикладом, який ми вам був таким засмученим. **29** Отже, прийміть подали. **18** Адже багато людей – про них я його з усією радістю в Господі та майте не раз згадував, а тепер говорю з плачем – повагу до таких людей, **30** адже він мало не живуть як вороги Христового хреста. **19** Їхній помер заради праці для Христа, ризикуючи кінець – знищення, їхній бог – шлунок, а життям, аби доповнити нестаток вашого їхня слава – в їхньому соромі. Вони думают тільки про земне. **20** Але наше громадянство знаходиться на небесах, звідки ми очікуємо Спасителя, Господа Ісуса Христа, **21** Який перетворить наше принижене тіло, щоб воно було подібне до Його прославленого тіла, через дію Його сили, яка підкорює все.

3 Нарешті, брати мої, радійте в Господі!

Мені писати вам усе це неважко, а для вас це корисно. **2** Стережіться псів! Стережіться поганих працівників [на Божій ниві], стережіться тих, у кого порізана [плоть]! **3** Адже обрізання – це ми, що служимо Божим Духом, що вихваляємося в Христі Ісусі й що не покладаємося на тіло,

4 Отже, мої улюблені та дорогі брати, ви моя радість і вінок, стйтіте непохитно в Господі, любі! **2** Закликаю Еводію та Синтихію

бути однодумними в Господі. 3 Так, я прошу тебе, вірний товариш, допоможи їм. Вони боролися за Добру Звістку разом зі мною, із Клементом та іншими моїми братами, чиї імена є в книзі життя. 4 Завжди радійте в Господі! І знову кажу: радійте! 5 Нехай ваша лагідність буде відома всім людям! Господь близько. 6 Ні про що не турбуйтеся, але в усьому з подякою відкривайте ваші прохання Богові в молитві та благанні. 7 І Божий мир, який перевершує будь-яке розуміння, збереже ваші серця й ваши думки в Христі Ісусі. 8 Наостанку, брати: що істинне, що достойне, що праведне, що чисте, що любе, що [гідне] похвали, що доброчесність чи [достойне] слави – про це роздумуйте. 9 І чого навчилися, що отримали, почули та побачили в мені – те й робіть! І нехай Бог миру буде з вами. 10 Я надзвичайно зрадів у Господі, адже тепер ви знову почали турбуватися про мене в думках. Ви думали про це, але не мали відповідної нагоди. 11 Я кажу вам про це не тому, що маю потребу, адже я навчився бути задоволеним незалежно від обставин. 12 Я вмію [жити] смиренно та вмію [жити] з достатком. Я звик до будь-яких умов: і бути ситим, і бути голодним, і бути в достатку, і мати нестачу. 13 Я все можу в Тому, Хто мене зміцнює. 14 А втім, ви добре зробили, розділивши зі мною мое страждання. 15 Ви ж, філіп'яни, знаєте, що на початку [проповідування] Доброї Звістки, коли я вийшов із Македонії, жодна церква не підтримала мене пожертвами та гостинністю, окрім вас. 16 Адже одного разу, та навіть двічі, ви посилали мені допомогу до Солуня. 17 Не те, щоб я прагнув якогось подарунка, просто прагну плоду, який зростає на вашу користь. 18 Я отримав усе і маю з достатком. Маю всього вдосталь, [адже] отримав від Епафродита ваши [дари] – приемний аромат, прийнятну жертву, яка до вподоби Богу. 19 Мій Бог сповнить усі ваши потреби згідно з Його багатством у славі, у Христі Ісусі. 20 Богу й Отцю нашому [nehaj буде] слава навіки-віків! Амінь. (aion g165) 21 Привітайте всіх святих у Христі Ісусі! Брати, які зі мною, вас вітають. 22 Усі святі вас вітають, а особливо ті, що з дому Кесаря. 23 Нехай благодать Господа Ісуса Христа [буде] з вашим духом! Амінь.

ДО КОЛОССЯН

1 Павло, з волі Божої апостол Христа Ісуса, і брат Тимофій. **2** Святым та вірним братам у Христі, що в Колосах. Благодать вам і мир від Бога, нашого Отця. **3** Молячись за вас, ми завжди дякуємо Богу, Отцю нашого Господа Ісуса Христа, **4** адже ми почули про вашу віру в Христа Ісуса й про любов, яку ви виявляєте до всіх святих **5** через надію, яка зберігається на небесах для вас і яку ви почули раніше в Слові істини – Добрій Звістці, **6** що дійшла до вас. Вона приносить плоди та зростає як усьому світі, так і поміж вами з того дня, коли ви почули й пізнали Божу благодать в істині. **7** Цього ви навчилися від Епафраса, який, як і ми, є улюбленим рабом та вірним служителем Христа для вас **8** і який відкрив нам вашу любов у Дусі. **9** Тому й ми з того дня, як почули про це, не припиняємо молитися за вас і просити, щоб ви були наповнені пізнанням Його волі в усій мудрості та духовному розумінні, **10** щоб ви гідно жили перед Господом і в усьому Йому догоджали, приносячи плоди кожною доброю справою та зростаючи в пізнанні Бога; **11** зміцнюючись усякою силою через могутність Його слави для досягнення стійкості й терпеливості у всіляких [ситуаціях], з радістю **12** дякуючи Отцеві, Який зробив вас гідними [отримати] частину спадщини святих у свіtlі. **13** Він визволив нас від влади темряви та переніс у Царство Свого улюбленого Сина. **14** У Ньому ми маємо відкуплення через Його кров – прощення гріхів. **15** Він – образ невидимого Бога, Первісток усього творіння. **16** Адже в Ньому створено все, що на небесах і на землі, видиме та невидиме: чи престоли, чи володарювання, чи начальства, чи авторитети – усе створено через Нього й для Нього. **17** Він є перед усім, і в Ньому все тримається разом. **18** Він є Головою тіла – Церкви. Він початок [усього], Первісток серед [воскреслих] із мертвих, щоб в усьому Йому мати першість. **19** Адже [Богу] було до вподоби, щоб у Ньому перебувала вся повнота **20** й щоб через Нього примирити із Собою все, що на землі і на небі, уклавши мир через кров Його

хреста. **21** Ви колись були відчуженими й ворогами у [вашому] розумі через ваші погані вчинки. **22** Але тепер Він примирив [вас] у Своєму людському тілі через смерть, щоб поставити вас святыми, непорочними й невинними перед Собою, **23** якщо ви залишитеся стійкими й утвердженими у вірі, не віддаляючись від надії Доброї Звістки, яку ви почули і яка була проповідувана всьому творінню під небом і служителем якої став я, Павло. **24** Тепер я радію в стражданнях за вас і доповнюю в моєму тілі нестачу Христових страждань заради Його тіла, яким є Церква. **25** Я став її служителем за Божим розпорядженням, яке було дане мені для вас, – сповнити Боже Слово, **26** таємницю, яка була прихована впродовж віків і поколінь, але тепер відкрита Його святым. (aiōn g165) **27** Бог захотів дати їм пізнати, яким є багатство слави цієї таємниці між язичниками: Христос у вас – надія слави! **28** Його ми проповідуємо, наставляючи й навчаючи кожну людину з усією мудростю, щоб представити кожну людину довершеною в Христі. **29** Заради цього я завзято працюю, борючись Його силою, яка могутньо діє в мені.

2 Я хочу, щоб ви знали, яку велику боротьбу я веду за вас, за тих, хто в Лаодикії, і за всіх тих, хто не бачив моєго обличчя тілесно. **2**[Я роблю це,] щоб підбадьорити їхні серця, з'єднавши їх у любові для [осягнення] всього багатства повноти розуміння та для пізнання Божої таємниці, тобто Христа, **3** в Якому заховані всі скарби мудрості та пізнання. **4** Я кажу це, щоб ніхто не вводив вас в оману хибними доводами. **5** Бо навіть якщо я відсутній тілом, то духом я разом із вами і радіо, спостерігаючи за вашим порядком та твердістю вашої віри в Христа. **6** Тож, оскільки ви прийняли Господа Ісуса Христа, то й далі живіть у Ньому, **7** будучи укоріненими й збудованими в Ньому та зміцненими у вірі, як і були навчені, і нехай вас переповнє подяка. **8** Дивіться, щоб ніхто не поневолив вас якоюсь пустою й оманливою філософією, що ґрунтуються на людських переказах та на [духовних і матеріальних] основах світу, а не на Христі. **9** Адже в Ньому вся

повнота Божества перебуває тілесно, 10 і хтивість, згубні прагнення й жадібність, яка в Христі, Який є Головою всіх начальств є ідолопоклонством. 6 За все це приходить і влад, ви досягли повноти. 11 У Ньому Божий гнів на синів непокори. 7 І ви теж так ви також були обрізані нерукотворним поводились, коли жили поміж ними. 8 Але обрізанням, скинувши [минуше] людське зараз позбудьтеся всього: гніву, люті, злості, тіло в Христовому обрізанні, 12 будучи зневаги, брудного мовлення з ваших уст. 9 похованими разом із Ним через хрещення, в Не брешіть одне одному, адже ви скинули якому ви також воскресли разом через віру з себе стару людину разом з її ділами 10 в силу Бога, Який воскресив Його з мертвих. Й одягнулися в нову [людину], оновлену в 13 І вас, які були мертвими в переступах пізнанні за образом свого Творця. 11 Тут уже і у вашій плотській необрізаності, [Бог] не існує ні грека, ні юдея, ні обрізання, ні оживив разом із Христом, пробачивши нам необрізання, ні варвара, ні скіфа, ні раба, ні усі переступи, 14 стерши те, що було проти вільного, але Христос – усе й в усьому. 12 нас, – список наших боргів, що свідчив Отже, як обрані Богом, святі та улюблени, проти нас; Він забрав його з-поміж нас, зодягнівшись в щире милосердя, доброту, прибивши до хреста. 15 Він обезбройв смиренність, лагідність і довготерпіння. начальства й авторитети та ганебно виставив 13 Прощайте та приймайте одне одного. їх напоказ, отримавши над ними перемогу Якщо хтось має скаргу на іншого, прощайте, в Собі. 16 Отже, нехай ніхто не судить як Господь простив вас. 14 А понад усе вас за їжу чи за напій, чи з приводу це – любов, яка об'єднує [всі ці якості] в якогось свята, чи новомісяччя, чи Суботи. досконалість. 15 Нехай у ваших серцях панує 17 Усе це – тінь майбутнього, а дійсність мир Христа, до якого ви були покликані – це Христос. 18 Нехай ніхто з тих, що в одному тілі. І будьте вдячні. 16 Нехай полюбляють удавану покору та поклоніння Слово Христа щедро перебуває у вас, [коли] ангелам, не зводить вас, вдаючись у речі, навчаєте й наставляєте одне одного в усій яких не бачив, і безпідставно пишаючись мудрості, із вдячністю співаючи Богові у своїм плотським мисленням. 19 [Така ваших серцях псалми, гімни та духовні пісні. людина] не тримається Голови, від Якої все 17 І що б ви не робили, словом чи ділом, усе тіло, з'єднуване й зміцнюване зв'язками та [робіть] в ім'я Господа Ісуса, дякуючи через суглобами, зростає Божим ростом. 20 Якщо Нього Богові Отцю. 18 Дружини, підкоряйтесь ви померли разом із Христом для [духовних і ваших чоловікам, як личить у Господі. 19 матеріальних] основ світу, то навіщо ви, ніби Чоловіки, любіть своїх дружин і не будьте досі живучи у світі, дотримуєтесь правил: 21 до них суворі. 20 Діти, слухайтесь ваших «не бери!», «не їж!», «не чіпай!»? 22 Усім цим батьків в усьому, бо це до вподоби Господеві. речам призначено зникати при вживанні 21 Батьки, не дратуйте ваших дітей, щоб – ґрунтуючись на заповідях та вченнях вони не занепадали духом. 22 Раби, в усьому людей. 23 Насправді ж вони дійсно мають слухайтесь ваших земних панів, не лише вигляд мудрості в самовільному поклонінні, про людське око, як підлабузники, але в в упокоренні розуму й у суворості до тіла, щирості серця, боячись Господа. 23 Що б [але] без жодної цінності проти потурань ви не робили, працюйте від душі, як для плоті.

3 Отже, якщо ви воскресли з Христом, шурайте того, що вгорі, де Христос сидить праворуч від Бога. 2 Думайте про те, що вгорі, а не про те, що на землі, 3 адже ви померли, і ваше життя заховане разом із Христом у Бозі. 4 Коли з'явиться Христос, 4 Господарі, віддавайте ваших рабам належне й справедливе, знаючи, що й ваше життя, тоді й ви з'явитеся разом із у вас є Господар у небі. 2 Будьте віддані Ним у славі. 5 Тому умертвіть ваші земні молитви, пильнуючи в ній із вдячністю. 3 А частини тіла: статеву розпусту, нечистоту, також моліться й за нас, щоб Бог відчинив

нам двері для Слова і ми могли й далі звіщати таємницю Христа, через яку я ув'язнений, 4 щоб я відкрив її так, як мені належить її звіщати. 5 Поводьтесь мудро із невіруючими, цінуючи час. 6 Нехай ваші слова завжди будуть із благодаттю, приправлені сіллю, щоб ви знали, як вам належить відповісти кожному. 7 Про мене вам усе розповість Тихик, мій улюблений брат та вірний служитель, котрий, як і я, є рабом Господа. 8 Я послав його до вас для того, щоб ви довідалися про нас і щоб він підбадьорив ваші серця. 9 [Він прибуде] разом з Онисимом, вірним і улюбленим братом, який є одним із вас. Вони розкажуть вам про все, що тут діється. 10 Вас вітає ув'язнений зі мною Аристарх і Марк, двоюрідний брат Варнави (про якого ви отримали вказівки; якщо він прийде до вас, прийміть його гостинно), 11 а також Ісус, званий Юстусом, – єдині з обрізаних, які працюють разом зі мною для Божого Царства. Вони стали моєю втіхою. 12 Вас вітає Епафрас, один із ваших, раб Христа Ісуза. Він завжди бореться за вас у своїх молитвах, щоб ви, досконалі й повністю переконані, встояли в усій Божій волі. 13 Адже я свідчу про нього, що він докладає величезних зусиль заради вас і заради тих, хто в Лаодикії і Гіераполі. 14 Вас вітає Лука, улюблений лікар, та Димас. 15 Привітайте братів із Лаодикії, а також Німфу та її домашню церкву. 16 Після того, як цей лист буде прочитано перед вами, подбайте, щоб його було прочитано і в Лаодикійській церкві. А ви прочитайте лист із Лаодикії. 17 Скажіть Архипові: «Пильнуй, щоб тобі виконати те служіння, яке ти отримав у Господі». 18 Привітання [написане] моєю, Павловою, рукою. Пам'ятайте про моє ув'язнення. Нехай благодать буде з вами. Амінь.

1 ДО СОЛУНЯН

1 Павло, Силуан та Тимофій. Церкви із Солуня в Бозі Отці та Господі Ісусі Христі. Благодать вам і мир! **2** Ми завжди дякуємо Богові за всіх вас і постійно згадуємо про вас у своїх молитвах, **3** пам'ятаючи перед Богом, нашим Отцем, про ваше діло віри, про вашу працю, [яку ви виконуєте] з любові, та про ваше терпіння в надії на нашого Господа Ісуса Христа. **4** Ми знаємо, брати, що Бог любить вас і обрав вас, **5** тому що наша Добра Звістка прийшла до вас не тільки в слові, але й у силі та Святому Дусі із повним переконанням. Бо ви знаєте, як ми жили серед вас і заради вас. **6** Ви стали нашими та Господніми послідовниками, прийнявши Слово серед тяжких страждань із радістю, [дарованою] Святым Духом, **7** і ставши прикладом для всіх віруючих у Македонії та Ахаї. **8** Адже Слово Господнє від вас пролунало не лише в Македонії та Ахаї, але й в інших місцях. Про вашу віру в Бога стало відомо всюди, так що нам не потрібно нічого говорити. **9** Вони самі звіщають про те, як ви нас прийняли і як ви навернулися від ідолів до Бога, щоб служити живому та істинному Богу **10** й чекати з небес Його Сина, Якого Він воскресив із мертвих, Ісуса, Який рятує нас від майбутнього гніву.

2 Ви знаєте, брати, що наш прихід до вас не був марним. **2** Як вам відомо, перед нашим приходом до вас ми зазнали страждань та зневаги у Філіппах, але за допомогою нашого Бога ми наважилися звіщати вам Божу Добру Звістку, [незважаючи] на сильне протистояння. **3** Бо в нашому закликі немає ні омані, ні нечистих мотивів, ні лукавства. **4**

Навпаки, ми говоримо, як ті, кого Бог визнав гідними та кому доручив Добру Звістку. Ми намагаємося додогодити не людям, а Богові, Який випробовує наші серця. **5** Ви знаєте, що ми ніколи не використовували підлесливого слова й не приховували жадібності – Бог цьому свідок. **6** Ми не шукали похвали ні від людей, ні від вас, ні від когось іншого, **7** хоч, як апостоли Христа, могли б бути тягарем [для вас]. Навпаки, ми були серед вас як **8** Ми полюбили вас настільки, що були раді

поділитися з вами не лише Божою Доброю Звісткою, але й своїм життям – такими дорогими ви нам стали. **9** Звичайно, брати, ви пам'ятаєте нашу працю та труднощі: проповідуючи вам Божу Добру Звістку, ми вдень та вночі працювали, щоб нікого з вас не обтяжувати. **10** Ви та Бог – свідки того, як свято, праведно й бездоганно ми поводилися з вами, віруючими. **11** Бо ви знаєте, що кожного з вас, немов батько своїх дітей, **12** ми заохочували, втішали й закликали жити гідно перед Богом, Який кличе вас у Своє Царство й славу. **13** Тому й ми постійно дякуємо Богові, бо ви, отримавши Слово Боже, яке почули від нас, прийняли його не як людське слово, а як те, чим воно є насправді, – як Слово Боже, що діє у вас, віруючих. **14** Адже ви, брати, стали наслідувачами Божих церков, які перебувають в Йдеї в Христі Ісусі, бо ви постраждали від свого народу так само, як і вони від юдеїв, **15** які вбили Господа Ісуса та пророків, а також переслідували й нас. Вони не додгождають Богові й вороже ставляться до всіх людей, **16** перешкоджаючи нам проповідувати язичникам, щоб вони могли бути спасенні. І так вони додають до своїх гріхів. Проте нарешті гнів Божий спіткав їх. **17** А ми, брати, розлучившись із вами на короткий час, – тілом, а не серцем, – ще з більшим прагненням намагалися побачити вас. **18** Тому ми – точніше я, Павло, – намагалися прийти до вас декілька разів, але сатана перешкоджав нам. **19** Бо хто є нашою надією, радістю чи вінком слави перед нашим Господом Ісусом, коли Він прийде? **20** Справді, ви – наша слава й радість.

3 Отже, коли ми більше не могли це зносити, то вирішили, що краще самим залишитися в Афінах, **2** а до вас послати Тимофія, нашого брата й Божого працівника [в поширенні] Доброї Звістки Христа, щоб він зміцнив та підбадьорив вас у вашій вірі, **3** щоб ніхто не захитався в цих стражданнях, бо ви знаєте, що ми на це призначені. **4** Адже коли ми були з вами, то застерігали, що нас будуть переслідувати. І, як ви знаєте, так і сталося. **5** Тож, коли я вже не міг це зносити, я послав його дізнатися про вашу

віру, чи спокусник не спокусив вас і чи гідно перед сторонніми людьми й ні в чому наш труд не був марним. **6** Але Тимофій, не мали потреби. **13** Брати, ми не хочемо, повернувшись від вас, приніс добру звістку щоб ви не знали про тих, хто помер, щоб про вашу віру та любов. [Він розповів], що ви сумували, як інші, що не мають надії. ви завжди добрим словом згадуєте про **14** Бо якщо ми віримо, що Ісус помер та нас і що бажаєте побачити нас, як і ми воскрес, то також віримо, що Бог приведе вас. **7** Отже, брати, в усіх наших лихах та [разом] з Ісусом і тих, хто помер у Ньому. **15** стражданнях ми втішилися вашою вірою. За Господнім словом ми говоримо вам, що **8** Адже ми тепер ожили, [знаючи], що ви ті з нас, хто буде живий під час пришестя твердо стоїте в Господі. **9** Як ми можемо Господа, не випередять тих, хто помер. **16** віддячити Богові за вас, за всю радість, яку Бо Сам Господь із голосним наказом, із ми маємо через вас перед Богом? **10** Удень та голосом архангела та із сурмою Божою вночі ми ревно молимось, щоб побачити вас зійде з неба, і померлі в Христі воскреснуть знову й додати те, чого не вистачає вашій першими. **17** Після цього ми, що залишимось вірі. **11** Тепер нехай наш Бог і Отець і наш живими, будемо піднесені разом із ними на Господь Ісус спрямують нашу дорогу до вас. **18** Хмари, щоб зустріти Господа в повітрі. I так **12** Нехай Господь збільшить та примножить ми будемо назавжди з Господом. **18** Тому вашу любов одне до одного та до всіх інших підбадьорюйте одне одного цими словами. так, як і ми [сповнені любові] до вас. **13** Нехай Він зміцнить ваші серця, щоб ви були бездоганними та святими перед нашим Богом та Отцем, коли прийде наш Господь Ісус зі всіма своїми святими. Амінь.

4 Настанку, брати, просимо й закликаємо вас у Господі Ісусі: оскільки ви отримали від нас настанови про те, як треба жити, щоб сподобатися Богові, – що ви й робите, – щоб зростати [в цьому] ще більшою не належимо ні до ночі, ні до темряви. мірою. **2** Бо ви знаєте, які настанови ми дали **3** Адже це воля Божа, **4** уночі і ті, що напиваються, напиваються щоб ви освячувались і уникали розпусти, **5** а не в пристрасній тверезими, одягнувши нагрудник віри й похоті, як язичники, які не знають Бога. **6** У любові та шолом надії спасіння. **9** Адже цьому питанні ніхто не повинен кривдити чи обманювати свого брата, бо Господь покарає за все це, як ми вам говорили **7** Адже Бог не покликав нас до нечистоти, але до свяності. **8** І кожен, хто відкидає це, відкидає не людину, а одного, як ви й робите. **12** Ми просимо вас, Бога, Який дав вам Свого Святого Духа. **9** Що ж до братерської любові, то про це немає потреби писати вам, бо ви самі навчені Богом любити одне одного. **10** Ви й справді так поводитесь зі всіма братами в вас, брати, наставляйте лінівих, втішайте Македонії. Але ми закликаємо вас, брати: **11** Тому підбадьорюйте та збудуйте одне хто відкидає це, відкидає не людину, а одного, як ви й робите. **12** Ми просимо вас, брати, шануйте тих, хто багато працює серед малодушних, допомагайте слабким, будьте зростайте в цьому все більше й більше. **11** терплячі до всіх. **15** Пильнуйте, щоб ніхто не Прагніть жити в спокой та виконуйте свої обов'язки, працюючи власними руками, як робити добро одне одному й всім іншим. **16** ми наказували вам, **12** щоб ви поводилися Завжди радійте! **17** Безперестанно моліться!

5 А про часи і пори, брати, писати вам немає потреби, **2** бо ви добре знаєте, що День Господній прийде, як злодій вночі. **3** Коли люди говоритимуть: «Мир і безпека», тоді несподівано прийде на них загиbelь, як страждання на породіллю, і вони не уникнуть цього. **4** Але ви, брати, не в темряві, щоб цей День схопив вас, як злодій. **5** Адже ви всі сини світла й сини дня. Ми продовжуйте зростати [в цьому] ще більшою не належимо ні до ночі, ні до темряви. **6** Тож не спімо, як інші, а пильнуймо та будьмо тверезими. **7** Бо ті, що сплять, сплять щоб ви освячувались і уникали розпусти, **8** А ми належимо до дня, тому будьмо тіло у святості й честі, **9** а не в пристрасній тверезими, одягнувши нагрудник віри й похоті, як язичники, які не знають Бога. **10** У любові та шолом надії спасіння. **9** Адже Бог призначив нас не для гніву, а щоб ми отримали спасіння через Господа нашого Ісуса Христа. **10** Він помер за нас, щоб ми – живі чи мертві – могли жити разом із Ним. **11** Тому підбадьорюйте та збудуйте одне хто відкидає це, відкидає не людину, а одного, як ви й робите. **12** Ми просимо вас, брати, шануйте тих, хто багато працює серед вас, керуючи та наставляючи вас у Господі. **13** Поважайте їх у любові за їхню роботу. **14** Закликаємо вас, брати, наставляйте лінівих, втішайте малодушних, допомагайте слабким, будьте терплячі до всіх. **15** Пильнуйте, щоб ніхто не віддавав злом за зло, але завжди прагніть відповісти здобутим за зло. **16** Робити добро одне одному й всім іншим. **17** Безперестанно моліться!

18 За все дякуйте, бо це є воля Божа для вас у Христі Ісусі. **19** Не вгашайте Духа! **20** Не зневажайте пророцтв, **21** а все перевіряйте й тримайтесь того, що добре. **22** Стережіться всякого роду зла. **23** Нехай Сам Бог миру освячує вас у всій повноті. Нехай ваш дух, душа й тіло будуть збережені бездоганними до приходу Господа нашого Ісуса Христа. **24** Той, Хто вас покликав, – вірний, і Він зробить це. **25** Братья, моліться за нас! **26** Вітайте всіх братів святым поцілунком. **27** Закликаю вас перед Господом прочитати цього листа всім братам. **28** Благодать Господа нашого Ісуса Христа [нехай буде] з вами.

2 ДО СОЛУНЯН

1 Павло, Силуан і Тимофій. Церкві із Солуня в Бозі, нашему Отці, та Господі Ісусі Христі. **2** Благодать вам і мир від Бога Отця й від Господа Ісуса Христа. **3** Ми завжди повинні дякувати Богові за вас, брати, як і належить, бо ваша віра зростаєй любовь одне до одного примножується. **4** Тому в Божих церквах ми пишаємось вами, вашою терпеливістю й вірою у всіх переслідуваннях та випробуваннях, які ви зносите. **5** [Це є] свідченням того, що суд Божий справедливий, і завдяки цьому ви будете визнані гідними Царства Божого, за яке й страждаєте. **6** Бог справді справедливий і відплатить стражданнями тим, хто змушує вас страждати, **7** а вам – тим, хто страждає, [дасть] відпочинок із нами, коли Господь Ісус з'явиться з неба разом зі Своїми могутніми ангелами, **8** щоб у полу́'яному вогні відплатити тим, хто не знає Бога й не слухається Добрій Звістки нашого Господа Ісуса. **9** Вони будуть покарані вічним знищеннем і будуть відсторонені від обличчя Господай від слави Його могутності. (αἰῶνιος g166) **10** Того Дня, коли Він прийде, щоб прославитися через Своїх святих, Він здивує всіх, хто повірив у Нього. [Серед них будете] й ви – ті, хто повірив нашему свідченню. **11** Тому ми постійно молимося за вас, щоб наш Бог зробив вас гідними [Свого] покликання й щоб Своєю силою здійснив кожне добре бажання й кожне діло, до якого ви спонукає віра, **12** щоб ім'я нашого Господа Ісуса прославилось у вас, а ви в Ньому, згідно з благодаттю нашого Бога та Господа Ісуса Христа.

2 Щодо пришестя нашого Господа Ісуса Христа й нашого зібрання перед Ним, просимо вас, брати, **2** не засмучуйтесь і не турбуйтесь відразу через [лжепророцтво], слово чи лист, нібито написаний нами, який стверджує, що День Господній вже настав. **3** Хай ніхто не вводить вас в оману жодним чином, бо спершу настане день відступництва й виявиться людина беззаконня, син загибелі, **4** який буде противитись [Богові] й піднесеться над усім, що звуться божеством чи святынею. Він

сидіє в Храмі, проголошуячи себе Богом. **5** Хіба ви не пам'ятаєте, що я говорив про це, коли ще був із вами? **6** І тепер ви знаєте, що стримує його з'явитися у свій час. **7** Адже таємниця беззаконня вже діє, треба лише Тому, Хто зараз її стримує, бути усуненим з-поміж нас. **8** І тоді відкриється беззаконник, якого Господь Ісус вб'є подихом Своїх уст і знищить появою Свого пришестя. **9** Прихід [беззаконника] – це діло сатани, яке буде супроводжуватися усілякими проявами сили, знаменнями та фальшивими чудесами, **10** усяким обманом неправедності для тих, хто гине, бо не захотіли полюбити істину, щоб бути спасеними. **11** Тому Бог посилає їм дію омані, щоб вони повірили в неправду, **12** і так будуть засуджені всі, хто не повірив істині, а уподобав неправду. **13** Але ми повинні завжди дякувати Богові за вас, улюблені Господом брати, адже Бог обрав вас бути первістком спасіння через освячення Духа й віру в істину. **14** Для цього Він покликав вас через нашу Добру Звістку, щоб поділитися з вами славою нашого Господа Ісуса Христа. **15** Тож, брати, стійте твердо й тримайтеся міцно вчення, яке ми передали вам – чи то через слово, чи через наше послання. **16** Нехай Сам Господь наш Ісус Христос і Бог, Отець наш, Який полюбив нас і в благодаті дав нам вічне підбадьорення й добру надію, (αἰῶνιος g166) **17** підбадьорять ваші серця й зміцнять у всякому доброму ділі та слові.

3 І наостанок, брати, моліться за нас, щоб Слово Господнє швидко поширювалось і славилось, як і у вас. **2** Моліться, щоб ми були врятовані від негідних і лихих людей, бо не всі мають віру. **3** Але Господь вірний, і Він зміцнить вас і захистить від злого. **4** Ми впевнені в Господі, що ви виконуєте й будете виконувати все, що ми наказуємо вам. **5** Нехай Господь направить ваші серця до Божої любові та Христової терпеливості. **6** Заповідаємо вам, брати, в ім'я Господа нашого Ісуса Христа, уникати всякого брата, який лінуеться й не живе згідно з настановами, які ви отримали від нас. **7** Ви ж самі знаєте, як треба наслідувати наш приклад. Бо ми не були лінівими, коли були з вами, **8** ми ні в кого не їли хліба

даром, а тяжко працювали вдень і вночі, щоб не обтяжувати нікого з вас. **9** Ми зробили це не тому, що не маємо права на таку допомогу, а для того, щоб дати приклад, гідний наслідування. **10** Бо коли ми були з вами, то заповідали вам: «Хто не хоче працювати, хай не єсть». **11** Однак ми чуємо, що деякі з вас ледарють, нічого не роблять, а лише втручаються в справи інших. **12** Таким ми наказуємо й закликаємо їх у Господі Ісусі Христі, щоб вони спокійно працювали й заробляли собі на хліб. **13** А ви, брати, не втомлюйтесь робити добро. **14** Якщо хтось не дотримується наших настанов, які ми даємо в цьому листі, не спілкуйтесь з ним, щоб йому було соромно. **15** Але не вважайте його ворогом, а застерігайте, як брата. **16** Тепер Сам Господь миру нехай дасть вам мир завжди й в усьому. Нехай Господь буде з усіма вами. **17** Привітання [написане] моєю, Павловою, рукою. Це є знаком у всіх [моїх] листах. Так я пишу. **18** Благодать Господа нашого Ісуса Христа нехай буде з усіма вами!

1 Тимофію

1 Павло, апостол Христа Ісуса, за наказом Бога, нашого Спасителя, та Христа Ісуса, нашої надії. **2** Тимофієві, [моєму] справжньому синові у вірі. Благодать, милосердя [і] мир від Бога Отця та Христа Ісуса, нашого Господа. **3** Ідучи до Македонії, я заохотив тебе залишитися в Ефесі, щоб ти наказав декому не поширювати іншого вчення **4** й не звертати уваги на міфи та нескінченні родоводи, що заоочують більше до пустих суперечок, аніж до Божої місії, яка через віру. **5** Мета ж цієї настанови – любов, що [походить] із чистого серця, доброї совісті та нелицемірної віри. **6** Деякі віддалилися від цього [та] повернулися до пустих балачок, **7** бажаючи стати вчителями Закону. Вони не розуміють ні того, що кажуть, ні того, на чому так твердо наполягають. **8** Ми знаємо, що Закон добрий, якщо застосовувати його належно. **9** Знаємо й те, що Закон існує не для праведника, а для беззаконних і непокірних, нечестивих і грішних, безбожних і світських, вбивць батька та вбивць матері, вбивць людей, **10** для розпусників, гомосексуалістів, роботорговців, брехунів, лжесвідків та будь-кого іншого, що противиться здоровому вченню **11** згідно з Доброю Звісткою слави блаженного Бога, що була мені довірена. **12** Я дякую Христу Ісусу, нашему Господу, Який зміцнив мене, бо визнав мене вірним [і] призначив [Собі] на служіння, **13** [хоча] раніше я був богохульником, переслідувачем і жорстокою людиною. Але мені було виявлено милість, адже я діяв [так] через нерозуміння, у невірі. **14** А благодать нашого Господа надмірно пролилася [на мене] разом із вірою та любов'ю, які є в Христі Ісусі. **15** Правдиве це твердження та гідне всякого прийняття: Христос Ісус прийшов у світ спасти грішників, з яких я – найперший. **16** Але саме через це мені було виявлено милість, щоб на мені, найпершому [з грішників], Христос Ісус показав усе [Своє] довготерпіння, як приклад для тих, хто має повірити в Нього для вічного життя. (aiōn g166) **17** Тож вічному Царю – нетлінному, невидимому та єдиному Богу – нехай буде честь і слава навіки-віків!

Амінь. (aiōn g165) **18** Тимофію, сину, передаю тобі цю настанову згідно з пророцтвами, сказаними про тебе раніше, щоб ти через них вів добру боротьбу, **19** маючи віру та добре сумління, яке деякі відкинули, через що їхня віра зазнала руйнування. **20** Серед них Гіменей та Олександр, котрих я передав сатані, щоб вони навчилися не хулити Бога.

2 Насамперед закликаю [vas] звершувати молитви, благання, прохання, подяки за всіх людей, **2** за царів і [за] всіх, хто при владі, щоб ми могли проживати життя втиши та спокої, з усією набожністю та гідністю. **3** Це добре та приємне Богові, нашему Спасителеві, **4** Який бажає, щоб усі люди були спасенними та прийшли до пізнання істини. **5** Адже є один Бог та один Посередник між Богом та людьми – Людина Христос Ісус, **6** Який віддав Самого Себе як викуп за всіх. Про це у свій час [склалося] свідчення, **7** для якого я призначений проповідником та апостолом – правду кажу, не брешу – [та] вчителем язичників у вірі та правді. **8** Тож я хочу, щоб чоловіки молилися в будь-якому місці, піднімаючи святі руки без гніву та суперечки. **9** Так само й жінки нехай прикрашають себе пристойним одягом, скромністю та стриманістю, не заплітанням волосся й не золотом, перлинами чи дорогим одягом, **10** а добрими справами, як і належить жінкам, котрі кажуть, що присвятили себе Богу. **11** Нехай жінка навчається мовччи, у повній покорі. **12** Я не дозволяю жінці навчати чи панувати над чоловіком; їй слід мовчати. **13** Адже спочатку був створений Адам, а потім Єва. **14** І не Адам був обманутий, а жінка була обманута і впала в непокору. **15** Але вона буде врятована через народження дітей, якщо вони залишаться у вірі, любові та святості зі стриманістю.

3 Правдиве це твердження: якщо хтось прагне бути єпископом, то бажає доброго діла. **2** Однак єпископом має бути [людина], якій не можна дорікнути: чоловік однієї жінки, стриманий, розважливий, чесний, гостинний, здатний навчати, **3** не схильний до пияцтва, не забіяка, а лагідний, не сварливий, не грошолюб, **4** [має] добре керувати своїм власним домом, тримати

дітей у покорі, з усією повагою. 5 (Адже вправляйся в побожності. 8 Адже тілесні коли хтось не знає, як керувати своїм вправи корисні лише де в чому, а побожність власним домом, то як наглядатиме за корисна в усьому, маючи обітницю цього Божою церквою?) 6 [Він] не [має бути] життя та життя, що наближається. 9 новонаверненим, щоби, загордившись, не Правдиве це твердження та гідне повного впав під той осуд, що й диявол. 7 Він повинен прийняття. 10 Саме заради цього ми тяжко мати добре свідчення від тих, що зовні, працюємо та стримуємося, бо ми поклали щоб не впав у зневагу та [не потрапив] надію на Живого Бога, Який є Спасителем у пастику диявола. 8 Диякони теж [мають усіх людей, особливо тих, хто вірить. 11 Це бути] поважними, не дволичними в мові, наказуй і цього навчай! 12 Нехай ніхто не не схильними до надмірного споживання зневажає твоєї юності, але для віруючих будь вина, не охочими до брудної наживи. 9 прикладом у слові, у поведінці, у любові, [Вони повинні] триматися таємниці віри у вірі й у чистоті. 13 Поки я не прийду, з чистим сумлінням. 10 Їх треба спочатку приділять увагу читанню, підбадьоренню та випробувати, і, якщо вони бездоганні, нехай навчанню. 14 Не нехтуй даром, що в тобі, служать як диякони. 11 Так само й жінки який був даний тобі через пророцтво, коли [мають бути] поважними, не займатися старійшини поклали свої руки на тебе. 15 плітками, [мають бути] розважливими, Про це піклуйся, у цьому перебувай, щоб вірними в усьому. 12 Диякони нехай будуть твій успіх був видимий усіма. 16 Слідкуй за чоловіками однієї жінки й нехай добре собою й за вченням, [яке даєш]; тримайся керують дітьми та своїм домом. 13 Адже цього, бо, роблячи так, спасеш і себе, і тих, ті, хто добре виконує служіння диякона, хто тебе слухає.

здобувають собі добру репутацію та велику впевненість у вірі, яка є в Христі Ісусі. 14 Пишу тобі це, сподіваючись незабаром прийти до тебе, 15 щоб, коли забарюся, ти знов, як треба поводитися в Божому Домі, яким є Церква Бога Живого, стовп та основа істини. 16 Безперечно, великою є таємниця побожності: «Той, Хто явився в тілі, був віправданий Духом, Його бачили ангели, Його проповідували між народами, у Нього повірили у світі, Він вознісся у славу».

5 Не докоряй старшому [чоловікові], а підбадьорюй [його,] як батька, молодших – як братів, 2 літніх [жінок] – як матерів, а молодих – як сестер, з усією чистотою.

3 Шануй вдів, які й справді є вдовами! 4 Якщо ж вдова має дітей чи внуків, то нехай вони спершу навчаться побожно поводитися у своєму домі та відплачувати своїм батькам, бо це до вподоби Богові.

5 Та, що насправді є вдовою, опинившись на самоті, покладає свою надію на Бога

4 Дух каже чітко, що в останні часи деякі віддаляться від віри, наближаючись до і молитвах. 6 А та, що живе в розкоші, оманливих духів та демонічних вченъ, 2 померла ще за життя. 7 Тож наказуй ім це, через лицемірність брехунів, совість яких щоб вони були [людьми,] яким не можна заклеймовано розпеченим залізом. 3 Вони дорікнути. 8 Якщо ж хтось не турбується про забороняють одруження [та вимагають] своїх, а тим паче про свою сім'ю, той зрікся утримуватися від її, яку Бог створив віри та є гіршим від невіруючого. 9 Нехай для того, щоб усі, хто вірить та пізнав вдовою вважається та, що має не менше істину, споживали її з подякою. 4 Во всяке шістдесят років, була дружиною одного Боже творіння – добре, і нічого [не треба] чоловіка 10 та має [хорошу] репутацію за свої викидати, якщо це приймається з подякою, добре справи: якщо виростила дітей, була 5 адже воно освячується Божим Словом та гостинною, мила ноги святым, допомагала молитвою. 6 Якщо вкажеш братам на ці тим, що мали труднощі, та присвячувала речі, то будеш добрым служителем Христа себе всяким добрым ділам. 11 Натомість Ісуса, що живиться словами віри та хорошим молодших вдів оминай, адже коли їхні вченням, якого вірно дотримувався. 7 А ось тілесні бажання віддаляють їх від Христа, світських та бабських байок остерігайся, вони хочуть [знову] вийти заміж. 12 Так

[вони] накликають [на себе] суд, адже яких виникають заздрість, сварки, зневага, порушили першу віру. 13 До того ж, ходячи злі підоzi, 5 постійні сутички людей із від дому до дому, вони привчаються бути зіпсованим розумом і позбавлених істини, лінівими, і не тільки лінівими, але й котрі думають, що побожність – це спосіб пліткарками та надокучливими, говорячи, збагатитися. 6 Проте великим надбанням є чого не слід. 14 Тому я хочу, щоб молоді побожність, що супроводжується подякою. [вдови] одружувались, народжували дітей, 7 Бо ми нічого не принесли у світ і нічого дбали про дім і не давали супротивнику не можемо винести [з нього]. 8 Та якщо нагоди для нападу. 15 Адже деякі вже маємо їжу та одяг, то цього нам буде збочили [та пішли] за сатаною. 16 Якщо достатньо. 9 А ті, хто бажає збагатитися, віруюча [жінка] має вдів [у сім'ї], то впадають у спокусу, у пастику й в численні нехай допоможе їм. Нехай церква не злі та шкідливі бажання, які занурюють буде обтяжена, щоби могла допомагати людей у знищенні та загибелі. 10 Адже справжнім вдовам. 17 Старішини, які добре корінь усякого зла – це любов до грошей, і керують церквою, заслуговують подвійної деякі, віддавшись їй, віддалися від віри та шані, особливо ті, що старанно працюють самі наштовхнулися на безліч страждань. у проповідуванні та навчанні. 18 Адже 11 Але ти, Божа людино, тікай від цього! Писання каже: «Не зав'язуй рота волові, Шукай праведності, побожності, віри, любові, що молотить». І ще: «Робітник достойний терпіння та лагідності! 12 Веди добру битву своєї платні». 19 Не приймай жодного віри, вхопи вічне життя, до якого тебе звинувачення проти старішини, тільки якщо є двоє чи троє свідків. 20 Тих, хто згрішив, картай перед усіма, щоби й інші боялися. 21 Я наполегливо прошу [тебе] перед Богом, Христом Ісусом та перед обраними Ісуса, Який дав добре свідчення перед ангелами: дотримуйся цього без пересуду, Понтієм Пилатом, 14 зберегти заповідь не роблячи нічого з упередженням. 22 Ні незаплямованою й бездоганною до з'явлення на кого не покладай рук поспішно. Не бери участі в чужих гріях. Зберігай себе в чистоті. у свій час блаженний та єдиний Повелитель, 23 Не пий [лише] воду, а вживай трохи вина через твій шлунок і часті хвороби. 24 Гріхи деяких людей очевидні та випереджають [іх ще] до суду, а за деякими вони йдуть слідом. 25 Так само й добрі діла очевидні, а інші не можуть залишитись прихованими.

6 Ті, хто знаходиться під яром рабства, нехай вважають своїх володарів гідними усілякої шани, щоби Боже ім'я та вчення не зневажалося. 2 А ті, хто має віруючих володарів, нехай не поводяться [з ними] зі зневагою через те, що вони брати. Навпаки, нехай ще більше служать, адже ті, хто отримує вигоду з їхньої доброї праці, є вірними та улюбленими. У цьому заохочуй та цього навчай! 3 Якщо хтось поширює інше вчення та не наближається до здорових слів нашого Господа Ісуса Христа й до вчення, [що веде до] побожності, 4 він сповнений пихатості й нічого не знає, але хворобливо бажає суперечок та диспутів, з

нашого Господа Ісуса Христа, 15 яке покаже Цар царів і Володар володарів, 16 єдиний, Хто має безсмертність, Хто перебуває в неприступному світлі, Якого ніхто з людей не бачив і не може побачити. Йому шана та вічна влада! Амінь. (aiōnios g166) 17 Багатіям цього віку накажи не бути пихатими, покладати надію не на нестійке багатство, а на Бога, Який щедро забезпечує нас усім для насолоди. (aiōn g165) 18 [Накажи їм] робити добро, бути багатими в добрих справах, бути щедрими й охочими ділитися, 19 збираючи собі таким чином скарб – добру основу на майбутнє, щоб піймати справжнє життя. 20 Тимофію, оберігай те, що тобі довірено, відвертайся від світських балачок та так званих тверджень, що брехливо називаються знанням, 21 сповідуючи які, дехто віддалися від віри. Благодать із вами!

2 Тимофію

багато він служив в Ефесі, ти дуже добре знаєш.

1 Павло, з волі Божої апостол Христа 2 Отже, ти, сину мій, зміцнююся в благодаті, Ісуса, згідно з обітницею життя, що в 2 I те, що ти почув Христі Ісусі. 2 Тимофеєві, [моїй] улюблений від мене перед багатьма свідками, довір дитині. Благодать, милосердя [i] мир від надійним людям, які спроможні навчати Бога Отця та Христа Ісуса, нашого Господа! інших. 3 Як добрий воїн Христа Ісуса, 3 Я вдячний Богові, Якому служу з діда- приєднайся до страждань. 4 Жоден воїн прадіда з чистим сумлінням, що постійно, не бере участі в життєвих справах, аби вдень і вночі, пам'ятаю тебе у своїх бути до вподоби тому, хто збирає військо. молитвах. 4 Пригадуючи твої слізози, я 5 I коли хтось бере участь у змаганнях, прагну побачити тебе, щоб сповнитись то не отримує вінка, якщо змагається радістю. 5 Я згадую твою неліцемірну віру, не за правилами. 6 Фермер, що важко яка була спочатку у твоєї бабусі Лоїди працює, повинен першим отримати плоди. Й матері Євнікії і яку, впевнений, маєш 7 Розміркову над тим, що я кажу, а Господь і ти. 6 Із цієї причини я нагадую тобі, дастъ тебі розуміння в усьому. 8 Пам'ятай щоб ти розпалював полум'я Божого дару, Ісуса Христа, Який був нащадком Давида і який є в тобі через покладання моїх рук. воскрес із мертвих, згідно з моєю Доброю 7 Адже Бог дав нам не духа боягузства, а Звісткою, 9 заради якої я страждаю і мене [духа] сили, любові та самовладання. 8 ув'язнено, як злочинця. Але Боже Слово не Тому не соромся свідчення нашого Господа ув'язнити! 10 Тому я все терплю заради й мене, Його в'язня, а страждай разом зі мною за Добру Звістку з допомогою Божої сили. 9 Він спас нас і покликав нас святым покликанням не завдяки нашим ділам, а завдяки Своєму наміру та благодаті, яку дав нам у Христі Ісусі до початку часів. 10 Тепер же вона відкрилася через з'явлення нашого Спасителя, Христа Ісуса, 13 Якщо ми невірні, то Він залишається Який знищив смерть і освітив життя та вірним, адже Він не може зректися Самого безсмертя Добрю Звісткою, 11 для якої я був Себе». 14 Нагадуй [їм] про це й наполегливо призначений проповідником, апостолом проси [ix] перед Богом не сперечатись і вчителем язичників. 12 Саме тому я й про слова, [бо від цього] немає ніякої страждаю [зараz], але не соромлюся, бо користі, [натомість це приносить] шкоду знаю, у Кого повірив, і я впевнений, що тим, хто слухає. 15 Старайся представити Він спроможний зберегти те, що я [Йому] себе перед Богом перевіrenoю [людиною], довірив, до того Дня. 13 Тримайся того працівником, якому немає чого соромитися зразка здорового вчення, яке ти від мене і який правильно пояснює Слово істини. почув, у вірі та любові, що в Христі Ісусі. 16 Остерігайся світських пустих балашок, 14 Оберігай те добре [вчення,] що довірене бо [ті, хто займається ними,] усе більше тобі за допомогою Святого Духа, Який матимуть успіх у безбожності. 17 Їхне перебуває в нас. 15 Ти знаєш, що всі, хто слово поширюватиметься, немов гангрена. з Азії, відвернулися від мене, включно з Такими є Гіменей і Філет, 18 які віддалилися Фігелем та Гермогеном. 16 Нехай Господь від істини, кажучи, що воскресіння вже змилується над домом Онисифора, адже він відбулося, і цим руйнують віру деяких. 19 часто мене підбадьорював і не соромився I все ж Божа основа залишається міцною, моїх кайданів. 17 Навпаки, коли він прибув у маючи це підтвердження: «Господь знає Рим, то наполегливо шукав мене й знайшов. тих, хто належить Йому» і «Кожен, хто 18 Нехай дастъ Бог, щоб він знайшов милість називає Господне ім'я, повинен віддалитися перед Господом у той День. А про те, як від неправди». 20 У великому домі є не

лише золоті й срібні посудини, але й усього. 12 Бо всі, хто бажає жити побожно дерев'яні та глиняні: одні для почесного в Христі Ісусі, будуть переслідувані, 13 а [вжитку], а інші для непочесного. 21 лихі люди та самозванці матимуть успіх у Отже, якщо хтось очистить себе від злому, обманюючи інших і себе вводячи. 14 цього, то буде для почесного [вжитку] Проте ти залишаєшся в тому, чого навчився і – освячений і корисний Володареві, в чому впевнений, пам'ятуючи тих, від кого придатний до всякої доброї справи. 22 навчився. 15 Ти з дитинства знаєш Святі Тікай від пожадливостей молодості та йди Писання, які можуть дати тобі мудрість, [що за праведністю, вірою, любов'ю [й] миром веде] до спасіння через віру в Христа Ісуса. разом із тими, що призывають Господа 16 Усе Писання богонатхненне й корисне від чистого серця. 23 Уникай нерозумних для навчання, докору, виправлення та для і безглазих балачок, знаючи, що вони виховання в праведності, 17 щоби Божа породжують конфлікти. 24 А Господній раб людина була досконалою [й] спорядженою не повинен сваритися. Навпаки: він має бути для всякого доброго діла.

лагідним з усіма, спроможним навчати, терпеливим, 25 наставляючи з лагідністю тих, хто противиться, у надії, що Бог дасть їм покаяння, [яке веде] до пізнання істини, 26 і вони прийдуть до тями, [вирвавшись] із пастки диявола, який зловив їх живцем, щоб чинили його волю.

4 Перед Богом і Христом Ісусом, Який буде судити живих і мертвих, і [беручи до уваги] Його прихід і Його Царство, я прошу [тебе] наполегливо: 2 проповідуй Слово, будь готовий вчасно й невчасно, виправляй, докоряй, закликай – з усім довготерпінням і повчанням. 3 Адже настане

3 Тож знай це: в останні дні настануть час, коли [люди] не слухатимуть здорового тяжкі часи. 2 Адже люди будуть вчення, але оточуватимуть себе вчителями себелюбними, грошолюбами, хвальками, відповідно до власних бажань, щоб лестили гордими, богохульниками, непокірними слух. 4 І відвернуть слух від правди та батькам, невдячними, нечестивими, 3 повернуться до міфів. 5 Ти ж будь тверезим недружелюбними, непримиреними, в усьому, зноси страждання, виконуй роботу наклепниками, нестреманими, проповідника Доброї Звістки, сповненою своє брутальними, ненависниками добра, 4 служіння. 6 Адже я вже пролитий як жертва, зрадниками, безрозсудними, бундючними, і час мого відходу зовсім близько. 7 Я тими, котрі люблять розкоші більше, вів добру боротьбу, закінчив забіг, зберіг ніж Бога, 5 маючи вигляд набожності, віру. 8 Тепер для мене збережений вінець але заперечуючи її силу. Від таких праведності, який вручить мені в той День тримайся подалі. 6 Адже серед них є Господь, Справедливий Суддя, і не тільки такі, що прокрадаються в дім та полонять мені, а й усім тим, хто з любов'ю чекав на Його прихід. 9 Постарайся прийти до мене якомога швидше, 10 адже Димас через любов до цього віку покинув мене й пішов прийти до пізнання істини. 8 Як Янній та до Солуня, Креспент – до Галатії, а Тит – до Ямврій противилися Мойсею, так само й Далматії. (aiōn g165) 11 Тільки Лука зі мною. ці люди противляться істині. [Це] люди з Візьми Марка й приведи із собою, бо він розбещеним розумом, непридатні до віри. 9 корисний мені в служінні. 12 Тихика ж я Але вони ще недовго матимуть успіх, бо послав до Ефеса. 13 Коли прийдеш, принеси їхне безумство стане очевидним для всіх, як плащ, який я залишив у Троаді в Карпа, і і у випадку тих двох. 10 Ти ж пішов слідом за книги, особливо пергаменти. 14 Олександр, моїм учненям, поведінкою, наміром, вірою, коваль, накоїв мені багато лиха; Господь довготерпінням, любов'ю, стійкістю, 11 відплатить йому за його вчинки. 15 Уникай і переслідуваннями, стражданнями, які мене ти його, адже він сильно противився нашим спіткали в Антіохії, Іконії та Лістрі. Я зазнав словам. 16 Під час мого першого захисту цих гонінь, але Господь урятував мене від ніхто не став на мій бік, але всі покинули

мене. Нехай їм [це] не зарахується. 17 Проте Господь був поряд зі мною й зміцнив мене, щоб через мене проповідування [Доброї Звістки] було сповнене та [щоб] усі народи [її] почули; і мене було визволено з левової пащи. 18 Господь визволить мене від усякого зла й спасе для Свого Небесного Царства. Нехай Йому буде слава навіки-віків! Амінь.
(aiōn g165) 19 Привітай Прискіллу, Акилу та дім Онисифора. 20 Ераст залишився в Коринфі, а Трохима я зоставив хворим у Мілеті. 21 Постарайся прийти до зими. Тебе вітає Евул, Пуд, Лін, Клавдія й всі брати. 22 Нехай Господь буде з твоїм духом! Нехай благодать буде з вами!

До Тита

1 Павло, раб Бога й апостол Ісуса Христа, за вірою обраних Богом і пізнанням істини, що веде до побожності, **2** у надії на вічне життя, яке до початку часів пообіцяв Бог, Що ніколи не обманює. (αἰσθίος g166) **3** Свого часу Він явив Своє Слово через доручене мені проповідування згідно з наказом Бога, нашого Спасителя. **4** Титу, [моїй] справжній дитині в спільній вірі. Благодать і мир від Бога Отця та Христа Ісуса, нашого Спасителя. **5** Я залишив тебе на Криті, щоб ти впорядкував недокінчене та призначив старійшин у кожному місті, як я доручив тобі. **6** [Звісно, лише] якщо є хтось бездоганний, чоловік однієї дружини, має вірних дітей, [які б] не були звинувачені в розпусті чи непокірності. **7** Адже єпископ, який є Божим управителем, повинен бути бездоганним, не зарозумілим, не дратівливим, не схильним до пияцтва, не [повинен бути] забіякою чи охочим до наживи, **8** натомість має бути гостинним, любити добро, бути стриманим, справедливим, святым і дисциплінованим, **9** який дотримується вірного Слова згідно з [отриманим] вченням, щоби був спроможним підбадьорювати й інших здоровим вченням і картати тих, що протиляться. **10** Адже є багато непокірних, нерозумних балакунів і обманщиків, особливо серед обрізаних, **11** яким треба затуляти рота, оскільки вони руйнують цілі сім'ї, навчаючи [людей] того, чого не повинні, заради ганебної наживи. **12** Навіть один із них, їхній же пророк, сказав: «Критяни – постійні брехуни, люти звірі, ледачі ненажери». **13** Це свідчення правдиве. Тому картай їх суворо, щоб вони були здоровими у вірі **14** та не звертали уваги на юдейські міфи та заповіді людей, які відвертаються від істини. **15** до всіх людей. **3** Адже колись і ми були Для чистих усе чисте, але для осквернених і невіруючих немає нічого чистого, а сумління осквернені. **16** Вони стверджують, що знають Бога, але своїми вчинками зрікаються [Його], будучи огидними, неслухняними та непридатними до жодного доброго вчинку.

2 Ти ж говори те, що відповідає здоровому вченню. **2** Нехай літні чоловіки будуть стриманими, поважними, розважливими, здоровими у вірі, у любові та терпінні. **3** Також нехай літні жінки [поводяться,] як як належить святым: не будуть пліткарками та поневоленими пияцтвом, [а] навчають добра. **4** Хай наставляють молодих жінок любити [своїх] чоловіків та любити [своїх] дітей, **5** [бути] стриманими, чистими, господинями, добрими, підкореними своїм чоловікам, аби Боже Слово не було зневажене. **6** Так само молодих заохочуй бути розсудливими. **7** В усьому самого себе подавай як приклад добрих учинків. У навчанні [виявляй] цілісність і гідність **8** [через] здорову й бездоганну мову, аби той, хто противиться, був засоромлений, не маючи підстави говорити про нас щось погане. **9** Нехай рabi в усьому підкоряються своїм господарям, додгожають [їм], не перечать, **10** не розкрадають [їх], а завжди доводять цілковиту вірність, щоби в усьому показувати красу вчення Бога, нашого Спасителя. **11** Адже явилася Божа благодать, що [приносить] спасіння всім людям. **12** Вона навчає нас зрікатися безбожності та земних пожадливостей і жити розсудливо, чесно та побожно в цьому віці, (αἰσθίος g165) **13** поки чекаємо на блаженну надію та виявлення слави великого Бога й нашого Спасителя, Ісуса Христа, **14** Який віддав Себе заради нас, аби викупити нас з усякого беззаконня та очистити Собі народ, особливий і ревний до добрих справ. **15** Говори це, заохочуй і картай з усією владою. Нехай ніхто тебе не знаважає.

3 Нагадай їм, щоб вони були покірними начальствам та владі й були слухняними, готовими до всякої доброї справи, **2** ні на кого не злословили, були не сварливими, а люб'язними, завжди виявляли лагідність насолодами, живучи в злобі та заздрості, були огидними та ненавиділи одне одного. **4** Але коли явилася доброта й любов Бога, нашого Спасителя, до людей, **5** Він спас нас, але не завдяки вчинкам, які ми

зробили в праведності, а згідно з Його милосердям, через омивання відродження та через відновлення Святого Духа, 6 Якого щедро вилив на нас через Ісуса Христа, нашого Спасителя, 7 щоби, будучи виправданими Його благодаттю, ми могли стати спадкоємцями, маючи надію вічного життя. (aiōnios §166) 8 Правдиве це твердження, і я хочу, щоб ти наполягав на цьому, аби ті, що повірили в Бога, посвятили себе добрим вчинкам. Це добре й корисно для людей. 9 Уникай безглазих суперечок, родоводів, сварок і диспутів про Закон, адже вони некорисні та марні. 10 Після першого й другого попередження уникай людину, яка викликає розділення, 11 бо ти знаєш, що вона зіпсована та грішить, засуджуючи саму себе. 12 Коли я пошлю до тебе Артема чи Тихика, поспіши прийти до мене в Нікополь, бо там я вирішив перезимувати. 13 Потурбуйся про законника Зенаса та Аполлоса в їхній дорозі, щоб їм нічого не бракувало. 14 Нехай і наши вчаться присвячувати себе добрим вчинкам, [відповідаючи] негайним потребам, щоб не були безплідними. 15 Усі, хто разом зі мною, вітають тебе. Привітай тих, що люблять нас у вірі. Нехай благодать буде з усіма вами.

До Филимона

1 Павло, в'язень Христа Ісуса, та брат Тимофій. Улюбленому Филимонові, який працює з нами [для Христа], **2** Апфії, нашій улюблений сестрі, й Архипові, нашему соратнику, а також церкві, яка [збирається] у вашому домі. **3** Благодать вам і мир від Бога, Отця нашого, і Господа Ісуса Христа. **4** Я завжди дякую моєму Богові, коли згадую про тебе у своїх молитвах, **5** бо я чую про твою віру й любов до Господа Ісуса та до всіх святих. **6** [Молюся], щоб спільність твоєї віри була діяльною в пізнанні всього доброго, що є в нас у Христі. **7** Я мав велику радість та підбадьорення через твою любов, бо тобою, брате, були заспокоєні серця святих. **8** Хоча в Христі я маю повну сміливість наказувати, що тобі слід робити, **9** проте я краще проситиму тебе в ім'я любові. Я, Павло, старець, а тепер і в'язень Христа Ісуса, **10** благаю тебе за моого сина, якому я став батьком у в'язниці, за Онисима. **11** Раніше він не приносив тобі користі, але тепер корисний і для тебе, і для мене. **12** Я відсилаю його до тебе, наче власне серце. **13** Я хотів би тримати його біля себе, щоб він замість тебе допомагав мені, поки я у в'язниці за Добру Звістку. **14** Але я не хотів робити нічого без твоєї згоди, щоби твоє добре діло було не вимушеним, а добровільним. **15** Можливо, для того він і відлучався ненадовго щобти його отримав назавжди, (*aiōnios g166*) **16** але вже не як раба, а краще за раба – як улюбленого брата. Він є дорогий для мене, але ще дорожчий для тебе як людина і як [брать] у Господі. **17** Тож, якщо ти вважаєш мене другом, прийми його, як [прийняв би] мене. **18** Якщо він чимось скривдив тебе або щось тобі винен, зарахуй це мені. **19** Я, Павло, написав це власноруч: я поверну [його борт], не кажучи вже про те, що ти і самого себе винен мені. **20** Так, брате, я бажаю мати якусь користь від тебе в Господі, заспокой мое серце в Христі. **21** Впевнений у твоїй покорі, я пишу тобі, знаючи, що ти зробиш навіть більше, ніж я прошу. **22** Також підготуй для мене кімнату, бо я сподіваюся, що завдяки вашим молитвам повернуся до вас. **23** Епафрас, ув'язнений зі мною у Христі

Ісусі, вітає тебе, **24** [а також] Марк, Аристарх, Димас і Лука, з якими працюємо разом [для Христа]. **25** [Нехай] благодать Господа Ісуса Христа буде з вашим духом.

До євреїв

1 У минулому Бог багато разів і по-різному говорив до наших батьків через пророків, **2** а в ці останні дні Він промовив до нас через Свого Сина, Якого призначив Спадкоємцем усього й через Якого створив віки. (αἰῶν
g165) **3** Син – сяйво Божої слави й повне відображення Його сущності, Що утримує все силою Свого Слова. Очистивши нас від гріхів, Він сів праворуч від Величності на небесах. **4** Він перевершив ангелів, оскільки ім'я, яке Він успадкував, перевершує їхнє ім'я. **5** Бо кому з ангелів Бог коли-небудь сказав: «Ти Мій Син, Я сьогодні породив Тебе?» Або: «Я буду Йому Отцем, а Він буде Мені Сином?» **6** І знову, коли Бог приводить Свого Первістка у всесвіт, Він каже: «Нехай усі Божі ангели вклоняться Йому». **7** А про ангелів говорить: «Він робить ангелів Своїх духами, Своїх слуг – полум'ям вогню». **8** А про Сина каже: «Престол Твій, Боже, – повіквіків, жезл справедливості – жезл Твого Царства. (αἰῶν
g165) **9** Ти полюбив правду й зненавидів беззаконня; тому помазав Тебе Бог, Твій Бог, олією радощів більше, ніж Твоїх друзів». **10** І ще: «На початку Ти, Господи, заклав основи землі, і небеса – діяння рук Твоїх. **11** Вони згинуть, а Ти існуватимеш завжди; усі вони, як одяг, зносяться. **12** Ти поміняєш їх, немов старі шати, і вони зміняться. Але Ти – Той самий, і роки Твої нескінченні». **13** Кому з ангелів Бог сказав коли-небудь: «Сядь праворуч від Мене, доки Я не покладу ворогів Твоїх, як підніжок для Твоїх ніг». **14** Чи не всі [ангели] є духами служіння, посланими служити тим, хто має успадкувати спасіння?

2 Ось чому ми повинні приділяти особливу увагу почутому, щоб не ослабнути у [віри]. **2** Бо якщо слово, сказане через ангелів, було непохитним, а кожне порушення та непослух отримало справедливе покарання, **3** то як ми уникнемо його, якщо нехтуємо таким великим спасінням, яке спочатку було проголошене через Господа й підтверджene нам тими, хто [Його] почув? **4** Бог же засвідчував про нього знаменнями, чудесами, різними вчинками та дарами Святого Духа, розподіленими згідно з Його

волею. **5** Бо не ангелам Він підкорив майбутній світ, про який ми говоримо. **6** Але як дехто засвідчив: «Хто така людина, що Ти пам'ятаєш про неї, і хто син людський, що Ти турбуєшся про нього? **7** Лише трохи применшив Ти його перед ангелами і славою та величчю коронував його. **8** Ти усе підкорив йому під ноги». Підкоривши все людині, Бог нічого не залишив непідкореним. Однак зараз ми ще не бачимо, щоб усе було їй підкорене. **9** Але ми бачимо, що Ісус, Якого трохи було применшено перед ангелами, тепер увінчаний славою та честю, бо Він постраждав та зазнав смерті, щоб завдяки Божій благодаті скуштувати смерть за всіх. **10** Бо належало, щоб Той, через Кого все і для Кого все, і Хто привів багатьох синів до слави, зробив досконалим Засновника їхнього спасіння через страждання. **11** Адже Той, Хто освячує, і ті, що освячені, – усі від Одного. Тому Він не соромиться називати їх братами, **12** кажучи: «Я звіщатиму ім'я Твоє братам моїм, посеред зібрання хвалитиму Тебе». **13** І знову: «Я надіяємусь на Нього!», а також: «Ось Я і діти, яких дав мені Бог!» **14** А оскільки діти є спільниками крові й плоті, Він теж став подібним до [них], щоб через Свою смерть знищити силу того, хто має владу смерті, тобто диявола, **15** і звільнити тих, що все життя були в рабстві через страх смерті. **16** Бо, безумовно, Він допомагає не ангелам, а нащадкам Авраама. **17** Саме тому Йому треба було уподібнитись до Своїх братів, щоб бути милосердним і вірним Перvosвященником перед Богом та здійснити примирення за гріхи народу. **18** І оскільки Він Сам страждав, зносячи випробування, то може допомогти й тим, хто також зносить випробування.

3 Тому, святі брати, учасники небесного покликання, дивіться на Апостола та Перvosвященника нашого свідчення – Ісуса. **2** Він був вірний Тому, Хто призначив Його, як і Мойсей був вірний в усьому [Божому] домі. **3** Але [Ісус] гідний більшої шані, ніж Мойсей, як і будівельник має більшу честь, ніж сам дім. **4** Бо всякий дім хтось збудував, а Той, Хто збудував усе, – Бог. **5** Мойсей був вірним слугою в усьому домі [Божому], щоб свідчити про те, що буде

сказано в майбутньому. **6** А Христос – через свою непокору, **7** [Бог] знову визначає [вірний] Син над домом [Божим]. І Його певний день, «сьогодні», після довгого часу дім – ми, якщо будемо й далі непохитно проголосивши це через Давида, як було триматися сміливості та надії, якою ми сказано: «Сьогодні, коли ви почуете Його пишаємося. **7** Отже, як каже Святий Дух: голос, не зачерствійте серцями вашими». **8** «Сьогодні, коли ви почуете Його голос, **8** Бо якби Ісус [Навин] дав їм спокій, [Бог] не не зачерствійте серцями вашими, як було говорив би пізніше про інший день. **9** Отже, в [день] повстання, у день випробування в для народу Божого залишається суботній пустелі, **9** де Мене спокушали ваші батьки, спокій. **10** Бо хто входить до Його спокою, випробовуючи Мене, хоча й бачили Мої відпочиває від своїх діл так само, як Бог – діла **10** сорок років. Тоді Я обурився на цей від Своїх. **11** Тому докладімо всіх зусиль, рід і сказав: „Вони завжди блукають своїм щоб увійти в цей спокій, щоб ніхто не серцем, не знають шляхів Моїх. **11** Тому загинув, наслідуючи той самий приклад присягнув Я у гніві Моєму: не увійдуть вони непокори. **12** Бо Слово Боже живе й дієве, до Мого спокою!“. **12** Стережіться, брати, воно гостріше за будь-який обосічний меч, щоб ні в кого з вас не було лукавого та проникає настільки глибоко, що сягає до невірного серця, що призведе до відвернення розділення душі й духу, суглобу й кісткового від живого Бога. **13** Але підбадьорюйте мозоку, воно судить думки та наміри серця. одне одного щодня, доки це «сьогодні» ще **13** Нішо у всьому творінні не приховане від триває, щоб ніхто з вас не зачерствів через Нього. Усе розкрите та відоме перед Його оману гріха. **14** Адже ми стали учасниками очима. Йому ми дамо звіт. **14** Тож, маючи Христа, якщо лише твердо збережемо до великого Первосвященника, Який пройшов кінця [нашу] первісну надію. **15** Як сказано: небеса, – Ісуса, Сина Божого, тримаймося «Сьогодні, якщо ви почуете Його голос, не твердо [віри], яку сповідуємо. **15** Бо ми не зачерствійте серцями вашими, як було в маємо такого первого священника, який не міг [день] повстання». **16** Бо ким були ті, що, би співчувати нашим слабостям, а Такого, почувши [голос Божий], збунтувалися? Чи Який у всьому, як і ми, був випробуваний, не всі ті, що вийшли з Єгипту з Мойсеєм? але не згрішив. **16** Тому наближаймося з **17** А на кого Він гнівався сорок років? Хіба упевненістю до престолу благодаті, щоб не на тих, хто згрішив, чиї тіла загинули отримати милосердя та знайти благодать, в пустелі? **18** І кому [Бог] поклявся, що не яка допоможе в час потреби.

ввійдуть до Його спокою, як не тим, хто не послухався? **19** Тож, як бачимо, вони не змогли увійти через невіру.

4 Тому, оскільки обітниця ввійти до Його спокою все ще існує, будьмо обережні, щоб ніхто з вас не спізнився. **2** Бо нам також, як і їм, була сповіщена Добра Звістка, але почуте слово не мало для них жодної користі, бо вони не поєднали його з вірою. **3** Однак ми, що повірили, входимо в цей спокій, як сказав [Бог]: «Тому присягнув Я у гніві Моєму: не увійдуть вони до Мого спокою!», хоча [Його] діла були закінчені від створення світу. **4** «Ти Мій Син, Я сьогодні породив Тебе». **6** **1** Бо десь Він говорив про сьомий день так: «Сьомого дня Бог відпочив від усіх Своїх діл». **5** І знову тут: «Не увійдуть вони до Мого спокою!» **6** Оскільки ж декотрі ще мають увійти в цей спокій, а ті, кому раніше проголошувалася Добра Звістка, не увійшли

5 Кожен первосвященник, обраний з-поміж людей, призначається представляти народ перед Богом, щоб приносити дари та жертви за гріхи. **2** Він може співчувати тим, хто не знає й помиляється, оскільки він сам підвладний слабості. **3** Ось чому він повинен приносити жертви як за власні гріхи, так і за гріхи людей. **4** І ніхто сам собі не бере такої честі, а лише той, хто покликаний Богом, так як Аарон. **5** Так само Христос не Сам на Себе взяв честь стати Первосвященником, але Бог сказав Йому: в іншому місці говорить: «Ти – Священник навіки за чином Мельхіседека». (aiōn g165) **7** Він у дні Свого земного життя з великим голосінням та сльозами благав та молився Тому, Хто міг врятувати Його від смерті, і був почутий через Свою побожність. **8** Він,

хоча й був Сином, навчився послуху через Самим Собою, бо не мав когось більшого. 14 Страждання 9 й, досягнувши досконалості, Він сказав: «Я неодмінно ряснно благословлю став джерелом вічного спасіння для всіх, тебе й дуже розмножу твоїх [нащадків]». 15 і хто Його слухається. (aiōnios g166) 10 Сам ось, терпляче чекаючи, [Авраам] отримав Бог призначив Його Первосященником за обіцянє. 16 Люди клянуться кимось більшим, чином Мельхіседека. 11 Про це ми могли б ще ніж вони, і клятва підтверджує сказане та багато говорити, але вам важко зрозуміти, припиняє всяку суперечку. 17 Тому й Бог, бо ви стали нездатними чути. 12 Вам, хоч ви бажаючи показати спадкоємцям обітниці давно вже мали би бути вчителями, знову незмінність Свого наміру, підтверджив це потрібен хтось, хто навчить вас початкових істин Слова Божого. Вам знову потрібне молоко, а не тверда їжа! 13 Бо кожен, хто вживав молоко, є недосвідченим у вченні про праведність, адже є немовлям. 14 Тверда ж їжа призначена для дорослих, які через постійне її вживання привчилися відрізняти добро від зла.

6 Тому залишімо початок вчення

Христового й прямуймо до досконалості, не закладаючи знову основ для покаяння у вчинках, [що ведуть до] смерті, віри в Бога, 2 вчення про ритуальні обмивання, покладання рук, воскресіння мертвих та вічний суд. (aiōnios g166) 3 Так і зробимо, якщо Бог дозволить. 4 Бо неможливо тих, хто колись був просвітлений, хто скуштував небесного дару й став учасником Святого Духа, 5 хто скуштував доброти Божого Слова та сили майбутнього віку (aiōn g165) 6 і хто відпав, знову повернути до покаяння. Адже вони самі наново розпинають Сина Божого й публічно зневажають Його. 7 Бо Земля, яка п'є дощ, що часто зрошує її, і яка приносить врожай, корисний для того, хто його вирощує, отримує Боже благословення. 8 А земля, яка приносить терни та будяки, ні для чого не придатна та близька до прокляття, а її кінець – спалення. 9 Улюблені, хоча й говоримо так, ми впевнені, що у вашому випадку [справи] краї і ви є спасенними. 10 Адже Бог не є несправедливий; Він не забуде вашої праці та любові, яку ви проявили та продовжуєте проявляти в ім'я Його, служачи святым. 11 Ми бажаємо, щоб кожен із вас до кінця виявляв старанність та повноту надії, 12 щоб ви не розлінились, а наслідували тих, хто завдяки вірі та терпінню успадковує обітниці. 13 Коли Бог давав обітницю Авраамові, то поклявся

Самим Собою, бо не мав когось більшого. 14 Він сказав: «Я неодмінно ряснно благословлю став джерелом вічного спасіння для всіх, тебе й дуже розмножу твоїх [нащадків]». 15 і хто Його слухається. (aiōnios g166) 10 Сам ось, терпляче чекаючи, [Авраам] отримав Бог призначив Його Первосященником за обіцянє. 16 Люди клянуться кимось більшим, чином Мельхіседека. 11 Про це ми могли б ще ніж вони, і клятва підтверджує сказане та багато говорити, але вам важко зрозуміти, припиняє всяку суперечку. 17 Тому й Бог, бо ви стали нездатними чути. 12 Вам, хоч ви бажаючи показати спадкоємцям обітниці давно вже мали би бути вчителями, знову незмінність Свого наміру, підтверджив це потрібен хтось, хто навчить вас початкових істин Слова Божого. Вам знову потрібне молоко, а не тверда їжа! 13 Бо кожен, хто вживав молоко, є недосвідченим у вченні про праведність, адже є немовлям. 14 Тверда ж їжа призначена для дорослих, які через постійне її вживання привчилися відрізняти нас – тих, що знайшли в Ньому захист та вхопилися за надію, яка була перед нами, – непохитною втіхою. 19 Ця надія – немов якір для душі, тверда й непорушна. Вона входить усередину, за завісу, 20 куди заради нас увійшов наш Попередник, Ісус, ставши назавжди Первосященником за чином Мельхіседека. (aiōn g165)

7 Це той Мельхіседек, цар Салема й священник Бога Всешинього, який зустрів Авраама, що повертається після розгрому царів, і благословив його, 2 і якому Авраам дав десяту частину з усього. Поперше, Мельхіседек [у перекладі] означає «цар праведності», а цар Салема означає «цар миру». 3 Без батька й без матері, без роду, без початку днів, без кінця життя, подібний до Сина Божого, Він залишається священником назавжди. 4 Подумайте, наскільки він великий, якщо навіть патріарх Авраам дав йому десятину з найкращої здобичі! 5 Тепер сини Левія, які стали священниками, мають заповідь за Законом збирати десятину з народу, тобто зі своїх братів, хоча вони також походять від Авраама. 6 Однак [той, хто] не походить з їхнього роду, отримав десятину від Авраама й благословив того, кому було дано обітницю. 7 Немає сумніву, що більший благословляє меншого. 8 В одному випадку десятину отримують смертні люди, а в іншому – той, кого оголошено живим. 9 Можна навіть сказати, що Левій, який збирає десятину, заплатив її через Авраама, 10 бо коли Мельхіседек зустрів Авраама, Левій ще [не народився] і був у сімені свого праотця. 11 Якби досконалості можна було досягти через священство Левія (адже воно було частиною Закону, який був даний народу), то чому мав з'явитися інший Священник, за

чином Мельхіседека, а не за чином Аарона? Оселі, встановленої Господом, а не людиною.

12 Адже зі зміною священства має відбутися з Богожим кожен первосвященник призначений зміна Закону. 13 А Той, про Кого це приносити дари і жертви, тому й потрібно говориться, належав до іншого племені, з було, щоб і Цей мав що принести. 4 якого ніхто не служив біля жертвовника. Якби Він був на землі, то не був би 14 Адже відомо, що наш Господь походив священником, бо вже є священники, які від [племені] Юди, а Мойсей нічого не приносить дари за Законом. 5 Вони служать казав про те, що священники походитимуть подобою і тінню небесних [речей]. Ось чому із цього племені. 15 І це стає ще більш Мойсей, коли збирався будувати Оселя, зрозумілим, коли постає інший Священник, був попереджений: «Дивись, – сказав [Бог], подібний до Мельхіседека, 16 Який став – зроби все за тим зразком, який тобі [Священником] не за Законом, на підставі показано на горі». 6 Але тепер [Ісусові] було тілесної заповіді, а на [основі] сили життя, що доручено краще служіння, оскільки Він є не спливає. 17 Бо засвідчено: «Ти – Священник посередником кращого Завіту, заснованого навіки за чином Мельхіседека». (aiōn g165) на кращих обітницях. 7 Но якби перший 18 Отже, попередня заповідь скасована, [Завіт] був бездоганним, то не було б оскільки вона була слабкою і марною, – 19 потреби в другому. 8 Але [Бог], докоряючи бо Закон нічого не зробив досконалим, – їм, каже: «Ось надходять дні, – говорити тому вводиться краща надія, через яку ми Господь, – коли Я укладу з домом Ізраїля наближаемося до Бога. 20 Це сталося не і з домом Юди Новий Завіт. 9 [Однак] без клятви. Інші стали священниками без клятви, 21 але Він – з клятвою через Того, Хто сказав Йому: «Поклявся Господь і не відмовиться: „Ти – Священник навіки за чином Мельхіседека“». (aiōn g165) 22 Тому Ісус і став запорукою кращого завіту. 23 До того Я укладу з домом Ізраїлю після цих днів, ж тих священників було багато, бо смерть – говорити Господь. – Я вкладу Мої закони заважала їм продовжувати своє [служіння], 24 але оскільки [Ісус] живе вічно, Він має незмінне священство. (aiōn g165) 25 Тому Він цілком здатний спасті тих, хто через Нього Я буду їхнім Богом, і вони будуть Моїм народом. 11 Вони більше не навчатимуть щоб заступатися за них. 26 Саме такий Мене знати, від малого до великого. 12 Но Я Первосвященник нам потрібен: святий, буду милосердний до їхньої неправедності бездоганний, чистий, відокремлений від і їхніх гріхів більше не згадуватиму». 13 грішників, піднесений над небом. 27 На Називаючи цей [Завіт] «новим», Він тим відміну від інших первосвященників, Йому самим оголосив перший [завіт] застарілим, не потрібно щодня приносити жертви, а те, що застаріло, незабаром зникне.

спершу за власні гріхи, а потім за гріхи людей. Він це зробив раз і назавжди, коли Сам Себе приніс у [жертву]. 28 Адже Закон призначає первосвященниками людей у всій їхній слабкості; однак клятва, яка прийшла після Закону, призначила [Первосвященником] Сина, досконалого навіки. (aiōn g165)

8 Тепер головне, про що ми говоримо: мали золоту кадильницю й ковчег Завіту, ми маємо Первосвященника, Який сів покритий золотом з усіх боків, в якому була праворуч від престолу Величності на небі. 2 золота посудина з манною, посох Аарона, Він є Служителем Святилища та справжньої що розцвів, і таблиці Завіту. 5 Над ковчегом

були херувими слави, що отінювали служіння. 22 Згідно із Законом майже все кришку примирення. Однак зараз не час це очищувати кров'ю, і без пролиття крові не обговорювати докладно. 6 Відколи все було може бути прощення. 23 Тож якщо було так влаштовано, священники завжди входять необхідно, щоб подоби небесних речей у перше [відділення] Оселя, звершуючи очищалися саме так, то самі небесні речі служіння. 7 А до другого [відділення] раз потребують кращих жертв. 24 Бо Христос не у рік заходив лише первосвященник, і не зайдов до рукотворної Святині, зробленої без крові, яку він приносив за себе й за на зразок справжньої, але Він увійшов у гріхи, які люди скоїли через незнання. 8 саме небо, щоб тепер з'явитися для нас Цим Святий Дух показує, що шлях до Святая перед обличчям Бога. 25 Він увійшов у небо Святих не відкритий, доки дійсна перша не для того, щоб приносити Себе знову й Оселя. 9 Це є приклад для теперішнього знову, як первосвященник щороку входить часу, який вказує на те, що принесені дари до Святая Святих, із чужою кров'ю. 26 Інакше та жертви не можуть зробити досконалим Йому довелося б страждати багато разів сумління того, хто служить. 10 [Вони від створення світу. Але тепер, наприкінці пов'язані] лише з їжею, питтям, різними віків, Він з'явився один раз, щоб покласти ритуальними обмиваннями та настановами край гріху Своєю жертвою. (aiōn g165) 27 І як щодо тіла, встановленими до часу нового людям призначено померти один раз, а порядку. 11 Але коли Христос прийшов як після цього суд, 28 так і Христос один раз був Первосвященник благ, які зараз маемо, через принесений у жертву, щоб понести гріхи величиншу й досконалішу нерукотворну багатьох. Він з'явиться вдруге не для того, Оселя, яка не є частиною цього творіння, 12 [аби взяти на Себе] гріх, а щоб принести Він увійшов не з кров'ю козлів і телят, але спасіння тим, хто чекає на Нього.

10 Закон, маючи лише тінь майбутніх благ, а не саму сутність речей, ніколи не може одними й тими ж жертвами, що повторюються рік за роком, зробити досконалими тих, що приходять [із ними]. 2 Інакше хіба не перестали б їх приносити? Бо ті, що вклоняються, були б очищені раз і назавжди й більше не усвідомлювали б вини за свої гріхи. 3 Ale ці [жертві] є щорічним нагадуванням про гріхи, 4 бо неможливо, щоб кров биків і козлів усуvalа гріхи. 5 Тому [Христос], приходячи у світ, каже: «Не забажав Ти ані жертви, ані дару, але приготував Мені тіло. 6 Ні ціlopалення, ні [жертві] за гріх Ти не вимагав. 7 Тоді сказав Я: „Ось Я прийшов, у суvoї книги написано про Мене. [Я бажаю] виконати Твою волю, Боже“». 8 Спочатку Він сказав: «Ні жертв, ні дарів, ні ціlopalень, ні [жертв] за гріх Ти не бажав і не був задоволений [ними], [хоча] вони й приносилися відповідно до Закону. 9 Тоді Він сказав: «Ось Я прийшов, щоб виконати Твою волю». Він скасовує перше, щоб встановити друге. 10 Відповідно до цього волевиявлення ми були освячені жертвою тіла Ісуса Христа раз і назавжди. 11 Кожен священник щодня стоїть та виконує [своє]

служіння, знову й знову приносячи ті самі ставились. **34** Ви співчували тим, хто жертви, які ніколи не можуть усунути гріхів. перебував у в'язниці, і з радістю прийняли **12** Але [Христос], принісши одну жертву за розграбування вашого майна, знаючи, що гріхи, сів назавжди праворуч від Бога, **13** і з ви маєте краще та вічне майно на небі. **35** того часу Він чекає, коли Його вороги стануть Тому не залишайте вашої впевненості, яка підніжком Його ніг. **14** Бо однією жертвою Він принесе щедру нагороду. **36** Вам потрібна зробив досконалими тих, що освячуються. наполегливість, щоб виконувати волю Божу **15** Святий Дух нам також свідчить про це, й отримати те, що Він обіцяв. **37** Бо «ще бо сказано: **16** «Ось Завіт, який Я укладу з трохи, і Той, Хто має прийти, прийде й не ними після цих днів, – говорить Господь. – забариться. **38** Але Мій праведник житиме Я укладу Мої закони в їхні серця і напишу вірою, і якщо він відступить, Моя душа його його в їхньому розумі». **17** Потім [Він] не вподобає». **39** Ми ж належимо не до тих, додає: «Іхніх гріхів та іхніх беззаконь більше хто відступає на свою загибель, а до тих, хто не згадуватиму». **18** А там, де прощення, має віру та спасіння душі.

жертва за гріх більше не потрібна. **19**

Отже, брати, маючи можливість завдяки крові Ісуса впевнено увійти до Святої Святих **20** новим і живим шляхом, який відкритий нам через завісу, тобто через Його тіло, **21** і маючи Великого Священника над Домом Божим, **22** наближаймося [до Бога] зі щирим серцем у повноті віри, очистивши свої серця від заплямованого сумління та обмивши тіла чистою водою. **23** Непохитно тримаймося надії, яку сповідуємо, бо Той, Хто обіцяв, – вірний. **24** Пильнуймо й спонукаймо одне одного до любові та добрих справ, **25** не залишаймо наших спільніх зустрічей, як це звикли робити деякі, а заохочуймо одне одного, тим більше, коли бачите, що День наближається. **26** Бо якщо ми навмисно грішимо після того, як отримали знання істини, то не залишиться вже жертви за гріхи, **27** а лише страшне очікування суду та палючого вогню, який поглине ворогів [Божих]. **28** Бо хто порушував Закон Мойсея, той без милосердя гинув за свідченнями двох або трьох свідків. **29** Подумайте, наскільки ж суровішого покарання заслуговує той, хто потоптав Сина Божого, хто не шанує крові Завіту, яка його освятила, і хто образив Духа благодаті? **30** Бо ми знаємо Того, Хто сказав: «Мені належить помста і відплата» і знову: «Господь судитиме Свій народ». **31** Страшно потрапити в руки живого Бога! **32** Згадайте попередні дні, коли, отримавши світло, ви витерпіли велику боротьбу, [сповнену] страждань, **33** коли вас публічно піддавали образам і переслідуванням, а часом ви стояли пліч-о-пліч із тими, до кого так

11 Віра – це впевненість у тому, на що ми сподіваємось, і переконливий доказ того, чого ми не бачимо. **2** Саме такою [вірою жили] праобразки й за це отримали схвалення. **3** Вірою ми розуміємо, що віки були створені словом Божим, так що видиме виникло з невидимого. (aiōn g165) **4** Вірою Авель приніс Богові кращу жертву, ніж Каїн. Через віру він отримав свідчення, що він праведний, коли Бог схвалив його дари. **1** через віру він усе ще говорить, хоч і помер. **5** Вірою Енох був узятий з цього життя, так що він не побачив смерті. «І не могли знайти його, бо забрав його Бог». Але до того, як він був узятий, він отримав свідчення, що догодив Богові. **6** Без віри неможливо догодити [Богові]. Тому кожен, хто приходить до Нього, повинен вірити, що Він існує і що Він винагороджує тих, хто щиро Його шукає. **7** Вірою Ной, попереджений про те, чого ще не бачив, зі страхом збудував ковчег, щоб врятувати свою сім'ю. Своєю вірою він засудив світ і став спадкоємцем праведності через віру. **8** Вірою Авраам, коли був покликаний, послухався й вирушив туди, де пізніше отримав спадщину; вийшов, не знаючи, куди йде. **9** Вірою він перебував в обіцяній землі, як чужинець, і жив у шатрах, як і Ісаак та Яків, які були спадкоємцями з ним за тією ж обіцянкою. **10** Бо він із нетерпінням чекав міста з [вічною] основою, архітектором і будівничим якого є Бог. **11** Вірою також і сама Сара, яка була неплідна, змогла народити нашадка, незважаючи на похилий вік, оскільки вважала вірним Того, Хто дав обіцянку. **12** І ось від однієї

людини, та ще майже омертвілої, походили розвідників. **32** І що я ще можу сказати? нащадки, численні, як зірки на небі, і такі ж Мені б не вистачило часу розповісти про незліченні, як пісок на березі моря. **13** Усі Гедеона, Барака, Самсона та Єфти, про ці люди померли у вірі. Вони не отримали Давида, Самуїла та пророків, **33** що через обіцянного [за життя], а лише бачили здалека, віру завойовували царства, звершували визнаочі, що вони чужинці та мандрівники справедливий суд, отримували обітниці, на землі. **14** Ті, хто так говорить, показують, закривали пащі левам, **34** гасили лють вогню що вони шукають собі батьківщину. **15** І й рятувалися від вістря меча, були зміцнені якби вони думали лише про батьківщину, в немочі й, ставши могутніми у війні, яку залишили, вони мали б можливість змушували втікати vorожі війська. **35** Жінки повернутися [до неї]. **16** Але вони прагнуть отримували своїх померлих воскреслими крашої, небесної [батьківщини]. Тому Бог не з мертвих. Інші зазнали катувань, бо не соромиться називатися їхнім Богом, адже погоджувались отримати визволення, адже Він підготував для них місто. **17** Вірою хотіли мати краще воскресіння. **36** Ще Авраам, коли був випробуваний [Богом], інші зносили знущання, побиття, навіть приніс Ісаака в жертву. Маючи обіцянки, ланцюги та ув'язнення. **37** Їх побивали він був готовий принести в жертву свого камінням, розрізали навпіл пилою, вони єдиного сина, **18** хоча Бог сказав йому: гинули від меча, блукали в овечих і козячих «Через Ісаака буде названо тобі нащадка». шкірах, [жили] в нужді та стражданні, були **19** [Авраам] розумів, що Бог може навіть переслідувані. **38** Світ не був іх гідний. Вони воскрешати з мертвих, і, образно кажучи, блукали в пустелях і горах, [жили] в печерах [Ісаак] і був повернутий йому звідти. **20** та земних ущелинах. **39** Усі вони через віру Вірою Ісаак благословив Якова та Ісава отримали свідчення, [що додогди Богові, на майбутнє. **21** Вірою Яків перед смертю але] ніхто з них не отримав обіцянного, **40** благословив кожного з синів Йосифа й [оскільки] Бог передбачив для нас щось поклонився [Богу], спираючись на верхівку краще, щоб лише разом із нами вони могли свого посоха. **22** Вірою Йосиф, помираючи, досягти досконалості.

згадав про вихід синів Ізраїля з Єгипту й дав вказівки щодо [поховання] його кісток. **23** Вірою батьки Мойсея, не злякавшись царського наказу, переховували його три місяці після народження, оскільки бачили, що дитина гарна. **24** Вірою Мойсей, коли виріс, відмовився називатися сином дочки фараона. **25** Він обрав радше страждати з народом Божим, ніж насолоджуватися тимчасовою насолодою від гріха. **26** Він вважав ганьбу заради Христа ціннішою, ніж скарби Єгипту, адже бачив свою нагороду. **27** Вірою він покинув Єгипет, не боячись гніву царя. Він був непохитним, бо бачив Невидимого. **28** Вірою він спрavив Пасху й окропив кров'ю [одвірки], щоб губитель не торкався первістків. **29** Вірою люди проходили через Червоне море, наче суходолом, а коли єгиптяни спробували це зробити, то потонули. **30** Вірою стіни Єрихона впали після того, як сім днів [ізраїльтяни] ходили навколо них. **31** Вірою блудниця Раав не загинула разом із невірними, оскільки вона з миром прийняла [ізраїльських]

12 Тому й ми, маючи довкола себе таку [велику] хмару свідків, скиньмо всякий тягар і гріх, який так легко нас обплутує, і з наполегливістю біжімо в змаганні, яке нам визначено, **2** уважно дивлячись на Ісуса, Засновника та Вдосконалювача віри, Який заради належної Йому радості перетерпів [муки] хреста, незважаючи на ганьбу, і сів праворуч від Божого престолу. **3** Тож подумайте про Того, Хто витерпів таку ворожість грішників, щоб ви не втомлювались і не падали духом. **4** Ви ще не чинили опору до крові у боротьбі з гріхом. **5** Ви зовсім забули слова підбадьорення, звернені до вас як до синів: «Сину мій, не нехтуй картанням Господнім і не дратуйся через Його докори, **6** адже кого Господь любить, тому й докоряє, як батько синові, який йому любий». **7** Зносьте труднощі, адже Бог ставиться до вас як до Своїх синів. Хіба є такий син, якого б не карав батько? **8** А якщо ви залишаєтесь без покарання, якого [всі Божі] діти зазнають, тоді ви

незаконні діти, а не справжні сини. 9 якщо відвернемося від Того, Хто говорить Крім того, якщо ми цінували й поважали із неба? 26 Його голос тоді захистав землю, земних батьків, які карали нас, то наскільки але тепер Він пообіцяв кажучи: «Ще раз Я ж більше ми повинні підкорятися Отцеві захищаю, і не тільки землю, але й небо». духів, щоб жити? 10 Бо вони протягом 27 Слова «ще раз» означають заміну того короткого часу карали [нас] так, як їм створеного, що його можна похитнути, на здавалося правильним. Коли ж [нас] карає непохитне, щоб воно перебувало [завжди]. Бог,] це йде нам на користь, щоб ми мали 28 Отже, оскільки ми отримуємо непохитне участь у Його святості. 11 Жодне покарання Царство, будьмо вдячні й радо служімо зараз не здається радістю, але смутком. Богові з побожністю й страхом, 29 бо «наш Однак згодом навченим через покарання Бог – нищівний вогонь».

приносить мирний плід праведності. 12 Тому зміцнійте свої опущені руки й знесилені коліна 13 і «випряміть стежки для ваших ніг», щоб кульгавий не відхилився, а, навпаки, був зцілений. 14 Прагніть жити з усіма в мірі та у святості, без яких ніхто не побачить Господа. 15 Дивіться, щоб нікому не бракувало Божої благодаті й щоб не проріс жoden гіркий корінь, який би завдав шкоди та через це осквернив багатьох. 16 [Пильнуйте,] щоб ніхто не був розпусником або нечестивим, як Ісав, який за [миску] їжі продав своє первородство. 17 Ви знаєте, що згодом, бажаючи успадкувати благословення, він був відкинутий, бо не знайшloся вже місце для покаяння, хоча він і шукав його зі слозами. 18 Ви не прийшли до гори [Синай], до якої можна доторкнутися, яка палає вогнем, [окутана] хмарою, темрявою та бурею. 19 [Ви не почули] звуки сурми чи голосу, що промовляє слова так, що, почувши їх, люди благали, щоб їм більше не говорили, 20 бо вони не могли витримати того, що було наказано: «Якщо навіть тварина торкнеться гори, її треба закидати камінням». 21 Це видовище було таким страшним, що Мойсей сказав: «Я переляканій і тремчу [від страху]». 22 Але ви наблизилися до гори Сіон, до міста живого Бога – небесного Єрусалима, до безлічі ангелів у радісному зібранні, 23 до Церкви первістків, записаних на небі, до Бога, Який є Суддею для всіх, до духів праведників, [що стали] досконалими, 24 до Ісуса – Посередника Нового Завіту, і до крові для кроплення, яка промовляє краще, ніж [кров] Авеля. 25 Дивіться, щоб ви не відвернулися від Того, Хто говорить. Бо якщо не уникнули покарання ті, що відвернулися від того, хто говорив на землі, то наскільки більше будемо покарані ми,

13 Братерська любов нехай буде [між вами]. 2 Не забувайте про гостинність до чужинців, бо так деякі [люди], самі того не знаючи, виявляли гостинність до ангелів. 3 Пам'ятайте про тих, хто перебуває у в'язниці, наче ви у'язнені з ними, [і] про тих, хто страждає, бо ви перебуваєте в тілі. 4 Шлюб у всіх нехай буде в пошані, а подружнє ліжко залишиться чистим, адже Бог судитиме розпусників та перелюбників. 5 Не будьте грошолюбними, натомість задоволльнітесь тим, що маєте, адже Бог сказав: «Я ніколи тебе не покину й ніколи тебе не залишу!» 6 Тому ми сміливо говоримо: «Господь зі мною – не боятимуся! Що зробить мені людина?» 7 Пам'ятайте про своїх наставників, котрі проповідували вам Слово Боже, і, дивлячись на кінець їхнього життя, наслідуйте їхню віру. 8 Ісус Христос учора, сьогодні й навіки Той Самий. (абіл g185) 9 Нехай вас не вводять в оману всілякими чужими вченнями, бо краще зміцнювати серце благодаттю, а не їжею, яка не принесла користі тим, хто її дотримується. 10 Ми маємо жертвник, з якого ті, хто служить в Оселі, не мають права їсти. 11 Адже тіла тварин, кров яких первосвященник вносить у святилище як жертву за гріх, спалюють за межами табору. 12 Тому Й Ісус, щоб освятити людей своєю кров'ю, постраждав поза брамою міста. 13 Тож виходьмо до Нього за табір, несучи ганьбу, яку Він поніс. 14 Бо тут у нас немає постійного міста, але ми шукаємо майбутнього. 15 Отже, приносьмо через Ісуса Богові жертву хвали, тобто плід вуст, які сповідують Його ім'я. 16 І не забувайте творити добро та ділитися з іншими, бо такі жертви Богові до вподоби. 17 Слухайтесь своїх наставників і підкорятесь [ім], бо

вони піклуються про ваші душі, як ті, що мають дати звіт [за вас перед Богом]. [Слухайтеся,] щоб вони робили це з радістю, а не із зітханням, бо це не корисно для вас. **18** Моліться за нас, бо ми впевнені, що маємо добре сумління та бажаємо в усьому поводитись правильно. **19** Особливо прошу вас молитися, щоб я найближчим часом міг повернутися до вас. **20** Нехай Бог миру, Який через кров вічного Завіту підняв із мертвих нашого Господа Ісуса – великого Пастиря овець, (*aiōnios g166*) **21** удосконалить вас у всякому доброму ділі для виконання Його волі й здійснює в нас те, що Йому до вподоби, через Ісуса Христа, Якому слава навіки-віків! Амінь. (*aiōn g165*) **22** Благаю вас, брати, прийміть це слово заохочення, адже я написав вам досить коротко. **23** Знайте, що наш брат Тимофій звільнений, і якщо він незабаром приїде, то побачу вас разом із ним. **24** Вітайте всіх своїх наставників і всіх святих. Вітають вас ті, хто в Італії. **25** Благодать [нехай буде] з усіма вами.

Якова

1 Яків, раб Бога і Господа Ісуса Христа. Дванадцять племенам, які в розсіянні. Вітання! **2** Брати мої, вважайте за велику радість, коли ви проходите через різні випробування, з знаючи, що випробування вашої віри веде до стійкості. **4** А стійкість нехай має досконалу дію, щоб ви стали довершеними й бездоганними, без жодного недоліку. **5** Якщо комусь із вас бракує мудрості, то нехай просить [її] в Бога, Який усім дарує щедро й без докору, і буде йому дано. **6** Але нехай просить із вірою, анітрохи не вагаючись, бо хто вагається, той подібний до морської хвилі, яку женуть і підіймають вітри. **7** Нехай така людина навіть не думає, що вона отримає щось від Господа. **8** [Це] людина двоєушна, невизначена в усіх своїх шляхах. **9** Нехай незаможний брат хвалиться своїм звеличенням, **10** а багатий – своїм приниженням, бо він промине, наче польова квітка. **11** Адже сходить палуюче сонце, висуше рослину, її квітка опадає, і краса її обличчя зникає. Ось так і багатий загине у своїх починаннях. **12** Блаженна людина, яка вистоює спокусу, бо, здобувши схвалення, вона отримає вінець життя, який Бог обіцяв тим, хто Його любить. **13** Нехай ніхто під час спокуси не каже: «Я спокущений Богом». Адже Бог не може бути спокущений злом, і Він нікого не спокушає. **14** Кожен спокушається, коли його зваблює й захоплює власне бажання. **15** Бажання, коли зачне, породжує гріх, а гріх, коли дозріє, породжує смерть. **16** Любі мої брати, не вводьте себе в оману! **17** Кожен добрий дарунок і кожен досконалій дар походить згори, спускаючись від Отця світла, в Якому немає ні зміни, ні тіні переміни. **18** За Своєю волею Він породив нас Словом істини, щоб ми стали наче першим плодом [серед] Його творінь. **19** Любі мої брати, знайте: кожна людина повинна бути швидкою до слухання, повільною до говоріння та повільною до гніву. **20** Бо гнів людський не виконує Божої праведності. **21** Тому, відкинувши всяку нечистоту й рештки злоби, прийміть із лагідністю насаджене у вас Слово, яке може врятувати ваші душі. **22** Тож будьте

виконавцями Слова, а не тільки слухачами, які обманюють самих себе. **23** Бо якщо хтось є слухачем Слова, а не виконавцем, той подібний до людини, яка розглядає своє обличчя в дзеркалі: **24** вона побачила себе, війшла й відразу ж забула, як виглядає. **25** А хто вдивляється в досконалій Закон свободи й перебуває в ньому, [той] не слухач-забудько, а виконавець діла. Він буде блаженний у своїй діяльності. **26** Якщо хтось думає, що він побожний, [але] не приборкує свого язика, обманюючи своє серце, [то] його побожність нічого не варта. **27** Чиста й непорочна побожність перед Богом і Отцем – це відвідування сиріт і вдів у їхньому горі [та] зберігання себе чистим від світу.

2 Брати мої, нехай віра в нашого славного Господа Ісуса Христа буде вільна від упередженості. **2** Бо якщо до вашого зібрання ввійде людина із золотим перснем, у яскравій одежі, а також ввійде бідний у брудній одежі, **3** і ви помітите того, хто носить яскраву одежду, і скажете: «Ти сідай отут, на хороше місце», а бідному скажете: «Ти стій там» або: «Сідай під моїм підніжком», **4** [то хіба] ви не вчинили поділу між собою й не стали суддями зі злими думками? **5** Слухайте, любі мої брати! [Хіба] Бог не обрав бідних світу, [як] багатих у вірі та спадкоємців Царства, яке Він обіцяв тим, хто Його любить? **6** А ви ганьбите бідного! Хіба не багатії гнітять вас і хіба не вони тягнуть вас на суди? **7** [Хіба] не вони зневажають добре ім'я, [яке] призване над вами? **8** Тож якщо ви виконуєте царський Закон Писання: «Люби ближнього свого, як самого себе», добре робите. **9** Але якщо ви проявляєте упередженість, ви чините гріх, і Закон звинувачує вас, як порушників. **10** Адже хто виконав увесь Закон, але спотикнувся в одному, став винним в усьому. **11** Бо Хто сказав: «Не чини перелюбу», сказав також: «Не вбивай». Отже, якщо ти не чиниш перелюбу, але вбиваєш, [то] стаєш порушником Закону. **12** Тому говоріть і поводяться так, як ті, кого буде суджено за Законом свободи. **13** Бо суд немилосердний до тих, хто не чинив милосердя. Милосердя тріумфує над судом. **14** Брати мої, яка користь, коли

хтось каже, що має віру, але діл не має? язика ніхто з людей приборкати не може: Чи може ця віра його врятувати? 15 Якщо він – невгамовне зло, повне смертоносної брат або сестра будуть голі й позбавлені отрути. 9 Ним благословляємо Господа повсякденної їжі, 16 а хтось із вас скаже: Й Отця і ним же проклинаємо людей, «Ідіть з миром, грійтесь та їжте», але не створених за Божою подобою. 10 З того ж дасть їм потрібного для тіла, яка [з цього] рота виходить благословення й прокляття. користь? 17 Так само й віра, якщо не має Брати мої, не годиться, щоб так воно було. вчинків, мертві сама по собі. 18 Але хтось 11 Хіба з одного джерела тече солодка й гірка скаже: «Ти маєш віру, а я – вчинки. Покажи вода? 12 Брати мої, чи може смоковниця мені твою віру без учинків, а я покажу тобі родити оливки, а виноградна лоза – смокви? свою віру з моїх учинків. 19 Ти віриш, що Бог Так само й солончак [не може] давати Єдиний. Добре робиш! Але й демони вірять солодкої води. 13 Хто є мудрий і досвідчений та тремтять». 20 О, нерозумна людино, чи ти між вами? Нехай він покаже своєю гідною бажаєш зрозуміти, що віра без діл марна? поведінкою, що його вчинки [зроблені] з 21 Хіба не на підставі вчинків був визнаний лагідністю, [яку дає] мудрість. 14 Якщо ж праведним наш батько Авраам, після того ви маєте у вашому серці гірку заздрість і як приніс на жертвник свого сина Ісаака? суперництво, не вихваляйтесь й не брешіть 22 [Тепер] бачиш, що віра співпрацювала з проти істини. 15 Це не та мудрість, яка його вчинками, і завдяки вчинкам віра стала сходить згори, а земна, плотська, бісівська. довершеною. 23 Так здійснилося Писання, 16 Бо де є заздрість і суперництво, там яке каже: «Авраам повірив Богові, і [це] безладдя й усяке зло діло. 17 А мудрість, [яка заражовано йому як праведність], і він був сходить] згори, насамперед чиста, потім названий другом Бога. 24 [Тож] ви бачите, мирна, лагідна, слухняна, повна милосердя й що людина виправдовується через вчинки, добрих плодів, неупереджена, нелицемірна. а не тільки через віру. 25 Хіба не так 18 Бо плід праведності сіється в мірі тими, само блудниця Раав виправдалася завдяки хто творить мир.

вчинкам, прийнявши розвідників і вивівши їх іншою дорогою? 26 Бо як тіло без духа 4 Звідки війни та конфлікти між вами? Хіба не з ваших задоволень, які воюють мертві, так само й віра без діл мертві. у ваших тілах? 2 Ви бажаєте, але не маєте,

3 Брати мої, хай не буде [серед вас] багато вчителів, бо ви знаєте, що ми отримаємо суворіший суд. 2 Адже всі не просите, 3 [або] просите й не отримуєте, ми часто спотикаємося. Якщо хтось не бо погано просите, щоб лише задовольнити спотикається в слові, це людина досконала, свої бажання. 4 Перелюбниці, хіба ви не спроможна приборкати все тіло. 3 Ось і знаєте, що дружба зі світом – це ворожнеча коням ми вкладаємо вудила в рот, щоб з Богом? Якщо хтось хоче бути другом світу, нам корилися, та керуємо усім [їхнім] той стає ворогом Бога. 5 Чи ви думаете, що тілом. 4 Подібно й з кораблями: хоч які велики й гнані сильними вітрами, але прагнє духа, якого оселив у нас?» 6 Але Він скеровуютьсяся малим кермом, куди бажає дає нам ще більшу благодать. Тому каже: керманич. 5 Так само і язик: маленький «Бог противиться гордим, а смиренним орган та великими [речами] вихваляється. виявляє милість». 7 Тож підкоріться Богові. Ось який малий вогонь, а запалює такий 6 Язик також є вогнем. Язик – це світ неправди, встановлений між нашими органами. [Він] опоганює все тіло й запалює коло життя, [зам] підпалюючись від Геєни, (Geenna g1067) 7 Адже кожен вид звірів і птахів, плазунів і морських тварин може бути пірборканий і приборкується людиною. 8 А обмовляйте одне одного. Хто обмовляє брата

або осуджує його, обмовляє Закон і осуджує псалми! **14** Хтось із вас хворіє? Нехай покличе Закон. А якщо ти осуджуєш Закон, [то] ти старійшин церкви і нехай вони помоляться не виконавець Закону, а суддя. **12** Є [тільки] за нього, помазавши його олією в ім'я один Законодавець і Суддя, спроможний Господа! **15** Молитва віри врятує хворого, спасти й знищити. А ти хто такий, щоб і Господь підіймے його; а якщо він вчинив осуджувати ближнього? **13** Тепер слухайте гріхи, то простить йому. **16** Отже, визнавайте ви, що кажете: «Сьогодні або завтра ми гріхи один одному й моліться один за підемо до певного міста, перебудемо там одного, щоб ви були зцілені. Ревна молитва рік, будемо торгувати та заробляти». **14** Ви, праведника сильна у своїй дії. **17** Ілля був які не знаєте, що [буде] завтра! Що таке ваше звичайною людиною, як і ми. Та коли він життя? Адже ви як пара, яка з'являється помолився, щоб не дошло, то не було дощу на мить, а потім зникає. **15** Натомість ви в тому краю три роки й шість місяців. **18** мали б казати: «Якщо Господь захоче, ми Тоді він помолився знову – і небо дало дощ, будемо живі й зробимо те чи інше». **16** А земля принесла свій плід. **19** Брати мої, зараз ви вихваляєтесь у ваших гордощах. якщо хтось із вас відхиляється від істини, а Усе це вихваляння – зло. **17** Отже, хто знає, інший наверне його, **20** знайте, що той, хто як робити добро, та не робить його, той навернув грішника з його оманливої дороги, урятує його душу від смерті й покріє безліч гріхів.

5 Тепер слухайте ви, багатії: плачте і ридайте через нещастя, які насуваються на вас. **2** Ваше багатство зотліло, а ваш одяг поїла міль. **3** Ваше золото й срібло поіржавіло, і ця іржа буде свідком проти вас та з'єсть ваші тіла, як вогонь. Ви назбириали [багатства] в останні дні. **4** Ось кричить затримана вами платня робітників, які жали на ваших полях, і бідкання женців досягли до вух Господа Войнств. **5** Ви жили в розкоші на землі й шикували, ви насиліли ваши серця в день забою. **6** Ви засудили та вбили праведника, який вам не противився. **7** Отже, брати, будьте терплячі до приходу Господа. Ось фермер терпляче чекає цінного плоду землі аж до раннього та пізнього [дощу]. **8** Будьте й ви терплячі, зміцнюйте ваші серця, бо прихід Господа вже наближається. **9** Брати, не нарікайте одне на одного, щоб не бути засудженими. Ось Суддя стоїть перед дверима. **10** Брати, майте за приклад страждання та довготерпіння пророків, які промовляли від імені Господа. **11** Ось ми вважаємо блаженними тих, хто вистояв. Ви чули про стійкість Йова й [побачили,] якою була Господня мета, адже Бог милосердний та щедрий. **12** Та передусім, брати мої, не кляніться ні небом, ні землею, ні якоюсь іншою клятвою. Нехай ваше «так» означає «так», а «ні» [означає] «ні», щоб ви не підпали під суд. **13** Хтось із вас страждає? Нехай молиться! Хтось радіє? Нехай співе-

1 Петра

1 Петро, апостол Ісуса Христа. Обраним чужинцям, розсіяним у Понті, Галатії, Каппадокії, Азії та Вітинії, 2 за передбаченням Бога Отця, освяченням Духа, на послух і окроплення кров'ю Ісуса Христа. Нехай благодать і мир вам примножиться! 3 Благословенний Бог і Отець Господа нашого Ісуса Христа, Який за Своєю великою милістю відродив нас до живої надії через воскресіння Ісуса Христа з мертвих, 4 до спадщини нетлінної, непорочної і нев'янучої, збереженої на небі для вас. 5 Ви через віру захищені Божою силою для спасіння, яке готове з'явитися в останній час. 6 Радійте цьому, навіть якщо зараз вам доводиться ненадовго засмутитися через різні випробування, 7 щоб перевірка вашої віри – ціннішої за золото, яке, хоч і гине, випробовується через вогонь, – була на похвалу, славу і честь при з'явленні Ісуса Христа, 8 Якого ви любите, хоча й не бачили. Ви в Нього вірите, хоча й не бачите зараз, зате ви радіете невимовною й преславною радістю, 9 адже отримуєте результат вашої віри – спасіння ваших душ. 10 Про це спасіння якщо ви [дійсно] пізнали, що Господь розвідували та розпитували пророки, які добрий. 4 Підходьте до Нього, живого передвіщали благодать для вас. 11 Вони Каменя, відкинутого людьми, але обраного досліджували, на кого або на який час та дорогоцінного перед Богом. 5 І ви, як вказував Дух Христа, [який був] у них, живе каміння, будуйте з себе духовний передвіщаючи Христові страждання та дім, щоб [бути] святим священством і славу, яка [настане] після цього. 12 Ім було через Ісуса Христа приносити духовні відкрито, що вони служили не для себе, жертви, приемні Богові. 6 Бо в Писанні а для вас, проголошуочи те, що нині вам сказано: «Ось Я кладу на Сіоні наріжний сповіщено через людей, які Святым Духом, Камінь, обраний і коштовний. І хто вірить посланим із неба, звіщали Добру Звістку, у Нього, ніколи не буде осоромлений». [те], у що навіть ангели бажають заглянути. 7 Отже, для вас Він дорогоцінний, бо ви

кохан вчинок, [то] проводьте в страху час вашого життя. 18 Адже ви знаєте, що не тлінними речами – сріблом чи золотом – ви були викуплені з вашого марного способу життя, успадкованого від ваших батьків, 19 але дорогоцінною кров'ю Христа, як непорочного й чистого ягњати. 20 Він був призначений заздалегідь, ще перед заснуванням світу, але об'явився в останні часи для вас. 21 Через Нього ви вірите в Бога, Який підняв Його з мертвих і дав Йому славу, щоб ваша віра й надія була в Бозі. 22 Очистивши послухом істині ваші душі через Духа для нeliцемірної братньої любові, любіть одне одного щиро, від чистого серця, 23 бо ви відроджені не з тлінного насіння, а з нетлінного, через живе й неминуше Слово Бога. (aiōn g165) 24 Адже «усяка плоть – як трава, і вся її слава – як польова квітка. Трава засихає, і квітка опадає, 25 але Слово Господа перебуває вічно». І це Слово – Добра Звістка, яку вам сповістили. (aiōn g165)

2 Отже, відкиньте всяке зло, усяке лукавство, лицемірство, заздрощі й усякі наклепи. 2 Як новонароджені немовлята, прагніть чистого духовного молока, щоб через нього ви зросли в спасінні, 3 спасіння ваших душ. 10 Про це спасіння якщо ви [дійсно] пізнали, що Господь розвідували та розпитували пророки, які добрий. 4 Підходьте до Нього, живого передвіщали благодать для вас. 11 Вони Каменя, відкинутого людьми, але обраного досліджували, на кого або на який час та дорогоцінного перед Богом. 5 І ви, як вказував Дух Христа, [який був] у них, живе каміння, будуйте з себе духовний передвіщаючи Христові страждання та дім, щоб [бути] святим священством і славу, яка [настане] після цього. 12 Ім було через Ісуса Христа приносити духовні відкрито, що вони служили не для себе, жертви, приемні Богові. 6 Бо в Писанні а для вас, проголошуочи те, що нині вам сказано: «Ось Я кладу на Сіоні наріжний сповіщено через людей, які Святым Духом, Камінь, обраний і коштовний. І хто вірить посланим із неба, звіщали Добру Звістку, у Нього, ніколи не буде осоромлений». [те], у що навіть ангели бажають заглянути. 7 Отже, для вас Він дорогоцінний, бо ви

13 Тому, підперезавши стегна вашого розуму, вірите, а для тих, хто не вірить, «Камінь, будучи тверезими, повністю покладіть який відкинули будівничі, став наріжним надію на благодать, яку ви отримаєте при Каменем» 8 і «Каменем спотикання і з'явленні Ісуса Христа. 14 Як слухняні Скелею падіння». Вони спотикаються, бо діти, не підкоряйтесь лихим бажанням, не вірять Слову. Саме для цього вони які були у вас раніше, коли ви жили в й призначенні. 9 Але ви – рід обраний, нерозумінні. 15 Але як Той, Хто вас покликав, царське священство, святий народ, люди, є святий, так і ви будьте святыми в усій які належать Богові, щоб звіщати величні вашій поведінці, 16 адже написано: «Будьте діла Того, Хто покликав вас із темряви до святыми, бо Я святий». 17 І якщо ви називаєте Свого дивовижного світла. 10 Колись ви Отцем Того, Хто судить неупереджено за не [були] народом, але тепер ви Божий

народ. Колись ви не [були] помилувані, але так колись і святі жінки, які покладалися тепер помилувані. **11** Любі, закликаю вас як на Бога, прикрашали себе, підкоряючись чужинців і мандрівників, стримуватися від своїм чоловікам. **6** Так Сара підкорялася плотських лихих бажань, які воюють проти Авраамові, називаючи його паном. Ви стали душі. **12** Поводьтеся добре серед язичників, її доньками, якщо робите добро й не щоб ті, хто обмовляє вас, як злочинців, бойтесь ніякого залякування. **7** Так само побачивши [ваші] добрі діла, прославили й ви, чоловіки, живіть у порозумінні [зі] Бога в День приходу. **13** Підкоряйтесь своїми дружинами], немов зі слабшою вазою, всякій людській владі заради Господа – чи виявляючи [їм] пошану, як співспадкоємцям цареві, як володарю, **14** чи намісникам, як благодаті життя, щоб не було перешкод посланим від Нього, щоб карати злочинців вашим молитвам. **8** І нарешті, усі [будьте] та хвалити тих, хто робить добро. **15** Бо однієї думки, співчутливі, братолюбні, така Божа воля, щоб, роблячи добро, ви милосердні й покірливі. **9** Не повертайте приборкували неуцтво нерозумних людей. злом за зло або лайкою за лайку, а, **16** [Живіть] як вільні [люди], не як ті, що навпаки, благословляйте, бо ви до цього були використовують свободу для прикриття зла, покликані, щоб успадкувати благословення. але як раби Бога. **17** Шануйте всіх, любіть **10** «Адже той, хто бажає любити життя і хотів братерство, бійтесь Бога, шануйте царя. би бачити добро в [усі] дні, нехай стримує **18** Слуги, у повному страху підкоряйтесь свій язык від зла й вуста свої від того, щоб не лише добрим і лагідним володарям, говорити підступне. **11** Нехай ухиляється але й нечесним. **19** Тому що це достойне від зла й чинить добро, нехай шукає миру похвали, коли хтось через своє сумління й прагне його. **12** Адже очі Господа – на [перед] Богом зносить скорботи, страждаючи праведних, і вуха Його до молитви їхньої несправедливо. **20** Адже яка честь терпіти, [прихилені]. Але обличчя Господа – проти коли вас б'ють за провини? Коли ж ви тих, хто чинить зло». **13** І хто заподіє вам терпите й страждаєте, роблячи добро, – це зло, якщо ви будете прагнути добра? **14** благодать перед Богом. **21** До цього ви були А якщо й страждаєте через праведність покликані, бо і Христос страждав за вас, – ви блаженні. «Тож не бійтесь їхнього залишивши вам приклад, щоб ви йшли Його залякування й не тривожтеся». **15** Натомість слідами. **22** «Він не вчинив гріха, і в Його освячуєте Господа Христа у ваших серцях. устах не було знайдено підступу». **23** Коли [Будьте] завжди готові відповісти кожному, Його ображали, Він не ображав; страждаючи, хто запитує вас про причину надії, яка є у вас, Він не погрожував, але передав [Себе] Тому, **16** але з лагідністю й страхом, маючи добре Хто судить справедливо. **24** «Він у Своєму сумління, щоб ті, хто кепкую з вашої доброї тілі підняв наши гріхи» на хрест, щоб ми, поведінки в Христі, були посоромлені тим, померши для гріхів, жили для праведності; чим вас обмовляють. **17** Адже краще, якщо «Його ранами ви зцілені». **25** Адже ви були на те воля Божа, страждати, роблячи добро, як заблудлі вівці, але тепер повернулися до аніж роблячи зло. **18** Тому що й Христос Пастир й Єпископа ваших душ.

3 Так само ви, дружини, підкоряйтесь вашим чоловікам, щоб деякі з тих, що не слухають Слова [Божого], були й без слова здобуті через поведінку дружин, **2** побачивши вашу чисту поведінку в страху [перед Богом]. **3** Нехай ваша краса полягає не в зовнішності: заплітані волосся, навішуванні золота чи в носінні розкішного одягу, **4** а в прихованій сердечній людині, у нетлінності лагідного й тихого духу, що є дорогоцінним перед Богом. **5** Адже один раз постраждав за гріхи, Праведний за неправедних, щоб привести вас до Бога. [Він був] убитий у тілі, але оживлений Духом, **19** у Якому, зійшовши, проповідував тим духам, що [були] у в'язниці, **20** тим, що колись були непокірні, за днів Ноя, коли Боже довготерпіння було в очікуванні, поки будувався ковчег, у Якому мало – усього вісім душ – було врятовано від води. **21** Це прообраз хрещення, яке спасає зараз і вас. [Воно] не є обмиванням від тілесної нечистоти, а обіцянкою доброго сумління перед Богом через воскресіння Ісуса Христа, **22** Який,

піднявшись на небо, перебуває праворуч від волі, нехай довіряють свої душі вірному Богу, і Йому підкорилися ангели, влади й Творцеві, роблячи добро.

сили.

4 Отже, оскільки Христос постраждав тілом,

то й ви озброюйтесь цією ж думкою, бо той, хто постраждав тілом, перестав грішити, 2 щоб решту часу жити в тілі вже не за людськими лихими бажаннями, а за волею Бога. 3 Бо досить, що в минулому ви виконували волю язичників, віддаючись розпусті, пожадливості, п'янству, гулянкам і огидному ідолопоклонству. 4 Тому вони дивуються, що ви не біжите разом із ними до виру розпусти, і зневажають [vas]. 5 Але вони відповідатимуть перед Тим, Хто готовий судити живих і мертвих. 6 Адже тому Добра Звістка звіщалася й мертвим, щоб вони були судимі як люди – за тілом, і жили по-

Божому – за духом. 7 Але кінець усьому наблизився. Тож будьте розсудливі й тверезі в молитвах. 8 Насамперед майте щирі любов одне до одного, адже любов покриває безліч гріхів. 9 Будьте гостинні одне до одного без нарікання. 10 Служіть одне одному, кожен тим даром, який отримав, як добрі управителі різноманітної Божої благодаті.

11 Коли хтось говорить, [nehay говорити] як Божі слова; коли хтось служить, [nehay це робити] силою, яку дає Всевишній, щоб у

всьому був прославлений Бог через Ісуса Христа, Якому належать слава і сила навіки-віків! Амінь. (aiōn g165) 12 Любі, не дивуйтесь

вогняному випробуванню, що трапляється вам, ніби чомусь дивному, 13 але радійте, що ви розділяєте Христові страждання, щоб і при з'явленні Його слави ви раділи та веселилися. 14 Якщо вас зневажають за

Христове ім'я, то ви блаженні, адже Дух слави і Бога спочиває на вас. 15 Але нехай жоден із вас не страждає, як вбивця, крадій,

злочинець або як той, хто втручається в чужі справи. 16 А коли хтось [страждає]

як християнин, то нехай не соромиться, але прославляє Бога цим ім'ям. 17 Адже настав час розпочати суд від Дому Божого.

І коли він розпочнеться з нас, то який же кінець тих, хто не підкоряється Добрій Звістці Бога?! 18 І: «Коли праведний ледве спасається, то де виявиться безбожник і грішник?» 19 Тому й ті, хто страждає з Божої

5 Тепер закликаю ваших старішин, адже

я теж старішина, свідок Христових страждань, співучасник слави, що має з'явитися: 2 пасіть Божу отару, що є у вас, наглядайте [за нею] не з примусу, а добровільно, як до вподоби Богові. [Пасіть] не задля ненаситної жадоби, а із завзяттям; 3 не як ті, хто володіє над віреними, але як ті, хто є прикладом для отари. 4 І коли з'явиться Головний Пастир, ви отримаєте нев'янучий вінок слави. 5 Так само й ви, молодші, будьте покірні старшим. І всі одягніться в покору одне перед одним, адже: «Бог противиться гордим, а смиренним виявляє милість».

6 Тож підкоріться під сильну руку Бога, щоб свого часу Він підніс вас. 7 Усі ваші турботи покладіть на Нього, бо Він піклується про вас. 8 Будьте тверезі! Пильнуйте!

Ваш супротивник – диявол, і він ходить навколо, як лев, що ричить, шукаючи, кого проковтнути. 9 Противтеся Йому твердою

вірою, знаючи, що ваші брати з [усього] світу зазнають таких самих страждань, що

й ви. 10 А Бог всілякої благодаті, Який покликав вас до Своєї вічної слави в Христі Ісусі, після вашого недовгого страждання Сам вдосконалить [vas], зміцнить, зробить сильними й непохитними. (aiōnios g166) 11

Йому слава і влада навікі! Амінь. (aiōn g165) 12 Я коротко написав вам через Силуана, якого вважаю вірним братом, щоб закликати й завсідчити, що це істинна Божа благодать.

Перебувайте в ній! 13 Вас вітає [церква] у Вавилоні, обрана, як і ви, а також мій син, Марк. 14 Вітайте одне одного поцілунком любові. Мир вам усім у Христі.

2 Петра

1 Симон Петро, раб і апостол Ісуса Христа. Тим, хто завдяки праведності нашого Бога Й Спасителя Ісуса Христа отримав таку ж дорогоцінну віру, як і ми. **2** Нехай благодать і мир вам примножаться в пізнанні Бога та Ісуса, нашого Господа. **3** Його божественна сила дала нам усе для життя й побожності через пізнання Того, Хто покликав нас Своєю славою й добродетелью. **4** Завдяки їм нам даровані велиki та дорогоцінні обітниці, щоб через них ви стали учасниками Божественної природи, уникнувши розтління, яке існує у світі через лихі бажання. **5** Тому докладіть усіх зусиль, щоб додати до вашої віри добродетель, до добродетелей – знання, **6** до знання – стриманість, до стриманості – терпливість, до терпливості – побожність, **7** до побожності – братолюбство, а до братолюбства – любов. **8** Бо якщо ви все це маєте й воно примножується [серед вас], то не будете бездіяльними чи безплодними у пізнанні Господа нашого Ісуса Христа. **9** А в кого цього немає, той короткозорий, [навіть] сліпий, і забув про очищення від своїх минулих гріхів. **10** Тому, брати, усе більше намагайтесь утвердити ваше покликання та обрання, бо, роблячи так, ніколи не спіткнетесь **11** і будете щедро забезпечені [правом] увійти до вічного Царства Господа Й Спасителя нашого Ісуса Христа. (aiōnios g166) **12** Тому я постійно нагадуватиму вам про це, хоча ви це знаєте й утверджені в теперішній істині. **13** Бо вважаю за праведне, доки я ще в цьому наметі, спонукати вас нагадуванням, **14** знаючи, що зняття моого намету вже близько, як і відкрив мені наш Господь Ісус Христос. **15** Я дбатиму, щоб і після моого відходу ви завжди про це пам'ятали. **16** Адже ми сповістили вам про силу та наближення Господа нашого Ісуса Христа, не слідуючи хитромудрим міфам, але будучи очевидцями Його величині. **17** Бо Він отримав честь і славу від Бога Отця, коли до Нього пролунав від величної слави такий голос: «Це Син Мій улюблений, Якого Я вподобав». **18** I ми почули цей голос, що пролунав із неба, коли були з Ним на

святій горі. **19** I ми маємо ще надійніше пророче слово. Ви добре робите, зважаючи на нього як на світильник, який світить у темному місці, доки не почне розвиднятися й ранкова зоря не зійде у ваших серцях. **20** Пам'ятайте насамперед про те, що в Писанні жодне пророцтво не походить від чийогось власного тлумачення. **21** Адже пророцтво ніколи не лунало з волі людини, але від Бога говорили люди, натхнені Святым Духом.

2 Але як в народі були лжепророки, так і поміж вами будуть лжевчителі, які тайно вноситимуть згубні ересі Й, відрікшись Володаря, Який їх викупив, наведуть на себе швидку загибел. **21** багато хто піде за їхньою розпustoю, а через них дорога істини буде зневажатися. **3** I в ненаситності вони будуть наживатися на вас через видумані слова. Однак вирок, [винесений] ще здавна, не затримується, а їхня загиbel не дрімає. **4** Адже якщо Бог не пощадвиг ангелів, які згрішили, а передав їх кайданам мороку, відправивши до Тартару, щоб зберегти для суду; (*Tartaroō g5020*) **5** i якщо не пощадвиг стародавнього світу, навівши на безбожних світовий потоп, але зберіг Ноя, проповідника праведності, і з ним ще сімох; **6** i якщо Він засудив міста Содома та Гоморри на руйнування, спопеливши їх і показавши приклад, що трапиться з безбожними людьми, **7** проте врятував праведного Лота, який був пригнічений розбещеною поведінкою беззаконних **8** (адже праведник, живучи між ними, день у день мучив [свою] праведну душу через беззаконні діла, які бачив і чув), **9** [то] Господь знає, як врятувати благочестивих від випробування, а неправедних зберегти на День суду для покарання, **10** особливо тих, хто ходить за тілесною зіпсованою пожадливістю й зневажає владу. [Вони] зарозумілі свавільці, які не бояться зневажати славних, **11** тоді як ангели, котрі переважають їх силою і міццю, не виносять на них зневажливого осуду перед Господом. **12** Але ці [люди] зневажають те, чого не розуміють. Вони, немов нерозумні тварини, народжені для вилову й забиття, [самі] будуть забиті у своїй зіпсованості, **13** прийнявши кару як відплату за неправедність. Вони повсякденні

розкоші вважають за задоволення. Брудні безбожних людей. **8** Любі, не ігноруйте й мізерні, вони насолоджуються своїм того, що один день для Господа – немов обманом, бенкетуючи з вами. **14** Маючи тисяча років і тисяча років – немов один очі, повні перелюбу й безупинних гріхів, день! **9** Господь обітниці не затримується, та серце, привчене до ненаситності, вони хоч деякі розуміють це як затримку. Однак зваблюють нестійкі душі. Вони – діти Він довготерпеливий до вас, бо не бажає, прокляття. **15** Покинувши пряму дорогу, щоб хтось загинув, а лише щоб усі прийшли вони заблукали, слідуючи дорогою Валаама, до покаяння. **10** А День Господній прийде, [сина] Восора, який полюбив неправедну як злодій вночі. Тоді небо з гуркотом нагороду. **16** Проте він отримав докір за промине, основи світу будуть зруйновані свое беззаконня: німа під'яремна ослиця, у вогні, а земля та діла [людські] будуть заговоривши людським голосом, запобігла виявлені. **11** Оскільки все це буде знищено, божевіллю пророка. **17** Вони – безводні то якими ж повинні бути ви у святій і джерела й тумани, гнані бурею, для яких побожній поведінці, **12** очікуючи й прагнучи приготований морок темряви. **18** Адже прискорити прихід Дня Божого, коли небо, промовляючи пишномовні нісенітниці, вони охоплене вогнем, буде знищено й основи зваблюють тілесною похіттою та розпустою світу розплавляться у вогні? **13** Але ми, згідно людей, які ледве втекли від тих, хто живе з Його обітницєю, чекаємо на нове небо й на в обмані. **19** Вони обіцяють ім волю, а нову землю, в яких перебуває праведність. самі є рабами тління. Адже чим хтось **14** Тому, любі, очікуючи цього, постарайтесь, переможений, тим і поневолений. **20** Бо щоб Він знайшов вас у мирі, чистими якщо вони уникнули загнання світу й незаплямованими. **15** І довготерпіння через пізнання нашого Господа й Спасителя нашого Господа вважайте за спасіння, як Ісуса Христа, а потім виявилися оплутані вам і писав наш любий брат Павло за та переможені ним, – то останнє для даною йому мудрістю, **16** так, як і в усіх них гірше від першого. **21** Адже краще посланнях, в яких він про це говорить. У них ім було не пізнавати дороги праведності, є декілька речей, важких для розуміння, які ніж, пізнавши, відвернутися від святої необізанні та нестійкі люди перекручують, заповіді, яку ім передали. **22** Справдилося як і інші Писання, – на власну ж загибель. щодо них прислів'я: «Пес повертається до **17** Тож ви, любі, знаючи заздалегідь [про своєї блюмотини], а також: «Помита свиня це], стережіться, щоб ви не були віддалені оманою беззаконних і не втратили своєї непохитності, **18** але зростайте в благодаті й розумінні нашого Господа та Спасителя Ісуса Христа. Йому слава і нині, і в День вічності. Амінь. (aiōn g165)

3 Любі, я пишу вам уже друге послання. У них через нагадування я пробуджуємо више щире розуміння, 2 щоб ви згадали слова, сказані святыми пророками, і заповідь Господа й Спасителя, [передану] вашими апостолами. 3 Перш за все знайте, що в останні дні прийдуть насмішники з насмішками, які ходять за власними лихими бажаннями 4 й кажуть: «Де обітниця Його приходу? Адже відкoli упокоїлися [наші] праобрази, усе залишається так, як від початку творіння!» 5 Але вони навмисно ігнорують те, що з давнини небо і земля були [створені] Словом Божим із води та через воду, 6 і через те тодішній світ, затоплений водою, загинув. 7 Але зараз небо і земля, збережені для вогню тим самим Словом, тримаються на День суду та загибелі

1 Івана

1 Ми [звіщаємо вам] про те, що було від початку, що ми чули, що бачили власними очима, що оглядали й до чого торкалися нашими руками, – про Слово Життя. **2** Життя явилося, ми Його бачили, [про Нього] свідчимо й звіщаємо вам Життя вічне, яке було з Отцем і явилося нам. (aiōnios g166) **3** Ми проголошуємо вам те, що ми бачили й чули, щоб і ви мали спільність із нами. А наша спільність – з Отцем та Його Сином Ісусом Христом. **4** Про це й пишемо вам, щоб наша радість була повною. **5** Ось звістка, яку ми чули від Нього й звіщаємо вам: Бог – це світло, і в Ньому немає ніякої темряви. **6** Якщо ми кажемо, що маємо спільність із Ним, а ходимо в темряві, то обманюємо й не перебуваємо в істині. **7** А якщо ходимо у світлі, як і Він є у світлі, то маємо спільність одне з одним, і кров Ісуса, Сина Божого, очищає нас від усякого гріха. **8** Якщо ми кажемо, що не маємо гріха, то вводимо себе в оману і в нас немає істини. **9** Якщо ж ми визнаємо наші гріхи, то Він простить їх та очистить нас від усякої неправедності, бо Він вірний і праведний. **10** А коли кажемо, що ми не згрішили, то робимо Його неправдомовцем, і Його Слова немає в нас.

2 Діточки мої, я пишу вам це, щоб ви не грішили, а якщо хтось згрішив, то перед Отцем ми маємо Заступника – праведного Ісуса Христа. **2** Він – жертва за наші гріхи, і не тільки за наші, але й за [гріхи] всього світу. **3** Якщо ми дотримуємося Його заповідей, то знаємо, що пізнали Його. **4** Той, хто каже: «Я Його знаю», але не дотримується Його заповідей, є брехуном, і немає в Ньому істини. **5** Але в кожному, хто дотримується Його Слова, Божа любов стала дійсно досконалою. Так ми розуміємо, що ми є в Ньому. **6** Хто каже, що перебуває в Ньому, повинен жити так само, як жив Ісус. **7** Любі [мої], я пишу вам не нову заповідь, а стару, яку ви мали від початку. Стара заповідь – це Слово, яке ви чули. **8** Але все ж я пишу вам нову заповідь, яка є істиною в Ньому й у вас, тому що темрява відступає, і світло істини вже сяє. **9** Хто

каже, що перебуває у світлі, але ненавидить свого брата, [той] і досі в темряві. **10** Хто любить свого брата, [той] перебуває у світлі, і немає в ньому причини для спотикання. **11** А хто ненавидить свого брата, той перебуває в темряві, і в темряві ходить, не знаючи, куди йде, бо темрява засліпила його очі. **12** Пишу вам, діточки, тому що ваші гріхи були прощені заради Його імені. **13** Пишу вам, батьки, тому що ви пізнали Того, Хто є від початку. Пишу вам, юнаки, тому що ви перемогли лукавого. **14** Я написав вам, діти, тому що ви пізнали Отця. Я написав вам, батьки, тому що ви пізнали Того, Хто є від початку. Я написав вам, юнаки, тому що ви сильні, і Слово Боже перебуває у вас, і ви перемогли лукавого. **15** Не любіть світу, ні того, що у світі. Хто любить світ, у тому немає любові до Отця, **16** тому що все, що є у світі, – пожадливість тіла, пожадливість очей та життева гордість, – не від Отця, а від світу. **17** Світ та його бажання минають, але **хто виконує волю Божу, той залишається вічно.** (aiōn g165) **18** Діти, це остання година. Як ви чули, антихрист наближається, і вже з'явився багато антихристів. Із цього розуміємо, що це остання година. **19** Вони вийшли з-поміж нас, але [ніколи] не були нашими, бо якби вони були з наших, то лишилися б з нами. Але вони [вийшли,] щоб показати, що не всі з наших. **20** Ви маєте помазання від Святого й усе знаєте. **21** Я написав вам не тому, що ви не знаєте істини, а тому, що ви її знаєте, і тому, що жодна брехня не може походити з істини. **22** Хто брехун, як не той, хто заперечує, що Ісус є Христос? Хто відкидає Отця і Сина, той і є антихрист. **23** Кожен, хто зрікається Сина, не має й Отця, а хто визнає Сина, той має й Отця. **24** Нехай у вас перебуває те, що ви чули від початку. Якщо у вас перебуватиме те, що ви чули від початку, то й ви перебуватимете в Сині й в Отці. **25** І це є обітниця, яку Він нам дав, – вічне життя. (aiōnios g166) **26** Я написав вам це з приводу тих, хто вводить вас в оману. **27** Помазання, яке ви отримали від Нього, залишається у вас, і ви не потребуєте, щоб хтось вас навчав, бо воно саме вчить вас усього. Воно істинне, а не брехливе. Залишається в Ньому, як воно й навчило вас. **28** Тож тепер, діточки, залишайтесь в

Ньому, щоб, коли Він з'явиться, ми мали нього, то як Божа любов може залишатися сміливість і не були осоромлені перед Ним у ньому? **18** Діточки, любімо не словом і час Його приходу. **19** Якщо ви знаєте, що Він язиком, але ділом і правдою. **19** Так ми праведний, ви знаєте, що кожен, хто робить розуміємо, що походимо від правди, і перед праведне, народжений від Нього.

3 Подивіться, яку дивовижну любов проявив до нас Отець, щоб ми були названі Божими дітьми! **I** ми [справді Його діти]! Світ не знає нас тому, що не пізнав Його. **2** Любі, тепер ми Божі діти. I те, ким станемо, ще не явилося, але ми знаємо, що коли Він з'явиться, то ми станемо подібними до Нього, тому що ми побачимо Його Таким, Яким Він є. **3** Кожен, хто має цю надію в Христа, очищує себе, як і Він є чистий. **4** Кожен, хто чинить гріх, чинить і беззаконня, бо гріх є беззаконням. **5** Ви знаєте, що Христос явився, щоб усунути наші гріхи, а в Ньому гріха немає. **6** Кожен, хто залишається в Ньому, не грішить. А кожен, хто грішить, не бачив Його й навіть не пізнав Його.

7 Діточки, нехай ніхто не вводить вас в Так розпізнавайте Духа Бога: кожен дух, оману. Хто чинить правду, той праведний, який визнає, що Ісус Христос прийшов у як і Він праведний. **8** Хто чинить гріх, той тілі, є від Бога. **3** А кожен дух, який не визнає від диявола, тому що диявол грішить від Ісуса, не від Бога. Це [дух] антихриста, про початку. Тому Син Божий і явився, щоб якого ви чули, що наближається, і він вже у зруйнувати діла диявола. **9** Кожен, хто світі. **4** Діточки, ви від Бога, і ви перемогли народжений від Бога, не робить гріха, тому їх, бо Той, Хто у вас, величніший від того, що Боже насіння перебуває в ньому. Він хто у світі. **5** Лжепророки – від світу, тому не може грішити, оскільки народжений від те, про що вони говорять, є від світу, і світ їх Бога. **10** Так можна виявити, хто є Божими слухає. **6** А ми від Бога, і хто знає Бога, слухає дітьми і хто є дітьми диявола: кожен, хто нас, а той, хто не від Бога, не слухає нас. Так не чинить праведності й не любить свого ми розпізнаємо Духа правди й духа омані. брата, – не від Бога. **11** Такою є звістка, яку **7** Любі, любімо одне одного, тому що любов ви чули від початку: ми повинні любити є від Бога, і кожен, хто любить, народжений одне одного. **12** Не так, як Каїн, який був від від Бога та знає Бога. **8** А хто не любить, лукавого й вбив свого брата. А чому ж він не знає Бога, тому що Бог є любов. **9** Так його вбив? Тому що його діла були лихі, явилася любов Божа до нас: Бог послав Свого а діла його брата – праведні. **13** Бррати, не Єдинородного Сина у світ, щоб ми жили дивуйтесь, якщо світ ненавидить вас. **14** через Нього. **10** Любов полягає не в тому, Ми знаємо, що вже перейшли від смерті до що ми полюбили Бога, але в тому, що Бог життя, бо ми любимо братів, а той, хто не полюбив нас і послав Свого Сина як жертву любить, залишається мертвим. **15** Кожен, за наші гріхи. **11** Любі, якщо Бог так полюбив хто ненавидить свого брата, є вбивцею, а нас, то й ми повинні любити одне одного. **12** ви знаєте, що жоден вбивця немає в собі Бога ніхто ніколи не бачив. Якщо ми любимо вічного життя. (αἰδοῖος γι166) **16** Отак ми пізнали одне одного, Бог перебуває в нас, і Його любов: Христос віddав за нас своє життя. Тож любов у нас досконала. **13** Так ми пізнаємо, і ми повинні віddавати своє життя за братів. що залишаємося в Бозі і Бог у нас, бо Він нам **17** Якщо хтось має багатства світу, дивіться дав від Свого Духа. **14** Ми бачили й свідчимо, на потребу свого брата та є байдужим до що Отець послав Сина як Спасителя світу. **15**

Якщо хтось визнає, що Ісус – Божий Син, то чує нас. **15** І якщо ми знаємо, що Бог нас Бог перебуває в ньому, а він – у Бозі. **16** Ми чує, то що б ми не просили, знаємо, що пізнали й повірили в любов, яку Бог має до отримали те, що попросили в Нього. **16** Якщо нас. Бог є любов, і хто перебуває в любові, хтось бачить свого брата, [який] грішить не перебуває в Бозі, і Бог перебуває в ньому. **17** смертельним гріхом, нехай просить, і [Бог] Так любов удосконалюється в нас, щоб ми дасть йому життя – [тому], хто грішить не мали сміливість у День Суду, бо ми в цьому смертельним гріхом. Але є гріх, який веде світі, як [Ісус]. **18** У любові немає страху. до смерті, і я не кажу, щоб ви молилися за Навпаки, досконала любов викидає страх того. **17** Будь-яка неправедність є гріхом, але геть, тому що страх має [в собі] покарання, а є гріх, який не веде до смерті. **18** Ми знаємо, хто боїться, ще не вдосконалений у любові. що кожен народжений від Бога не грішить. **19** Ми любимо, тому що Бог перший полюбив Адже Народжений від Бога охороняє його, і нас. **20** Якщо хтось скаже: «Я люблю Бога», лукавий не нашкодить йому. **19** Ми знаємо, а брата свого ненавидить, той брехун, бо що ми є від Бога і що весь світ знаходиться у якщо не любить брата свого, якого бачить, владі лукавого. **20** Ми знаємо, що Син Божий не може любити Бога, Якого не бачить. **21** I прийшов і дав нам розуміння, щоб пізнали Істинного. І тепер ми в Істинному, у Його Сина – Ісусі Христі. Він – істинний Бог і життя вічне. (aiōnios g166) **21** Діточки, бережіть себе від ідолів!

5 Кожен, хто вірить, що Ісус є Христос, той народжений від Бога. І кожен, хто любить Того, Хто народив, любить і народжених від Нього. **2** Так ми розуміємо, що любимо Божих дітей, коли ми любимо Бога й виконуємо Його заповіді. **3** Ми проявляємо любов до Бога, якщо дотримуємося Його заповідей. А заповіді Його не важкі. **4** Адже кожен, хто народжений від Бога, перемагає світ. І те, що перемогло світ, – це наша віра. **5** Хто перемагає світ, як не той, хто вірить, що Ісус є Син Божий? **6** Ісус Христос – це Той, Хто прийшов через воду і кров. Він прийшов не тільки через воду, але через воду і кров. І Дух – це Той, Хто свідчить [про це], оскільки Дух – істина. **7** Бо троє свідчать: **8** Дух, вода і кров. І троє [свідчать] одне. **9** Якщо ми приймаємо людське свідчення, [то] свідчення Бога є величнішим, адже це є свідчення Бога: Він засвідчив про Свого Сина. **10** Хто вірить у Сина Божого, має свідчення в собі самому. Хто не вірить Богові, робить Його обманщиком, оскільки він не вірить свідченню, яке зробив Бог щодо Свого Сина. **11** І ось це свідчення: Бог дав нам вічне життя, і це життя – у Його Сині. (aiōnios g166) **12** Хто має Сина, має й життя; а хто не має Сина Божого, не має життя. **13** Я написав це вам, віруючим в ім'я Сина Божого, щоб ви знали, що маєте вічне життя. (aiōnios g166) **14** І це є сміливість, яку ми маємо перед Богом: якщо ми просимо щось згідно з Його волею, Він

2 Івана

1 Старець. Обраній пані та її дітям, яких я люблю в істині, і не тільки я, але й всі, хто пізнав істину, **2** бо істина залишилася в нас і буде з нами повік. (aiōn g165) **3** Благодать, милість і мир від Бога Отця й від Ісуса Христа, Сина Отця, нехай буде з нами в істині й любові. **4** Я сильно зрадів, тому що знайшов серед твоїх дітей тих, хто ходить в істині, згідно із заповіддю, яку ми отримали від Отця. **5** І тепер прошу тебе, пані, не так, ніби пишу тобі нову заповідь, але ту, яку маємо від початку: любімо одне одного! **6** І в цьому полягає любов: щоб ми жили за Його заповідями. Це є заповідь, яку ви чули від початку. За нею й живіть! **7** Тому що у світі з'явилася багато тих, хто вводить в оману й не визнає Ісуса Христа, Який прийшов у тілі. Це є антихрист і ошуканець. **8** Пильнуйте себе, щоб ви не загубили того, що ми напрацювали, але щоб ви отримали повну винагороду. **9** Кожен, хто віддаляється й не залишається у вченні Христа, не має Бога. Той, хто залишається у вченні, має Отця і Сина. **10** Якщо хтось приходить до вас і не приносить цього вчення, не приймайте його до вашого дому й не кажіть йому: «Вітаю!». **11** Бо той, хто каже: «Вітаю!», розділяє його лихі вчинки. **12** Я мав би багато чого вам написати, але не хочу [цього робити] чорнилом на папері. Я сподіваюся прийти до вас, і ми поговоримо віч-на-віч, щоб наша радість була повна. **13** Діти твоєї обраної сестри вітають тебе!

3 Івана

1 Старець. Улюбленому Гаеві, якого я люблю в істині. **2** Любий [брате], я молюся, щоб ти був здоровий і щоб процвітав у всьому, як процвітає твоя душа. **3** Бо я неймовірно зрадів, коли брати прийшли й засвідчили про твою вірність істині, як ти ходиш в істині. **4** Я не маю більшої радості, ніж чути, що мої діти живуть в істині. **5** Любий, ти показуєш вірність в усьому, що б ти не робив для братів, [навіть якщо вони] незнайомі. **6** Вони засвідчили про твою любов перед церквою, і добре зробиш, якщо відправиш [їх] у дорогу так, як до вподоби Богові. **7** Бо вони пішли заради імені [Ісуса], не взявши нічого від язичників. **8** Тож ми повинні допомагати таким, як вони, щоб бути співпрацівниками істини. **9** Я написав щось церкві, але Діотреф, прагнучи мати першість, не приймає нас. **10** Тому, коли я прийду, нагадаю діла, які він робить, обмовляючи нас лихими словами. Та й на цьому не зупиняється: сам братів не приймає, і тих, хто хоче [приймати], зупиняє та виганяє з церкви. **11** Любий, не наслідуй зла, але [наслідуй] добро. Той, хто робить добро, є від Бога, а той, хто робить зло, не бачив Бога. **12** Деметріос від усіх отримав добре свідчення, навіть від істини. І ми також свідчимо, і ти знаєш, що наше свідчення істинне. **13** Я мав би багато чого тобі написати, але не хочу чорнилом і пером. **14** Я сподіваюся скоро відвідати тебе, і ми поговоримо віч-на-віч. Мир тобі! Друзі вітають тебе. Привітай [там] поіменно кожного з друзів.

Юда

1 Юда, раб Ісуса Христа і брат Якова. Покликаним, улюбленим в Бозі Отці та збереженим Ісусом Христом. **2** Милосердя, мир і любов нехай вам примножаться! з Любі, докладаючи всіх зусиль у написанні про наше спільне спасіння, я визнав за обов'язок написати вам і закликати боротися за віру, довірену святим раз і назавжди. **4** Адже прокралися деякі люди, записані ще здавна для цього вироку, безбожні, які обертають благодать нашого Бога в розпусту та зрікаються єдиного Володаря й Господа нашого Ісуса Христа. **5** Я хочу нагадати вам, хоч ви й так вже все знаєте, що Господь, визволивши спершу народ з Єгипетської землі, пізніше знищив тих, що не повірили. **6** І ангелів, які не втримали свого початкового стану, але покинули своє житло, Він затримав у вічних кайданах під мороком для суду великого Дня. (aidios g126) **7** Також Содом, Гоморра та довколишні міста, що подібно до них чинили розпусту й жадали іншого тіла, стали прикладом [для нас], зазнавши карі вічного вогню. (aiōnios g166) **8** Так само й ці сновиди осквернюють [своє] тіло, відкидають владу й зневажжають славних. **9** Та навіть сам архангел Михаїл, коли дорікав дияволу й говорив про тіло Мойсея, не дозволив собі винести зневажливого осуду, але сказав: «Нехай Господь тобі докорить!» **10** А ці [люди] зневажжають те, чого не знають, а що знають від природи, – як ті нерозумні тварини, – то тим себе й гублять. **11** Горе їм! Адже вони пішли дорогою Каїна, заради винагороди кинулись в оману Валаама та загинули в бунті Корея. **12** Вони – підводні рифи на ваших вечерях любові, які безсоромно бенкетують із вами, пасучи лише самих себе; [вони] – безводні хмари, гнани навколо вітрами, безплідні осінні дерева, двічі мертві та вирвані з корінням, **13** дикі морські хвилі, які піняться власним соромом, блукаючи зірки, для яких навіки зберігається морок темряви. (aiōn g165) **14** Про них пророкував Енох, сьомий від Адама, кажучи: «Ось Господь гряде з міriadами Своїх святих, **15** щоб учинити суд над усіма й викрити кожну душу в усіх їхніх вчинках

безбожності, які вони безбожно виконували, і за всі суворі слова, які промовили проти Нього безбожні грішники». **16** Вони скаржники й критики, які живуть за своїми лихими бажаннями, а їхній рот говоритъ хвалебні слова, підлещуючись задля власної користі. **17** А ви, любі, запам'ятайте слова, сказані апостолами нашого Господа Ісуса Христа, **18** які говорили вам: «В останній час будуть насмішники, які житимуть за своїми безбожними бажаннями». **19** Це ті, які спричиняють поділи, [люди] плотські, які не мають Духа. **20** Ви ж, любі, будуйте себе найсвятішою вірою, молячись у Святому Дусі. **21** Зберігайте себе в Божій любові, очікуючи милосердя Господа нашого Ісуса Христа, [що веде] до вічного життя, (aiōnios g166) **22** та будьте милосердними до тих, хто вагається; **23** інших рятуйте, вириваючи з вогню; ще до інших зі страхом виявляйте милосердя, відчуваючи огиду й до сорочки, опоганеної плоттю. **24** А Тому, Хто може зберегти вас від падіння й поставити перед Своєю славою непорочними в радості, **25** единому Богу, нашему Спасителю, через Ісуса Христа, Господа нашого, слава, велич, сила та влада раніше всякого віку, нині й на всі віки! Амінь. (aiōn g165)

Об'явлення

1 Об'явлення Ісуса Христа, яке дав Йому Бог, щоб показати Своїм рабам, що незабаром має відбутися. Він показав це [об'явлення], відправивши Свого ангела до Свого раба Івана, **2** який засвідчив усе, що бачив про Слово Боже й про Ісуса Христа. **3** Блаженний той, хто читає, і ті, хто слухає слова цього пророцтва та дотримується написаного, бо час уже наблизився. **4** Іван. Семи церквам Азії. Благодать вам і мир від Того, Хто є, Хто був і Хто має прийти, і від семи духів, що перед Його престолом, **5** і від Ісуса Христа, вірного Свідка, Первістка з мертвих і Правителя земних царів. Він нас любить і Своєю кров'ю звільнив нас від наших гріхів, **6** зробив нас Царством та священниками Богові й Отцю Своєму. Йому слава і сила навіки-віків! Амінь. (αἰσ
9:16) **7** Ось Він іде з хмарами, і кожне око Його побачить, навіть ті, хто Його проколов, і всі народи на землі ридатимуть перед Ним. **8** «Я – Альфа і Омега, – говорить Господь Бог, – Той, Хто є, Хто був і Хто має прийти, Вседержитель!» **9** Я, Іван, ваш брат і співучасник у стражданнях, Царстві та терпнні в Ісусі, був на острові, що зветься Патмос, за Слово Боже та свідчення про Ісуса. **10** У день Господній я був у Дусі й почув за собою гучний голос, немов [голос] сурми, **11** який казав: «Те, що бачиш, запиши в книгу й надішли до семи церков: у Ефес, Смирну, Пергам, Тіятиру, Сарди, Філадельфію та Лаодикію». **12** Я повернувся, щоб подивитися, чий голос говорив до мене. І, повернувшись, побачив сім золотих світильників, **13** а серед світильників був хтось, схожий на Сина Людського, одягненого в довгу одежду, підперезаного попід груди золотим поясом. **14** Його голова та волосся були білі, як біла вовна, як сніг, а очі – як полум'я вогню. **15** Його ноги були як бронза, розпалена в печі, а голос – як шум великої води. **16** У правій руці Він тримав сім зірок, а з Його вуст виходив обосічний меч. Його обличчя було як сонце, яке світить у [всій] своїй силі. **17** Коли я побачив Його, то впав до Його ніг, наче мертвий. Він поклав на мене праву руку й сказав: «Не бійся! Я Перший і

Останній. 18 Я Живий. Я був мертвий, а ось тепер Я живий навіки-вікі! І Я маю ключі від смерті й від царства мертвих. (aiōn g165, Hades g86) 19 Тож напиши те, що ти бачив, що є зараз і що має статися після цього. 20 Таємниця семи зірок, які ти бачив у Мене в правій руці, і семи золотих світильників [така]: сім зірок – це ангели семи церков, а сім світильників – це сім церков».

2 «Ангелу церкви в Ефесі напиши: „Так говорить Той, Хто тримає сім зірок у правій руці й ходить серед семи золотих світильників: **2** Я знаю твої діла, твою важку працю та твоє терпіння. Я знаю, що ти не можеш зносити злих людей, що ти випробовував тих, хто називає себе апостолами, але не є ними, і виявив, що вони обманщики. **3** Ти маєш терпіння й постраждав за Мое ім'я, але не втомився. **4** Тим не менш, Я маю щось проти тебе: ти залишив свою першу любов. **5** Тому згадай, звідки ти впав, покайся й роби те, що робив від початку. Якщо ж ти не покаєшся, Я прийду до тебе й зрушу твій світильник з його місця. **6** Але є в тобі щось добре: ти ненавидиш діла николаїтів, як і Я іх ненавиджу. **7** Хто має вуха, нехай чує, що Дух говорить церквам. Тому, хто переможе, дам істі з дерева життя, яке знаходитьться в Божому раю“. **8** Ангелу церкви в Смирні напиши: „Так говорить Той, Хто Перший і Останній, Хто помер і воскрес: **9** Я знаю твої страждання та твою біdnість, хоча насправді ти багатий! Я знаю про зневагу тих, хто називає себе юдеями, хоча вони не юдеї, а зборище сатани. **10** Не бійся того, що тобі треба буде страждати. Декого з вас диявол кине у в'язницю, щоб випробувати вас, і будете страждати протягом десяти днів. Будь вірним аж до смерті, і дам тобі вінець життя. **11** Хто має вуха, нехай чує, що Дух говорить церквам. Той, хто переможе, не зазнає шкоди від другої смерті“.

12 Ангелу церкви в Пергамі напиши: „Так говорить Той, Хто має гострий, обосічний меч: **13** Я знаю, що ти живеш там, де престол сатани. Але ти залишаєшся вірним Моєму імені. Ти не зріксся Моєї віри [навіть] у дні, коли у вашому місті, де живе сатана, було вбито Антипу – Мого вірного свідка. **14** Тим не менш, Я

маю кілька речей проти тебе: є там у тебе А якщо ти не прокинешся, Я прийду, як деякі, що тримаються вчення Валаама, який злодій, і ти не знатимеш, о котрій годині навчив Валака спокушати синів ізраїльських, Я прийду до тебе. 4 Але ти маєш у Сардах щоб вони їли принесене в жертву ідолам і кількох людей, які не опоганили свого одягу. чинили розпусту. 5 Також ти маєш і тих, Вони будуть ходити зі Мною, одягнені в хто тримається вчення николайтів. 6 Тож біле, бо вони достойні [цього]. 7 Той, хто покайся! Якщо ж ти не покаєшся, Я скоро переможе, буде, як і вони, одягнений у біле. прийду до тебе й буду боротися проти них Я не викреслю його імені з книги життя, а мечем Моїх уст. 8 Хто має вуха, нехай визнаю його ім'я перед Моїм Отцем та Його чує, що Дух говорить церквам. Тому, хто ангелами. 9 Хто має вуха, нехай чує, що переможе, Я дам прихованої манні і більш Дух говорить церквам“. 10 Ангелу церкви у каміні із написаним новим ім'ям, яке відоме Філадельфії напиши: „Так говорить Той, Хто лише тому, хто його отримує“. 11 Ангелу святий і правдивий, Хто має ключа Давида. церкви в Тіятирі напиши: „Так говорить Син Того, що Він відчиняє, ніхто не зачинить, Божий, очі Якого – немов вогняне полум'я, а і того, що Він зачиняє, ніхто не відчинить. ноги – як розплавлена бронза. 12 Я знаю твої 13 Я знаю твої діла. Ось Я поставив перед діла, твою любов, віру, служіння та терпіння тобою відчинені двері, яких ніхто не може і що останні твої діла більші, ніж перші. 14 Зачинити. [Хоча] ти маєш мало сили, але Тим не менш, Я маю щось проти тебе: ти послухався Мого Слова й не зрікся Мого дозволяєш жінці Єзавелі, яка називає себе імені. 15 Ось Я дам тобі зі зборища сатани пророчицею, навчати й вводити Моїх слуг тих, хто називає себе юдеями, хоча вони не в оману, [жити] в розпусті та юсти те, що [юдеї], а обманщики. Я змушу їх прийти й принесене в жертву ідолам. 16 Я дав їй час поклонитися до твоїх ніг, і пізнають вони, що покаятися, але вона не бажає покаятися від Я полюбив тебе. 17 Оскільки ти дотримався своєї статової розпусті. 18 Ось Я кидаю її на Мого слова бути стійким, то і Я збережу тебе ліжко [страждань], а тих, хто чинить із нею від години випробувань, яка має прийти розпусту, змушу сильно страждати, якщо на всіх людей, [щоб] випробувати жителів вони не покаються у своїх ділах. 19 Я уражу землі. 20 Я скоро прийду. Тримайся того, її дітей смертю, і всі церкви знатимуть, що маєш, щоб ніхто не забрав твоєго вінця. що Я Той, Хто досліджує серця та думки, і 21 Того, хто переможе, Я зроблю стовпом у дам кожному з вас згідно з вашими ділами. Храмі Мого Бога, і він ніколи його не покине. 22 Іншим же з вас, що в Тіятирі, хто не Я напишу на ньому ім'я Мого Бога та ім'я має цього вчення й не пізнав так званих міста Мого Бога – нового Єрусалима, що глибоких таємниць сатани, Я кажу: «Я не сходить із неба від Мого Бога, [а також] і покладаю на вас іншого тягара, 23 тільки Мое нове ім'я. 14 Хто має вуха, нехай чує, що тримайте те, що у вас є, поки Я не прийду». Дух говорить церквам“. 15 Ангелу церкви в 24 Тому, хто переможе й виконає Мою волю Лаодикиї напиши: „Так говорить Той, Хто є до кінця, Я дам владу над народами, – 25 «і Амінь, вірний і правдивий свідок, Володар він буде керувати ними залізним жезлом: 26 творіння Божого: 16 Я знаю твої діла, що ти як і Я отримав її від Свого Отця. І дам йому ні холодний, ні гарячий. О, якби ж ти був досвітню зорю. 27 Хто має вуха, нехай чує, холодним або гарячим! 17 Але оскільки ти лише теплий – ні гарячий і ні холодний, – Я виплюну тебе з Мого рота. 18 Бо ти говориш: я багатий, я збагатився, і мені нічого не потрібно. І не усвідомлюєш, що ти нещасний, жалюгідний, бідний, сліпий і голий. 19 Я раджу тобі купити в Мене золото, очищене у вогні, щоб збагатитися; більш одяг, щоб одягнутися й не показувати своєї ганебної наготи; і мазь для очей, щоб ти міг бачити. 20 Я докоряю тому, кого люблю, і

караю його. Тож будь ревним і покайся. 20 голосом проголошував: «Хто достойний Ось Я стою біля дверей і стукаю. Якщо хтось зняти печатки та розгорнути сувій?» 3 Але почує Мій голос і відчинить двері, Я зайду ніхто ні на небі, ні на землі, ні під землею до нього й буду вечеряти з ним, а він – зі не міг розгорнути сувою або подивитись у Мною. 21 Тому, хто переможе, Я дам право нього. 4 Я гірко плакав, бо не було знайдено сидіти зі Мною на Моєму престолі, так само, нікого, хто був би гідний розгорнути сувій як і Я переміг і сів з Отцем Моїм на Його престолі. 22 Хто має вуха, нехай чує, що Дух говорить церквам“.

4 Після цього я глянув, а ось переді мною були двері, відчинені в небеса, і голос, подібний до звуку сурми, який я чув раніше, заговорив до мене: «Піднімись сюди, і Я покажу тобі, що має відбутися після цього». 2 Я відразу опинився в Дусі, і ось там, на небі, стояв престол, на якому [Хтось] сидів. 3 Той, Хто там сидів, був подібний до каменя яшми та рубіну. Навколо престолу сяяла веселка, яка була подібна до смарагду. 4 Навколо престолу було [ще] двадцять чотири престоли, а на них сиділи двадцять чотири старці. Вони були одягнені в білий одяг, а на головах мали золоті корони. 5 Від престолу виходили блискавки, голоси та громи. Перед престолом палали сім світильників – сім духів Божих. 6 [Також] перед престолом було щось схоже на скляне море, [прозоре], як кришталь. У центрі та навколо престолу були чотири живі істоти, які мали безліч очей спереду й ззаду. 7 Перша жива істота була схожа на лева, друга була як віл, третя мала обличчя, як у людини, четверта була схожа на орла, що летить. 8 Кожна з чотирьох живих істот мала по шість крил і безліч очей навколо й всередині. День і ніч вони ніколи не перестають говорити: 9 I [щоразу,] коли живі істоти віddавали славу, честь і подяку Тому, Хто сидів на престолі й Хто живий навіки-віків, (aiōn g165) 10 двадцять чотири старці падали перед Тим, Хто сидів на престолі, і поклонялися Тому, Хто живий навіки-віків. Вони клали свої корони перед престолом, кажучи: (aiōn g165) 11 «Ти, наш Господь і Бог, гідний отримати славу, і честь, і владу, бо Ти створив усе і за Твоєю волею все існує та було створено!»

5 Я побачив у правій руці Того, Хто сидів на престолі, сувій, списаний з обох боків і запечатаний сімома печатками. 2 I я побачив могутнього ангела, який гучним

із племені Юди, Корінь Давида, переміг і [може] розгорнути сувій та сім його печаток». 6 Тоді я побачив, що в центрі престолу серед чотирьох живих істот та старців стояв Агнець, ніби заколений. У Агнця було сім рогів і сім очей, якими є сім духів Божих, розісланих по всій землі. 7 Він пішов і взяв [сувій] з правицею Того, Хто сидів на престолі. 8 I коли Він взяв сувій, чотири живі істоти та двадцять чотири старці впали ниць перед Агнцем. У кожного з них у руках були арфи й золоті чаши, повні пахощів, які є молитвами святих. 9 I вони заспівали нову пісню, кажучи: «Гідний Ти взяти сувій і відкрити його печатки, тому що Ти був заколотий і Своєю кров'ю Ти відкупив [людей] для Бога: з усякого племені та мови, з [усякого] народу та нації. 10 Ти зробив їх Царством і священниками для нашого Бога, і вони царюватимуть на землі». 11 Потім я подивився й почув голос багатьох ангелів, які оточили престол, живих істот і старців. А число їх – десятки тисяч по десять тисяч і тисячі тисяч. 12 Гучним голосом вони говорили: «Достойний Агнець, Який був заколотий, отримати владу, багатство, мудрість, силу, честь, славу й благословення». 13 Тоді я чув, як усі творіння на небі, і на землі, і під землею, і на морі, і все, що в них, говорять: «Тому, Хто сидить на престолі, і Агнцеві благословення, честь, слава і сила (aiōn g165) 14 Чотири живі істоти казали: «Амінь», а старці впали ниць і поклонилися.

6 Я побачив, що Агнець відкрив першу із семи печаток, і почув, як одна з чотирьох живих істот голосом, схожим на грім, казала: «Підйди!» 2 Я подивився, і ось – білий кінь! [Вершник], який сидів на ньому, мав лук. Йому дали корону, і він вирушив як переможець, щоб перемагати. 3 Коли [Агнець] відкрив другу печатку, я почув, як

друга жива істота сказала: «Підійди!» 4 І тримали чотири земні вітри, щоб жоден вийшов ще один кінь, вогняно-червоний. із них не дув ні на землю, ні на море, [Вершнику], який сидів на ньому, було дано ні на жодне дерево. 2 Я побачив іншого силу забрати мир від землі, щоб [люди] ангела, який підіймався зі сходу і який мав вбивали одне одного. I дано було Йому печатку живого Бога. Він голосно крикнув великий меч. 5 Коли Агнець відкрив третю до чотирьох ангелів, яким було дано силу печатку, я почув, як третя жива істота заподіяла шкоду землі та морю: 3 «Не сказала: «Підійди!» Я подивився, і ось – шкодьте ні землі, ні морю, ні деревам, поки чорний кінь! [Вершник], який сидів на ньому, ми не поставимо печатку на чоли рабів мав у своїй руці вагу. 6 Потім я почув, як нашого Бога». 4 Тоді я почув кількість тих, серед чотирьох живих істот пролунав голос, хто був запечатаний: сто сорок чотири який казав: «Одна міра пшениці за динарій і тисячі з усіх племен Ізраїлевих. 5 Iz племені три міри ячменю за динарій, а олії та вину Юди було запечатано дванадцять тисяч, не завдай шкоди!» 7 Коли Агнець відкрив із племені Рувима – дванадцять тисяч, четверту печатку, я почув голос четвертої із племени Гада – дванадцять тисяч, 6 живої істоти, що сказала: «Підійди!» 8 Я із племені Ашера – дванадцять тисяч, із подивився, і ось – блідий кінь! [Вершника], племені Нафталі – дванадцять тисяч, із який сидів на ньому, звали Смерть, і царство племені Манасії – дванадцять тисяч, 7 із мертвих ішло за ним. I була дана їм влада племені Симеона – дванадцять тисяч, із над четвертою частиною землі, щоб убивати племені Левія – дванадцять тисяч, із племені мечем, голодом, чумою й дикими звірами землі. (Hadēs g86) 9 Коли Він відкрив п'яту Іссахара – дванадцять тисяч, із племені печатку, я побачив під вітarem душі тих, хто Завулона – дванадцять тисяч, із племені був убитий через Слово Боже, і свідчення, Йосифа – дванадцять тисяч, із племені яке вони зберегли. 10 Вони гучно вигукнули: печаттю. 9 Після цього я подивився, і «Доки, Володарю, Святий і Правдивий, доки там переді мною було безліч людей, яких Ти не будеш судити мешканців землі й ніхто не міг порахувати, з усіх націй, не помстишся за нашу кров?» 11 Потім племен, народів та мов, що стояли перед кожному з них був даний білий одяг, і престолом та перед Агнцем. Вони були в було їм сказано поочекати ще трохи, поки білих одежах і тримали в руках пальмові повну кількість їхніх товаришів та їхніх гілки. 10 I вони вигукували гучним голосом: братів не буде вбито, так само, як і їх. 12 Я «Спасіння належить нашему Богу, Який спостерігає, як Він відкриває шосту печатку. сидить на престолі, і Агнцю». 11 I всі ангели, I був великий землетрус, і сонце почорніло, що стояли навколо престолу, навколо мов мішковина, увесь місяць став криваво- старійшин та чотирьох живих істот, упали червоний, 13 а зірки з неба попадали на перед престолом долілиць і поклонилися землю, як смоковниця скидає свої недозрілі Богові, 12 кажучи: «Амінь! Хвала і слава плоди, коли її струшує сильний вітер. 14 мудрість, подяка і честь, сила та могутність Небо відступило, як згорнутий сувій, і кожна у нашого Бога навіки-віків! Амінь». (aiōn g165) гора та острови були зрушені зі свого місця. 13 Тоді один зі старійшин запитав мене: 15 Тоді земні царі, князі, полководці, багаті, —Хто ті, одягнені в білі оджі, і звідки вони? могутні та всі інші, і раби, і вільні, сховалися 14 Я відповів: —Пане, ти знаєш, [хто вони]? в печерах та серед гірських скель. 16 Вони I він сказав: —Це ті, хто вийшов із великої закликали до гір та скель: «Впадіть на нас і скорботи; вони випрали свій одяг і вибілили сховайте нас від обличчя Того, Хто сидить його у крові Агнця. 15 Тому «вони стоять на престолі, і від гніву Агнця! 17 Бо настав перед престолом Бога та служать Йому день великий День Їхнього гніву, і хто може і ніч у Його Храмі. A Tой, Хто сидить на вистояти?»

7 Після цього я побачив чотирьох ангелів, престолі, розтягне намет над ними. 16 Вони що стояли на чотирьох кутах землі. Вони ніколи більше не будуть голодувати; вони більше ніколи не будуть спраглими. I не палитиме їх сонце й жодна спека. 17 Bo

Агнець, Який у центрі престолу, буде їхнім а лише людям, які не мали на чолах Божої Пастирем; Він поведе їх до джерел живої печатки. 5 [Сарані] не дозволено їх вбивати, води. І Бог витре кожну слезу з їхніх очей».

8 Коли [Агнець] відкрив сьому печатку, на небі десь на пів години настала тиша. 2 І я побачив сім ангелів, що стоять перед Богом; і їм було дано сім сурм. 3 Інший ангел, який мав золоту кадильницю, прийшов і став біля жертвника. Йому було дано багато паоців із молитвами святих на золотому жертвнику перед престолом. 4 Дим ладану разом із молитвами святих піднімався до Бога з руки ангела. 5 Тоді ангел узяв кадильницю, наповнив її вогнем із жертвника й кинув на землю; і пролунали громи та голоси, спалахнули блискавки й стався землетрус. 6 Тоді сім ангелів, які мали сім сурм, підготувалися сурмити. 7 [Коли] перший ангел засурмив, то з'явилися град та вогонь, змішані з кров'ю, і все це було кинуто на землю. І вигоріла третина землі, третина дерев і вся зелена трава. 8 [Коли] другий ангел засурмив, щось схоже на величезну гору, охоплену вогнем, було кинуто в море. І третина моря перетворилася на кров, 9 третина живих істот у морі загинула й третина кораблів була знищена. 10 [Коли] третій ангел засурмив, то велика зірка, палаючи, як смолоскип, упала з неба на третину річок і джерела води. 11 Ім'я зірки – Полин. І третина вод стала як полин, і багато людей загинуло, бо вода стала гіркою. 12 [Коли] четвертий ангел засурмив, третина Сонця, третина Місяця й третина зірок потемніла. Третина дня була без світла, як і третина ночі. 13 І я побачив та почув, як орел, що летів посеред неба, гучно вигукнув: «Горе! Горе! Горе мешканцям землі від звуку сурм інших трьох ангелів, які мають засурмити!»

9 [Коли] п'ятий ангел засурмив, я побачив зірку, яка впала з неба на землю. [Зірці] дали ключ від колодязя безодні. (Abyssos g12) 2 Коли вона відкрила безодні, з неї піднявся дим, як з великої печі. Сонце й повітря потемніли від того диму з безодні. (Abyssos g12) 3 З диму вийшла на землю сарана, і була дана їй влада, як у земних скорпіонів. 4 Їй було сказано не завдавати шкоди ні у чаклунстві, ні у статевій розпусті, ні в земній траві, ні зелені, ні жодному дереву, крадіжках.

а лише катувати протягом п'яти місяців. І страждання, якого вони зазнали, було схоже на жало скорпіона, коли він жалить людину. 6 У ті дні люди шукатимуть смерті, але не знайдуть її; вони будуть прагнути померти, але смерть утече від них. 7 Сарана була схожа на підготовлених до бою коней. На головах вони мали щось схоже на золоті корони, а їхні обличчя нагадували людські обличчя. 8 Їхнє волосся нагадувало волосся жінок, а зуби були як у левів. 9 Вони мали панцири, немов із заліза, а шум їхніх крил був схожий на грім баґатьох коней і колісниць, що мчать у бій. 10 У них були хвости та жала, як у скорпіонів, а в їхніх хвостах була сила шкодити людям протягом п'яти місяців. 11 Вони мали царем над собою ангела безодні, якого єврейською звали Абаддон, а грецькою Аполліон. (Abyssos g12) 12 Перше горе минуло, але ще два горя попереду. 13 Шостий ангел засурмив, і я почув голос, який лунав із чотирьох рогів золотого жертвника, що перед Богом. 14 Він говорив до шостого ангела, що мав сурму: «Звільни чотирьох ангелів, зв'язаних біля великої річки Евфрат». 15 І були звільнені чотири ангели, котрі були підготовлені саме для цієї години, дня, місяця та року, щоб убити третину людства. 16 Чисельність конних військ становила двадцять тисяч разів по десять тисяч. Я почув їх число. 17 Коні та вершники, яких я бачив у видінні, [виглядали так]: вони мали вогняно-червоні, темно-сині та жовті, як сірка, нагрудники. Голови коней нагадували голови левів, а з пашці виходили вогонь, дим і сірка. 18 Цими трьома карами – вогнем, димом та сіркою, що виходили з їхніх уст, – була вбита третина людства, 19 бо сила коней була в їхніх устах і в їхніх хвостах. Їхні хвости схожі на змій, що мали голови, якими завдавали шкоди. 20 Решта людей, які не загинули від цих кар, не покаялися в ділах своїх рук і не переставали поклонятися демонам та ідолам із золота, срібла, міді, каменю та дерева, які не бачать, не чують і не ходять.

10 Тоді я побачив іншого могутнього хто захоче їм нашкодити. **6** Вони мають владу ангела, що спускається з неба. Він був закрити небо, щоб не було дощу в дні їхнього оповитий хмарою, і райдуга була над його пророцтва, мають владу перетворювати воду головою. Його обличчя було схоже на в кров і вражати землю будь-якою карою так сонце, а ноги як вогняні стовпи, **2** він часто, як захочутъ. **7** I коли вони закінчать тримав у своїй руці розгорнутий невеликий свій. Він поставив праву ногу на море, а ліву – на землю, **3** вигукнув гучним голосом, подібним до ричання лева. Коли він закричав, пролунали голоси семи громів. Содом та Єгипет, де був розіп'ятий їхній **4** I коли сім громів заговорили, я збирався Господь. **9** Протягом трьох із половиною писати, але почув голос із неба, який сказав: днів [люди] зі всякою народу, племені, мови «Запечатай те, що сказали сім громів, і та нації будуть дивитися на їхні тіла й не не записуй цього». **5** Тоді ангел, якого я дозволяю поховати їх. **10** Мешканці землі бачив, стоячи на морі й на землі, підняв свою праву руку до неба **6** й присягнув Тим, Хто живий навіки-віків, Хто створив ці два пророки мучили тих, хто живе на небо і все, що в ньому, землю і все, що на ній, море і все, що в ньому. Він сказав, що зволікання вже не буде. (aiōn g165) **7** А в ті дні, коли сьомий ангел засурмить, дивився на них. **12** [пророки] почули гучний тоді здійсниться Божа таємниця, яку Він голос із неба, що говорив їм: «Підніміться сповістив Своїм рабам, пророкам. **8** Тоді сюди!» Вони піднялися в небо на хмарі, а голос, який я почув із неба, ще раз заговорив їхні вороги дивилися на них. **13** Тієї ж міті до мене: «Іди, візьми розкритий свій, що в стався сильний землетрус – і десята частина руці ангела, який стоїть на морі й на землі». міста завалилася. I загинули від землетрусу **9** Тож я підійшов до ангела й попросив його сім тисяч людей, а інші жахнулися й віддали дати мені маленький свій. Він сказав мені: славу Богу неба. **14** Пройшло друге горе, «Візьми і з'їж його. У твоєму животі буде гірко, але в роті він буде солодкий, як мед». **10** Я взяв маленький свій з руки ангела і з'їв його. У роті він був солодкий, як мед, але коли я з'їв його, у животі стало гірко. **11** Тоді мені сказали: «Ти повинен знову пропокувати про народи, племена, мови й багатьох царів».

11 I дано мені тростину, подібну до мірної палиці, і сказано: «Іди й виміряй Храм Божий, жертвовник і тих, хто там поклоняється в ньому. **2** Але зовнішнього двору Храму не міряй, бо його було віддано язичникам. Вони топтатимуть святе місто сорок два місяці. **3** Я дам [владу] двом Своїм свідкам, одягненим у мішковину, і вони пропокуватимуть тисячу двісті шістдесят днів». **4** Це два оливкових дерева та два світильники, що стоять перед Господом землі. **5** Якщо хтось намагається заподіяти їм шкоду, з їхніх вуст виходить вогонь і пожирає їхніх ворогів. Ось так помре кожен,

але скоро настане третє. **15** Сьомий ангел засурмив, і на небі пролунали гучні голоси, які казали: «Царство світу стало [Царством] нашого Господа та Його Христя! Він буде царювати навіки-віків!» (aiōn g165) **16** I двадцять чотири старці, що сиділи на своїх престолах перед Богом, упали долілиць і поклонилися Богові, **17** кажучи: «Ми дякуємо Тобі, Господи Боже Вседержителю, Той, Хто є і Хто був, бо Ти взяв Свою велику силу й почав царювати. **18** Народи розлютилися, але Твій гнів прийшов. Настав час судити померлих і нагородити Твоїх рабів, пророків і святих, які шанують Твое ім'я, малих та великих, і знищити тих, хто руйнує землю». **19** Потім був відкритий Божий Храм на небі, і в Храмі було видно ковчег Його завіту. I спалахнули блискавки, пролунали голоси та громи, стався землетрус та сильний град.

12 Велике знамення з'явилось на небі: жінка, зодягнена в сонце, яка [мала] місяць під ногами, а на її голові був вінок

із дванадцяти зірок. 2 Вона була вагітна та кричала від болю, бо терпіла вже муки народження. 3 Потім на небі з'явилося ще одне знамення: величезний червоний дракон із сімома головами, десятьма рогами богохульне ім'я. 2 Звір, якого я бачив, був та сімома коронами на головах. 4 Його подібний до леопарда, однак його ноги були, хвіст змів із неба третину зірок і кинув їх як у ведмедя, а паша – як у лева. Дракон дав на землю. Дракон стояв перед жінкою, яка [звірові] свою силу, свій престол і велику збиралася народити, щоб зажерти її дитину, владу. 3 Одна з голів [звіра] мала начебто коли вона народиться. 5 [Жінка] народила смертельну рану, але ця рана була загоєна. І сина, дитину чоловічої статі, яка «буде вся земля була вражена та пішла за звіром. 4 панувати над усіма народами залізним Люди поклонялися дракону, бо він дав владу жезлом». Її дитя було взяте до Бога й до звіру, а також поклонялися звіру, кажучи: Його престолу. 6 Жінка ж втекла в пустелю, «Хто подібний до звіра? Хто може вести до місця, підготовленого для неї Богом, війну проти нього?» 5 [Звіру] було дано уста, щоб там про неї могли піклуватися тисячу щоб вимовляти зухвалі й богохульні слова, і двісті шістдесят днів. 7 І сталася на небі влада діяти протягом сорока двох місяців. 6 війна. Михаїл та його ангели воювали проти Він відкрив свої уста, щоб богохульствувати дракона, а дракон та його ангели воювали проти Бога, проти Його імені, Його Оселі [проти них]. 8 І не змогли вони перемогти, та тих, хто живе на небі. 7 Йому було дано і втратили своє місце на небі. 9 Великого вести війну проти святих і перемогти їх. дракона, давнього змія, якого називають [Також] йому було надано владу над кожним дияволом або сатаною, що зводить увесь світ племенем, народом, мовою та нацією. 8 Усі із дороги, було кинуто на землю разом із жителі землі поклонятимуться [звіру] – усі, його ангелами. 10 Тоді я почув гучний голос чиї імена не записані від створення світу на небі, що казав: «Тепер прийшли спасіння в книзі життя Агнця, Який був убитий. 9 та сила, Царство нашого Бога та влада Його Хто має вуха, нехай почує! 10 «Якщо комусь Христа. Бо скинуто обвинувача наших братів, [призначено піти] в полон, у полон піде. [скинуто] того, хто обвинувачував їх перед Якщо комусь [призначено] померти від меча, Богом вдень та вночі. 11 Вони перемогли від меча помре». У цьому терпіння та віра його через кров Агнця та через слово свого святих. 11 Потім я побачив другого звіра, свідчення і не полюбили свого життя аж який виходив із землі. Він мав два роги, до смерті. 12 Тому радійте, небеса і всі, як у янгняти, але говорив, як дракон. 12 Він хто живе в них! [Але] горе землі та морю, послуговувався усією владою першого звіра бо диявол зійшов до вас. Він сповнений й діяв від його імені. Він змусив землю та великої люті, бо він знає, що має обмаль її мешканців поклонятися першому звіру, часу». 13 Коли дракон побачив, що його смертельна рана якого була загоєна. 13 кинули на землю, він почав переслідувати Він робив великі знамення, навіть вогонь жінку, яка народила хлопчика. 14 Але жінці із неба зводив на землю перед людьми. були дані два великі орліні крила, щоб 14 [Другий звір] вводив в оману жителів вона могла полетіти в пустелю, до місця, землі через знамення, які йому було дано [підготовленого] для неї. Там, де про неї робити від імені першого звіра. Він наказав піклуватимутися три з половиною роки, жителям землі зробити образ звіра, який був далеко від змія. 15 Тоді змій зі свого рота поранений мечем, [але] залишився живим. випустив воду, наче річку, щоб змити її 15 Йому було дано вдихнути духа в образ потоком. 16 Але земля допомогла жінці: [першого] звіра, щоб образ говорив і робив відкривши рота, вона проковтнула річку, яку так, аби той, хто не поклониться образу дракон випустив зі свого рота. 17 Тоді дракон звіра, був убитий. 16 Він зробив так, щоб розлютився на жінку й пішов воювати проти усім [людям] – великим і малим, багатим і решти її нащадків – тих, хто виконує Божі бідним, вільним і рабам – був даний знак на заповіді й дотримується свідчення Ісуса. їхніх правицях або на чолах, 17 щоб ніхто

13 Потім [дракон] став на березі моря. І я побачив звіра, що виходив із моря. Він

не міг ні купувати, ні продавати, крім того, своєї праці, бо їхні діла йдуть за ними». хто має цей знак – ім'я звіра або число його **14** Тоді я подивився, і ось [переді мною] імені. **18** У цьому мудрість. Хто має розум, була біла хмара, а на хмарі сидів Хтось, нехай вирахує число звіра, адже це людське подібний до Сина Людського. На голові Він мав золоту корону, а в руці – гострий серп.

14 Потім я подивився, і ось переді мною

Агнець. Він стояв на горі Сіон, і з Ним – сто сорок чотири тисячі, у яких на чолі написане Його ім'я та ім'я Його Отця. **2** I я почув голос із неба, наче гуркіт бурхливих вод і наче гучний грім. Голос, який я почув, був схожий на звучання арф, на яких грають арфісти. **3** Вони заспівали нову пісню перед престолом і перед чотирма живими істотами та старцями. Ніхто не міг вивчити тієї пісні, окрім ста сорока чотирьох тисяч викуплених із землі. **4** Це ті, хто не опоганився жінками, залишившись незайманими. Вони йдуть за Агнем, куди б Він не пішов. Вони були викуплені від людства – як первінні плоди Богові та Агнцю. **5** В іхніх устах не було знайдено брехні. Вони – непорочні. **6** Потім я побачив іншого ангела, який летів посеред неба. Він мав проголосити вічну Добру Звістку тим, хто живе на землі: кожній нації, племені, мові та народу. (*aiōn g166*) **7** Він сказав гучним голосом: «Бійтесь Бога й віддайте Йому славу, бо прийшов час Його закінчується Божий гнів. **8** I я побачив суду. Поклоніться Тому, Хто створив небо, щось схоже на скляне море, змішане з землю, море та джерела вод!» **9** За ним вогнем, і тих, хто переміг звіра, його слідував інший ангел, кажучи: «Упав! Упав образ та число його імені. Вони стояли Великий Вавилон! Він напоїв усі народи біля моря й тримали Божі арфи. **3** Вони вином своєї статевої розпусти». **9** Третій співали пісню раба Божого Мойсея та Агнця, ангел слідував за ними, кажучи гучним кажучи: «Великі та дивовижні діла Твої, голосом: «Якщо хтось поклоняється звіру та його образу й отримує його знак на чоло або руку, **10** той буде пити нерозведене вино Божого гніву, приготовлене в чаши його імені». (*aiōn g165*) **12** У цьому терпіння святих, які виконують заповіді Божі й [залишаються] вірними Ісусу. **13** Потім я почув голос із неба, який сказав: «Напиши це: блаженні мертві, які відтепер помирають у Господі!». «Так, – каже Дух, – вони відпочинуть від димом від слави Божої та від Його сили, і

15 I ще один ангел вийшов із Храму й гучним голосом промовив до Того, Хто сидів на хмарі: «Візьми Свій серп і жни, бо прийшов час жнив і врожай землі дозрів». **16** I Той, Хто сидів на хмарі, кинув Свого серпа на землю, і врожай на землі був зібраний. **17** Потім інший ангел вийшов із Храму на небі, і він теж мав гострий серп. **18** I ще один ангел, який мав владу над вогнем, вийшов від жертовника й гучним голосом промовив до того, що мав гострий серп: «Надішли свій гострий серп і збери грана винограду на землі, бо його виноград дозрів». **19** Ангел кинув свого серпа на землю й, зібравши виноград, вкинув його до великої давильні Божого гніву. **20** [Виноград] було почавлено в давильні за містом. З неї потекла кров, яка піднялася аж по вудила коней і розлилась на тисячу шістсот стадій.

15 Я побачив на небі ще одне велике

дивовижне знамення: сім ангелів із сімома останніми карами, бо ними віддайте Йому славу, бо прийшов час Його закінчується Божий гнів. **2** I я побачив суду. Поклоніться Тому, Хто створив небо, щось схоже на скляне море, змішане з землю, море та джерела вод!» **3** За ним вогнем, і тих, хто переміг звіра, його слідував інший ангел, кажучи: «Упав! Упав образ та число його імені. Вони стояли Великий Вавилон! Він напоїв усі народи біля моря й тримали Божі арфи. **3** Вони вином своєї статевої розпусти». **9** Третій співали пісню раба Божого Мойсея та Агнця, ангел слідував за ними, кажучи гучним кажучи: «Великі та дивовижні діла Твої, голосом: «Якщо хтось поклоняється звіру та його образу й отримує його знак на чоло або руку, **10** той буде пити нерозведене вино Божого гніву, приготовлене в чаши його імені». (*aiōn g165*) **12** У цьому терпіння святих, які виконують заповіді Божі й [залишаються] вірними Ісусу. **13** Потім я почув голос із неба, який сказав: «Напиши це: блаженні мертві, які відтепер помирають у Господі!». «Так, – каже Дух, – вони відпочинуть від димом від слави Божої та від Його сили, і

й дивовижне знамення: сім ангелів із сімома останніми карами, бо ними віддайте Йому славу, бо прийшов час Його закінчується Божий гнів. **2** I я побачив суду. Поклоніться Тому, Хто створив небо, щось схоже на скляне море, змішане з землю, море та джерела вод!» **3** За ним вогнем, і тих, хто переміг звіра, його слідував інший ангел, кажучи: «Упав! Упав образ та число його імені. Вони стояли Великий Вавилон! Він напоїв усі народи біля моря й тримали Божі арфи. **3** Вони вином своєї статевої розпусти». **9** Третій співали пісню раба Божого Мойсея та Агнця, ангел слідував за ними, кажучи гучним кажучи: «Великі та дивовижні діла Твої, голосом: «Якщо хтось поклоняється звіру та його образу й отримує його знак на чоло або руку, **10** той буде пити нерозведене вино Божого гніву, приготовлене в чаши його імені». (*aiōn g165*) **12** У цьому терпіння святих, які виконують заповіді Божі й [залишаються] вірними Ісусу. **13** Потім я почув голос із неба, який сказав: «Напиши це: блаженні мертві, які відтепер помирають у Господі!». «Так, – каже Дух, – вони відпочинуть від димом від слави Божої та від Його сили, і

й дивовижне знамення: сім ангелів із сімома останніми карами, бо ними віддайте Йому славу, бо прийшов час Його закінчується Божий гнів. **2** I я побачив суду. Поклоніться Тому, Хто створив небо, щось схоже на скляне море, змішане з землю, море та джерела вод!» **3** За ним вогнем, і тих, хто переміг звіра, його слідував інший ангел, кажучи: «Упав! Упав образ та число його імені. Вони стояли Великий Вавилон! Він напоїв усі народи біля моря й тримали Божі арфи. **3** Вони вином своєї статевої розпусти». **9** Третій співали пісню раба Божого Мойсея та Агнця, ангел слідував за ними, кажучи гучним кажучи: «Великі та дивовижні діла Твої, голосом: «Якщо хтось поклоняється звіру та його образу й отримує його знак на чоло або руку, **10** той буде пити нерозведене вино Божого гніву, приготовлене в чаши його імені». (*aiōn g165*) **12** У цьому терпіння святих, які виконують заповіді Божі й [залишаються] вірними Ісусу. **13** Потім я почув голос із неба, який сказав: «Напиши це: блаженні мертві, які відтепер помирають у Господі!». «Так, – каже Дух, – вони відпочинуть від димом від слави Божої та від Його сили, і

ніхто не міг увійти до Храму, поки не буде [живе] на землі, настільки сильним був закінчено сім кар сімох ангелів.

16 Тоді я почув гучний голос із Храму, який казав семи ангелам: «Ідіть та вилийте на землю сім чащ Божого гніву». **2** Перший [ангел] пішов і вилив свою чашу на землю, і з'явилися болючі вирази та жахливі гнійні рани в людей, які мали знак звіра й поклонялися його образу. **3** Другий [ангел] вилив свою чашу на море, і воно стало наче кров мерця, і все живе в морі загинуло. **4** Третій [ангел] вилив свою чашу на річки та джерела води, і вони стали кров'ю. **5** Тоді я почув ангела вод, що казав: «Праведний Ти, Хто є і Хто був, Святий Ти, бо так присудив». **6** Адже вони пролили кров святих та пророків, і Ти дав їм пити кров. Вони варті [цього]!» **7** я почув віттар, що казав: «Так, Господи Боже, Вседержителю, правдиві й справедливі Твої суди!» **8** Четвертий [ангел] вилив свою чашу на сонце, і йому дозволено було палити людей вогнем. **9** велика спека обпалювала людей, так що вони зневажали ім'я Бога, Який має владу над цими карами, але вони не покаялись і не прославили Його. **10** П'ятий [ангел] вилив свою чашу на престол звіра, і його царство занурилось у темряву. [Люди] від болю кусали свої язики **11** і зневажали Бога небесного через їхні болі та рани, але вони не покаялись у своїх ділах. **12** Шостий [ангел] вилив свою чашу на велику річку Евфрат, і вода її висохла, щоб підготувати шлях царям зі Сходу. **13** Потім я побачив, як із пащі дракона, з пащі звіра та з уст лжепророка вийшли три нечисті духи, схожі на жаб. **14** Це демонічні духи, які роблять знамення, вони виходять до царів усього світу, щоб зібрати їх для битви у великий День Бога Вседержителя. **15** «Ось Я приходжу, як злодій! Блаженний той, хто пильнує й зберігає свій одяг, щоб не ходити оголеним і щоб [люди] не бачили його сорому!». **16** Потім [нечисті духи] зібрали [царів] на місце, яке єврейською називається Армагеддон. **17** Сьомий [ангел] вилив свою чашу в повітря, і з Храму від престолу пролунав гучний голос, що казав: «Звершилося!» **18** Потім спалахнули блискавки, пролунали голоси та громи й стався великий землетрус. Такого землетруса не було відтоді, як людство

зуміло на землі, настільки сильним був землетрус. **19** Велике місто розділилося на три частини, і міста народів розпалися. Бог згадав великий Вавилон і дав йому чашу, наповнену вином Його лютого гніву. **20** Кожен острів утік, і гір неможливо було знайти. **21** Величезний град, завбільшки з талант, падав із неба на людей. І вони зневажали Бога через кару градом, бо кара була дуже велика.

17 Один із семи ангелів, що мали сім чащ, прийшов і сказав мені: «Прийди, я покажу тобі покарання великої розпусниці, яка сидить над багатьма водами. **2** З нею земні царі чинили статеву розпусту, а жителі землі впивалися вином її розпусти». **3** Тоді [ангел] переніс мене в Дусі у пустелю. [Там] я побачив жінку, що сиділа на багряному звірі, який увесь був покритий богохульними іменами; він мав сім голів і десять рогів. **4** Жінка була одягнена в порфіру та багряницю і була прикрашена золотом, дорогоцінними каменями та перлами. У своїй руці вона тримала золоту чашу, наповнену мерзотами та нечистотою її розпусти. **5** На чолі було написане ім'я, таємниця: великий вавилон – мати розпусниць і мерзот землі. **6** Я побачив, що жінка була п'яна від крові святих та від крові свідків Ісуса. Побачивши її, я був дуже здивований. **7** Тоді ангел сказав мені: «Чому ти дивуєшся? Я скажу тобі таємницю жінки та звіра, який її носить і має сім голів і десять рогів. **8** Звір, якого ти побачив, був, а [зараз] його немає. Він вийде з безодні й піде на загибел. Мешканці землі, імена яких не були записані в книзі життя від створення світу, будуть здивовані, коли побачать звіра, бо колись він був, а [зараз] його немає, але він прийде». (Abyssos g12) **9** «У цьому розум і мудрість. Сім голів – це сім пагорбів, на яких сидить жінка. Це також і сім царів. **10** П'ятеро впали, один є, інший ще не прийшов; але коли він прийде, то він залишиться ненадовго. **11** Звір, який був, а зараз його немає, – восьмий. Він належить до семи й іде до загибелі. **12** Десять рогів, які ти побачив, – це десять царів, які ще не отримали царства. Але вони отримають царську владу на одну годину разом зі звіром. **13** Вони мають одну мету і віддають свою силу й

владу звіру. 14 Вони будуть вести війну будуть плакати та сумувати за нею, бо ніхто проти Агнця, але Агнець переможе їх, бо більше не купує їхніх товарів: 12 товарів Він є Цар царів і Володар володарів. І разом із золота, срібла, дорогоцінного каміння, із Ним будуть Його покликані, обрані та перлин, тонкого льняного полотна, порфіри, вірні». 15 Тоді [ангел] сказав мені: «Води, шовку й багряної тканини, усякого пахучого які ти бачив там, де сидить розпушниця, дерева, усяких речей зі слонової кістки, – це люди, народи, нації та мови. 16 Звір посуду з дорогих дерев, бронзи, заліза та та десять рогів, які ти бачив, зненавидять мармуру, 13 [а також] корицю, прянощі, розпушницю. Вони спустошать її, залишать пахищі, мир, ладан, вино, оливкову олію, голою, з'їдячи її тіло та спалають у вогні. 17 борошно, пшеницю, худобу, овець, коней, Тому що Бог вклав у їхні серця виконати колісниць, рабів та людських душ. 14 Плоди, Його мету, передати звірові їхнє царство, яких прагнула твоя душа, відійшли від доки не здійсняться слова Божі. 18 Жінка, тебе. Уся розкіш і близкучість втрачена, яку ти бачив, – це велике місто, яке панує і ніколи вже не знайдеш їх. 15 Купці, над земними царями».

18 Після цього я побачив іншого ангела,

що спускався з неба. Він мав велику владу, і земля була осяяна його славою. 2 Він закричав могутнім голосом: «„Упала! Упала велика [розпушниця] Вавилон!“ Вона стала оселею для демонів, притулком для всякої нечистого духа, притулком для всякої нечистого птаха і притулком для кожної нечистої та огидної тварини. 3 Вона напоїла всі народи вином своєї статевої розпусти. Царі землі вчинили з нею розпусту, і земні купці розбагатіли від її великої розкоші». 4 Тоді я почув інший голос із неба, який казав: «„Вийди з неї, Мій народе“, щоб не бути співучасником в її гріхах і не отримати її покарання; 5 бо її гріхи сягають неба і Бог згадав про її злочини. 6 Відплатіть їй, як вона відплатила [іншим], удвічі відплатіть їй за її діла. І в чаши, в якій вона змішувала [вам вино], змішайте їй удвічі. 7 Дайте їй стільки страждання й скорботи, скільки вона славилася й жила в розкоші. Бо у своєму серці вона говорить: „Я сиджу як цариця, я не вдова й ніколи не побачу горя“. 8 Тому одного дня прийдуть на неї покарання: смерть, скорбота й голод. Вона згорить у вогні, бо могутній Господь Бог, Який осудить її». 9 Коли земні царі, які чинили з нею розпусту та розкошували з нею, побачать дим її горіння, вони будуть плакати й сумувати за нею. 10 Злякавшись її страждання, вони стоятимуть далеко й кричатимуть: «Горе! Горе тобі, велике місто! Могутнє місто Вавилон! За одну годину прийшов твій суд!» 11 Земні купці

які торгували цим товаром й збагатилися від неї, стануть здалека, перелякані її стражданнями. Вони будуть плакати й сумувати 16 кажучи: «Горе! Горе [тобі], велике місто, одягнене в тонке льняне полотно, порфіру та багряницю, прикрашене золотом, дорогоцінним камінням і перлами! 17 Бо за одну годину таке велике багатство було зруйноване!» Кожен керманич, усі, хто подорожує на кораблі, моряки та всі, хто заробляє на життя з моря, стояли здалека. 18 Вони бачили дим пожежі й казали: «Чи було колись таке велике місто, як це?» 19 Вони посипали свої голови порохом, плакали, ридали й кричали: «Горе! Горе [тобі], велике місто, де всі, хто мав кораблі на морі, збагатилися завдяки його багатству, бо за одну годину його було знищено! 20 Радійте з цього, небеса, святі, апостоли й пророки! Адже Бог засудив її за те, що вона зробила з вами». 21 Тоді могутній ангел підняв великий, наче жорно, камінь і кинув у море, кажучи: «Так стрімко буде викинute велике місто Вавилон, і вже ніколи більше його не буде. 22 Звуку арфістів та співаків, дударів та сурмачів більше ніколи не можна буде почути в тобі. І вже не буде в тобі жодного ремісника, жодного ремесла ніколи вже в тобі не знайдеться. І звуку від жорен вже не буде чутно в тобі. 23 Уже ніколи не засяє в тобі світло світильника, не пролунає голос нареченого чи нареченої. Твої купці були вельможами землі, бо твоїм чаклунством усі народи були введені в оману. 24 І в ньому була знайдена кров пророків, святих і всіх, хто був убитий на землі».

19 Після цього я почув на небі наче голосом до всіх птахів, що літали серед неба: гучний голос великого натовпу. Вони «Прийдіть, зберіться разом на велику вечерю вигукували: «Алілуя! Спасіння, слава Й Божу, 18 щоб істи тіла царів, полководців сила [належать] нашому Богу, 2 бо істинні та могутніх, тіла коней та їхніх вершників та справедливі Його суди. Він засудив і тіла всіх вільних та рабів, великих та велику розпусницю, яка зіпсувала землю малих». 19 Тоді я побачив звіра, земних своєю розпустою. Він помстився за кров царів та їхні війська, що зібралися разом, Своїх рабів, [пролиту] її руками». 3 I щоб вести війну проти Вершника на коні та вони закричали вдруге: «Алілуя! Дим від Його війська. 20 Але звіра було схоплено, неї підімається навіки-віків!» (*aiōn g165*) 4 а разом із ним і лжепророка, що робив перед ним знамення, якими обманював тих, хто отримав знак звіра й поклонявся його образу. Обох живими кинули у вогняне озеро, що горить сіркою. (*Limnē Pyr g3041 g4442*)

Потім від престолу пролунав голос, який казав: «Хваліть нашого Бога, усі Його раби, 21 А інші були вбиті мечем, що виходив з уст усі, хто бойтися Його, малі та великі!» 6 Вершника на коні, і всі птахи найшлися їхніми тілами.

I я почув, наче голос великого натовпу, наче гуркіт бурхливих вод і наче гучні громи, які казали: «Алілуя! Бо зацарював наш Господь Бог Вседержитель. 7 Радіймо й веселімося! Віддаймо Йому славу! Адже прийшло весілля Агнця і Його наречена вже приготувалася. 8 I дано їй одягнутися в одяг із тонкого льону, чистий та світлий». (Бо тонкий льон означає праведність святих.) 9 Тоді [ангел] сказав мені: «Напиши [це]: блаженні покликані на весільну вечерю Агнця! I додав: «Це істинні слова Бога». 10 Тоді я впав до Його ніг, щоб поклонитися йому. Але він сказав мені: «Дивись, не [роби цього]! Я такий же служитель, як і ти та твої брати, які дотримуються свідчення Ісуса. Богові поклоняйся! Бо свідчення Ісуса – це Дух пророцтва». 11 Я побачив відкрите небо, і ось [там був] білий кінь, і на ньому був Вершник, Якого називають Вірним і Правдивим. Він справедливо судить і воює. 12 Його очі немов вогняне полум'я, а на голові багато вінців. Він має написане ім'я, якого ніхто не знає, крім Нього Самого. 13 Він одягнений в одежу, змочену в крові, Його ім'я – Слово Боже. 14 Слідом за Ним верхи на білих конях їдуть небесні війська, одягнені в тонкий льон, білий і чистий. 15 З Його вуст виходить гострий меч, щоб ним уражати народи. Він буде правити ними зализним жезлом і розчавить у давильні вино люті й гніву Бога Вседержителя. 16 На Його одязі та на стегні було написано ім'я: цар царів і володар володарів. 17 I я побачив ангела, що стояв на сонці й кричав гучним

20 I я побачив ангела, що спускався з неба, маючи в руці ключ від безодні й великий ланцюг. (*Abyssos g12*) 2 Він схопив дракона, стародавнього змія, який є дияволом та сатаною, і зв'язав його на тисячу років. 3 Він кинув його в безодню, замкнув і запечатав над ним [вхід], щоб більше не обманював народи, поки не закінчиться тисяча років. Після цього він має бути звільнений на короткий час. (*Abyssos g12*) 4 I я побачив престоли й тих, хто сидів на них, їм була дана [влада] судити. Це душі тих, хто був обезголовлений за свідчення про Ісуса та за Слово Боже. Вони не поклонилися ні звіру, ні його образу й не отримали його знака на чоло чи руку. Вони ожили й царювали з Христом тисячу років. 5 (Інші мертві не ожили, поки не закінчилася тисяча років.) Це перше воскресіння. 6 Блаженні та святі [всі], хто має частку в першому воскресінні. Друга смерть не має над ними влади, але вони будуть священниками Бога та Христа й царюватимуть із Ним тисячу років. 7 Коли тисяча років закінчиться, сатана буде звільнений зі своєї в'язниці. 8 Він піде обманювати народи з чотирьох сторін світу, Гога й Магога, щоб зібрати їх для війни. Число їх буде як пісок на березі моря. 9 Вони піднялися по [всій] землі й оточили табір святих та улюблене місто. Але зійшов вогонь із неба й пожер їх. 10 А диявола, який їх обманув, було кинуто у вогняне й сірчане озеро, де вже були звір і лжепророк. Вони

будуть мучитися день і ніч навіки-віків. (aīōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442) 11 Потім я побачив Божу славу, а його сяйво було схоже на дорогоцінний камінь, наче камінь яшми, великий білий престол і Того, Хто сидів прозорий, мов кришталь. 12 Він мав велику на ньому. Земля та небо втекли від Його високої стіну з дванадцятьма воротами присутності, бо не знайшлося для них місця. 12 I я побачив мертвих, великих і маліх, що [воротах] були написані імена дванадцяти стояли перед престолом. Були розгорнуті племен Ізраїля. 13 Три брами були на сході, книги; і була розгорнута іще одна книга, три – на півночі, три – на півдні й три – яка є [книгою] життя. Загиблих судили за їхніми вчинками згідно з тим, що записано в книгах. 13 Море віддало мертвих, що були в ньому, а смерть та царство мертвих – тих, що були в них, і кожного судили за його вчинками. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) 14 Потім смерть і царство мертвих були кинуті у вогняне озеро. Вогняне озеро – це друга смерть. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) 15 I той, кого не було знайдено записаним у книзі життя, був укинутий у вогняне озеро. (Limnē Pyr g3041 g4442)

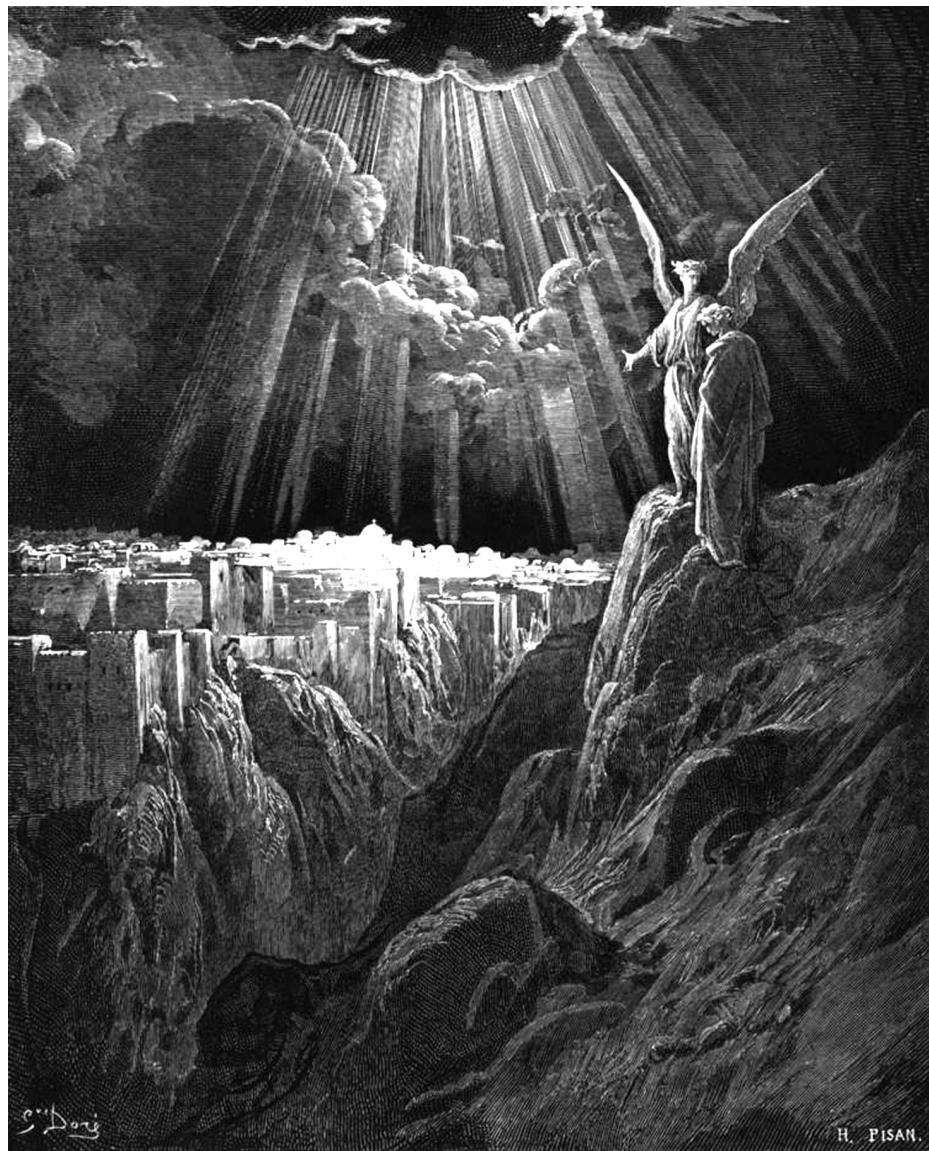
21 Потім я побачив «нове небо та нову землю», бо перше небо та перша земля проминули, і моря вже не було. 2 Я побачив святе місто, новий Єрусалим, що сходив із неба від Бога, підготовлений як наречена, прикрашена для свого чоловіка. 3 I я почув від престолу гучний голос, який казав: «Ось Оселя Бога [тепер] з людьми, і Він житиме з ними. Вони будуть Його народом, і Сам Бог буде з ними їхнім Богом. 4 Він витре кожну слізку з їхніх очей. Більше не буде смерті, жалоби, плачу чи болю, бо колишнє минуло». 5 Той, Хто сидів на престолі, сказав: «Ось Я творю все нове!» I додав: «Запиши [це], бо ці слова надійні й правдиві». 6 Він сказав мені: «Звершилося. Я – Альфа і Омега, Початок і Кінець. Спраглому дам пити даром з джерела живої води. 7 Xto переможе, успадкує це [все], і Я буду його Богом, а він буде Мені сином. 8 Що ж до боягузів, невірних, мерзотників, убивць, розпусників, чаклунів, ідолопоклонників та всіх брехунів, то їхня частка – вогняне ї сірчане озеро. Це є друга смерть». (Limnē Pyr g3041 g4442) 9 Один із семи ангелів, у котрих було сім чащ, наповнених сінома останніми карами, прийшов і сказав мені: «Прийди, я покажу тобі наречену, дружину Агнця». 10 I він переніс мене в Дусі на велику високу гору та показав мені святе місто Єрусалим, що сходило з неба від Бога. 11 Воно мало

12 I я побачив мертвих, великих і маліх, що [воротах] були написані імена дванадцяти племен Ізраїля. 13 Три брами були на сході, книги; і була розгорнута іще одна книга, три – на півночі, три – на півдні й три – яка є [книгою] життя. Загиблих судили за їхніми вчинками згідно з тим, що записано в книгах. 13 Море віддало мертвих, що були в ньому, а смерть та царство мертвих – тих, що були в них, і кожного судили за його вчинками. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) 14 Потім смерть і царство мертвих були кинуті у вогняне озеро. Вогняне озеро – це друга смерть. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) 15 [Ангел], який розмовляв зі мною, мав золоту тростину, щоб виміряти місто, його брами та стіну. 16 Місто було чотирикутне, його довжина була така ж, як ширина. Він вимірював місто тростиною [і виявив, що воно має] дванадцять тисяч стадіїв. Його довжина, широта й висота – однакові. 17 Він вимірював і стіну, і вона мала сто сорок чотири лікті за людською мірою, якою користувався ангел. 18 Стіна [міста] була збудована з яшми, а [саме] місто – з чистого, як прозоре скло, золота. 19 Основи міських стін були прикрашені різними видами дорогоцінного каменю. Перший був із яшми, другий – із сапфіру, третій – з агата, четвертий – зі смарагду, 20 п'ятий – з оніксу, шостий – з рубіна, сьомий – з хризоліту, восьмий – з берилу, дев'ятий – з топазу, десятий – з бірюзи, одинадцятий – з гіацинту й дванадцятий – з ametistu. 21 Дванадцять воріт були дванадцятьма перлинами, кожні ворота були з однієї перліни. Велика вулиця міста була з чистого золота, як прозоре скло. 22 Я не бачив у місті храму, бо його Храм – це Господь Бог Вседержитель і Агнець. 23 Місто не потребує сонця чи місяця, щоб світили в ньому, бо слава Божа освітлює його, а Агнець – його світильник. 24 Народи будуть ходити в його світлі, і земні царі приноситимуть туди свою славу. 25 Його ворота ніколи не будуть зачинені вдень, а ночі там не буде. 26 I принесуть до нього славу й честь народів. 27 У нього не ввійде ніщо нечисте і той, хто чинить ганебне та обманює, а лише той, хто записаний в книзі життя Агнця.

22 Тоді [ангел] показав мені річку води життя, прозору, як кришталь, що, витікаючи з престолу Бога та Агнця, 2 [текла] посеред головної вулиці міста. По обидва береги річки росте дерево життя,

що приносить врожай дванадцять разів на 20 Той, Хто свідчить про це, говорить: «Так, рік, щомісяця даючи свій плід. А листя Я скоро прийду». Амінь! Прийди, Господи дерева служить для зцілення народів. 3 I Icuse! 21 Благодать Господа Ісуса нехай буде не буде більше ніякого прокляття. Престол з усіма. Амінь.

Бога та Агнця буде в місті, і Його раби служитимуть Йому. 4 Вони будуть бачити Його обличчя й [матимуть] на чолах Його ім'я 5 Ночі більше не буде, і не матимутъ потреби у світильнику чи у свіtlі сонця, бо Господь Бог буде світити над ними. І вони царюватимуть навіки-віків. (aīōn g165) 6 [Ангел] сказав мені: «Ці слова вірні й правдиві. Господь Бог, Який надихає пророків, послав Свого ангела показати своїм рабам те, що незабаром має відбутися». 7 «Ось Я скоро прийду! Блаженний той, хто дотримується слів пророцтва, [записаних] у цій книзі». 8 Я, Іван, усе це чув і бачив. І, почувши й побачивши це, я впав до ніг ангела, який все мені показував, щоб поклонитись. 9 Але він сказав мені: «Дивись, не [роби цього]! Я такий же служитель, як і ти, твої брати-пророки та [всі], хто дотримується слів цієї книги. Богові поклоняйся!» 10 Потім він сказав мені: «Не запечатуй слів пророцтва цієї книги, бо час уже близький. 11 Неправедний хай і далі чинить неправду, нечестивий хай продовжує осквернятися, праведний хай і надалі живе праведно, а святий нехай освячується». 12 «Ось Я скоро прийду! Моя винагорода зі Мною, і Я віддам кожному згідно з його вчинками. 13 Я – Альфа і Омега, Перший і Останній, Початок і Кінець. 14 Блаженні ті, хто омиває свій одяг, щоб мати право [споживати плоди] з дерева життя й увійти в місто через ворота. 15 Зовні – пси, чаклуни, розпусники, убивці, ідолопоклонники та всі, хто любить і чинить неправду. 16 Я, Ісус, послав Свого ангела, щоб він дав це свідчення для церков. Я – корінь і нащадок Давида, яскрава ранкова зоря». 17 Дух і наречена кажуть: «Прийди!» І нехай той, хто чує, скаже: «Прийди!» І спраглий нехай прийде, і той, хто бажає, нехай візьме даром воду життя. 18 Я свідчу кожному, хто чує слова пророцтва цієї книги, якщо хтось додасть до них щось, Бог додасть йому покарання, описані в цій книзі. 19 І якщо хтось відійде слова з цієї книги пророцтва, Бог забере в нього частку в дереві життя та у святому місті, про які написано в цій книзі.

Я побачив святе місто, новий Єрусалим, що сходив із неба від Бога, підготовлений як наречена, прикрашена для свого чоловіка. І я почув від престолу гучний голос, який казав: «Ось Оселя Бога [тепер] з людьми, і Він житиме з ними.

Вони будуть Його народом, і Сам Бог буде з ними їхнім Богом.

Об'явлення 21:2-3

Керівництво для Читачів

Український at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Глосарій

Український at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aīdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hades g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Глосарій +

AionianBible.org/Bibles/Ukrainian---New-Translation/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Від Луки 8:31
До римлян 10:7
Об'явлення 9:1
Об'явлення 9:2
Об'явлення 9:11
Об'явлення 11:7
Об'явлення 17:8
Об'явлення 20:1
Об'явлення 20:3

Дії 3:21
Дії 15:18
До римлян 1:25
До римлян 9:5
До римлян 11:36
До римлян 12:2
До римлян 16:27
1 до коринтян 1:20
1 до коринтян 2:6
1 до коринтян 2:7
1 до коринтян 2:8
1 до коринтян 3:18
1 до коринтян 8:13
1 до коринтян 10:11
2 до коринтян 4:4
2 до коринтян 9:9
2 до коринтян 11:31
До галатів 1:4
До галатів 1:5
До ефесян 1:21
До ефесян 2:2
До ефесян 2:7
До ефесян 3:9
До ефесян 3:11
До ефесян 3:21
До ефесян 6:12
До філіпп'ян 4:20
До колоссян 1:26
1 Тимофію 1:17
1 Тимофію 6:17
2 Тимофію 4:10
2 Тимофію 4:18
До Тита 2:12
До євреїв 1:2
До євреїв 1:8
До євреїв 5:6
До євреїв 6:5
До євреїв 6:20
До євреїв 7:17
До євреїв 7:21
До євреїв 7:24
До євреїв 7:28
До євреїв 9:26
До євреїв 11:3
До євреїв 13:8
До євреїв 13:21
1 Петра 1:25
1 Петра 4:11
1 Петра 5:11
2 Петра 3:18
1 Івана 2:17
2 Івана 1:2
Юда 1:13
Юда 1:25
Об'явлення 1:6
Об'явлення 1:18
Об'явлення 4:9
Об'явлення 4:10
Об'явлення 5:13
Об'явлення 7:12
Об'явлення 10:6
Об'явлення 11:15
Об'явлення 14:11
Об'явлення 15:7
Об'явлення 19:3
Об'явлення 20:10
Об'явлення 22:5

aïdos

До римлян 1:20
Юда 1:6

1 до коринтян 3:18
1 до коринтян 8:13
1 до коринтян 10:11
2 до коринтян 4:4
2 до коринтян 9:9
2 до коринтян 11:31
До галатів 1:4
До галатів 1:5
До ефесян 1:21
До ефесян 2:2
До ефесян 2:7
До ефесян 3:9
До ефесян 3:11
До ефесян 3:21
До ефесян 6:12
До філіпп'ян 4:20
До колоссян 1:26
1 Тимофію 1:17
1 Тимофію 6:17
2 Тимофію 4:10
2 Тимофію 4:18
До Тита 2:12
До євреїв 1:2
До євреїв 1:8
До євреїв 5:6
До євреїв 6:5
До євреїв 6:20
До євреїв 7:17
До євреїв 7:21
До євреїв 7:24
До євреїв 7:28
До євреїв 9:26
До євреїв 11:3
До євреїв 13:8
До євреїв 13:21
1 Петра 1:25
1 Петра 4:11
1 Петра 5:11
2 Петра 3:18
1 Івана 2:17
2 Івана 1:2
Юда 1:13
Юда 1:25
Об'явлення 1:6
Об'явлення 1:18
Об'явлення 4:9
Об'явлення 4:10
Об'явлення 5:13
Об'явлення 7:12
Об'явлення 10:6
Об'явлення 11:15
Об'явлення 14:11
Об'явлення 15:7
Об'явлення 19:3
Об'явлення 20:10
Об'явлення 22:5

aiōn

Від Матвія 12:32
Від Матвія 13:22
Від Матвія 13:39
Від Матвія 13:40
Від Матвія 13:49
Від Матвія 21:19
Від Матвія 24:3
Від Матвія 28:20
Від Марка 3:29
Від Марка 4:19
Від Марка 10:30
Від Марка 11:14
Від Луки 1:33
Від Луки 1:55
Від Луки 1:70
Від Луки 16:8
Від Луки 18:30
Від Луки 20:34
Від Луки 20:35
Від Іvana 4:14
Від Іvana 6:51
Від Іvana 6:58
Від Іvana 8:35
Від Іvana 8:51
Від Іvana 8:52
Від Іvana 9:32
Від Іvana 10:28
Від Іvana 11:26
Від Іvana 12:34
Від Іvana 13:8
Від Іvana 14:16

aiōnios

Від Матвія 18:8
Від Матвія 19:16
Від Матвія 19:29
Від Матвія 25:41
Від Матвія 25:46
Від Марка 3:29
Від Марка 10:17
Від Марка 10:30
Від Луки 10:25
Від Луки 16:9
Від Луки 18:18
Від Луки 18:30
Від Іvana 3:15
Від Іvana 3:16
Від Іvana 3:36
Від Іvana 4:14
Від Іvana 4:36
Від Іvana 5:24
Від Іvana 5:39
Від Іvana 6:27
Від Іvana 6:40
Від Іvana 6:47
Від Іvana 6:54
Від Іvana 6:68

Від Івана 10:28
Від Івана 12:25
Від Івана 12:50
Від Івана 17:2
Від Івана 17:3
Дії 13:46
Дії 13:48
До римлян 2:7
До римлян 5:21
До римлян 6:22
До римлян 6:23
До римлян 16:25
До римлян 16:26
2 до коринтян 4:17
2 до коринтян 4:18
2 до коринтян 5:1
До галатів 6:8
2 до колуняня 1:9
2 до колуняня 2:16
1 Тимофію 1:16
1 Тимофію 6:12
1 Тимофію 6:16
2 Тимофію 1:9
2 Тимофію 2:10
До Тита 1:2
До Тита 3:7
До Филимона 1:15
До єреїв 5:9
До єреїв 6:2
До єреїв 9:12
До єреїв 9:14
До єреїв 9:15
До єреїв 13:20
1 Петра 5:10
2 Петра 1:11
1 Івана 1:2
1 Івана 2:25
1 Івана 3:15
1 Івана 5:11
1 Івана 5:13
1 Івана 5:20
Юда 1:7
Юда 1:21
Об'явлення 14:6

eleēsē

До римлян 11:32

Geenna

Від Матвія 5:22
Від Матвія 5:29
Від Матвія 5:30
Від Матвія 10:28
Від Матвія 18:9
Від Матвія 23:15
Від Матвія 23:33
Від Марка 9:43

Від Марка 9:45
Від Марка 9:47
Від Луки 12:5
Якова 3:6
Hadēs
Від Матвія 11:23
Від Матвія 16:18
Від Луки 10:15
Від Луки 16:23
Дії 2:27
Дії 2:31
1 до коринтян 15:55
Об'явлення 1:18
Об'явлення 6:8
Об'явлення 20:13
Об'явлення 20:14

Limnē Pyr

Об'явлення 19:20
Об'явлення 20:10
Об'явлення 20:14
Об'явлення 20:15
Об'явлення 21:8
Sheol
Буття 37:35
Буття 42:38
Буття 44:29
Буття 44:31
Числа 16:30
Числа 16:33
Повторення Закону 32:22
1 Самуїлова 2:6
2 Самуїлова 22:6
1 царів 2:6
1 царів 2:9
Йов 7:9
Йов 11:8
Йов 14:13
Йов 17:13
Йов 17:16
Йов 21:13
Йов 24:19
Йов 26:6
Псалми 6:5
Псалми 9:17
Псалми 16:10
Псалми 18:5
Псалми 30:3
Псалми 31:17
Псалми 49:14
Псалми 49:15
Псалми 55:15
Псалми 86:13
Псалми 88:3
Псалми 89:48

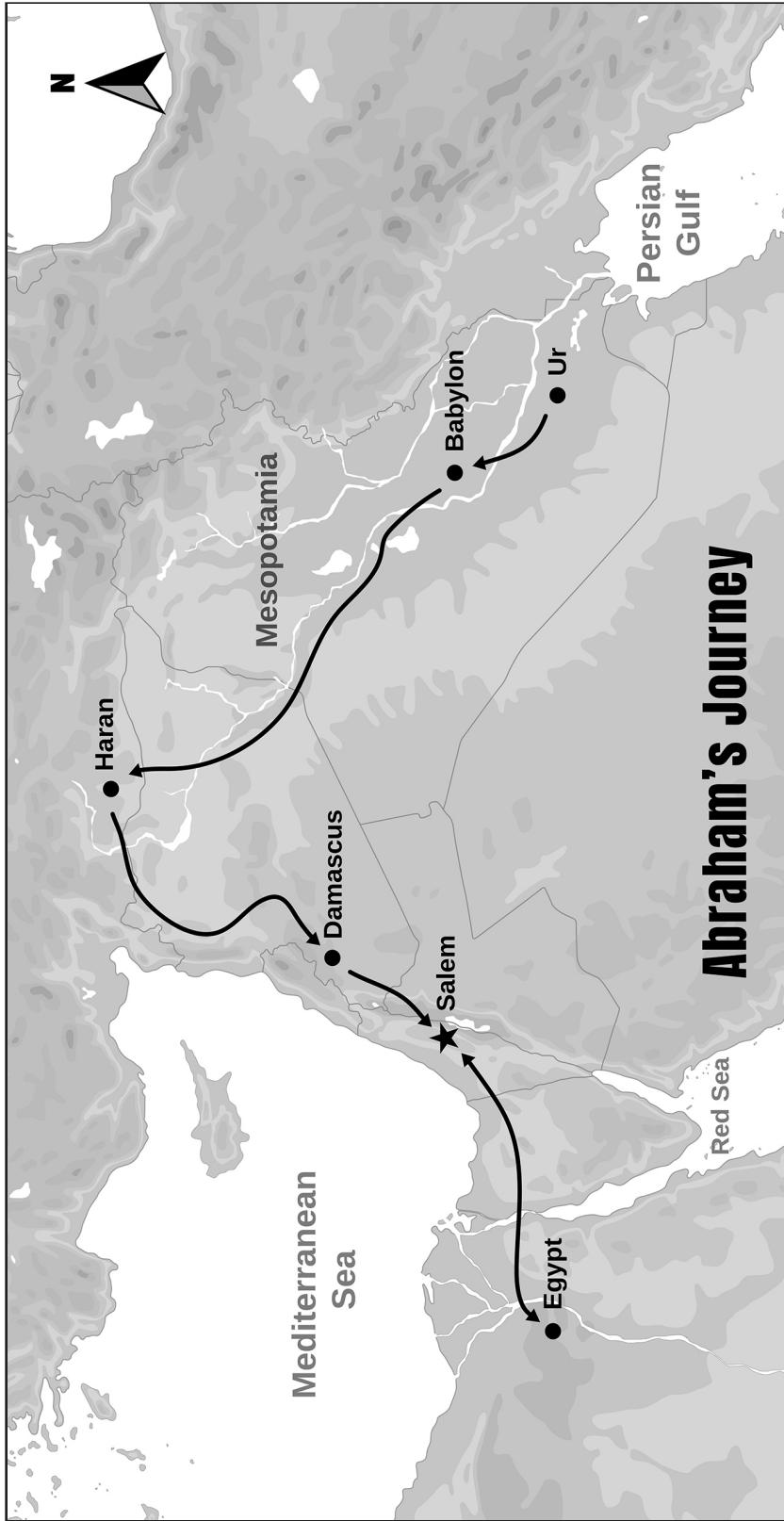
Псалми 116:3
Псалми 139:8
Псалми 141:7
Приповісті 1:12
Приповісті 5:5
Приповісті 7:27
Приповісті 9:18
Приповісті 15:11
Приповісті 15:24
Приповісті 23:14
Приповісті 27:20
Приповісті 30:16
Екклезіаст 9:10
Пісня над піснями 8:6
Іса 5:14
Іса 7:11
Іса 14:9
Іса 14:11
Іса 14:15
Іса 28:15
Іса 28:18
Іса 38:10
Іса 38:18
Іса 57:9
Езекійль 31:15
Езекійль 31:16
Езекійль 31:17
Езекійль 32:21
Езекійль 32:27
Осія 13:14
Амос 9:2
Йона 2:2
Авакум 2:5

Tartaroō

2 Петра 2:4

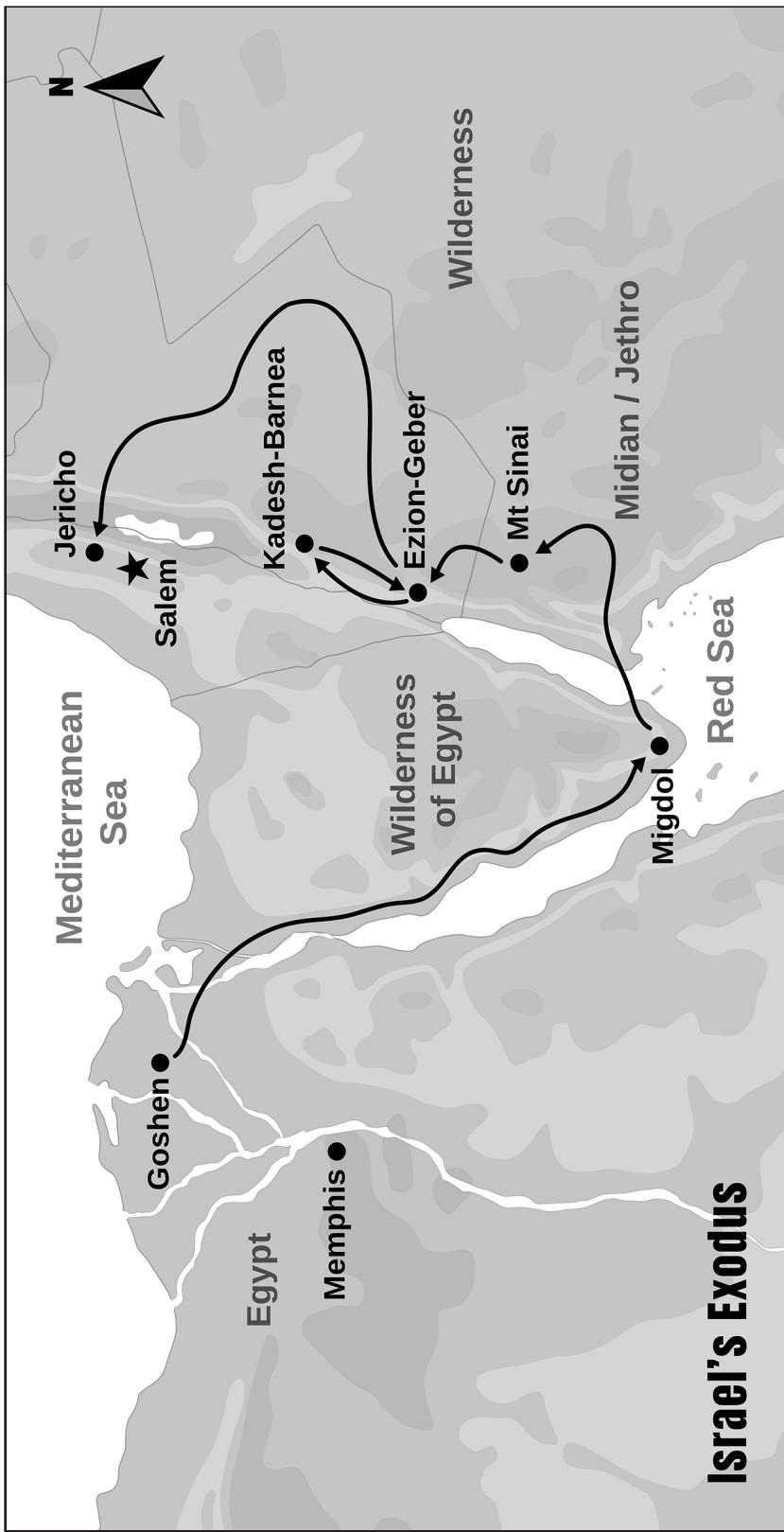
Questioned

None yet noted

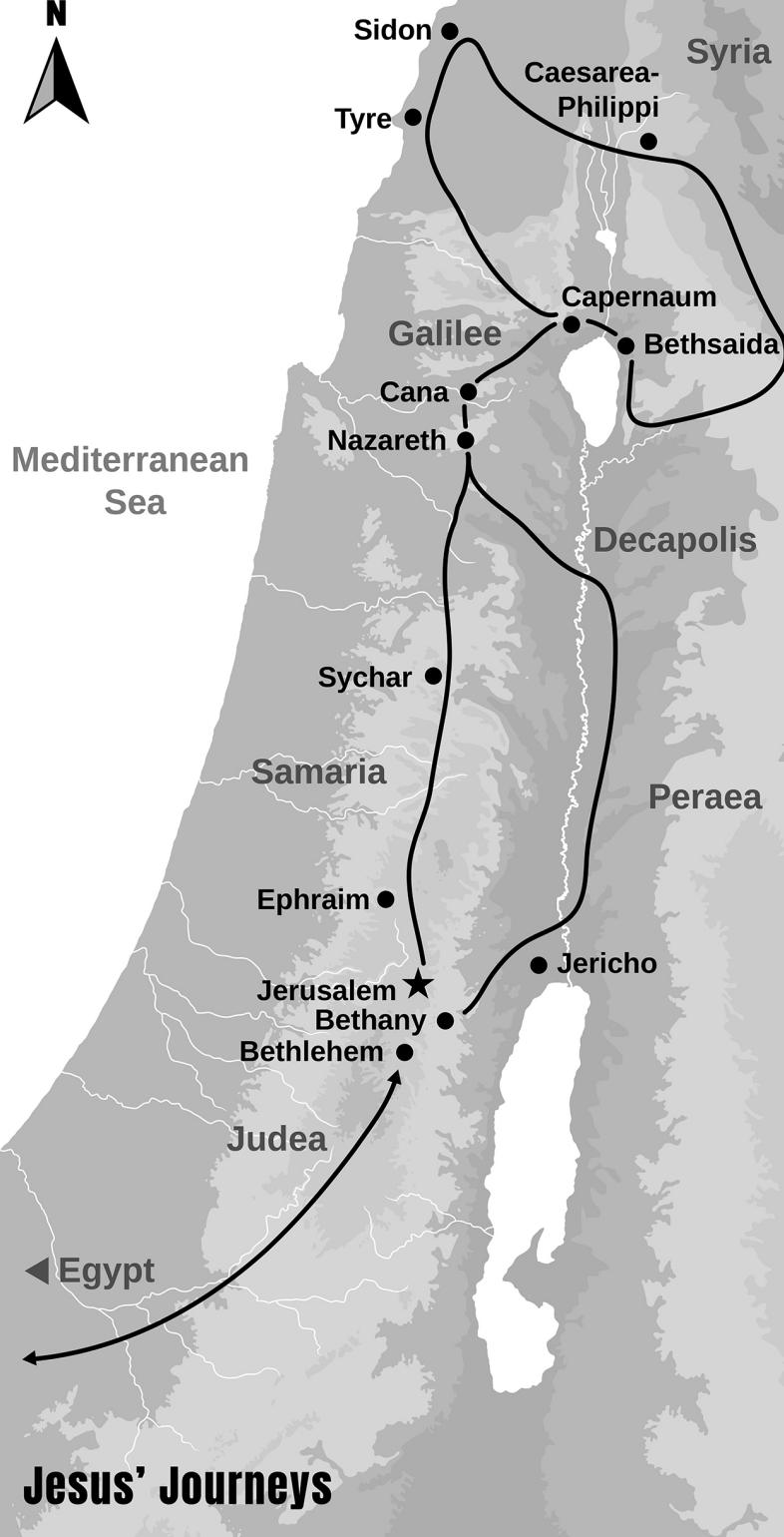

Abraham's Journey

Вірою Аароном, коли був покликаний, послухався й виручив туди, де пізніше отримав спадщину: єврейський, не знаточи, куди іде. - До євреїв 11:8

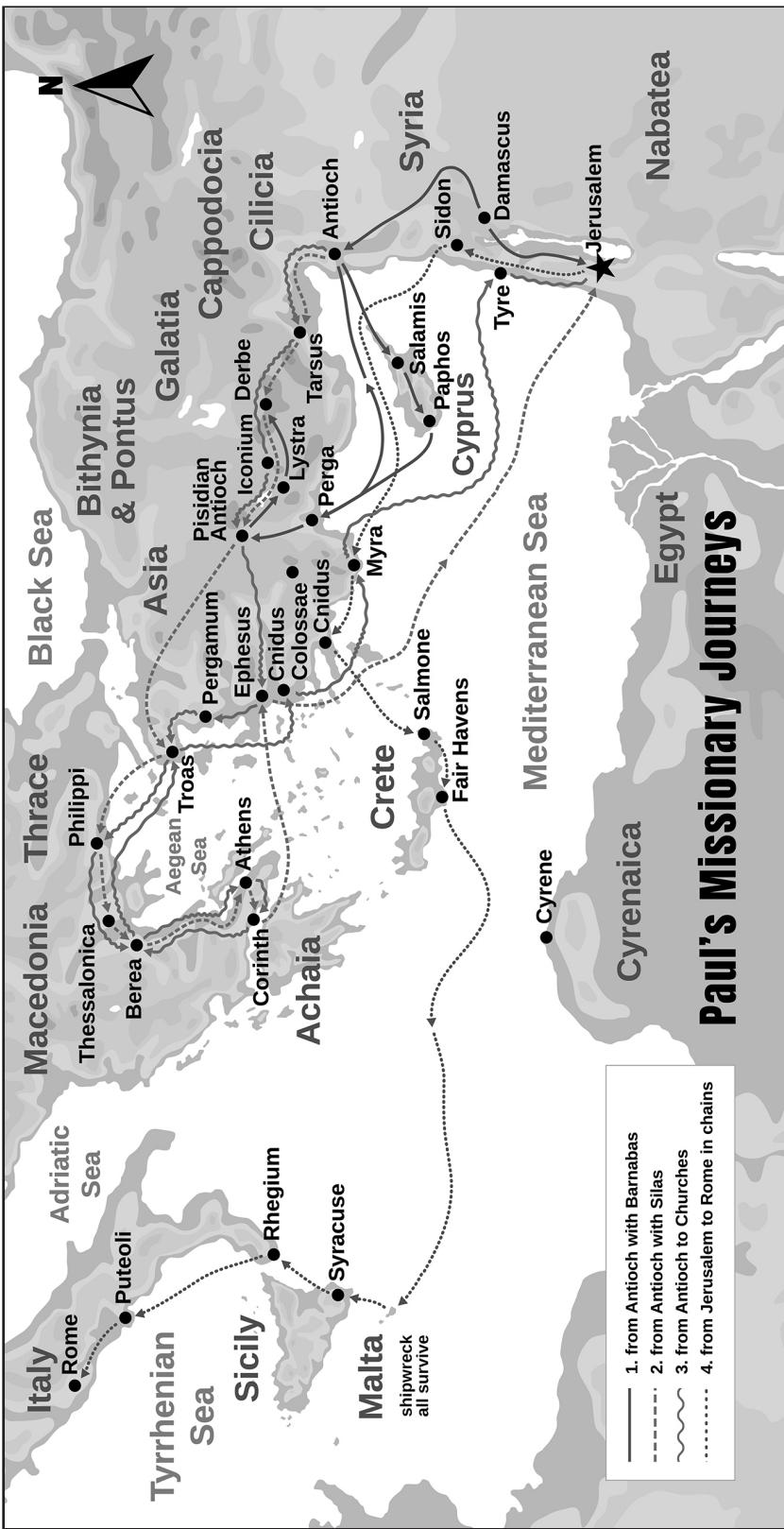

І сталося, коли фараон відпустив був той народ, то Бог не погів їх дрогою землі філістимської, хоч була близькій еона.
Бо Бог сказав: „Щоб не посталував той народ, коли він побачить війну, і не воруєся до Єгипту“ . - Вихід 13:17

Адже Син Людський прийшов не для того, щоб йому служили, але щоб служити й віддати Своє життя як викуп за багатьох. - Від Марка 10:45

Paul's Missionary Journeys

Паоло, раб Ісуса Христма, покликаний [бути] апостолом і обраний, щоб звіщати Добру Звістку Бога, - До римлян 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyred in Ecuador
- 1830 John Williams reaches Polynesia
- 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614 Japanese kill 40,000 Christians
- 1572 Jesuits reach Mexico
- 1517 Martin Luther leads Reformation
- 1455 Gutenberg prints first Bible
- 1323 Franciscans reach Sumatra
- 1276 Ramon Llull trains missionaries
- 1100 Crusades tarnish the church
- 1054 The Great Schism
- 997 Adalbert martyred in Prussia
- 864 Bulgarian Prince Boris converts
- 716 Boniface reaches Germany
- 635 Alopen reaches China
- 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432 Saint Patrick reaches Ireland
- 397 Carthage ratifies Bible Canon
- 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325 Niceae proclaims God is Trinity
- 250 Denis reaches Paris, France
- 197 Tertullian writes Christian literature
- 70 Titus destroys the Jewish Temple
- 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52 Thomas reaches Malabar, India
- 39 Peter reaches Gentile Cornelius
- 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ►			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful? ►			Romans 5:12-19	
Where are we?			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
Who are we? ►	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son		
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy		
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we? ►			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory				
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth				
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3				
John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City				
Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers						
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth								
Luke 16:22 Blessed in Paradise								
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				Matthew 25:41 Revelation 20:10				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command								
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus								
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind				Revelation 20:13 Thalaasa				
				Revelation 19:20 Lake of Fire				
				Revelation 20:2 Abyss				

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Доля

Український at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our Good News sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Disciple All Nations

Тож ідіть і зробіть учнями всі народи, охрецюючи їх в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. - Від Матвія 28:19

